AYFER TUNÇ

Âşıklar Delidir

ya da Yazı Tura

can
roman

AYFER TUNÇ

ÂŞIKLAR DELİDİR YA DA YAZI TURA

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2018, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 40000 adet yapılmıştır.

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzelti: Aylin Samancı Elmasdağ
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2
Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2
Topkapı-Zeytinburnu
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3680-3

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

AYFER TUNÇ

ÂŞIKLAR DELİDİR YA DA YAZI TURA

ROMAN

can

Ayfer Tunç'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Mâniniz Yoksa Annemler Size Gelecek, 2005
Kapak Kızı, 2005
Evvelotel - Saklı, 2006
Aziz Bey Hadisesi, 2006
Mağara Arkadaşları, 2006
"Ömür Diyorlar Buna", 2007
Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi, 2009
Yeşil Peri Gecesi, 2010
Suzan Defter, 2011
Dünya Ağrısı, 2014
Kırmızı Azap, 2014
Ayfer Tunç'la Karanlıkta Kelimeler (Handan İnci'yle birlikte), 2014

AYFER TUNÇ 1964'te Adapazarı'nda doğdu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitirdi. İlk öykü kitabı 1989'da yayımlanan *Saklı*'dır. Yazar bu kitabını daha sonra *Evvelotel* adlı öykü kitabıyla birleştirerek *Evvelotel-Saklı* adıyla yayımladı. Diğer öykü kitapları *Mağara Arkadaşları*, *Aziz Bey Hadisesi* ve *Taş-Kâğıt-Makas*'tır. *Taş-Kâğıt-Makas*'ın içinde yer alan kısa romanı *Suzan Defter*'i 2013'te; *Aziz Bey Hadisesi*'ndeki kitaba adını veren eseri 2014'te bağımsız olarak yayımladı. Bu iki kitapta yer alan diğer kısa öyküleri *Kırmızı Azap* ismiyle kitaplaştırdı. Sait Faik'in öykülerinden hareketle TRT için yazdığı *Havada Bulut* adlı senaryosu 2002'de, Orhan Kemal'in aynı adlı romanından uyarladığı *72. Koğuş* adlı senaryosu 2010'da çekildi. Yazarın *Kapak Kızı* (1992), *Bir Deliler Evinin Yalan Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi* (2009), *Yeşil Peri Gecesi* (2010), *Dünya Ağrısı* (2014) ve *Âşıklar Delidir ya da Yazı Tura*, (2018) adlı romanlarının yanı sıra, *Memleket Hikâyeleri* (İletişim Yayınları, 2012) adlı anı-öykü kitabı, *Bir Mâniniz Yoksa Annemler Size Gelecek* (2001), *"Ömür Diyorlar Buna"* (2007) adlı yaşantı kitapları, Oya Ayman'la birlikte yazdığı *İkiyüzlü Cinsellik* (1994) adlı bir inceleme kitabı ve *Harflere Bölünmüş Zaman* adlı bir e-kitabı vardır.

www.ayfertunc.com

YAZI

1.

Sophie

Kışı onsuz geçiriyorum. Geçirecek başka kışım kalmadı. Saatteki kum, okyanusun kıyısında yan yana otururken parmaklarımızın arasından akıttığımız kum gibi akıyor. Yine aynı yerde yan yana olabilsek kumu defalarca avuçlayıp akıp gitmesini izleyebiliriz. Ama zamanın kumu bir kere akıyor.

Bir tutkuya ihtiyacım vardı, yarattım. Ama tutku acıya götürüyor insanı ya da acıyı insana getiriyor. İnsanın acısı mı tutkusundan doğuyor, tutkusu mu acısından bilmiyorum. Onu çok özlüyorum.

Bir tutkuya ihtiyacım vardı, yarattım diyorum ama pek de doğru değil bu. Yola Sanem'i aramak için çıkmadım. Okyanusu Sanem'e rastlarım diye aşmadım. Sanem'i bulmak için bir şey yapmadım. Beni Sanem'le kader karşılaştırdı. Çoğu zaman ete kemiğe bürünmüş bir varlık gibi yanı başımda hissettiğim hem düşmanım hem arkadaşım olan kader ya da abime hiç hak etmediği bir acıyı çektirmek için zalimce verdiğim adla: *Sophie.*

Sanem'le rasgele girdiğim, berbat bir restoranda karşılaştım ilk, sabahın on bir buçuğunda ya da öğlenin, dışarıda sokaklara dimdik inen bir güneş ve aceleyle bir yerle-

re giden insanlar varken. Sanem uzun bir bar tezgâhının ucunda oturuyordu. Gözleri sönük yaşlı bir adam, kırmızı etiketli bir şişeden kadehine votka dolduruyordu.

Tezgâhın öbür ucuna da ben oturdum, çevreme baktım.

Duvarlarda yıllar öncesinde kalan rock şarkıcılarının afişleri asılıydı, onlara baktım. Bu afişlerde gülen adamların şu anda ne halde olduklarını düşündüm. Bir zamanlar siyah beyaz olan yer karolarına baktım. Zamanın iki zıt rengi silip birbirine benzetmesi ne acayip diye düşündüm. Masaların boşluğuna, restoranın hayattan usanmış haline, adının Sanem olduğunu henüz bilmediğim Sanem'e, Sanem'e istediğin kadar iç der gibi votka şişesini tezgâhta bırakıp barın arkasındaki yerine geçen adama baktım.

Adını henüz bilmediğim Sanem'in başında bir şapka olsa veya benim, Hopper'ın tablolarından fırlamış gibi görüneceğiz diye düşündüm, bomboş bir restoranda yapış yapış bir yalnızlık ve sessizlik içinde ikimiz hatta üçümüz. Tabii gündüz saatleri olmasaydı ve bar mı, restoran mı, berbat bir kafe mi, ne olduğu pek de belli olmayan bu mekânın caddeyi gören bir penceresi olsaydı.

Restoran pisti, tezgâh yapış yapıştı, duvar diplerinde gezinen böcekler loş ışıkta bile seçiliyordu. Duvardaki eski klimanın tekdüze vızıltısı, görüntüsü zar zor seçilen karlı bir televizyon ekranına eşlik eden uzun bir dııııt sesini andırıyordu. Sophie'yle yüz yüze geldiğimden beri dünya bir ekran gibi görünüyor gözüme, gerçekliği kuşkulu, görüntüsü bozuk. Hayatın, sonu hâlâ yazılmamış bir bilimkurgu filmi olduğu hissine kapılıyorum. Ekran: Çağın anlam kaybı ve uzay, her an değişebilen bir zaman hatta zamansızlık.

Kendimi zaman dışı bir zamanın içindeymiş gibi hissettim. Sanki üçümüz; Sanem, ben ve gözleri sönük

bu yaşlı adam bir kutuya girmişiz ve sessizce dünyanın dibine düşüyoruz.

Yaşlı adamdan en Türk İngilizcemle kahve istedim.

Adam kalktı, beyaz bir fincana kahve doldurdu, önüme koydu. Bir yudum içtim. Bayattı kahve, tadı yanıktı. Mutfağa açılan aralık kapıdan kirli tabakları ve gri önlüklü bir Uzakdoğulunun bıkkınlıkla çalıştığını gördüm. Demek ki üçümüz yalnız değiliz burada ve sabahları da pek kalabalık olmuyor burası, kahve hâlâ bitmediğine göre.

Sanem'in yüzünü profilden görüyordum. Tek tük beyaz tellerin kararmış demir rengi verdiği saçlarının gevşek topuzuna, barın içki şişeleriyle dolu vitrininden yansıyan ışığın çizgi halinde düştüğü, hafif kemikli burnuna bakıyordum. Başını kadehine eğmişti, acı burnundan kadehine damlıyor gibiydi. Yaralar mı, arzular mı diye düşündüm, acıya dönüşüp kadehine damlayan.

Amerika hakkında kitaplar almıştım yanıma, biri Susan Sontag'dan.

Hadi Amerika'ya! Amerika'nın varlık nedeni Avrupa'nın açtığı yaraları sarmak ya da eski istekleri unuttur up yerine başka arzular koymak sanki.

Hâlâ mı yeni arzular diye düşündüm, hâlâ aynı mı Amerika'nın vaadi? Oysa yeni bir arzu yok yeryüzünde, kalmadı.

Benim yaramı Avrupa açmamıştı. Avrupalı değildim. Bir zamanlar olduğumu sanmışsam da olmadığımı artık biliyordum. Zaten durumuma pek yara denemezdi. Yeni arzular aradığım da yoktu. Ama eski istekleri unutmak için geldiğim doğruydu. Öte yandan abimle babamın Amerika'da bulacağıma inandıkları şifa benim değildi. Şifa bulmayı beklemiyordum, aramıyordum da. Bu yüzden onlara sürekli yalan söylemek zorunda kalıyordum. Bu da beni üzüyordu. Yalan söylediğim için değil, onlara yalan söylediğim için üzülüyordum.

Buraya umut ve arzu dolu bir geçmiş zamanı unutmak için gelmiştim. Sophie balyozunu benim başıma indirdiğine göre, bu kadarına hakkım var diye düşünmüştüm. Kapısının önünden fazla canlı, neredeyse saldırgan bir hayat akan restoranın yapış yapış bar tezgâhına dayanıp Sanem'in ince kemikli, narin yüzüne bakarken zamanın bende herkesinkinden daha hızlı akan kumuna anlam verebilmek için bir tutkuya ihtiyacım olduğunu düşündüm. Tutku içimde Sanem'le cisimleşti.

Sanem: Put. Sanem: Çok güzel kadın.

Birlikte olduğumuz süre boyunca Sanem pek çok şey anlattı bana, hikâyeler, anılar, geçmişten kopuk, karışık parçalar. Anlattığı şeyler çok canlıydı, beni etkiliyordu, düşündürüyordu. Bazen tutarlı bir çizgi izliyordu, sonra araya giren bir anı parçasıyla veya hayata dair belirsiz bir yorumla darmadağın oluyordu. Bu tutarsızlığı önemsemiyordum, hatta hoşuma gidiyordu.

Ama bazen Sanem'in içinde tuttuğu kelimelerin bir şeye dokunduğu hissine kapılıyordum. Ne olduğunu bilmiyordum, sorabileceğim kadar bariz bir ipucu bulamıyordum. O zaman içim burkuluyordu. Öznesi olmayan bir kıskançlık, asit gibi kanıma karışıyordu. Ama beni besliyordu da hayatıma bağlıyordu. Çünkü insan âşıksa kıskançlık ölümle yarışacak kadar güçlü bir duygu.

Döndüğümden beri zihnimin en önemli işi Sanem'e dair her şeyi tek tek hatırlamak. Hatırlıyorum ve yazıyorum. Tutkuyu canlı tutuyorum böylece. Saatin kumuna anlam veriyorum. Bu işin, kestiremediğim bir süre içinde dağılıp çözülmeye başlayacak olan zihnimi olabildiğince bütün tutmak gibi bir yararı da var.

Sanem adının birbiriyle uyumsuz ya da çok uyumlu iki anlamını öğrendiğinde kendisine niye bu adı koyduk-

larını annesine sormuş ama cevap alamamış. Zaten çocukken hiç kimseden hiçbir sorusunun cevabını alamamış. Bütün cevapları kendisi aramak zorunda kalmış. Annesi katı ve gülmeyen, babası hasta ve konuşmayan bir adammış. Babasıyla aralarında otuz saniyeden daha uzun süren bir diyalog hatırlamıyor. Babasının bir başkasıyla arasında daha uzun süren bir diyalog da hatırlamıyor. Tek kelimeli cevaplardan ibaret olan, artık yaşamayan bir baba ve şimdi sözlerini çok uzatan, hâlâ inatla yaşayan bir anne.

"Put değildim, el üstünde değil, el altında tutuldum," diyor.

Kendini güzel de bulmuyor.

"Belki bir zamanlar," diyor, "çok daha gençken belki güzel denebilirdi bana. Zaten asıl güzel olan ben değildim."

Bunun da bir yara olduğunu anlayabiliyorum ama asıl güzel olanın kim olduğunu merak etmiyorum. Başkaları ve güzellikleri beni ilgilendirmiyor. Ben çok güzel buluyorum Sanem'i. Yaralarının güzelleştirdiği ya da bana yaralarıyla güzel gelen bir kadın o. Gözlerinin hep yeni ağlamış olduğu duygusu uyandıran halinde kimselerinkine benzemeyen acılı bir şey var, en çok bu dokunuyor içime.

Kendine dair anlattığı her şeyin doğru olduğunu kabul edecek olursam, Sanem'e adıyla müsemma denemez. Hayatının farklı dönemlerinde kendine farklı adlar uydurmuş. Bir dönem Muhterem demiş, lisedeki edebiyat öğretmeninin adıymış. Onun adını seçmesinin bir nedeni yokmuş. Eski tozlu bir ad sahibi olmak istemiş sadece, bir de kadının ona güzel şiirler ezberletmiş olması. Amerika'ya ilk geldiğinde, metroda, parkta filan tanıştığı insanlara adının Maja olduğunu, Zagreb'den geldiğini söylüyormuş. Sohbet uzarsa oradan buradan duydu-

ğu, tarihleri tutmayan, kanlı içsavaş hikâyeleri anlatıyormuş. Bu tür hikâyelerin tuzu kuru insanları dehşete düşürdüğünü görmek hoşuna gidiyormuş.

"Belki zalimlikti," diyor, "ama bir an için bile olsa dünyanın sandıkları kadar rahat bir yer olmadığını hissetsinler istiyordum."

Bir keresinde de Staten Island'a giderken feribotta Avrupalı bir turist grubunun içinde kalmış. "Suriyeliyim," demiş, "adım Rüksan." "Bana acıdıklarını anladım," diyor, "para vermeye kalkacaklarını hissettim, hemen uzaklaştım yanlarından."

Gülüyor, güldüğü zaman gözleri iki kat büyüyor.

"Adını benimseyememek değil bu," diyor, "kabul etmek sadece. Sanem, Lily, Nicole, adımın bir önemi yok."

Bense adımla arama Sophie girdiğinden beri, keşke anlamı sadece erkek adı olan bir adım olsaydı diye düşünüyorum. Ahmet mesela, hangi cümle içinde kullanırsan kullan, anlamı bir erkek adı, aksi halde cümle çok saçma oluyor. Ahmet'ini kaybetme, Ahmetli ol, Ahmetsiz yaşanmaz, Ahmetsizler Parkı. Adım bir kavram olarak çok sık çalınıyor kulağıma. Oysa insanın adı cümle içinde bu kadar sık geçmemeli. İnsan ikide bir kendinden söz edildiğini sanıp dönüp bakmamalı.

Bağlarından kurtulmasının kolay olmadığını, dişiyle tırnağıyla kurup üstünden geçtiği her köprüyü arkasından yakması gerektiğini anlattı bir gün. Queens'te bir şantiyede olduğumuzu hatırlıyorum, ama zamanını hatırlayamıyorum. Montauk'a gidişimizden önce miydi? Bana kaz tüyü mont aldığımız günden sonra mıydı?

Yaşadığım pek çok şeyin zamanını hatırlayamıyorum. Bunun olacağını bildiğim için daha oradayken zamana işaret koymaya başlamıştım. Cathy'nin çevresini hayatının nesneleriyle doldurduğu gün. Mavi çantalı kadının trende doğurduğu gün. Sanem'in sinemada ağladı-

ğı gün. Hayatımda ilk defa yeşil çaylı dondurma yediğim gün. Sadece Sanem'le yaşadığımız zamana işaret koydum. Döndüğümden beri zamana işaret koymamı gerektirecek pek çok şey olsa da yapmıyorum bunu.

Günleri anlamaya ama geçip gitmeye bıraktım.

Şimdi onunla ve onsuz yaşadıklarımı hatırlamaya çalıştığımda, zamanın ileriye akan bir çizgi değil giderek daha hızlı kaynayan bir kazan olduğunu görüyorum. Tüm hayatım, yaşadığım her şey kaynıyor bu kazanın içinde ve korkutucu olan şu ki, hızla buharlaşıyor. Yine de yazarak kendimce buna bir düzen vermeye çalışıyorum.

Sanem köprülerden ve bağlardan söz ettiğinde, çoğu Doğu Avrupalı ve Türk olan işçiler öğle paydosundaydı. Yüksek tavanlı bir odada, pervazları sökülmüş pencerelerin önüne yığılmış çimento torbalarının üstünde oturuyorduk.

Hayatını ipi kopmuş, başıboş bir uçurtmaya benzetiyordu.

"Yine de başarılı olduğum söylenemez," dedi, "peşimi bırakmış değiller, kopardığımı sandığım her bağ hâlâ arkamdan geliyor ya da ben bırakamıyorum, koparsam da durup durup yeniden bağlıyorum."

Beyaz plastik tabaklarda plastik çatalla öğle yemeği yiyorduk. Pakistanlı bir sokak satıcısından aldığımız körili tavuk ve içinde tek tük bademler olan sarı bir pilav. Her çatalda pilavın yağı biraz daha donuyordu. Sanem bağlar ve köprüler hakkında çok bulanık şeyler anlattı o gün. Sonsuzda kaybolmak istediğini söyledi.

"Umutsuzluktan değil, yorgunluktan," dedi, "anlatamayacağım kadar yorgunum yaşamaktan."

Bu sonsuzda kaybolmak arzusunu çok iyi anladığımı söyledim.

"Senin anladığın şey benim hissettiğim şey değil," dedi.

Benim hayatımın bir ipi olduğunu sanıyor diye düşündüm. Sophie'den sonra babamla abimin tuttuğu ipi çoktan bıraktığımı bilmiyor. Babam tutamayacak kadar yaşlı üstelik, ama hâlâ inatla tutuyor.

Bazen gökyüzüne bakıyorum, bedenim yokmuşçasına yükseldiğimi, uzay boşluğunda, mutlak bir sessizlik ve karanlık içinde, zamanın sonuna kadar kaybolduğumu hayal ediyorum. Bilincin varlığı sayılmazsa, bunun ölümün bir tür tarifi olduğunun farkındayım ve bana hiç de kötü gelmiyor. Sanem'in kastettiği şeyin böylesine bir sonsuzda kayboluş olmadığını da biliyorum. Daha önce hiç var olmamış bir huzurdan söz ediyor. Ama bu da bir tür ölüm tarifi.

Sanem'i bilinçle seçmedim, varlığından bir tutku yaratabilirim diye düşünmedim. Zaten bir anda da olmadı bu. O sıralarda kendime sık sık insan Sophie'nin eline düşmüşse yaşamaya tutkudan başka neyle dayanabilir ki diye soruyordum, hele ölmek elinden gelmiyorsa. Çaresizler umutsuzca tutkuya sarılıyor.

Sanem'e duyduğum şeyin sonumu değiştirmeyeceğini biliyorum. Sonumu her düşündüğümde Sophie'nin büyük ve karanlık gözlerini benden kaçırmasından anlıyorum bunu. Yanımdan ayrılmayan, beni sürekli bir şeylere tahrik veya teşvik eden Sophie sonumu her sorduğumda soluyor, üstü beyaza boyanmış bir duvar resmi gibi silikleşiyor.

Yine de uzakta bile olsa, Sanem'in varlığı hayatımın bu son aşamasına okyanus kadar derin bir anlam veriyor. Benim için derin. Yaşadığımız şeyin Sanem için derinliğinden emin değilim.

Bana öyle karışık şeyler yazıyor ki, her dinlediğimde gerçekliğinden kuşkulandığım yakıcı anılardan, kabullenme, vazgeçme, terk etme ve razı olmalardan oluşan,

fazlasıyla karmaşık hayatında değerli bir yan hikâye miyim, yoksa birlikte olduğumuz zaman parçası boyunca, bensiz geçen yıllarda yaşadıklarını unutturacak kadar onu etkilemiş bir karakter miyim, bilemiyorum.

Sanem benimle aşka yaklaştı mı, yoksa aşk onun için hep aynı yerdeydi de sadece ben mi yaklaştım? Her ihtimale ayrı ayrı inandığım zamanlar oluyor.

Şimdi gecenin bu derin karanlığında, soğuk bir yağmur altındaki İstanbul'un denize yansıyan ışıklarına bakarak, şu anda aklından geçiyor olmam ihtimali ne kadar diye kendime sorduğumda, Sanem'in yaşadığı yerlere akşam daha yeni iniyor.

Onun için taşıdığım anlamdan emin olamamak sonumu hızlandırıyor. Gelecek olan daha çabuk gelecek, biliyorum. Öte yandan bu belirsizlik, arızalı bir zihne bağlı, titrek bir elin yaptığı karalamalara benzeyen hayatımı eşsiz bir hale getiriyor. Aklımda Sanem varken göğsümde muazzam bir orman gürüldüyor, okyanusu yutabilirim. İkimiz birlikteyken başkalarından farklıyız, yeryüzünde nefes alan her canlı gündüz, sadece biz ikimiz geceyiz.

Sanem hayatıma girdiğinden beri kaderi şaşırtmak düşüncesi peşimi bırakmıyor.

Ama insan kaderi nasıl şaşırtabilir ki?

3.

Sarımsı yeşil çizgiler

İstanbul'a dönerken yol boyunca uçağın ekranındaki haritaya bakmaktan ve Sanem'le aramıza giderek artan bir mesafenin girdiğini düşünmekten başka bir şey yapmadım. Ne okudum ne uyudum ne de yanımdaki koltukta oturan ve sıkıldıkça büyük bir çantadan çıkardığı, İbranice yazılmış, siyah ciltli, kalın bir kitabı okuyan Yahudinin sorularına cevap verdim. Aptal aptal gülümseyerek İngilizce bilmiyormuşum gibi yaptım. Uzun yolculuktan sıkıldığı için sürekli kıpırdanan Yahudi başını her çevirdiğinde lüleleri yüzüme değiyordu. Her değişinde mırıltıyla özür diliyordu. Yahudinin özürlerine yine aynı aptalca gülümsemeyle karşılık veriyordum.

İyi bir adamdı. İki öğünde de bir şey yemediğimi fark edince, hostese üzgün ve halsiz göründüğümü, böyle giderse baygın düşeceğimi söyledi. Bir şeyler yemem için ısrar etmesini rica etti. Kötü göründüğümün ben de farkındaydım. Az önce tuvaletin aynasında kendime bakmıştım. Gözlerimin çöktüğünü, yüzümde renk kalmadığını görmüştüm.

"Başka bir şey ister misiniz?" dedi hostes. "Peynir, kraker ya da meyve suyu. Yolcumuz sizin için endişelenmiş."

Gözümü kadının dudağının ucundaki bene diktim,

bu nokta kadar benin yüzüne tuhaf bir cazibe, aynı zamanda da gerilim verdiğini düşündüm. Bu ben denen gizemli leke beni çok çekiyor. Görünür bir yerinde ben olan insanları kolay kolay unutmuyorum. Sanem'in sağ elinin işaretparmağının üstünde de nokta kadar bir ben var.

"Hayır, teşekkürler, böyle iyiyim," dedim.

Hostesle Yahudi bakıştılar, üzüldüler benim için.

Yeryüzü şekilleri, orman lekeleri, nehrin karaya yaptığı dantel gibi girintiler, kıyıya yakın adacıklar kaybolunca kadar pencereden baktım. Yeryüzüyle arama bulutlar girip de uçak külrengi bir sisin içinde yol almaya başlayınca önümdeki ekranı açtım. Ekrandaki haritaya öyle uzun süre baktım ki, indiğimde küçük bir uçak ikonunun yay şeklindeki çizgiyi takip ederek doğuya ilerlediği basit şema gözlerimde dalgalanmaya başladı. Bu defa gördüğüm her şey, üstünden sürekli sarımsı yeşil çizgilerin geçtiği bozuk bir ekranı andırıyordu. Pasaport kontrolü için gişelere akın eden kalabalığın içinde sıramı beklerken, bu görüntüden kurtulmak için gözlerimi defalarca kapatıp açtığım halde uçak ikonu oradan oraya sıçrıyordu. Dünya başımın içinde dönüyordu. Sanki içimde canlı olan ve kaderime rağmen yaşamaya devam etmemi sağlayan son nüve de hızla soluyordu.

Bu hızla solarsam dedim kendime, eve varamam. Eve varamamak benim için sorun değil, ama abim ve babam beni bekliyorlar.

Doktoruma bu uçak ikonunun yer aldığı şemadan söz ettim, bazen her baktığım yerde yay şeklinde sarımsı yeşil çizgiler gördüğümden. Ona henüz Sanem'den söz etmemiş olduğum için uçak ikonunun yanıp söndüğü bu şemanın bir mesafe simgesi olduğunu anlamadı. O gün her zamankinden daha hüzünlüydü yüzü. Sanem'den söz etmek bencillik olur diye düşündüm.

Zamanla kayboldu bu sarımsı yeşil çizgiler. Şimdi iyiyim.

Doktorum

Abim uzun araştırmalardan sonra bulduğu doktorumun dâhi olduğunu düşünüyor, genç yaşta aldığı bilim ödüllerinden sanki kendi almış gibi gururla söz ediyor. Abimi üzmemek için takdir ediyormuşum gibi yapıyorum. Umurumda değil oysa. Doktorumun da değil. Muayenehanesinin duvarları bomboş. Mecburen astığı diplomadan başka bir şey yok. Odası her an dünyanın dışına çekip gitmeye hazır olduğunu gösteriyor.

Doktorumun gölgeli yüzünde parlayan gözleri bana gözyaşını hatırlatıyor. Gözleri sanki her an yuvarlanacak kocaman birer gözyaşı damlası. Aşağı yukarı aynı yaştayız sanırım. Yaşını hiç sormadım, belki benden bir iki yaş büyüktür. Odasında bir ayna var. O aynada göz göze geldiğimizde, gözleri sayılmazsa, ona abimden daha çok benzediğimi düşünüyorum. Doktorumun gözleri, hayat gözbebeklerinde toplanmış gibi canlı bir acıyla dolu. Benim gözlerim de acı dolu ama gözlerim çok geride bir yerde kalmış gibi geliyor bana. Sanki yüzüm burada, ama gözlerimi uzakta bir yerde bıraktım.

Aramızda garip bir ruh yakınlığı var. İkimiz de ait olduğumuz evreni arar gibiyiz. Bizi birbirimize benzeten şey de bu. Bu yakınlığın nasıl farkına vardık, bilmiyorum. Rutin muayenelerden sonra, öylesine konuşurken hissetmiş olmalıyız. Doktorum başta umutsuz vaka olduğum için konuşuyordu benimle. Ama zamanla ikimiz için de ihtiyaç halini aldı bu konuşmalar. Bekleyen hastası yoksa, olmasın diye son randevuyu bana veriyor, rutin işlemlerden sonra konuşuyoruz. Konuşma yetimi tümüyle kaybedene kadar konuşmaya kararlıyız. İkimiz de bu zamanı muayene ayrıntılarıyla geçirmek istemiyoruz.

Konuşmalarımızın her zaman düşünce dolu derin sohbetler olduğu söylenemez. Ama tümüyle yüzeysel, boş gevezelikler de değil. Amaçsız söyleşmeler ya da anlaşılması zor bir bağımlılık demek daha doğru. Doktorum bir işe yaramadığını bildiği halde yazdığı Risperidon reçetesini bana uzatıyor, alıyorum, unutmak üzere masanın ucuna bırakırken herhangi bir şey anlatmaya başlıyorum.

Alt katımda oturan ve her karşılaştığımızda yetmiş yedi yaşında olduğunu, Sainte Pulchérie'yi bitirdiğini, gençliğinde çok iyi yüzdüğünü, yüzmeyi Boğaz'da, annesinin beline bağladığı ve bir ucunu sıkıca tuttuğu ip sayesinde öğrendiğini anlatan, aklı eski bir zamanın güzelliğinde durmuş yaşlı kadın ölürse; ona bağımlı yaşayan, elli küsur yaşındaki, durgun zekâlı oğlunun delireceğini ya da çok geçmeden öleceğini düşündüğümü söylüyorum mesela. Market broşürleri biriktiren, sabah saatlerini manavın önündeki plastik taburede oturup son broşürle bir önceki arasındaki fiyatları karşılaştırarak geçiren ve bulabildiği küçük farklardan büyük sevinç duyan bu iri yapılı, küçük kafalı adamın delirdiğini ya da kendine yemek yapacak becerisi olmadığı için açlıktan öldüğünü görecek kadar yaşayabileceğimden emin olmadığımı söylüyorum.

Doktorum, yaşlı kadının bana ölümü mü hatırlattığını soruyor. Kadının evinden gelen ve merdiven boşluğunu dolduran ilaç, kolonya ve yaşlılık kokusunun ölümü hatırlattığı doğru. Ama beni korkutmuyor, tiksindiriyor. Yaşlanmadan ölecek olmak en büyük tesellim. Bu koku evime dolmasın diye kapımı hemen kapatıyorum. Doktorumun kadının öldüğünü, oğlunun delirdiğini görecek kadar uzun yaşayacağımı söylemesini beklemiyorum. Zaten söylemiyor, umut konusunu daha en başında kapattık.

Bazen konuşmayı o başlatıyor. Dönüşümden sonraki ilk buluşmamızda yeni bir eve taşındığını söyledi. Bü-

tün eşyası rahat bir koltuk, duvar boyunca uzanan bir kitaplık ve masa niyetine kullandığı tekerlekli bir sehpadan ibaret olan geniş salonuna devasa bir akvaryum almış. İlk gecesini içinde balık olmayan bu akvaryuma bakarak ve yaşamaktan niye bu kadar sıkıldığını düşünerek geçirmiş. Doktorum hayat denen, tanımlanması zor bu sürecin insanı çaresizlikten kıvrandıracak kadar acımasız ve alçakça basit bir oyun olduğunu; bilimin, evrenle genom arasındaki sonsuz varoluşun sırlarıyla uğraşarak hayatı alçakça basit bir oyun olmaktan çıkardığını, böylece gerçek kıldığını düşünüyor. Genoma ve evrene hayran. İnsan aklının almadığı bir büyüklükle küçüklük arasında gidip gelerek yaşıyor. Bu ikisine tarifi imkânsız bir tutkuyla bağlı olduğunu, genomla evren arasındaki her şeyi yaratan tanrının evreni tümüyle içine alan bir yerde hâlâ keşfedilmeyi beklediğini söylüyor. Henüz bulunmamış saf gerçeğin varlığına inanıyor. Bense sadece Sophie'nin varlığından eminim.

Gözleri gözyaşına benzeyen doktorum yakalayamayacağını bildiği gerçeğe bir yerinden tutunursa, kendini içindeki boşluk dolacakmış gibi hissediyor. Bu yüzden kapısını her açtığımda onu postadan yeni çıkmış bir bilim dergisine veya internet kütüphanelerinde bilimsel bir gelişme hakkında yazılmış bir makaleye gömülmüş buluyorum. Ona bilimden başka heyecan veren bir şey yok. İnandığı bir şey de yok. Bilim de olmasa tümüyle boşluğun içinde yüzecek.

Bir süredir bilim dahil hiçbir şeyle yetinemediği için acı çekiyormuş öte yandan.

"Sanki derimin altında benden daha büyük bir şey var ya da beni yutmuş bir boşluk," diyor. "Bu şey her neyse bedenimi zorluyor. Kendimi bir gün yırtılacakmışım, paramparça olacakmışım gibi hissediyorum. Varlığımla yetinemiyorum."

"Belki de yetinmek kelimesi yanlıştır," diyorum.

"Olabilir, dünyayı benimseyememek demek daha doğru," diyor. "Bende bu dünyayla uyuşmayan bir şey var."

Bir zamanlar aile kurmak fikrinden heyecan duymuş. Bütün arkadaşları evleniyormuş. O da herkesin âşık olduğu, porselen gibi beyaz teni olan, çok güzel bir kadınla evlenmiş. Onkologmuş kadın, çok da başarılıymış. Ama onkolojinin karısına heyecan veren kısmının ölümcül kitleleri yok etmek değil yok etmenin karşılığını almak olduğunu evlendikten sonra anlamış. Başta bunu bilmediği için en çok hırsından etkileniyormuş karısının, bir de çevresindeki bütün erkeklerin onu istemesinden.

Herkesin istediği, çok güzel, çok zeki ve çok başarılı bir kadınla evlenmiş olmanın verdiği zafer duygusu sadece birkaç gün sürmüş. Balayına gittikleri saçma sapan bir ülkede, karısını, boynunda çiçek çelenkleri ve elinde şemsiyeli bir kokteylle gereksiz şeylerden söz ederek gülerken seyretmiş ve bu kadınla evlenmeyi sırf anlamsız bir zafer duygusu için istemiş olmaktan utanç duymuş. Bu utanç, içinde karısına dair ne kadar iyi duygu varsa hepsini silmiş. Karısının varlığı, anlayamadığı kadar kısa süre içinde kurtulmak istediği bir yüke dönüşmüş. Kendini doğasına tümüyle yabancı bir varlığı, "Neredeyse maddeyi diyecektim," dedi bunu anlatırken, sırtında taşıyor gibi hissetmiş. Alışırım sanmış. Bir oğlu olmuş. Alışamamış. Boşanmışlar, karısı oğlunu alıp gitmiş.

"Oğlum şimdi on bir yaşında ve beni görmek istemiyor," diyor. "Buna üzülmem gerektiğini biliyorum. O kadar da dünya dışı bir varlık değilim. Eti, kanı, kimyası olan bir insanım. Ama üzülmeyi çok istesem de bir şey hissedemiyorum, tıpkı oğlum doğduğunda da bir şey hissedemediğim gibi."

Bense her şeyi gereğinden fazla hissediyorum.

Doktorumu hastane dışında görmediğim için giyim kuşamı hakkında bir fikrim yok. Uçuk yeşil, yakasız, hastane gömleği gibi bir şey giyiyor, cebinde bir tükenmez-kalem, ayağında sıradan, beyaz, spor ayakkabılar. Sık kestiriyor veya kendi kesiyor olmalı ki kırlaşmaya başlayan saçları hep aynı boyda. Yemekten, içmekten, spordan, tatilden, eğlenceden, normal insanların para harcadığı şeylerden söz etmiyor. Gezmeyi sevmediğini, dünyayı hiç merak etmediğini ama yurtdışına kongrelere gitmekten hoşlandığını söylüyor. Döndüğünde anlattığı tek şey, eğer varsa ona heyecan veren bilimsel bir gelişme.

"Bunun da pek sık olduğu söylenemez," diyor, "bilim için bilimin kendisi bir araç haline geldi artık."

Toplu fotoğraflara girmediğini, ama toplu yemeklere katılmaktan, kendilerini diğer insanlardan çok üstün, aşırı üstün sanan bu sıradan ölümlülerin konuşmalarına kulak vermekten hoşlandığını söylüyor.

"Herkes kafayı bulup da egolar şiddetle çarpışmaya başlayınca onları seyrederek eğleniyorum," diyor, "ama çok çabuk sıkılıyorum. Gözlerin buğulandığını, hareketlerin gerginleşip her türlü ihtirasın elle tutulur hale geldiğini görünce dışarı çıkıyorum. Yolumu kaybedinceye kadar boş caddelerde yürüyorum."

Yakışıklı bir adam doktorum. Hayatında hiç kadın yok değil, ara sıra oluyor. Bunun için bazı hafta sonları kalkıp başka yerlere gidiyor, deniz kenarlarında, sessiz tatil kasabalarına. Döndüğünde böyle bir yere gittiğini nasıl anladığımı bilmiyorum, ama anlıyorum.

"Hafta sonu nasıl geçti?" diyorum.

Gülümsüyor. Hafta sonunu bir kadınla geçirdiğini söylüyor. Sesinde olağandışı bir heyecan veya neşe olmuyor. Kadınlardan da evindeki balıksız akvaryumdan söz eder gibi söz ediyor.

"Gölge gibiler," diyor, "bir gölgeyi ne kadar tutabilir-

sen o kadar varlar. Ama bu onların suçu değil, bu benim varlığımla ilgili bir şey."

"Hiç âşık olmak isteği duymuyor musun?" diye soruyorum.

"Bilmiyorum," diyor. "Galiba aşkın bende bir karşılığı yok."

Sanem'den önce anlıyordum bunu, ama şimdi pek öyle gelmiyor.

Hayatı boyunca maddi bir hırs duymadığı ve para kazanmak için hiç çaba göstermediği halde fazla iyi kazanıyor. Sophie'yle baş edemeyecek olsa da alanında çok başarılı. Bunu ne önemseyip gururlanıyor ne de şikâyet ediyor.

"Başarı göz kırpmak kadar kısa süren bir haz veriyor," diyor, "para harcamaksa hiç."

Para harcamak için en çok yaptığı şey internetten bilim kitapları satın almak. Yalnız kendine almıyor, birlikte çalıştığı genç doktorlara, asistanlarına filan da alıyor. Sırf para harcamış olmak için, onlarda bilime dair sahip olduklarından daha fazla bir tutku gelişmesini umduğu falan yok. Genç meslektaşlarının başarıyı ruhlarındaki boşluğu dolduramayacak bir hayat tarzına sahip olmak için istediklerini söylüyor. Bunun ona çok zavallıca geldiğini, ama böylesine boş bir dünyayı bu kadar büyük bir iştahla arzulayan bu insanlarla tartışmayı gereksiz bulduğunu anlatıyor.

Yeni bir eve birdenbire taşınmış çünkü ıssız bir yerde, içinde kaybolacak kadar büyük bir ev almak iyi olur diye düşünmüş. Issızlık deyince insanların yolu izi olmayan, kıraç arazi parçalarını veya dağ tepelerini anlamalarından, ıssızlık arayışını inziva ile karıştırmalarından şikâyetçi. Münzevi olamayacak kadar bilimci olduğunu, dağ başında bir yere çekilip geceleri haritasını gözü ka-

palı çizebileceği yıldızlara bakarak, karıncaların gayretine şaşarak veya soyut düşüncelere dalmaya çalışarak yaşayamayacağını söylüyor.

"Yakınımda insan olsun istemiyorum," diyor, "hepsi bu."

Issızlığı çok aramış, benim Amerika'da olduğum aylar boyunca. Sonunda Ada'da bulmuş aradığını.

"Yılın hiç değilse altı yedi ayı ıssız denebilecek bir yer," diyor. "Kediler, köpekler ve orada yaşayan üç beş kişiden başka canlı yok, bir de korkunç sesleriyle martılar."

Bir aydır hastaneye Ada'dan gidip geliyormuş. Zor olmadığını, aksine, vapurun birkaç uykulu yolcu sayılmazsa bomboş olmasının çok hoşuna gittiğini söylüyor.

"Uyuyan insanları seviyorum," diyor, "uyuyan insan bana insan gibi gelmiyor."

Yazın Ada yazlıkçılarla dolunca ne yapacağını da düşünmüş. O zaman, geceleri de hastanede geçirecekmiş. Yaşamakla zorunun olmadığı tek yer hastane.

"Laboratuvarda rahat bir kanepem var," diyor, "orada uyurum. Kışın çok soğuk oluyor, ama yazın idare eder."

Evi Ada'nın tepesinde, her yanını adam boyu otlar bürümüş, devasa bir bahçenin içinde tarihî bir binaymış. Köşkmüş aslında, duvarları sarmaşık kaplı, cephesi harap halde, yeşil panjurlarının boyası dökülmüş, bahçesinin demir kapısı kırık bir köşk. Ama köşk ona iyi şeyler çağrıştırmayan bir burjuva hali ve tiksindirici bir haz duygusu uyandırdığı için ev demeyi tercih ediyormuş.

"Gerçekten çok büyük bir ev," diyor. "Tavan arasını da sayarsan dört katlı. Aldığımdan beri bazı odaların sadece kapısını açıp baktım. Bir de daha adımımı atmadığım bodrumu var. Oraya girmeyi henüz ne olduğunu bilmediğim özel bir zamana saklıyorum."

O zamanın gelip gelmeyeceğini bilmediğini, ama ha-

yatında gelmesini bekleyeceği bir zamanın olması duygusunun hoşuna gittiğini söylüyor.

"Belki oğlun seni görmeyi istediği zaman girersin," diyorum.

"Belki yaşayacak daha fazla bir şey kalmadığı zaman," diyor.

Doktorumun ıssızlık arayışını anlayabiliyorum. Sophie'den sonra ben de sık sık ıssızlık arar oldum. Bazen abimin yüzü bile fazla geliyor. Hayatımda bir tek Sanem'in yüzü olsun istiyorum, o da ıssızlığın kendisi. Ama büyük ev ısrarını anlayamıyorum. Büyük evler bende katlanılmaz bir terk edilmişlik duygusu uyandırıyor. Bu yalnızlıktan farklı bir şey. Seçilmiş bir yalnızlık olsun ya da olmasın, yalnızlıkta insanı değerli kılan, soylu bir taraf var. Yalnız insan geçmişine bakabilir, geçmişinden acı duyabilir, kederlenebilir ama bakabilir. Oysa terk edilmişliğin soylu bir yanı yok. Acınası bir durum, sen istediğin halde istenmemek.

Kendime acımak istemiyorum. Kendine acımak bitişin başlangıcı. Bitişten kastım ölüm değil, süreç. Ölümüme giden sürecin soylu olmasını istiyorum. Ölümden korkmak, başkalarından yardım ve merhamet beklemek gibi bana alçaltıcı gelen duygular yüzünden sürecin soyluluğunu kaybetmesini istemiyorum. Yıllardır nerede okuduğumu hatırlamaya çalıştığım bir cümle geliyor aklıma: *Bir şenlik gibi karşılarlar ölümü.* Ben de kendi ölümümü şenlik gibi karşılamak istiyorum ama kendime acırsam bunu yapamayacağımı biliyorum. Kendine acıyanlardan, kendine acındıranlardan her zaman nefret ettim.

"Bir evi ancak kendimle doldurabilirim ve büyük bir evi doldurabilecek kadar büyük değilim," diyorum.

"Aslında ben de aynı nedenle büyük bir ev istedim," diyor doktorum. "Küçük olursa kendimi eve ait hissede-

bilirim, bir evi doldurabilirim. Küçük evlerde öyle oluyor. İnsan istemediği halde evi benimsiyor, oysa kendime bile ait değilim ben."

Bir ara akvaryuma balık almayı düşünmüş, sonra vazgeçmiş.

"Galiba hiçbir canlıya tahammülüm kalmadı," diyor. Benim canlı olup olmadığım şüpheli.

Tuhaf sorular sorduğu da oluyor.

Bir keresinde "Güzellik seni de sinirlendiriyor mu?" diye sordu.

"Hiç düşünmedim," dedim. "Bazen fazla geldiği oluyor ama sinirlendiriyor diyemem. Seni niye sinirlendiriyor?"

Sadece güzelliğin değil, iyiliğin, masumiyetin, şefkatin veya nezaketin, aslında her türlü iyi şeyin onu sinirlendirdiğini, yeryüzünde her şey bu kadar acımasız ve korkunçken iyi bir şeylerin varlığına inanmanın aptalca bir iyimserlik, iyimserlik bile değil, düpedüz aptallık, kendinden hoşnut olmanın ise ahlaksızlık hatta suç olduğunu, insan denen varlığın kendinden hoşnut olmaya hakkı olmadığını söyledi.

"Habil'le Kabil'den beri kötülük egemenliğini sürdürüyor," dedi. "Habil'le Kabil'den beri insanlar birbirlerini ve kendilerini kandırıyorlar. Kötülük insanın kendini tanrıya beğendirmek istemesiyle başladı, beni beğen tanrım, kardeşimi değil, beni beğen. Şefkat, merhamet, güzellik ve diğer iyi şeyler kötülüğü gizleyen perdeler sadece. Güzel görünüşlü zehirli bitkiler gibiler. Yeryüzünde sonsuz bir kötülük var ve insan var oldukça bitmeyecek."

Doktorum abimden sonra tanıdığım en kederli adam. Ama ikisinin kederleri birbirine benzemiyor. Abiminki elimle dokunabileceğim kadar somut, nedeni bel-

li ya da ben belli olduğunu sanıyorum. Abim öfkeli aynı zamanda, bir türlü patlamayan, patlayıp da bir sonuca varamayan ve onu güçsüzleştiren öfkesini karabulut gibi başında taşıyor.

Doktorum kederinin içinde eriyor sanki.

Ben kederli sayılmam, benimki Sophie tarafından seçilmiş olmanın verdiği saf acı.

5.

Memento Mori

Havada olduğum süre boyunca babamdan başka arayan olmamış. O da "Bekliyoruz oğlum, seni çok özledik," diye sesli mesaj bırakmış. Babamdan sesli mesaj dinlemek istemiyorum, boşluğa konuşmasının verdiği tedirginliğin yanı sıra artık iyice yaşlanan sesindeki dokunaklı ton beni üzüyor. Abim boşuna arama, uçağı daha inmedi demiştir. Babam, olsun gene de bir arayayım demiştir. Aralarında geçen konuşmaları yanlarındaymışım gibi biliyorum artık. Benden başka ortak konuları kalmadı. Benim hakkımda da konuşacak fazla şeyleri yok. Bir süredir birbirlerine destek olmaya çalışıyorlar sadece.

Aranmamış olmama şaşırmadım. Epey zamanımı alsa da beni arayabilecek kişilerin sayısını en aza indirmeyi başardım. Sonunda doktorum, abim, babam ve Sedef'le Naz'dan başka kimse bırakmadım. Bir de Stefan. Sanem liste dışı ya da liste başı, ama o aramıyor, yazıyor. Yazının en canlı, en içe dokunan biçimlerini seçiyor. Bu da çok uzaktayken bile onunla yaşamamı sağlıyor.

Gene de arayan oluyor. Sophie'den sonra kendimi her türlü mecrada gizlediğim halde, sosyal medya hesaplarım, rehberde kaydım filan yok, numaramı nereden buluyorlarsa, kimya laboratuvarında haşarılık ettiğimiz

eski bir lise arkadaşım arıyor mesela. Eski günlerden söz edip beni de mezunlar gününe çağırıyor. Bir zamanlar birlikte çalıştığım biri, sevineceğimi umarak hararetle iş teklif ediyor veya telefonla satış yapanlar arıyor. Birkaç cümle de olsa konuşmak zorunda kalıyorum.

Bazen eğlendiriyor beni bu aramalar. Eski günleri hatırlatan lise arkadaşıma mezunlar gününe geleceğime söz veriyorum, tabii ki gitmiyorum. Şifreli televizyon hattı satmak isteyen kadına "İyi ama ben körüm, ne yapacağım televizyonu," diyorum. Karşı taraftaki sesin bir süre donması hoşuma gidiyor veya iş teklif edene dokuz aydır Hanna adında Alman asıllı arkeolog bir kadınla Selanik'te yaşadığımı, Yunanca öğrendiğimi, durulduğumu, artık sakin bir hayat istediğimi söylüyorum. *Homo Faber*'i okuyor oluyorum o sırada. İş teklif eden arkadaş pek şaşırmıyor buna. Bana Selanik'te hayatın nasıl olduğunu soruyor. "İyi," diyorum, "çok iyi, burada çok mutluyum."

Doktorum ve abimden başka kimseye Sanem'den bahsetmedim, Sedef'e bile, ki Sedef hep bilmek ister hayatımdaki kadınları. Eskiden anlatırdım. Aynı yaşta olduğumuz halde sıcak bir abla sevgisi ve abla müşkülpesentliğiyle dinlerdi. Ben anlatmamış olsam da abimin anlattığından eminim. Ama neşeyle ve benim için umutlanarak konuşmadıklarını, içlerine bir keder çöktüğünü tahmin etmem zor değil. Sedef bu yüzden Sanem'i sormuyor, küçücük bir imada bile bulunmuyor.

Abim havaalanına beni almaya gelmişti. Gelen yolcu kapısında bekliyordu. Yüzü çok solgundu. Ne halde olduğumu kestiremediği için dudaklarını kemiriyordu. Beni görünce sevindi, güldü. Bir gülüş bütün bir yüzü kaplayabilir mi? Abiminki kapladı. Beklediğinden daha iyi görünüyordum sanırım, umutlandı. Birbirimize sarıldık. Sakallarımı okşadı.

"Çok yakışmış," dedi, "fotoğraflarından bu kadarı anlaşılmıyordu."

Arabada "Giderayak aşkı buldum," dedim abime, bulduğum şeye aşk diyebileceğimden emin olmadığım ve aşkın bulunan bir şey olduğuna inanmadığım halde. Üstelik kulağıma çok basit geldi sözlerim. Aşk yüz vermediğim, fazla yıpranmış bir kelime. Çoktandır kimse için bir anlam ifade etmiyor. Oysa Sanem'in bendeki tek bir hali bile onu tanıyıncaya kadar yaşayıp bu aşk olabilir dediğim her tecrübenin toplamından daha fazla.

Doktoruma Sanem'i anlattım bir gün. Varlığıma nüfuz eden bir bağlılık ya da bütünleşme dediğim, ama bu tarifle yetinemediğim bir tür Sanem tutkusunu.

"Aşk demek yetmiyor," dedim. "Yetmediğine göre, hissettiğim şey bugüne kadar varlığı bilinmeyen, benim keşfettiğim bir duygu olmalı."

"Bu duyguya bir ad vermen lazım," dedi.

Sanem'e duyduğum şeyin aşktan fazla bir şey olduğu doğru, ama bir duygu keşfettiğimi söylerken abartıyorum, kendimi ifade etmeye çalışıyorum sadece.

"Keşfettiğim duyguya ad verebilecek kadar üstün değilim," dedim, "sıradan biriyim ben."

"Kadere verdin ama."

"Kaderi ben keşfetmedim."

"İki kişilik bir kaderi adlandırdın."

"Aramadım, birden ağzımdan çıktı, üstelik var olan bir kelime."

"Ama o kelimeyi kavramlaştırdın."

Doktorum Sophie'yi kavramlaştırdığımı söylerken haklı olabilir diye düşünüyorum şimdi. Ne zaman Sophie desem abim ne demek istediğimi anlıyor. Babam anlamıyor, Sedef anlamıyor. Üstünde de durmuyorlar.

İki kardeşin arasında bir dil sanıyorlar, özel bir durum nedeniyle yoğunlaşmış bir kardeşlik duygusunun dışavurumu olarak iki kişilik bir dil. Bu sıra dışı kardeşlik biçimine saygı duymaları gerektiğini düşünüyorlar. Zaten babam pek çok şeyi bilmek istemiyor artık. Hayatını çok daraltti.

Naz, Sophie'yi Amerika'da âşık olduğum bir kadın sanıyor. Gidişimden önce her pazar olduğu gibi dönüşümden sonra da yine bir pazar günü onlara yemeğe gitmiştim. Balkonda abimle havadan sudan konuşuyorduk. Arka balkonu kapattırmışlar. Yokluğumda Sedef orkide yetiştirmeye merak sarmış. Balkon renk renk orkideler ve bitki malzemeleriyle doluydu; minik çapalar, kürekler, soğanlar, boş saksılar, toprak poşetleri, coşturucu kimyasallar. Aramızda Sophie kelimesi nasıl geçti hatırlamıyorum, yine abimin canını yakmak istemiş olabilirim. Oluyor çünkü, bazen birden abimin canını yakmak istiyorum. Kısacık bir an sürüyor bu duygu, acımasızca Sophie'yi hatırlatıyorum ona. Ama sonra benden geriye bir enkaz kalıyor. Toparlanmam zaman alıyor. Sofra hazırmış, Naz yemeğe çağırdı ikimizi, yüzünde incecik bir gülümseme.

Sophie hayatımıza çökmemiş gibi birlikte yemek yedik, eskiden neşeli geçmesi için çaba harcamamıza gerek olmayan aile yemeklerinden. Bir ara mutfaktaydım, abimi üzeceğini bildiğim halde kendime bir kadeh şarap daha koyuyordum. Naz geldi.

"Amca, Sophie sevgilin mi?" diye sordu şirin şirin.

Ne diyeceğimi bilemeden öylece baktım. Naz bu bakışı bir geleceğim olmadığı için umutsuzca âşık olmamın acısı sandı, sorduğuna pişman oldu.

Daha çocuk diye düşündüm. On üç buçuk yaşında. Aşkı hayatla bir tutuyor. Ölümün aşktan büyük olduğunu sanıyor. Ölüme rağmen âşık olunduğunu, hatta ölüm olduğu için âşık olunduğunu anlayamıyor.

Doktorumla, keşfettiğim duyguya ne ad verebileceğimizi konuştuk. Aşküstü, yoğunaşk gibi aşk içeren kelimeler ikimize de çok bayağı geldi. Aşksız kelimeler yaratmaya çalıştık. Olmadı, saçmaladık ama çok eğlendik. Doktorumun yüzünde ilk defa keder sızdırmayan, dümdüz bir gülüş gördüm o gün. Bu da bir şey diye düşündüm, demek ki içinde hâlâ yaşayan bir öz var, benden önce ölmesin. Ölmesin çünkü ölüyor parça parça, görüyorum. Doktorumun benden önce ölmemesini dilemem bencillik sayılabilir. Ama çok az şeyim var artık, bu kadar bencilliğe hakkım var. Sanem öyle uzakta ki, varlığından kuşkuya düştüğüm, gerçekten var mı, yoksa içinde yüzdüğüm bu yalnızlık denizi yüzünden kendime bir Sanem yaratmış olabilir miyim diye düşündüğüm zamanlar oluyor. Bir tarihte yaşlılar hakkında okuduğum bir yazıyı hatırlıyorum, bazı yaşlıların ölüp ölmediklerini anlamak için çığlık attıklarını. Sanem benim çığlığım mı diye kendimden kuşkulanırken Sanem'den yeni cümleler geliyor. Böylece gerçek yeniden kuruluyor.

Doktorumla aramızda bir sürü kelime uçuştu o gün. Kelimelerle oynaşmak hoşumuza gitti. Sonra durup dururken *cogito ergo sum*'dan *homo homini lupus*'a, *carpe diem*'den *in vino veritas*'a bildiğimiz Latince deyimleri sıralamaya başladık. Ölü bir dilde canlılık aramamıza güldük. Ölüm bizi güldürdü.

Mors certa, vita incerta: Ölüm kesin, hayat değil.

Ölümü konuşmaktan kaçınmıyoruz, çünkü gölgesini üstümüze düşüren bir dağ gibi aşılmaz bir kavram olarak yanı başımızda duruyor. Doktorum o sırada bilgisayarında çalan müziğin *Dance Macabre* olduğunu söyledi, ölülerin dansı. Gece olunca mezarlarından çıkıp dans eden ve güneş doğmadan mezarlarına dönen ölüler, sırıtan kurukafalar, müziğin ritmine kendini kaptırmış, öne arkaya sallanan, dağılıp toplanan sayısız kaburga ke-

miği, uyluk kemiği, kaval kemiği, leğen ve kürek kemikleri. Ölüm eğlenceli bir ülke olsa gerek.

Memento mori: Ölümü unutma.

Nasıl unutabiliriz ki, hem niye unutalım? Yaşamaya katlanmamızı sağlayan tek şey bu kesin bilgi. Neyse ki öleceğimizi biliyoruz.

Doktorum "*Amantes sunt amentes*," dedi, "âşıklar delidir."

Bir harfle âşıktan deliye ya da deliden âşığa geçilmesi çok güzel. Âşıklar çılgındır da denebilir. Ama çılgın sıfatında sanki kelimeden taşan, atomların baş döndüren hareketini hatırlatan bir enerji var, bendeki âşık tarifine uymuyor.

"Çılgınlar da âşık olabilir," dedim, "ama bence âşıklar delidir."

Yoktan bir kelime yaratamıyorum ve kendime, benim aşktan anladığım şey, Sanem'i her düşündüğümde varlığımı kaplayan tarifi imkânsız bir yoğunluktur, demekten öteye geçemiyorum. Herhangi bir delilik yapamıyorum. Aşk için nasıl bir delilik yapılır, onu da bilmiyorum. Belki de bu gene, bu bozuk, hasta, arızalı, en büyük aşkım annemden bana kalan gene rağmen âşık olmam yeterince deliliktir.

Döndüğümden beri hayatı sürdürmek için yapmam gereken temel şeyler dışında, Sanem ve hayat hakkında düşünmek ve yazmak ve Sanem'e yazmaktan başka bir şey yaptığım yok. Bir de aileme neşe vermeye çalışıyorum, o kadar.

Ekmek

Yorucu bir uçuştan sonra evine gidip duş yapmayı, sonra ailesiyle birlikte kahvaltıya oturmayı sabırsızlıkla bekleyen sıradan bir aile babasıymışım gibi freeshop'tan abime viski, babama sigara, Naz'a çikolata, Sedef'e parfüm

almıştım, bagajımı bekliyordum. Herkesin telefonla konuştuğunu görünce ben de açtım. Babamın bıraktığı sesli mesajı dinledim. Valizim bantta bana doğru geliyordu. Uzanıp alıyordum ki WhatsApp ikonunun üstünde 1 rakamı belirdi. Sanem'den olduğunu sandım, heyecanlandım, valizim geçip gitti. Mesaj Naz'dandı. "Amca indin mi?" diyor.

Havaalanı trafiğinde sahil yoluna çıkmaya çalışıyorduk. Sedef abimi aradı.

"İndi indi, aldım, geliyoruz," dedi abim, "dur vereyim, kendin konuş."

Telefonu bana verdi. Sedef sesim iyi geliyor diye sevindi.

"Ekmek alın gelirken," dedi.

"Sedef ekmek alın diyor," dedim.

"Tabii ki alacağız," dedi abim.

Tabii ki alacağız. Tabii ki alacağız, ekmek önemlidir çünkü. Ne kadar mutsuz olurlarsa olsunlar, aileler için sofraya konulan ekmek hayatın iplerinin hâlâ elde tutulduğunun kanıtıdır. Dağılmadık, bitmedik, bu soframız, bu ekmeğimiz, biz aileyiz, beraberiz demektir. Biz de dağılmadık, bitmedik, biz de hâlâ bir aileyiz.

Birazdan eve varacağız diye düşündüm. Kapıda sevinçle karşılayacaklar beni, özlemle kucaklaşacağız. Babam sımsıcak ellerini sırtıma bastıracak, varlığımı bedeniyle hissetmek isteyecek. Gözlerinin yaşardığını göstermemek için mutfağa gidip yumurtayı sucuklu mu yapacaksınız, peynir yoksa gidip alayım gibi saçma şeyler söyleyecek. Sedef anneminkiler kadar güzel bir kahvaltı sofrası hazırlamış olacak. Birbirimizin yüzlerini gördüğümüz, başköşesi olmayan yuvarlak masaya oturacağız. Bu masada herkes eşit olacak, babama rağmen reissiz bir aile. İyi bir fırından alacağımız ekmeği yumurtanın sarı-

sına banarak yiyeceğiz. Babam sessizlik olur da bana bakan gözlerini yakalarım ve içindeki acıyı görürüm diye havadan sudan konuşacak. Masaya sessizlik çökmesine izin vermeyecek. Konuşup gülüşerek kederimizi bir süreliğine unutacağız.

Kahvaltıdan sonra onlara içlerini gezmediğim müzelerin hediyelik eşya bölümlerinden aldığım hediyeleri vereceğim. Sedef'e mini bir okuma lambası, babama bronz satranç takımı, abime el yapımı bir defter ve Sanem'le gittiğimiz barlardan aşırdığımız bira logolu bardak altlıkları, Naz'a ahşap kutulu yağlıboya takımı, bir sürü tişört ve bez çantalar. Böylece biz bir aileyiz, dağılmadık, bitmedik konulu piyesi başarıyla oynayacağız. Gerçi tümüyle rol yapacağımızı söylemek haksızlık olur. Kederi aile sıcaklığının içine gizlemenin yollarını bulacağız demek daha doğru.

Gece abim beni eve bırakacak. Giderken ona bıraktığım anahtarla açacak kapıyı. Altı aydır uzak olduğum evimin pırıl pırıl olduğunu göreceğim. Sedef'in düzenli temizlettiğini anlayıp duygulanacağım. Abim anahtarlarını istiyor musun? diye soracak. Gözleri isteme, bende kalsın diyecek, sana ulaşamazsam kapıyı kırmam gerekmesin, kıramam ben bu çelik kapıyı, açıncaya kadar deli olurum. Sende kalsın diyeceğim. Abim çok sevinecek, gözleri dolacak. Bana Sophie'yi yeneceğimi söyleyebilmek için canını vermek istiyor olacak. Ama Sophie yenilmez.

7.

Geçiciliğe tutunmak

Abim New York'ta neler yaptığımı, neler gördüğümü, nerelere gittiğimi soruyordu. Beni her gün arayıp sorduğu soruları bir daha, ama bu defa incecik bir özlemle, kendi için soruyordu. Kendi tanıdığı insanları, kendi bildiği yerleri, kendisinin gördüğü her şeyi soruyordu. Orada yaşarken etkilendiği her şeyden benim de etkilenmiş olmamı umuyordu.

En az bin dolarlık, nadir bulunan bir astrofizik kitabını sırf arkadaş oldukları için ona iki yüz dolara satan ve son görüştüklerinde Alaska'ya yerleşeceğini söyleyen, kızıl sakallı, iri yarı Darren hâlâ o kitapçıda çalışıyor muydu? Park Slope'taki yeşil masalı meşhur pizzacının cüceden hallice ama pire gibi hareketli, saçları rastalı garsonu duruyor muydu? Teleferiğe binip bir zamanlar ünlülerin yattığı bir hapishaneye ve Charles Dickens'ın ziyaret ettiği bir akıl hastanesine ev sahipliği yapan Roosevelt Island'a gitmiş miydim? Ellis adasındaki müzede New York'a ilk ayak basan göçmenlerin fotoğraflarındaki birinin annemizin uzak akrabası Sadık Dayı'ya benzediğini fark etmiş miydim? Fotoğrafının altında Pano Georgios yazan adamın Sadık Dayı'nın büyük dedesi olduğunu, mahallesinde çıkan yangında ölen bir Rum arkadaşı-

nın kimliğiyle Amerika'ya göç ettiğini, ama memleket hasretine dayanamayıp beş yıl sonra geri döndüğünde onu kimliğini aldığı arkadaşı zannedip eski bir cinayet davası nedeniyle hapse attıklarını bilmiyor muydum gerçekten? Nasıl bilmezdim? Annemin en tarihsel ve en ilginç hikâyesi buydu, kaç kere anlatmıştı. Cathy'nin bana verdiği, kendisinin de bir yıl kaldığı odanın baktığı, daima rengârenk çamaşırlar asılı avluda Martinez denen adam pazar günleri barbekü yapıyor muydu hâlâ? Cathy sinirlenip adama bağırıyor muydu?

Şaka mı yapıyordum? Cathy Alzheimer mı olmuştu? Nasıl söylemezdim bunu? Tabii ki doğru olan başka bir yer bulmamdı. Cathy'nin başına bir şey gelseydi neler olabilirdi hiç düşünmüş müydüm? Cathy'nin durumu şimdi nasıldı peki?

New York'un yukarıdan görünüşü gerçekten muazzam değil miydi?

İnsan denen varlığın şehirler kurabilme gücü bende de hayranlık uyandırmıyor muydu?

Metroda çok fare var mıydı yine?

Fareler her yerdeydi. Çöp yığınlarında, havalandırma ızgaralarında, metro raylarında, ucuz barların tuvaletlerinde, sürekli S çizen kuyruklarıyla hareket halindeydiler. Sanem'i tanımadan önceki hafta boyunca şehir beni bitkin düşürecek kadar büyük, canlı ve yoğundu. Çevremdeki harekete bakarken zihnimde derin boşluklar oluşuyor, birden doluyor, sonra zihnim gene dağılıyordu. Pis metro istasyonlarında çelik ışıltılar saçan trenlerin cayırtıyla durmalarını, kapılarını gürültüyle açmalarını, dünyayla arasında mesafe olmayan, dünyaya alışık ve alıştığı dünyaya öfkeli insanların birbirlerini çiğnercesine inip binmelerini seyrediyordum. Tren ardında yüzümü yalayan bir rüzgâr bırakarak kayboluyor, istasyon

bomboş kalıyor, daha sessizliği hissedemeden yeni bir tren geliyor, nereden çıktığını anlayamadığım yığınla insan koşuşuyor ve bütün bunlar olurken ancak birkaç dakika geçmiş oluyordu.

Gündüz saatlerinde rekabetin, endişenin, iddia, telaş, kötü niyet ve para hırsının sel gibi aktığı caddelerden geceleri şehvet, arzu, istek ve doyumsuz bir haz beklentisi akıyordu. Geceleri boş boş yürüdüğüm caddelerde araba farları, neonlar, ışıklı billboard'lar, bedava eğlence arayan genç kızların uzun, çıplak bacakları gözümü alıyordu. Şehrin gürültüsü çekiç gibi kafama iniyordu. Gürültüden kulaklarım sızlıyordu. İnsan bolluğu noktacıklar halinde gözlerime hücum ediyordu. Sophie'den önceki hayatımı tarif eden şeyin hareket olduğunu unutuyordum, bu kadar yoğun bir hareket içinde yaşamayı anlayamıyordum. İnsanların benim kaybettiğim yaşama iştahını nereden bulduklarını merak ediyordum. Bu nedenle kimsenin dikkatini çekmediğim sessiz boş barlara, ucuz restoranlara gidiyordum. Kirli bar tezgâhlarına ilişiyor, oralarda görünmez oluyordum.

Sanem'den önceki hafta aylak aylak gezinmekten ve Stefan'ın çalıştığı korkunç beyaz, korkunç temiz, korkunç yüksek teknolojili klinikteki randevularıma gitmekten başka yapacak bir işim yoktu. Kafelerde oturup bayat kahveler içerek zamanın kumunun ancak benim duyabileceğim bir sesle akmasını dinliyordum. Ne zaman öleceğini bilmeyenler için şehrin baştan çıkarıcı şehvetinden uzak bu mekânlarda, hayatımın geride bıraktığım kısmı ve ölmeyi başaramazsam beni bekleyen sonun ne zaman ve nasıl olacağı hakkında düşünmeye, bana artık tümüyle anlaşılmaz gelen hayata bir anlam vermeye çalışıyordum. Varlığımın aşağı yukarı ne zaman sona ereceğini bilmek hayatıma anlam vermemi zorunlu hale getiriyor, aynı zamanda da zorlaştırıyordu.

Zamanın kumu bende herkesinkinden daha hızlı akarken gözüm farelere, böceklere, örümceklere, kısa ömürlü bu küçük canlılara takılıyordu. Dikkatim onların yaşama hırslarında yoğunlaşıyordu. Böceklerin iradesine, farelerin azmine, örümceklerin sabrına şaşıyordum. Arılarla karıncaları enayi, kelebekleri aptal buluyordum. Geçiciliğe tutunmak için bunca çaba harcayan küçük yaratıklarla insanlar gözümde eşitleniyordu. İçimde hiçlik şahlanıyordu.

Sonra oturduğum kafe veya bardan çıkıp beyninin eridiğinin farkında olmayan Cathy'nin evinde, kendi çabamla temiz tuttuğum odama giderken, içinden geçtiğim tekinsiz sokaklarda, tren köprülerinin paslı demir ayaklarının diplerinde, sidik kokan altgeçitlerde hiçlikte kaybolmuş junkie'leri ve onlarla kaderlerini birleştirmiş sokak köpeklerini, havaya suya toprağa her şeye sirayet eden öldürücü zavallılığı görünce yine çelişkiler denizine düşüyordum. İyilik ve kötülük hakkında, bir hayatı değerli ve değersiz kılan şeyler hakkında, niye yaşamak gerektiği hakkında birbirini tutmayan düşünceler zihnimi işgal ediyordu.

Abim, babam ve Sedef asıl amacı hepimiz tarafından bilinen seyahatime uzun bir tatil havası vermek istemişlerdi. Beni gezilecek yerlere, görülecek oyunlara, tadılacak yemeklere dair listelerle, mekânlar, öneriler, şunu mutlaka yap, şuraya mutlaka git, şurayı mutlaka gör'lerle, orada kaldığım süre boyunca mail'ler, linkler, fotoğraflarla, indiğim gün Stefan'ın benim için alıp hazır ettiği Amerikan hatlı telefonumda her dakika bir bildirim çınlamasıyla kuşatmışlardı.

İyi vakit geçirmemi istiyorlardı. Seyahatimin umarsızca şifa beklentisinin yanı sıra, giderek solacak olan hayatımı, henüz aklım başındayken ve elim ayağım tutarken son defa renklendirmek gibi gizli bir amacı da oldu-

ğunu sezdirmeden umutla dolmamı bekliyorlardı. Umudun bütün tedavilerin ilk şartı olduğuna inanıyorlardı.

Oysa benim durumumda tedavi edilecek bir şey yoktu. Ben hasta değildim, bozuktum ve umudun abartılan bir yanılsama, yararsız bir oyalanma olduğu kanısındaydım. Umut sadece bir histi. Pasifti. Tek başına hiçbir şeyi değiştirmeye yetmiyordu. Hele benim durumumda tümüyle acıklı bir beklenti haline geliyordu.

Bu yüzden ailemin önerdiği her şey saçma ve gereksizdi. Turist değildim. Niye burada olduğumu biliyordum. Onlar da biliyorlardı. Ama yine de gideyim, gezeyim, göreyim istiyorlardı. Oysa hiçbir yere gitmem, hiçbir şeyi yapmam, hiçbir yeri görmem gerekmiyordu. Yeni şeyler keşfetmek zorunda değildim. Bir kare fotoğraf çekmek için birbirlerini çiğneyen turistlerin arasında kaybolmaktansa kliniğin bekleme salonundaki solgun ve endişeli yüzlere bakmayı tercih ediyordum.

Stefan'ın gelip beni yine bir laboratuvara veya ekipten birine götürmesini beklerken, üyesi olursam hastalığım süresince, yani ölünceye kadar, bana ve aileme destek olacaklarını vaat eden, kendim gibilerle tanışmamı, onlarla dayanışmamı öğütleyen bir organizasyonun afişinde hastalığımın ezberlediğim semptomlarını bir de İngilizcesinden kimbilir kaçıncı defa okuyordum. APATHY-IRRITABLY-IMPULSIVENESS maddesine geldiğimde omzumda Stefan'ın eli oluyordu.

Sürekli soru soruyordu abim, havaalanından eve giden yolu sorularla dolduruyordu. Ama bozuk genimdeki CAG yinelemesinin kaç olduğu hakkında, nöral kök hücrelerin orta çatallı motor nöronları üretmesi hakkında, onay süreci henüz tamamlanmayan, DNA tabanlı yeni ilacın yan etkileri, her gün almam gereken kreatin miktarı, yakın bir tarihte başlamam önerilen antipsikotikler, kısacası bozuk genim etrafında dönen yığınla şey

hakkında hiçbir şey sormuyordu. Hepsini biliyordu. Stefan söylemişti. Stefan abime düzenli bilgi vermiş, bunun için daha ilk gün benden izin istemişti.

Abim sordukça gerçeğe bir yerinden ilişen veya hiç ilişmeyen hikâyeler anlatıyordum. Bastırdığım bir öfkeyle ve yersiz bir kırgınlıkla, bazen aşırı bir neşeyle, gizli amacınızı biliyorum demek ister gibi abartarak anlatıyordum.

"Pizzacının rastalı garsonu kemik kanseri olmuş, işi bırakmış," dedim, "yerine Filipinli biri başlamış, o söyledi."

Abim şaşırdı, üzüldü. "Yapma ya! Yazık, gençti daha."

Der demez acıyla kasıldı yüzü. Ben de yazık, gençtim daha, pizzacının saçları rastalı garsonu kadar olmasam da genç sayılırdım.

"Dediğin Gospel ayinine gittim," dedim, abimin gerçeğe dokunduğu için acı çektiğini görmezlikten gelerek. "Haklıymışsın, harikaydı gerçekten. Ama iki siyahi kadın saç saça baş başa kavga edince ayin yarıda kaldı. Rahip kürsüden indi, kadınları ayırmak isterken bir yumruk da ona geçirdiler."

Abim güldü ya da güler gibi yaptı. Roosevelt Island'a giderken teleferikte bir sarhoşun hark diye ayakkabılarıma kustuğunu, yolculardan birinin köpeği kusmukları yalamaya başlayınca ayakkabılarımdan tiksindiğimi, aynı teleferikle eve geri döndüğümü anlattım.

"Ayakkabılarımı çöpe atacaktım, Cathy attırmadı," dedim, "yıkadı bir güzel.."

İçimdeki ıssızlığı duymamak için, babam gibi, sürekli bir şeyler anlatıyordum. Abimin merak ettiği her şey için gittim, gördüm, yaptım diyordum. Oysa sadece Sanem'le birlikte bir şeyler görmüştüm, Sanem'le birlikte bir şeyler yapmıştım, Sanem'le birlikte bir yerlere gitmiştim. En çok da gittiğimizi hayal etmiştim. Japonya'ya ve daha bir sürü yere gittiğimizi beraber hayal etmiştik

ve ikimiz için de hayalin kendisi gerçekleşmesinden daha güzeldi.

Empire State'in tepesinde obez bir adamın obez bir kadına evlenme teklif etmek için dizlerinin üstüne çöktüğünü, çevredeki turistlerin alkışları altında kadına kırmızı kadife kutu içinde bir tektaş yüzük verdiğini, ama kilosu nedeniyle çöktüğü yerden kalkamayınca çifti videoya çeken turistlerin koluna girip adamı kaldırmaya çalıştıklarını, başaramayıp koca gövdeyi çok zayıf, yaşlı bir kadının üstüne düşürdüklerini, evlenme teklifi alan obez kadının paniklediğini, elindeki kadife kutuyu düşürdüğünü, içindeki tektaşın fırlayıp üç yüz metreden aşağıya uçtuğunu, turistlerin yüz elli kiloluk adamın altında ezilen yaşlı kadını bırakıp parmaklıklara yapışarak aşağıya düşen tektaşın arkasından şaşkınlıkla baktıklarını anlattım.

Abim buna gerçekten güldü, gülüyormuş gibi yapmadan, kahkahayla. Gülerken acıyı unuttu. Gülmek varlığı ele geçirebilir diye düşündüm. Kısacık bir an için bile olsa gülmek pusuda bekleyen ölümü yenebilir. Bu yaşamaktır. Yaşamak zaten anlık bir şeydir.

Zihnim yerli yerinde durdukça ben benim

Daha bir sürü şey anlattım. Gece hikâyeleri, sokak hikâyeleri, turist hikâyeleri. Zihnim beni de hayrete düşüren bir yaratıcılıkla çalışıyordu. Sanki beynimi su gibi akışkan hale getiren mucizevi bir şey içmiştim, kelimeler çağlayarak akıyordu ağzımdan.

Böyle akıcı, ayrıntılı, eğlenceli hikâyeler uydurabildiğime, bir çırpıda ve ağzım dağılmadan anlatabildiğime göre zihnim hâlâ kaymamış diye düşündüm. Zihnim yerli yerinde durduğu sürece ben benim. Ben, ancak zihnim yerli yerindeyken benim.

Bozuk genimin hayatımı yaşanmaz hale getireceğini, sonunda beni acınası bir kemik yığınına dönüştüreceğini

bildiğim halde bedenime olacakları önemsemiyordum. Zihnime olacakların yanında bedenime olacaklar hiçti. Zihnim eridiğinde yaşayıp yaşamadığımı nasıl anlayacağımı bilmiyordum. En çok bundan korkuyordum. Canlı mıyım ölü müyüm sorusuna cevap verememekten, yaşayıp yaşamadığımı anlayabilmek için çığlık atmaktan, varlığımın çaresizce haykırmasından çok korkuyordum.

Cathy haykırıyordu. Cathy kendine ne olduğunu bilmiyor ama kötü bir şey olduğunu biliyordu. Oysa annemin bütün varlığı yürek parçalayıcı bir haykırışa dönüşmüştü. Annem NaaAAaaAaaa! diye haykırdıkça evimiz yanmıştı, babam plastikten yapılmış gibi erimişti, abim tutuşmuştu. Annem hayatının nesnelerini çevresine daire şeklinde dizmemiş, çıplak bir halde ortasında oturmamıştı. Annemin zihni delik deşikti. Ellerine, ayaklarına, gözlerine başka bir güç, elinde oyuncak olduğu, ölüme sürüklendiği bir güç hâkim olmuştu.

Cathy'yi bir gün salonda üzerinde sadece beyaz ıslak bir külotla yerde, dizlerinin üstünde otururken buldum. Eski fotoğraflar, sararmış mektuplar, zarflar, cep telefonu, not defterleri, bilgisayarı, kalemler, çoğu tükenmiş makyaj malzemeleri, tarağı, cüzdanı, kâğıt paralar, bozuk paralar, diş fırçası, diş macunu, post-it'ler, mavi taşlı küpeleri, kahve kavanozu, lacivert mayosu, deniz gözlüğü, bir mango, bir muz, ilaçları, fincanları, bardakları, iç çamaşırları, kaşıklar, çatallar, ekmek bıçağı, katlanmış bir uyku tulumu, bir kar başlığı, kitaplar, plaklar, alyansı, boncuk kolyesi, süt kutusu, çorap teki, yıllar öncesinden kalma telefon jetonları, spor ayakkabıları, topuklu ayakkabıları, lame gece çantası, eski sırt çantası, bisiklet kilidi, etekleri, elbiseleri, kat kat tişörtleri, metro kartı, mağaza kartları, kar küresi, biblolar, nota kâğıtları, Christmas süsleri, şarj aleti ve daha bir yığın irili ufaklı eşyayı çevresine daire şeklinde dizmiş; geniş salonunu

hayatının nesneleriyle doldurmuş; ortasında oturuyordu. Saçlarından damlayan sular yol yol üstünden akıyordu. Garip bir düzeni olan bu dairenin dışında her gün bindiği, geldiğim gün nerede bıraktığını hatırlayamadığı için gecenin bir yarısında birlikte aramaya çıktığımız ve yakındaki bir parkta bulduğumuz bisikleti kapının yanında duruyordu. Cathy sarkmış, kurumuş, kuru bir deri parçası olmuş yaşlı memelerinden birini ilk defa görüyormuş gibi tutuyor ve masmavi gözlerinde derin bir korkuyla, hatta dehşetle memesine bakıyordu. Bu ne, der gibi bakıyordu.

Cathy'yi o acınası halde görünce korktum. O anda ayaklarımın altında hissettiğim su korkumu daha artırdı. Küvet taşmıştı. Banyodan gelen su salona sızıyordu. Su evi kaplamaya, Cathy'yi hayatının bütün nesneleriyle birlikte boğmaya hazırlanıyordu.

Banyodaki musluğu kapattım, bir havlu alıp geldim, omzuna koyup Cathy'yi yerden kaldırmak istedim. Cathy sesi yırtılırcasına bir çığlık attı.

"Sen kimsin?" diye bağırıyordu. "Sen kimsin? Ben kimim?"

Sen kimsin? Ben kimim?

Sen kimsin? Ben kimim?

Ben kimim?

Cathy yaşadığını biliyor, kim olduğunu bilmiyordu. Annem yaşadığını ve kim olduğunu biliyor, böyle bir yaşamak istemiyordu.

Abartarak, uçurarak, İngilizceden Türkçeye, Türkçeden İngilizceye geçerek, araya Sanem'den öğrendiğim birkaç İspanyolca kelimeyi karıştırarak, elimle kolumla ve berrak bir bilinçle, Cathy'nin o acınası halini ve başka acınası hallerini atlayarak çeşitli hikâyeler anlatıyordum abime.

Anlatırken yüzüne bakıyordum. Yüzünde anlattıklarımın izini arıyordum. Abimin şaşırdığını, bana inanır gibi olduğunu, hatta inandığını, sonra birden kuşkuya düştüğünü görüyordum. Abim anlattıklarımın gerçek olup olmadığını anlayamıyordu. Uydurmadığımdan emin olamıyordu. Bana inanmak istediğini ama boş yere umutlanmaktan korktuğunu yüzünden okuyordum. Annem için boş yere çok umutlanmıştık. Defalarca umutlanmış ve defalarca yıkılmıştık.

Abimin yüzündeki kuşkuyu silmek, hepsini uydurduğumu itiraf etmek istedim. Aklım hâlâ başımda. Zihnim kaymış değil. Bunların hiçbiri olmadı. Obez kadın tektaşını düşürmedi. Rastalı cüce garson kemik kanseri filan değil. Hâlâ pizzacıda çalışıyor mu bilmiyorum, gidip görmedim. Gospel ayinine gitmedim. Birleşip rahibi döven siyahi kadınları YouTube'da seyrettim. Carnegie Hall'dan piyano taburesi çalmadım. Junkie arkadaşlarım olmadı. Sana o astrofizik kitabını iki yüz dolara satan Darren merdivenden düşmedi. Başucunda ambulansın gelmesini beklerken elini tutan keçi sakallı profesör sevgilisi yok. Dolapdere Romanlarından öğrendiği "İstanbul Sokakları" şarkısını ağız mızıkasıyla çalan bir Norveçliyle tanışmadım. Marihuana satıcısı evi basmadı. Yaşiko'nun babası Aokigahara Ormanı'na gitmek istemiyor. Ya-şiko veya Yaşi-ko Japoncada mavi göl anlamına gelmiyor. Hepsini uydurdum. Ama niye uydurduğumu bilmiyorum.

Abimin yüzünde kuşkunun içinde eriyen bir korku vardı. Bu kadar çok tuhaf olaya tanık olmuş olamam, bu kadar acayip şey başıma gelmiş olamaz. Gerçi eskiden de böyle hikâyeler anlatırdım, abartarak, pireyi deve yaparak. Abartıyı inanmanın sınırında durdururdum. Herkesi anlattıklarıma inanmakla inanmamak arasında bırakmak çok hoşuma giderdi. Gerçeğin ne kadar kırılgan olduğu-

nu görürdüm böylece. Bir kelime daha edersem gerçeğin kâğıttan kulesi yıkılacak. Babam çok kızardı, "Abartmak da yalanın bir cinsi," derdi. Bu, en çekici tarafımdı öte yandan, büyüleyici yanımdı.

Abimin kafasının karıştığını, zihinsel durumumdan emin olamadığını görüyordum. Çünkü MANIA WHICH CAN CAUSE ELEVATED MOOD OR OVERACTIVITY. Abim olabilir diye düşünüyor, bu manik hal, bu coşkulu anlatış bozuk geninden kaynaklanıyor olabilir. Abim şu anda birbirimizden gizli, maddeler halinde öğrendiğimiz, defalarca okuyup ezberlediğimiz semptomları tek tek aklından geçiriyor.

Hafıza sorularına geçti sonra, ustaca, zekâsına yaraşır bir şekilde. SHORT-TERM MEMORY LOSS. Stefan'la en son nerede yemek yediğimizi sordu. Oysa biliyordu, kahvelerimizi içerken Stefan abimi aramıştı.

"Şans kurabiyelerinde hep aynı üç dilek çıkan Çin lokantasındayız," demişti. "Bana yine para, kardeşine yine aşk çıktı. Burada olsaydın sana gene başarı çıkardı."

"Değişelim," demişti abim, "başarı senin olsun, ben artık zengin olmak istiyorum."

Gülüşmüştük.

Abim hafızamı test ediyordu. Test ettiğini bana hissettirmemek için sorularının arasına havadan sudan bahsedermiş gibi ben yokken olup bitenleri karıştırıyordu. Karlsruhe Teknoloji Enstitüsü ile bilmem ne kırınımının bilmem nesi hakkında ortak proje yapıyorlarmış. Abimin projesiymiş. Projeyi başta ciddiye almayan rektör Karlsruhe Enstitüsü'nün ayırdığı bütçeyi görünce acayip sahiplenmiş. Şimdi yere göğe koyamıyormuş, hatta yeni bir laboratuvar tahsis etmiş abime.

Çok sevindiğimi söyledim. Sevinmiştim gerçekten. Mutlu geçen çocukluğumuzdan beri abimi sevindiren her şey beni de sevindiriyor.

"Kız kardeşi ne yaptı peki?" dedi. "Cathy'yi nereye götürdü?"

"Arkansas'a dedim ya, orda bir bakımevine yatırmış. Sen beni dinlemiyor musun?"

Tabii ki dinliyormuş. Neyse canım, iyi olsunmuş da. Çok yaygınlaşmış Alzheimer. Sedef'in annesinde de başladığından şüpheleniyorlarmış. Geçenlerde kapıcıyı kendi oğlu sanmış kadın ama doktora gitmeyi reddediyormuş. Sedef onlara yakın bir ev bulup annesini taşımak istiyormuş. Allahtan babamızın aklı zehir gibiymiş, ne unutkanlık ne bir şey. Babamın Alzheimer olacağı varsa da olmaz diye düşündüm, ben ölmedikçe babama bir şey olmaz, merak etme. Naz ben dönüyorum diye muzlu pasta yapacakmış bugün. Ergenlik sorunları başlamış, ani öfkeler, duygusal iniş çıkışlar, özellikle annesiyle takışmalar. Üç aydır gitar dersi alıyormuş. Akşamları tın tın tın kafa bırakmıyormuş evde. Sedef âşık olduğu çocuğun dikkatini çekmek istediği için gitara sardığını söylüyormuş. Sedef'in orkide yetiştirme merakı ben gittikten sonra başlamış, şimdi kırk beş elli saksı orkidesi olmuş. Abim başta evi işgal edecek bunlar diye sızlanmış, ama bir yararı olmuş bu yeni merakın, hediye alma derdinden kurtulmuşlar. Öğretmenler günü mü geldi, bir meslektaşı muayenehane mi açtı veya bir arkadaşları evlerine yemeğe mi davet etti, Sedef hemen birini süslü kâğıtlara sarıyormuş.

Sedef'in durup dururken orkideye sarması hayra alamet değil diye düşündüm. Böyle ani meraklar bende hep kuşku uyandırıyor. Biri ansızın bir merak edinmişse, onu çağıran tutkulu bir şeyden uzak durmak için kendini oyalamaya çalıştığı duygusuna kapılıyorum.

"Avukat bir kızı vardı Cathy'nin, neydi adı?" diye sordu abim. "L'li bir şeydi."

Çok kötü bir oyuncuydu. Sanki dilinin ucundaymış

da hatırlayamıyormuş gibi yapıyor ama beceremiyordu. Kırgınlık ya da öfke, adlandıramadığım bir şeyin etkisiyle "Emily," dedim, Lisa olduğunu bildiğim halde. Abimin yüzüne acı bir gölge düştü, uzatmaya içim elvermedi.

"Yok yok Lisa. Carol'ın torunuyla karıştırdım. Sen Carol'ı tanıyor muydun?"

Tabii ki tanıyormuş, Çinli kocası Zao'yu da. Hatta bir Çin yılbaşında evlerine yemeğe çağırmışlar. Çok acayip yemekler yapmış Zao, tavuk pençeli, lotus yapraklı hakiki Çin yemekleri.

"Tai-chi okulu vardı Zao'nun. Duruyor mu?"

"Duruyor, birkaç ay önce tai-chi dersleri videosu çektiler Emily'yle, DVD'leri on beş dolara satılıyor. Carol bana da verdi bir tane, bir gün seyrederiz."

Korkunç derecede kimsesiz bir adam

Abim Stefan'ı sordu sonra, en Almanca telaffuzuyla *universeğsiteet tzu Kiil*'de, ana binanın farklı katlarında çalıştığı ve aynı evi paylaştığı arkadaşı *Ştefan Bekka* ile Amerika'da olduğum süre boyunca her gün konuştuğunu bildiğimi bildiği halde, Stefan'la aralarına yıllar ve okyanus girdiğinden beri duygusal hayatı hakkında bilgi sahibi olamadığı bu çok yakın arkadaşına artık ben yakın olmuşum ve duygusal hayatı hakkında bilgi sahibi olma hakkı bana geçmiş gibi sordu.

"Ştefan'ın keyfi nasıl?"

"Amerikalılar ona Stefın diyorlar," dedim, "o da kendine öyle diyor."

"Yazılışını da Stephan yapsın o zaman."

"Yapmış zaten. Kapısında öyle yazıyor. Stephan Becker."

Güldü.

"Oraya da uyum sağlamış," diye dalga geçti.

Stefan uyumlu biri. Çünkü uyum bir tür hayatta

kalma yeteneği ve zor bir hayattan gelenlerde bu yetenek daha çok gelişiyor. Stefan uyumlu, uzun boylu ve güçlü bir adam. Vikinglere benziyor, aslan yelesini andıran, yakından bakmadıkça şakaklarındaki beyazları belli olmayan gür sarı saçları ve ifadesiz sanılan durgun beyaz bir yüzü var. Çok nadir gülüyor ama güldüğü zaman bütün bedeniyle gülüyor. Bavyeralı bir köylü çocuğu. Üç kardeşin en büyüğüymüş. Babası her Allahın günü karısını ve çocuklarını döven, yaka paça dışarı atılana kadar köyün meyhanesinde içip kusan bir ayyaşmış. Babasını sızıp kaldığı yerden alıp eve getirmek, kusmuklarını temizleyip yatağa yatırmak Stefan'ın göreviymiş.

"Her sabah uyanır uyanmaz babamı öldürmesi için tanrıya yalvarırdım," diye anlatmış abime, Kiel'de kurdukları rakı sofralarının birinde. "Ama tanrı beni umursamadı."

Stefan sekiz yaşındayken annesi evi terk etmiş. Stefan'ın ve iki kız kardeşinin yüzlerine söyleyerek üstelik, "Sizinle yaşayarak hayatımı yeteri kadar mahvettim, daha fazla mahvetmek istemiyorum," diyerek ve kocasından ve hayattan koruyamadığı çocuklarını hayatını mahvetmekle suçlayarak. Stefan da üniversite okumak için evini terk etmiş. O da gideceğini kardeşlerinin yüzlerine söylemiş. Kendi geleceğini kurtarmayı seçmiş.

Beni havaalanında karşılamıştı. Cathy'nin evine götürmüştü. Telefon hattından metro kartına kadar ihtiyacım olan her şeyi düşünüp hazırlamıştı. Viking görünümlü bir Bavyeralıdan beklemediğim kadar içten ve dosttu. Abimle birlikte geçirdikleri günlere dair bir sürü hikâye anlattı yolda. Çoktan geride kalmış o güzel günlerin hüznü yüzünden okunuyordu. Artık çok az yüz yüze görüşebilseler de abim hâlâ Stefan'ın en değerli arkadaşıydı. Klinikte ekibiyle birlikteyken aramızda yeni kurulan dostluğu dibe iten, ölçülü profesyonel bir tutum

içindeydi. Gereksiz veya duygusal tek bir söz etmiyordu. Öte yandan bilmem gereken her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlatıyordu. Ama yine de o katı duruşuna rağmen yüzünde içten bir ifade oluyordu.

Ara sıra dışarıda buluştuk, Japon lokantalarına, açık hava kafelerine, yürüyüşlere gittik. Çoğuna Yaşiko da geldi. Derken bir dostluk oluştu aramızda, abimle aralarındaki kadar yakın, hatta zaman zaman daha yakın.

Bir gün bir akşamüstü içkisine davet etti beni. Şehrin bütün görkemiyle önümüzde serildiği, ezici denecek kadar şık ve benim mütevazı bütçem için korkunç pahalı bir barın terasında buluştuk. Masalar sokaklarda hiç rastlamadığım cinsten, çok zengin, çok gösterişli ve insanı rahatsız edecek ölçüde hayatlarından memnun kadınlar ve erkeklerle doluydu. Light bira gibi hafif bir şey içmeye karar vermiştim, biraz bu barda içkiler aklımı durduracak kadar pahalı olduğundan, biraz da nasıl olsa Stefan daha ağır bir şey içmeme izin vermez diye. Ama yıllanmış bir single malt içmeyi o teklif etti. İçsem de içmesem de durumumda değişen bir şey olmayacaktı, ikimiz de biliyorduk bunu.

Yaz bitiyordu. Havada bizi suskunlaştıran, ortamın aşırılığıyla ilgisiz bir ağırlık vardı. Bilim dünyasının en önemli genetik araştırmalarından birini yürüten Stefan'ın halinde hayatta vardığı yerle uyuşmayan bir melankoli, neredeyse elle tutulacak bir mutsuzluk buluyordum hep. İstanbul'daki doktorum gibi. Sanki bir gün ikisi de rüzgârlı bir havada tel tel uçuşup dağılacaklar. Ama o gün hikâyesini bildiğim Stefan'ın halinde, o sabit melankoliden daha ağır bir şey vardı.

"Kız kardeşim intihar etmiş," dedi sonunda, "en küçüğümüz."

Ne diyeceğini bilemedim. Böyle durumlarda benim gibi ölüme varacağı tarih aşağı yukarı kestirilebilen bir adamın söyleyebileceği fazla bir şey olmuyor.

O sabah tesadüfen öğrenmiş kız kardeşinin kendini oturduğu evin penceresinden attığını, internette bir şey ararken, yerel bir Alman gazetesinin haberinde adına rastlayınca. Yaygın bir ad olduğu için bakmadan geçecekmiş. O değildir, neden olsun ki, bir şekilde hayatını yoluna koymuştur diye düşünüyormuş. Ama linki tıklayacağı tutmuş. Kız kardeşinin fotoğrafını görünce iki gözüne birden korkunç bir ağrı saplanmış. On iki yaşında bıraktığı yüz, yıpranmış, yaşlı bir kadının yüzüne dönüşmüş. Ama hemen tanımış kardeşini, çünkü o çocuk masumiyeti ve acıya alışmış durgun ifade aynı duruyormuş. Yedi ay olmuş öleli. Acısını en çok artıran bu olmuş, kırk yılda bir aklına gelen kız kardeşinin geçen yedi ay boyunca yaşadığını sanması ve bir yıl önce Facebook'ta gönderdiği arkadaşlık teklifini reddetmiş olması.

Reddetmiş, çünkü kız kardeşlerinin hayatları hakkında iyi ya da kötü bir şey bilmek istemiyormuş. Onları terk ederek kendi için açtığı beyaz sayfayı vicdan azabı ve pişmanlıkla doldurmaktan kaçınıyormuş.

"Suçluluk duymam için bir neden yok aslında," dedi. "Suçluluk duyması gerekenler annemle babamdı. Ben geleceğim için doğru olanı yaptım. Eğer onları bırakıp gitmeseydim o pencereden atlayan belki de ben olacaktım."

Bu acıyı paylaşmak için niye beni seçti diye düşündüm. Abimle ilişkimizden dolayı bu kardeşlik duygusunu en iyi benim anlayacağımı sanıyor olmalı ya da korkunç derecede kimsesiz bir adam. Sanırım korkunç derecede kimsesiz bir adam.

Şimdi o günü düşünürken Stefan'ın berrak İngilizce cümlelerini Türkçeye çeviriyorum ve bana İngilizcesinden çok daha hüzünlü ama yine de eksik geliyor sözleri. Hüzünlü ve eksik olan Türkçe mi, yoksa onun seçtiği kelimeler mi emin olamıyorum. Stefan'ın yüzündeki acı iki dile de sığmıyor.

Abime Stefan'ın kız kardeşinin intiharından bahsettim. Biliyormuş, konuşmuşlar. Hatta abim küçük kız kardeşinden haberi olup olmadığını sormuş. Yokmuş. İstese bulması çok kolaymış, Google'a adını yazmaya bakarmış. Ama istemiyormuş. Görüşmelerinin eski acıları deşmekten başka bir işe yarayacağını sanmıyormuş.

"Onun hakkında da kötü bir şey öğrenmekten korkuyor ya da yüzleşmek istemiyor," dedi abim, "terk ederek kız kardeşlerine ihanet ettiğini biliyor."

Fuji

Sophie'nin gölgesi düştü üstümüze. Kardeşlik konusunu fazla kurcalamamalı, kurcaladıkça daha çok can yakıyor. Abim Stefan'ın kız arkadaşını sordu.

"Instagram hesabına baktık Sedef'le," dedi, "gerçekten fotoğraflarındaki kadar güzel mi?"

"Çok güzel," dedim, "fotoğraflarından daha güzel.."

"Yakışır arkadaşıma. Adı neydi? Yoşika mı?"

"Yaşiko."

"Amerika'da mı doğmuş?"

"Hayır Japonya'da. Tokyo-Osaka otobüsünde. Annesi ona hamileyken kalp krizi geçiren yaşlı babasını görmeye Tokyo'ya gidiyormuş. Doğumuna iki hafta varmış daha. Ama Nagoya yakınlarında sancısı tutunca Yamanakako'lu bir köylü kadın hareket halindeki otobüsün içinde doğurtmuş Yaşiko'yu. Kendi hırkasına sarıp mavi bir çantaya koymuş."

Abim şaşkınlıktan dağılmış bir yüzle baktı.

"Mavi bir çantaya mı?"

"Evet, mavi bir çantaya."

Metroda yanımda oturan hamile siyahi kadın aklıma gelmişti o an. Bomboş olduğum bir gündü. Sanem işteyken benim yapacak bir şeyim yoktu. Böyle günlerde uzak semtlere giden trenlere binip rasgele duraklarda

iniyordum. Hintlilerin, Jamaikalıların, Afganların, Kosta Rikalıların, Guatemalalıların, Honduraslıların, Malezyalıların, Endonezyalıların, Iraklıların, Pakistanlıların, Tayvanlıların, Etiyopyalıların, Namibyalıların, kısacası şansın ve iyiliğin uğramayı reddettiği ve her türlü düzenin dışladığı insanların yaşadığı mahallelerde dolaşıyordum. Bu mahallelerde belaya bulaşmak istiyordum. Ama belaya nasıl bulaşıldığını bilmiyordum. Yanımdan gelip geçen karanlık ve umutsuz insanlara bakarken babamın belaya bulaşmak sandığı ehliyetsiz araba kullanmak, sarhoş olmak, mahallenin serseri çocuklarıyla dövüşmek gibi şeylerin konforlu ve güvenli bir hayatın içindeki küçük haşarılıklardan ibaret olması bana hem çok komik hem çok acıklı geliyordu. Biz, babamın çocukları belaya bulaşmak nedir öğrenmemiştik. Artık öğrenecek yaşı da çoktan geçmiştim. Bu yüzden gün boyu aylak aylak dolaşıp belaya bulaşamadan Cathy'nin evindeki yüksek tavanlı, ferah odama dönüyordum.

Yanımda oturan hamile kadın vanilya kokuyordu. Sarı çiçekli ince bir elbise giymişti. Ayağında parmak arası terlikler vardı. Dokuz aylık karnı kocamandı. Kömür rengi pürüzsüz parlak elleri karnının üstündeydi. Avuç içleri pembeydi, karnını okşayıp duruyordu.

Birden "Bebek geliyor!" diye bağırmaya başladı. Ortalık karıştı. Hemşire olduğunu söyleyen bir kadın yardıma koştu. Ben kadının bacaklarının arasından birden boşalan suya ve baldırlarındaki kabuklanmış yaralara bakıyordum. Sivrisinek ısırığı diye düşündüm. Kaşıyıp kanatmış. Çok sivrisinek var burada, geceleri parklarda oturulmuyor. Böyle anlarda ne garip şeyler düşünüyor insan. Kadın yanımda bütün doğallığıyla çığlık atıyordu. Sanki son hızla giden bir trende değil de doğumhaneydi. Kocaman parlak mavi çantası ayağının dibinde duruyordu. Hemşire kadına nefes almasını söylerken çantaya baktım.

Doğurursa bebek buna sığar diye düşündüm. Bu parlak mavi çantada siyahi bir bebek ne güzel durur. İlk durakta kadını indirdiler. Mavi çantası kalabalığın içinde bir an parladı, gözden kayboldu. Hastaneye yetişebildi mi yoksa metro merdivenlerinde mi doğurdu bilmiyorum.

"Yaşiko adını da Yamanakako'lu köylü kadın koymuş," dedim. "Mavi göl anlamına geliyormuş. Yaşi-ko veya Ya-şiko, hangisi göl hangisi mavi aklımda kalmadı."

Abim nutku tutulmuş gibi bakıyordu. Stefan ve sevgilisinin mavi çanta gibi, hareket halindeki otobüste doğmak gibi, Yamanakako'lu köylü kadın gibi tuhaf ayrıntıları bana anlatmalarını, bu tuhaf Japonca yer adlarını aklımda tutmuş olmamı aklı almıyordu.

Ansızın uydurmaya başladığım bir hikâyenin içinde yüzüyor olmak bana iyi geldi. Kendimi durduramadığımı, durdurmak da istemediğimi hissettim.

"Yaşiko Amerika'ya beş yaşında gelmiş," dedim, "babası Connecticut Üniversitesi'nde Japon edebiyatı profesörüymüş. Emekli olunca Japonya'ya dönmüş. Şimdi Fuji Dağı'nı gören bir köyde, çok mütevazı şartlarda yaşıyormuş. Yaşadığı basit hayatın parayla ilgisi yokmuş, bunu tercih etmiş."

Yaşiko'yu Instagram'a koyduğu moda çekimi fotoğraflarından birinde, Sanem'le birlikte seyrettiğimiz bir Alman filmindeki butoh dansçısı kıza benzetmiştim. Beyaz çiçekli, kırmızı bir kimono giydirmişler, yüzü beyaza boyalı, kollarından biri havada, avucunu gökten gelecek bir şeyi almak ister gibi açmış. Gökten ne gelebilir ki diye düşünmüştüm fotoğrafa bakarken, insaflı bir kader avucumuza biraz daha zaman mı koyar?

Sanem'le eski bir sinemanın önünden geçiyorduk. Avrupa filmleri gösteren küçük bir sinemaydı. Kış gelmişti ve dönüş tarihim yaklaşıyordu. O gün Sanem'le birlikte bir kaz tüyü mont almıştım kendime. Buna rağmen yü-

züm, ellerim üşüyordu. Rüzgâr çok sert esiyordu. Boş boş sokaklarda yürünecek bir hava değildi. Sinemaya girdik.

Filmi seyrederken birden Sanem'in ağladığını hissettim. Daha önce de olmuştu bu, sık sık oluyordu. Gece ikimiz tahta bir iskelede, boş bir sokakta, ışıklı bir parkta yürürken veya ferah tavanlı odamdaki ferah yatağımda yan yana sessizce yatarken, en çok da birlikte film seyrederken ağlamaya başladığını hissediyordum.

Yine sessiz sessiz ağlıyordu. Filmden değil diye düşündüm, yakında İstanbul'a dönecek olmam ağlatıyor onu. Gözyaşları perdeden yansıyan ışıkta parlıyordu ve gözlerinde tuhaf bir mesafe vardı. Sanki özü varlığından çıkmış da uzakta bir yerden kendine bakıyor. Birden deli bir sarmaşık gibi genişlemek, salonu doldurup Sanem'i sarmak, onu kendimden bir şey yapmak ya da onunla yeni bir şey olmak istedim. Omzundan sarıldım. Sanem'in başını göğsüme dayadığını hissetmek içimi acı bir mutlulukla doldurdu. Acı çünkü geçici. Acı çünkü geleceksiz. Yarına dair küçücük bir umut bile yok.

Filmdeki yaşlı adam, ölen karısının elbiselerini giyip butoh makyajı yapmış, durgun bir gölün kıyısında, Fuji Dağı'na bakarak ölmeye yatmıştı. Hikâye çok dokunaklıydı. Ama benim için, Sanem için olduğundan daha fazla dokunaklıydı. Çünkü kendi ölümünü beklerken karısını kaybeden katı ve kuralcı adamın babama benzediğini fark etmiştim, benzer acıların ve benzer karakterlerin birbirine benzettiği yüzler. Pespembe çiçeklenmiş kiraz ağaçları altında amaçsızca yürümeye koyulan yaşlı adamın yüzünde yolunu kaybetmişlerin acıklı ifadesi vardı. İçime bir taş oturdu. Babamı düşündüm. Düşünürken haddehane oluklarından akan sıvı demir görüntüsü canlandı gözümde. Uygun şartlar altında her katı şey eriyor.

Film bitti, ışıklar yandı, Sanem çabuk çabuk gözlerini ovaladı, gülümsedi.

"Fuji'ye utangaç dağ diyorlar," dedi, "karla kaplı zirvesini bulutlara gizlediği için."

İkimiz de Fuji Dağı'nı görmek istedik. Bir el bizi alsın, uçurup Fuji'nin eteklerine kondursun. İnternette Japonya haritası açtık, Fuji'nin yerini bulduk, dağa giden yolların, yakınlardaki kasabaların adlarını telaffuz etmeye çalıştık, fotoğraflarına baktık. Fuji doğanın yarattığı en mükemmel koniydi. Kiraz çiçekleri arasından görünen zirvesinde yaz kış erimeyen kar ve eteklerindeki durgun göllere yansıyan bulutlarla hayran olunası bir doğa parçası. Aynı zamanda yalnızlığın memleketi.

"Ne kadar yalnız bir dağ," dedim, "bari sıradağ olsaydı."

Sanem'e birbirimizle dolduramadığımız yalnızlıklarımızı hatırlatmış oldum böylece, hiç kimsenin hiç kimseyle dolduramayacağı, varlık kadar kesin yalnızlığımızı. Dağların yalnızlığı bilmediğini biliyordum. Doğada yalnızlık diye bir şey yok. Yalnızlık bir insanlık durumu. En somut haliyle babamın durumu. Ölürken yalnız olacağım diye düşündüm, yanımda beni sevenlerin olup olmaması bunu değiştirmeyecek. Zaten yanımda biri olsun istemiyorum. Ölüm yalnız çıkılan bir yolculuk.

Şöminesinde gerçek odunların yandığı, kalabalık bir kafede, küçücük bir masada burun buruna oturuyorduk. Nefesi çok sıcaktı, buğuluydu.

"Sen gidince yalnızlık yeniden başlayacak," dedi. "Gidince beni unutma."

Nasıl unutmayacağım diyebilirim ki diye düşündüm. Seni aklımda tutabilecek miyim, bilmiyorum. Kendimin farkında olabilecek miyim, bilmiyorum. Zihnim çürümüş, yapış yapış bir madde haline mi gelecek, bilmiyorum. LACK OF AWARENESS.

Bunu kimse bilmiyor. Doktorum da bilmiyor. Eskiden faks makinalarından çıkan kâğıtlardaki yazıların za-

manla solması gibi ağır ağır mı yok olacak zihnim? Yoksa annemin elinden düşüp kırılan cam sürahinin dağılması gibi bir anda mı? Sürahinin bütün parçaları yerdeydi, ama sürahi değildi artık. Parçalar bütünü oluşturmuyor.

Bir gün zihnimin zarı yırtılacak ve beni ben yapan her şey yok olmaya başlayacak. İlk yırtılma belirtisine kadar beni yapan hayat parçalarını bir arada tutmaya kararlıyım. Kendime ve Sanem'e yazmak ve Sanem'in bana yazdıklarını okumak bu çabadan ikisi, üçüncüsü yok. Zihnimin yırtılmasını bekleyebileceğimden de emin değilim. İş işten geçerse hiçbir şeyin farkında olmamaktan, benliğimin suya düşen kâğıt parçası gibi erimesinden korkuyorum.

Doktoruma nasıl bir belirti olacağını sordum, zihinsel olanları. Bedensel semptomları biliyordum, annemde görmüştüm. Annemin neler hissettiğini bilmek istiyordum, pelteye dönüşmeden önce kendimi tespit etmem gerekiyordu.

"Ben de emin değilim," dedi doktorum. "Sanırım anlam zincirinde endişe verici bir kayma ya da yakın geçmişte açıklayamadığın boşluklar olacak."

Bunların geçmişi unutmakla ilgisi yok. Geçmiş hatırlanmıyor. Her defasında yeniden kurgulanıyor. Zihin boşluğa tahammül edemiyor, bütün boşlukları kendi dolduruyor, mutlaka iyi şeylerle ya da elden geçirilmiş ve acılığı giderilmiş şeylerle dolduruyor. Ama yırtılmaya başlayınca dolduramayacak.

"Korkunç bir şey bu," dedim, "bu yaşamak değil."

Doktorum gözyaşı damlası gözleriyle bana baktı.

"Yaşamak zaten korkunç," dedi.

Sanem'le sanki gidecekmişiz gibi ucuz uçak biletlerine baktık. Telefonumun ekranında geceliği kırk beş dolardan başlayan otel önerileri çıktı, pop-up reklamlar. Yapabilirdik, bilet alıp Japonya'ya gidebilirdik. Bu otellerden

birinde kalabilirdik. Butoh makyajı yapıp Fuji Dağı'nı gören gölün kıyısında ölmeye yatabilirdik. Ama yapmadık. Nedeni sadece paramızın az olması ya da ölmek istemeyişimiz değildi. İkimizde de geçiciydi istekler. Kısa sürüyordu. Bir an kuvvetle parlıyor, çabucak sönüyordu. İçimizdeki derin umutsuzluk istekleri söndürüyordu.

Yamanakako Fuji Dağı'na yakın, göl kıyısında bir kasaba. Rudi'nin butoh dansçısı kızla gittiği yer orası mıydı bilmiyorum, filmde adı geçmedi.

Sonra Aokigahara Ormanı'nın fotoğraflarına baktık.

"Yaşiko babası için çok endişeleniyor," dedim abime. "Babası Amerika'dayken Hıristiyanmış. Pek öyle dindar biri değilmiş ama Japonya'ya dönünce inançlı bir Şinto olmuş. O saygın profesör halinden de eser kalmamış. Hiç Amerika görmemiş gibi yaşıyormuş. İngilizce bilmediğini iddia ediyormuş. Japoncayı düzgün konuşmayı da bırakmış. Yamanakako'lu köylüler gibi konuşuyormuş. Yaşiko annesinin ölümünden sonra babasının dilini kaybettiğini düşünüyor. Yakında kendini Aokigahara'da bir ağaca asacağından emin."

Buz kesildi abimin yüzü. Beyaz ketenden etekleri işli geceliğinde tonlarca kanla annemiz. Cümleleri hızla birbirine ekledim, arada hiç boşluk bırakmadan, beyazlığın imgesi silinsin diye.

"Yaşiko geçen hafta üç günlüğüne Antigua'ya gitti," dedim, "moda çekimine. Stefan da onunla gidecekti ama laboratuvarda bir sorun çıkmış, gidemedi."

Stefan'ın laboratuvardaki sorun yüzünden Antigua'ya gidemediği doğru. Yaşiko'nun yirmi beş yaşında olduğu ve modellik yaptığı da doğru. Babası var mı veya ne iş yapıyor veya annesi gerçekten öldü mü, en ufak bir fikrim yok, bunları hiç konuşmadık. Yaşiko sohbet etmeyi becerebilen bir kadın değil. Kendinden başka bir şeye dikkati çok kısa sürüyor. Bana sanki yirmi beş yaşında

model olarak doğmuş ve hep yirmi beş yaşında bir model olarak kalacakmış hissi veriyor. Bir anne babası olduğuna inanmak çok zor. Plastikten yapılmış, başka tür bir canlı sanki. Stefan, Yaşiko'yla fotoğraflarında çok mutlu görünüyor. Stefan'ın verdiği mutluluk pozlarını garipsiyorum, fotoğraflarındaki halinde bana aşırı, hatta uygunsuz gelen bir şey var. Hali gerçek değil çünkü, bir tür görüntüleşme. Fotoğraflarda olmadığı biri oluyor.

Yaşiko sürekli kendiyle meşgul. Elinden telefon düşmüyor. Instagram'a her dakika yeni bir görüntü koyuyor. Çok sık selfi çekiyor, her an, her fırsatta, her boşlukta, üçümüz iki yanı ağaçlı geniş bir yolda yürürken, masaya oturmuş içeceklerimizi beklerken. Çekerken başını hafifçe öne eğip saçlarını yüzüne düşürüyor, dudaklarını birkaç saniye büzüyor, sol yanağında bir gamze oluşuyor böylece, gerçekte yok bu gamze.

Stefan'dan takipçi sayısının artış hızını hesaplamasını istiyor. Ne istediğini anlatması uzun sürüyor. Aklının basit aritmetiğe ermeyişinden de hoşlanıyor gibi görünüyor. Stefan hesaplıyor. İnsanlığın gen haritasına hâkim, genlerin her türlü milyarca ilişkisini hesaplayan Stefan, Yaşiko'nun takipçi sayısındaki artış hızını bir saniyede hesaplıyor. Hızı düşmüşse Yaşiko'nun canı sıkılıyor, takipçilerini arttırmak için bir şeyler yapması gerektiğinden yakınıyor. Stefan'ın bir fikir bulmasını beklediği yüzünden anlaşılıyor. Stefan'ın bir fikir bulmasından ve kendinden çok daha uzak biri olmasından korkuyorum. Neyse ki herhangi bir öneride bulunmuyor, öylece bakıyor. Böyle anlarda Yaşiko'ya bakışında bir boşluk hissediyorum, yüzü bir anda uzaya çıkmış da oradan dünyaya bakıyor gibi oluyor.

Gerçek, görüntünün okyanusuna düşüp kayboldu. Gerçek her an yeni bir biçimle ortaya çıkan sahtenin kendisi artık. Gerçek öldü. Zaten kimse gerçeğin peşinde de-

ğil, ölmüş olması ânı değiştirmiyor. Yine de Stefan'ın Yaşiko'ya öylece bakan halinde kaybolan gerçeği arar gibi bir hal var. Öte yandan ölmek fiili de sahte sıfatı da anlatmak istediğim şeyi anlatmıyor. Bu benim eksikliğim muhtemelen. Ama dil de çok geride kaldı, uçan zamana yetişemiyor.

Abim "Bunları Ştefan mı anlattı?" diye sordu hayretle hatta korkuyla.

Hayır, hepsini ben uydurdum demenin tam zamanıydı, ama demedim.

"Yaşiko anlattı," dedim. "Bir gün erken buluşmuştuk. Stefan'ı bekliyorduk. Öylesine konuşmaya başladık, o zaman anlattı. Ama bence hepsini uydurdu. Yaşiko yalancı bir kız, ilgi çekmeyi seviyor. İlişkilerinin uzun süreceğini sanmıyorum. Pek Stefan'a göre biri değil."

"Üzüldüm," dedi abim, "hiç mutlu olamayacak mı bu çocuk."

Stefan'ın mutlu olmamasının Yaşiko'yla bir ilgisi olmadığını, mutsuzluğun Stefan'ın hamurunda olduğunu söylemedim. Derken Stefan'ı unuttu abim, Yaşiko'yu da. Aklı hâlâ bendeydi. Sorularını iyice sıradanlaştırdı, yine ustaca, usulca.

Rahat geldim mi? Çok rahat. Uçakta ne yedim? Bir öğünde tavuk, diğerinde makarna. Film seyrettim mi? Kitap okudum. Hangisini? Ed McBain'in *Big Bad City*'sini. İyi miydi? Çok iyiydi. Abim bu adamı okumuş muydu hiç? Hayır okumamıştı. Ed McBain'in elli yılda yüzden fazla polisiye roman yazdığını biliyor muydu? Bilmiyordu. Bir sürü takma ad kullandığını? Hayır. Alfred Hitchcock'un *Kuşlar* filminin senaryosunu yazdığını? Onu da bilmiyordu. Abim benim gereğinden fazla anlattığım Ed McBain hakkında hiçbir şey bilmiyordu, adını bile duymamıştı.

"Zaten roman okuyan sendin," dedi, "çocukken hep roman okurdun, hatırlamıyor musun? Elinden roman düşmezdi."

"Cilt cilt Jules Verne'leri deviren kimdi peki? Sen de okuyordun."

"Canım Jules Verne'ler bilimkurguydu da ondan. Elimde bir tane bile gerçek roman gördün mü?"

"Bilimkurguyu niye harcıyorsun ki şimdi," dedim, "taş gibi bilimkurgu romanlar var."

"Harcadığımdan değil, yani klasikleri falan hep yarım bırakmıştım."

Gülüştük.

Yolda abime daha bir sürü tuhaf şey anlattım. Ama yaşadığım asıl tuhaf hikâyeleri anlatmadım. Stefan'ın asla huzur bulamayacağını mesela, yeşilli kadının getirdiği şampanyayı Sanem'le birlikte içtiğimizi, Cathy'nin bir gece üstüme saçılan sırlarını, Sanem'le aramızda duran şeyin sadece benim bozuk genim değil, Sanem'in derinlerinde yanan bir kor olduğunu.

Benim zihnim içine doğru çökecek diye düşündüm. Toprak kayması gibi tabaka tabaka aşağıya doğru kayarak yok olacak. Zihnim patlayıp da sırlarımı ortaya saçmayacak. Zaten bir sırrım da yok. Sırları olamayacak kadar sıradan bir hayat yaşadım.

Ben anlattıkça abimin yüzündeki gölgeler hafifledi, ama tamamen gitmedi. Gözü hâlâ ellerimdeydi. Semptomlar hem görünüyor hem görünmüyor. Bu deneysel tedaviler olacakları sadece geciktirdi mi, yoksa bir umut var mı hâlâ? Stefan sürecin beklediği gibi yavaş ilerlediğini ama sonuçta ilerlediğini söylemiştir.

Abim bu bilgiyi ve anlattığım tuhaf hikâyeleri aklından uzaklaştıramıyor olmalı ki, yüzü giderek bembeyaz bir boşlukla doldu.

Ama umut vardır, her zaman vardır.

9.

Giderayak aşkı bulmak

Ben yokken, ağustosun son haftasında bir öğleden sonra, babamın bitişiğindeki apartmanın bahçe katına hırsız girmiş. Maliyeden emekli, kendine hayran adamla hiçbir yerden emekli olmayan, kocasına hayran karısının dairesine. Karıkoca apartmana ait olan ama şirretlikle el koyup yayıldıkları, üç beş saksıyla bahçe yaptıklarını sandıkları düz betonda misafirleriyle oturuyorlarmış. Babam açık pencerenin önünde gazete okuyormuş o sırada ve kendine hayran adamın "Benim evime hırsız mırsız giremez!" diye car car attığını duyuyormuş. Hırsız tam da bu sırada girmiş, adam "Cesareti varsa girsin!" derken. Karısı karpuz kesmek için içeri girmiş, çıkmış, "Müfit, televizyon yok," demiş. Adam "Nereye gidecek koca televizyon," demiş. "Yok işte, gel bak," demiş karısı. Sadece televizyonları değil cüzdanları, adamın cep telefonu, kadının internette okey oynamak için kullandığı tableti de gitmiş. Karıkoca ortalığı ayağa kaldırmışlar. Polis gelmiş, tutanak tutulmuş, ama hırsız veya hırsızlar yakalanamamış. Adam hâlâ haftada bir karakola gidip ne zaman yakalayacaklarını soruyormuş.

"Babamın çok hoşuna gitti," dedi abim. "Hâlâ o anda

Müfit denen adamın yüzünü görmeyi çok isterdim diyor. Sokak köpeklerini zehirlediklerinden beri bütün mahalle nefret ediyor bu ikisinden. O salakların da akıllandıkları yok, kedi köpekler toplanıp yok edilsin diye belediyeye dilekçe verip duruyorlar. Babam köpekleri çok sever, bilirsin."

"Ama eve köpek almamıza izin vermemişti," dedim.

"İzin vermeyen annemdi, babam değil."

Çocukken gizli gizli beslediğimiz sokak köpeklerinden konuştuk. Annemin çöpe attığı tavuk kemiklerini çaktırmadan alıp hayvanlara verirken kapıldığımız yüce bir şey yapıyoruz duygusundan. Bu işi birlikte yapmakta ısrarlıydık, ikimiz de bu soylu eylemin verdiği yücelik duygusunu diğerimizin tek başına yaşamasını istemiyorduk. Ama bu ortaklığın bozulması uzun sürmedi. Bir akşam abim beni gizlice peçeteye sarıp cebime koyduğum bir köfteyi kemikleri çıkmış bir köpeğe verirken yakaladı. O da yemeğini yemeyip köpeklere ayırmaya başladı. Derken aramızda yarışa dönüştü bu, neredeyse yemek yemez olduk.

"Annem hemen fark etmişti," dedim, "yedik mi yemedik mi diye kontrol ediyordu, ceplerimize bakıyordu. Kırıntı bile götüremez olmuştuk."

"Kendi de yiyecek vermedi," dedi, "ne bize verdirdi ne kendi verdi, yok olup gitti zavallılar."

Annemizi bu şekilde anmak ikimizi de rahatsız etti. Konuyu değiştirdik. Ben uçak yolculuklarının sıkıcılığından bahsettim, abim biletlerin ucuzladığını söyledi. Ben yokken, Sedef'in biriktirdiği miller yanmasın diye Kıbrıs'a gitmişler. İki gün boyunca yağmur yağmış, otel odasına kapanmışlar, patlamışlar sıkıntıdan. Naz anneannesinde kalmış o hafta sonu.

Abimi dinlerken puslu havaya, üstüne tonlarca kül dökülmüş gibi görünen denize bakıyordum. Okyanusun

denizden çok farklı olduğunu düşünüyordum. Aynı gibi ama değil. Okyanus denizi yutabilir.

"Giderayak aşkı buldum," dedim.

Aslında söylemeye niyetim yoktu, birden ağzımdan çıktı.

Çarpılmış gibi bana baktı abim. Çabucak kendini topladı, sesine yalandan bir azarlama tonu verdi, ama tekrarlanmasını korkuyla beklediği sonun acısının bakışlarına hücum etmesini engelleyemedi.

"Saçmalama, giderayak da ne demek?" dedi.

Aşkı buldum'la ilgilenmiyordu, giderayak'la ilgileniyordu.

"Ama öyle," dedim. "Başımıza gelen Sophie'nin seçimi gibi bir şey değil mi?"

Der demez pişman oldum yine. Abim bu sözleri hak etmiyor. Anneme Sophie demek de başka bir haksızlık, Sophie annemin değil, kaderin adı.

Bağışlanmış bir hayatın sahibi olmak onun seçimi olmadığı halde kendini suçlu hissediyor abim. Ağzımdan kaçıp bağrına saplanan bütün acı sözlerimi bu yüzden sineye çekiyor. Hatta ona daha çok acı vereyim, daha çok üzeyim istiyor. Sophie'nin yarattığı haksızlığın açtığı yarayı dengelemek için ona en ağır işkenceleri çektirmeme razı. Hızla yaşlandı, babama benzedi bu yüzden. Bazen kanepede yan yana oturduklarında yüzlerine abajurun soluk ışığı düşüyor, kıpırdamazlarsa hangisi abim, hangisi babam, ayırt edemiyorum. Babam, annemin öldüğü gün nasılsa öyle, halinde ne bir eskime ne bir yenilenme var. Sanki öldüğünü bizden gizliyor ya da içinden çürüyen bir ağaç gibi göstermediği bir ölümü yaşıyor.

"Ben aşkı buldum diyorum, sen ne diyorsun," dedim.

Abim benim her gün yaşadığım, sıradan bir şeyden söz ediyormuş gibi konuşmaya başladı. Sesinde şefkatli

ama yalancı bir imrenme vardı. Sanki bende aşkı çeken bir şeytantüyü varmış da onda yokmuş, o da bu yüzden düzenli aile hayatını seçmiş, o şeytantüyünden onda da olsaymış ne aşklar yaşarmış gibi.

"Senin aşkı bulmadığın zaman yok ki oğlum," dedi. "Senin parmağını oynatmana bile gerek yok, aşk her zaman senin peşinden gelir. Yalan mı?"

Doğruydu. Kendimi bildim bileli aşk peşimi bırakmamıştı. Ben de aşkın peşini bırakmamıştım. Ama sorun şuydu ki, yaşadığım şeylerin hiçbirine aşk diyememiştim, aşka benzeyen ilgilerin varlığında hep bir eksiklik bulmuştum.

Oysa abime göre bu ilgiler ancak karşılık vermem halinde aşk olabilirdi. Peşimden gelen veya peşinden gittiğim şeyi eksik yapan buydu, benim aşk ihtimali karşısındaki kararsızlığım. Abim aşkın kendisinin bir eksiklik duygusu olduğunu düşünüyordu öte yandan, aşk bir yarım olma haliydi, tamamlandığı anda yok oluyor, şanslıysan daha değerli bir şeye dönüşüyordu. Aşkın evrimi böyleydi. İnsan aşkın evrimini kabullenmeli ve saygı duymalıydı. Kendisinin şanslı olduğuna inanıyordu. Aşkın onun için aile sıcaklığına dönüştüğünü, saran, koruyan, güven veren bir sevgi kozası haline geldiğini, bunu hiçbir şeye değişmeyeceğini söylüyordu. Beni oldum olası müşkülpesent buluyordu. Aşkta olağanüstü, göksel bir şeyler aradığım kanısındaydı. Oysa aşk tamamen dünyevi bir şeydi, çoğu insan için hayal kırıklığı yaratacak kadar sıradandı, fazla büyütmeye gerek yoktu.

Abimin kendini kandırdığını inkâr etmek için bunca çabalaması her zaman içime dokundu. Bu yüzden ona karşı hep dolaylı oldum. Kelebek ancak kozadan çıkınca kelebek olur diyemedim. Hâlâ dolaylıyım, dilimin ucuna gelen kelimeleri hâlâ yutuyorum. Açık sözlü olmak sanıldığı kadar iyi bir şey değil çünkü, gerçek ağırsa, ta-

nınmayacak kadar parçalanmış bile olsa her zaman ağırdır, açıkça söylenen sözler ustura gibi kesiyor insanı. Gerçek boşuna açılmış, şifasız bir yara haline geliyor. Ama açıkça söylenmeyince de bir yere varılmıyor, insanı muallakta bırakan bir hal bütün hücreleri yıpratarak sürüp gidiyor.

Gerçek dağılıp parçalarına ayrıldıkça bilinç de kendinden şüphe eder hale geliyor öte yandan. İnsan kendi bilinciyle oynuyor, kelimeleri değiştiriyor, şu kelimenin yerine bunu, bunun yerine şunu söylediğinin farkına bile varmıyor. Ama değiştirilen kelimeler gerçekleri değiştirmiyor. İnsanın yaşadıklarına sahtelik hissi veren şey de bu, dilinin ucuna gelenler yerine bambaşka şeyler söylemek.

Bir keresinde açık konuşacak olmuştum.

"Sen aşkı kimyadan ibaret sanıyorsun," dedim.

"Öyle zaten," dedi, "âşık olunca vücut kimyasının nasıl değiştiğini anlattırma şimdi bana."

Sesinde soğuk bir metal tınısı vardı. Konuyu hızla değiştirdi.

"Babam Hurşit Amca'nın öldüğünü söyledi mi?"

"Söylemedi. Ne zaman ölmüş?"

"Altı yedi ay olmuş. Kalpten gitmiş, uyurken, sabah yatağında ölü bulmuşlar."

Babamın akrabalarını tanımazdık, evimize başka ailelerde olduğu gibi akrabalar filan gelip gitmezdi, bayramlarda bile. Resmî tatillerde babam çalışmıyorsa, çalıştığı çok olurdu, mutlaka bir yere giderdik, genellikle annemin sevdiği, yakın yerlere, Termal'e, Şile'ye, Abant'a, Ayvalık'a. Bir keresinde Uludağ'a gittik, yolda arabamız bozuldu. Babam yoldan geçen bir arabaya binip tamirci getirmeye gitti. Annemle biz ormana daldık. Babam döndüğünde bizi arabanın başında bulamayınca çok kızdı. Biz gülüp durduk. Bu babamı daha da kızdırdı. Sonunda o da güldü. Güzel bir gündü çünkü.

Annem ağaçları anlatmıştı o gün bize, bu kayın, bu karaçam, bu kestane, bu gürgen. *Kestane gürgen palamut, altı yaprak üstü bulut, gel sen burada derdi unut, orman ne güzel ne güzel.* Çocukluğumuz.

Akrabalarımız var mıydı, yok muydu, neden kimse gelip gitmezdi evimize, onu da pek bilmezdik, ilgilenmezdik de. Hurşit Amca istisnaydı, ama yine de hayatımızda yeri olan biri değildi. Çocukluğumuzda arada bir bize gelirdi. Gelirken bir sürü gül getirirdi. Gül yetiştirdiği için, domates yetiştirse domates getirecekti. Konuşurken tükürük saçardı. Babam bu yüzden sinir olurdu bu uzak akrabasına. "Hurşit konuşurken yüzümü yıkayasım geliyor," derdi. Liseye başladığımızda Hurşit Amca'yı görmez olmuştuk ya bize daha az geliyordu artık ya da o geldiğinde abimle ben evde olmuyorduk.

Ama o gün, Amerika'ya gidişimden kısa bir süre önce, abim benim evimde, pencere önündeki koltuğa oturmuş, elindeki anahtarlığını çevirerek çok sevdiğimiz biriymiş gibi, üzgün üzgün Hurşit Amca'nın ölümünü anlatıyordu. Serasındaki güllerden, çiçek desenli gömlekler giymesinden, biri miyop, biri hipermetrop camlı gözlüklerinin komikliğinden bahsediyordu. Ama altmış yaşında âşık olduğu, uğruna evini barkını dağıttığı, torunlarını bile kendisine küstürdüğü Gülümser'den, Gülümser'in altı ay içinde Hurşit Amca'yı dolandırıp bütün parasını alarak serada çalışan bir işçiyle kaçmasından söz etmiyordu. Adamın aşk uğruna çektiği acılara eskiden güldüğü gibi gülmüyordu.

Hurşit Amca'nın hikâyesine devam etmedi zaten, sustu. Kendi sessizliğinden rahatsız oldu sonra. Laboratuvara yeni aldıkları, beni hiç ilgilendirmeyen aletlerden söz etmeye başladı, tam ve düzgün bir cümle kuramadan.

Abimin kendini kandırdığının bilincinde olduğunu

anladım böylece, bir daha da zorlamadım. Bilinç açık vermek isterse anlatmanın yolunu bulur.

Sophie'den önce abim inkârın eşiğinde dursa da samimiydi. Gerçek henüz ölmemişti, en azından ikimiz için. Sophie'den sonra yalnız abimle değil, babamla veya Sedef'le, hatta Naz'la bile aramızda geçen her türlü söz, söylenmeden önce bir tür revizyondan geçirilir oldu, inandırıcılığını kaybetti. Bu yüzden hiçbirinin sözleri bana değmiyor artık. Öylesine dinliyorum. Basitliğiyle hepsini hüzünlendiren karşılıklar veriyorum sadece. Sessiz ve acıklı bir kabul içindeyiz.

Eskiden çok söz ederdik aşktan, ana maddesinin ne olduğuna karar veremediğimiz parlak bir nesneyi avuçlarımızda evirip çevirerek inceler gibi. Çok gençtik, hatta çocuktuk, bir an önce âşık olmak istiyorduk. Abim oldu, Sedef'e tam istediği bir zamanda âşık oldu. Ben hep birilerine âşık olduğumu sandım.

Sürekli bir yanılsamaya koşmuş olduğumu düşünüyorum şimdi, ne aradığımı bilmeden koştuğum ışık gibi bir şey. Işık ele geçmiyor, tutamıyorsun ışığı. Neden böyle olduğunu bilmiyorum, zaten bir önemi de yok artık. Bir tutkuya ihtiyacım vardı, yarattım. Aşkın ışık gibi bir şey olmadığını da anladım öte yandan. Aşk sende olan bir şeymiş. Ama neymiş, hâlâ bilmiyorum, hiçbir şeye de benzetemiyorum. Bugün beyaz bir şey, insana yolunu kaybettiren hatta korkutan, boğucu bir sis gibi; yarın bir ses mesela, seninle birlikte yaşayan bir çınlama, rahatsız oluyorsun baştan, ama alışıyorsun, senin bir parçan oluyor.

O zamanlar abi kardeş olduğumuzdan daha fazla arkadaştık abimle, olabilecek en yakın iki arkadaş. Ama Sophie'den sonra, aramızda sadece üç yaş olmasına rağmen babamın zorlamasıyla abi dediğim arkadaşım tekrar abim oldu.

Böyle olması gerektiğini düşündü mü, yoksa bilinçsizce mi abiliğe geçti bilmiyorum. Sormadım. Sorarsam onu zor durumda bırakacakmışım gibi geldi. Sonuçta abim sorumluluk aldı, abiliği seçti. Bu da aramızdaki yaş farkını arttırdı, abim babam gibi oldu. Abim babam gibi olunca, babam sarsılmaz iktidarını kaybetti. İktidarını kaybetmek, bir zamanlar kendine özgü bir kişiliği olan, karizmatik babamı sık sık ağlayan, sıkıcı bir ihtiyar yaptı.

Kendi fotoğrafımın negatifiyim

Aşkı bulduğumu söylemeden önce aşırı neşeliydim arabada. Abartılı hikâyelerimi şaşırtıcı bir yaşama iştahıyla anlatıyordum. Onlardan uzak geçirdiğim altı aydan Sanem'in sözünü etmeden bahsediyordum. Sanem'i daha incelikli bir zamana saklıyordum, abi kardeş değil, yeniden iki arkadaş olacağımız bir zamana, olabileceksek eğer, o kadar zamanım varsa.

Belki de bu yüzden eskiden olduğum gibiydim, adının hakkını verircesine umutlu, yeni arzulara atılmak isteyen havai kardeştim. Sık sık yaptığım bir şeydi bu, sonunu düşünmeden bir arzunun peşinden koşmak, sonra elde edeyim ya da edemeyeyim ballandırarak anlatmak. Babamın "Bu coşkuyla başını belaya sokacak bir gün," dediği oğluydum. Babam için arzular beladan başka bir şey değildi: "Ne geçiyor eline zaman kaybından başka?"

Ama bu eski halime dönüş abimi korkutmuştu, sevinsin mi sevinmesin mi bilemiyordu. Bazen sevinmeliydi diye düşünüyorum, çünkü Sophie balyozunu başıma indirmemiş gibi neşeliydim. Ama sonra arabadaki aşırı coşkulu halimi hatırlıyorum. Belki de sevinmemekte haklıydı diyorum. Halimi doğal bulmuyordu. Sophie'yi inkâr ettiğimi sanıyordu. Oysa etmiyordum, sadece kabullenmiştim. Abimi korkutan halimin geçici

olduğunu, giderek küllenen bir ateş gibi söneceğimi biliyordum.

Şimdi penceremin önünde oturmuş, şehri örten karanlığa bakıyorum ve şu anda okyanusun bu tarafındaki herkesin uyuduğunu düşünüyorum. INSOMNIA. Geceler hâlâ günlerden uzun. İstanbul da tıpkı New York gibi gecenin en koyu saatinde bile ışıklı. Tek tük geçen arabaların farlarını gözlerimle takip ediyorum. Terk ettiğim uyku ne güzel şey ve ne büyük hırsız, zamanı çalıyor.

Sanem şu anda şantiyeden yeni gelmiştir, yorgundur. Gözlerinin çevresindeki incecik çizgiler derinleşmiştir. Kararmış demir rengi saçları yüzüne dökülüyordur. Dönüşümden üç gün önce kestirdi. Saçları gevşek bir topuz olmuyor artık. Saçlarını kestirmek onu değiştirmedi ama yüzünün hüznünü arttırdı. Saçlarını kestirdiği gün birlikte olduğumuz tüm zamanın en ağırıydı. Gitme zamanımın geldiğini konuşmadan konuşmak çok zor oldu.

Birazdan akşam yemeği yiyecek, metronun çıkışındaki sokak satıcılarından aldığı körili tavuk veya Eda'nın zorla eline tutuşturduğu iki dilim tam buğday ekmeği arasında peynir ve yeşillik. Belki Mustafa'yla Mojave Kafe'ye gitmişlerdir, nefret Mustafa'yla limonlu karides yiyorlardır. Artık Larry'nin yerine gitmediğini, Queens' teki işi bitirdiklerini yazdı. Yeni şantiyeleri hiç gitmediğim bir yerde. Orada bir eğlence mekânı yapıyorlarmış. Semtin adını aklımda tutamıyorum, belki de tutmak istemiyorum.

Tepemden yine bir uçak geçti. Ben yokken İstanbul'un uçuş rotası mı değişmiş ne olmuşsa, tepemden sürekli uçak geçiyor. Bazen arka arkaya on uçak saydığım oluyor. Uçaklar beni hüzünlendiriyor. Sanem'e *yine uçak geçti* diye yazıyorum, *gözden kaybolana kadar ışıklarını takip ettim, umarım senin olduğun yere inmiştir.*

Sophie'den önce başka biriydim diye yazıyorum kendime, şimdi kendi fotoğrafımın negatifi gibiyim. Eskiden güçlüydüm, neşeliydim, şimdi öylece oturup susuyorum. Eskiden yapacak yığınla işim vardı, şimdi sadece yazıyorum. Eskiden yakın uzak sayısız arkadaşım vardı, ne zaman ve nasıl olduğunu anlamadan hepsini hayatımdan çıkarttım. Eskiden birlikte olduğum ama âşık olamadığım kadınlar vardı, şimdi sadece Sanem var. Sanem ve kelimeleri. Bazen çok şaşırtıcı, bazen dümdüz, bazen sırf beni güldürmek için yazdığını düşündüğüm kelimeler. Ama cümleleri dinmeyen bir acıyı sürekli dibe itiyor.

Bu acının benim yokluğumla katlandığını biliyorum, ama asıl korun ne olduğunu sormuyorum. Oysa sorabilirim, artık istediğime, istediğimi sormaya hakkım var, görecek başka kışım yok.

Onu çok özlediğimi, ona duyduğum şeye aşk demenin yetmediğini de yazmıyorum. Bunu yazmak aramızdaki şeyi hafifletecekmiş gibi geliyor. Döndüğümden beri ikimiz de kelimelerle yaşasak da bazı duygular kelimeleri aşıyor.

Sanem onu özlemekten daha fazla özlediğimi biliyor. Bana giderek daha karışık, daha karanlık şeyler yazıyor olsa da bildiği yazdıklarından belli. Onun da beni özlediğini, tıpkı benim gibi, özlemekten daha fazla özlediğini içimde çok derinde bir yerde hissediyorum. Bu his güne katlanmamı sağlıyor.

Kelimeler eskiden içinde akıp gittiğim hayatı anlatmak içindi, şimdi anlamak için diye yazıyorum. *Eski ben'le yeni ben'de ortak olan tek şey zaman. Zaman elimizde kalan yarım bir limondur, son damlasına kadar sıkmak gerekir.*

Zamanı eskiden de iliklerimde hissederdim ama başka bir biçimde. Sophie'den önce dünya hep bir vaat içindeydi. Her sabah yeni bir sabah, sanki hayat sıfırdan

başlıyor. Bu yüzden annem babam "Ne zaman hayatını bir düzene sokacaksın oğlum sen," diyerek sık sık hatırlatsalar da ne zaman otuz yaşına geldiğimi, ne zaman geçtiğimi anlamamıştım. Sophie hayatıma çökünce anladım. Şimdi kırka ne zaman vardığımı bile sormuyorum kendime, bir önemi kalmadı.

Oysa hayat Âdem'le Havva'dan bu yana devam eden, tahminlere göre ölenler dahil yüz on milyar uzak akrabanın itiş kakışının, hırslarının, şehvetlerinin, korkularının, arzularının konu edildiği hikâyeler toplamıdır diye yazıyorum, *çürümekte olan devasa bir sülalenin bildungs romanıdır hayat ve hayatımız yüz on milyar hikâye içinde sadece birer hikâyedir. Hikâyemizi uzatamayız, ama kısaltmak elimizdedir.*

En güneyli Amerikalı Faulkner'a göre hayatta, hakkında yazacak sadece üç şey var; aşk, para, ölüm. Geri kalan her şey bu üçünün içinden türüyor. Benim hikâyem üçte iki, babamınki üçte iki, abiminki üçte iki. Aşk ve ölüm bizim hikâyemize yetiyor.

Kelimelerin yan yana gelişini büyüleyici buluyorum. Bu yüzden okumayı çok sevdim, okumayı, yaşamayı ve anlatmayı.

Sanki yapabilirmişim gibi kendi hayatımı anlamlı bir hikâyeye dönüştürmek istedim ya da istediğim zaman girip çıktığım, canım isterse bozduğum veya kurduğum bir oyun olduğunu sandım diye yazıyorum Sanem'e, *kendi hayatımın tanrısı olduğumu sandım. Ama Sophie kim olduğumu gösterdi. Kısacası Sanem* diyorum, *hayatımızın ipleri elimizde değil, hiç olmadı.*

Eskiden ne zaman yaşadığım bir şeyi anlatsam abim "Yazsana oğlum bunları," derdi, "çok güzel anlatıyorsun, ama söz uçar yazı kalır, yaz."

Bunu atladık diye düşündüm yine tepemden geçen bir uçağın ışıklarını takip ederken, *in vino veritas*'ı bile

hatırladık da *verba volant, scripta manent*'i unuttuk. Oysa ölümün panzehiri yazıdır. Yazı bizden daha uzun yaşar.

Dönüşümün ilk gecesi, ailemle geçirdiğim özlem, ihtimam ve sevgi dolu saatlerden sonra abimin bizde kal ısrarına boyun eğmeyip nihayet evime geldiğimde, çekmecemden hiç kullanılmamış bir defter çıkardım ve bir yüzüne kendime, bir yüzüne Sanem'e yazmaya başladım. İlk aşk kırıklığını yaşayan genç bir adammışım gibi mahzundum. Sophie bile tahrik edemiyordu beni, aklımı çelemiyordu. Acı çekiyordum.

Aşk ölümden büyükmüş gerçekten. Yazmayacak. Gittim, defteri kapattı ve bensiz hayatının ilk gününe başladı. Ne acı bir kırgınlık: bensiz yaşayabilmek. Varlık, var olduğunu bilmekle yetinemiyor, yüz on milyardan biri olmayı kaldıramıyor, bu yüzden özel biri için özel bir şekilde var olmak istiyor.

Ama Sanem yazdı, bensiz hayatına başladığı gün. Sabah oluyordu. Karanlık, incecik bir yerden ışımaya başlamıştı.

Bugün seni havaalanına bıraktıktan sonra bir defter aldım. Kapağı siyah ve dayanıklı olsun diye deri bir defter. Hayatımı kaplayan karanlığı gidermek ister gibi hep renkli şeyleri seçtiğim halde ve raflarda onlarca renkli, capcanlı defter varken elimin niye siyaha gittiğini kendime sorduğumda, siyahın, senin bende bıraktığın yokluğu ifade ettiğini düşündüm. Seninle yaşadığımız o harika zaman bitti, ama biz hâlâ varız, kelimelerimiz var, kelimelerin zinciri bizi birbirimize bağlayacak.

Bu satırları okuyunca sevinmekten daha büyük, daha güçlü bir şey hissettim: tutkunun bir kere daha cisimleşmesi.

Sophie'den önce birkaç kere yazmayı denemiştim. Abim "yaz bunları" dediği ve abime inandığım için. Hâlâ bir tek ona inanıyorum, bir de Sanem'e. Sanem'in hayatının yapbozuna baktığımda hangi parça gerçek, hangi parça uydurulmuş bilemesem de inanmak istediğim için inanıyorum. İnanmak beni Sanem'e bağladığı için. Abime sırtımı dayıyorum.

Her defasında sanki evimde yeterince yokmuş gibi defter almaya gittim. Çalışma masamı temizledim. Kendime koyu bir kahve yaptım. En güzel yazan kalemi seçtim ve defterimin başına geçtim. Ama başlayamadım. Bir başlangıç bulamadım. Yazmayı denediğim günler yazıya bir başlangıç bulmak için kıvranarak geçti. Anlatmak istediğim her şeyin bir öncesi oluyordu, onun da öncesi, onun da daha öncesi. Zamanı parçalarına ayırmayı, bu parçalardan yeni bir bütün kurmayı başaramadım.

Sonra annem hastalandı. Değiştiğimi hissettim. Artık daha acı ve karamsar hikâyeler, daha az arkadaş, bu defa aşk olabilir mi dediğim duygularda bir çoraklık ve annemin yanında daha çok geçen zaman.

Ama beni tümüyle dağıtan Sophie oldu. Suskunlaştım, sesim kayboldu, hayatla arama mesafe girdi. Durumumu kabullenmem zaman aldı. Sonra bir gün ayaklarıma tam gelen yumuşak bir ayakkabı gibi hissetmez oldum Sophie'nin zalimliğini. O zaman başlangıç diye bir şeyin olmadığını, zamanın kendi içine dönen bir spiral olduğunu anladım. Nereden başlarsan başla, son aynı yerde.

Aşk iyileştirmiyor

Döndüğümden beri sık sık aynada kendime bakıyorum, ağzım yerli yerinde mi diye. Ellerimi havaya kaldırıp inceliyorum. Kışın bittiğini görmeyeceğim, ama abimle babam göreceğimden eminler. Onlara göre daha yaşaya-

cak bir sürü yılım var, umutsuzluğa kapılmak için bir neden yok. Ama onların yaşamak dedikleri şeyin benim yaşamak dediğim şeyle aynı olmadığını onlara söylemiyorum. Onlar umutsuz yaşayamazlar. Doktorum beni anlıyor, bu yüzden son randevuyu bana veriyor.

"Gerçekten iyi misin?" dedi abim.

"İyiyim," dedim, "gerçekten iyiyim."

Abim iyi olduğuma inanmak istiyordu, ama inanmıyordu. İyi olduğuma inandığına beni inandırmaya çalışırken yüzünün aldığı hal annemin biz çocukken kermes gibi bir şeyden alıp evimizin holüne astığı, gülen ayva ağlayan nar süsünü hatırlatıyordu. Abimle ben bu seramik süsü hiç beğenmemiştik, çok çirkin bulmuştuk. Annem bütün ciddiyetiyle hayatı simgelediğini söylemişti. "Hayatta gülmek de var ağlamak da."

Gülmek için her dakika sebep bulduğumuz zamanlardı ve annemiz her şeyi karmaşık hale getiren babamızın aksine; hayatı basitçe, veciz sözler halinde anlayan ve öyle açıklayan bir kadındı. Ya da biz öyle olduğunu sanıyorduk. Belki annemin de bir kendisi vardı, bir de bize gösterdiği kendisi.

Eskiden aşk hakkında akılcı veya katı olsa da ilginç şeyler söyleyen abim, arabada çok sıradan laflar ediyordu. Açıkça söylemese de aşkı bulduğuma inanmıyordu. Aşk yoluyla hayata bağlanmışım gibi yaparak onu sevindirmek istediğimi sanıyordu. Hayattan kopmak istememden çok korkuyordu.

O *anda yüzüm nasıl görünüyordu bilmiyorum, ama ben senin yanında bıraktığım gözlerim geri gelmiş, bütün yüzümü kaplamış gibi hissediyordum.*

"Doğru mu söylüyorsun?" dedi. "Bu defa gerçekten başka türlü bir şey mi?"

"İlk defa."

Umutlandı. Yüzü açık kalmış bir kitap gibiydi, aşk hakkında hiç söylemediği sözler satır satır okunuyordu. Mucizeler her zaman beklenir hayattan. Aşkın kendi varlığından gelen, iyileştirici bir gücü vardır ve kıyaslanacak olursa, aşkla geçen zamanın özgül ağırlığı, saatlerin gösterdiği zamanınkinden kat kat fazladır. Aşk zamanın yoğunluğunu arttırmaya muktedir olan tek kimyadır.

Abimin yüzünde okuduğum bu düşüncelere katılıyordum, iyileştirici olması dışında. Aşk beni iyileştirmiyor, aşk kimseyi iyileştirmiyor, aşk aşırılaştırıyor, aşırılık yıpratıyor. Ama yoğunlaşmış bir zamanı yaşamanın bedeli bu.

Kırmızı ışıkta durduk. Bir belediye görevlisi denizle yol arasındaki daracık parkı süpürüyordu. Cılız ağaçlar vardı parkta. Aokigahara Ormanı'nın cesetlerini hatırlatıyordu. Ağaç dallarında kurumuş iskeletler, kendini asmış insanlar.

Sonbahar çoktan bitmiş, ağaçlarda hiç yaprak kalmamıştı. Yeryüzündeki ilk ağaçtan beri her ilkbaharda ağaçlar yapraklanıyor, her sonbaharda dökülüyordu. Yaprakların yeşermesi ve dökülmesi değişmiyor, parkı süpüren adamlar değişiyordu. O arada hayatta bir şeyler olmuş, bir şeyler geçip gitmiş, Aokigahara Ormanı'na yeni cesetler eklenmiş oluyordu. Termosta çay satan bir adam tekerlekli tezgâhını iterek önümüzden geçti, parkın kenarında durdu. Elinde simitle bir genç yaklaştı. O sırada yeşil yandı. Abim gaza bastı. Parkı süpüren adam, çaycı ve simitli genç geride kaldılar.

Ağaçlar için, parkı süpürenler için, başıboşlar, yetişemeyenler, uyuyamayanlar, koşanlar veya duranlar için farklı bir zaman var. Benim için akan bir su değil zaman, giderek kuruyan bir okyanus, nereye gidiyor bu okyanus? Abim için zaman ne? Bildiğini sanmıyordum, abim hayatımızı kaplayan dumanı umutsuzca dağıtmaya ça-

lışmakla meşguldü. Eskiden biliyordu. Eskiden planlanabilen, bölünebilen somut bir şeydi zaman ve geçmişin üstünde durmasa da gelecek kısa-orta-uzun vadeli hedeflerle işaretlenmiş bir takvimdi. Abim şimdi takvime koyacağı işaretten korkuyor.

Delinin biri slalom yaptı önümüzde. Tehlikeli hareketlerle uçup gitti, gözden kayboldu. Aşırı pahalı, aşırı kırmızı, aşırı görgüsüz Porsche'sinin kulak tırmalayan sesi asfaltta yankılandı. Sürücüler panikledi, arabalar sağa sola yalpaladı, ortalık korna sesleriyle doldu. Susmuştuk. Abim başına ilk defa aşk gelen, gerçekten ve zamansızca gelen kardeşinin kaderini düşünüyor gibiydi, nihayet aşkı bulduğunu, giderayak.

Sanki bilgisayarda video izliyormuş gibi slalom yapan delinin bir elektrik direğine çarpma ânı: Kıpkırmızı Porsche burundan giriyor direğe. Ön tamponun ikiye bölünüp dönerek havada uçtuğunu görüyorum. Kırılan camlar dağılıyor. Araba ağır çekimde bir karış havalanıp yere konuyor, lastikleri yaylanıyor. Elektrik direğinin koparak yere düşen tellerinden fışkıran kıvılcımlar parlayıp sönüyor. Duman, toz bulutu. Elektrik direği dev bir bıçak gibi ortasından kesmiş arabayı. Sürücünün kafası kopmuş. Kafasını boyunda incecik bir deri tutuyor. Döşemelerden yere kan damlıyor ve sonra sessizlik, ölüler duyamıyor.

Bir anlığına gözümde canlanan bu kazanın adam için fazla büyük bir ceza olduğunu düşündüm. Korksun yeter, direği sıyırsın, dünyayı kaplayan siyah bir pelerine benzeyen ölümün yanından kıl payı geçip gitsin. Giderken zangır zangır titreyen ellerine baksın, ağzından fırlayıp çıkacakmış gibi atan kalbini dinlesin. Ölümün korkusu kendisinden daha beter. Ölümün aniden karşına çıkması başka, uzaktan ağır ağır gelmesi başka.

Abimin ben yokken daha da derinleşmiş çizgilerin-

den sağlam kişiliği okunan yakışıklı yüzüne baktım. Şakaklarındaki beyazlar artmış, ama saçları hâlâ gür hafif kartal biçimli burnunda o eski gurur aynı duruyor. Keşke bu kadar abi kardeş olmasaydık. Keşke her koyun kendi bacağından hesabı olsaydı ilişkimiz. Senin hayatın sana, benim hayatım bana. Büyük çoğunluğun yaşadığı gibi, kardeşlik de bir yere kadar olsaydı. Küçük bir aileydik biz annem yaşarken. Çevremiz genişti, tanıdıklar, ahbaplar, aile dostları. Ama biz demirden daireydik, kimse kolay kolay giremez içeri, Sedef bile ne sınavlardan geçti.

Aşkı bulduğuma sevindiğini söylemek istiyor diye düşündüm. Ama bunu acıya dokunmadan nasıl yapacağını bilmiyor. Bana aşkın hakkını verecek zamanımın kalmadığını hatırlatmaktan korkuyor. Oysa korkmasına gerek yoktu. Zamanı konuşmak beni umutsuzluğa veya yılgınlığa düşürüyor değildi. Zamanı çoktan yerli yerine koymuştum.

Sedef'e âşık olduktan sonra aşkın hakkını vermekten söz eder olmuştu abim. Bir tür ölçüttü aşkın hakkı. Ete saplanan bıçak gibi aniden başlayan bir sürecin, sana rağmen senden bir gelecek talep etmesi.

"Aşk ne kadar şiddetliyse o kadar uzun bir gelecek hayali kurarsın," demişti. "Ben uzun yaşamak ve Sedef'le ölmek istiyorum."

O zaman katılmamıştım buna, aşk bıçağın ete saplandığı ânın etkisinden fazlası değildi. Şimdi sonsuza kadar ete saplanmış bıçakla yaşamak gibi geliyor, hayalsiz ve geleceksiz, ölmek için doğru bir yer arayarak çırpınan ruhun sırtında bir bıçakla sürüklenişi aşk. Nasıl bildiğimi bilmiyorum ama abimin artık Sedef'le ölmek istemediğini biliyorum.

11.

Aslında hepimiz aşkı arıyoruz

Sanem'le birlikte seyrettiğimiz bir filmde jenerikten önce yazılan bir cümleydi bu. Filmin alt başlığı mıydı, adını daha önce duymadığımız yönetmenin birine mesajı mıydı, bir alıntı mıydı anlayamadık ya da cümle ikimizi de öyle sarstı ki kaynağını merak etmedik. Küçük ülkelerden birinin filmiydi, İzlanda, Estonya, öyle bir yer ama hangisiydi, filmin adı neydi hatırlamıyorum. Filmi hiç hatırlamıyorum, zaten pek seyrettim denemez.

Sanem'in küçük, ışıksız odasındaydık. Daha önceki gelişimde olduğu gibi yine içine gömüldüğüm yumuşak koltuğa oturmuştum. Odada başka koltuk olmadığı için o yatağında oturuyordu. Dışarıda bardaktan boşanırcasına yağan bir yaz yağmuru vardı. Bulutlardan gökyüzü kapkaranlık olmuştu. Günün ortasına çöken karanlık, avlunun taş duvarlarına baktığı için ışığın giremediği odanın renklerini yutmuştu. Oda ve odadaki her şey duvarlar gibi duman rengine bürünmüştü. Nesneler belirsizleşmişti. Sanem ve ben siluetlere dönüşmüştük. Kendimizin gölgesi gibiydik.

Cümle birden siyah zeminde bembeyaz belirdi. Pek çok sessiz harfin yan yana geldiği, yabancısı olduğumuz bir dilde, altında Türkçe çevirisi: *Aslında hepimiz aşkı*

arıyoruz. Seyretmişsem bile filmi bu yüzden hatırlamıyor olabilirim, anlatılan her şey bu cümlenin altında kaldığı için. Çevirisi tam bu mu, emin değilim, ama değilse bile bu olmalı. Solgun ve içe çekilmiş yüzlerle dolu bu dünyaya çok yakışıyor. Herkes delice aradığı aşktan çok şey bekliyor.

Gözlerim Sanem'in kalabalık masasındaki bilgisayarındaydı. Renklerin yok olduğu bu ışıksız odada renkli ve ışık ışıktı ekran. İkimiz de okuduğumuz bu cümleye dalıp gitmiştik. Sanem'in o anda ne düşündüğünü bilmiyorum. Ama ben babamın annemi ağzından öptüğünü gördüğümüz ve donup kaldığımız o akşamı düşünüyordum.

Babamların Erenköy'deki evindeydik, büyüdüğümüz evde. Naz çok küçüktü, pembe çoraplar, pembe balerin eteği giymişti, bir elinde kocaman gözlü pelüş eşeği, öbür elinde açılmamış bir çikolata vardı. Annemin ihtişamlı gülkurusu kadife perdeleri, kat kat ve bembeyaz tülleri, mermer yüzeyli sehpalarda dantel örtüleri, duvarlarda özenli çerçeveler içinde aile fotoğraflarımızla tarifi çok belli, sarsılmaz bir hayatın yaşandığı çocukluk evimizin salonundaydık. Antrede hâlâ gülen ayva ağlayan nar süsü asılıydı.

Geldiğimde sofra hazırdı. Sofraya annemin sadece misafirler için kullandığı porselen yemek takımları konmuştu. Salatalar yapılmış, ekmekler kesilmiş, peçeteler üçgen katlanmıştı. Babam çorbasız sofraya oturmadığı için kenarları yaldızlı beyaz porselen kâselerde çorba tütüyordu. Abim otuz beşlik rakı şişesini açmak üzereydi. Sedef bardaklara su doldurmak üzereydi. Babam peçetesini dizlerine sermek üzereydi. Annem sofraya oturmak üzereydi. Ben babama annemin kıymetli porselenlerini gösterip bize niye misafir muamelesi yapıyorsunuz demek üzereydim.

Annem bir şey söylemeye çalıştı ama söyleyemedi. Birden ağzına hâkim olamadığını fark ettik. Annem ağzına hâkim olamıyordu. Yalnız ağzına değil yuvasında hareket edemeyen gözlerine ve gözlerinden fışkıran yaşlara da hâkim olamıyordu. Sadece NaaAAaaAaaa! diyebiliyordu. Sesi bir iniyor bir çıkıyordu. Bir tizleşiyor, bir boğuklaşıyordu. Annem NaaAAaaAaaa! dedikçe ağzı darmadağın oluyordu. Ağzı darmadağın oldukça, hareketsiz gözleri camlaşıyordu. Camlaşmış gözlerinden yaş fışkırıyordu. Darmadağın olmuş ağzından çıkan NaaAAaaAaaa! sesi, söylemek istediği kelimenin ilk hecesi olmaktan çıkıyor, dehşet dolu bir haykırışa dönüşüyordu.

Annem konuşamıyordu, sadece haykırabiliyordu. Konuşamadığını anladığı için dehşet içindeydi. İşte o sırada babam birden annemi ağzından öpmeye başladı. Donup kaldık.

Yaşlı babam, kuralcı babam, kuralcı olduğunu bildiğimiz, ama ömrünü tüzüklerde, yönetmeliklerde, kanunlarda, kanun hükmünde kararnamelerde yazılı kuralları ne pahasına olursa olsun uygulamaya adadığını; yıllarını gizli ve çok gizli belgelerle geçirdiğini; hayatının hizadan çıkanları hizaya getirmeye yarayan kurallar silsilesi haline gelmiş olduğunu o sırada bilmediğimiz, bildiğimiz kadarının da üstünde durma gereği duymadığımız; duygusal erkekleri küçümseyen, romantizmin kadınları oyalamak için icat edilmiş gülünç bir metot, aşkın safsata ve lüzumsuz ritüeller serisi olduğunu iddia eden, çocukluğumuzdan beri sanki bir evlilik hayatı yokmuş, bir yatak odası hayatı yokmuş gibi yaşadığını varsaydığımız babam iki oğlunun ve gelininin önünde, küçücük torununun önünde, öpmeyi çoktan unuttuğunu sandığımız bir yaşta annemi en müstehcen biçimiyle ağzından öpüyordu.

Babam annemi bize daha önce hiç göstermediği bir aşkla, hatta bizi dehşete düşüren bir şehvetle öpüyordu.

Babam annemi ağzından öptükçe annemin ağzı görünmez oluyordu, babamın ağzının içinde kayboluyordu. Böylece babam annemi susturuyordu, annemi değil, annemin hasta ağzını susturuyordu. NaaAAaaAaaa! diye haykırışını annemin ağzından emip yutuyordu.

Sedef'in elindeki sürahi, abimin elindeki rakı şişesi titriyordu. Naz bir dedesine, bir babasına bakıyordu, korkması gerekiyor mu, gerekmiyor mu bilmiyordu. Ben, babamın annemi ağzından öperken gözlerinden yağmur gibi inen yaşlara bakıyordum.

Naz'ın ağzı yanmasın, çorba çok sıcak veya Naz'a yemekten önce çikolata yedirmeyin, iştahı kesilir veya Naz masaya yetişemez, sandalyesine minder koyun veya buna benzer bir şey söylemek için ağzını açan, ama sesi NaaAAaaAaaa! şeklinde acı bir haykırışa dönüşen annemin ağzını saniyelerce öptü babam, ikisinin de gözlerinden saniyelerce yaş aktı. Sonra yaşlılık çilleriyle yeni yeni dolmaya başlamış ellerini annemin henüz küçücük kalmamış, eriyip kaybolmamış yanaklarına koydu.

"Hadi sofraya," dedi.

Babam annemi ağzından öperken katılaşan zaman, tıkalı bir gider açılmış gibi tekrar akmaya başladı. Abim az önceki an hiç yaşanmamış gibi rakıyı açtı.

"Baba duble mi tek mi?" dedi.

Babam "Duble duble," dedi annemi sandalyesine oturturken.

Sedef bardaklara su doldurdu.

"Baba, rakınıza buz ister misiniz?" dedi.

"İstemem kızım, su soğuk zaten," dedi babam.

Ben annemin kıymetli porselenlerini işaret ettim.

"Baba bize niye misafir muamelesi yapıyorsunuz?" dedim.

Babam "Ne misafiri, biz artık annenle bunlarda yiyoruz," dedi.

Ne zamandır bunlarda yediklerini sormadık, o da söylemedi.

En tanımlı evlerde yaşanan en sağlam hayatlar bile sarsılıyor.

Babam hâlâ o porselenlerde yiyor yemeğini. Hiç üşenmiyor, düz tabak, çukur tabak iç içe koyarak özenli bir sofra hazırlıyor kendine, çatalı, bıçağı, tuzluğu, peçetesi. Babamı yalnız başına yemek yerken seyretmeye dayanamıyorum. Sofraya annem için de tabak koyacak kadar delirmiş değil. Ama annemin yokluğu diye bir şey hem varmış hem yokmuş gibi yaşıyor. Bu yüzden yemek yediğini bildiğim saatlerde ona gitmemeye çalışıyorum. Oysa yemek saatinde gelmemi, yemeği benimle birlikte yemek istediğini biliyorum.

Çok suskunlaştı, başkalarıyla pek konuşmuyor. Gerçi evine kapanmış yaşlı bir adam da sayılmaz. Her sabah erkenden dışarı çıkıyor. Öğlene kadar yapacak çok işi varmış, görüşecek çok arkadaşı varmış gibi bir yerlere gidiyor, sonra evine dönüyor. Benim için uğrar belki diye düşündüğü saatlerde.

Ben de evime kapanmış değilim. Her gün dışarı çıkıyorum. İşi gücü olan insanların peşinden yürüyorum. Yetişmem gereken bir işim varmış gibi, iskelede vapur bekliyormuşum gibi, randevuma geç kalmışım, karıma hediye alacakmışım, kızımı yuvaya bırakacakmışım, arkadaşlarımla maça gidecekmişim, annemi doktora götürecekmişim gibi, hayat herkes için ne kadar güzel ve zorsa benim için de o kadar güzel ve zormuş gibi yapıyorum.

Babamın seksen yaşında olduğu halde benden önce ölmemeye kararlı olduğunu biliyorum. Bana kendi ölümünün acısını yaşatmak istemiyor ya da benim sonumu görmek istiyor. Bunun günahlarının kefareti olduğuna, bu cezayı çekmesi gerektiğine inanıyor sanırım.

Madem yaşamakta bu kadar ısrarlı, beni görünce sevinsin, kendinde hayata dayanacak güç bulsun diye uğruyorum. Eskiden olduğum gibi görünmek için çok çaba harcıyorum. Babam beni kaygısız, dünya umurumda değilmiş gibi görünce seviniyor ya da öyle olmamın mümkün olmadığını bildiği halde sevinmiş gibi yapıyor.

Bazen abimi arıyorum. Canım balık istedi, birlikte yiyelim diyorum, spor ayakkabısı almam lazım, vaktin varsa benimle gel diyorum, bir gün bizim eski evin oradaki basket sahasına gidelim de iki basket atalım diyorum, internette bir diziye başladım, süper, siz de seyredin diyorum. Abimi hayata hâlâ bağlı olduğuma inandıracak bir şey buluyorum. Ne zaman istesem buluşuyoruz. Abim hiç işim var demedi şimdiye kadar.

Bütün bunlardan başka hemen her gün Boğaz'a iniyorum. Boğaz'ın anaforlu sularına bakıyorum. Suyun rengi bazen çürümüş limonları andırıyor, bazen de sanki kovalarla mürekkep dökülmüş gibi canlı ve parlak.

İyi günlerin bittiğinin acısıyla güzel zamanlar da yaşadım'ın tadı aynı anda içimde dolanıyor. Hayatımı düşünüyorum, yaşadığım kadarını, etkilendiğim bir romanı daha iyi anlamak için bir kere daha okumak gibi.

Sonra evime dönüyorum. Sanem'e *çok tuhaf bir hal* diye yazıyorum, *ayaklarıma gülleler bağlanmışken başımın bulutlara değmesi, yer ve gök beni ayrı ayrı çekiyor.*

Ona en çok abimden ve mutlu geçen çocukluğumdan söz ettim. Küçükken bütün çocukların mutlu olduklarını sanırdım. Bu mutluluğun, şimdi kabul etmekte güçlük çektiğim acıların üstüne inşa edilmiş olduğunu bilmek çok canımı yakıyor.

Sanem'e Sophie'den söz etmem zaman aldı. Hayatıma el koyan Sophie'nin şirret bir kadın gibi onu benden uzaklaştırmasından korktuğum için değil. Sophie aklımın dibinde bir yere itilmişti, sanki varlığımda bir

şey beni Sophie'den korumak istiyordu. O sırada bunu pek fazla düşünmedim. Varlığımdaki bir özün aslında uzlaştığımı sandığım Sophie'yle başından beri mücadele etmekte olduğunu daha sonra anladım, çok uzun zaman sonra.

Ne zaman bir arada olsak babam göz ucuyla, belli etmediğini sanarak ellerime bakıyor. Niye ellerime baktığını biliyorum. Sophie'yi ilk annemin ellerinde fark etmiştik, ellerinin ani, istemsiz, saçma hareketlerinde. JERKY BODY MOVEMENTS. Uzun süre sakarlık sanmıştık. Şaşırmıştık: Bu becerikli, hamarat kadının ellerine ne oldu? Sürahiyi tutamıyor, bardakları tutamıyor, sanki parmakları ona ait değil. Sonra yüzünde gördük, söz dinlemeyen ağzında, camlaşmış, dehşet dolu gözlerinde, NaaAAaaAaaa! diye haykıran sesinde.

Babamın ellerime baktığını fark etmemiş gibi yapıyorum. Yanında fazla kalmamak için inandırıcı bir yalan söylüyorum.

"Çeviri yapmaya başladım," diyorum. "Hani üniversitedeyken bir arkadaşım vardı, Hande, kumral, kâküllü, tatlı bir kız. Ara sıra ders çalışmak için bize gelirdi. Anneme acıbadem kurabiyesi getirirdi."

"Hatırladım hatırladım," diyor babam, "bıcır bıcır bir şeydi."

Hande bize hiç gelmedi oysa.

"Bir yayınevinin başına geçmiş, çeviri yapmam için çok ısrar etti," diyorum.

"Yap tabii," diyor babam, "ne güzel, yap tabii. Senin kalemin çok kuvvetli."

Çeviri meviri, yazmak. Bunlar küçümsediği işlerdi aslında. Sophie'den önce değerli bulduğu bir işle meşgul olmamı istiyordu. Evinde oturup mıy mıy mıy diye tabir ettiği işlerle uğraşan ve bir aileyi rahatça geçindirecek kadar para kazanmayı beceremeyen erkekleri aşağılardı.

Kendi gibi güçlü adamlardan oluşan bir çevresi ve güce dayanan bir yaşama anlayışı vardı. Ama şimdi orta yaşa çoktan dayanmış oğlu mıy mıy mıy bir işle meşgul olduğu için seviniyor.

Eski üniversite arkadaşımın piyasa kitapları basan bir yayınevinin başına geçtiği doğru. Çevirmem için bana kötü bir aşk romanı verdiği de doğru. Kocasından yeni boşanmış, altı yaşında bir oğlu olan Hande'nin üniversite yıllarından beri benden hoşlandığının, aramızda bir şey olur umuduyla çeviri yapmam için ısrar ettiğinin farkındayım. Hayatımdan usulca çıkardığım bütün eski arkadaşlarım gibi Hande'nin de Sophie'den haberi yok. Benim yenilmişlerden biri olduğumu sanıyor. Bir zamanlar geleceği parlak olduğu için kıskanılırken aşırı özgüven ve kibir yüzünden tökezleyenlerden, elinden tutulup ayağa kaldırılası yani, iki tarafın da eksildiklerini itiraf etmeksizin kabullendikleri bir hayatta, yürüyecek ne kadar yol kaldıysa artık, yan yana yürünesi, sırt sırta verilip hayata dayanılası bir adam.

Çeviriyi sormak bahanesiyle haftada birkaç kere arıyor.

"Çok iyi gidiyor," diyorum, "bahara kadar bitirmiş olurum."

Hiç niyetim yok aslında. Kitabın tamamını okumadım bile. Şöyle bir karıştırdım, çok bayağı buldum, attım bir kenara. Ama yapmayacağım da demedim. Kendimde olmayan umudu başkalarına vererek yaşıyorum. Bu iyi bir şey mi kötü bir şey mi emin değilim. Bazen her telefonuna cevap vererek Hande'nin aşk umudunu arttırıyor olmaktan korkuyorum, hatta üzülüyorum onun için. Kitabı geri gönderip yapmayacağım demeyi düşünüyorum. Sonra bana ne diyorum, yenilmişlerden sandığı beni ayağa kaldırabileceğine inanıyorsa devam etsin, bu da onun umudu.

Babam beklediği felaket yalnız başımayken başlarsa diye çok korkuyor. Öyle bir şey olmayacak oysa, süreç öyle gelişmiyor. INVOLUNTARY WRITHING MOVEMENTS. Hemen süründürmeye başlamıyor, hemen öldürmüyor, anneminki yıllarca sürdü. Ama babam en kötüsünü düşünüyor. Bu yüzden ben de seninle geleyim demek istiyor, yanında olayım ya da hiç gitme. Ama söyleyeceği her sözün bende yara açacağını sanıyor, kendini tutuyor. Bu sözlerden yaralanmayacağımı söylesem bile bana inanmayacağını biliyorum, bu yüzden susuyorum. İkimiz de aklımızdan geçen düşünceleri birbirimizden gizleyerek gülümsüyoruz.

Durumumda henüz onları endişelendirecek bir şey olmadığı halde, kendi evimde tek başıma yaşamamı istemiyorlar. Annemi yalnız bıraktığımızda kötü şeyler oldu. Sonrasında hiç yalnız bırakmadık, ama bu annemin sonunu değiştirmedi. Babam kendi tükenmişliğinin bana iyi gelmeyeceğini biliyor. Bu yüzden benim evime taşın veya ben seninle oturayım demiyor. Ama abim bir kere açıkça söyledi. "Ya birini bulalım seninle kalsın ya da gel bizimle yaşa," dedi. Öyle bir baktım ki, abim buna nasıl yaşamak denir demek istediğimi anladı, bir daha da sözünü etmedi.

Beni sık sık aramamak, yokluyormuş gibi görünmemek için Whatsapp'ta bir aile grubu kurdular. Grupta babam da var. Abim sırf bunun için ona bir akıllı telefon aldı. Babam gruba yazmak için çok yaşlı. Gerçi "Bacak kadar veletler bile yazıyor, ben niye yazamayayım?" diyor. Öğrenmek için çok gayret ediyor. Bazen beceriyor, bazen beceremiyor. Abim ve Naz gruba sürekli bir şeyler gönderiyorlar, GIF'ler, karikatürler, kedi videoları, saçma sapan emojiler. Bunlar hiç abime göre şeyler değil. Ama okundu işaretini görmek istiyor. Hayatta olduğumu, annemin yaptığını yapmadığımı bilmek istiyor.

Kendi evimde yalnız başıma yaşamakta inat ederek onları korku içinde bıraktığımı biliyorum. Bunu kendi aralarında konuştuklarını da tahmin ediyorum. Babam Sedef'e sen psikiyatristsin, nasıl konuşulacağını bilirsin, konuş sizinle otursun diyordur. Sedef, baba kaç kere söyledik, kabul etmiyor diyordur. Babam Sedef'i yanlış anlıyordur. Her şeyi yanlış anlıyor artık; her şey ona karşı, her şeyin gizli bir nedeni var sanıyor. Abimle yalnız kaldığında karın kardeşinin sizinle yaşamasını istemiyor, ondan ısrar etmiyor diyordur. Babamın sözleri abimin acısını arttırıyordur. Baba yapma diyordur, Sedef'in onu ne kadar çok sevdiğini biliyorsun, yapma.

Onlara bunu yapmak istemiyorum. Ama elimde değil, zamanın kumu değerli, kendimle yaşamak istiyorum.

Her ölümle doğmak hiç yok olmamak istedim. Oturup müzik dinlemek gibi bir âdetim olmadığı halde Sophie'den sonra dinler oldum. Bazı şarkılar kalbime çöküyor, tekrar tekrar dinliyorum. Sanem'le Montauk'a gittiğimiz günün sabahında dilime takılan şarkıyı en çok. *Bir yudumda doğmak, bir sevgide ölmek istedim.*

Babama uğradığımda mutfaktan düdüklü tencere sesi geliyor çoğu zaman, annemin zamanından hatırladığım ses, aynı tencere. Mercimek çorbası yapıyor. En çok yaptığı çorba bu, belki de tek yapabildiği. İyice eskiyen takma dişleri çok zorluyor onu. Abim implant yaptırması için ısrar ediyor ama kabul etmiyor. Uğraşmaya değmeyeceğini düşünüyor. Olduğu gibi yaşayacak, zaten eski, iyice eskiyerek. Sadece gözlerinde çok canlı bir bakış, o da benim üzerimde.

"Beraber yemek yiyelim, öyle gidersin," diyor, "mercimek çorbası yapıyorum mis gibi, seversin sen."

"Kız beni bekliyor baba," diyorum, "ayıp olur gecikirsem."

Çıkıp gidiyorum.

Gidişim böyle ya da buna benzer bir şekilde oluyor her zaman.

Her defasında keşke yemeğe kalsaydım diyorum. Gerçi artık yemeğe kalmama gerek yok. Babama bir süredir *Ablamız* gelmeye başladı. Haftada birkaç kere yemeği birlikte yiyorlar. Dışarıda da görüştüklerini tahmin ediyorum. Ablamız'la karşılaşmamaya özen gösteriyorum. Aslında beni hiç ilgilendirmiyor bu kadın, gelmiş gelmemiş umursamıyorum. Ama abim Ablamız'ı görmeye katlanamıyor. Bu da abimle babam arasında gerilime neden oluyor. Bu gerilimin parçası olmak istemiyorum.

Kendi maddesine âşık olmak

Film bilgisayarda kendi kendine oynuyordu. Filmin daha önce hiç duymadığım bir dildeki kelimeleri yağmurun uğultusuna karışıyordu. Yağmurun bir artıp bir azalan uğultusu bana annemin NaaAAaaAaaa! diye haykırışını hatırlatıyordu.

Sanem uyumuştu. Galiba ağlayarak uyumuştu, çünkü bir ara yağmurun sesine ve filmin müziğine karışan ince bir ses duyar gibi olmuştum. Ya ağlıyorsa diye bakamamıştım. Ağlıyorsa ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Âşık olmadığım kadınlar ağladığında nasıl davranacağımı biliyordum. Ama âşık, hatta âşıktan da öte olduğum, âşıktan öte olduğumu söylemediğim, bunu söylemeyi acınası bulduğum, bunu neden acınası bulduğumu düşünmek istemediğim bir kadın ağlıyorsa ne yapmam gerektiğini bilmiyordum.

Filmden bir şey anlamayınca bilgisayarı kapattım. Sanem'in güneşten kararmış çıplak ayaklarına baktım. Ayak bilekleri çok narindi. Sanem bütünüyle çok narindi, kırılacak kadar inceydi.

Cathy'nin gün ışığı veren ampuller ve Çin fenerleriyle donattığı, yağmurda bile aydınlık odama, bir za-

manlar abimin de yaşadığı, neşeli ve İspanyolca gürültülü bir avluya bakan odama gitmek istemiyordum. Sanem'in yanında olmak istiyordum. Ama varlığımla onu rahatsız edip etmediğimden emin olamıyordum.

Bu daha önce başıma gelmiş bir şey değildi. Sophie'den önce hayatıma giren kadınlar için varlığımın değerini az çok bilirdim. Bende çekici olan şeyin, bilincinde olmadan çevreme yaydığım, her an kaybolup gidecekmişim, arkamda bir sızı bırakacakmışım hissi, bir tür ele geçmezlik olduğunu Sedef'in hocası söylemişti, beklediğimden kısa süren birlikteliğimizi bitirirken. Sedef'in doçent olmasını kutladığımız yemekte tanışmıştık. Benden on beş yaş büyüktü, kurşun gibi bakışları, alnına düşen bir tutamı beyaz kuzguni saçları, yapısından beklenmeyecek kadar ipeksi bir teni vardı. Zekiydi ya da insan sarrafıydı ya da çok şey yaşamıştı, karşısındakinin doyma noktasını kolayca tahmin edebiliyordu, oraya varmadan çekip gitmeyi biliyordu.

İlişkimizi bitirip gitti. Arkasından aynaya baktım. Yüzümde hem annemi hem babamı gördüm. Annem "Benim yüzüm var sende," derdi saçlarımı tararken, "benim yüzüm babandan aldığın hatlara yerleşmiş." Annemin derin bakışlı, hüzünlü bir güzelliği, babamın kemikli, güçlü bir yüzü vardı ve bu bileşim benim yüzümü de bakılası yapıyordu. Çocukluğumdan beri bana bakılmasına alışığım. Küçükken annemle dışarı çıktığımızda yoldan gelip geçen kadınlar bana bakmadan geçmezlerdi. Annem gururdan bastığı yeri bilmezdi. Bana bakan gözler artık dikkatimi çekmiyor. Çektiği olursa da size vereyim demek istiyorum, alın sizin olsun bakmaktan hoşlandığınız bu yüz, yalnız günleri sayılı, söylemedi demeyin.

Çocukken annemin bana olan düşkünlüğünü abimin kıskanmasını çok isterdim.

"Annem beni senden daha çok seviyor," diye tahrik etmeye çalışırdım.

Hiç umursamazdı, "Babam da beni senden daha çok seviyor," deyip geçerdi.

Eşit sayılırdık bir bakıma, ben annemin kalbinin sahibiydim, abim de babamın umutlarının, büyük beklentilerinin. Abim babamı mutlu etti, başarıları kazandı, unvanları, ödülleri, yalnız bir aileyi geçindirme değil kalabalık bir çalışan topluluğunu idare etme becerisini. Ben kendimde karşılığını bulamadığım aşkları kazandım, ama kimseyi mutlu edemedim.

Abime ben senden daha zekiyim diyecek kadar aptal değildim öte yandan, annemin bana olan aşkını kıskanmasını deli gibi istesem de hayrandım abime, zekâsına: Her şeyi biliyor o, abim her zaman doğruyu biliyor.

Da, neye yarar insan acı çekiyorsa ve doğruyu bilmek alıkoyamıyorsa acıdan.

Belki bu defa başka türlü olur diyerek hayatıma girmesine izin verdiğim her kadınla ilişkim çabucak bitti, hiçbiri de başka türlü olmadı. Doktorumun eski karısından söz ederken "Neredeyse maddeyi diyecektim," demesi gibi, ben de çok geçmeden birlikte olduğum kadının bana yabancı bir madde olduğu hissine kapılıyordum. Başlangıçta çekici bulduğum şey her neyse etkisini kaybediyordu. Sedef'in hocasının ele geçmezlik sandığı şey bir tür kibir veya bağlanmazlık değil varlığımda olan bir uyumsuzluktu, uyamayışımdı birine, kendi özüme, belki de genime.

Bana yabancı gibi gelmeyen tek kadın annemdi. Onun parçası olduğum için, ondan olduğum için diyordum, anneme duyduğum aşkın verdiği gizli bir gururla. Kendine âşık olmaktı bu, kendi maddesine âşık olmaktı.

Öte yandan anneme duyduğum bu aşk babamı bu kadar çok sevmemin de nedeniydi, her şeye rağmen.

İlişkilerimin benden bekleneni vermediğim için bittiğini her zaman biliyor olurdum, zaten bitmesini istediğim için bekleneni vermiyordum. Bu biraz suçluluk hissetmeme neden oluyordu ama çabuk geçiyordu. Birlikteliği sürüklemek için çaba harcamıyor da değildim. Elimden geleni yapıyordum. Hayatıma aldığım kadının varlığına alışacağımı, ikimize de zaman tanımam gerektiğini kendime telkin ediyordum. Ama olmuyordu. Bir süre sonra kendi hayatımdan kaçmak istiyordum. Abime, aşkta göksel bir şeyler aramak diye nitelediği o eksikliğin eksiklik olmadığını, suyla ateş kadar derin bir uyumsuzluk olduğunu anlatamıyordum.

Sedef'in hocasıyla olduğu gibi bir iki sessizce ya da dostça bitiş sayılmazsa kadınlar benden ayrılırlarken ağladılar, öfkelendiler. Bana kibirli, bencil, kendini beğenmiş, acımasız, duyarsız diye hakaret ettiler. Haklı olduklarını kabul ediyordum. Ben de olsam beni terk ederdim. Sadece acımasız olduğumu söylemeleri şaşırtıyordu beni. Acımasızlık denecek ne yaptığımı anlayamıyordum.

Bir keresinde iri parlak gözleri olan bir kıza ilişkiyi neden yürütemediğimi anlatmaya çalışırken kızın tırnaklarını yediğini fark ettim. Beni dinlerken eli sürekli ağzındaydı. O sustukça ben konuşmaya devam ediyordum. Aramızda bir tartışma çıksın istiyordum. Bir ilişkiyi tartışmayla bitirmek suçluluğu azaltıyor. Ama kız susuyordu, tek kelime etmeden bana bakıyordu. Sonunda artık söyleyecek bir şeyim kalmayıp sustuğumda kız elini ağzından çekti. Ağzının kan içinde olduğunu gördüm, parmakları kanıyordu. Çok korkuttu beni bu. Dehşete düşürdü. Ayrılmaktan vazgeçecektim neredeyse. Kız, bak beni ne hale getirdin dese, tamam evlenelim diyeceğim korkudan, o derece. Ama kız ağzını ve parmaklarını

bir kâğıt mendile sildi, mendili buruşturup sehpaya attı, çekti gitti. Arkasından kanlı mendile baktım, sanki bu durumun benimle bir ilgisi yokmuş, kıza kanatıncaya kadar tırnaklarını yediren o anda evimde olan bir yabancıymış gibi. Gerçekten duyarsız mıyım diye düşündüm. İçimde kanın yarattığı dehşetten başka bir duygu uyanmasını bekledim, acıma, utanç, pişmanlık, özlem, arzu. Hiçbir şey olmadı, sadece boşluk. Beni asıl bu boşluk hissi sarstı. Bir gün kızın evlendiğini duydum. Sevinmek istedim, ama ne sevindim ne sevinmedim. Zaten son oldu bu, Sophie'den sonra hayatımda bir kadın olmadı, Sanem'e kadar.

Kemikler

Ama o gün Sanem'in odasında tamamen karanlıktaydım. Sanem hakkında çok az şey biliyordum. Hakkında çok az şey bilmek, beni kuşkucu ve güvensiz yapıyordu. Tedirgindim, o eski kendimden emin halimden eser yoktu. Aslında Sophie'den beri kendimden emin olduğum bir an olmamıştı. Sophie'den sonra varlığım ağır ağır buharlaşıyormuş, havaya karışıyormuş gibi yaşar olmuştum. Bunu da doğal buluyordum, böyle olacak diyordum, son zerrem de buharlaşıncaya kadar böyle yaşayacağım.

Yağmurun sesi dinmiyordu. Sanem'in ayakucunda dikilmiş, belki de uyumuyordur, beni odasında daha fazla istemediğini anlayıp gitmem için uyuyor gibi yapıyordur diye düşünüyordum. Bunu düşününce içimde acı veren bir yumru beliriyordu, Sedef'in deyişiyle narsisizmim zedeleniyordu. Eskiden buna çok gülerdim. Aile sıcaklığı ve bağlılık hissi yaydığını düşündüğüm için bulunmaktan çok hoşlandığım evlerinde abimle Sedef'e terk edildiğimi anlatıyor olurdum. Abim dalga geçerdi. Ama Sedef ciddiye alırdı, narsisizminin zedelendiğini iddia ederdi. Abim "Bırak Sedef Allah aşkına," derdi, "bunun narsisizmini fe-

riştahı gelse zedeleyemez." Sedef artık bunu söylemiyor, Sophie'nin narsisizmimi yerle bir ettiğini biliyor.

Sanem'in çıplak ayaklarına baktım, mavimsi damarlarına, dizlerine doğru toplanmış pantolonunun açıkta bıraktığı, incecik kaval kemiklerine. Beni odasında istememesi için bir neden bulamıyordum. Gerçi durumum düşünülecek olursa asıl istemesi için bir neden yoktu. Ama durumumu bilmiyordu, söylememiştim. Söylemiş olsaydım istememesini anlayabilirdim. Hatta hak verirdim. Hangi kadın birlikte olduğu adamın ellerinde ya da ağzında ölümcül bir işaret beklemekle geçecek bir zamanı yaşamayı kabul eder ki.

Öte yandan aramızdaki ilişkiye ne diyebileceğim hakkında da bir fikrim yoktu. Ona duyduğum şeyin aşktan fazla bir şey olduğunu, ona doğru çekildiğimi, varlığından kendime bir tutku yarattığımı, bunu sadece kendim için yaptığımı kendime söylüyordum, ama ona söylemiyordum. Sanem'in kendine ikimiz hakkında ne dediğini de bilemiyordum. Bir arkadaş mıydım, içine saklandığı kabuğu kıracak bir umut muydum, bir aşk ihtimali miydim? Bilmiyordum, belirsizlik içindeydim.

Ayakucundaki ince hırkayı alıp ayaklarına örttüm. Örterken ayak bileğine dokundum, kısacık bir an, saniyenin onda biri. Sonra bir kere daha dokundum, bu defa biraz daha uzun. Derken narin kemiklerinin çekimine kapıldım. Ahlaksızca bir şey yapıyor olmanın verdiği bir utanç ve heyecanla parmak uçlarımı ayak bileğinin kemiklerinde gezdirdim.

Doktorumun genoma duyduğu hayranlık gibi ben de kemiklere hayranım. Çocukken şımarıp kucağına yattığımda elimi annemin köprücük kemiğinin üstüne koyardım, parmaklarımla yoklayarak tatlı çıkıntısını hissederdim. İki yana uzanıp omuzlarının yuvarlaklığını oluştu-

ran, onu kırılganca güzelleştiren kemiklerini aynadan seyrederdim. Annem onu seyretmemden hoşlanırdı, "Âşık mısın oğlum sen bana?" derdi, kucaklayıp gıdıklardı, "Âşık mısın? Bana âşık mısın sen?" Yatağa yuvarlanırdık. İçim tarifsiz bir mutlulukla dolardı: Âşığım anne, sana âşığım.

Evimizde bir sürü ansiklopedi vardı. Oturma odamızdaki büyük kitaplık babamın ağır, ciddi kitapları ve dergileriyle, salondaki vitrinin rafları Meydan Larousse, Ana Britannica, tarih, bilim, sağlık ve daha bir sürü ansiklopedi ciltleriyle doluydu. Abimin elinden Bilim Ansiklopedisi ciltleri düşmezken ben saatlerce Sağlık Ansiklopedisi'nde kemiklerin şekillerine bakardım.

Babam anneme "Doktor olacak bu çocuk," diyordu, seviniyordu.

"Sadece kemiklere bakıyorum," diyordum.

"İyi işte, kemik doktoru olursun," diyordu.

Türkçedeki kemik adlarına da hayrandım. En çok gözyaşı kemiğinin adına hayrandım. Elmacık kemiği, köprücük kemiği, sapan kemiği, dil kemiği, trapez kemiği, çengel kemik, aysı kemik, sandalsı kemik, nohutsu kemik, kalbursu kemik, yamuksu kemik, tırnaksı kemik, piramit kemik, döner kemik, başlı kemik, zar kemik, örsüzengi-çekiç kemikleri, salyangoz kemiği, uyluk kemiği, kaburga kemiği, incik kemiği, leğen kemiği, çatı kemiği, oturak kemiği, kürek kemiği, pazu kemiği, kaval kemiği, aşık kemiği, topuk kemiği, tarak kemiği, alın kemiği, göğüs kafesi, kemik labirent.

Kimler koymuşsa bu adları, onlara da hayrandım. Bu adları koyanlar çoktan ölüp gitmişlerdi. Kemikleri toprağa karışmıştı. Ama gitmeden önce giderek çoraklaşan bu zavallı dili zenginlikle donatarak gitmişlerdi. Bu adlar unutulmuştu, bunların yerine Latince adları söyleniyordu. Artık hiç kimse, doktorlar bile trapez kemiği demiyordu.

Parmaklarımı içimi ürperten bir utançla Sanem'in narin kemiklerinde gezdirirken birden korkunç bir gök gürültüsü patladı, suç üstünde yakalanmışım gibi hızla elimi çektim. Gitmem gerektiğini düşündüm, yağmur yağsın veya yağmasın, hemen gitmem gerek.

Kapıya yöneldiğim sırada Sanem doğruldu.

"Nereye?" dedi.

Gözlerinin rengi ıslak ağaç yosunları gibi koyuydu.

Tango House

Aşınmış ahşap merdivenlerden bir kat yukarıya çıktık. Kapalı kapıların sıralandığı uzun koridoru geçip mutfağa geldik. Bu eve ikinci gelişimdi. İkisinde de Sanem'in bodrum kattaki odasının avluya açılan kapısından girmiştim. Mutfağı ve iki kanatlı, sürgülü, ahşap bir kapıyla mutfağa açılan salonu ilk defa görüyordum.

Mutfak çok büyüktü, salonla birleşince daha da büyük oluyordu. Sanem'in odasının basıklığının aksine tavanlar yüksekti. Göz ucuyla salona baktım. Piyanoyu, koyu kırmızı bir örtü örtülmüş, renkli minderlerle dolu yüksek divanı, acı yeşil kanepeyi, sehpaları, abajurları, duvarlardaki tabloları, sayısız güzel şeyi gördüm. Eşyanın eskiliğine ve canlı renklerine tezat oluşturan çelik rengi müzik setini ve hoparlörleri, kitap dolu rafları da gördüm. Mobilyalar duvarlara itilmişti. Koca salonun ortası bomboştu. Yerde halı yoktu. Parkeler fazla aşınmıştı. Pencereden arka bahçe, ağaçlar ve evler görünüyordu.

Mutfakta on iki kişinin rahatça oturabileceği kadar büyük, ayakları birbirine geçmeli, koyu renkli masif ağaçtan yapılmış, çok güzel bir masa vardı. Çevresinde her biri farklı, ama birbirinden güzel sandalyeler duruyordu. Dört kapılı buzdolabı devasaydı. Beş gözlü ocak devasaydı. Çift bölmeli eviye devasaydı. Mutfak dağınık, kalabalık, ama şaşırtıcı şekilde güzeldi. Açık raflardaki

boy boy tabakların, bardakların, kâselerin gelişigüzel sıralanışından şeker kavanozlarına; pencerenin önündeki turuncu kadife kaplı iki berjer koltuktan masanın üstüne zarafetle inen altı kollu, harika pirinç avizeye; upuzun tezgâhı dolduran irili ufaklı yiyecek paketlerinden geri dönüşüme gitmesi için toplanmış şişelere kadar her şeyin birbiriyle bu kadar uyumlu, bu kadar canlı ve zevkli oluşuna bakakalmıştım. Yerdeki patates soğan dolu hasır sepete bile hayranlıkla bakıyordum. Mutfak, içinde olmaktan çok da zevk aldığım bir yer olmadığı halde, bu evde, mutfakta olmaktan çok hoşlanmıştım.

Pencereden sokak demenin haksızlık olacağı kadar geniş sokağa, cepheleri yanık bir kahverengiye çalan, birbirinin eşi, üç katlı bitişik evlere baktım. Sokak temiz, sakin ve orta halliydi. Yağmur hâlâ yağıyordu ve sokak boyunca sıralanan büyük ağaçların birbirine geçmiş dalları rüzgârdan sallanıyordu. Tek tük insan yürüyordu sokakta. Arada bir, bir araba veya bir pikap suları sıçratarak geçiyordu. Karşıda bir evin bayraklığına büyük bir Amerikan bayrağı takılmıştı, ıslandığı için dalgalanmıyordu. Bayrağın altında siyahi bir kadın merdivenlere oturmuş, sigara içerek yağmuru seyrediyordu. Benim de canım sigara içmek istedi. Ama her yerde olduğu gibi bu evde de sigara içmek için dışarı çıkmam gerekiyordu. Cathy'nin evindeki odamda içiyordum ama. Bazen Cathy de istiyordu, karşılıklı içiyorduk. Babama "Tabii ki içmiyorum baba," diyordum. Abime "Tabii ki içiyorum, niye bırakacakmışım ki?" diyordum.

Sanem mor bir döküm tavaya zeytinyağı koydu, buzdolabından karidesleri çıkardı, sebzelikten sarımsakla birkaç jalapeño biberi aldı. Acı sevip sevmediğimi sordu.

"Ne kadar acı?"

"Çok acı."

İlk defa o gün yediğim jalapeño biberi hâlâ çok acı

benim için. Ama adının söylenişi ve bu ñ harfi çok hoşuma gidiyor. Cathy'nin alışveriş yaptığı, Zagor'un Çiko'suna benzeyen Meksikalı manavın kısa hızlı hecelerle halapenyo demesinden çok hoşlandığımı hatırlıyorum.

"Halapenyo! Halapenyo!"

Sanem'in tahtanın üstünde sarımsaklarla jalapeño biberlerini doğrayan ellerine baktım. Sağ elinin işaretparmağının ucunda, ilk defa dünyanın dibine düşen bir kutuyu andıran restoranda votka kadehini tutarken gördüğüm, elinin zarif hareketinin rotasını çizen nokta kadar ben.

Sanem'in ellerine bakarken babamın aşkı bulduğunu ne zaman anlamış olabileceğini düşündüm. Annemi görür görmez mi, daha sonra mı? Sonraysa ne kadar sonra? Annemi öperken, ağzını susturmak dışında aklından ne geçtiğini bilmek istedim, o an aşkı bulduğuna pişman olup olmadığını. Belki babam aşkı, bulduğunu anlamadan yaşamıştı. Bulduğunu anlamadan yaşadıysa arkada bıraktıklarının çektikleri acılara değmiş miydi? İnsan aşkı bulduğunu nasıl anlıyor? Abim haklı mı, aşk kimyadan mı ibaret? Abimin aşkı bulduğundan eminmiş gibi yaşadığını düşündüm. Bulmuş ama kaybetmiş olabilir miydi? Bulduğumuz aşkı kaybetmeyeceğiz diye bir şart yok. Sedef'te aşk yerli yerinde duruyor muydu?

Beni yolcu ederlerken abimin halinde ne olduğunu çözemediğim, benim için üzülüyor olmasından başka bir şey daha vardı. Gergindi, çene kemikleri oynuyordu. İçinden biriyle konuşuyor diye düşündüm, hatta tartışıyor. Abimin Sedef'e bakışında da tanımlayamadığım bir şey gördüm. Yolculuğum boyunca içimi ağrıttı bu şey.

Babam check-in kuyruğunda bekleyenlerle boş boş konuşuyordu. Sanki başka bir kıtaya şifa aramaya gönderdiği kırk bir yaşındaki oğlunu değil, bir Amerikan üniversitesinde burs kazanmış, on sekiz yaşındaki oğlunu

yolcu ediyormuş gibi saçma bir şekilde neşeli, hatta gururluydu. Uçuş kartımı aldım. Gitme zamanım geldi. Kucaklaştık. Kendine iyi bak'lar, iner inmez ara'lar, iyi vakit geçir'ler. Birbirimize el salladık. Pasaporta giderken dönüp baktım. Onları son defa görmediğimi biliyordum. Sonra yolculuğum bitti, uçak başka bir kıtaya indi. Türk yolculara bin tane soru soran pasaport polisi nedense bana bir şey sormadı. Çıkışta Stefan karşıladı beni. Hemen abimi aradım, indim demek için. Abimin sesinde o şey yoktu, rahatladım, belki de yanıldım diye düşündüm.

Sanem sarımsaklarla biberleri zeytinyağında kabuklarıyla birlikte kızaran karideslere ekledi, karıştırdı, nefis bir koku yükseldi tavadan. Aşkı bulmak böyle bir şey olabilir diye düşündüm. Aşk ansızın yükselen, nefis ama geçici bir kokudan ibaret olabilir. Her an gibi geçici. Evimizde annemle babam arasında, aşkı en çok andıran anlar mutfakta yaşanmıştı. İkisinin de aşka en yakın olduklarını hissettiğimiz an, babamın elini yemeği karıştıran annemin omzuna koyarak tencereyi kokladığı ve "Gene nefis kokuyor hanım," dediği andı. Annemle babamın arasındaki aşkın bu kadar olduğunu sanıyorduk. Sonra babam annemi ağzından öptü, darmadağın olduk.

Masanın üstünde içi limon dolu büyük bir cam kavanoz duruyordu. Sanem içinden bir limon aldı, kesti, karideslere sıktı. Tava cızırdadı. Kavanozdaki limonların tatlı sarısı masanın ahşabına ışık veriyordu.

"Limonlar ne kadar hoş görünüyor," dedim.

Bu kavanozun içi hep limon dolu bir halde masada durduğunu, eksildikçe Eda'nın limon eklediğini söyledi.

"Eda kim?"

"En eski arkadaşım. Bu evin sahibi aynı zamanda. Akşama Astoria'da milonga var. Giyinmek için gelir, tanışırsınız."

"Milonga ne?"

Tango gecesiymiş, tangocuların toplanıp tango yaptıkları geceler. Masaya iki hasır Amerikan servis koydu. İki beyaz tabak koydu. Bardakları, peçeteleri koydu. Çatal bıçakları koydu. Ekmek kızarttı.

Kolçaklı bir sandalyeye oturdum. Sandalye duruşundan beklenmeyecek kadar rahattı. Sanem bu sandalyeyi Eda'nın sokakta bulduğunu söyledi.

"Tadilata giren bir evin önünde görmüş. İşçiler evden çıkan eşyayı kapıya yığmışlar. Eda'ya istediğini al demişler. O da bagaja attığı gibi buraya getirmiş," dedi.

Eda'nın bu evdeki bütün eşyayı böyle topladığını anlattı: Bitpazarlarından, ikinci el dükkânlarından çok ucuza aldıklarıyla veya tadilatını yaptığı zengin evlerinden çıkanlarla.

"Bu evi de kendi yapmış," dedi. "Yapmış derken harabe halinde aldığı binayı yenilemiş, tadilatlardan artan malzemeyi biriktirerek. İşten bir kutu seramik mi arttı, atıyormuş depoya, yıktığı banyodan ayaklı bir küvet mi çıktı, atıyormuş depoya. Böyle böyle biriktirmiş. Bu şahane masayı da o yapmış."

Eda'nın eskiden Mickey adında bir adamla evli olduğunu, bu masayı kocasıyla ahşap mobilya imalathanesi işletirlerken, bir müşterisi için tasarlayıp yaptığını anlattı.

"Adam parasını peşin ödediği halde gelip almamış," dedi. "Epeyce durmuş masa. Sonra Mickey'yle boşanmışlar, atölyeyi de devretmişler. Eda bu evi yapınca masayı da getirmiş. Dört kişi ancak taşıyabilmişler. Mutfağa sokmak için ayaklarını sökmeleri gerekmiş."

Karidesleri tabaklara koydu.

"Masayı yaptıran adamın hapiste olduğunu düşünüyor," dedi. "Ondan gelip almıyor diyor. Adamın Riverdale'de büyük bir evi varmış, bodrumunu marihuana tarlasına çevirdi diyorlarmış. İçerden çıkar da masasını

ister diye verdiği parayı bir kenarda tutuyor. Korktuğundan değil, masa adamın malı olduğundan."

Şarabı unuttuğunu fark etti, buzdolabından yarım şişe şarap çıkardı.

"Mickey çok iyi marangozmuş," dedi. "Ben tanışmadım. Benim buraya gelişimden önce boşanmışlar. Aşkımız nasıl bitti anlamadım diyor, sanki bir bardak suydu, içtik, bitti."

Hayat gibi diye düşündüm. Yaşadık, bitti.

Jalapeño biberinin acısı gözümden yaş getirdi.

"Mutfak çok güzel," dedim.

"Mutfak bu evde güzel," dedi.

Burada iyi olduğunu söyledi sonra, durup dururken.

Altı yaşındayken mutfağın, beyaz fayansların çatlaklarına doluşmuş kir, nemden şiştiği için kapanmayan dolap kapakları, sabahın kör karanlığında, çoktan ölmüş kadar yaşlı ve hiç ölmeyecek kadar huysuz anneannesine akşamdan kalan çorbayı ısıtması, acı kış soğuğunda parmakları donduğu için bir türlü kibriti çakıp ocağı yakamaması ve evdekilerin sürekli onu azarlayan sesi demek olduğunu günler sonra söyledi.

Günler sonra gözlerimde acı bir çocukluk resmi çizdi. Sanem'i dinlerken aklımdan altı yaşındayken annemle birlikte ödev yapmamız geçiyordu benim. Öğrencilerini kıskandığım, okula gitmesin, sadece benimle ilgilensin istediğim ilkokul öğretmeni annemin bir iki dokunuşla D harfini davulcuya, Y harfini sapana benzetmesi ve okumayı dört yaşında öğrenen abimin o sırada kanepeye uzanmış, koca koca Jules Verne ciltlerini deviriyor veya yaldızlı kâğıtlar, fener lambaları, piller, kartonlar kullanarak ve çok basit bulduğu için sıkıntıdan patlayarak fen ödevini hazırlıyor olması.

Sanem'in annesinin sesi şimdi pamuk gibiymiş telefonda.

"Bir kızııım deyişi var, sanki annem değil iyi yürekli şarkıcılardan bir koro bana sesleniyor. Yine benden bir şey isteyeceğini biliyorum. Annemin sesi ne zaman pamuk gibi olsa benden bir şey ister."

Eda geldi. Sırılsıklam olmuş, saçlarından su damlıyor. Elimi kuvvetle sıkarken "Nihayet tanıştık," dedi.

Eda'ya benden söz etmiş diye düşündüm. Sevindim ve genç bir âşıkmışım gibi buna sevindiğim için utandım. Eda üstünü değiştirmek için gitti. Az sonra uzun siyah saçlarını çok renkli bir havluyla kurulayarak geldi. Uzun boylu, biçimli bir kadındı. Güçlü olduğunu düşündüm, el sıkmasından belli, parmaklarımı kırıyordu neredeyse. Çok hareketliydi. Çok hızlı konuşuyordu. Konuşurken daldan dala atlıyordu. İngilizceden Türkçeye, Türkçeden İspanyolcaya su gibi, sanki bu üçü tek bir dilmiş gibi geçiyordu. Birkaç işi aynı anda yapmasıyla meşhurmuş. Telefonda muhasebecisiyle ödenecek vergileri tartışırken çok önemli bir projeyi çizermiş, aynı anda yemeğini de yiyor olurmuş. Araba kullanırken hem makyaj yapar hem internete girer hem yayalara laf yetiştirirmiş. Her gün yüzüyormuş, kickbox yapıyormuş ve dans ediyormuş. Eskiden o da Sanem gibi tadilat işleriyle uğraşıyormuş. Tangoyla yatıp kalkar olduktan sonra bırakmış. Şimdi sadece proje çiziyormuş, danışmanlık yapıyormuş, bir de bu evi işletiyormuş. Bazen yeni işlere giriyor, batıp çıkıyormuş. İyiymiş kısacası.

Sanem "Niye bu kadar ıslandın?" diye sordu.

"*Subway*'le geldim," dedi Eda.

"Metrodan buraya kadar yürüdün mü?"

Eda'nın *subway*, Sanem'in metro dediği dikkatimi çekti. Buraya kök salmamış diye düşündüm. Buna da sevindim, sanki ona bir kök ya da birlikte köklenme vaat edebilirmişim gibi. Sanem'in köksüz olduğunu, hayatı-

nın kök salacak toprağı aramakla geçtiğini de henüz bilmiyordum. Halinde bulduğum ve nedenini anlayamadığım çok hüzünlü tuhaflığı çözmeye çalışıyordum.

Sanem arabasına ne olduğunu sordu. Yine bozulmuş. Bıraktığı yeri de hatırlamıyormuş. Tak diye bir ses gelip motor durunca o kadar sinirlenmiş ki, yağmur altında ite kaka bir yere park etmiş. Hangi sokakta olduğuna bile bakmamış. Ama *subway*'e Norwood'dan bindiğine göre, oralarda bir yerde olmalıymış.

"Yağmur durunca gidip arayacağım," dedi, "inşallah bulurum. Bulamasam da umurumda değil, hatta birileri alıp götürse nasıl sevinirim anlatamam. Yürümeyen arabayı hurdaya çıkarmak bile masraf."

Tango ayakkabılarını bagajda unuttuğunu hatırladı birden. Araş yeni yapmış daha, hiç giymemiş, bu akşam milongada giyecekmiş.

"Gümüş rengi, on beş pont. Yüz kırk dolar verdim ya, şaka mı? O da Araş'ın bana kıyağı, başkasına iki yüzden aşağı yapmıyor."

İkisi ayakkabılar hakkında konuşurlarken internetten on beş pontun ne olduğuna baktım, topuk boyu ölçüsüymüş. Eda bana dönüp Araş'ı anlatmaya başladı. İranlıymış ama burada doğmuş. Bronx'ta küçücük, leş gibi bir atölyede yapıyormuş o şaheserleri, tek tek, elinde. Hayatında değil tango yapmak seyretmemiş bile, ama mucize yaratıyormuş. Tahranlı zenginlerin gizli tango kulüpleri bile şöhretini duymuş, sipariş yağıyormuş İran'dan. Ama hepsine yetişmesi mümkün değilmiş. İlle de elde tek tek yapacağım demese altı ayda servet sahibi olurmuş.

"Resmen âşığım herife," dedi. "Ömrümde bu kadar güzel bir adam görmedim. Bir gözleri var, gece gibi, simsiyah. Allahım n'olur bir kere kaybolayım o gözlerin içinde. Ama başını kaldırıp yüzüme bakmıyor ki, hep yere bakıyor konuşurken."

Araş'tan böyle söz etmesi çok hoşuma gitti. Kızarmış ekmeklerini aldı makinadan, karideslerin tavadaki yağına banarak yemeye başladı. Gözü telefonundaydı bir yandan.

"Buldum," diye fırladı birden, "craigslist'te siyah bir Nissan X Terra var, 2008 model. Elli bin milde." Bana döndü. "Altı bin dolar pahalı mı sence?"

"Bilmiyorum," dedim, "araba işlerinden hiç anlamam."

Hiç anlamıyor değildim aslında. Arabalara karşı öyle çok özel bir merakım yoktu ama bütün erkekler kadar anlıyordum. Buraya geldiğim ilk hafta, internette araba fiyatlarına bir bakmıştım. Belki alırım diye düşünüyordum, İstanbul'a dönerken burada bırakabileceğim üç beş bin dolarlık bir şey. Bu şehirde arabanın çok da gerekli olmadığını anlayınca vazgeçtim, aslında babamı hatırlayınca. Sophie'den önce arabam vardı. Titanyum gri bir Alfa Romeo Giulietta. Hayalimdeki araba değildi. Hayalimde bir araba yoktu. Ama seviyordum arabamı. Beni idare ediyordu. Sophie'den sonra babam araba kullanmamam için yalvarmıştı, gözleri yaşlı bir halde resmen yalvarmıştı. SLOW OR ABNORMAL EYE MOVEMENTS. Başlamadı baba, gözlerime bak, iyiyim ben, gözlerime bak. Belki kayan senin gözlerindir.

Motoru iyiyse al diyebilirdim diye düşündüm, beş bin dolar teklif et, bakalım sahibi ne diyecek. Ama demedim, bunun aramızda nasıl bir yakınlık yaratacağını kestiremedim. Oraya, o eve, o iki eski arkadaşa hem çok uzaktım o anda hem de yanlarından ayrılmayı istemeyecek kadar yakındım.

Eda arabanın sahibini aradı, konuştu, kapattı.

"Önce gel de bir gör diyor, göreceğiz herhalde."

Yemeğine döndü.

Sanem'e "Karidesler nefis olmuş," dedi, "ama çok acı, ağlayacağım şimdi acısından. Alçıpanlar n'oldu?"

Sanem "Daha başlamadık," dedi. "Mustafa hâlâ karar veremedi."

"Bırak şu manyağı Allah aşkına," dedi, "sanki inşaatı o yapıyor da o karar verecek."

Sonra birden kalktı.

"Ben çıkıyorum," dedi.

Tam çıkarken durdu, önce arabasını bulup tango ayakkabılarını mı alsın, yoksa Nissan X Terra'yı görmeye mi gitsin, karar veremedi. İkisinden de vazgeçti.

"Aman boşver, yağmur durmadı zaten," dedi, "bari yemeğimi yiyeyim."

Oturdu, karides tavasını önüne çekti, yemeye başladı.

Havadan sudan konuştuk, bu yıl gelmesi beklenen kasırgalardan. Yeterince kalırsam mutlaka birine denk geleceğimi söylediler. Gerçi öyle büyütülecek bir şey yokmuş. Ağır hasar verdiği de oluyormuş tabii ama medya fazla abartıyormuş. Üç gün öncesinden canlı yayınlara başlıyorlarmış. Millet bu doğal afet haberciliğine bayılıyor diye sinirlendiler. Yalnız bir keresinde metroyu sel basmış, metroda yaşayan yüz binlerce fare şehre dağılmış. Eda farelerin sokaklardan akın akın geçtiğini gözleriyle görmüş. Kasırgalar hakkında bir sürü şey anlattılar. Kadın adı vermeyi askerî bir meteoroloğun başlattığını, sonra erkek adı da verildiğini filan.

"Katrina'yı duymuşsundur," dedi Eda. "Neredeyse iki bin kişiyi öldürdüğü için adını emekli ettiler. Artık hiçbir kasırgaya Katrina adı konmayacak."

Buranın kışlarından söz ettiler, dondurucu rüzgâr yüzünden metroda tren beklemenin zorluğundan, kışın zenginler dışında kimsenin iliklerine kadar ısınamadığından.

"Sen de yaşayacaksın," dedi Sanem, "kışın burada olursan."

Kışın burada olursam. Hüzün verdi bana bu cümle.

Niye burada olduğumu Eda da sormadı. Hoşuma gitti bu, kimsenin kimseye niye orada olduğu konusunda açıklama yapmak zorunda olmadığı, çok odalı, çok insanlı, müzikli, danslı, mutfağı çok karışık, çok güzel bir ev.

Yağmur durdu, mutfak aydınlandı, parlak bir güneş doldu içeriye. Eda önceliğinin tango ayakkabıları olduğuna karar verdi.

"Çok sevindim seni tanıdığıma, daha çok görüşelim," deyip gitti.

Başkaları geldi. Neşeli ve güzel genç kadınlar, neşeli ve yakışıklı genç erkekler. Mutfak bir anda kalabalık oldu. Buzdolabı sürekli açılıp kapanıyordu. Ocağın üstüne tavalar tencereler konuyordu. Ekmekler, meyveler, domatesler kesiliyordu. Salondaki müzik setinde tango albümleri çalıyordu. İncecik, bal rengi bir kız dans çalışmaya başladı. Danstan daha fazla bir şeydi, uçuyor gibiydi, çok güzeldi. Eşyaların niye duvar dibine itildiğini, parkelerin neden bu kadar aşınmış olduğunu anladım böylece.

Kelimeler üst üste bindi. Bütün diller birbirine geçti. En çok İngilizce ve İspanyolca, arada Portekizce, Fransızca. Bir ara bir Slav dili olduğunu anladığım, ama hangisi olduğunu kestiremediğim bir dil katıldı, Çekçeymiş, konuşan çift dün Prag'dan gelmiş.

Sanem'le ben Türkçe konuştuk.

13.

"Kendimi yalnızca ele verdim"

Dünyanın dibine düşen bir kutuyu andıran restoranda o gün, adını henüz bilmediğim Sanem votkasını içtikten sonra çantasını aldı, kalktı, gözleri sönük yaşlı adama İngilizce bir şeyler söyledi, çıkıp gitti. İçerideki sessizliğe rağmen ne dediğini duyamadım. Adam Sanem'in bardağını yıkarken suyun sesi içerideki sessizliği bozdu, bir de mutfaktan gelen bir tangırtı, metal bir kap yuvarlandı.

Yaşlı adam duvardaki rock şarkıcılarından birinin afişine uzun uzun baktı. Fazla yaşadığını düşünüyor olmalı diye düşündüm. Rock'çıya her şey tarih oldu; ama sen, ben ve bu kahrolası restoran hâlâ buradayız diyor. Gri önlüklü Uzakdoğulu mutfaktan çıktı, elinde büyük metal bir kâse, belki de yuvarlanan kâse, bir şeyler söyledi. Adam ne yaparsan yap der gibi elini salladı, Uzakdoğulu mutfağa döndü yine.

Kahve içilecek gibi değildi. Yarım bıraktım. Votka istedim. Saat on iki bile olmamıştı, votka için erken. İyi de kimin için erken? Babamın ikide bir sorduğu bir çocukluk bilmecesi zaman: Harcayabildiğimiz ama biriktiremediğimiz şey nedir? Saatim yoktu. Eskiden de saat takmazdım. Babam kızardı, saat takmayan adamların

güvenilmez olduklarını iddia ederdi. "Vaktine sahip çıkmayan adamdan ne hayır gelir?" Babamın bütün kişilik yargıları erkekler hakkındaydı. Kadınlar için böyle yargılarda bulunmazdı. Sanki kadınların iradeleri yoktu, erkeklerin kişiliklerinin zayıf birer yansımasıydılar.

Amerika'ya geldiğimden beri gözüm sık sık telefonumun saatine ilişiyordu. 11.45 olmalı diye düşündüm, telefonuma baktım, 11.43. İki dakikalık bir yanılma payı. Olumlu bir yanılma payı, iki dakikam daha var yaşanacak. Çok iyi tahmin edebiliyorum artık zamanı.

Yaşlı adam iki parmak votka doldurdu, önüme koydu. Her hareketinde hayattan biraz daha bıkıyor gibiydi. Votkayı bir dikişte içtim, kadehi tezgâha koyarken çıkan çın sesi havada asılı kaldı bir süre. Yapacak bir şey yok. Gidecek bir yer yok. Bekleyecek biri yok.

Geleli bir hafta olmuştu ve Stefan'dan başka konuşacak kimsem yoktu, onun da kliniğin dışında bana ayıracak zamanı olmamıştı. Cathy'yle de konuşamıyordum. Alzheimer olduğunu daha ilk gün anlamıştım, kapının iç tarafına yapıştırılmış 'anahtar cüzdan telefon' yazan nottan, adımı ve kirayı sayısız defterinden birine yazmasından ve nerede bıraktığını hatırlamadığı bisikletini birlikte aramaya çıkmamızdan. Cathy'nin durumu aramızda bir sorun yaratmamıştı. Ama konuşmak zor oluyordu. Başladığı cümleyi bitiremiyordu çünkü, aradığı kelimeyi bulamıyordu. Mesela muz yer misin demek istiyordu. Ama muz kelimesini hatırlayamıyordu. Sonunda mutfaktan muz alıp getiriyor, bana gösteriyordu. Sonra da çok utanıyordu, yüzü kararıyordu.

Ertesi gün gelip gelmeyeceğini bilmediğim halde, aynı yerde Sanem'i bekliyordum. Onu neden tekrar görmek istediğimi, birine durup dururken bağlanmış bir sokak köpeği gibi neden orada onu beklediğimi bilmiyordum. Belki yaralar mı arzular mı diye merak ettiğimden.

Biraz da orası, o berbat restoranın önü bu cazibeli ama ürkütücü şehirde tanıdık bir yer gibi olduğundan.

Restoranın önündeki basamağa oturmuş kitap okuyordum. Öğle saatiydi. Güneş yine sertti ama başım gölgedeydi. Yarısını içtiğim bir şişe su basamakta, Naz'ın yolculuk hediyesi olan, küçük, hafif sırt çantamın yanında duruyordu.

Montauk'u okuyordum. *Hep yalnızca kendimi anlattığım bile doğru değil. Ben kendimi asla anlatmadım. Kendimi yalnızca ele verdim.* Beni Frisch'e bağlamıştı bu cümle, ben de kendimi hiç anlatmadığımı, yalnızca ele vermiş olduğumu düşünüyordum. Sophie'den sonra onu bile yapmaz oldum. Kendime kapandım. Kimseye ağır ağır yok olmayı beklemenin kafamı parçaladığından söz etmek istemedim.

Sanem'in sesini duyunca heyecanlandım.

"Mustafa saçmalama," diyordu telefonda, "taşıyıcı o duvar, yıkamam."

Restorana gireceğini sanıyordum ama girmedi. Köşedeki sokak satıcısından dürüm aldı, gelip yanıma oturdu.

"Tanışıyormuşuz gibi bakıyorsun," dedi.

Dürümün yarısını bana uzattı. Sen de öyle bakıyorsun diye düşündüm, gerçekten tanışıyormuşuz gibi bakıyorsun. Sesi hafifti, billursuydu, narinliğine çok uyuyordu, ama içinde bir çelik tınısı var gibiydi.

Türk olduğumu nereden anladığını merak ettim. Bir bakışta Türk denecek kadar esmer değilim, aksine, annemin Balkan kökenleri nedeniyle açık tenliyiz biz, abim de ben de. Sanem elimdeki kitabı işaret etti. Kitabın kötü bir kapağı vardı, silik, özensiz.

"Ben de okumuştum," dedi, "çok eskiden."

Bu sokakta ne aradığımı sordu, birbirimize adlarımızı söyleyip tanıştıktan ve aramızda bir sürü rahat, sıcak cümle geçtikten sonra.

"Hiç," dedim, "öylesine takılıyorum."

Nasıl oldu da peşinden gittim hatırlamıyorum. Ama gittim, aynı sokak köpeği tavrıyla. Birkaç sokak arkada bir yerlerde büyük eski bir binanın önüne geldik. Geniş bir demir kapıyı itip içeri girdik. Aşınmış taş basamaklardan bir kat yukarı çıktık.

Bir sürü odası olan çok büyük bir daireydi. İçeride tadilat vardı, hatta inşaat. Kapılar pencereler sökülmüş, sağa sola inşaat malzemeleri yığılmış. Bir adam duvarları kazıyordu. Tuğlaları yer yer meydana çıkarmıştı. Yüzü gözü mavi, tulumu bembeyazdı. İşçilerden biri Türk'tü, "Bu ne sıcak amına koyayım, daha haziranın başı," diye söylendi.

Moloz çuvallarıyla dolu, korkulukları sökülmüş geniş bir balkona çıktık. Elimizde buz gibi bira, sırtımızı çuvallara dayayıp ayaklarımızı aşağı sarkıtarak yere oturduk. Sophie'yi unutmuştum. Başımı hafif hafif döndüren hızlı içtiğim bira mıydı, Sanem'in varlığı mıydı bilmiyordum, umursamıyordum da. O anda orada olmak hoşuma gitmişti. Yeni tanıştığım bu kadının bu kadar yakınımda olmasından neden sevinç duyduğumu kendime sordum. Votka kadehine eğilen hüzünlü başı gözümün önüne geldi. Bir şey var diye düşündüm, varlığında beni ona çeken bir şey var.

Balkon büyük ama bakımsız bir bahçeye bakıyordu. Bahçede boş saksılar, beyaz plastik bir masa, bahçe sandalyeleri, kırmızı kapaklı bir barbekü ve bir sürü ıvır zıvır vardı. Bahçenin ortasına çevresi ahşap döşeli bir jakuzi yerleştirilmişti. Su boruları kelleşmiş çimlerin üstünden geçiyordu. Üstünde güneş gözlüğü ve beyaz bir şapkadan başka bir şey olmayan, şişman, iri memeli bir kadın geldi. Topuklu terliklerini çıkarıp jakuziye girdi. Su fokurdadı, kadının uzun siyah tüyleri suyun içinde dalgalanan bir karaltıya dönüştü. Sanem restoranın sa-

hibi olan gözleri sönük yaşlı adamdan söz ediyordu o sırada.

Adı Larry'ymiş. Restoranın üst katında oturuyormuş, evliymiş, kendisine göre epey genç bir kadınla. İkinci karısıymış kadın. Larry kırk senedir işlettiği bu Allahın belası restoranı satıp kurtulmak istediğini söylüyormuş. Ama satmak için bir şey yaptığı yokmuş. İlan bile vermemiş. Gençliğinde rock müzik yaparmış. Basçıymış. Hatta grubu varmış. Altı saat sahneden inmedikleri olurmuş. Böyle anlatmış Sanem'e. Artık hiçbir şeyin onu ilgilendirmediğini, okyanus kıyısında bir kulübeye yerleşip bütün gün ağaç altında bir hamakta uyumaktan ve geberinceye kadar içmekten başka bir şey yapmak istemediğini söylüyormuş.

"Sızlanmayı seviyor," dedi Sanem, "bütün yenilmişler gibi geçmişine ağlayarak ve hayatına küfrederek yaşamaktan hoşlanıyor."

"Eskiden beri mi tanıyorsun?" dedim.

"Hayır," dedi. "Bu evin tadilatına başladığımız gün kahvaltı yapacak bir yer arıyordum, öyle tanıştık."

Larry gençliğini çok hızlı geçirmiş, her saniyeyi adeta iki kere yaşayarak. İlk karısı böyle yaşamayı seçerek bir şey yapma, herhangi bir iyi şey yapma ve böylece hayatını iyi kötü değeri olan bir eser hale getirme şansını mahvettiğini söylüyormuş. Larry karısıyla alay ediyormuş, insanın hayatının yolunu kendinin çizebileceğini sanacak kadar salak olamazsın diyormuş.

"Larry'yi dinlemeyi seviyorum," dedi. "İyi ki yaşamışım denecek bir hayata çok az rastlandığını düşündürüyor bana."

İyi ki yaşadım denecek bir hayatın ne anlama geldiğini düşündüm. Annem bir gün, hastalandıktan sonra "Şanslı bir kadın olduğumu sanıyordum," demişti. Sanıyordum, yanılmışım yani. "Şanslısın anne," dedim. Mutlu

diye bilinen hayatları tarif eden ve bizde de olan şeylerden bahsettim. Abim, babam, ben, Naz, aile mutluluğu, geçmiş ve gelecek güzel günler. Bazı yalanları söylemek ne kadar zor.

İri yarı bir adam bahçeye çıktı. O da çırılçıplaktı, yürürken göbeği sallanıyordu. Birden haykırır gibi gülerek kendini jakuziye attı. Kadın bağırdı, adamın yüzünü tekmeledi. Adam kadına vurdu. Kadın adamı tırmaladı. Şakalaşıyorlar mı, dövüşüyorlar mı anlayamadım. Adam kadının kafasını yakaladı, suya batırdı. Kadın çırpınıyordu, ayakları şiddetle suyu dövüyordu. Panikledim, "Boğacak kadını," dedim. Kadın nefes nefese başını çıkardı sudan, kahkahayla gülen adamı yumrukladı. Adam jakuziden çıktı. Kadın küfretti. Adam kadının kafasına bir saksı fırlattı. Saksı jakuziye düştü, toprağı suya karıştı, su kirlendi. Kadın adamın arkasından terliğini fırlattı. İşçilerin gülüştüklerini duydum, başından beri seyrettiklerini anladım. Kadın hırsını alamamış olmalı ki içeriye gitti. Kavga sesleri yükseldi. Bir şangırtı geldi. Cam kırıldı veya bir şey oldu, sonra sesler kesildi.

"Bunlar hep böyle," dedi Sanem. "Alıştık artık. Sürekli birbirlerini yaralıyorlar. Polis her gün kapıya geliyor. Kendileri kavga etmezlerse bize sataşıyorlar. Az sonra sarmaş dolaş olup yemeğe giderler. Birbirlerini böyle seviyorlar."

Anlayabildiğim bir şey değildi bu, böyle ilkel bir sevme biçimi. Benim bildiğim sevgide insanın içini ısıtan, güven veren bir şey vardı. Gerçi Ablamız'dan beri bundan da emin değildim. Jakuzi bir süre daha kirli suyla fokurdadı, kendi kendine durdu.

Yüzde elli

Balkon tümüyle gölge oldu. İşçiler paydos etti. Kalktık. Akşam ağır ağır iniyordu. Sokakta yorgun argın işten dö-

nenler, bisikletli çocuklar, kavga eder gibi bağıra bağıra konuşup gülen gençlerle dolu küçük barlar vardı. Ağaçlar yeşillenmişti. Havadaki yaz kokusu artmıştı.

"Akşam bir işin var mı?" diye sordu.

Yoktu. Ne gündüz ne gece bir işim vardı, ne ikindi ne gece yarısı. Yeni gelmiştim ve sadece haftada iki kere, pazartesi perşembe kliniğe gidecektim. Günleri değiştirmek istersem Stefan'ın programını düzenleyen Claire'e önceden haber verecektim. New York'ta kalacağım süre boyunca bütün yapmam gereken buydu. Kliniğe, bir yararı olmayacağını bildiğim halde gidecektim, babam bir yararı olacağına inandığı, abim inanmak istediği için. Bir de Stefan ve yönettiği klinik için değerli bir akademik vaka olduğumdan.

Stefan'ın teklifini kabul etmiştim, fazla düşünmeden, sanki her şey ben öldükten sonra başlayacak. Bedenimi kadavra olarak tıp fakültesine bağışlamak gibi soyluca gelmişti bana bu karar. Bedenini bu tür amaçlar için bağışlayanlara çok saygı duyuyordum. Ama ben bedenimi değil kendimi bağışlamıştım. Kendimi yaşarken bağışlamıştım. O sırada bunu düşünmedim. Düşünseydim belki de kabul etmezdim, bir de babamın gözlerinde kör edici bir ışık gibi umut pırıltısı olmasaydı: Oğlum kabul et, tıp ilerliyor, kabul et.

İlerleyen tıbbın temsilcisi ya da tıbbın ilerleticisi Stefan, abimlerdeki yuvarlak yemek masasında oturuyordu. Hepsinin gözleri bende. Naz konunun ağırlığını kaldıramaz diye anneannesine gönderilmiş. Masada Stefan'ın sevdiği mezeler ve rakı. Babam yaşına rağmen sürekli içiyordu. İçtikçe gözleri kızarıyordu. Babamın gözleri kızardıkça abim şişeyi kaldırıyor, babam sessizce kalkıyor, alıp geliyor, yeniden kadehini dolduruyordu. Annem öldüğünden beri babamın yaşıyormuş gibi göründüğü tek gece buydu.

Stefan masada abimle Almanca konuşmayacak kadar saygılıydı. Berrak bir İngilizce konuşuyordu. Babam idare edebilen İngilizcesiyle pür dikkat dinliyordu. Arada bir abime bir şeyler soruyordu. Stefan bu çalışmanın gen bilimine yapacağı büyük katkıyı anlatıyor ve bana pek de garanti veya umut vermiyordu.

"Ama bir şeyler yapabiliriz," diyordu, "semptomların başlamasını geciktirebiliriz, daha kaliteli bir hayat yaşamanı sağlayabiliriz."

Yaşamak umurumda değildi. Bana kalsa hiç uzatmazdım.

Sanem'le açık havada, yerden epeyce yüksekteki durakta tren bekliyorduk. Raylar akşam güneşiyle parlıyordu. Metronun bu hattı bir süre yer üstünde gidiyor, sonra yerin altına giriyor, yeraltına girince ışıkları yanıyor, daha kalabalık, daha sinirli yüzlerle dolu, daha aceleci duraklarda duruyordu. Yeraltına girmek insanları geriyordu. Gülümsemeleri birden soluyordu ya da bana öyle geliyordu.

"Nefret ederim okurken dağılan kitaptan," dedi. "Çocukken kitaplarımın dağılacağını tahmin ettiğim yerlerini bantlardım. Ama beklemediğim yerlerinden dağılırlardı. Şimdiki kitapların ciltleri çok sağlam, dağılmıyor."

Neden bahsettiğini anlamadım. Zaten beraber olduğumuz süre boyunca Sanem'in neden bahsettiğini anlamam hep zaman aldı. Anlamakla ilgili bir sorunum olduğundan ya da bende SLOWNESS IN PROCESSING THOUGHTS başladığından değil, Sanem o anda aklından geçen şeyi anlatmaya ortasından başladığı için.

"*Montauk*," dedi boş boş baktığımı görünce, "okuyordun ya. Benimkinin cildi çok çabuk dağılmıştı."

"Benimki de dağıldı," dedim.

Bir gün Montauk'a gittik. O akşam bir ara sokakta ansızın karşımıza çıkan küçücük bir Tayland lokantasında gözlerimizden yaş getirecek kadar acı yemekler yediğimiz, sonrasında ılık havaya kendimizi bırakarak boşalmış caddelerde uzun uzun yürüdüğümüz o haziran akşamından ve birlikte geçirdiğimiz pek çok gün ve geceden sonra, ağustos sonunda bir gün.

Çok sıcak, ama bulutlu bir pazar günüydü. Hava bunaltıcıydı. Trenden inip yürürken terden giysilerimiz sırtımıza yapışıyordu. İleride Montauk'un o görkemli deniz feneri görünüyordu. Kestirme bir yan yoldan fenere doğru yürüyorduk. İçimden şarkı söylüyordum. *Sonsuza doğru akıp gitmek istedim* diyordum. Zaman akıyordu ve zamanın hızlanarak akıyor olması içimde bir yere fena halde dokunuyordu.

O sabah uyandığımda Cathy evde yoktu, bisikleti de yoktu. Havuza gitmiştir diye düşündüm, inşallah evi bulur. Ya bulamazsa? Endişelendim. Ama oğlu değildim. Cathy'den sorumlu değildim. Evi bulamazsa ne olacağını düşünmesi gerekenler annesinin evine on durak mesafede bir hastanede doktor olan oğlu Matthew ile yakınlarda oturan avukat kızı Lisa'ydı. Ama ikisi de Cathy'yi umursamıyorlardı. Matthew'yla hiç karşılaşmamıştım. Oğlu annesini görmeye gelmiyordu. Cathy'nin buzdolabının kapağına astığı fotoğraflarını parmak ucuyla okşadığı iki küçük kızını da getirmiyordu. Lisa cumartesi sabahları geliyor, benden kirayı alıyor, çok az kalıyor, hiçbir şeyle ilgilenmiyor, sonra çekip gidiyordu. Lisa gittikten sonra Cathy'nin yüzünde acı bir ifade oluyordu.

Bir keresinde Lisa'ya annesinin durumundan söz edecek oldum.

"Bilmediğimi mi sanıyorsun?" dedi, buz gibi bir sesle.

Ona sorumluluklarını hatırlatmamı istemiyordu. Ama benden her cumartesi oda kirasını annesinin yerine

almayı biliyordu. Bu da beni sinirlendiriyordu. Ama yapabileceğim bir şey yoktu. Anne Lisa'nın annesiydi. Ev sahibimden başka bir şeyim olmayan yaşlı ve tatlı Cathy evinin yolunu bulamaz da kaybolursa diye Sanem'le buluşup Montauk'a gitmekten vazgeçecek değildim.

Duşa girerken müzik açtım, cep telefonumda rasgele bir şarkı. Sözleri ilk anda öyle olağanüstü gelmedi, derinliğini sonra sonra hissettim. *Her ölümde doğmak hiç yok olmamak istedim. Sensizliğe öfkeli sabır istedim.*

Ortasından yürüdüğümüz, iki yanı çalılarla kaplı toprak yol bomboştu. Görünürde ikimizden başka kimse yoktu. Sanem çok neşeliydi, fazla neşeliydi. "Yağmurda yüzeceğiz," diye bağırarak gülüyordu. Sanem'in neşesini paylaşmak için ben de yağmurda yüzmek istiyordum. Sonra yüzünü gördüm. Gülüyor sandığım yüz yaş dökmeden ağlıyordu. Aslında yüzmek istemediğini anladım. Derdi yağmurda yüzmek değildi. İçindeki bir şeyi atmak istiyordu, ondandı bu aşırı neşe. İnsan içindeki şeyden kurtulmak için tuhaf şeyler yapabiliyor. Kendimden biliyorum, ben de yaptım, Sophie'nin beni seçtiğini öğrendiğim gün.

Anneme pek çok yanlış teşhis konulduktan, pek çok doktor, hastane, uzman gezildikten, pek çok tedavi denendikten ve nihayet onlarca test sayesinde sorunun ne olduğu anlaşıldıktan sonra, annemin bozuk genini abime veya bana geçirme olasılığının yüzde elli olduğu gerçeği yerçekimi gibi, suyun iki hidrojenle bir oksijenden oluşması gibi, dünyanın kendi çevresinde ve güneşin çevresinde dönüyor olması gibi tartışılmaz bir kesinlikle ortaya çıktıktan ve çok geçmeden annem öldükten, daha doğrusu kendini öldürmeyi başardıktan sonra; bir sabah, annemin gülkurusu rengi ağır kadife perdeli ihtişamlı salonunda abimle karşılıklı dikiliyorduk. Babam evde yoktu.

Anneme sonunda teşhis koymayı başaran doktorun çalıştığı hastanede ikimiz de kan vermiştik. Ağzımıza pamuklu çubuklar sokmuşlardı. Çubukları kapaklı plastik tüplere koymuşlardı. Üstlerine adlarımızı yazmışlardı. İkimizi karıştırmamaya çok dikkat etmişlerdi.

Başta abim de ben de kaderimizi öğrenmeyi reddettik, sessizce ve birbirimizden habersiz. Bana göre kısa, babama göre uzun, Sedef'e göre daha da uzaması imkânsız bir süre boyunca. Annemin doktoru, insanlara ömür biçmeye alışmış, kaderden yana olan ve kaderden yana olduğunu belli etmemek için kaderin kurbanları karşısında yüzünü ciddi bir hale sokmayı öğrenmiş, soğuk sesli doktor, antetli beyaz bir kâğıtta yazan kesinliği, annemin ölüm ilanını yüzümüze okumuştu.

"Ama endişe etmeyin, annenizin daha yaşayacak yılları var."

Bir acı peltesi ne kadar yaşayabilir ki ya da bir acı peltesinin yaşaması ne anlama gelir? Annem kendini öldürerek bu soruyu cevapladı.

Doktorun yüzümüze okuduğu ölüm ilanıyla babam rahatlamış mıydı, üzülmüş müydü, hiçbir şey hissetmemiş miydi anlayamadık. Ya da kaderle içli dışlı, kaderin sadık sözcüsü doktorun bir abime bir bana bakarak "Yüzde elli," demesinden sonra babam bembeyaz kesilip sustuğu için anlamadık.

Portakalı soydum. Başucuma koydum. Ben-bir-yalan-uy-dur-dum. BEN. Duma-duma-dum. ABİM. Ooo piti piti. Karamela sepeti. Terazi lastik cim-nas-tik. ABİM. Biz size geldik bit-len-dik. BEN. Hayır bizim başımıza gelmez. Benim gelmez. Abimin gelmez. Biz hayata bağlı insanlarız. Kader bizi seçmez. Kader ezikleri seçer. Kader hayatla zoru olanları seçer. Kader yoksulları, zavallıları, zayıfları seçer. Biz güçlüyüz. Biz yüzde ellinin öbür tarafındayız. Hem annemin daha yaşayacak yılları var. Anne-

min, acıdan pelteleşmiş olsa da, bedeni ve beyni erimiş olsa da daha yaşayacak yılları var. Ama annem daha yaşayacak yıllarını yaşamamayı tercih etti.

Abimin Sedef'e o gün, ertesi gün veya uzun bir süre bu yüzde elli ihtimalden hiç söz etmemiş olabileceğini düşünüyorum. Hatta hafifletmiş, önemsiz bir konuymuş gibi bahsetmiş olabilir. Ama altı yıl tıp okumuş, uzmanlığını üstün başarıyla kazanmış karısının, ona verdiği bilgiyle yetinmeyeceğini de biliyordu herhalde. Her ne kadar her bir milyon kişinin otuz ile yetmişi arasında görülecek ölçüde nadir de olsa, Sedef'in CAG yinelemesinin 41 olmaması gerektiğini bileceği bir diploması vardı. Üstelik bu lanetin semptomlarının bir bölümü onun alanına giriyordu. PSYCHIATRIC DISORDERS.

Abim hiçbir şey söylemedi ama bu durumun aralarında soruna yol açtığını, annemin ölümünden sonra boşanacak raddeye gelmiş olduklarını tahmin ediyorum. Sedef abimden önce Naz'a test yaptırmak istemiyordu. Önce abimin kaderini bilmek istiyordu. Ben test yaptırmayı reddettiğim için abim de yaptırmıyordu.

"Naz daha çok küçük," demişti bana gözlerinden ateş saçarak, "kızımın kaderinin ne olacağını korku içinde bekleyemem."

Bir sabah ansızın evime geldi. Yalnızdı, geldiğinden abimin haberi yoktu. Beni test yaptırmam için zorluyordu. Sanki az sonra evine gidecek ve abime, gerekirse sen hemen öl, yeter ki annenin o lanetli genini kızıma geçirmemiş ol diyecekti. Elleri pençeleşmişti, boşlukta bir şeyi yakalamak, o şeye tırnaklarını geçirmek istiyor gibiydi. O anda benim yüzümü yırtabilirdi. Annemi mezarından çıkarıp tırnaklarıyla lime lime edebilirdi. Kocasının kaderini cesaretle beklemeye hazır, ama kızının kaderini beklemekten ölesiye korkuyor.

Sedef'in o gelişini hatırladığımda, onu anlamalıy-

dım, hatta ondaki annelik içgüdüsünün bu kadar şiddetle dışavurumuna hayranlık duymalıydım diye düşünüyorum. Anneydi ve her şeyden çok hatta sadece kızını düşünüyordu. Ama o anda tersi oldu. Sedef'in sözleri beni daha da katılaştırdı. Ona karşı derin ve öfkeli bir yabancılaşma hissettim. Nasıl yani? Kızının genleri sağlamsa alıp kaçıracak kızını bizden öyle mi? Bu lanetli genlerden uzaklaştıracak. Ya değilse ne yapacak? Nefret mi edecek abimden veya benden veya ölmüş annemden ya da kaderden?

"Yaptırmayacağım," dedim.

İnanamadı. Yüzüme korkunç bir hayal kırıklığıyla baktı, çıktı gitti.

Babam donmuştu ya da zamanını dondurmuştu. Bize test yaptırmamız için ne ısrar ediyor ne de etmiyordu. Annemin artık olmadığı bir evde yüzde elli diye bir şey yokmuş gibi, adımlarını boşluğa atar, uzayda yürür gibi, düşüncelerinin tümü beyninden çekilip alınmış gibi yaşıyordu.

Ben yüzde ellinin bize çatmayacağından emindim. Emin olmamam gerektiği açıkça söylendiği halde emindim. Emin olmadan günlerin geçişine dayanamazdım ve anneme öldüğü için çok kızgındım. Ona olan kızgınlığım ölümünden duyduğum acıyı bastırıyordu. Pelte bile olsa vardı. Orada, pencerenin önündeki koltuğunda oturuyordu. Artık çamuru andıran bir renge bürünmüş olan o güzelim ela gözleriyle bahçedeki kurumuş ceviz ağacına bakıyordu.

Sonunda bir sabah abim bana geldi, perişandı.

"Test yaptırmaya gidiyoruz," dedi, "hadi kalk."

"Sen git," dedim, "ben yaptırmayacağım, ama sen mecbursun, bir kızın var."

"Sen yaptırmazsan ben de yaptırmam," dedi.

İkizmişiz gibi diye düşündüm. Abi kardeş değilmişiz

de birbirinin kaderi birbirinin olmuş, ortak bedenli ikizmişiz sanki.

Annemin gülkurusu kadife perdelerinin önünde dikilirken abimin kapkara bir gölge haline gelmiş yüzünden anladım Sophie tarafından seçilenin ben olduğumu, bir de babamın evde olmamasından. Babam, hepimizin hayatını elinde tutan, güçlü babam benim kaderimi öğrendiğim âna tanık olamayacak kadar zayıftı.

Abimin acıdan kararmış yüzünde gözleri kıpkırmızı iki kor parçası gibiydi. Bana bakıyor ve kaderin yancısı doktorun yüzümüze okuduğuna benzeyen antetli beyaz kâğıdı tutan eli elektriğe tutulmuş gibi titriyordu.

"O gün aşağı yukarı yetmiş kilometre yürümüşüm," dedim Sanem'e, *no more* gecesi diye andığımız gece. "Abim hesaplamış. Yürürken sadece deniz sağımda diye düşündüğümü hatırlıyorum. Belki de onu bile düşünmemişimdir, bilmiyorum."

Abim yürüdüğüm mesafeyi hesapladığını bana aylar sonra söyledi, kader gözlerimizin rengi kadar doğal, ikimizin de yadırgamadığı bir şey olduktan sonra. Ama o gün beni hiç değilse o an için kandırmak, beni kaderin yalan olduğuna inandırmak için yolumu kesmişti.

"Hiçbir şey kesin değil," diyordu, "bu testler bir şey demek değil."

Nasıl değil? Annem öldü. Önce pelteleşti, sonra ölümünü beklememek için kendini öldürdü.

İlk beş altı kilometre boyunca zihnim berraktı. Ama yola nasıl ve nereden devam ettim, durup dinlendim mi, bir araba durdurup bindim mi hatırlamıyorum. Ayakkabılarımın tabanı paramparça olduğuna ve ayaklarımın yarası günlerce geçmediğine göre hiç durmadan yürümüş olmalıyım. Ertesi gün gözlerimi açtığımda babamın evinden çok uzakta bir özel hastanedeydim. Kolumda serum vardı. Ayaklarıma pansuman yapılmıştı ve bana

çarptığını hatırlamadığım bir motosiklet hafif bir beyin sarsıntısı geçirmeme yol açtığı için başım ağrıyordu.

Abim yine acıdan korlaşmış gözlerle başucumda oturmuş ağlıyordu. O kadar sessiz ağlıyordu ki, çenesinden musluk damlar gibi tıp tıp gözyaşı aktığını duymasam ve gömleğinin önünün sırılsıklam olduğunu görmesem ağladığını anlayamazdım.

"Sophie'nin seçimi," dedim, "zaten annem beni senden daha çok severdi."

Bunu ilk defa o zaman söyledim ve söylediğim anda pişman oldum. Abimin acıdan yanan yüzü eriyip aktı. Ama gene Sophie diyorum. Diyorum, pişman oluyorum, yine diyorum. Hiç bitmiyor bu.

Doktoruma bir gün abimin "Sen yaptırmazsan ben de yaptırmam," dediğini anlattım.

"Ömrüm boyunca bana bundan daha değerli bir söz söyleyen olmadı," dedim.

Üçüncü ya da dördüncü gidişimdi, abimin zoruyla, yararsız doktor ziyaretleri. Aramızda anlaşılması güç bir bağımlılık yaratan konuşmalar bu cümleyle başlamış olabilir. Öncesinde bende öfkeli, doktorumda duygusuz diyebileceğim ve doktorumu doktor olmakla suçladığım bir hal vardı.

Doktorum "Benim bunu anlamam mümkün değil," dedi, "ben yalnızlığa doğdum."

Ben de bunu anlamakta zorluk çektim.

"Kardeşiniz yok mu?"

"Var."

O gün daha fazla konuşmadık, sonra sonra uzadı konuşmalarımız.

Doktorum yalnızlığın yüzünde somutlaştığı bir adam. Sanki başka bir gezegenden sırf benimle konuşması için gönderilmiş. Bir anne babası olduğuna inanmak çok güç.

Oysa annesi de babası da hayattaymış. O iki yaşındayken boşanmışlar. İkisinin de ikinci eşlerinden ikişer çocuğu varmış. Ama dört kardeşinin hiçbiriyle görüşmüyormuş. Yarı kardeşlerinden abimizi tanıyalım diye bir talep gelmemiş. O da istememiş zaten, herhangi bir ilişki talebinde bulunmak doğasında yokmuş. Anne babasını hâlâ ziyaret ediyormuş. Sıraya koymuş, bir ay birine, bir ay diğerine gidiyormuş. Her ayın ilk cumartesi günü, öğleden sonra ikiyle dört arası. Üvey baba veya üvey anne de genellikle evde oluyormuş. Bunca yıldan sonra hâlâ üvey varlıklarını hissettirmekte ısrarlıymışlar.

Onlara gittiğinde düşündüğü tek şey yanlarında geçirmesi gereken iki saatten geriye ne kadar kaldığıymış. Bir buçuk saat, bir saat, yarım saat, bitti, artık kalkabilirim. Bu iki saatlik süreyi de ayda birlik rutini de kendi belirlemiş. İlle gel bizi gör diyen yokmuş aslında. Neden üstlendiğini bilmediği bir görevi yerine getirir gibi gidiyormuş onları görmeye, sanki ölene kadar sürecek bir kamu hizmeti cezasına çarptırılmış da onu çekiyor. Küçük pastalar yiyip çay içerlerken, iki tarafın da kırmayı düşünmediği, hatta çatlar, kırılır diye ölesiye korktukları, kalın bir cam duvar oluyormuş aralarında. Havadan sudan bahsettikleri üç beş cümle dışında hemen hemen hiç konuşmuyorlarmış.

"Camda ne kadar duygu varsa, bizde de o kadar," dedi, "aramızda ne öfke ne sitem ne de başka bir şey oluyor. Duygulardan tümüyle arınmış iki saat."

Onu kimin büyüttüğünü sordum.

"Hiç kimse," dedi. "Yatılı okula kadar sık sık değişen bakıcılarla, büyükannelerimin yanlarında büyüdüm. Annem de babam da yeni eşlerini tedirgin etmek istemiyorlardı."

Bir süre müzmin ağrılarından yakınarak odasından çıkmayan anneannesinin ve huysuz dedesinin evinde ya-

şıyormuş. Sonra ona sürekli bu evliliğin dağılmasının tamamen annesinin suçu olduğunu anlatmaktan usanmayan babaannesinin evine yollanıyormuş. Kocasını yıllar önce kaybeden babaannesi torununa bakmayı sorun haline getirince tekrar anneannesinin evine postalanıyormuş. Yatılı okula kadar böyle yaşamış. İkisinin de evleri çok büyükmüş, ikisinde de girip çıkarak kendini oyaladığı bir sürü oda varmış. Yatakhanelerin çok odalı, çok koridorlu olması da iyi gelmiş. Bir yuvaya ait olmak nedir bilmiyor.

Bilim daha ilkokuldayken ona tek hakikatin yalnızlık olduğunu göstermiş. O yıllarda duyduğu bir şarkı da pekiştirmiş bunu. *Gökyüzünde yalnız gezen yıldızlar. Yeryüzünde sizin kadar yalnızım.* Bu şarkı onda yaralı bir duygusallık etkisi yapmamış. Aksine, çocuk aklıyla yalnızlığı bir tür astronomi kesinliği olarak kabul etmiş.

"Yıldızlar yalnız olduğuna göre, benim de yalnız olmam doğal, yıldızlardan daha büyük değilim diye düşündüm," dedi. "Bundan acı ya da üzüntü de duymadım. Şimdi de yalnızlık hakkında farklı bir şey hissetmiyorum."

Doktoruma Sophie'nin beni seçtiğini öğrendiğim gün yetmiş kilometre yürümemin ölüm korkusu olmadığını açıklamam gerekmedi. Bir genetikçi olarak bunun kader korkusu olduğunu hemen anlamıştı. Kaderin aşılmazlığı. Sophie.

Sanem'le, Cathy'yi Lincoln Center'daki yaz festivaline götürdüğümüz gece eski moda dansların gecesiydi. Altmışların dansları, şarkıları, twistler, rock'n roll'lar. "*Let's twist again*"ler, "*Hit the road Jack*"ler, "*Shoop shoop song*"lar. Pist geçmiş zamanlara meraklı gençlerle, şarkılar boyunca gençliklerine giden, acıklı yüzlü orta yaşlılarla doluydu.

"İnsan kaderini bileceğine keşke hemen ölse," dedim.

Sanem acıyla "Hayır," dedi, o kadar.

O gece Sophie'yi öğrendikten sonra bütün söylediği

bu oldu. Bana umut vermeye çalışan aptalca sözler etmedi. Bu da beni ona daha çok bağladı.

Yetmiş küsur yaşındaki Cathy, altmışlı yıllarda yaşayan bir genç kız olmuştu o gece, mavi elbisesinin eteklerini savurarak ve kollardan kollara geçerek dans ediyordu. Çevresine aşk duygusu hatta yaşından beklenmeyen bir erotizm saçıyordu. İnsanlar çevresinde halka olmuşlar, hayretle, büyülenmiş gibi onu seyrediyorlardı. Sanem acıyla kaplanmış koyu yosun gözleriyle bana bakıyordu. Sophie'ye uysalca boyun eğişimi anladığı belli.

Siyahi bir delikanlının kollarında kalabalıkla birlikte *no more no more no more* diye bağıran Cathy'nin o gece öleceğini düşündüm, bu kadar harekete dayanamaz bu yaşlı beden.

Montauk

Deniz fenerine giden yolda Sanem'in taşkın neşesinin, içinde acı veren bir şeyi dışarı atma çabası olduğunu hissettiğimde durup ayaklarıma baktım. Sandaletlerim sapasağlam, ayaklarım su toplamıyor. Bilinçle yürüyorum, gideceğim yeri bilerek. Sandaletlerim Sedef'in yolculuk hediyesi.

Sedef, Sophie'nin beni seçtiğini öğrendikten sonra rahatlamıştı. Kızı güvendeydi. Kader doğru olanı yapmıştı. Bozuk geni aktarmak için çocuğu olmayanı seçmişti. Artık belli etmekten sakınarak bana acıyabilirdi. Ben de ona duyduğum öfkeyi çoktan unutmuştum. Sophie'yle barışmıştım çünkü, artık arkadaştık.

Güneşten kararmış tozlu ayaklarıma bakarken Sanem'in içinden atmak istediği şeyin ne olduğunu bilmek istiyor muyum diye düşündüm. İstiyordum. Ama bugün değil. Bu bilgi iyi bir bilgi olamaz çünkü. Sorarsam Sanem bana güzel şeyler anlatamaz. Oysa bugün güzel bir gün olmalı. Bugün normal insanların ne kadar güzel bir gündü diyeceği türden bir gün olmalı.

Fenerin çevresi çok kalabalıktı. Kapalı havaya rağmen plajlar tıklım tıklım doluydu. Sandaletlerimiz ellerimizde, sıcak kumlarda yürüyerek o plajdan bu plaja bütün gün dolaştık. Sürekli hareket eden kalabalık, koşuşan ayaklardan havalanıp gözlerimize giren kum ikimizi de rahatsız etti. Yağmur yağacak diye bekledik, yağmadı.

Marinadaki pahalı yatları ve yelkenlileri ağaçların ve birkaç binanın arasından gören bir restoranın tahta bir yükseltiye yerleştirilmiş, örtüsü balık desenli masasında kızarmış karides yedik. Deniz kenarındaki bütün restoranlar çok pahalıydı. Bahçelerinden, çardaklarından, müşterilerinin çevrelerine simli bir toz saçar gibi kibir saçan hallerinden belli oluyordu. Bir tek burası ucuzdu. Berbattı çünkü, yemekler, içkiler, bize servis yapan asık suratlı şişman kadın.

Bu berbat restorana doğru yürürken Sanem'in telefonu çaldı. Benden uzaklaştı, bir süre konuştu. Durdum, onu bekledim. Yüzüne gölge düşmüştü. Bakışları sonsuza sabitlenmiş gibiydi. Kolundan tutmasam geçip gidecekti. Kendi kendine mırıldanıyordu.

"Bir şey mi oldu?" dedim.

Yüzünden bir perde kalkar gibi toparlandı. Sanki az önce öfkeli veya acılıydı da birden hepsi uçup gitmiş gibi oldu.

"Hayır," dedi. "Bir şey olduğu yok. Kendi kendime konuşuyorum işte, her zamanki gibi."

Kendinden şikâyet etti, sesli düşünme huyundan. Şantiyede de sık sık yapıyormuş bunu, işçilerin kafası karışıyormuş. İnanmadım ama inanmadığımı söylemedim. Çabucak neşelendi, yine üst perdeden gergin, yapay bir neşe. Neme rağmen böyle kapalı havaları çok sevdiğini, güneşin gözlerini acıttığını, yeni güneş gözlüğünün daha çok acıttığını söyledi. Dünyanın parasını vermiş ama kullanamıyormuş. Restoranın, yerin eğimini gidermek

için yapılmış ahşap yükseltisine çıktı. Ayağıyla sıkıca basarak tarttı.

"Bu tahtalar önümüzdeki kışı çıkaramaz," dedi, "yenilenmesi gerek."

Kuytu bir masaya oturduk. Asık suratlı şişman kadın elinde mönüyle geldi. İkimiz de mönüye bakmadan ve aynı anda karides istedik. Beklerken ona çiğ karides hikâyemi anlattım.

Ortaokula başlayacağım yaz babam eski arabamızı satıp siyah bir Ford Taunus almıştı. Annem hiç sevmemişti bu yeni arabayı. "Cenaze arabası gibi," demişti, "keşke kırmızı alsaydın." Annem kırmızıya bayılırdı. Ama babama göre makam mevki sahibi bir adamın kırmızı bir arabaya binmesi söz konusu olamazdı. Makam mevki sahibi bir adamın karısı yerine göre kırmızı giyebilir, kırmızı ruj sürebilirdi öte yandan. Annem de bu yerine görenin neresi olduğunu her zaman bilirdi.

Yeni arabamızla Marmaris'e tatile gittik. Orta halli bir otele. İlk defa bakanlık kampına gitmedik. Her yaz bakanlık kampına giderdik. Bakanlık kampına gittiğimizde hayatımızın evimizdekinden farkı bütün gün denize girmemiz ve yemekleri hepsi babamın eşi dostu olan adamlar ve aileleriyle yiyor oluşumuzdu. O sene babam müdür olmuştu, kutlamak için kamp yerine Marmaris'e gitmiştik. Babam akşam yemekleri için limanda bir lokantayla anlaşmıştı. Zengin sayılmasa da bizim için bonkör denebilecek akşam yemekleri yiyorduk.

Annemle babam balık severlerdi, ama karides ahtapot gibi deniz ürünlerini sevmezlerdi. Bu yüzden ısmarlamıyorlardı. Abimle bana tatmak isteyip istemediğimizi hiç sormadılar. O zamanlar çok pahalıydı karides, belki de bu yüzden sevmiyorlardı. Tatilin son gecesi karides istedim.

Babam "Alışık değilsin oğlum, yiyemezsin," dedi.

Sınıftaki zengin çocuklardan biri onların evde karidesin çiğ yendiğini söylemişti.

"Çiğ bile yerim," dedim.

Öyle mi? Babam yarım kilo çiğ karides getirtti. Hepsini yedim ve kustum. Bir daha yıllarca karides görmeye bile tahammül edemedim.

Abimin beni Sedef'le tanıştırdığı gün bir balık lokantasına gittik. Abim benim inat için yarım kilo çiğ karides yediğimi, bu yüzden ağzıma koymadığımı anlattı Sedef'e.

"Yoo, yiyorum," dedim, "çok da seviyorum, tabii çiğ değil."

Sevgilisinin önünde yalancı çıkarmaya çalıştığım abim babamın yaptığı gibi beni sınamaya kalkmadı. Ama ben kendimi ispat etmek zorunda hissettim. Izgara karides istedim. Gelen karidesin tamamını yedim, sevdim, sonra başkalarıyla da yedim. Derken Marmaris'te yediğim çiğ karides yıllar öncesinden bir hikâye haline geldi.

"Şimdi ne zaman abimlere gitsem karides yapıyorlar," dedim.

"Izgara mı?"

"Bazen ızgara, bazen senin yaptığın gibi, tavada. Ama halapenyo biberi koymuyorlar."

Gülüştük. Asık suratlı kadın beyaz şarapla salatamızı getirdi. Şarap soğuk değildi. Salata da tatsızdı, yağı yok denecek kadar azdı. Zeytinyağı istedim. Kadın garip bir aksanla bir şeyler söyledi. Tek kelime anlamadım.

Sanem "Zeytinyağı ekstra diyor," dedi. "Çok saçma."

Kadınla zeytinyağının niye ekstra olduğunu tartışmaya başladı.

"Tamam ekstra olsun," dedim kadına, "önemli değil, yeter ki getir."

Kadın gitti, hesaba ekstra yazdığı zeytinyağını getirdi. Sanem zeytinyağı en ucuzundan market malı diye kızdı.

"Bir de utanmadan ekstra yazıyor buna."

Karideslerimiz geldi. Sanem'in yolda mırıldandığı kelimeler yapbozundan bir anlam çıkarmaya çalışıyordum. Kelimelerin çözemediğim sırrını sormak istedim. Zaten gün de güzel geçmiyordu. Yağmur yağmıyordu. Tam soracaktım, Sanem saçlarını tutturduğu, ucunda seramikten hoş bir süs olan ince metal çubuğu çıkardı. Saçları gözlerime aktı birden. Tekrar dolayıp çubuğu taktı. Bir tedirginlik ya da sinirlilik gelmişti üstüne. Balık desenli masa örtüsünü inceledi iki parmağının arasında.

"Naylon," dedi. Kolunu yaklaştırdı, "bak elektrikleniyor, sermesinler daha iyi."

Sanki hayalî birine öfkelenmişti. Örtüyü hızla topladı, tabakların altlarından çekiştirdi. Tuzluk düşüyordu, yakaladım. Adi tahtadan yapılma masa ortaya çıktı, çentiklerine yılların tozu yerleşmiş. Birden sakinleşti yine.

"Biraz daha soğuk olsa o kadar da fena bir şarap değilmiş aslında," dedi.

Sert içkilerden, sek votkanın en iyisi olduğundan söz etti. Eda'nın mutfağındaki derin dondurucuda daima bir şişe votka bulunduruyormuş. İnsanın ne zaman sert bir içkiye ihtiyaç duyacağı hiç belli olmazmış. Larry Ruslardan ucuza votka almak için üşenmeden ta Brighton Beach'e gidiyormuş. Brighton Beach'te çok Rus varmış. Çoğu kaçakçılık yapıyormuş. Sigara, içki, elektronik. Bir keresinde bir Rus fotoğrafçı müşterilerine satması için Larry'ye kaçak havyar getirmiş. Siyah Azerbaycan havyarı. Kavanozları objektif kutusuna saklamış. Böylece çok değerli, gizli bir şey sattığı hissi veriyormuş. Larry bir kutusunu Mustafa'ya yüz dolara satmış. "Hiç fena çıkmadı," demiş Mustafa. Gerçi kötü olsa da kandırıldığını kabul etmezmiş. Genellikle de kandırılırmış.

Mustafa'nın genellikle kandırılması hoşuma gitti. Sırt çantam sandalyeden düştü o sırada. *Montauk*'un ko-

puk sayfaları yere saçıldı. Topladım, kitabın cildinin içine tıkıştırdım.

Sanem "Lynn," diye söze başladı.

O sırada asık suratlı şişman kadın geldi. Karidesleri nasıl bulduğumuzu sordu. İyi diye geçiştirdik. Kötüydü ama tartışacak halimiz yoktu. Bir grup kuş havalandı çevremizden, Sanem kuşları gözleriyle takip etti.

"*Montauk*'tan tek hatırladığım cümle şu," dedi, "*bir tabancam yok, çünkü intihar aklı başında bir iş gibi görünebilir.*"

"Aklı başında bir iş zaten," dedim.

Bana hak verdi. Sonra vermedi. Doğru, hayır yanlış, bence duruma göre değişir falan.

İntiharlardan söz ettik, çoğunun akıl baştayken yaşandığından, psikiyatrik bir hastalık söz konusu değilse. Ya psikiyatrik bir hastalığın kendisiyse? Sanem'e Sophie'yi anlatmıştım, ama annemin kendini öldürdüğünü anlatmamıştım. Saklamak istediğimden değildi. Bunu konuşmak istemediğimdendi. Kendi hakkımda ya da Sophie hakkında konuşmaktan kaçınmıyordum. Sophie'yle barıştığımı hissetmeme yarıyordu bu. Ama annemden bahsetmek içimi karıştırıyordu. Annem ve ölümü zihnimde dolaylıydı, doğrudan ulaştığım bir düşünce değildi. Annemin intiharı yerine Aokigahara Ormanı'ndan söz ettim, ağaçlar denizinden.

"Arabaya bineceksin," dedim. "Yanında yolunu bulman için bir harita olacak. Ormana gelince yaşamayı teşvik eden levhaları okuyacaksın. Senden önce kendini öldürmüşlerin cesetlerine ve bıraktığı eşyalara rastlayacaksın. Terk edilmiş arabalar, çürümüş giysiler, ot bürümüş ayakkabı tekleri, kola kutuları, poşetler, ölmeden önce yenmiş son yemeğin çöpleri. Yaşamak hakkında düşüneceksin, neden gerekli değil artık yaşamak. Ağaçlara bakacaksın, kendini hangi ağaca asacağına karar vereceksin."

Asık suratlı şişman kadın kahvelerimizi getirdi. Tatsız karideslerden sonra iyi geldi kahve. Sanem polisin dün gece Tango House'ta kalan Brezilyalı dansçı bir çifti gözaltına aldığını söyledi. Hırsızlıktan aranıyorlarmış. Ocean City'de çalıştıkları kulübü soymuşlar. Gece ikiye doğru bir anda polis arabaları gelmiş, geceyi yırtan sirenleriyle ve kırmızı mavi yanardöner ışıklarıyla sokağa sıralanmışlar. Dansçı çift kaçmaya kalkmış. Ama yan bahçenin duvarına tırmanmaya çalışırken yakalanmışlar. Mahalle ayağa kalkmış. Heyecan dalgası sabaha kadar sürmüş. Eda çifte kefil olan adamı arayıp saydırmış, niye gönderdin bu hırsızları bana diye.

"Demin Lynn dedin," dedim. "Lynn kim?"

"*Montauk*'taki kadın," dedi. "Max Frisch'le buraya gelmişler. Kitapta anlatıyor. Belki burada oturmuşlardır, bizim yürüdüğümüz yoldan yürümüşlerdir. Senin de hoşuna gitmiyor mu bunu düşünmek? Bir düşün bak."

Düşündüm. Max Frisch oradan yürümüş, buradan yürümüş, umurumda bile olmadı. Sophie'den önceki adam olsaydım belki olurdu.

Bulutlardan görünmeyen güneş battı. Oturduğumuz restoranın bakımsız bahçesi tellere dizili renkli ışıklarla süslenmişti. Asık suratlı kadın ışıkları yaktı. Ampuller tozluydu, renkleri solgundu, neşe değil kasvet veriyordu. Trenle dönerlerken sağanak başladı. Sanem başını omzuma yaslamıştı. Yağmura bakıyordu.

"Yüzemedik," dedi. "Yağmur yağsaydı yüzerdik. Ama yağmadı, biz de yüzemedik."

Çocuk gibiydi yüzü, yaşlandığında nasıl olacağı tahmin edilebilen o acıklı çocuk yüzlerinden. Ne demek istediğini sormadım, bir açıklama da aramadım. Yağmuru seyrettim.

15.

"Hikâyeleri elbiseler gibi deniyorum"

Hikâye anlatmak iyi geliyor. Bazen sustuğumda bile zihnimde devam ediyor hikâye. Olmuşla olmamış, olacakla olmayacak iç içe geçiyor, kelimeler bambaşka bir mecrada akıyor. Kitap okurken kısa bir uykuya daldığımda olduğu gibi.

Sadece üç dört dakika uyumuş olduğum halde uyandığımda kaldığım yeri bulamıyorum. Savcı, Julika'nın Stiller'le görüşmesine izin vermişti. Ama ben Stiller değilim diyen Stiller gardiyana görüşmeyi kabul etmediğini söyledi. Julika seni görebilmek için altı saat tren yolculuğu yaptım, tren kara saplandı diye yazdı. Julika'nın mektubunu arıyorum. Ama romanda öyle bir şey yok. Sayfalarca geri gidiyorum, hepsini baştan okuyorum, yok. Sonunda uyuyakaldığımda bütün bunları uydurmuş olduğumu anlıyorum. Bundan şikâyetçi değilim. Aksine uyurken zihnimin hikâyeyi çoğaltmakla meşgul olması çok hoşuma gidiyor.

Amerika hakkındaki kitapları Amerika'da bitirdim. Giderken yanımda götürdüğüm, gelirken oradan getirdiğim kitapların hepsini okudum. Şimdi sevdiğim kitapları tekrar okuyorum. Yeni bir kitap okumak içimden gelmiyor. Yeni kitaplara ilgim kalmadı. Okumayı hâlâ çok sevi-

yorum öte yandan. Kelimelerden yaratılmış bir âlemin içinde olmak zamanın kumunu çoğaltıyor. Kendimden fazla biri oluyorum. Sanem'in bana yazdıklarını okumayı, kendime ve ona yazmayı daha çok seviyorum. Hayatım okumak, yazmak ve hikâye uydurmaktan ibaret oldu.

Abime, babama, Sedef'e, amaçsızca dolaşırken yorulup oturduğum bankta yanıma ilişen birine, eve her dönüşümde çarpılmış kalça kemiklerine rağmen kapıya çıkıp bana iyi akşamlar dilemezse rahat edemeyen Sainte Pulchérie mezunu yaşlı komşuma, komşumun durgun zekâlı oğluna veya herhangi birine başı sonu düzgün, tutarlı, ama büyük kısmı uydurma, kısa veya uzun bir hikâye anlatırken Sophie'ye kafa tutabiliyorum. Tahriklerini, imalarını duymazdan gelebiliyorum. Sophie'yi kendi kurmacasıyla rekabete sokuyorum, hatta bir an için bile olsa onu yendiğimi hissediyorum.

Bir tek doktoruma anlatmıyorum. Onu inandıramayacağımı düşündüğümden değil, gerek duymuyorum. Doktorumla birbirimize gerçekten parçalar anlatıyoruz. Ama anlattığımız şeyler kayıp kıtalar gibi ya da bütünden kopmuş, boşlukta yüzen parçalar.

İstanbul'a döndüğüm gün pasaport kontrolüne giderken, uçakta yanımda oturan Yahudinin beş altı adım önümde yürüdüğünü görmüştüm. Gözlerimde hâlâ sarımsı yeşil çizgiler akıyordu, uçak ikonu adamın siyah şapkasına, uzun siyah ceketinin eteklerine, iki yanında uçuşan lülelerine konup duruyordu. Elimle kovuyordum ikonu, yüzüme musallat olmuş bir sineği kovar gibi.

Annem "Dişşşleriiiine noooldu?" demişti uzun bir çabayla.

DIFFICULTY OF SPEECH. Salonda, ölmekte olan ceviz ağacının olduğu bahçeye bakan pencerenin önündeki koltukta, arkasında yastıklarla oturuyordu annem.

Bir tek bu koltukta oturabiliyordu. Arkasına bir sürü yastık koymazsak oturamıyordu.

Ceviz ağacı henüz yıkılmamıştı. Apartmandakiler yıkılmasından korkuyorlardı. Kestirmek için belediyeye başvurmuşlardı. Ağaç belediyenin kesme kararından bir gün önce büyük bir çatırtıyla yıkıldı. Dallarından biri ikinci katta bir dairenin penceresini kırıp içeri girdi. O dairede oturan kadın son anda kurtuldu ölümden. Otuz saniye önce televizyonun kumandasını bulup sesini açmak için ağaç dalının girdiği koltuktan kalkmış. Aylarca anlattı bunu, büyük bir doğal afetten sağ çıkan tek kişiymiş gibi.

Ceviz ağacının hayalete benzeyen dallarına bakarak annemi güldürmeye çalışıyordum. Abuk sabuk şeyler anlatıyordum. O günlerde tümüyle aileme kapandığım, bu nedenle hayatımda pek bir şey olmadığı için komik şeyler uyduruyordum. Ama annem gülmüyordu.

"Ne var anne dişlerimde?"

"Deeeelllik deşikkkk. Çüüüürüdü müüü?"

"Hayır, bir şey yok. Bak?"

Bembeyaz ve sağlam dişlerimi gösterdim. Annemin bulanmış, rengini kaybetmiş, sulu bir çamur yığınına benzemiş gözleri kırpıştı.

"Ssssinekleeer..." dedi bu defa, gözlerinde uçuşan beneklerin nedenini bulmuş gibi.

Titreyen elini güçlükle kaldırıp olmayan sinekleri yüzünden kovmaya çalıştı. Yüzü acı içindeydi. Ağzından bir türlü düzgün çıkamayan birkaç kelimeden sonra vazgeçti. Başını pencereye çevirdi. Hâlâ yüzünün önünde titreyen eliyle bahçeyi işaret etti.

"Ne var bahçede? Anne bahçede bir şey mi gördün?"

Başının içinde bir yere kaçan çamurlaşmış gözleri yaş perdesiyle kaplanmıştı. Başını ağır ağır iki yana salladı. Hiç bile demedi. Tık diye gözkapakları indi. Pencere-

nin köşesindeki kumru yuvasını o zaman gördüm, yuvadaki iki yumurtayı.

Yahudi transit bankosuna gitmek için köşeyi döndüğünde göz göze geldik. Adam bana acıyarak gülümsedi, acıyarak ve belli belirsiz aşağılayarak. Ben de gülümsedim ama içimden deli gibi gülüyordum. İnişe geçtiğimiz sırada adama bir hikâye anlatmıştım, onur kırıcı bir hikâye. Adamın Tel Aviv'de karşısına ilk çıkana, belki de oraya bile varmadan, uçakta yanına oturacak kişiye hikâyemi anlatacağını düşündüm. Hayata dair kuvvetli bir mesel olarak, gerçeğin içinden çıkan acı bir ders olarak, neden günah işlememeliyiz konulu, kıssadan hisseli, sözlü edebiyat olarak.

Hikâye anlatmanın yararı olduğunu anladığımdan beri öyle yapıyorum. Eskiden de anlatırdım ama eskiden kişiliğimin parçasıydı bu, bir tür ilaç ya da kendini ele verme değildi. Amerika'ya gelişimin üçüncü günü, klinikte Stefan'ı beklerken bana iyi geldiğini, içinde boğulduğum gerçekliği parçaladığını hissettim. Metro ağına henüz vâkıf olmadığım için kliniğe erken gelmiştim. Lüks otel lobileriyle yarışacak kadar pahalı döşenmiş bekleme salonunun yirmi iki dereceye sabitlenmiş serinliğinde Karl Rossman'ın Amerika'da kayboluşunu okuyordum. Sanem'le henüz karşılaşmamıştım. Hayatım tuhaf bir şekilde akmaya başlamamıştı. Ama zamanın kumu akıyordu ve ben eskiden yaptığım gibi başkalarının yazdığı hikâyelerde kaybolmaya çalışıyordum.

Elli yaşlarında, kafasını kazıtmış, güneş gözlükleri alnında duran bir adam elimdeki kitabın Türkçe olduğunu görünce gelip yanıma oturdu.

"Kafka ha?" dedi sırıtarak. "Böcek olan adam değil mi bu?"

Sesinde hem ben de Türk'üm demek gereksizliği hem de biz de biliyoruz herhalde Kafka'yı ukalalığı var-

dı. Belki de yoktu. Belki de sadece iyi niyetle, bir yerden sohbete başlamak için söylemişti. Ama adama sinir oldum. Zaten buluttan nem kapıyordum. Üç gündür kendimi korkunç bir yalnızlık içinde hissettiğim bu şehirde en iyi niyetli sözler bile bana batıyordu.

"Böcek olan Gregor Samsa," dedim aşağılayıcı bir bakışla, "*Dönüşüm*'ün karakteri ayrıca, yazarı değil."

Birini böyle açıkça aşağılamak yaptığım bir şey değildi, hele bu türden bir bilgiçlik hiç değildi. Kimseyi aşağılamam diyecek kadar yalancı, gerçekten aşağılamayacak kadar erdemli değilim. Herkesi aşağılayabilirim, ama içimden. Bu adamı açıkça aşağılamıştım. Adam aldırmadı ya da aşağıladığımı anlamadı. Aldırmamış olması daha büyük ihtimal, aldıracak biri olsa üstünde nal gibi Armani logosu olan güneş gözlüklerini niye alnına takarak dolaşsın?

O kadar aldırmamıştı ki hiç roman okumadığını, ama aksiyon filmleri seyretmeyi çok sevdiğini söyledi. Dün gece otelde arka arkaya iki tane seyretmiş. İlki fena değilmiş, 'plot'u sağlammış en azından. Ama öbürünün efektleri dökülüyormuş, oyunculuklar da berbatmış. Başladığı işi bitirmek gibi bir huyu olmasa yarısında bırakırmış. Yenilerden bir sürü aksiyon filmi saydı. "Seyrettin mi?" diye sordu.

Bu senli benli tavır beni iyice rahatsız etti. İçimde asit gibi keskin bir öfke dolaştı. Adamın Armani gözlüklerini alıp kırasım geldi ama Stefan'a çok ayıp olur. Saydığı filmlerin adlarını bile duymadığımı söyledim, sesimde aynı aşağılayıcı tonla, hatta fazlasıyla. Adam şaşırdı, daha eski filmleri saydı bu defa. Aşağıladığımı gerçekten anlamıyor mu diye merak ettim.

"*Seven*'ı da mı seyretmedin?" dedi.

Seven'ı seyretmiştim. Saydığı filmlerin bazılarını da seyretmiştim.

"Hayır," dedim, "hiçbirini seyretmedim."

"Klasik bunlar ya. Nasıl seyretmezsin?" dedi.

"Ben bilimkurgu filmleriyle ilgileniyorum," dedim.

"Mesela hangi filmler?" diye sordu.

"Mesela *Mülksüzler*," dedim, "ya da *Satürn Yıldızı Altında, Mars'ta Bir Antropolog, Aydaki Kadın, Odun Kesmek, Beyaz Mantolu Adam, Varlık ve Hiçlik, Ulysses, Brodie Raporu*. Benim sevdiğim filmler bunlar."

Başka isimler de saydım, incecik bir alayla, nasıl olsa neden bahsettiğimi anlamıyor. Ama konuşarak adamı cesaretlendirmiştim. Sohbet etmek için ortak bir nokta bulmuş gibi sevindi. Cep telefonuna not almaya başladı.

"*Brodie Raporu, Aydaki Kadın.* Ben de bunların hiçbirini seyretmedim, bir bakayım."

Dram sevmiyormuş, ağlamak için film seyretmek manyaklıkmış. Karısı ısrar ettiği için romantik komedilere bakıyormuş biraz. Komedi de seviyormuş, yerli komedi ama. Fantastik filmlere geçti sonra. *Yüzüklerin Efendisi*'ni sevmiş, ama hepsi aynı tadı vermiyormuş. Zaten dizi seyrediyormuş artık. Sinemadan sıkılmış. Kendini kaptırdı mı bir sezonu bir gecede bitirdiği oluyormuş. Dizileri sormaya başladı. *Prison Break? Homeland? Breaking Bad? Game of Thrones?*

"Hiçbirini seyretmedim," dedim.

"İnsan *Game of Thrones*'u nasıl seyretmez ya," dedi hayretle, "*Lost*'u da mı seyretmedin?"

Hepsi internette varmış. Bir başlarsam bırakamazmışım. Garanti veriyormuş.

Sürekli konuşuyordu. Benim konuşmak istemiyor olabileceğimi düşünmüyordu. Düşünüyorsa da umursamıyordu. Benim zamanımı istediği gibi harcamaya hakkı varmış gibi susmuyordu.

Kliniği övmeye başladı. En başarılı genetik araştırmalarının burada yürütüldüğünü, ekibin dünyanın en

iyisi olduğunu söyledi. Kızından bahsetti. Kızı hemofili hastasıymış. Yeni evlenmiş. Damadının annesinde de varmış hemofili. Çocuk istiyorlarmış, ama hemofili çok bela bir hastalıkmış. Çocuğa geçme ihtimali olup olmadığını öğrenmek için, tanı amaçlı hemofili A genetik analizi yaptırmaya gelmişler ailece. Karısı gelmişken biz de kendimize bir baktıralım demiş.

"Seninki ne?" diye sordu.

"Nasıl benimki?" dedim.

"Hastalığın."

"Ben hasta değilim," dedim. "Kız arkadaşımı almaya geldim ben. Kız arkadaşım burada çalışıyor. Stephan Becker'in ekibinde doktor."

Adam çok şaşırdı. Öyle şaşırdı ki tavrındaki o küçümseyen, ukala ton yok oldu. Ama saç baş karışık, derbeder halim, özenmediğim kılık kıyafetim pek ikna etmemiş olmalı ki, ne iş yaptığımı sordu. Dünyanın en pahalı kliniklerinden birinde doktor olarak çalışan bir kız arkadaşım olduğuna göre iyi bir işim olmalı.

"Timespace mühendisiyim," dedim. "Çok zamanlı bilimkurgu filmlerinin kesimlerini yapıyorum."

Hiçbir şey anlamadı.

"Yani?" dedi. "Tam olarak ne yapıyorsunuz?"

Kafalarını kazıtmış Armani gözlüklülerin anlamadıkları bir şeyin ucunu kolay kolay bırakmadıklarını düşündüm ve anlamadıkları bir şeyle karşılaştıklarında senli benli olmaktan sizli bizli olmaya hızla geçtiklerini, ne olur ne olmaz.

"Zamanla mekânı eşleştiriyorum," dedim.

Bunu öyle kendimden emin, işimi öyle iyi bilen bir havayla söyledim ki, adam anlamış gibi başını sallamak zorunda kaldı.

"Efekt gibi bir şey yani."

"Pek sayılmaz aslında."

Dram veya aşk filmlerinde zamanın düz kesildiğini söyledim. Tarihsel filmlerde veya onun çok sevdiği aksiyonlarda da düz kesiliyordu. Ama bilimkurguda birden fazla evren olduğu için zamanın helezonik kesilmesi gerekiyordu. Bunun dijital işlenmiş sinyal kesim hesapları diye Türkçeye çevirebileceğim, karışık bir algoritması vardı. Hassas milimetrik hesaplamalar gerektiriyordu. En ufak bir sapmada zaman donardı. Eşleştirme işlemi için SCode41 denen bir programı kullanıyordum. Önce helezonik zaman kesimlerinin ve çoklu mekân uyuşumlarının algoritmik hesaplarını yapıyordum. Bu hesapları programa yüklüyordum. Sonra da programı kullanarak teknik eşleştirme işlemini yapıyordum. SCode41 yazılmadan önce ilkel bir program kullanılıyordu. Bir ayda sadece bir evren bir mekânla eşleştirilebiliyordu, o yüzden eskiden fazla bilimkurgu filmi çekilemiyordu. Ama şimdi dikkat ettiyse çok fazlaydı. Yüz yirmi dakikalık bir filmin bütün evrenlerini her bir mekânla eşleştirmek en fazla on gün sürüyordu.

Böyle inanılmaz saçma şeyler anlattım. Sesimde aşağılamanın izi bile yoktu. Ne olabilir ki diye düşünüyordum. Diyelim ki inanmadı. Yalancı der en fazlası, kafadan hasta bu adam der. Zaten burası klinik. Adam kuşkuyla bakıyordu yüzüme, o kendine güvenen, ukala ifadesi silinmişti.

"Timespace mühendisliği diye bir şeyi ilk defa duyuyorum," dedi.

"Çünkü çok yeni bir alan," dedim, "dünyada sadece iki üniversitede bu eğitim veriliyor, biri Los Angeles'ta, UCLA'de. Diğeri de şaşıracaksınız ama Brezilya'da, Paulista Üniversitesi'nde."

Adam şaşırmadı ya da daha başında yeteri kadar şaşırdığı için hali kalmamıştı. Zaten şaşırması için az buçuk bir şey anlaması gerekiyordu. Fena halde arada kal-

mıştı. Onunla kafa mı buluyorum, gerçeği mi söylüyorum anlayamadığını, anlayamadığı için kıvrandığını görüyordum.

Bu yıl altı film için kontrat imzaladığımı söyledim, hepsini Los Angeles'ta TWC stüdyolarında yapacaktım. Aslında bu iş için Los Angeles'a gitmeme gerek yoktu. Burada, kendi ofisimde de yapabilirdim. Teknik donanımım süperdi. Ama şirket böyle istiyordu. Benim de işine geliyordu açıkçası. Hem kaşem yükseliyordu hem de krallar gibi ağırlanıyordum. Ayrıca ofisim meşgul olmadığı için işlerim yürümeye devam ediyordu. Yalnız laboratuvar programı çok yoğun olduğu için kız arkadaşım benimle gelemeyecekti. Fırsat buldukça L.A.'e uçacaktı. Aslında L.A.'de önemli bir araştırma kliniği Claire'e iş teklif etmişti. Kabul et desem bir saniye bile düşünmez kabul eder, benimle gelirdi ama sevgilimin kariyerini benim için tehlikeye atmasını istemiyordum.

"Sizin de dediğiniz gibi," dedim, "bu klinik dünyanın en iyisi ve Claire'in de içinde bulunduğu ekip Nobel'e oynuyor."

Adam hâlâ kuşkuluydu ama söylediklerime inanmadığını belli ederek kendini aptal durumuna düşürmekten de korkuyordu. Bana inandıysa döndüğünde herkese anlatacak diye düşündüm. Timespace mühendisliği diye bir dal olduğunu iddia edecek. Rezil olana kadar gençlere beni örnek gösterecek: Herif zaman kesiyor zaman, kestiği zamanı da evrenlerle eşleştiriyor. Kolay mı?

"Size kartımı vereyim," dedim. "Daha buradaysanız bir gün ofisime gelin."

Ceplerimde olmayan kartımı ararken Claire kapıda göründü, tatlı bir gülümsemeyle bana seslendi. Herkes dönüp Claire'e baktı. Claire güzeldi, bir timespace mühendisinin âşık olacağı kadar güzeldi. Allahtan beyaz ön-

lük giyiyor diye düşündüm, doktor olmadığını kim iddia edebilir ki. Mükemmel zamanlama, işte timespace mühendisliği bu. Claire'i işaret ettim.

"Kız arkadaşım beni bekliyor," dedim. "Kartım kalmamış. Ama ofisim Soho'da, Grand Otel'in tam karşısı, üçüncü kat. Kapıda Time and Space Works yazıyor. Mutlaka gelin. Size *Mars'ta Bir Antropolog*'un kesim skeçlerini göstereyim."

Adamı bana artık inanmış şaşkınlığı ve ikide bir gözlerine düşen, sapları gevşemiş Armani gözlükleriyle bıraktım. Claire'e omzundan sarılarak Stefan'ın odasına yürüdüm. Claire ona sarılmama şaşırdı. Yakınlığıma anlam vermeye çalıştı, buldu. INFLATED SELF-ESTEEM.

Bir keresinde de Prospect Park'ta Sanem'i beklerken yanıma oturan ve tıpkı klinikteki Armani gözlüklü gibi, hayatı boyunca gözlerinin çevresinde beliren kazayağı çizgiler dışında zaman hakkında düşünme gereği duymamış; bana nereli olduğumu, niye geldiğimi, nerede oturduğumu, bu kadar iyi İngilizceyi nereden öğrendiğimi, evli olup olmadığımı ve hayatımla ilgili daha bir yığın soruyu sorarak inceden asılan; bir içki içelim mi desem bütün günü yatağımda geçirmeye hazır; kırk yaşlarında bir kadına doktor olduğumu, Wolf-Hirschhorn sendromu diye adlandırılan genetik bir bozukluk hakkında araştırma projesi yürüten bir ekipte yer aldığımı söyledim. Klinikten yeni çıkmıştım. Elimde bu sendromla ilgili bir broşür vardı. Broşürde, deforme yüzleri gösteren resimler ilgimi çekmişti. Yolda okurum diye cebine sokmuştum.

"Wolf-Hirschhorn tipik yüz bulguları ile karakterize bir sendromdur," dedim, "zamanla sendromlu kişinin burun köprüsü bozulur, alın genişler, kaşlar kavislenir, kulaklar düşer, bu deformasyona zaman içinde mikrosefali ve zihinsel bozukluk eşlik eder."

Elimi açıp genişliğini ölçmek ister gibi kadının alnına yaklaştırdım. Bir süre endişeyle yüzünü inceledim. Hiç 4p testi yaptırıp yaptırmadığını sordum. Kadının beni ilgiyle dinleyen yüzü allak bullak oldu. Çantasından el aynasını çıkardı. Alnının genişliğini, kaşlarının kavsini inceledi, sorunlu buldu ki ağlayacak gibi oldu.

Cebimde kırış kırış olan broşürü kadına uzattım. Bu klinikte 4p testi yaptırabileceğini, varsa sigortasının karşılayacağını söyledim. İyi günler dileyip kalktım, yürüdüm. Sonra park etmiş bir arabanın camından kadını izledim.

Kadın elinde broşürle kalakalmıştı, paniklemişti. Birden arkamdan birkaç adım koştu. Sonra vazgeçti, durdu. Broşüre baktı. Tuhaf hareketler yaptı, ellerini havaya kaldırdı, başına koydu, birkaç kere kendi çevresinde döndü. Ağaçların arasında kayboldu.

Bunu o kadına niye yaptım bilmiyorum. Hak etmemişti. Ama insanların bir şeyi hak edip etmemeleri üzerinde pek durmuyorum artık, herkese dünyanın dibine düşen bir kutudan bakıyorum.

Uçak inişe geçtiği sırada Yahudiye de bir hikâye anlatmıştım. Böyle bir şey yapmak aklımdan bile geçmemişti aslında. Bana iyilik hali veren bir sürecin sonuna gelmiştim. Evime dönüyordum. Artık beni çok geniş bir dünyada ölüm yokmuş gibi yaşayacağım günler değil; abimin, babamın ve Sedef'in belli etmemeye çalışarak gözlem altında tutacakları, giderek kararan günler ve tatlı sözlerle kısıtlamak isteyecekleri bir alan bekliyordu. Sanem'i görmeyi sabırsızlıkla beklediğim saatler çoktan bitmişti. Zamanın karanlık kuyusunda kaybolmuştum.

Ailemle geçireceğim uzun bir akşamdan sonra, oturduğum apartmanın merdivenlerini çıkarken artık geceleri de uyumaz olan Madam Pulchérie beni pencereden görmüş olacak, koştur koştur gelip kapıyı açacak, hoşgeldi-

niz, hoşgeldiniz, ah çok özledik sizi, abiniz evinize göz kulak oldu, aidatlarınızı da ödedi diyerek beni lafa tutarken durgun zekâlı, yaşlı oğlu yanında dikilecek, annesinin söylediği her sözü başıyla tasdik edecek ve her ikisi de benden sonra yaşıyor olacaklardı.

Yapmam gereken ilk iş buymuş gibi, daha inişe geçtiğimiz anons edildiğinde anahtarımı sırt çantamın dibinden çıkarıp cebime koymuştum. Yahudi anahtarı görünce eliyle uçuş işareti yaparak "Tel Aviv," dedi. Nezaketle gülümsüyordu. Bir şey söylememi veya bir hareket yapmamı bekliyordu, tamam anlaşabileceğimiz bir dil bulamadık, ama inene kadar insanlığın diliyle konuşalım. Garipsedim, transit yolcu olduğunu anlatmak için niye bu kadar çabalıyor ki bu adam, nereye gittiğinden bana ne dedim. Sonra, hiç konuşmasak da on saat yan yana oturduğumuzu, adamcağızın yolculuğu nezaketle bitirmek istiyor olabileceğini düşündüm. Herkes benim gibi nobran değil. Uçak sekiz on saatlik dostluklarla dolu. Bazı yolcular ahbap olmuş çoktan. Uzun yolculuklar insanları birbirine yakınlaştırıyor.

Ansızın konuşmak istediğimi hissettim. Kelimeler ağzımda birikmişti, İngilizce kelimeler. Sık kullandıklarım, hiç kullanmadıklarım, kullanırken tereddüt ettiklerim, anlamını bildiğimden bile emin olmadıklarım. Kelimeler taşacak yer arıyordu. Saatlerdir sustuğum için olamaz diye düşündüm. Daha önce saatlerce sustuğum olmuştu ama sonrasında böylesine delice konuşmak ihtiyacı duymamıştım. Altı aylığına değişip canlanmış hayatımın yine eskiye döneceği, hatta kötüye gideceği; abim, babam, Sedef ve Naz dörtlüsünden oluşan bir çemberin içinde sıkışacağım düşüncesinden kaçmak istediğim için olabileceğini düşündüm.

Artık hayatıma dışarıdan gelebilecek iyi bir şey olmadığını biliyordum. Küçük, anlık mutluluklar sayıl-

mazsa herkes için geçerliydi bu. Dünya çoktandır iyi bir yer değildi, belki de hiç olmamıştı. Dünyanın eski halini bilmiyordum. Kimse bilmiyordu. Bildiğini iddia edenler de bilemezdi. Ama dünyanın hali korkunç olsa da insanlar yarın daha iyi olacakmış gibi salakça bir umutla ve şaşılacak kadar endişesiz yaşamaya devam ederlerken benim hayat çemberim giderek daralacaktı. Öte yandan Sanem'i daha şimdiden özlemeye başlamıştım. Varlığımın bir yanını onun yanında bırakmış gibi buruktum. Zaman artı mesafe büyük ağırlıktı. Katlanması zordu.

Sohbet etmekten ümidini keserek sabırla inişi bekleyen adama Tel Aviv uçuşunda iyi yolculuklar diledim. Hostese benim yemek yememeyle ilgili söylediklerini ima ederek "Beni düşündüğünüz için teşekkür ederim," dedim.

Adam İngilizce konuşabildiğimi görünce çok bozuldu. Kızdığını, kendini kandırılmış hissettiğini anladım. Çok utandım. Adama bir açıklama borçlu olduğum duygusuna kapıldım. Aslında böyle bir borcum yoktu. Açıklamasam da olurdu. Bu adamla bir daha karşılaşma ihtimalim milyonda birdi, belki yüzlerce milyonda bir, belki de sıfır.

Kısacık bir an ihtimaller üstüne düşündüm. Bir milyonda otuz ile yetmiş arası olan bir ihtimal başıma gelmişti. Bir başka milyonda bir olan ihtimalin tekrar başıma gelme ihtimali kaç olabilirdi? Gerçekten kaç olabilir diye merak ettim. Abim olsa hesaplar diye düşündüm, bayılır hesaplamaya, ona hesaplayacak bir şey ver yeter. Hesaplıyordur. Benim bir milyonda otuz ile yetmiş arasında hangi yerde olabileceğimi, semptomların gecikmesini dikkate alarak hastalığımın muhtemel ilerleme hızını her gün yeni baştan hesaplıyordur. Acı acı gülümsedim. Yahudinin yüzü daha da karıştı.

Sorunlarım olduğunu söyledim. Kafam çok karışık-

tı. Yolculuk boyunca hayatımın nasıl bu hale geldiğini düşünmüştüm. Sorularına cevap veremeyişim bundandı. İyi bir yol arkadaşı olamadığım için özür diliyordum. Çok buruk bakıyordum bunları söylerken. Gözlerimden acı akıyordu. Gerçek bir acı akıyordu ve bunun Yahudiyi etkilediğini görebiliyordum.

Adam bir derdim olduğunu anlamış zaten. Halimden belliymiş. Anlatsam hafiflermişim. Konuşmak sıkıntıya iyi gelirmiş. Olabilir diye düşündüm. Anlatırsam belki dünyayı bana karlı gösteren bu bozuk ekran düzelebilir, hatta yok olabilir. Hayat üçüncü boyutuna kavuşabilir. Dokunma tat koku geri gelebilir. Anlatmak sıkıntıya iyi geliyorsa böyle şeyler olabilir.

İnmemize daha on beş dakika vardı. İnsan bütün hayatını ağzından alevler püskürterek anlatmak istiyorsa on beş dakika uzun bile.

Hayatımda hiç konuşmadığım kadar akıcı İngilizce konuşabilmeme kendim de şaşırarak boşanmak üzere olduğumu söyledim. Karım altı hafta önce beni terk etti. Oğlumuzu da alıp İstanbul'a gitti. Boşanma davası açmış. O kadar kahroldum ki evimizi ateşe vermeye kalktım. İçtiğim votkayı perdelere döktüm. Ama tam kibriti çakacakken gözüm oğlumun yuvada yaptığı resimlere takıldı. *I love mommy, I love daddy* yazmış üstlerine, kalpler çizmiş. Ben de evimi yakmak yerine oturup sabaha kadar içtim. Dolapta karımın götürmek istemediği giysileri, bahçede son yaptığımız barbekünün külü öylece duruyordu. Saçma bir şey yaptım, sanki karım evin önünde biriken kardan şikâyet edecekmiş gibi garajdan kar küreğini çıkardım. Henüz kar yağmadı oysa, karım da dönmeyecek.

Ama rutini bozulmamış gibi yaşamaya devam etmek umutları bir süre daha canlı tutuyor. Sanki gerçek benim sandığım gibi değildir, sanki karım ve oğlum İs-

tanbul'a değil de köşedeki hamburgerciye yemek yemeye gitmişler gibi eve döneceklerdir.

Oğlumun özlemine nasıl dayanacağımı bilmiyordum. New Jersey'deki şirketimi satıp İstanbul'a dönmeyi bile düşündüm, ama Amerikan vatandaşlığını almama çok az kaldı, çekip gidersem hakkım yanacak. Ayrıca on sekiz çalışanımı da öylece ortada bırakamam öyle değil mi? Patron olarak bir sorumluluğum var. Çelik konstrüksiyon ve tadilat işleri yapıyorum, terk edilmiş binaları loftlara, ofislere filan çeviriyorum.

Galata'da haftalık kiralanan ucuz bir daire bulmuştum Airbnb'den, orada kalacaktım. İstanbul'da bir baba evim yoktu artık. Annem ölmüştü. Akşam yemeği yerken aortu yırtılmıştı. Tık diye gitmişti. Bir anda. Hastaneye bile yetiştirememişlerdi. Babam evi barkı dağıtıp bir huzurevine yerleşmişti. Ama yakında çıkıyordu. Orada tanıştığı bir kadınla evlenmeye karar vermişti. Kadının kiracısının evi boşaltmasını bekliyorlardı. Bu biraz teselli ediyordu beni. Unutmak mümkün diyordum, babam bile elli yıllık evlilikten sonra annemi unutabiliyorsa ben niye karımı unutamayayım? Her acı unutuluyor.

Boşanmak için karıma çok ağır şartlar ileri sürmeye kararlıydım. İşini kolaylaştırmaya hiç niyetim yoktu. Mağdur olan bendim.

Evet, karımı hâlâ seviyordum, ama evliliğimi kurtarmam mümkün değildi.

Değildi, karım beni aldatmıştı çünkü.

Hayır affedemezdim.

Aldattığı kişi abim olmasa belki affedebilirdim. Her şeyi unutup onurum çiğnenmemiş gibi yapabilirdim. Karımla hayatımıza devam edebilirdik, ama öz abimdi, ikisini de affetmem imkânsızdı.

Altı ay önce başlamıştı ilişkileri, benim Chicago'da büyük bir iş aldığım sırada. Zor bir işti, terk edilmiş bir

çorap fabrikasını bir kimya şirketinin merkez ofisine çevirecektim. Üç ay boyunca ailemden uzak kalacaktım. Sadece hafta sonları gelebilecektim. Ama yokluğumda abim karımla oğlumun yanında olacağı için içim rahattı. Kuzuyu kurda emanet etmişim meğer. İlişkileri olduğunu anlamadım.

Üç ay sonra evime döndüm ve yine hiçbir şey anlamadım.

Altı hafta önce, cuma akşamı, sanki içime doğmuş gibi işten erken çıktım. Markete uğradım. Hafta sonu barbekü yaparız diye düşünmüştüm. Bonfile aldım, hamburger köftesi aldım. Abim etten başka bir şey yemez, sanki hak ediyor. Bir baktım ki valizler kapıya dizilmiş, biletler alınmış, pasaportlar hazır. O gün işten erken çıkacağım tutmasa bana haber bile vermeden kaçıp gideceklerdi yani, bu kadar da zalimdiler.

İtiraf, kavga, gürültü, gözyaşları, her şey yarım saat sürdü. Karımın ortak hayatımızı bitirmeye ayırdığı süre buydu. Sonra dıt dıt korna sesi. Abim taksiyle geldi, oğlumu yuvadan almış. Beni görünce taksiden bile inmedi. Onu vuracağımdan korktu, öyle de korkaktır.

Silahım vardı, evet. Karşı komşum evine giren bir hırsız tarafından öldürülünce almıştım, güvenlik için. Yatak odasında çekmecemde duruyordu. Kilitliyordum elbette. Evde çocuğum vardı.

Karımın gidişi etimden et kopar gibi oldu. Yukarı çıkıp silahımı almaya bile fırsat bulamadım. Arkalarından fırladım. Cadde boyunca taksinin peşinden koştum. Kırmızı ışıkta yakaladım. Camı yumrukladım. Oğlumu götürme diye bağırdım karıma. Abim başını eğmişti, bana bakamıyordu, nasıl bakabilirdi ki? Karım baktı ama, hiç utanmadan baktı. Sonra iki eliyle oğlumun başını sımsıkı tuttu, dönüp bana bakmasına bile izin vermedi.

Beni aptal yerine koyduklarını düşündükçe delire-

cek gibi oluyorum. Abim her akşam benim soframa oturmuştu. Parasını benim kazandığım yemeği yemişti. Hafta sonları abimi de karım ve çocuğumla gezmeye götürmüştüm. Kayak yaptırmıştım. Yemeğini, otel parasını ödemiştim. Şirkette hiçbir iş yapmadığı, boş boş gezinip ona buna patronluk tasladığı halde her ay maaşını yatırmıştım. Abim ne yapmıştı? Karımı çalmıştı, çocuğumu çalmıştı, hayatımı çalmıştı. Aslolan nankörlükmüş meğer, sen iyilikle elini uzatırsın, o elini ısırır.

"Sizce ne yapmalıyım?" diye sordum Yahudiye. "Önümde iki yol var. Ya öldüreceğim ya unutacağım."

"Hayır, karımı değil, abimi," dedim. "Karımınki ihanet, ama abiminki ihanetten çok daha fazlası, hıyanet, yıkıcı bir kötülük."

Adamın lülelerine bakıyordum bunu söylerken. Aklımdan bir yandan bu lüleleri yapmak için elektrikli maşa kullanıp kullanmadığı, bir yandan da Kieślowski'nin başyapıtı geçiyordu: *Dekalog*. Yahudinin kitabındaki on emirden ikisi: Öldürmeyeceksin. Zina yapmayacaksın. Ahlak arayışları, dilemmalar, kafa karıştıran sorular. O on filmi bir de Sanem'le birlikte seyretmiştik. Her birinin üstüne saatlerce konuşmuştuk.

Senin tanrın benim, başka tanrın yoktur.

Sophie adisinin sırıtan yüzü o sırada.

Zihnimde Sophie'nin bir yüzü var. Yaşı belirsiz, ince yüzlü, siyah gözlü, karanlık, zalim ve çok çekici bir kadın.

Yahudi yoğun bir dikkatle bana bakıyordu. Tam bir şeyler söyleyecekti, muhtemelen günah ve bağışlanma hakkında, uçağın tekerlekleri yere değdi. Yolcular ayaklanınca ben de kalktım. Sanki hayatımın en utanç veren sırrını bir yabancıya, üstelik ayaküstü anlatmamışım gibi, tavandan çanta palto indirenlerin arasına karıştım. Gerçi öyledir, en derin sırlar en yabancı olanlara verilir.

Bir gün doktoruma anlattım bunu. Hikâyemin lav kadar sıcak koruna dokunamadan.

"Kaderini bilmeyenlerle oynuyorum," dedim, "onları aldatmak, üzmek, hoşuma gidiyor."

Ama doktorum avucumda tuttuğum koru gördü. Beni anlıyor ve anladığı yerde durmayı biliyor. Deşmiyor, koru kurcalayıp dağıtmıyor, beni ateş içinde bırakmıyor.

"Bazen ben de yapıyorum," dedi. "Ama benimkinin kaderle bir ilgisi yok. Çok basit bir nedenle yapıyorum, o anda konuşmak istemediğim için. Ama her zaman işe yaramıyor. Geçenlerde ne iş yaptığımı soran bir taksiciye ressamım dedim. Eline fırça almış biri değilim oysa. Resmi de sevmem üstelik. Konuşmadan gideriz sanmıştım ama taksici de ressam çıktı."

Güzel sanatlar resim bölümü mezunuymuş taksici. Babasına koah teşhisi konulunca ailesini geçindirmek için takside çalışmaya başlamış. Resim yapmaktan vazgeçmiş değilmiş. Feriköy'de bir bodrum katı kiralamış, atölye yapacakmış. Işıksızmış ama ucuzmuş, gücü de ancak buna yetiyormuş. Yol boyunca bu memlekette sanatçı olmanın ne kadar zor olduğunu konuşmuşlar, sanatın kimsenin umurunda olmadığını.

"Oysa *dünyayı güzellik kurtaracak*," demiş taksici, "tabii dünya kurtulmak istiyorsa, hiç sanmıyorum ya, dünyanın gidişi gidiş değil."

Aslında herkesin az çok öyle yaptığını doktorum da ben de biliyoruz. Herkes biliyor. Kimse kendisi değil. Kendisi diye bir şey var mı, ondan da emin değiliz.

Dünyada böyle ne çok yalan var. Kötü yalanlar değil bunlar, çoğu kendini daha iyi hissetmek için söyleniyor. İnsanın, sürekli kendini kandırması gereken bir varlık olması çok acı. İnsan saf gerçekle yaşayamıyor; çarpıtması, değiştirmesi, kendinin ya da başkalarının başka türlü olduğuna kendini inandırması gerekiyor.

17.

Bıçak

Ne zaman abimlere gitsem babam da gelmiş oluyor. Sanki benim için gelmemiş, öylesine uğramış gibi yapıyor. Abimle Sedef de sanki geleceğimi babama haber vermemişler gibi, yemeği birlikte yiyelim diye ısrar ediyorlar. Geniş tezgâhlı, şık mutfaklarına doluşup bana çok acıklı gelen bir neşe içinde birlikte yemek hazırlıyoruz. Kalın dilimler halindeki eti döküm tavada pişirirken, pilav için tereyağında pirinç kavururken, havuç rendeleyip salata yaparken ben dahil herkes konuşuyor, en çok da babam. Konuşursa bana içini göstermeyeceğini sanıyor.

Döneli kaç ay oldu, abim hâlâ her akşam arayıp yemeğe gel diye tutturuyor. Her akşam değilse de sık sık gidiyorum. Gitmezsem üzülüyorlar. Beni karşılarında konuşurken, gülerken, yemek yerken görmek onlara iyi geliyor. Onları üzmemek için nasıl çabaladığımın farkında değiller. En zoru da bu. Sevilmenin; olduğun gibi, acımayla ve acıyla sevilmenin nasıl ağır bir yük olduğunu bilmiyorlar.

Aslında gece gündüz evimde olmak ve yazmak istiyorum. Sanem'le iki ayrı kıtadayız. Artık yüzlerimiz yok, ellerimiz, gözlerimiz, nefes, bakış, ten yok. Sadece kelimelerimiz var. Kelimelerin açık anlamları, örtülü anlam-

ları, incelikleri ya da çağrıştırdıkları. Kelimelerden bir zincir örüyoruz. Bu zincir bizi birbirimize bağlıyor. Beklediğimiz son gelene kadar da bağlayacak.

Aramızdaki son kelime ne olacak, bilmiyorum. O ânın geldiğini nasıl anlayacağım onu da bilmiyorum. Belki farkında bile olmayacağım. Bilincim ağır ağır solarken, kelimelerin anlamları da renklerin suluboya bir resmin üstüne damlayan suya karışması gibi dağılıyor olacak. Belki o son kelime anlamsız harfler dizisinden başka bir şey olmayacak. Belki yazı zaten anlamsız.

Abimlerdeki yemekte mutlaka taze pişmiş kırmızı et ve karbonhidrat oluyor. Stefan abime her gün yüksek kalori ve nitelikli protein almam gerektiğini söyledi çünkü. Bana her akşam iyi bir et yedirmekte ısrarlılar. Bir bahane bulup gitmezsem üstüme fazla düşüyormuş gibi görünmemek için kapıcıyla yemek gönderiyorlar. Ama abime bana yemek göndermek yetmiyor, bir de telefon ediyor.

"Yedin mi?" diye soruyor.

"Şu anda yiyorum," diyorum.

İnansın diye bir kısmını zorla da olsa yediğim yemeğin fotoğrafını çekip WhatsApp'tan aile grubuna gönderiyorum. Altına esprili şeyler yazıyorum. Pazarları genellikle balık ve özellikle benim için acılı karides yapıyorlar. Babam hâlâ karides yemiyor.

Eskiden sadece pazarları bir araya gelirdik. Annem hayattayken hemen her pazar babamlarda buluşurduk, en çok kahvaltıda, bazen öğleyle akşam yerine geçen uzun ikindi yemeklerinde. Annem muhteşem sofralar kurardı ama misafir porselenlerini çıkarmazdı. Bir keresinde neden çıkarmadığını sordum.

"Sedef ona misafir muamelesi yaptığımızı düşünür, gücüne gider," dedi.

Asıl bu cümleyle Sedef'e misafir muamelesi yaptığının farkında değildi.

Babam abimlerin sokağında, yeni yapılmış bir apartmanın giriş katında oturuyor şimdi. Küçük, karanlık, kiralık bir dairede. Oturma odası otoparka bakıyor. Aslında apartman hiç ona göre değil. Kişiliksiz, fazla süslü, cephesine İyon taklidi sütunlar gömülmüş. Ama gösterişten ve sahtelikten nefret ettiği halde "Nesi varmış? Bence gayet de güzel," diyor.

Erenköy'de evimizi benim için satmamış gibi yapıyor. Ben de o güzelim evin yalnız yaşayan, yaşlı bir adam için fazla büyük ve abimlere uzak olduğu gerekçesine inanmış gibi yapıyorum. Babamın dünya ve düzen hakkında, tarih ve sosyoloji hakkında, jeopolitik ve strateji hakkında yıllardır biriktirdiği kitapları; emniyet, silah, güvenlik dergilerinin ciltlerini ne yaptığını sormuyorum. Biliyorum çünkü, abim sattığını söyledi.

"Orhan'a mı?" dedim.

Abim birden korkunç gözlerle bana baktı.

"Nerden çıktı bu?" dedi. "O herifi niye hatırlıyorsun ki şimdi?"

"Sen unuttun mu ki?"

Ablamız'a kadar abimle Sahaf Orhan'ı ve hatırlattıklarını konuşmaya cesaret edemedik. Yıllarca aramızda kurcalanmadan duran bir tümör oldu bu. İkimiz de derin bir sevgiyle bağlı olduğumuz babamızın aslında kim olduğunu öğrenmek istemedik. Arada bir eve bütün babalardan daha geç gelmesi, bazen hiç gelmemesi sayılmazsa, herkesin babası gibi akşamları elinde ekmekle evine gelen ve herkesin babasından biraz daha sert olan o güçlü ve sarsılmaz kişiliğin sırlarla örülü ikili bir hayat yaşayıp yaşamadığını, gücünü nasıl kullandığını bilmek istemiyorduk. Hatta bildiğimiz kadarını unutmaya çalışıyorduk. Çıldırıyorduk bunun için. Ama olmuyordu, babamızın aslında kim olduğu sorusu içimizi kemiriyordu.

Acı kaskatı bir gerçek ve yaşlıların çığlığı gibi, bize yaşadığımızı hatırlatıyor.

Beni hoş tutmak için daha küçük, dikkate değmezmiş gibi görünen şeyler de yapıyorlar. Sophie'nin beni seçtiği belli olduğundan beri, televizyonun önündeki berjer koltuğu önündeki pufuyla birlikte bana bıraktılar mesela, her defasında ayaklarımı uzatmam için ısrar ediyorlar. Eskiden saygıda şekil şartlarına çok önem veren, çocukken karşısında yayılıp oturduğumuzda bizi şiddetle azarlayan babam saygının şekille ilgisi yokmuş gibi davranıyor artık. Canlanma belirtisi gösterdiği anlarda "Hadi kalk, balkona çıkalım da tüttürelim karşılıklı," diyerek bana sigara bile uzatıyor. Yıllar önce bırakmıştı, annemin öldüğü gün tekrar başladı.

Bana her sigara uzattığında abim öfke dolu bir hayretle babama bakıyor. Babam ne bakıyorsun der gibi başını sallıyor hafifçe. Gözleri nasıl olsa ölmeyecek mi diyor. Abimin yüzü acıdan siyahlaşıyor. Babamın beklenen sonumla daha şimdiden barışmış olmasına tahammül edemiyor. Oysa babamın tutumu barışma değil, kabullenme. Günahlarının kefareti olduğumu düşünmesinin acısını arttırdığını seziyorum. Tarif edemediğim, garip bir duygu kaplıyor içimi. Ne hoş ne de acı bir duygu bu. Üstünlük barındırmayan, talihsiz bir seçilmişlik duygusu. Sophie'yle iyi geçinmem bundan belki de.

Babam Sophie'den sonra, geçmişi değiştiremeyeceğini bildiği halde, zamana geri dönüp yıktıklarını onarma isteğine kapıldı. O da görecek fazla kışı kalmamış gibi yaşıyor. Bu geçmişi onarma gayreti babam için tümüyle faydasız sayılmaz aslında. Yaşattığı acıları gideremez artık. Geç uyanan vicdan geçmişi değiştiremez, ama en azından Ablamız'ı kısmen de olsa hayatına dahil etmeyi başardı. Gerçi bu abimi daha da öfkelendiriyor, canını

yakıyor, görüyorum. Üzülmekle yetiniyorum. Bu konuda babamı ya da abimi anlamaya çalışmıyorum. Bazı anlamalar için vaktim kalmadı.

Onlarda olduğumda, belki olmadığım zamanlarda da bana acıyorlar. Bazen yüzüme bir anlığına, ama en küçük bir sinir ucu hareketini bile kaçırmayacak kadar dikkatle baktıklarını görüyorum ya da ellerime dalan bakışlarını yakalıyorum, bedenimden işaret bekliyorlar. INVOLUNTARY MOVEMENTS.

Abim bana acıdığı için kendine çok kızıyor, hissediyorum. Bulunamayan kumanda, gıcırdayan sandalye, korna çalan taksi gibi küçük şeylere fazla öfkelenerek veya abuk sabuk şeylere fazla gülerek duygularını gizlemeye çalışıyor. Böyle zamanlarda, az konuşan biri olduğu halde susmak bilmiyor. Üstümüze çöken kederi dağıtacak, hep beraber eğleneceğimiz konular arıyor, buluyor da.

Lisedeyken amatör bir tiyatroda oyunculuk yapan, kendinden yaşça büyük bir kıza âşıktı. Kıza yaranmak için provalarına gidiyordu. Belki oyunculardan biri hastalanır da yerine çıkarım, böylece yeteneğim ortaya çıkar, kızın da hayranlığını kazanırım diye oyunu baştan sona ezberlemişti. Ama kimse hastalanmadı, abim sahneye çıkamadı, bir yıldız doğmadı. Hâlâ aklında kalan o oyundan parçalar oynuyor bize.

"Ve dünya avucumda, işte size sunuyorum," filan gibi abartılı bir replikle bitiriyor.

Yerlere kadar eğilerek selam veriyor. Alkışlıyoruz.

"Baba felaketsin," diyor Naz. "İyi ki tiyatrocu olmamışsın."

Sedef abimin yeteneksizliğine gülüyor.

"Doğruyu söyle, kız bu yüzden mi bıraktı seni?" diyor.

"Ben onu bıraktım bir kere," diye itiraz ediyor abim. Bana dönüyor, "Söylesene, ben onu bırakmadım mı?"

"O seni bırakmıştı diye hatırlıyorum," diyorum. Gülüşüyoruz. Abim alınmış numarası yapıyor.

Bir akşam da "Bıyık bırakacağım," diye tutturdu.

Sedef "Yemin ederim boşanırım, hiç sevmem bıyıklı erkeği," dedi.

Sedef'in boşanırım diyen sesinde incecik bir şeyin titreştiğini hissettim, güçlü kelimeler veya kelimelerin gizli gücü. Abime baktım. Sanki aralarında konuşulamayan, hatta dibe gömülmüş bir şey vardı, hali beni yolcu ettikleri günkü haline benziyordu.

Naz tabletini aldı geldi. Babasının fotoğrafını çekti. Yüzüne çeşit çeşit bıyık kondurdu. Malkoçoğlu bıyığının fena durmadığını Sedef bile kabul etti.

"Bak bu olabilir," dedi.

Abimin bıyıklı fotoğraflarından birini beğenirse sesinin ele verdiği şeyi gizleyebileceğini sanıyor diye düşündüm. Clark Gable, Hulusi Kentmen, Hercule Poirot ve Hitler bıyıklı abim öyle komikti ki gülmekten gözlerimizden yaş geldi. Babam birden ağlamaya başlamasaydı gece iyi geçiyordu aslında.

Döndükten sonra iyice kırlaşarak yüzüme daha da hüzünlü bir ifade veren sakallarımı kesmekten söz ediyordum. Hayatım boyunca tıraşsız görmediğim, tıraşsız gezmenin topluma karşı saygısızlık olduğuna inanan babamın buna sevineceğini sanmıştım. Ama gözlerinde dehşet gördüm. Benim de annem gibi gırtlağımı kesmeye kalkmamdan korktu sanırım. Annemin beyaz geceliğinin göğsü kan içindeydi. Yuvasında durmayan, oradan oraya kayan gözlerinde tarif edilemez bir acı, elinde babamın parmaklarını güçlükle açarak aldığı ekmek bıçağı vardı. Yaşadığımız korkudan babamın eli titredikçe bıçaktaki kan incecik damlalar halinde üstümüze sıçrıyordu, giysilerimizde nokta nokta kırmızı yollar bırakıyor-

du. Annem evde yalnız kalmıştı o gün. Henüz bakıcı tutmamıştık. Annem istemiyordu. Bakıcıya muhtaç olmak fikri annemi delirtiyordu. Ağzı tümüyle dağılmamıştı, zorluk çekse de konuşabiliyordu. "İstemiyorum," diyordu bastıramadığı bir öfkeyle, "Asiye her gün geliyor işte, yeter."

Dört çocuklu Asiye her gün geliyor, yemeği temizliği yapıp gidiyordu. Ama annem kendi başına suyunu içemiyordu, yemeğini yiyemiyordu, yutkunamıyordu, yürüyüşü bozulmuştu, dengesini bulamıyordu. Yine de umutluydu. İyileşeceğine inanıyordu. Bu halinin nedeni bulununca tık diye düzeleceğine, bir saniye içinde eski annemiz olacağına o kadar inanıyordu ki ne zaman yeni bir doktor söz konusu olsa gitmek için sabırsızlanıyordu. Ama zaman geçtikçe ve beyninde birbirine değmeyen iki kablo kadar basit olduğuna kendini inandırdığı neden bulunamadıkça hayal kırıklığı büyüyordu, öfkeleniyordu, depresyona giriyordu, bağıra bağıra ağlıyordu. Bu şekilde yaşamak istemediğini, düzelmeyecekse bir an önce ölmek istediğini söylüyordu. FREQUENT THOUGHTS OF DEATH OR SUICIDE. Kızıyorduk. Anne böyle konuşma diyorduk. Kendine bir şey yapacağına ihtimal vermiyorduk.

Babam annemi hiç yalnız bırakmıyordu. Sanki ortada bir sorun yokmuş, sanki annemle gece gündüz birlikte olmak istemesi sırf aşktanmış gibi davranıyordu. Romantik erkeklerle gaddarca alay eden babam bir çiçekçiyle anlaşmıştı. Eve her gün taze çiçek geliyordu; güller, papatyalar, zambaklar. Anneme en güzel elbiselerini giydiriyordu. Dudaklarına kırmızı rujunu sürüyordu. Dans müziği açıyordu. Vücudu hızla pelteleşen annemi kucaklayıp dans ediyordu ve anneme bütün bu romantik hareketlerin nedenini onu çok sevmesine bağlayan güzel sözler söylüyordu.

Babamın annemi ağzından öptüğünü gördüğümüz geceden beri, bize daha önce göstermedikleri aşklarının çok büyük olduğuna inanmıştık. Bu da çok çelişkili, bizi hem mutlu eden hem de içimizi yakan bir duyguya kapılmamıza neden oluyordu. Abimle konuşuyorduk, keşke bu kadar çok sevmeseydiler birbirlerini diyorduk.

Sedef "Bunu nasıl düşünebilirsiniz?" diyordu.

Bize kızıyordu. Annemle babamın aşklarının sahip oldukları en değerli şey olduğunu, bir ömrü ancak böylesi bir aşkın yaşanmaya değer kıldığını söylüyordu. Sedef'in sözlerinden etkileniyorduk.

Onlara kahvaltıya geleceğimiz için babam fırına ekmek almaya gitmişti o gün. Bize gelirken ekmek alın demeyi unutmuş. Kapıcıyı da bulamamış. Hemen gider gelirim diye düşünmüş. Annemi sadece on dakika yalnız bırakmış. Babamla apartmanın önünde karşılaştık. Elinde çeşit çeşit, bir torba ekmek vardı. Hep birlikte asansöre doluştuk.

Neşeliydik. Bahar geliyordu. İnsanın içini umutla, güzel duygularla dolduran bir hava vardı. Güzel havalar anneme de iyi geliyordu, umudunu kaybettikçe kararan yüzü az da olsa gülüyordu. Böyle zamanlarda annemi seyrederken insanın acıyı sürekli taşıyamadığını anlamıştım. Zihin yaşamaya devam edebilmek için endişeyi bir süreliğine unutuyor ve umut bomboş bir şey olsa da bazen yaşanan zamanı kurtarmaya yarıyor.

Hep beraber eve girdik ve annemi salonda, babamın eksiksiz hazırladığı kahvaltı masasının başında, ekmek bıçağıyla gırtlağını kesmeye çalışırken bulduk. Babam atıldı, mengene gibi olmuş parmaklarını açarak bıçağı elinden aldı. Sedef, Naz'ı kaptığı gibi salondan çıkardı. Abimle ben göz göze ve dehşet içinde kalakaldık.

O günden sonra evde yatılı bakıcı olmasına ve annemin herhangi bir nesneyi elinde tutamamasına rağmen

bütün kesici ve delici aletleri kilitlemeye başladık. Çatallar, bıçaklar, makaslar, annemin örgü şişleri, tığları, her türlü tornavida, kâğıt açacağı, jiletler, damarını deler diye kürdanlar, iğneler, hatta babamın altın uçlu dolmakalemi. Ama pencereleri çivilemeyi akıl edemedik. Annem dördüncü kattan atladı. Nasıl başarabildiğini bilmiyoruz. Bakıcısı mutfaktaymış, görmemiş. Yine bir bahar günü, ılık ve temiz hava salona dolsun diye açık bırakılan pencereden, yıkılan ceviz ağacının kesilip düzeltilmiş kökünün üstüne attı kendini. Sorununun beyninde birbirine değmeyen iki kablo kadar basit olmadığını, hayatını yaşanmaz hale getiren şeyin kurtulamayacağını bildiği, ama oğluna geçirdiğini bilmediği genindeki bozukluk olduğunu öğrendikten ve ölmek için çeşitli yollar denedikten sonra.

İçi oluşmadan kurumuş ceviz

Babam kılık kıyafetime, saçıma başıma karışmayı çoktan bıraktığı halde, arada bir sakallarımı kessem mi diye düşünüyordum. Eskiden kirli sakalla dolaşan erkeklere benzememek için her gün tıraş olurdum. Herkesten biri olmak istemezdim. Herkes tıraş olsaydı sakal bırakırdım. Belki de annemin âşık olduğu babama benzemek için tıraş oluyordum, annemin aşkının kopyası olmak için. Bunu yeni yeni fark ediyorum, annemi eskiden sevdiğimden daha başka, hastalıklı bir sevgiyle sevdiğimden beri.

Sakal bırakmak gibi bir niyetim yoktu aslında. Sanem bir iş için Boston'a gitmişti, ben de tıraş olmaya üşenmiştim. Kendi kendine uzadı sakallarım. Sanem dönmeden kesecektim. Ama bir sabah yüzümü yıkarken aynada kendime baktım ve sakallarımın yakında göreceğimi tahmin ettiğim belirtileri saklayabileceğini düşündüm. En azından bir süre. En azından ağzımın dağıldığı sesimden anlaşılıncaya kadar.

Sanem Boston'dayken pek evden çıkmadan kitap okudum, ondan telefon bekledim, doktoruma kısa mail' ler yazdım, en çok klinikte geçen saatlerimden bahsettim. Birkaç kere de Stefan ve Yaşiko'yla buluştum. Beni pahalı Japon lokantalarına davet ettiler, gittim. Japon yemekleri yiyorduk; en çok saşimi, donburi, yakitori. Adlarını niye öğrendiğimi bilmediğim, aslında pek de sevmediğim yemeklerdi bunlar. Yaşiko zaten çok az yediği Japon yemeklerini Japon gibi değil Amerikalı gibi yiyordu, İtalyan yemeği veya Meksika yemeği yer gibi. Bu yüzden ona Japon yemekleri hakkında bir şey soramıyordum. Sorarsam sanki nereden bileyim, Japon muyum ben diyecek. Bu hali garibime gidiyordu, ama sonra Yaşiko'nun Amerikalı olduğunu hatırlıyordum.

Bir de Lisa o günlerde önemli bir davayla uğraştığı, belki de annesini tamamen gözden çıkardığı için Cathy' ye göz kulak olmaya çalışıyordum. Cathy yıkanmayı unutuyordu. Yemek yemeyi unutuyordu. Kim olduğunu unutuyordu. Ona yıkanmasını söylüyordum. Kolundan tutup banyoya götürüyordum. Suyu açıyordum. Şampuanı eline tutuşturuyordum. Sandviç, makarna gibi basit şeyler hazırlıyordum. İtiraz etmeden yiyordu. Yerken "Seni doğurmakla ne iyi etmişim," diyordu. Kendini kutluyordu. Bana sarılıp yanaklarımdan öpüyordu. Çok mutlu görünüyordu. Bense annemin hastalık süreci boyunca hiç mutlu olmadığını, çok acı çektiğini düşünüp acı çekiyordum.

Sanem döndüğünde beni on günlük sakalla bulunca şaşırdı.

"Kötü mü olmuş?" dedim.

"Hayır, çok yakışmış," dedi.

Bir gün babasından söz etti, bir pazartesi akşamı. Tango House'a gitmiştim, Ryuke bize yemek yapmıştı. Sığır

kuyruğu çorbası, adını öğreninceye kadar nefis bir yemekti. Tangocu çiftler pazartesi akşamları çalışmıyorlardı. Gösteri yaptıkları kulüpler kapalı oluyordu. Onlar da mutfakta itişe kakışa yemek pişiriyorlar, yeni dans figürleri çalışıyorlar, gülüyorlar veya bağıra çağıra kavga ediyorlardı. Pazartesi akşamları Tango House'ta hep bir şeyler oluyordu. Ayrılan çiftler pazartesi akşamları ayrılıyordu. Aralarında yeni aşklar pazartesi akşamları doğuyordu.

O akşam mutfak çok kalabalıktı. Sanem'le birbirimizi duyamıyorduk. Biz de yemeklerimizi alıp Sanem'in odasına gittik. Bir şişe şarap açtık. Sanem'in babası kronik akciğer hastasıymış, çocukluğunda verem geçirmiş, sık sık rapor alır, alamadığı nefes yüzünden acıyla inleyerek evde yatarmış. Bir keresinde o kadar kötüleşmiş ki, İstanbul'da hastaneye kaldırmışlar. Kırk yedi gün yatmış. Sanem o yıl devamsızlıktan sınıfta kalmış, kırk yedi günün kırk ikisini babasının refakatçisi olarak İstanbul'da, hastanede geçirdiği için.

Buna üzülmüş müydü, yoksa babası için yaptığı bu fedakârlıktan gizli bir gurur mu duyuyordu, anlayamamıştım. Yüzü sevgi ile kırıklık arasında salınıyordu. Aslında Sanem'in yüzü hiçbir zaman bir duyguda kalmıyordu, hep birbiriyle çelişen duygular arasında gidip geliyordu. Beni ona çeken şeylerden biri de buydu, bunca karmaşık duyguyu aynı anda yüzünde taşıyabilmesi.

Babası hakkında garip bir benzetme yaptı o akşam.

"İçi oluşmadan kurumuş bir ceviz gibiydi," dedi, "kabuğunun sert olduğunu sanıyordu ama değildi."

Kendi babamı düşündüm. Benim babam da ceviz gibiydi, üstelik kabuğu kırılmayacak kadar sertti. Ama Sophie babamın kabuğunu delik deşik etti.

Sanem'in babası hayata karşı zayıf bir adammış. Hayatını eline almasını engelleyen bu zayıflığını küskünlük değil, ince bir sinirlilik olarak dışa vururmuş. Çok erken

yatarmış, belki ağrılarından dolayı. Sağlığı nispeten iyi olduğu zamanlarda dalgın dalgın otururmuş. Nereye baktığı, ne düşündüğü anlaşılmazmış. Gizli bir arzunun veya kavuşulmamış bir aşkın acısını çekiyor falan değilmiş. Öyle bir şey olsa bilirmiş. Anneannesi didiklemeden, annesi söylemeden rahat edemezmiş çünkü. Babasının yapısı böyleymiş, hasta ciğerlerinin hayatın dışına ittiği, yalnız, huzursuz, mutsuz bir adam.

"Belki ruhu da vücudu kadar hastaydı, bilmiyorum," dedi. "Bunu anlayabilecek yaşa geldiğimde ölmüştü."

İstanbul'da hastanede yatarken annesi tek bir kere ziyaretine gelmiş, maddi sorunlardan dolayı. Geldiğinde de babasını tıraş etmediği için Sanem'e çok kızmış. Oysa babası kendi istememiş. Zaten hastanenin berberi varmış, istese tıraş olurmuş.

Ailesinden bahsettiği nadir akşamlardan biriydi. Sustuğunda, yüzünde derin bir haksızlığa uğramışlık duygusu gördüm. Bunun bir kerelik olmadığını, varlığıyla bütünleştiğini hissettim. Bağlarından kurtulmak hakkında söylediklerini hatırladım; didinerek kurduğu, üstünden geçtikten sonra yıktığı köprüleri. Ama sormadım. Sanem'e derinindeki acıları açıkça sorabildiğim tek bir an bile olmadı. Anlattığı kadarına razı olmam gerektiğini düşündüm. Sanki acılarını dikenli tellerle kaplamıştı, sorarsam hem onu kanatacağım hem kendim kanayacağım.

Bu yüzden "Babanı sever miydin?" diye sormakla yetindim.

"Severdim," dedi, "ama elde edemeyeceğini bildiğin bir şeyi sever gibi severdim, uzaktan, pek fazla heyecan duyamadan."

"Anneni?"

Yüzünde yine o karışık ifade vardı. O sırada Eda heyecanla odaya daldı.

"Gelin gelin, bir şey göstereceğim size," dedi.

Peşinden gittik. Mutfakta iki turuncu kadife berjerin önünde koyu vişne rengi deri kaplı ahşap bir piyano taburesi duruyordu. Carnegie Hall'un piyano taburesiymiş. Üstünde kimler kimler oturmuş, ne ünlü piyanistler. Wendy getirmiş.

"Depoyu taşıyorlardı, istedim verdiler," dedi Wendy.

"Bence çaldın," dedi Eda, "var böyle tuhaf huyların."

Wendy kabul etti.

"Kleptomani değil ama," dedi bana dönüp, "hatıra biriktirme tutkusu."

Bir keresinde birlikte çalıştığı ünlü bir kadın sopranonun takma kirpiklerini araklamış.

Wendy kimlerden neleri arakladığını anlatıyordu. Sanem ve Eda gülüyorlardı. Sanem'e baktım. Sevmiyor diye düşündüm. Annesinden iyi söz etmiyor, annesini sevmiyor. İnsan annesini nasıl sevmez ki? Bunu anlamam çok zor. Abimle ben sevgiyi hiç aramadık. Bizim sevmek ya da sevilmek için çırpınmamız gerekmedi, biz sevginin içine doğduk. Sonra farkına vardım Sanem'in annesini de elde edemeyeceğini bildiği, ama elde etmeyi deli gibi istediği bir şeyi sever gibi sevdiğini.

Sanem hakkındaki pek çok şeyi daha sonra anlamış olmak kendimi kötü hissetmeme neden oluyor. Ama içimde okyanus kadar derin bir şey vardı diyorum, her şey o derinlikte kayboluyordu, yüzeye çıkmıyordu. Oysa Sanem de herkes gibi kendini ele veriyordu, bunu şimdi anlıyorum.

Aileyiz biz

Sedef'in sesinde titreyen şey havaya karışıp uçmuştu. Abimin yüzü yumuşamıştı. Naz hâlâ Hercule Poirot bıyıklı babasına gülüyordu.

Abim "Tamam tamam," dedi, "vazgeçtim, ben de amcan gibi sakal bırakacağım."

"Ben keseceğim," dedim. "Giderken bir tıraş bıçağı alayım senden."

Elim boğazımdaydı bunu söylerken, tam annemin gırtlağını kesmeye çalıştığı yerde. O an babamın yüzünü kaplayan dehşeti gördüm. Bize sırtını döndü. Ağladığını göstermek istemiyordu. Hıçkırığını bastırmak için fazla çabalıyordu. Bu yüzden sesi boğuluyormuş gibi çıkıyordu. Sesi ağzından değil ciğerlerinden geliyordu. Kaçarcasına balkona çıktı, abim de peşinden gitti. Sedef, Naz ve ben salonda kaldık. Sessizlik üstümüze çöktü. Naz on üç buçuk yaşın o tatlı zekâsı ve kendini acıdan koruma içgüdüsüyle "Babam kazandibi almıştı," diye fırladı salondan.

"Senin için çok üzülüyorlar," dedi Sedef.

Üzülüyoruz demedi. Zaten demesini beklemedim, Sedef'in de üzüldüğünü biliyorum. Ama abimin karısı o, aramızda kan bağı yok, aramızda kan titremiyor, kan acıyla tütmüyor. Böylece bana karşı dolaysız, dürüst ve gerçekçi olabiliyor. Bu yüzden ona güveniyorum.

Balkondan tuhaf sesler geldi. Babam balkon demirine vuruyor sanki. Ardından abimin anlaşılmayan sözlerini duyduk. Sedef bana sevgiyle bakıyordu ama teselli edecek bir söz söylemiyordu. Olmadığından değil, böyle durumlarda söylenecek yığınla söz var. Eskiden yakın olduğum, hastalığımı bir şekilde duymuş birileriyle karşılaşıyorum bazen, boş teselli sözlerinden ayaküstü destan yazabiliyorlar. İnsanların derinden hissetmedikleri, aslında pek de önemsemedikleri şeyler hakkında bu kadar uzun ve sahte konuşabilmelerine hayret ediyorum.

Sedef beni teselli edecek sözler söylemiyor, çünkü inanmayacağımı biliyor. Aileyiz biz, kanı benim için tütmese de yıllar içinde birbirimize çok yakınlaştık. Bu yakınlık sahte olmayı imkânsız hale getiriyor, sahtelik hemen anlaşılacağı için. Ama aynı zamanda insanı dilsiz

bırakıyor. İyi insanları kötü yapıyor bu, bir şey söylerse yanlış anlaşılmaktan korkmak. Belki de bu yüzden abimle aralarında konuşulamayan şeyleri dibe itiyorlar. Oysa dip bulanıktır demek istiyorum Sedef'e, dipte iyi bir şey bulunmaz, itmeyin.

Sedef elini yanağıma, sakalımın üstüne koydu.

"Çok yakışıyor sana," dedi, "kesme, n'olur."

Bu hareketi bana kanın tütmesi kadar değerli geldi. Kumun akışı bir an için yavaşladı, gülümsedim. Ama gülümseyişimin içinde her zaman bir acı olduğunun farkındayım, saklamayı beceremiyorum. Onlar için dayanması çok zor olan bu zamanlar sıklaşacak, bu tür duygusal krizlerin arası kısalacak, zorluk derecesi giderek artacak. Yaşadık çünkü, oradan biliyorum. Aileme bunu tekrar yaşatmayı istemiyorum ama bunu hissettirmemeye çalışmak beni çok yoruyor.

Babam sanki az önce ağlama krizine girmemiş gibi zoraki bir neşeyle salona döndü.

"Bu devirde araba örtüsü mü kaldı?" dedi. "Sanki Ferrari'si var. Allahın Passat'ı işte. Üstünü örtsen n'olur örtmesen n'olur."

Abimlerin üst katında oturan dişçi arabasına örtü geçirmiş.

Abim "Adam için arabası kıymetli demek ki baba," dedi.

Replikler karıştı diye düşündüm, babamın söylemesi gereken cümleyi abim söylüyor. Memurluğundan gelen bir ihtiyatla mal kıymeti bilmemizi söyleyen hep babamdı. Kriz anlarında kişiler yer değiştiriyor, oğullar baba oluyor.

Naz dünya tatlısı, hepimize kazandibi getirdi. Üstüne beceriksizce dondurma koymuş. Benimki azıcık fazla. Naz bile hassas bana karşı, dondurmamı dikkat çekmeyecek kadar fazla, ama mutlaka fazla koyuyor. O da öyle

kayırıyor beni. Sedef hazır dondurma aldığı için abime söylendi.

"Niye Palmiye Pastanesi'nden almadın? Adam kendi yapıyor, gerçek sütten."

Babam "Bu mevsimde dondurma mı yenir?" dedi göz ucuyla bana bakarak. "Naz boğazını üşütecek."

Sedef "Bir sakıncası yok baba, merak etmeyin," dedi, vücut ısısı filan bir şeyler anlattı.

Böylece doğallaştı konuşmalarımız, gündelik hayatın sıradan ayrıntıları. Doğal sütün önemi, serbest gezen tavuk yumurtaları, Palmiye Pastanesi'nin bu mahallede kışın da dondurma yapan tek pastane olması, üçümüze de temizliğe gelen Nursel'den şikâyet, yine ocağı silmeden gitmiş. Babam Sophie'den beri böyle konularda hep olumlu.

"Valla ben memnunum," dedi, "evi pırıl pırıl yapıyor."

Dördünün de bana gösterdikleri ilgi aşırı arttı. Benim için üzüldükçe sevgileri büyüyor. Onları durdurmak istiyorum. Ama dozu kaçan bu sevginin bana iyi gelmediğini söylersem bir de bunun için üzülecekler.

Belirtilerin yakında başlayacağını hissettiğimi de bu yüzden söylemiyorum. Başlayınca nasıl olsa görecekler, o zamana kadar beni rahat bırakmalarını istiyorum. Ama yapamazlar. Beni kendi kendime ölmeye bırakamazlar. Evimde yalnız yaşamakta ısrar edeceğim, çok üzülecekler, o kadar üzülecekler ki onları üzmek beni daha da üzecek.

Bazen gözümü kapatırken bir tuhaflık hissediyorum. Sol gözkapağım kısacık bir an açılmamakta direniyor. Korkuyorum. Cesaretimi toplamak için bekliyorum. Beklerken zaman uzuyor, bu uzamanın bana bir yararı yok oysa. Dikkatimi gözkapağımda yoğunlaştırıyorum. Tık diye açılıyor. İki gözümü de iyice açıyorum, arka arkaya kapatıp açıyorum. Bir sorun yok. Ama o tuhaflık hissi aklımda duruyor. Bu bir belirti mi emin değilim.

Bazı harfleri yazmakta da güçlük çeker oldum. B'lerim, S'lerim, G'lerim değişti, ama en çok değişen S'lerim. Elyazımdaki S'lerim fazla büyük artık, kalem elimden fırlamış gibi keskin, köşeli veya eğri büğrü yazıyorum. Gözkapağım sayılmazsa henüz tek belirti bu, ALTERATIONS IN HANDWRITING, ama sonuçta belirti. Zamanın yaklaştığını hissediyorum. Üç belirti hakkı tanıdım kendime. Gözkapağımı saymayışım belki de bundan.

Naz'ın uyku saati geçmişti. Tipik anne baba söylenmeleri başladı. Hadi yatağına, çocuklar bu saatlere kadar oturmaz, sonra sabah kalkamıyorsun filan. Naz isteksizce kalktı, bizi öptü.

Odasına giderken "Aaaa, kar yağıyor!" dedi sevinçle.

"Ne zaman başlamış?" dedi babam. "Şimdi balkondaydım görmedim."

Pencereden baktık. Gerçekten de lapa lapa yağıyordu, tipiye döndü dönecek.

"Ben de iyice bastırmadan gideyim," dedim, kalktım.

Komikti bu söylediğim ama gülen olmadı. Evime gidene kadar kar yolları kapatacak değil, çok yakın oturuyorum, yürüyerek beş dakika bile sürmüyor. Kar, bir an önce evimde kendimle kalmak için bahane. Babamın yüzünde yine aynı acı. İçinden benimle konuşuyor. Gitme oğlum, burada kal, hatta ben de kalayım, çocukluğunda yaptığım gibi sen uyuyana kadar yüzüne bakayım. Abimle Sedef, bizde kal diye ısrar etmiyorlar artık. Bir yararı olmadığını sonunda anladılar. Geldiğim hafta her akşam tartıştık bu yüzden.

Kaz tüyü montumu giydim. Babam da "Beraber gidelim," diye ayaklandı. Benimle birlikte geçirdiği her saniyeyi kâr sayıyor. Sokağa çıktık. Abimler balkondan el salladılar. Lapa lapa yağan karın altında birkaç dakika yürüdük. Kar düştüğü anda eriyor henüz, sabaha kadar

yağarsa ancak tutar. Adımları nasıl da yaşlı babamın, nasıl da yorgun, ama gençmiş, çevikmiş gibi yapıyor. Süslü apartmanının önüne geldik.

"Yokuş çıkma şimdi, gel bende kal bu gece," dedi.

Şaşırdım. Babam eskiden 'bizde kal'dı, 'bende kal' olmuş. Birbirine karşıt iki şey içime dokundu. Biri, babam yalnız ve yaşlı bir adam artık. Evi ıssız, kimsesiz, hayat belirtisi yok denecek kadar az. İçeri girecek, antrenin ışığını açacak, yüzü onu ölüye benzeten bir ışıkla aydınlanacak. Antre ışığından nefret ederim. Sanki bir kuyunun ağzını, ıssız ve boş odalara giden yolu aydınlatıyor. Sophie'den yıllar önce, mutlu anne baba evinden ayrılıp kendi evime taşındığımda bir elektrikçi çağırdım ve antredeki düğmeye basmamla evin bütün ışıklarının yanmasını istediğimi söyledim. Adam astronomik ötesi bir fatura çıkardı, şuralar şuralar kırılacak sıvanacak, buralardan kablo geçecek, bilmem ne. Sonunda sadece salonun ışıklarının yanmasında anlaştık. O zamandan beri antredeki düğmeye basmamla salonum da aydınlanıyor. Bir evin ışıkları insanı mutsuzluktan öldürebilir de dipten yüzeye çıkarabilir de.

Babam Erenköy'deki evimizde her gece oturup gazete okuduğu koltuğunu ve gazetesini aydınlatan lambaderi de kiralık evine getirdi. Ama lambader bozulmuş, yaptırmıyor. Zaten o koltukta da oturmuyor artık. Lambader mutlu günlerimizin hayaleti gibi kapkaranlık şimdi, koltuk boş.

Babam antrenin ışığında doğrudan yatak odasına gidecek. Robot gibi soyunacak. Pijamalarını robot gibi giyecek. Ceketini pantolonunu, yatak odasına sığmadığı için aydınlığa bakan odaya kurdurduğu gardıroba robot gibi asacak. Dişlerini robot gibi fırçalayacak. Sonra bütün ışıkları kapatıp yatak odasına gidecek. Karanlıkta bütün kederine ve tükenmiş bedenine rağmen sabaha

çıkmaya kararlı bir şekilde soğuk ve kimsesiz yatağına girecek.

İçime dokunan diğer şey, babamın annemin yokluğunu kabullenmiş olması. Bende kal diyor, öteki yarısının yokluğuna alışmış. Annemin yokluğuna nasıl alışılır? Babam bunu nasıl kabullenir?

"Baba evim şurası," dedim.

"Ama üstün ince oğlum."

"İnce mi? Al diye tutturduğun kaz tüyü mont bu. Hadi iyi geceler, yarın belki uğrarım."

"Belki deme, uğra."

Öptüm babamı. Tıraşlı, yumuşak, sarkmış yanaklarından. Yüzü hep ateş gibi. Yürüdüm. Dönüp arkama bakmadım. Babamın her defasında kapıda durup gözleriyle beni takip ettiğini biliyorum çünkü. Sokağı bitireceğim, köşeyi döneceğim, ancak o zaman içeri girecek. Babamı o halde görmeye dayanamıyorum. Bu kadar çok acıyla yaşıyor olmasına dayanamıyorum. Bir an önce ölmesini istiyorum, uykusunda, hiç acı çekmeden. Onun ölüm acısını yaşamaya çoktan razıyım. Ama babam bana kendi ölümünün acısını yaşatmaya razı değil.

Zamanın kumu

Sophie hayatımıza girdikten sonra bizim lisenin kimya laboratuvarındaki kum saatini sık sık hatırlar oldum. Abimlerde Naz'ın çok kötü çaldığı gitarı dinlerken veya adını bir türlü telaffuz edemediğim için Rukiye dediğim, Ryuke ya da Yruke ya da Uryike bize değişik bir yemek pişirsin diye Sanem'le bir ara sokakta kurulan pazardan alışveriş yaparken veya yemek yemeyi unutan Cathy için ananas dilimlerken, çamaşır salonunda yıkanan çamaşırlarımı beklerken, abimlerde döküm tavaya et dilimlerini dizerken, sakallarımı düzeltirken, kahve yaparken, tuvalette, bakkalda, sokakta,

durup dururken yani, o kum saati gözümün önüne geliyor.

Lisedeyken laboratuvardaki malzemelerle oynamaya bayılıyordum. Ya fazla haşarıydım ya da doğduğumdan beri Sophie pusudaydı. Kaderimin daha ben doğmadan belirlendiği düşünülürse ikincisi daha doğru olabilir. Kimyacının derse girmesini beklerken laboratuvarın demirbaşı kum saatini havaya atıp çeviriyordum. Bir gün havada dört takla attırdığım saati tutamadım, düştü, kırıldı, içindeki kum yere saçıldı. Zaman durdu diye düşündüm, zamanı durdurmak bu kadar kolay.

New York'tayken, dönüşüm yakınlaştıkça o kum saatinin kırıldığı ânı, yere saçılan kumu daha sık hatırlar olmuştum. Zamanı bir hareketle durdurmak fikri aklımda büyüyordu. Aklımı giderek kaplayan bu düşünceyi Sanem'e hissettirmek istemiyordum. Ama Sanem anlıyordu. Hiçbir şey söylemiyor, kederimin yarısını almak ister gibi yüzüme uzun uzun bakıyordu.

O günlerde hava birden soğumuştu. Montum inceydi, üşüyordum, kar yağarsa giyecek kalın bir şeyim yoktu. Babam, gittiğimden beri İstanbul'un hava durumunu takip etmeyi bırakmıştı. Amerika'yı takip ediyordu artık. Bütün eyaletlerin hava durumundan haberdardı. Her telefon ettiğinde sanki gitmem için bir neden varmış gibi, yarın hava Louisiana'da şöyle olacak, Oregon'da böyle olacak diye eyaletleri sayıyordu.

"Yarın orada kar yağacakmış," dedi bir gece, "eksi ikiye kadar düşecekmiş. Kalın bir mont al kendine, en iyisinden."

Gerek olmadığını, yakında döneceğimi söyledim. Cathy'nin evinde, Çin fenerlerinin duvarlarda gölgeler oluşturduğu odamdaydım. Kendime bir kahve yapmıştım. Avluya bakan pencerenin önünde kahveyle sigara içiyordum. Sigarayı çok arttırmıştım. Odam duman altı

olduğu için pencereyi sık sık açmam gerekiyordu, açtıkça da içerisi soğuyordu. Babam mont almam için o kadar ısrar etti ki, sonunda "Tamam alacağım, söz," dedim. Onunla daha fazla konuşacak halim yoktu. Aklım darmadağındı. Kahve fincanını tutan elim tir tir titriyordu.

O günlerde Cathy'nin zihinsel durumu iyice kötüleşmişti. Beynindeki bütün hatlar birbirine karışmış yaşlı bir kadının evinde yabancı bir pansiyoner olmanın pek de akıllıca bir şey olmadığının farkındaydım. Cathy bir sabah uyanıp beni tanımasa, polisi arayıp evimde biri var dese veya başına bir şey gelse, düşse, kalsa, ölse başım belaya girebilirdi. Ama bir zamanlar abimin de kaldığı bu yüksek tavanlı ferah odayı, odanın mini vantilatörden ahşap çalışma masasının üstündeki Olivetti daktiloya kadar en yenisi yetmişli yıllardan kalma eşyasını seviyordum. Cathy'yi de seviyordum. Pek ziyaretçisi olmayan bu tatlı yaşlı kadını bırakıp gitmek istemiyordum. Abime bu yüzden Cathy'nin Alzheimer olduğunu söylememiştim.

Cathy o akşam komşusuyla kavga etmişti. Ben geldiğimde sesi apartman boşluğunda çın çın ötüyordu. Bitişik dairede oturan kendi halinde bir adamcağızı bisikletini çalmakla suçluyordu. Araya girdim, salonda, duvara dayalı duran bisikletini gösterdim.

"Cathy burada," dedim, "senin bisikletin burada. Bak!"

Cathy'nin yüzü geniş bir gülümsemeyle aydınlandı. Bisikletini bulduğuna sevindiğini sandım.

"Matt? Ne zaman geldin sen?" diye bana sarıldı.

Beni yine oğlu Matt sanmıştı. Bozmuyordum artık, Matt'mişim gibi davranıyordum. İlk başlarda "Ben Matt değilim, ben senin kiracınım Cathy, hatırlamıyor musun?" diye anlatmaya çalışıyordum. Ama incecik bir ağlama tutturuyordu. "Beni niye sevmiyorsun, benden niye nefret ediyorsun?" diye mırıldanıyordu.

Bisikletini hemen unuttu. Günlerdir beni beklediğini söyledi. Bana, Matt'e yani, bir mektup yazmış. Ama pişman olmuş. Yüz yüze anlatması gerekiyormuş. Mektubunu alıp almadığımı sordu. Ne diyeceğimi bilemedim. Aldım ya da almadım dersem ne olacağını kestiremiyordum. Cathy cevap vermemi beklemedi. Artık daha fazla gizleyemeyeceğini, bana her şeyi anlatacağını söyledi. Elimden tutup çekiştirerek rengi solmuş, havı gitmiş kadife kanepesine oturttu. Yanıma ilişip iki eliyle elimi tuttu. Elimi sürekli okşuyordu, öpüyordu, buruşuk yanaklarına sürüyordu.

Annem, durumu kötüleşmeden önce beyin hakkında bir sürü şey okumuştu, sinapslar, sinir ağları, nöronlar, nörotransmitterler, milyarca sinir hücresinin birbirleriyle iletişimi. Annemin gözünde beyin bir sistemi olan, karmaşık bir ağ yumağıydı ve kendi sorununu iki kablonun birbirine değmemesi olarak tarif ediyor ve bu tarifini çok mantıklı buluyordu. Belki mantıklıydı da. Ama annemin durumu için geçerli değildi, çünkü sorunu beyni değildi. Annem beyin hakkında çok şey öğrenmiş ama genler hakkında bir şey öğrenmemişti. Hayatını yaşanmaz hale getiren şeyin bozuk bir gen olacağı aklına bile gelmemişti.

Yanımda oturan Cathy sevgi, korku ve pişmanlıkla karışık, anlam veremediğim bir ifadeyle yüzüme bakarken, beni oğlu sanmasının nedeninin annemin kablo diye nitelediği ağların birbirine dolanması olduğunu düşünüyordum. Sakindim, annemin kendi sorununu çok basit bulması gibi, ben de Cathy'nin durumunu basit buluyordum. Basit değilse bile anlaşılırdı. Alzheimer'ın pek de öyle gizemli bir tarafı yoktu.

Cathy masmavi gözlerini bana dikmiş bakarken usulca ağlamaya, onu affetmem için yalvarmaya başladı.

"Neden Cathy," dedim, "neden affedeyim seni?"

Geçmişinin bütün bağlantılarını birbirine karıştırmış zihninin affedilmeyi gerektirecek kadar önemli ne anlatacağını merak etmiştim. Keşke etmeseydim.

Cathy babamdan, yani Matt'in babasından, yıllar önce ölen kocasından boşanacağını söyledi. Çünkü aynı okulda çalıştığı bir öğretmenle ilişkisi varmış. Kesik kesik konuşuyordu. Cümlelerini tamamlayamıyordu. Kelimeleri bulamıyordu. Ağlayarak elimi üst üste öpüyordu. Elim gözyaşlarından ıslanmıştı.

Bunun onun suçu olmadığını söyledim. Çok sevindi. Boynuma sarıldı.

"Benden nefret etmiyorsun, sen çok iyi bir çocuksun," dedi.

Ama yanlış anlamıştım, öğretmen arkadaşıyla ilişki yaşayanın Matt'in babası olduğunu sanmıştım. Oysa Cathy'ydi. Aynı okulda çalıştığı adamla defalarca yatmıştı, arabada, kampta, havuzun duşlarında, çocukları spelling yarışmasına götürdükleri salonun kulisinde, ormanda, koşuda, daha birçok yerde. Nasıl öpüştüklerini, nasıl seviştiklerini, neler yaptıklarını en utanç verici ayrıntılarla, en müstehcen kelimelerle ve hareketlerle, nefes nefese kalarak, neredeyse o anda yaşayarak anlatıyordu. Gençliğine dönmüştü, her şeyi dün yaşamış gibiydi.

Dehşet içindeydim. Utançtan kulaklarıma kadar kızarmıştım. Anlattığı şeylerden çok bunları bana anlatmasına inanamıyordum. Ne yapacağımı bilmiyordum. Aylardır evinde yaşadığım, yakınımmış gibi sevdiğim tatlı yaşlı Cathy'yi böylesine utanç verici bir halde görmek beni mahvetmişti. Yüzüne bakamıyordum. Bir an önce kalkıp odama gitmek, kapımı kilitlemek ve anlattıklarını aklımdan silmek istiyordum. Ama ben gözlerimi kaçırmaya çalıştıkça Cathy çenemi tutup yüzümü kendine çeviriyordu.

Israrla "Anladın mı," diye soruyordu, "anladın mı, anladın mı, anladın mı?"

"Bana bunları anlatma Cathy," dedim, "duymak istemiyorum."

Giderek garipleşti. Ben dinlemek istemiyorum dedikçe daha da akıl almaz hareketler yaptı. Ağlamayı kesmişti. Beni Matt sanmıyordu artık. Beni ilişkisi olduğu adam sanıyordu. Sırnaşıyordu, beni öpmeye, kemerimi çözmeye, elini pantolonumdan içeri sokmaya, yüzümü, kulaklarımın içini yalamaya çalışıyordu. Kıkır kıkır gülüyor, parmağını ağzına sokup utandırıcı isteklerde bulunuyordu.

Sonunda elinden kurtuldum. Panikle Lisa'yı aradım. Hemen gelmesini istedim.

"Cathy'nin durumu iyi değil," dedim. "Hayır, fiziksel olarak iyi. Ama--- ama---"

Bu utanç verici durumu nasıl anlatacağımı bilemiyordum. Düzgün bir cümle kurmaktan âcizdim. Başımın belaya girmesinden de korkuyordum. Cathy'nin hastalığını Stefan'a bile söylemediğim, kalacak yeni bir yer aramadığım için çok pişmandım.

Sonunda Lisa'ya annesinin cinsel bir kriz yaşadığını söyledim. Kalbim güm güm atıyordu. Aklımdan bin tane kötü ihtimal geçiyordu. Lisa'nın peşine taktığı polislerle evi bastığını, iri yarı silahlı Amerikan polislerinin beni yere yatırıp omuzlarıma basarak kollarımı arkadan kelepçelediklerini görür gibi oluyordum. Kendimi Guantanamo'da bulacağım diyordum, sonum orası olacak.

Lisa beni sakin sakin dinledi. Şu anda bir iş yemeğinde olduğunu, gelemeyeceğini, panikleyecek bir şey de olmadığını, annesinin yine otuz beş yıl öncesini hatırladığını söyledi ve bu tür atak durumları için kullanması gereken ilacın yerini tarif etti.

Şoktaydım. Lisa bütün bunları biliyordu. Cathy hiç-

birini uydurmamıştı, sadece otuz beş yıl önce yaşadıklarını dünmüş gibi anlatmıştı ve bütün o pahalı estetik müdahalelere rağmen gözleri ellisine yaklaşmakta olduğunu gizleyemeyen Lisa, otuz beş yıl önce olup biten her şeyi biliyordu. Lisa'nın bütün bunları biliyor olmasını aklım almıyordu. Kızına da mı böyle anlatmıştı diye düşündüm, bu tiksindirici ayrıntılarla mı?

Cathy'nin Lisa hakkında söylediği bir şeyi hatırladım. Bir sabah mutfakta birlikte kahvaltı ediyorduk. Cathy, Lisa'yla telefonda konuşmuştu. Lisa ne söylediyse çok üzgündü. Türk marketinden aldığım ve onu da alıştırdığım beyazpeynire bile dokunmuyordu. Aslında öyle düşünmediğim halde, sırf moral olsun diye Lisa'yı övdüm. Ona bu kadar düşkün olmasının çok güzel bir şey olduğunu söyledim.

"Ölünce bu evi ona bırakacağımdan emin olmak istiyor," dedi. "Benimle o yüzden ilgileniyor, sevdiğinden değil."

Sesi buz gibiydi. Sanki Alzheimer'la boğuşmuyordu. Aklı tamamen başındaymış gibi görünüyordu. O an Cathy'nin duygusuz, sevgisiz bir anne olduğunu düşündüm. İnsan bir yabancıya kızı hakkında nasıl böyle şeyler söyleyebilir?

Lisa'nın dediği ilacı buldum, içirdim. Rica minnet, sanki Matt'mişim gibi, anne diyerek, lütfen diyerek, beni birazcık seviyorsan diyerek. Cathy'nin krizi geçti, sakinleşti. Yine o mavi gözlü tatlı yaşlı Cathy oldu. Bana beni, Matt'i, nasıl büyüttüğünü, kamp yapmak için dağa gittiğimizde bana ateş yakmayı, çadır kurmayı nasıl öğrettiğini, arabamız bozulduğu için yolda kaldığımız, otostop yaparak kampa vardığımız günü ve Matt'le birlikte yaşadığı daha birçok günü anlatmaya başladı.

Birden Matt'in annesini görmeye niye gelmediğini anladım. Bu sahne, Cathy'nin aklı başındayken de yaşan-

mış olmalıydı. Bütün sırlar açığa çıkmıştı. Belki de babaları ölmemişti de bu yüzden evi terk etmişti ya da bu yüzden ölmüştü, bilemiyordum. Çocukları Cathy'den tiksinmişlerdi, nefret etmişlerdi. Matt muhtemelen bu yüzden annesini defterden silmişti.

Bizim sırlarımız da annemin cenazesinde ortaya çıkmıştı. Biz de yıkılmıştık. Abimle ben mahvolmuştuk. Günlerce ruh gibi gezmiştik. Ama biz babamızdan ve annemizden nefret edememiştik. Derinden sarsılmış da olsak, tertemiz bir bütün olduğunu sandığımız geçmişimiz paramparça olsa da onları sevmeye devam etmiştik.

Mutfağa gittim, kendime bir kahve yaptım. Odama geçtim. Kapıyı kilitledim. Pencereyi açtım. Buz gibi bir rüzgâr girdi içeri. Bir sigara yaktım. Avluda Latino bir kadın yanında yedi sekiz yaşlarında bir çocukla çamaşır topluyordu. Çocuğun elinde oyuncak bir uçak vardı. Gülüşüyorlardı. Onları seyrettim. Ne zaman gülüşen bir anne oğul görsem annemle gülüştüğümüz zamanları hatırlıyordum. Annemi hatırlamak gözlerimi yaşartıyordu.

Annemin hastalığı böyle korkunç şeylere yol açmadığı için şükrettim. Oysa olabilecek en kötü şeyin benim annemin başına geldiğini sanıyordum. Cathy bazen mutsuz oluyordu, ağlıyordu ama hemen unutuyordu. Annem gibi acı çekmiyordu. Piyano çalıyordu, dansa gidiyordu, yüzüyordu, gülüp eğleniyordu. Hangisi daha kötüydü karar veremedim. Kendinden tümüyle soyunmuş, benliği yok olmuş, utanç verici sırlarını müstehcen hareketler ve sözlerle ortalığa saçan ama fiziksel ya da ruhsal acı çekmeyen bir Cathy olmak mı, yoksa depresyonun dibinde, konuşamayan, yutkunamayan, yürüyemeyen, acı çeken bir pelte olduğu için yaşamaktan vazgeçen annem olmak mı?

Abim aradı o sırada. Çok korktum. Babama bir şey

oldu sandım. Beni arama saatleri değildi. Beni İstanbul'da akşam, burada sabahken arıyorlardı.

Babam onlardaymış. Hava durumunda buranın karlı olacağını görmüş. Mont al demek için aramış. Hesabıma para yatırdığını söyledi.

"Ucuz bir şey alma," dedi, "kaz tüyü al, sıcak tutar."

Babam böyle söyleyince küçüldüm, küçüldüm, babamın küçüklüğümdeki oğlu oldum. Sessizce ağlamaya başladım. İçimden ateş yükseliyordu. Açık pencerenin önünde ağzımdan acı buharı çıkıyordu. Gözyaşlarım soğuyor, yüzüm buz kesiliyordu. Cathy'yi unutmuştum. Kendi acıma gömülmüştüm. Hayatım böyle olmamalıydı diye düşündüm. Bir baba kaz tüyü mont almasını yaşlı başlı oğluna değil, lise hazırlıkta yatılı okuyan oğluna söylemeli.

Cathy piyano çalmaya başladı. Korkunç kötü çalıyordu. Korkunç bir sesle, bağıra bağıra şarkı söylüyordu. *Ooo baby baby it's a wild world.* Şarkının gerisini hatırlayamıyordu. Aynı cümleyi söyleyip duruyordu.

Ertesi sabah Sanem aradı, "Buluşalım mı?" dedi.

Şantiyede bürokratik bir sorun çıkmış. İşi tatil etmişler. Nefret Mustafa çözmeye çalışıyormuş. Buluştuk. Bana kaz tüyü mont aldık. Söz verdiğim gibi fotoğrafını çekip babama gönderdim. Babam "Çok yakışmış, güle güle giy," diye cevap yazdı. Gülen surat ve başparmak havada emojisi de eklemiş. Kendi beceremez, Naz'a yaptırmıştır, şu resim gibi şeylerden de koy demiştir.

Sonra şantiyeye gittik. Nefret Mustafa yeşil tavanlı, beyaz gövdeli Dodge Dart arabasına dayanmış, cep telefonunda mail'lerini okuyarak Sanem'i bekliyordu. Kime neyin havasını atıyor bu salak diye düşündüm, her karşılaştığımızda bir haller, bir tavırlar.

"Geciktin," dedi Sanem'e.

Meşgul adam tabii, işi gücü var. İçimden yüzüne bir yumruk geçirmek geldi. Niye yapmadım bilmiyorum. Sanem'i korkutmaktan korkmuşumdur herhalde. Sanem'e birtakım kâğıtlar verdi. İşle ilgili bir yığın şey söyledi. Bana göz ucuyla bakıp havalı arabasına bindi gitti. O sırada babamın dediği oldu, kar atıştırmaya başladı.

Sıfırda bir titreme

Şimdi düşünüyorum da bunlar o gece mi oldu, emin değilim. Babamın kaz tüyü mont almam için ısrar ettiği akşam, Cathy'nin çığırından çıkıp müstehcen sırlarını ortaya saçtığı akşam değil, evini bulamayıp kaybolduğu, ıssız bir parkta saldırıya uğradığı, dövüldüğü, parasının ve cep telefonunun çalındığı, eve gelen polisi görünce yüreğimin ağzıma geldiği ve hastaneye Lisa'nın yerine benim koştuğum akşam olabilir.

Arkansas'ta yaşayan iyi yürekli kız kardeşinin Cathy'yi kendi evine götürüp bakmak için geldiği, bir yandan Cathy'nin eşyalarını toplarken bir yandan Lisa'ya telefonda ağzına geleni söylediği, sonra Cathy'nin mahzun ve sessiz haline dayanamayıp içini çeke çeke ağladığı, Cathy'nin "Ağlama tatlım, ağlama," diyerek kız kardeşinin gözyaşlarını silmeye çalıştığı, sonra uslu bir kız çocuğu gibi elini tutup gittiği, gitmeden önce ilkokul arkadaşı sandığı bana yemek masasındaki sayısız defterlerinden birini verdiği akşam da olabilir.

Cathy'nin sözlerini unuttuğu o şarkıyı ben, *I will always remember you like a child girl* diyerek başka bir gece tamamlamış da olabilirim. Hatta Cathy için ağlamışımdır da. Sanem'le ertesi gün buluşmuş da olmayabiliriz.

Üstümde o gün birlikte aldığımız kaz tüyü montum varsa ve kar atıştırmaya başlamışsa, arabasında Müslüm Gürses'ten "Tutamıyorum Zamanı" şarkısını çalarak Sanem'i bekleyen, siyah güneş gözlüklü nefret Mustafa

üst düğmelerini açtığı, jilet gibi ütülü, bembeyaz, incecik bir gömlekle nasıl dolaşıyor olabilir?

Ooo baby baby it's a wild world.

Zaman parçalanıyor. DIFFICULTIES IN EPISODIC MEMORY. Bu ikinci belirti. Üçüncüsünün ne olacağını bilmiyorum. Zaman ve anılar Montauk'ta, o suratsız şişman kadının restoranında otururken sandalyeden düşen sırt çantamdan fırlayan *Montauk*'un yaprakları gibi dağılıyor. Toplayıp kitabın içine tıkıştırıyorum, karmakarışık.

Sanem çocukken kitaplarını dağılmadan önce bantlarmış, dağılacağını tahmin ettiği yerlerden. Ama hep farklı yerlerinden dağılırmış kitaplar. İnsan zamanın nereden dağılmaya başlayacağını bilemiyor. İnsan hayatının nereden, nasıl ve ne zaman dağılacağını tahmin edemiyor. Çünkü Sophie çok ketum, işaret vermiyor. Belki Sophie de bilmiyordur, oynuyordur bizimle, canı ne zaman ve nereden isterse oradan ve o zaman dağıtıyordur.

Şimdi bütün bunları yazarken hikâyemin dağıldığını fark ettiğim parçalarını bir araya getiriyorum. Doğru sıraladığımı sanıyorum, ama yarın bunu yapabilecek miyim bilmiyorum. Tek bildiğim parmaklarım kilitlenince kadar yazmanın zihnimi bütün tutmasına yarayacak olması. Üçüncü belirtiye kadar buna ihtiyacım var. Çünkü Sanem bana her gün yazıyor. Bazen günde on kere, yirmi kere. Mail kutum arka arkaya çınlıyor. Okumaya yetişemiyorum. Yutarcasına okuyorum yazdıklarını, adlandıramadığım duygular yüzünden içim ağrıyor.

Nadiren de olsa hiç yazmadığı oluyor. Yazmadığı günler çalışma masamda mail çınını beklerken uyuyakalıyorum. Uyandığımda odam kör edici bir aydınlık içinde bile olsa kendimi zifirî karanlıkta buluyorum. Var mıyım yok muyum anlayamıyorum. Bunu düşünebildi-

ğimden bile emin değilim. Böyle anlarda hiçbir şey hissetmiyorum ne korku ne keder.

Son gittiğimde doktoruma anlattım bunu.

"Sanki içimdeki duygular, düşünceler, hatta bedenim benden alınmış gibi oluyor," dedim. "Sanırım ölmüş olmak böyle bir şey."

"Öyle olsa ben hiç yaşamamış olurdum," dedi.

"Hiç mi duygulanamıyorsun? Keder, sevinç, hüzün. Hiç mi?"

"Hiç diyemem, ama yaşadığımı hissetmeme yetmiyor."

Doktorum kendi hayatını ölüm sınırında seyreden düşük nabız olarak tarif ediyor ya da sıfırda bir titreme.

Bir konuşmamızda çocukken babasıyla birlikte geçirdikleri sayılı günlerden birini anlattı. Lunaparka gitmişler. Velayet gereği babasının onunla zaman geçirmesi gerekiyormuş. Dönme dolaba, zincirli salıncağa, uçağa, balerine filan binmişler. Berbat bir günmüş. Ne eğleniyorlarmış ne de çekip gidiyorlarmış. Babasının zorla üstlendiği bu görevi yerine getirmekten çok sıkıldığı belliymiş. Oğlunu götürecek başka bir yer bulamadığı, belki de aramadığı için geldikleri bu lunaparkta, küçümsediği lümpenlerin arasında olmaktan hiç de hoşnut görünmüyormuş. Doktorum, varlığının babası için bir yük olduğunun farkındaymış. Bu yüzden bir şey sormuyormuş. Soru sorarak babasının yükünü daha da arttırmak istemiyormuş.

Fizik denen bilimden de haberi yokmuş daha, henüz altı yaşındaymış. Ama o gün fiziğin varlığını devasa bir kanıt olarak burnunun dibinde bulmuş. Çok etkilenmiş bundan. Uçağın kaldıraçlarından, zincirli salıncağın motorundan gözünü alamamış. Henüz adını koyamadığı bilim heyecanı dışında bir şey de hissetmemiş öte yan-

dan ne korku ne sevinç. Bütün çocukların hatta büyüklerin delice çığlık attıkları zincirli salıncak iyice açıldığında, altındaki insanlar küçülüp nokta kadar kaldığında bile düşündüğü şey ya zincir kopar da düşüp ölürsem değil, salıncağı bu kadar açabilen şeyin ne olduğuymuş.

Sonra boks makinasında yumruk atan acayip adamları seyretmişler. Babası fiziksel güce itibar eden biri olmadığı halde, makinanın tepesinden sarkan kırmızı topa vurmak istemiş. Oğluna ne kadar güçlü bir adam olduğunu mu göstermek istiyormuş, yoksa kendi gücünü mü sınamak istemiş, doktorum bilmiyormuş bunu. Kırmızı meşin topa sert bir yumruk atmış babası. İbrede en yüksek rakam 999'muş. Babası 750'yi vurmuş. Ondan önce yumruk atanların hiçbiri 500'ü geçememiş.

750'yi vurması olay olmuş. Makinanın başında toplanan, babasının normalde selam bile vermeyeceği adamlar hayranlıkla alkışlamışlar. Babası gururla gülümsemiş, fazla değil, hafifçe. Gücünü takdir etmesini bekleyerek oğlunun yüzüne bakmış. Oysa o çok saçma bulmuş bunu. Vurulmaktan harap olmuş, leş gibi, kırmızı bir topa yumruk atmanın nasıl bir amacı olabileceğini anlayamamış. Babası, oğlu tarafından takdir edilmeyişini cezasız bırakmamış. "Şimdi de sen vuracaksın," demiş.

"Topa boyum bile yetişmiyordu," dedi. "Seyirciler babamın şaka yaptığını zannettiler, gülüştüler. Ama babam ciddiydi. Makinayı işleten adama bir sandalye bulmasını söyledi."

Nereden buldularsa bir sandalye getirmişler, doktorumu üstüne çıkarmışlar. Ama yine yetişmemiş boyu. Bir de kasa koymuşlar üstüne. Babası bütün gücüyle topa vurmasını söylemiş. O da vurmuş. Tam bir itaatle. Sırf ruhunu kerpeten gibi sıkıştıran bu saçma gün bitsin diye. İbre sıfırda belli belirsiz titremiş. O kadar. Belki titrememiş bile. Babası ve seyirciler kahkahalarla gül-

müşler. Doktorum babasının bunu onu küçük düşürmek için yaptığını anlamış. Utançla titremiş. Hatırlayabildiği en kuvvetli duygu ânı buymuş, bizzat babası tarafından aşağılanması. Ama aynı zamanda bunun üstünde durmaması gerektiğini de anlamış. Ruhunun dibinde bir yere itmiş bu aşağılanmanın utancını. Zaten başka bir şey görmüş o an, hayatının ileride neye benzeyeceğini. Şimdi ne zaman bir şey hissetmesi gerektiğini düşünse o boks makinası geliyormuş gözlerinin önüne.

"Hayatımın duygusal salınımı bu," dedi, "sıfırda titreyen ibre."

Doktorum babasının acımasızlığından bahsederken ben kendi babamı düşündüm, ondan neden nefret edemediğimi. Bir zamanlar işkencecilerin müdürü olduğunu annemin ölümünden sonra, acı biçimde öğrendiğimiz babamdan nefret etmek istediğim halde neden edemediğimi kendime bininci kere sordum. Eve, başkalarına yaptığı kötülüğü duvarlarında korkunç çığlıkların yankılandığı, karanlık, rutubetli bodrumlarda bırakarak elinde ekmek, çikolata veya can erikle geldiği ve geldiği zaman mutlulukla dolduğum, uyuyabildiğim, bizi çok sevdiğini bildiğim babam olduğu için olabilir mi?

İyi babamla kötü babam arasındaki farkın genomla evren arasındaki fark kadar büyük olduğunu düşündüm. Kötülüğün iyiliğin içinden çıkabileceğini, kötülüğün iyilikle sarılmış olabileceğini, tersinin de mümkün olduğunu. Yıllardır neden nefret edemediğim sorusuyla boğuştuğum halde babamın karanlığıyla barışığım. Bunda benim zayıflığım kadar Sophie'nin de etkisi var. Sophie'nin duvarlarına çarpıp parçalanmamak için babamın karanlığıyla barıştım. Abim neden barıştı bilmiyorum. Bunu konuşmadık, konuşamıyoruz. Belki de abim Ablamız'ı reddedişini babama verdiği bir ceza olarak görüyordur.

Artık barışmış olsak da babamın zihnimde giderek

daha sık beliren ve güzel annemin de eşlik ettiği karanlık yüzünü düşünmek her defasında iliklerime kadar vuruyor beni. Babamın "Ne yapsaydım yani? Devlet düşmanlarına aferin mi deseydim?" dediğini unutabilmek için her şeyi yaptım. Kaçtım, koştum, çığlık attım, tırnaklarımı kendi derime geçirdim, ciğerlerimi sökmek istedim. Aynada kendime, babamdan nefret edemediğim için kendimden nefret ediyorum dedim. Ama içime nefret koymayı başaramadım.

Babamın Sophie'nin beni seçtiği belli olduktan sonra giderek acınası hale gelen yüzünü, ekmek kabuğunu çiğneyemeyen dişlerini, eklemleri şişmiş, eğri büğrü ellerini, içi boşaldığı için derisinin kırış kırış sarktığı boynunu, çökmüş gözlerini kaplayan acı buğusunu unutmak için doktoruma S harfimin değişmeye başladığından bahsettim.

"Kalem elimden kaçıyormuş gibi eğri büğrü yazıyorum," dedim, "ama en çok S'leri. Sanki parmaklarımın kendine ait bir beyni var, benden ayrı hareket ediyor."

"Sence S'lerini değiştiren Sophie mi, Sanem mi?" dedi.

"Bilmiyorum," dedim, "ikisi de olabilir, neden?"

"Belki Sanem'i özlediğin içindir S'lerinin değişmesi."

Doktorum özlemi biliyor diye düşündüm. Acaba kimi özlüyor, oğlunu mu? Belki bütün duyguları biliyordur, ama bir körün renkleri bilmesi gibidir.

"Yazarken kelimeleri unutmaktan korktuğum kadar hiçbir belirtiden korkmuyorum," dedim. "Sanem'e yazamamak yok oluşumun başlangıcı olacak."

SLOWNESS IN FINDING WORDS. Henüz kelimeleri aramıyorum.

Oyuk

Bana yazdığı kelimeler Sanem'in ruhuna ne yapıyor, bilmiyorum. Mail'lerinde kendisi gibi karışık, gizli bir dil

var. Anlatması çok zor. Yazdıkları hem aşk hem değil. Renklerin ışıkta başka, gölgede başka görünmesi gibi. Aynı kelimeleri sabah okuyorum baştan ayağa aşk, akşam okuyorum baştan ayağa acı. Bazen kendinden mi söz ediyor benden mi, onu bile ayırt edemiyorum. Garip bir şey yapıyorum, ekranı aynaya tutup yazdıklarını bir de tersinden okumaya çalışıyorum, sanki gerçek olan neyse bana aynada görünecek.

Bazı anlar var, diye yazıyor mesela, *nasıl oluyorsa, insan o âna ait olmadığını anlıyor. Böyle anlarda zaman ileriye doğru bir akış değil, tarifsiz bir boşluk oluyor.*

Aklıma sevişirken ağladığı geliyor. Onun sıcak gözyaşlarından ıslanan kendi yüzümü hatırlıyorum. Sanem'in seviştiğimiz âna ait olamadığını biliyorum. İçime onsuzluğun ağrısı sızıyor. Korkuyorum. Her mail'de biraz daha mı kaybolacak aramızdaki şey? Sonunda, belki de hiç var olmamış bir şeyi zorla sürdürmek için birkaç kelime yazdığımız beyaz ekranlar mı göndereceğiz birbirimize?

Aklımda ikimize dair çok şey var. Bunlar sadece anılar değil. Hatta anılardan çok hiç yaşanamayacak şeyler dolduruyor aklımı. Bazen o da bunlardan bahsediyor, imkânsızdan. *Keşke dünya yeni bir şey olsa* diyor, *zaman kendi içine dönen bir yol değil, bizimkini diğerlerinden ayırabileceğimiz ve sonsuza kadar dönecek bir çember olsa.*

Aslında Sanem'in bu cümlelerinin beni sevindirmesi gerekiyor, ikimizin zamanını sonsuzluğa yakıştırdığı için. Ama içimi bir yokluk duygusu kaplıyor. Sanem'in yazdıklarını ilk mail'inden başlayarak tekrar okuyorum. Bir başlangıcımızın olması beni varlığımıza inandırıyor. Yazdıklarını tekrar okumanın giderek daha fazla zamanımı almasına seviniyorum. İyimserlikle doluyorum ve Sanem'in *insan o âna ait olmadığını anlıyor* derken, bensizliğin yarattığı boşluktan söz ettiğine inanmak istiyo-

rum. Ama ertesi gün bensiz hayatında iyi olduğunu düşünüp acı çekmeme neden olan şeyler yazıyor. Eda'yla Astoria'da milongaya gittiğini, çok hoş bir Portekizliyle dans ettiğini, zehir gibi acı bir karidesli paella yediklerini anlatıyor.

Beni niye üzmek istiyor diye düşünüyorum. Niye yazıyor bana bunları, kelimelerden ördüğümüz zincirin sonu gelsin mi istiyor? Tenimden ateş yükseliyor. Ama sonraki satırda serinliyorum. *İçimde bir oyuk var* diyor, *ne yaparsam yapayım BOŞLUĞUN dolmuyor.*

Bana yazdıkları birlikte yaşadığımız anlardan çok da farklı değil aslında. Sanem'le yaşadığımız her an öyleydi; çelişkili, kararsız, kuşku dolu, her haliyle sıra dışı ve garip bir şekilde tutkulu.

Dönüşümden bir gün önce "Hayat seninle başka bir şey olmuştu," dedi.

Benim için hiç iyi olmadı bunu söylemesi.

Yine Montauk'a gitmiştik. Dönmeden önce son defa orada olmak istemiştim. Bir daha göremeyeceğimi bildiğim okyanus bana iyi geliyordu. Sonsuzluğu ve aslında sonsuzluğun içinde hiç olduğumuzu hatırlatıyordu. Bu da Sophie'ye sandığın kadar önemli değilsin demekti, bir hiçin kaderisin ve bu nedenle sen de bir hiçsin.

Uçsuz bucaksız kumsal bomboştu. İkimizden başka kimse yoktu. O sıcak ve kalabalık yazdan ne bir şezlong ne bir şemsiye kalmıştı. Tahta döşeli yollar rüzgârın savurduğu kumun içinde kaybolmuştu. Cankurtaran merdiveni devrilmişti. Dondurmacılar, pizzacılar, sosisçiler karavanlarını toplayıp gitmişlerdi. Hediyelik eşya satılan tahta kulübeler kapanmıştı. Tahta kepenklerine asma kilitler asılmıştı. Gökyüzü karakalem bir resme benziyordu. Bulutlar kat kat tozdan yapılmış gibiydi. Okyanus erimiş kurşunu andırıyordu.

Dünyanın sürekli uğuldayan bir yer olduğunu hatır-

latan dalgaların ve kışın geldiğini haber veren sert rüzgârın sesi sayılmazsa derin bir sessizliğin içindeydik. Öylesine yalnızdık ve ikimizdik ki, sanki bütün dünya çok eğlenceli bir partiye gitmişti de biz davet edilmemiş gibiydik. Zaten biz ne zaman ikimiz olsak dünya bizi terk etmiş, kimse bizi aralarında istememiş gibi oluyorduk. Birbirinin acı dolu bedenleriyle yetinen iki yoksul âşık, âşık olduğunu bilmeyen veya bilmek istemeyen.

Soğuk kumlara yan yana oturmuştuk. Avuçladığımız kumun parmaklarımızın arasından akıp gitmesine bakıyorduk. Ben daha çok ona bakıyordum. Ona bakmak da tıpkı okyanus gibi içimi sonsuzlukla dolduruyordu. Zamanın kumunun akıyor olmasının bir önemi yok diye düşünüyordum. Zamanın akması şu ânın sonsuzluğunu değiştirmeyecek. Abim yanılıyor, aşk tamamen dünyevi olamaz, sonsuzluk dünyeviliği aşıyor.

Sanem "Hayat seninle başka bir şey olmuştu," dedi.

Hayatı başka yapan nedir diye düşündüm. Hayatı aşk demenin yetmediği aşktan başka ne değiştirir?

Bunun aşk olduğunu söylemesini istedim. Yaşadığımız şeyin en düz, en sık rastlanır, en basit haliyle aşk olduğunu söylemesini diledim ve bekledim. Ama Sanem kendiyleydi. Sadece kendine ait bir zamanın içindeydi. O zamanın içinde ben çoktan gitmiştim, yoktum. Yarın gelmişti, geçmişti, bugüne ve düne karışmıştı, zaman ileriye doğru bir akış değil, tarifsiz bir boşluk olmuştu.

Sophie'den önce umutlanmak benim tabiatımdı. Abim umuda değil rakamlara inanırdı. Bilimciydi, sayılarla haşır neşir olan oydu. Oysa ben kelimelere ve anlamlara yakındım. Ölçülebilir bir birimi olmayan duygularla ilgiliydim. Ama kaderimin bilimsel kesinliği karşısında durduğumuz yer değişmişti. Sophie'den sonra umut benden gitmişti. Bu kesinliğe inanmamak için kıvranan, verileri dolandıran, çarpan, bölen, verilere inancı-

nı kaybeden abim olmuştu. Üstüne hayatını kurduğu bilimin yanlış çıkmasını umuyordu. Bunun için ömrünün yalan olmasına bile razıydı.

Zamanın benimle başka bir şey olduğunu söyleyen ve bana kendine ait bir zamandan bakan Sanem'in sözlerini bir cümle ilerletmesini beklerken, onun zamanına ait olamayacağımı, abime devrettiğim umudu geri almamın bir işe yaramayacağını anladım. Böylece Sophie'ye düşman oldum.

Sanem dönüşte yine trende uyudu. Omzumda uyuyan yüzüne baktım ve aşktan hiç söz etmeden bende aşk hali yarattığı sayısız ânı düşündüm. O an Sanem'in zamanının parçası değil, kalbinde bir oyuk olduğumu ve Sophie'yle aslında hiç uzlaşmadığımı anladım. Bozuk genime gömdüğümü sandığım yaşamak arzusu içimde bir damarı yırttı, arzu kanıma karıştı. Bu da benim için hiç iyi olmadı.

19.

Ablamız

Babamın doğum gününü kutlayacağımız gün kemiklerle kafayı bozmuş bir adamla tanıştım. Adamın kemikler hakkında bilmediği şey yoktu. Belki de uyduruyordu, bilmiyorum, sonuçta Sedef'in hastasıydı. Ama her şeyi biliyormuş gibi konuşuyordu. Çok inandırıcıydı. Ben de kemiklere hayrandım. Adlarını, şekillerini, bedendeki yerlerini biliyordum. Ama bu ufak tefek, solgun yüzlü adam düpedüz kafayı takmıştı. Elinde, ikide bir kalemtıraşla açtığı, yongasını dikkatle küçük bir poşete doldurduğu bir kurşunkalem ve küçük bir defter vardı. Sedef'in muayene odasının önündeki banka oturmuş, bir şeyler çizerek sıranın ona gelmesini bekliyordu.

Abim sabah telefon etmişti. Babamın doğum günü için bir restoranda yer ayırtmış.

"Niye evde kutlamıyoruz?" dedim.

"Babam öyle istedi," dedi, "ben de anlamadım."

"Sedef'e zahmet vermek istememiştir."

"Sanmıyorum, başka bir niyeti var gibi geldi bana."

"Ne gibi?"

"Bilmiyorum."

Sesi sinirliydi. Ablamız'la ilgili olduğunu düşündüm. Abim babama başka bir nedenle sinirlenmiyor.

Restoranın yerini sordum. Çok karışık bir tarif verdi. Anlamadım.

"Sen en iyisi Sedef'e git, birlikte gelirsiniz," dedi.

Sedef'in muayene odasının önünde üç kişi vardı. Kendi kendine mırıldanarak sağına soluna tüküren, ikide bir kalkıp gitmeye yeltenen orta halli, orta yaşlı bir kadın. Sürekli telefonla konuşan ve kalkıp gitmeye yeltenen kadını kolundan tutup oturtan bir genç. Bir de kemiklerle kafayı bozmuş, bu ufak tefek adam. Adamın yanına oturdum. Hastaların sırasını gösteren ekrana baktım, Sedef'in göreceği kaç hasta var diye. Sadece bir kişi vardı. Ömür Taş. Kim bu Ömür Taş? Yanına oturduğum adam mı, karşı bankta oturan kadın mı?

Psikiyatriyle ortopedi poliklinikleri aynı koridordaydı. Ortopediyi bekleyenler çok daha kalabalıktı. Aslında kalabalık olması gerekenin psikiyatri olduğunu düşündüm. Herkesin ruhu hasta. Herkesin kendiyle zoru var. Ama herkes ruhunu kendi tedavi etmeye çalışıyor. Adam elindeki küçük deftere bir şeyler çizip duruyordu. Göz ucuyla baktım, bir şeye benzetemedim. Sonra birden el kemiklerinin resmini çizdiğini fark ettim. Çok güzel çiziyordu, çocukken elimden düşmeyen sağlık ansiklopedisindeki kemik resimleri gibiydi.

"Nohutsu kemik mi bu?" dedim.

"Nohutsu da diyorlar," dedi herhangi bir şaşırma belirtisi göstermeden, "ama ben bezelye kemik diyorum."

Kemikler hakkında konuşmaya başladık. Adam benim de az buçuk bildiğimi görünce iyice coştu. Benim sandalsı dediğim kemiğe o kayıksı diyormuş. Aysı kemiğe hilal kemik, çengel kemik diyen de varmış. Dil kemiği bağımsız olan tek kemikmiş. Çok enteresan değil miymiş bu? Kuyruksokumu kemiği çürümezmiş. Kemiklerin iç yapısını anlattı, iç yapısı mıydı gerçekten söyledikleri bilmiyorum, uydurmuş da olabilir. Sonra defterine

uç parmak kemiklerini çizerek eli tamamladı. Bana gösterdi.

"Nasıl olmuş?"

"Müthiş," dedim. "Ressam mısınız?"

Cevap vermek yerine en sevdiğim kemiği sordu. Parmaklarımla annemin köprücük kemiğini yoklayarak uyuduğum zamanları hatırladım, içim özlemle doldu.

"Köprücük," dedim, "sizinki?"

Elmacık kemiğiyle gözyaşı kemiği arasında seçim yapamadığını söyledi. Bir kadının yüzüne güzelliği elmacık kemikleri verirmiş, ama gözyaşı kemiğinin adı da çok hüzünlüymüş.

Tam kemikler hakkında bu kadar şeyi nereden bildiğini soracaktım, ekran çınladı.

"Sıram geldi," dedi, "size iyi günler."

Ömür Taş başıyla acele bir selam verip Sedef'in odasına girdi.

Restorana önce Sedef'le ikimiz gittik. Sonra abim geldi. Babam ortada yoktu henüz. Belli belirsiz bir gerginlikle bekledik. Sonunda geldi.

Abim "Nerede kaldın baba, merak ettik," dedi.

"Ablanızla beraberdim," dedi babam. "Doğum günüm diye bana pasta yapmış."

Bunu çok doğal bir şeyden söz eder gibi söyledi. Ablamız bizim de hayatımızın bir parçasıymış, çok seviyormuşuz, keşke Ablamız'ı da getirseydin, niye getirmedin dememiz gerekiyormuş gibi. Abimin yüzü öfkeden kıpkırmızı kesildi.

"Ablanız deme baba!" dedi. "Ablanız deyip durma şuna!"

"Ama ablanız," dedi babam, "o benim kızım."

Sakindi, sesi pürüzsüzdü. Peçetesini dizlerine serdi.

"Rakıyı söylediniz mi?"

Babama bakakaldım. Çok şaşırmıştım. Çok şaşırmıştım, çünkü Amerika'dan döndüğüm gün, arabada aynı konuşma abimle benim aramda da geçmişti, hemen hemen aynı kelimelerle.

Slalom yapan kırmızı Porsche yüzünden birbirine giren trafik sakinleştikten sonra babamı sordum, yokluğumda nasıl olduğunu.

"Aynı işte," dedi abim, "bıraktığın gibi."

İçimde keskin bir acı dolaştı. Bıraktığım gibi, yarı ölü yarı canlı yani. Yarı masum yarı suçlu. Yarı var yarı yok. Hayatı kale gibiydi babamın, sahip olduğu her şey bu küçücük kalenin içindeydi. Ama kalenin duvarları delik deşik oldu. Babamın kalesi artık bir harabe.

Abim "O kadınla görüşüyor," dedi.

"Hangi kadın?"

"O kadın işte. Kaç tane o kadın var?"

"Ablamız mı?"

"Ablamız deyip durma şuna," dedi sinirle. "Nereden ablamız oluyor?"

"Ama ablamız. Sonuçta babamızın kızı."

"Çıldırtma beni. Birlikte yaşadık mı? Ortak bir hatıramız mı var? Yüzünü ilk gördüğümde benim çocuğum vardı be! Ne ablası!"

Abim yumuşamıyor. Ablamız'ı affetmeye niyeti yok. Ablamız'dan ısrarla o kadın diye bahsediyor. Böylece kanımızın ortağını yabancılaştırıyor. Bizimle ilgisi olmayan, hayatımıza musallat olmuş bir bela haline getiriyor. Ben de kadına karşı sevgi, nefret, yakınlık, öfke, hiçbir şey hissetmediğim halde ısrarla Ablamız diyerek abimin damarına basıyorum. Niyetim onu üzmek ya da kızdırmak değil. Aksine, abimle hayatımızın arasına bir çeşit kum torbası koyuyorum. Böylece abim hayatımıza, kaderimize, Sophie'ye, yürümeyen şeylere olan hıncını Ablamız'dan nefret ederek alıyor.

Ben Amerika'dayken abim bir gün babama uğramış. 'O kadın' annemizin üçlü kanepesinde oturuyormuş. Babamızın evinde. Babamızın küçük, karanlık dairesine güç bela soktuğumuz, annemizin oturmaya kıyamadığı kanepede. Babamızın evinde, annemizin kanepesine oturmaya hakkı varmış gibi. Kendi evindeymiş gibi üstelik, şişman yağlı gövdesini yayarak. Ayaklarında da Sedef'in babalar gününde babamıza aldığı terlikler, annemizin bardaklarında çay, annemizin misafir porselenlerinde ev yapımı börek varmış. Abim böreği o kadının getirdiğini mavi kapaklı plastik kaptan anlamış. Babamızın evinde plastik kap yok, annemiz asla plastik kullanmazdı. Manzarayı görünce abimin başından aşağı kaynar sular inmiş. O kadın kalkmış, boşalmış çay bardaklarını alıp ayaklarına büyük gelen, Sedef'in hediyesi terlikleri sürüyerek mutfağa gitmiş, sanki kendi evi. Giderken abimin yüzüne bakmış ve o benim de babam der gibi, babamla arama giremezsin der gibi, küstahça, utanmazca "Sen de bir çay içer misin?" demiş.

Abim babamla tartışmış. Saydırmış daha doğrusu. O kadın mutfakta abimi dinliyormuş. Abim iri gölgesini, kıpırdamadan durduğunu görüyormuş. Babam buzdan bakışlarla öylece bakmış. Tek kelime etmemiş. Abim gözlerinin kaynar su kadar sıcak yaşlarla kaplandığını hissetmiş, çıkıp gitmiş. Bir daha babama uğramaya niyeti yokmuş. Ama akşam Sedef babamı alıp gelmiş, yemeğe. Ne yemekte ne sonrasında o kadından bahsetmişler.

"Babam ara sıra o kadında yatıya kalıyor," dedi.

Mümkün değil diye düşündüm. Babam kimsenin evinde kalmaz. Abimlerde bile kalmadı bugüne kadar.

"Nereden biliyorsun? Babam mı söyledi?"

"Bir iki kere gece evden aradım, yoktu. Sorduğumda da arkadaşlarla Balık Pazarı'na içmeye gittik, çok geç gel-

dim dedi. Yalan. Babam Balık Pazarı'ndan nefret eder. Hem arkadaşı yok ki, kalmadı, hepsi öldü. O kadınla hesabı çoktan kapatmışlar. Geçmişi telafi aşamasına geçmişler."

İçim çok acıdı. Abime mi, babama mı, o kadına mı bilemedim, belki hepsine.

Abim "Asla affetmeyeceğim o kadını," dedi.

"Affedip affetmemek onun hakkı," dedim, "bizim değil."

Abim kulaklarına inanamıyormuş gibi baktı.

"Sen ne dediğinin farkında mısın?" dedi. "Bize yaptıklarından sonra nasıl söylersin bunu?"

"Babam onu terk etmiş," dedim, "bizi değil."

Ekmek alacağımız fırının önüne gelmiştik o sırada.

"Bir daha bunu konuşmayacağız," dedi.

Kaçmanın faydası ne diyecektim tam, arabadan indi. Fırına girdi. Fırının vitrininden soframıza konulacak ekmekleri seçen abimi seyrettim. Gerçeği kabul etmek istemeyen, gerçeği saptıran, babamın yerine Ablamız'dan nefret etmeyi seçen, böylece aile kalmak isteyen abimi. Annemiz öldü, babamızdan da nefret edersek aile kalamayız. Parçalanırız, yok oluruz. Tamam, konuşmayalım.

Haram edin

Annemin cenazesi çok kalabalıktı. Abimin ve Sedef'in arkadaşları, benim henüz hayatımdan çıkarmak gereği duymadığım arkadaşlarım, babamın dostları, ahbapları, tanıdıklar, komşular, annemin koca koca insanlar olmuş öğrencileri, oturduğumuz mahallenin esnafı, herkes gelmişti. Babamın akrabalarıyla görüşmüyorduk. Anneminkilerle de yakın sayılmazdık. Ama annemin öldüğünü duyan birkaç uzak akraba gelmişti. Sahaf Orhan da gelmişti. Babamın elini öptü. Bizimle tokalaştı. Kendini hatırlattı.

"Beni hatırladınız mı?" dedi, "Orhan. Çocukken dükkânıma gelirdiniz hani."

Çok yaşlanmıştı. Ölümün sınırında bir ihtiyar olmuştu. Ama hatırladım. Kahverengiye boyadığı fırça gibi düz saçları ve kısık gözleri aynı duruyordu. Çocukken babamla birkaç kere dükkânına gitmiştim. Ben dışarıdaki tezgâhlarda yığılı dergileri, çizgi romanları karıştırırken babamla Orhan arkada bir yere çekilip konuşurlardı.

Caminin önünde makam arabaları, avluda siyah takım elbiseli adamlar vardı. Babamın bakanlıktan üst düzey dostları, tanıdıkları. Babam çoktan emekli olmuştu ama makamında iz bırakmıştı. O iz şimdi içimizde derin bir kesik. Kapanmıyor, sızısı geçmiyor.

Babam, abim, Sedef ve ben annemin tabutunun başında vakur ve metin dikiliyorduk. Ağırbaşlılıkla başsağlığı dileklerini kabul ediyorduk. Babamla abim annemin intihar ettiğinin bilinmesini istememişlerdi. Ölüm ilanına 'yakalandığı amansız hastalıktan kurtulamayarak...' yazdırmışlardı. Oysa ben annemin kurtulduğunu düşünüyordum. Annem kurtulmuştu, bu amansız hastalıktan kendini öldürerek kurtulmuştu.

Tanımadığım kişilerin ellerini sıkarken annemin tanık olmadığım ölüm ânını, pelte halindeki vücudunu pencereye çıkarmayı nasıl başardığını düşünüyordum. RIGIDITY OR MUSCLE CONTRACTURE. Kendi başına suyunu bile içemeyen annemin pencereye çıkıp kendini boşluğa bırakmak için nasıl büyük bir çaba sarf ettiğini gözümde canlandırmaya çalışıyordum. O anda aklından ne geçtiğini merak ediyordum. Bizi mi düşünmüştü ölümü mü? Ölümle burun buruna gelince yaşamaktan başka bir şey düşünmeyenlerin aksine, ölmekten başka bir şey düşünmemiştir diyordum, pelteyle taş arasında gidip gelen kaslarını ancak böylesine güçlü bir ölüm kararıyla hareket ettirebilmiştir.

O sırada "Haram edin!" diye bir çığlık duyduk.

Hoca "Hakkınızı helal ettiniz mi?" diye soruyordu.

Helal olsun diye bağırıyorduk. Babamızın kızı olduğunu henüz bilmediğimiz Ablamız dipleri boyasız, bakımsız saçlarını saran örtüsü omuzlarına düşmüş, ucuz kot pantolonunun üstüne şişman vücudunu örten çirkin desenli bir tunik giymiş, siyahlar içindeki kalabalığın arasından kanı çekilmiş, bembeyaz olmuş, kin dolu yüzüyle ve öfkeli bir çizgi haline gelmiş ince dudaklarıyla babama doğru geliyor ve "Haram edin!" diye bağırıyordu.

"Hakkınızı haram ediiiin, hakkınızı haram ediiiin, hakkınızı haram ediiin!"

Avludakilerin engelleme çabalarına rağmen babama ulaştı, yakasına yapıştı.

"Annemin ahını aldın!" dedi sarsa sarsa. "Benim ahımı aldın! Kanlı zindanlarda işkence ettirdiğin gencecik çocukların ahını aldın!"

Boğazı yırtılırcasına bağırarak babamın asıl büyük işkenceyi kendi ailesine yaptığını söylüyordu. Babama ağız dolusu beddua ediyordu. Oğullarının da tıpkı anneleri gibi o amansız hastalıktan sürüne sürüne gebermelerini diliyordu.

"Bu kahrolası ölü için bizi terk ettin!" diye bağırıyordu. "Evlat acısı gör! Evlat acısı gör! Evlat acısı gör!"

Saygıyla babama başsağlığı dileyen makam arabalıların avlunun duvarı boyunca sıralanmış korumaları kalabalığı yararak geldiler, Ablamız'ı tuttular. Babama beddua etmeye devam eden ağzını kapatmaya çalışarak, kollarından tutup sürükleyerek cami avlusundan çıkardılar. Annemin cenaze namazı yarım kaldı. Hoca baştan kıldırdı.

Bastığımız yer kayıyordu. Abim sallanıyordu. Ben sallanıyordum. Sedef donup kalmıştı. Babam yanındakine tutunmuştu. Babam o anda ölmüştü. Ayakta ölmüştü.

Gözleri ölmüş gibi bakıyordu. Abimle ben babamıza diktik gözlerimizi. Bu kadını tanımıyorum desin diye bekledik. Benim bu kadınla bir alakam yok, kim bu delirmiş kadın desin.

Mezarlıkta çok az kişiydik. Annemi müthiş bir suskunluk içinde gömdük. Koskoca mezarlıkta servi ağaçlarının altında hocanın okuduğu Kuran'dan ve gaklayan kargaların sesinden başka ses duyulmadı.

Abim ve ben o gece babamıza tek bir cümle kuramadan, soran gözlerle baktık. Annemizin duası okunduktan, başsağlığına gelenler gittikten sonra. Zihnimizde binlerce cümle kurmuştuk, hepsini yıkmıştık. Olmuyordu, kelimeler bizim istediğimiz gibi dizilmiyordu. Erenköy'deki evdeydik. Abim, babam ve ben. Sedef, Naz'la kendi evlerinde kalmış, bizi babamızla bırakmıştı. Zaman uzasın, babamıza o kadını sormak zorunda kalacağımız o an hiç gelmesin istiyorduk.

"Evet benim kızım," dedi babam dümdüz, kupkuru neredeyse duygusuz bir sesle. "Annesiyle evliydim, annenize âşık oldum, onları terk ettim. Bu kadar."

Bu kadar. Başka tek kelime etmedi. Konuşturamadık. Yıllarca konuşturamadık. Babam odasına girdi. Kapısını kilitledi. Çıldırttı bu abimi. Kapıya güm güm vurdu, tekmeledi. "Çık anlat!" diye bağırdı. Babam çıkmadı. Sabaha kadar oturduk. Biz iki kardeş kendi köşemizde, babamız kendi odasında, kilitli kapının arkasında. Abimle birbirimize bakıyorduk. Babamızın bizden önce bir ailesi varmış diyorduk içimizden. Annemizden önce bir karısı varmış, bir kızı varmış. Babam bunu nasıl yapabildi? Babamızı her şey için, en çok da bunu bizden gizlediği için suçluyorduk. O gün toprağa verdiğimiz annemizi bu hikâyenin içine koymuyorduk. Sanki annemizin bir günahı yoktu. Sanki evlilik tek taraflı bir şeydi.

Annemizin kendini attığı pencerenin önünde duran

koltuğu boştu. Ev yarıya inmiş gibiydi. Havası yarıya, odaları yarıya, ruhu yarıya. Büyüdüğümüz evde kayıp bir şey, çok büyük bir şey vardı.

Babamızın işkenceci olup olmadığını, Ablamız'ın teşvik ettiği bir işkence mağdurunun açtığı davanın haberi gazetelerde çıkıncaya kadar konuşmadık. Ablamız'ın cenazede ne demek istediğini anlamak istememiştik çünkü. İnsanın yedekte bekleyen, gizli bir bilinci var. Berrak bilinç gerçekle yüzleşemeyeceğini anlayınca gizli bilinç ortaya çıkıyor ve berrak bilinci bulandırıyor. Unut diyor, öyle bir şey yok, olmadı, öyle bir söz söylenmedi, unut.

Annemizi toprağa verdiğimiz gün gerçeğin daha fazlasıyla yüzleşemezdik. O işkence mağdurunun babamızın görevi sırasında işkence gören tüm mağdurlar adına ve sembolik olarak açtığını söylediği dava olmasaydı biz de Ablamız'ın babamızı işkenceci olmakla suçladığını hiç duymamış gibi olacaktık. Ama gazeteyi görünce, çocukluğumuzdan beri babamızdan gizli gizli kuşkulanan gizli bilincimiz berrak bilincimizi bulandıramadı. İkimizin de aklından Sahaf Orhan geçti. Babamızın muhbiriyle gizli konuşmaları.

Babamıza "Doğru mu bu?" dedik.

Sorduk ama yine de o kadının babamızdan intikam almak için bu iftirayı attığından, işkence mağduru olduğunu iddia eden o adamı haksız yere babamızın üstüne saldığından emindik. Babamız hayır diyecekti. Biz de sorgusuz sualsiz inanacaktık. Bu iğrenç, acımasız, vicdansız iftirayı reddedecektik. Annemizin hatırasını, babamızın şerefini kirleten o kadını sürüm sürüm süründürecektik. Ama babamız hayır demedi. Hiçbir şey demedi.

"Baba nasıl yapabildin?" dedim, uzun sessizliğinden sonra.

Birden katılaştı babam, yüzü taş gibi oldu.

"Ne yapsaydım yani?" dedi. "Devlet düşmanlarına aferin mi deseydim?"

Gözlerim dondu. Aklım dondu. Çıkıp gittim.

Abime "Niye pişmanlık duyayım?" demiş. "Ben görevim ne icap ettirdiyse onu yaptım."

"Buna inanıyordu," dedi abim, "görevini yaptığından emindi. Bunu nasıl sorarsın der gibi hayretle bakıyordu yüzüme."

O gün anneme bakan, kaderin yancısı doktor abime telefon etmiş. Genetik testleri mutlaka yaptırmamız gerektiğini hatırlatmış. Belki de o testleri yaptırmayı, damarlarımızdan kan, ağızlarımızdan tükürük alınmasını bu yüzden uzun süre reddetmişizdir, Ablamız'ın sözlerini aklımızdan çıkaramadığımız ve bedduasının tutmasından korktuğumuz için.

Restoran kalabalıktı, uğultuluydu. Ama bizim masamız dünyadan kopmuştu. Sessiz bir fanusun içindeydik. Babamın "Ablanızla beraberdim," cümlesi sesli sessiz bütün harfleriyle, anlamı ve anlamsızlığıyla, geçmişi ve geleceğiyle masanın ortasında duruyordu. Babam "Sen de gel," dediği halde "Beni istemezler," diyerek gelmeyen Ablamız'ın yıllar boyu acıyla pişmiş, kararmış, yaşlı ve kemikli yüzü masanın ortasında duruyordu.

Bir garson meze tepsisini getirdi.

Sedef "Hadi baba, mezeleri seçin," dedi zorlama bir neşeyle.

"Beraber seçelim," dedi babam.

İkisi seçtiler. Sedef'le ikisi hiçbir şey olmamış gibiydiler. Değildiler ama öyleydiler. Dünyanın en tatlı yaşlı babasının bütün doğum günleri kadar normal bir doğum gününde bir araya gelmiş gibiydiler. Lakerda da alalım, turşu da alalım, karides güveç de alalım. Abimle ben ses-

sizdik. Ablamız bizim ablamızdı ne de olsa, geçmişimiz bize dokunuyordu.

Babam rakıları koydu. Kendi kadehinin yarısını bir dikişte içti.

"Ben onu sekiz yaşında terk ettim," dedi birden. "Karnesini aldığı gün. Anneniz onun öğretmeniydi."

Abimin elinden düşen kadehi Sedef yakaladı. Ben başıma balyoz indi sandım. Kafatasım çatırdadı. Melek annem imgesi paramparça oldu.

"Okulun kapısında bekliyordum," dedi babam. "Beni görünce sevinçle koşup geldi. Karnesini gösterdi, baştan aşağı pekiyi. Aldım alışverişe götürdüm. Ayakkabı aldım. Kot pantolon aldım. Denizi çok severdi, mayoyla palet aldım. Yaz tatilinde okusun diye bir sürü kitap aldım. Sonra köfteciye gittik. Köfte yedik. İrmik helvası yedik. Bana öğretmenim en çok beni seviyor dedi. Eve döndük. Onu annesine teslim ettim. Tam evden çıkarken, baba çok geç kalma, sen gelmeden uyuyamıyorum dedi. Tamam kızım dedim. Ama o eve bir daha dönmeyecektim."

Öyle eskimiş ki hikâyesi babamın, o terk ediş gününü o kadar çok hatırlamış ki, gözleri kupkuruydu. Gözlerinde sadece küçük bir ışık vardı. Hayatla arasında incecik bir pamuk ipliği kalmış yaşlı ve talihsiz kızını hayata bağlamak, kendine bağlamak, kendi parçası yapmak istiyordu.

Babamın kupkuru gözlerle anlattığı sırrını mazeretler izledi. Ablamız'ın annesiyle sevmeden evlendiği mazereti. Eski karısının babamızdan intikam almak için Ablamız'ı alıp kendi ailesinin yaşadığı Konya'ya gittiği ve kızını babama göstermediği mazereti. Babamın, kıskanç bir adamla evlenen eski karısının huzurunu bozmamak için Ablamız'ı görmediği, yeni bir ailesi olan kızının hayatını altüst etmek istemediği mazereti.

"Annemin mazereti neydi baba?" dedim.

"Aşk," dedi. "Sevdik oğlum birbirimizi. Ne yapalım... sevdik işte."

Babamın akrabalarıyla neden hiç görüşmediğimizi anladım. Anneminkilerin haberi bile yokmuş. Anneannem, kızını sekiz yaşında kızı olan bir adamla evlendirdiğini, kızının o küçük kızın öğretmeni olduğunu hiçbir zaman öğrenmemiş.

Aile sırlarını sindirmek çok zordur.

Çünkü mutlu geçen çocukluklarda anneler melek, babalar kahramandır. Çocukluğu mutlu yapan şey budur. Ama büyümek, melek sandığın annenin yuva yıktığını, kahraman sandığın babanın işkencecilerin patronu olduğunu öğrendiğin halde onları sevmeye devam etmektir. Büyümek hayatın mazeretlerine inanmaktır, hatta hayata devam etmek için yeni mazeretler bulmaktır.

Abim "Pişmansındır herhalde," dedi.

"İnsan birini sevdiği için pişman olamaz ki," dedi babam. "İstese de olamaz. Cinayet değil ki bu, öldürdüm çok pişmanım diyesin."

Aşk dokunulmazlığı olan tek duygu diye düşündüm. Aşkın olduğu yerde pişmanlık yuvalanamıyor, arkasında enkaz bıraksa bile.

Babam "Kader benim cezamı en başında vermiş," dedi.

Gözleri doldu. Abim başını eğdi. Sedef'in bakışları bir an üstümden geçti. Ben babamın cezasıyım.

Sophie en başından beri vardı. Hayatımıza annemle birlikte gelmişti. Babam kızının öğretmenine âşık olmanın kefaretini ödüyor. Çok acı çekiyor. Çekeceksin baba. Çünkü âşıklar delidir ve deliler acı çeker.

Restoranda babamı beklerken Sedef'e kemiklerle kafayı bozan hastasını sordum. Sedef hastaları hakkında bir şey anlatmaz aslında, ilkelidir. Ama o adamı anlattı.

Adamın kemiklerle kafayı bozduğunu ablası fark etmiş. Kardeşinin ziyaretine gittiği bir gün yemek yerlerken ayaklarını masanın altında duran, içi dolu bir çuvalın üstüne koymuş. Takır tukur oynuyormuş çuvalın içindekiler. Kardeşi dağınık biri olduğu için önemsememiş. Evdeki ıvır zıvırı doldurduğunu sanmış. Yemekten sonra ortalığa çekidüzen vermek istemiş. Çuvalı açıp bakmış, irili ufaklı, bir yığın kemik, hatta kafatası. "Ne bunlar?" demiş şaşkınlıkla. "Kemik," demiş adam. "Ne kemiği?" "İnsan kemiği. Mezarlıklardan topluyorum." Ablası şoktan bayılmış. Adam kazdığı mezarlardan kemik çalarken yakalandığı için üç kere tutuklanınca psikiyatrinin yolunu tutmuşlar.

"Neden peki?" dedi abim, "Neden kemik?"

Sedef "Kemikleri kaybının yerine koyuyor," dedi.

"Kaybı karısı mı, çocuğu mu?"

"Hiç evlenmemiş, çocuğu da yok."

Ama annesi onu doğururken ölmüş. Yattığı mezarlık istimlak edilmiş. Annenin kemikleri başka yere taşınmış. Babaları da ölünce abla kardeş annelerinin mezarının yerini öğrenememişler.

"Kaybının mezarı varsa nerede olduğunu biliyorsun," dedi Sedef.

Kayıplar insanlara ne acayip şeyler yaptırıyor diye düşündüm. Şimdi bunu tuhaf bulmamın çok acıklı olduğunu düşünüyorum.

21.

Orkideler

Babamın doğum gününden sonra abimle Sedef ayrıldılar. Birdenbire. Her şey bir hafta içinde olup bitti. Sedef, Naz'ı aldı gitti. Abim o günden beri perişan. Yüzü çöktü, zayıfladı. Doğru dürüst işe gittiği yok. Salondaki kanepede yatıyor. Bazen benim evimde, koltukta sabahlıyor. Babam ayrıldıklarını bilmiyor. Abim de ben de Sedef'le Naz'ın evde olmayışına dair babama hikâye uydurmaktan yorulduk; okul gezileri, kongreler, Naz anneannesini özlemiş vesaire. Babamın hiç soru sormamasından bu hikâyelere inanmadığını anlıyorum. Belki de kendini suçluyordur diye düşünüyorum, ne olduysa o doğum gününün gecesi oldu. Ama üçümüzün de bunu konuşabilecek gücümüz yok.

Sedef de iyi değil. Biricik kızını Alzheimer teşhisi konulan ve hastalığı agresif bir seyir izleyen annesinin evinde bırakacak, yanlarına beceriksiz bir bakıcı dikip ikisini de unutacak, kendini hastalarına vuracak kadar dağılmış halde. Sedef'i ne zaman arasam hastanede buluyorum. Ne kadar nöbet varsa tutuyor. Sesi çatlıyor konuşurken, ağlamamak için kendini zorladığı belli.

Eve gelirken ekmek almak yetmiyormuş.

Bundan korkuyordum. Bundan, beni Amerika'ya

yolcu ettikleri günden beri, Sedef'in orkide yetiştirmeye merak sardığını öğrendiğimden beri, Sedef'in abime "Bıyık bırakırsan boşanırım," diyen sesinde bir şeyin titreştiğini hissettiğimden beri korkuyordum.

Döndüğümden beri kendi durumum dışında her şeyden korkuyordum. Abim o gün aramazsa kötü bir şey oldu diye korkuyordum. Babam Naz'ın gönderdiği videoya yorum yazmazsa öldü sanıp korkuyordum. Sanem'in mail'i gecikirse içimi daha derin bir korku kaplıyordu. Gözümün önünde Dodge Dart arabası, güneş gözlüğü ve tiril tiril ütülü gömlekleriyle Müslüm Gürses'in en modern şarkılarını dinleyen nefret Mustafa beliriyordu. Başkalarının dolu dolu, iştahla yaşadığı duygusu ve gereksiz bir kıskançlık kanımı zehirliyordu. Bu duygularla beklerken geçen zaman ziyan oluyordu. Sonra Sanem'den gelen mail'le sakinleşiyordum.

Parçalandık. Artık korkacak bir şey kalmadı. Sanem'den giderek daha sık ve daha karanlık mail'ler geliyor. Kelimelerden ördüğümüz zincirin boğazımıza dolanmaya başladığını hissediyorum. Bir şeyler giderek daha büyük bir hızla erirken bir şeyler daha da karmaşıklaşıyor. Hayat bir muamma ama çözmeye ne vaktim var ne de niyetim.

Babamın doğum gününden birkaç gün önce, bir gece abim bana geldi. Çok kötü görünüyordu, sanki üstünden bir fırtına geçmiş. Votka içiyordum. Şişe masamda duruyordu. Abim görmez sandım, ama gördü.

"N'apıyorsun, aklını mı kaçırdın?" diye panikle kaptı şişeyi. Lavaboya dökmeye kalktı. Zorla aldım elinden. İlaç alıyorsun, hayır almıyorum, nasıl almazsın diye tartıştık.

"Sonum değişmeyecek ki," dedim. "İlaçların bir yararı yok, sen de biliyorsun. Bilmiyormuş gibi yapma artık. Bir umut varmış gibi yapma."

Bunun çok ağır bir söz, umutlu olmak için çırpınan abimi yerle bir eden bir söz olduğunu kabul ediyorum. Ama tedaviye inanıyormuş gibi yapmaktan çok yorulmuştum. Bildikleri gerçeği artık kendilerinden saklamamalarını istiyordum.

Abim olduğu yerde sallandı.

"Ama..." dedi, gerisini getirmedi.

Ama inanıyormuşuz gibi yapmalıyız. Ama inanmazsak nasıl dayanırız hayata? Ama umutsuz yaşanmaz. Umutsuz yaşanmadığı doğru, ama---

Gidip kendine bir bardak aldı. Ağzına kadar votka doldurdu. Bir dikişte içti. Yeniden doldurdu. Konuşmadan içtik. Votka bitti.

"Ben içki alıp geleyim," dedi.

Giderken arkasından baktım. Hali çok acıklıydı. Sorun ben değilim diye düşündüm. Benim durumuma alıştık. Benim sonumu beklemeye alıştık. Hem yolun sonuna daha var. Aslında yoktu. Ama abim olmadığını bilmiyordu. Bilmediği için sorun ben olamazdım. İçimdeki korku büyüdü. Bir şeyler oluyor, dağılıyoruz.

Abim içki alabileceği bir yer aramış, bulamamış. Gecenin o saatinde arkadaşlarının kapısını çalmış, içki istemiş. Votka, rakı, viski, cin, tekila, şarap, bira, hatta likör, hatta köpek öldüren, ne olursa. Aldığı ödünç şişelerle geldi. O akşam çok içtik.

"Sedef'e bunu yapamam," diye ağladı. "Âşık oldum ben Sedef'e. Sevdim. Sevdiğim için evlendim. Şimdi nereye gitti o aşk bilmiyorum."

Sedef'e bunu yapamayacağı için, O'na çok kötü davrandığını, daha da kötü davranmak elinden gelmeyince yurtdışına gitmesi için zorladığını, O'nu burası dışında bir yerde, Lyon'da, Berlin'de, Edinburgh'ta, Massachusetts'te, hatta mümkün olsa Mars'ta daha parlak bir geleceğin beklediğine inandırmak için her şeyi yaptığını anlattı.

Eyvah dedim. Abimin hayatına bir O girmiş.

"Gitmeli, gitmesi şart," dedi. "Ama gitmiyor. Hem gitsin istiyorum hem O'nu görmeden yapamıyorum. Ne yapacağım, bir şey söyle, ne yapacağım?"

"Bilmiyorum," dedim.

Gerçekten bilmiyordum. Abimi Sedefsiz düşünemiyordum. Ama abimin mutsuz olmasını da istemiyordum. Babamızın sırrını bilmiyorduk daha. Annemizin mazeretinin aşk olduğunu bilmiyorduk. Bilseydik ne derdim, onu da bilmiyorum. Annemle babam aşkı seçtiler, biz mutlu çocuklar olduk, ama Ablamız çürümüş bir kadın oldu.

"Kapıldığın bu şeyin peşinden sürüklenirsen ne kaybedeceğini düşün," dedim.

Kapıldığı şeye aşk demeye dilim varmadı.

"Sence kaybedecek bir şeyim var mı?"

Bilmiyorum, nasıl bilebilirim ki diye düşündüm. İnsan kaybedecek neyi olduğunu belki kendi de bilmiyordur. Kaybedince anlıyordur. Hatta anlamıyordur bile. Niye dolmuyor dediği bir boşlukla yaşamaya alışıyordur. Bilmiyorum. O gece ilk defa Sophie aramızda varlığını hissettiremedi.

Naz babasını merak edip telefon etti. Sedef nöbetçiymiş.

Abim "Birazdan geliyorum kızım. Sen kapıyı kilitle, yat uyu," dedi.

Ama birazdan gitmedi. Sabaha karşı sanki giysilerinin içinde bir beden yokmuş, bedeni kurumuş yok olmuş gibi bakışlarını benim üstümde bırakarak gitti. O gece abimle Sedef'in arasında bir şeyin bittiğini anladım. Ama bu biten şeyin Sedef'te de karşılığı olduğunu bilmiyordum.

Sedef'in ısmarladığı doğum günü pastasının mumlarını babamın eliyle söndürdüğü ve pastayı dokunma-

dan garsona geri verdiği gece, hepimiz evlerimize gittikten sonra Sedef ağlamaya başlamış. Yatak odasındalarmış. Yatağın iki yanında birbirlerine sırtları dönük oturuyorlarmış.

Sedef "Sana bunu yapamam," demiş abime. "Birine âşık oldum. Onu seviyorum ama sana bunu yapamam."

Birbirlerine bunu yapamayacakları için aylardır acı çekiyorlarmış. Ama acının karşılıklı olması aralarında biten şeyi hafifletmemiş, aksine çok daha ağırlaştırmış.

İkisi de yeni O'larla birlikte olamıyorlar.

23.

İz bırakmadan geçemezsin hayattan

Doktorum Ada'daki evini bırakmış, hastanenin karşısında bir apartmana taşınmış. Bunu bana ilk defa hastanede değil evinde görüşmek istediğini söyleyince öğreniyorum, Ada'ya en kolay nasıl gelebileceğimi sorunca.

"Ada'da değilim artık," diyor. "Hastanenin tam karşısında, acil kapısına bakan bir apartmana taşındım. Üçüncü kat. Cephesi boydan boya pencere. Zilde adım yazmıyor. Gelince telefon etmen gerekecek."

Apartmana bakar bakmaz hangi dairenin doktorumun olduğunu anlıyorum. İnce uzun bir karanlık halinde, perdesiz, yekpare bir pencere.

Bu da çok büyük bir ev. Salonu uçsuz bucaksız ve neredeyse boş. Doktorum oturmam için pencerenin önündeki koltukları işaret ediyor. Ada'daki evden getirdiği koltuğun tıpatıp eşini aldığını söylüyor. Biri yeni, biri eski iki koltuk çok tuhaf görünüyor gözüme. Baba oğul gibi diye düşünüyorum. Sonra çok saçma buluyorum bu düşünceyi.

Duvara yakın bir yerde duran lambaderin parkede oluşturduğu keskin ışık dairesi ve prize giden uzun siyah kablosu çıplak salonun tekdüze görüntüsünü kesiyor. Tekerlekli sehpanın üstünde bir dizüstü bilgisayar açık.

Derinden bir müzik sesi geliyor. Kitaplarını da getirmiş, duvar boyunca, tavana kadar üst üste yığılı. Bir de ahşap bir sandalye var. Eşyanın hepsi bu.

"Kitaplık yaptırmak için bir marangoz bulmam lazım," diyor. "Ama nereden bulacağımı bilmiyorum."

Yine hastane gömlekli. Bu defa koyu mavi. Cebinde yine bir tükenmezkalem, ayağında yine beyaz spor ayakkabıları var. Koltuklara oturuyoruz. Yenisine oturduğumu fark ediyorum. Oğul olan ben miyim diye düşünüyorum. Dikkatle doktorumun yüzüne bakıyorum. Doktorum benden daha genç değil, daha yaşlı da değil, zamansız bir adam.

Salonun penceresi hastanedeki odasına bakıyor. Oturduğum yerden odasının boş duvarlarını, çalışma masasındaki lambayı, mavi dosyalarla dolu dolabının bir kısmını görebiliyorum.

Balıksız akvaryumu soruyorum. Ada'daki evde bıraktığını söylüyor.

"Taşıma sorunu olduğu için değil," diyor, "bir anlam ifade etmez olduğu için bıraktım."

Su kokuşacak diye düşünüyorum, doktorum evi alacak olanlara kokuşmuş bir akvaryum bırakıyor.

Gün ortası olduğu halde içerisi karanlık. Sadece bulutlar yüzünden değil. Sokak çok dar. Hastane binası da olan ışığı kesiyor.

Doktorum Ada'daki evin girmediği bodrumuna sonunda girmiş. Bir sabah uyanmış ve giyinip iskeleye gitmek yerine elinde bir kangal iple aşağı inmiş. Bodrum toz içindeymiş. Evin eski sahiplerinden kalma döküntülerle doluymuş. Bu hayat artıklarına bakarken durup dururken ölmek çok anlamsız gelmiş. Ölmek anlamsız gelince o evde yaşamanın da anlamı kalmamış. Bodrum-

dayken nasıl öleceğini de merak etmiş öte yandan, heyecan verici bulmuş bunu bilmemeyi.

"İnsan bilinci yerindeyken ölecek diye bir şart yok elbette," diyor, "ölmekte olduğunu anlayacağı o anı yakalayamayabilir insan, ama yine de bir ihtimal var. Bilinmezliğe gidişi hissetmenin en somut yolu bu, saniyeleri saymak."

Ben o yola çoktan girdim. Ama henüz saniyeleri saymıyorum. Belirtileri saymakla yetiniyorum.

"Bodruma girmeyi özel bir zamana saklıyordun," diyorum. "Özel bir şey mi oldu?"

"Hayır," diyor, "beklemekten sıkıldım. Belki de öyle bir zamanın geleceğine inancımı kaybetmişimdir, bilmiyorum."

Hastaneye çok yakın bir yerde yaşamanın kendisi için daha iyi olduğunu, evinden hastaneye gitmek için sadece sokağın karşısına geçtiğini, giyinmesi bile gerekmediğini söylüyor.

"Kendimi en iyi hissettiğim yere yerleştim sonunda," diyor. "Acil kapısıyla evimin arası on beş adım."

Oğlunu soruyorum.

"İyidir herhalde," diyor. "Annesi iyi bakıyordur, eminim."

Susuyoruz. Bilgisayardan gelen yaylıların sesi giderek yükseliyor. Salona çöküyor. Sonra tekrar yükselmeye başlıyor. Bu müziği tanıyorum. Müzik bütün gücüyle içime doluyor.

"*Damage fatale* değil mi bu?" diyorum. "Preisner'in Louis Malle'in bir filmi için yaptığı müzik."

"Öyle mi?" diyor. "Film müziği olduğunu bilmiyordum. Filmi seyrettin mi?"

"Hayır, ama müziğini çok dinledim."

Ne kadar iyi tanısam da sözsüz bestelerin adlarını aklımda tutamam aslında. Ama bu farklı. Sanem'le birlikte *Dekalog* serisini seyrederken her iki film arasında

Preisner'in diğer bestelerini de dinlemiştik. Bunu defalarca dinlemiştik.

Müziğe özlemle kulak veriyorum. Yaylılar içimde çağlıyor. Sanem'in yüzü, alnına dökülen saçları ve koyu ağaç yosunu gözleri gözlerimde canlanıyor.

Ölümcül bir hasarın seslerle anlatılmasına hayranlık duyuyorum. Böyle bir beste yaptıktan sonra ölmek isterdim.

"Öyle güzel ki hasara mı güzelleme ölüme mi, insan anlayamıyor," diyor doktorum. "Belki filmini seyretmek gerekiyordur anlamak için."

Sanmıyorum. Yaşamak hasar almak demek, sonunda ölüyorsun. *Ölümcül Hasar*'ın bir beste için fazla ağır bir ad olduğu ve Ablamız geçiyor aklımdan. Ablamız'ın çürümüşlüğü. Aşırı konuşkan ve bize de bulaşan, yapışkan acısı. Babam ve babamın günahlarını göğüsleyen yaşama inadı.

"Oğlunun hayatından iz bırakmadan geçebilecek misin?" diye soruyorum.

Hiç düşünmeden "Hayır," diyor. "İz bıraktığımı biliyorum. Oğluma bir kader bıraktım ben."

Genlerle kader arasındaki ilişkiye yoğunlaşmaya karar verdiğini, bunun için zeki ve istekli asistanlarından oluşan bir araştırma grubu kurduğunu söylüyor.

"Tıbbi kaderden söz etmiyorum," diyor. "İlgilendiğim şey hastalıklar ya da genetik bozukluklar değil. Karşılaşmalar, aile laneti denilen durumlar, âşık olunan kadın ya da erkek, kişinin o kadını ya da erkeği seçmesinin genleriyle ilişkisi ve onu seçerek hayatına ne yaptığı. Bu araştırmanın bir yere varacağını sanmıyorum, zaten varması da gerekmiyor. Bu konuda çalışmanın hayatımı dolduracak olması bana yetecek."

Sanem'i düşünüyorum. Benim onu neden seçtiğimi değil, Sanem'in kimi seçtiğini ve bu seçimin kaderini nasıl etkilediğini. Etkilediğinden eminim. Biri Sanem'in

kaderini etkilemiş olmasa ona bakarken yaralar mı arzular mı diye kendime sormazdım. Hâlâ sormuyorum. Yaralarla arzular arasında öğrenmeye değecek bir fark olmadığını biliyorum artık.

Doktorum mutfağa kahve getirmeye gidiyor. Kahve makinası almış. Evde de kahve içebiliyormuş artık. Kahvelerle geliyor. Fincanları tekerlekli sehpaya koyuyor. Sehpayı koltukların yanına çekiyor. *Damage Fatale* yakınlaşıyor.

"Bu arada, babam öldü," diyor.

Şaşırıyorum. "Ne zaman?"

"Geçen ay, son ziyaretimden sonra. Akciğer embolisinden."

Olmuş işte diye diye düşünüyorum. Özel bir şey olmadı dedin ama olmuş.

Doktorumun gözleri yine gözyaşı damlasına benziyor. Karşıma oturuyor, kahvesini alıp hastane binasına bakıyor.

"Pencereye kalın bir perde almam lazım," diyor, "hastaneden buraya bakınca hayalet gibi görünüyorumdur."

İkinci bir koltuk, kitaplık, kahve makinası, perde.

"Hayatla arandaki mesafe kısalıyor," diyorum.

"Belki," diyor.

"Âşık olmak istiyor musun?"

Bu soruma şaşırmıyor. Belli ki o da düşünmüş bunu.

"Acı çekmek hiçbir şey hissetmemekten daha iyi olmalı," diyor.

"Âşıklar delidir ve deliler acı çeker," diyorum, "acı sıfırda bir titremeden iyidir."

Katılaşan sağ elim cebimde. Geldiğimden beri çıkarmadım. DYSTONIA. Üçüncü belirti. Sağ elim hissettiğim ama hükmedemediğim ağır bir kütle haline geldi. Sanem'e henüz katılaşmayan sol elimle yazıyorum. İki satır yazabilmek için saatler harcamam gerekiyor.

Doktorum fincanı sol elimle aldığımı fark ediyor. Ama konuşacak bir şey yok. Bakışıyoruz sadece.

"Sakallarını kestirmişsin," diyor, "saçlarını da. İyi olmuş."

Sol elimi yüzümde gezdiriyorum. İkimiz de gözlerimizi hastane binasına dikiyoruz. Bina ışık ışık. Doktorumun odasının penceresinde hafif bir aydınlık var. Çalışma lambasını açık bırakmış.

Sesim de yok olmadan önce

Karanlıkta, çalışma masamda dimdik oturuyorum. Bilgisayarımın ışığı yüzüme vuruyor. Yumruk halindeki sağ elim masada. Sağ elimden nefret etmiyorum, acıyor da değilim. Sağ elime karşı ilgisizim ya da o anda yapmak istediğim işi engelleyen teknik bir arızaymış gibi bakıyorum. Sanki internet kesilmiş ya da evdeki tek kalemin mürekkebi bitmiş ve başka mürekkep yok, öyle bir şey.

Babam ikide bir arıyor. Aramak için abuk sabuk bahaneler buluyor.

"Maslak'ta kaza olmuş," diyor mesela.

"Eee baba?"

"Trafik kilitlenmiş. Maslak'a gideceksen gitme."

Baba Maslak'ta ne işim var demek istiyorum.

Ama "Gitmem baba," diyorum, "söylediğin iyi oldu."

Baba beni arama. Beni bu kadar sık aramana gerek yok. İyiyim ben. Ama babam arayacak, iyi olmadığımı biliyor çünkü. Öte yandan her aradığında babamın sesindeki korkunun biraz daha azaldığını fark ediyorum. Alışıyor diye düşünüyorum. Alışmasına seviniyorum.

Abim bugün sabah aradı, öğleden sonra aradı ve doktorumdan çıktığım sırada aradı.

"Bu akşam yemeğe babama gidelim," dedi. "Balık alayım gelirken."

Doktorumun akşam yemeğine kalmamı istediğini

söyledim. Bir sürü yalan uydurdum inandırmak için. İnandırabildiğimden emin değilim. Ama abimin yalan söylediğimden kuşkulanacak hali kalmadı. Hayatına bir O girdiğinden beri kendi kırık parçalarının arasında oturuyor.

Abim için sevgi dolu olsa da sıkıntılı bir göreve dönüştüğümü hissediyorum. Yine de onun için çok zor olacak. Ama babam dayanır. Ablamız'ın varlığı dayanmasını sağlar. Onunla daha uzun bir yolları var.

Hande'den yine mail gelmiş. Telefonlarına çıkmıyorum. Mail'lerine de uzun süredir cevap vermediğim halde inatla yazıyor. Ama giderek resmîleşti. Üslubunda nazik olmaya çalışan bir kızgınlık var. Bana güvenip romanın copyright'ını aldığı için sitem ediyor. Çeviriyi başkasına vereceğini söylüyor. Kitabı geri göndermemi istiyor. Bu üslupla aslında aramızda başlamasını umduğu şeyi inkâr ettiğini ya da önemsemediğini göstermeye çalıştığını anlıyorum. Hande kırdığımı düşünüp üzüleceğim kadar ince bir kadın değil. Hayata elinden gelebilecek en vahşi şekilde tutunan bir kadın o. Belki de öyle değildir, belki de ben haksızlık ediyorumdur. Ama önemsemiyorum, atlatır. Herkes atlatıyor.

Sedef'ten gelen mail çok kısa bir an içimi burkuyor. Beni öz kardeşi gibi sevdiğini, mutlaka görmek istediğini ama şu anda buna hazır olmadığını yazmış. İçtenliğine inandığım sözler bunlar, sonuçta bir zamanlar gerçekten birbirimizi seven bir aile olmuştuk. Sedef kendi O'sundan söz etmiyor. Bildiğimi bilmiyor olmalı. Bildiğimi biliyorsa da utanıyordur ya da belki hayatında bir O yoktur artık.

Naz bir video göndermiş. Açıp seyrediyorum. Videoda gitar çalıyor ve hâlâ başarısız. Yüzünü görmek istiyorum, ifadesini, anne babasının dağılan hayatlarının ona ne yaptığını. Videonun sonunda kameraya gülümsüyor. Çok doğal bakıyor, her zamanki halinde. Çocuklar daha kolay kabulleniyor. Ama Ablamız kabullenememiş. Çünkü o

terk edildi. Naz edilmeyecek. Adını bile hatırlamadığım birkaç kişiden gelen mail'leri açmadan siliyorum.

Sanem'den mail gelmemiş.

Bilgisayarımın touchpad'ini sol elimle kullanmak yazmaktan daha zor. İmleci bir türlü doğru yere getiremiyorum. Touchpad'in bir Türkçe karşılığının olmamasına da sinir oluyorum. Touchpad yazması da söylemesi de zor bir kelime.

Birden kafamda bir şey oluyor. Birbiriyle ilgisiz görüntüler birbirine giriyor. Yeryüzü şekilleri, yuvarlanan büyük kayalar, uçan kelimeler, buharlaşmalar, kırılmalar, dökülmeler. İlk anda korkutuyor beni bu. Zihnim dağılmaya mı başladı?

Derken görüntüler bir düzene giriyor. Garip bir sel beliriyor gözümde. Köpüren bir dalga hızla gelip kelimeleri yutuyor. Ne olduğu belirsiz bir suyun üstüne yazılmış kelimeler eriyip yok oluyor.

Birkaç saniye dillerin ölümü hakkında düşünüyorum. Birden her şeyin ölmekte olduğunu olağanüstü bir kesinlikle hissediyorum. Her milisaniye yeryüzünde canlı olan her varlığın hücreleri ölüyor; timsahların, kuzuların, karıncaların, insanların, ağaçların, güllerin. Cansızlar da farklı değil. Taşlar aşınıyor, dağlar çöküyor, kesik etler ve yumurtalar çürüyor, göller kuruyor, şehirler terk ediliyor, kelimeler unutuluyor.

Sol elimle klavyenin tuşlarına iyi kötü basabiliyorken, Sanem'e artık yazamadığımı, onunla görüntülü konuşmak istediğimi yazıyorum. Sesim de yok olmadan önce.

Sesim yok olmadan bitireceğim. Bana söyleyeceği son kelimenin ne olacağını merak ediyorum. Belki ikimize ait bir kelime bulur.

Dünyanın dibi ikimize de uyar.

Tek kelime olarak.

Dünyanındibi.

TURA

2.

Gül

(Bir gül bir güldür bir güldür bir gül.) Günlerdir bu dizeyi, şiirin içine gömülmüş, parantez içine alınmış bu sözcükler dizisini tekrarlayıp duruyorum. Onu sevmişler, gül gibi bakmışlar, üstüne titremişler, beni de sevdiler, ama şu papatya ne kadar güzel gibi sevdiler, bana gül gibi bakmadılar, hatta benim onlara bakmamı istediler, yıllarca baktım, hâlâ bakıyorum, hâlâ benden bir şeyler istiyorlar, kendimi bildim bileli istiyorlar, bitmiyor istekleri, irili ufaklı, maddi manevi.

Diyorum.

Kendime her gün diyorum ki yeter artık, yapma, seni daha fazla sömürmelerine izin verme.

Ama içim sana muhtaçlar diyor, sen olmasan perişan olurlar, mahvolurlar, sürünürler, geberirler açlıktan, bellerini doğrultamazlar, sen olmadan olamaz onlar, iyi ki sen varsın.

Onlar seni, seviyorsevmiyorseviyorsevmiyor diye yapraklarını yolup seviyor çıkarsa ellerinde azıcık tuttuktan sonra,

sevmiyor çıkarsa hemen o anda yere atıp çiğnedikleri bir papatya kadar sevseler de,

sen onları yoksulları, muhtaçları, yetimleri, evsiz kal-

mış dul kadınları, ihtiyar erkekleri, kör kedileri, topal köpekleri, yuvasız kuşları ve daha bunlar gibi bi sürü bi sürü şeyi sahibine üstünlük kazandıran derin bir merhametle seven, asil bir konak hanımefendisi gibi seviyorsun.

Asıl iyi ki var olan onlar, kabul et bunu diyor içim.

Onlar da olmasa sen ne olursun ki, hiç olursun, hiç kimsesiz bir hiç, onlar iyi ki varlar da sen varsın böylece.

Bu düşünceler beni çelişkiler içinde bırakıyor. Ben neredeyim o zaman diyorum, bütün gün ister sarı kafa olsun ister kara kafa, buranın dilini bilmeyen, tulumlarından alet edevat sarkan işçilerle çimento torbalarını oradan oraya sürüklerken kan ter içinde, neredeyim ben ve neyim ayrıca,

kadın mıyım,

evlat mıyım,

telefon sesi miyim,

köşe başındaki Western Union acentesi miyim,

on bir haneli Swift kodu muyum hayatımın,

kendim için var mıyım yok muyum?

Bir kendime yürüyorum bunları düşünürken bir onlara.

Kendimden onlara ve onlardan kendime yürüyorum ve yıllardır bu yüzden her yerde-her şeyde-her durumda zikzaklar çiziyorum.

"Bir gül bir güldür bir güldür bir gül," dedim Larry'ye, Türkçe.

"Ne demek?" dedi.

İngilizceye çevirdim, "sen de söyle," dedim.

Bayağı uğraştı ama beceremedi.

"Türkçede ne kadar çok ü var," dedi.

"E Türkçe," dedim, "Türkçede ü var, Türk'te ü var, Türkiye'de ü var."

Gülüştük.

Gülüştükte üç ü var. Gülsün'de iki. Gülsün, başka kimse gülmese de olur, o gülsün.

Gülmekten umudumu keseli çok oldu, yine de çoktan çürüğe çıkması gereken, paslı bir gemiye benzeyen hayatımı inatla yüzdürmeye çalışıyorum ve bu delik deşik geminin hâlâ batmamasına, iyi kötü yüzmesine hayret ediyorum.

Zaten niye umutlanmıştım ki? İnsan hayatının bir yerinde hayatına bir bakar ve anlar, anlamıyorsa aptaldır, ben aptal değilim, ama yine de umutlandım bir aralar, hatırlayamadığım bir zaman aralığında hayatıma baktım ve umutlandım.

Bir gül bu karanlıklarda. Yeter ki gül.

Bu dizeyi, bir kerecik gül diye anlamıştım da Muhterem Hoca kızım gerisini okusana, çiçek gülden bahsediyor şair demişti.

Sükûte kendini mercan / Bir kadeh gibi sunmada / Zamanın aralığından.

Koskoca Tanpınar'ı herhangi bir şairmiş gibi, çiçek gülden bahsediyor şair, diye anmış olsan da, ki çok severdin Tanpınar'ı, benim için yeri ayrı derdin hep, nur içinde yat Muhterem Hocam, notun kıttı, sinirlenince kekelerdin, galiba sen de mutsuzdun ya da iflah olmaz bir romantiktin, ama çok iyi öğretirdin, hâlâ hatırlıyorum o şiiri, ezberlettiğin bütün şiirleri hatırlıyorum, ne eski şiirler, ne eski şarkılar, gereksiz ne kadar şey varsa hepsini hatırlıyorum.

Ama bunları hatırlamak hayatımı değiştirmiyor, göğsümü ezen o siyah taştan kalp bi türlü yok olmuyor, durup durup beliriyor, yok olduğunu sanmıştım, oh nihayet! Biliyorum oysa taş yok olmaz, aşınır sadece, madde kaybolmaz.

Beynim acı anıların çöplüğü gibi bazen.

Herhalde ölmüşsündür hocam, aradan onca zaman

geçti, zaten yaşlıydın, lisenin en yaşlı hocasıydın, dünyaya kazık kakacak halin yok, anneannem bile kakamadı o kazığı, halbuki nasıl da direnmişti ölmemek için, doksan bir yıl dünyaya, yirmi küsur yıl da bana eziyet etmeye doyamamıştı, yine de daha da uzun yaşasın, yaşarken sırtında yatak yaraları açılmasın diye o hava panelli hasta yatağını borç harç alan ben oldum. Annem, anneannemden miras dimdik sırtıyla başucunda oturuyordu, o güzelim yüzündeki o güzelim burnu havada, hep havada, bi gün bile yere inmez mi o burun, nereden geliyordu o burnun kibri Yarabbi? Sanem pamuk ıslat ananenin dudaklarına sür. Sanem ananenin bezi bitti git al. Sanem ananenin serumu değişecek, hemşire getir. Sanem kalk. Sanem git. Sanem koş.

Koş Sanem koş.

Anneannemin çok uzun süren ölme günlerini hatırlıyorum.

Çoktan ölmüştü aslında, bir tek olabilecek en katı mermerden oyulup dantelli beyaz yastığa mıhlanmış yarım büste benzeyen yüzünde can kalmıştı. Ama ne can! Ne ısrarlı ne sebatlı bir can! Bildim bileli bembeyaz saçlarının çevrelediği mermerden oyulmuş yüzünde parlayan ve rengi inatla solmayan hareli kara gözleriyle boşluğa bakıyor ve Azrail'e defol git! diyordu, ölmücem ben anladın mı! Defol git, ölmücem!

Azrail'in öleceğini sanmıştım.

Anneannem Azrail'le didişirken Anadolu mezarları hakkında bir makale okuyordum ben. Arkeolojik olarak Anadolu'da mezarlar altı çeşittir. Basit toprak mezarlar, kaya aralığı mezarları, küp mezarlar, sandık mezarlar, oda mezarlar, kuyu mezarlar.

Kuyu mezar iyidir diyordum, kuyu mezar iyidir, mermer bir kapakla kapatılırsa daha da iyi olur.

Şimdi de annem tutturmuş, "Azrail yakında bana da

görünecek, hissediyorum," diyor, "bugün yarın çalacak kapımı."

Ardına kadar aç anne, varsa yırtığı söküğü Azrail'in siyah pelerininin ben dikerim, yıkayıp ütülerim, yapmadığım şey değil yıkayıp ütülemeler, sökük dikmeler, yeter ki kapıyı aç ve özgürleştir beni artık, n'olur.

Demek istiyorum ama diyemiyorum ve diyemediğim için kendimden nefret ediyorum, ne zamana kadar nefret edicem kendimden?

Ya da boşver anne, bu saatten sonra özgürleşmek ne işime yarayacak ki.

"Anne allaşkına yeni kalktım daha.." diyorum, "bak işe gidicem.. beş bin mil öteden niye böyle konuşup da beni üzüyorsun sabah sabah?"

"Ben seni üzmek ister miyim kızım?" diyor pamuklaşan sesiyle.

Sesi titriyor, ardından ağlamaya başlıyor.

Anneannem ağlamazdı, ağlatırdı, annem anneannemi fersah fersah geçti, hem ağlıyor hem ağlatıyor, bütün kızlar annelerini geçti, bir ben geçemedim.

Ah annem ne güzel ağlar, ne içli ne sinsi, Ravel'in "Bolero"su gibidir, duyulmazdan başlar, nasıl olduğunu anlamadan kafama güm güm vurur davullar.

Eskiden

"Bir gül bir güldür," diyordum ve gülün zarafetini düşünüyordum. Zavallı gül, çok gözden düştü, Allahtan sevgililer günü icat edildi de itibarını büsbütün kaybetmekten kurtuldu, sevgililer günüyle aşk dizileri de olmasa kimse yüzüne bakmayacak güllerin.

Şimdi aşırı zenginler için dünyanın uzak köşelerinde yetişen, paha biçilmez çiçekler var. Bana Amerika'da iş teklif eden Gürsel Bey'in o iddialı şirketi bir yıl içinde batıp da canavar gibi bir şehrin ortasında, işsiz, beş parasız

ortada kalınca, Eda'yla tekrar karşılaşıncaya kadar, ben ne anlarım çiçekten diye diye yanında çalıştığım, nadir çiçekler delisi Nazar Bey'in bıkmadan usanmadan kataloglardan resimlerini gösterip anlattığı, incecik bir dal üstünde bir dizi kan damlasına benzeyen *bleeding heart* çiçeği mesela ya da yılda tek bir gece çiçek açan Kaudupul çiçeği.

"Alamazsın o Kaudupul çiçeğini," diyordu Nazar Bey, "öyle kesip vazona koyamazsın, ancak gidip yerinde görebilirsin, o da şanslıysan, açtığı geceye denk gelebilirsen."

Japonlar ayın altındaki güzellik deseler de ben öyle ahım şahım bir güzellik bulamamıştım Kaudupul çiçeğinde, değeri yokluğundaydı, nadirsen değerlisin.

Nazar Bey "yazık, orkide de ayağa düştü," diyordu orkidelerin seramik saksılarını üçer üçer tutup raflara dizerken. İstanbul'daki dükkânında adını Türkçeye hanım terliği diye birebir çevirdiği, sarı mor çiçekler açan *Lady slipper* orkidesi varmış bir zamanlar, millet akın akın görmeye gelirmiş. "Artık herkes orkide alabiliyor, balkonda malkonda yetiştiriyorlar," diye hayıflanıyordu, "gerçi bazı orkide türleri hâlâ çok değerli, ancak mükemmel koşullar altında çiçek açan hayalet orkide dedikleri bi tür var ki paha biçilemiyor."

Nazar Bey nadir çiçekleri anlatmaya başladı mı çok sıkılıyordum, susmak bilmiyordu, müşteri gelmiş, bekliyormuş umurunda bile olmuyordu. Bu adam batar böyle giderse diye düşünüyordum, düşündüğüm gibi de olmuş, ben ayrıldıktan sonra çok sürmeden kapanıp gitmiş canım sera, birkaç yıl sonra duydum, üzüldüm, iyi bir insandı Nazar Bey. Bazen aklıma geliyor, nerededir acaba diye merak ediyorum, belki İstanbul'a geri dönmüştür, ölmediyse tabii.

Gülün güzelliği unutuldu. Gerçi bülbül çoktan gitmiş, gül ne yapsın, çok eski şiirlerde kaldı bülbüller, uzak köylerin güdük ormanlarında, kasaba yollarının tozlanan

çalılıklarında, babamın üstüne ses tanımadığı Zeki Müren'in sesinden *Senden bilirim yok bana bir faide ey gül. Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül* şarkısında.

Bizim evin önündeki küçücük meydanda kendi kendine büyümüş, meyva vermeyen bir dut ağacı vardı, o ağaca dadanmış bülbülün sesi bile batardı anneanneme baş ağrısı tuttuğunda, ki tutmadığı zaman yoktu o baş ağrısının, yaz günü dışarısı sıcaktan kavrulurken, dut vermeyen dut ağacına dadanmış bülbülün bir tek anneannemin duyduğu sesi duyulmasın diye odanın pencerelerini kapatırdık.

Gül çok pahalıydı eskiden.

Eskiden, başka bir eskiden vardı ben hâlâ genç ve hâlâ umutluydum, hatırladığımda her şeye rağmen gözlerim yaşarırdı. Affettiğimi sandığım, affedip acı hatıralı hüzünlü nesnelere dönüştürdüğüm şeyler bulurdum geçip gitmiş günlerde, bugüne katlanmak daha kolaydı. Ama zaman o eskiden'in üstüne sürekli bir şeyler yığdı, eskiden benden uzaklaştıkça belleğimde güzel şeylerin kalması gerekirken pür acı olanlar kaldı, giderek daha da acı. Çirkindi de üstelik, aşağılayıcıydı. Eskiden acıklı bile olsa illa bir güzellik bulduğum şeylerin beni acılaştırmış olduğunu çok geç anlamış olmam da ayrıca acıklı geliyor bana şimdi.

Ama bunu bilmek durumumu değiştirmiyor, şimdiki zaman iyileşmiyor, güzelleşmiyor.

Nadir Abi'yle nursuz suratlı annesi ablamı istemeye yedi kırmızı karanfil ve Menekşe Pastanesi'nin vitrininde durmaktan kutusu solmuş çikolatayla gelince, paraya kıyıp gül getirmediler diye günlerce söylendi anneannem. Babamı zaten adam yerine koymazdı, anneme "vermiceksin gül gibi kızını bu soyu sopu şaibeli kadının oğluna, verirsen hakkımı helal etmem," dedi.

Anneannemin annemi doğurmuş olmaktan başka helal edecek ne hakkı vardı, bilmiyorum. Her fırsatta tekrarladığı, iyi gününe denk gelirse uzun uzun ve süsleye püsleye anlattığı aile hikâyelerine göre anneannemin ataları Osmanlı soyundan geliyordu ve asil kanının özü katıksız bir kibirdi. Anane.. dünyanın merkezi neresi sence diye sorsam, lütfedip ayağımı bastığım yer derdi muhtemelen ve zaten varlığını başlı başına bize bir lütuf olarak görüyordu. Yeterince değer görmediğini düşündüğü olursa, ki haftada birkaç kere düşünürdü bunu, çıkardığı büyük, gürültülü, kırmalı dökmeli kavgalardan sonra baş ağrıları tutar, günlerce yataktan çıkmaz, yemek yemez, kendini odasına hapseder ve açlığa terk ederdi. Ama ev halkını cezalandırmak için kendine reva gördüğü bu muamelenin çilesini çeken yine ben olurdum. Sanem ananenin başını ov. Sanem ananene çorba içir. Sanem hükümet tabibine git ananene ilaç yazdır. Sanem kalk. Sanem git. Sanem koş.

Anneannemi her hatırladığımda içimi derin bir acıma hissi kaplıyor, kendime acıyorum ama, çocukluğuma, şimdiki halime acımam yetmiyormuş gibi. Aynı zamanda bu mermer büst kadına hayranlık duymaktan hâlâ kendimi alamıyorum. Böylesine yaşlı bir kadın, onu asil varlığına layık olmayacak şekilde yaşattıklarını göstermek için kendine eziyet etmeyi göze alacak kadar nasıl kendini beğenebilirdi? Nasıl oluyordu da anneannem dünyayı çevresindeki insanlardan ibaret sanabiliyordu ve o dünyayı kendinin döndürdüğüne en ufak bir kuşku duymadan inanabiliyordu? Osmanlı'ya dayandığını iddia ettiği atalarından miras asil kanı bin kere karışmıştı, artık sıradan, yoksul, herkesinki kadar basit bir kan, er aş negatif, değersiz bir kan olmuştu, buna rağmen nereden geliyordu bu kibir ve kendine duyduğu bu sarsılmaz inanç? Niye bende birazcık bile olmadı o inançtan?

Vermediler zaten ablamı. Nadir Abi'yi aldılar. Nadir Abi'nin vızır vızır işleyen, büyük bir ayakkabıcı dükkânı vardı, ama nasıl olduysa evlenmelerine bir ay kala dükkân battı, belki de vızır vızır işlemiyordu da işlediğine inanmak istiyorlardı, annem kızını vızır vızır işleyen bir dükkân sahibinin yıllardır istediğine kendini inandırmak istiyordu.

Ablamın Nadir Abi'yi tümüyle, köklerine varıncaya kadar kendisinin yapmak istediğini ve bunu başardığını şimdi anlıyorum ve ablamın bu başarısına da nefret dolu bir hayranlık duyuyorum.

Ablamı dükkânı var diye verdikleri batık Nadir Abi'nin tezgâhtar girdiği ayakkabıcıdan eline geçen paranın bir evi geçindirmeye yetmeyeceği ortaya çıkınca, onca kavga gürültü, nişan atma tehditleri ve ağlama sızlamalardan sonra ayrı ev açamayacağı kesinlikle anlaşılınca, annem kızının kayınvalidesiyle oturmasını kesinlikle kabul etmeyince, ablam da sevdiğinden vazgeçmeyerek herkesi kendini öldürmekle tehdit edince,

Nadir Abi geldi, bize yerleşti.

Yerinden sürülen ben oldum.

Ablamla yattığım oda onlara verildi, bana da anneannemin kendince çok kıymetli eşyalarıyla tıklım tıklım dolu odasına zorla sığıştırılan bir somyayla altında bir naylon sepet düştü. Hakkını helal etmeyeceğini söylemiş olmasına rağmen annemlerin ablamı o uğursuz kadının oğluyla evlendirmeleri yetmiyormuş gibi odasına bir de ben sokulunca, önce yükselen ateşiyle kendinden geçecek kadar hastanelik oldu anneannem, ölecek diye günlerce başında bekledik, ama ölmedi, daha yıllarca yaşadı, burnumuzdan getirmeden ölmeye niyeti yoktu zaten, sonra da dili tümüyle zehir kesildi, hepimizi, en çok da beni zehirledi.

On yaşındaydım, babam benim için üzülür sanmış-

tım, annemin bulduğu çözümü, benim evdeki yerimin bir somyayla bir naylon sepetten ibaret olmasını asla kabul etmez.

Ama etti.

O zaman anladım, sen sevildiğini sanıyorsundur da yanılıyorsundur aslında, gözden çıkarılmamak için çırpınması gereken sensindir.

Bir gün Eda'ya "bi kadın daha çocukluğunda hayat yoluna böyle çıkmışsa kaderinin ne olacağı aşağı yukarı bellidir," dedim.

Gelecekten konuşuyorduk.

Benim gelecekten konuşmam çok saçmaydı, kafamda kendim için gelecek diye bir şey oluşmuyordu, gelecek denen şey birtakım birleşmeyen, kopuk ve belirsiz parçalardan ibaretti, zihnimde nasıl birleştirirsem birleştireyim bir bütüne ulaşmıyordu, bir anlam ifade etmiyordu, benim için gelecek gelişine yaşamaktı.

Ama Eda'nın geleceğinden konuşabilirdik.

Eda'nın geleceği şimdiki zamanda, yakın gelecek ve uzak gelecek zamandaydı. Eda geleceğini planlıyor ve yapıyordu, tamam, bazen oluyordu, bazen olmuyordu ama sonuçta onda parçalar bir araya geliyordu.

Eda ısrarla bana getiriyordu sözü.

"Yeteneklisin, akıllısın.. niye böyle basit işlerle kendini heba ediyorsun?"

Haklıydı, kendimi heba ediyordum, heder ediyordum, harap ediyordum. Hâlâ ediyorum. Çatı arasında, iki kişi zor sığdığımız, daracık dikiş odasındaydık, Eda'ya fildişi rengi ipekten bir kostüm dikiyorduk. Eda'nın elinden dikiş de geliyordu, mükemmel geliyordu üstelik ve benim elimden de biraz gelmesi çok hoşumuza gidiyordu.

"Kader," dedim, "hayata nasıl başlarsan öyle gider."

"Saçmalama," dedi, "asıl kendini buna inandırmaya

çalışarak kaderini kendin belirliyorsun. Böyle konuştuğunda sen sen olmaktan çıkıyorsun farkında mısın?"

Tabii ki farkındaydım. Her zaman her şeyin farkındayım.

Eda daha sık gülmemi istiyor, ama gülecek bir şey olmalı, insan zorla gülecek bir şey bulamıyor. Hayat uzun süredir bana gülecek bir şey vermiyor. Gerçi eskiden de vermezdi, kendim bulurdum, şimdi aramaya gücüm kalmamış gibi hissediyorum kendimi.

Her gün "kurtul hepsinden," diyor, "yeter artık, ne mecburiyetin var? Biraz da kendini düşün, yıllarca sömürdüler seni, hâlâ sömürüyorlar, anlamıyor musun?"

Anlıyorum Eda, ben seni anlıyorum da sen beni anlamıyorsun.

Gül gibi bakılmışsın sen, sevilmişsin, pamuklara sarılmışsın, bu yüzden anlamıyorsun. Anlatamayacağım şeyler var diyemiyorum, hatırlamadan tek bir gün geçirebilmek için aklımı kaybetmeye bile razı olduğum şeyler var.

Nadir Abilerin getirdiği karanfiller çok güzeldi, mis gibi kokuyordu, asıl çikolatalar kötüydü, bayatlıktan üstleri beyazlamıştı. Şekeri, tansiyonu, kalp yetmezliği, böbrek yetmezliği, akciğer üfürümü, eklem romatizması, kemik erimesi, koliti, sinüziti, baş ağrısı en çok da baş ağrısı ve daha sayılabilecek her türlü ağrılı sancılı hastalığı olduğuna doktorları bile inandıran, her günü bize her an ölecekmiş gibi yaşatan anneannem o anda çikolata yiyebilseydi eğer, daha ilk ısırışta kutuyu Nadir Abi'yle annesinin kafasına geçirir, benim size verecek torunum yok, defolun gidin diye kovardı evden.

Çikolata yiyebiliyordu, başkalarının yanında yiyemiyordu. Ertesi sabah ayak seslerini duymuştum. Anneannemin ayak seslerini her zaman duyardım ve uyanır-

dım, anneannemin ayak seslerini duymaya ve uyanmaya alıştırılmıştım. Bir şey ister diye usulca peşinden gittim, salona girip kutuyu açtığını, bir parça çikolatayı ağzına attığını gördüm. Tabii ki beğenmedi, yüzü buruştu, daima sol kol yeninin içinde duran mendiline tükürdü ama ablamın ağlamaktan şişmiş gözlerle oturduğu kahvaltı sofrasında tek söz etmedi, bayat bunların getirdiği çikolatalar diyerek Nadir Abi'yle pasaklı annesinin getirdiği çikolatayı ağzına sürmüş olduğunu gösterecek kadar düşemezdi.

Kutunun vitrinde bekleye bekleye solmuş olduğunu da fark etmedi. Etse, sana bu adi kutu kadar kıymet vereni mi istiyorsun diyerek ablamı salak olmakla, güzelliğinin kıymetini bilmemekle, annemi de kızının hakkından gelememekle suçlardı. Ama kutunun solmuşluğunu fark etmedi, çünkü gerçekten sorunu olan tek organı gözleriydi ve asla kabul etmiyordu bunu, ederse hepimize hükmetme, burnumuzdan getirme gücünün zayıflayacağını biliyordu, ona yanlış görmüşsündür deneceğine ölsün daha iyi.

Düşünüyorum da anneanneme yazık olmuş aslında, onca oyunu kuran, detaylara böylesine dikkat kesilen zekâ neye yaradı, doksan bir yıl herkese ve kendine eziyet etmekten başka?

Güzel anneannemle güzel annemin güzelliğini yere göğe koyamadıkları, kimseleri bu güzelliğe layık bulmadıkları güzeller güzeli ablam Nadir Abi'yi öyle çok seviyordu ki, istemeye gelirken gül getirmemişler, çikolatalar bayatmış, ayrı ev açamıyormuş, ona şaşaalı bir hayat vaat edemiyormuş, hiçbir şeyi gözü görmüyordu.

Ablamın donuk yağ kadar etkisiz ama çok güzel yüzlü Nadir Abi'de hiçbir şeyi gözü görmeyecek kadar ne bulduğunu herkes merak etti. Bir tek ben etmedim. Birini tutkuyla sevmek için herhangi bir şeyin, mesela

kalbi yerinden oynatan bir gülümsemenin yettiğini altı yaşımdan beri biliyordum.

Lanettir bu, tutulmak, bir gülümseyişe tutulursun ve hayatın kayar.

"Yine votka mı?" dedi Larry.

"Tabii ki votka, her zaman votka."

Votka içkilerin kralıdır, tak diye bir şat atarsın, sonra da işine gücüne bakarsın, kimse anlamaz içtiğini.

Larry tezgâh altından açılmamış bir şişe çıkardı.

"Bunu Ruslardan aldım," dedi, "hem ucuz hem kaliteli, vergisi de yok."

"Kaçak yani," dedim.

"Her kadehin vergisini verirsem burası döner mi sanıyorsun?" dedi, üstünden zamanın rüzgârı geçmiş bomboş restoranını işaret ederek.

Bilmiyorum Larry, bi restoran nasıl döner, bi hayat nasıl döner bilmiyorum, dönmek iyi bişey mi onu da bilmiyorum, ben sürekli dönüp duruyorum, baştan başlıyorum, hep aynı yere geliyorum, benim hayatım bir çemberler silsilesi.

Larry şişeyi açtı, kapakta yırtılan etiketin cırt sesi ne güzel. Bardağı doldurdu, votkanın dökülüş sesi ne güzel. İki parmağı geçti, koydukça koyuyor, koydukça koyuyor, o da biliyor çünkü ancak böyle dayanılır bir lokma sevgi için tonlarca ağaç kabuğu çiğnediğin hayata. Votka ağzımı dolduran ağaç kabuklarını yutmamı sağlıyor.

"Türkler aslında rakı içmiyor mu?" dedi.

"Türkler aslında rakı içiyor, alkolikler votka," dedim. "Alkolik Türkler hem votka hem rakı içiyorlar, hatta ne bulurlarsa içiyorlar."

"Ben de alkolik bir Türk'üm o zaman," dedi, "ne bulursam içiyorum."

Yine gülüştük. Larry'yle çok kolay gülüyoruz, kibrit

çakar gibi, parmak şıklatır gibi, incecik cam bir bardağı elimizden düşürüp kırar gibi. Gülüşmelerimiz bir kristalin kırılma sesi. Ama ikimizin de içinde nasıl bir sızı varsa, bıçakla kesilir gibi kesiliyor gülüşmelerimiz. Hayatın güzel anları gibi, ki fazla olduğu söylenemez, olur da ansızın bir demet güneş ışığı avlunun taş duvarına yansır, biri komik bir şey söyler, Ryuke nefis bir yemek tattırır ve az sonra her şey yine aynı.

Kendine de votka koydu, tokuşturduk, içtik.

El üstünde tutulmak istiyorsan her yerde yetişmeyeceksin dedim içimden, narin olacaksın, nazlı olacaksın, toprağını, suyunu, havanı beğenmeyeceksin, çabuk küseceksin, çabuk solacaksın ki solma diye üstüne titresinler. Bir avuç gübreye tamah edip yediverene dönüşmeyeceksin, mezarlıklara dikemeyecekler seni, mezarlık gülleri gibi yabani olmayacaksın. Babamın mezarına üç kere aşılı gül fidanı diktim, babam beni korumamıştı, kollamamıştı, evdeki yerimin bir somyayla bir sepet olmasına göz yummuştu, belki farkına bile varmamıştı ama ben gene de babamın mezarı diye gül diktim. Hepsi birkaç ayda yabanileşti, sapları upuzun uzadı, taçyaprakları azaldı, vahşi mezarlık gülleri oldular.

Sonra başka mezarlara baktım, bütün güller yabangülü olmuş.

Demek ki ölüler güllere iyi gelmiyor.

Atık madde

Kapı açıldı, bir müşteri girdi içeri. Atletli, Bermuda şortlu, iri yarı bir adam, başında siperi ters çevrilmiş bir kasket. Yemek yiyeceğini söyledi, Larry sıkıntıyla baktı adama, kim servis yapacak sana şimdi, adam bir masaya oturdu, pis buldu, kalktı, başka masalara baktı, hiçbirini beğenmedi, yemek yemekten vazgeçti, restoranın pisliği konusunda nutuk atıp gitti. Larry'nin de çok umurun-

daydı. Restoranın her zamankinden daha pis olduğunu ellerim bar tezgâhına yapışınca ben de farḳ ettim. Tezgâh silinmemişti, masalar kırıntı içindeydi, bazılarında hâlâ kahvaltıdan kalma tepsiler duruyordu.

"Ama adam haklı," dedim tezgâha yapışan ellerimi göstererek.

Larry, sabah temizliği yapmadan babasına gittiği için Enid'e söylendi, mutfakta çalışan yaşlı Çinliye seslendi, Haomin ya da Zaohin öyle bir şey, adamın çok zor bir adı var. Haomin ya da Zaohin naylon terliklerini sürüyerek geldi, tepsileri alıp götürdü, bir iki masayı sildi üstünkörü, sessizce ve gri önlüğünün içinde gölge gibi. Bu gölge gibi kadınlar ve erkekler beni çok etkiliyor, bazen onlardan biri olduğum hissine kapılıyorum, onlara bakamıyorum.

Larry karısı hakkında atıp tutmak için hiçbir fırsatı kaçırmıyor. Enid küt diye ölse sudan çıkmış balığa döner halbuki, perişan olur, aç kalır. Erkekler evde kadın olmadan yapamazlar. Araştırmalara göre, dünyanın her yerinde karısı ölen erkekler daha kısa ömürlü oluyormuş, kocası ölen kadınlarsa daha uzun yaşıyormuş. Dünyanın her yerinde erkekler ölünce kadınların ömrü uzuyor. Babam ölünce annem rahatladı. Annem, babam öldüğünden beri öbür yarısı gitmiş, artık yarım bir kadınmış gibi yaparak, bu ölümü onu yücelten bir nişanmış gibi taşıyarak ve benden daha çok şey istemesini sağlayan bir temel hakmış gibi görerek yaşıyor. Babamın öldüğü hafta boyunca sesinde bir burukluk vardı, hep bir ah çekme halindeydi, gözünün yaşı dinmiyordu, ama daha dolu nefes aldığını, gözbebeklerinde daha önce olmayan bir ışığın parladığını görüyordum. Hak da veriyordum aslında, daha en başında enkaz haline gelmiş bir adamın aşkını canlıymış gibi yıllarca sürüklemek çok zor. Ama anne inan bana, istediğin aşkı bir gün yaşayacakmışsın gibi beklemek çok daha zor.

Enid sabah Larry uyurken babamı almaya gidiyorum diye not bırakmış, gitmiş. Babası Bronx'ta bir bakımevinde kalıyormuş, her şeyden ve herkesten nefret ediyormuş, çalışanları delirtmek için bile bile altına işiyormuş, bez bağlamaya kalktıklarında görevlileri ısırıyormuş. Birkaç gün önce birine bayağı geçirmiş dişlerini, olay çıkmış, polis gelmiş, Enid'i aramışlar, baş edemiyoruz, al götür babanı buradan demişler. Babasını yatırdığı beşinci bakımeviymiş burası, artık bu şehirde parasını ödeyebileceği kadar ucuz bir yer bulması mümkün değilmiş. Larry başka bir eyalette, Orta Batı'da filan, hatta Güney Amerika'da bir ülkede ucuz bir yer bulmasını söylüyormuş, oralarda aynı parayla krallar gibi yaşatırlarmış babasını, ama Enid ne evet diyormuş ne hayır, domuz gibi susuyormuş. Masraflarını tabii ki Enid ödüyormuş, babasının emekli maaşı en kötü bakımevinin ücretini bile karşılamaya yetmiyormuş. Zavallı kadın.. restoranla uğraşması yetmiyormuş gibi niye bir de part-time markette çalışıyor diye merak ediyordum, anladım, bitmeyen çile.

"Ne olacak peki?" dedim. "Ne yapacaksınız?"

Larry "beni ilgilendirmiyor," dedi.

Sanki sokaktan geçen birinden bahsediyor. Nasıl ilgilendirmiyor Larry? Kadın, senin sadece barın arkasında oturup bardaklara içki doldurduğun, ne hikmetse en kalabalık saatlerde içini birden bir sıkıntı bastığı için çekip gittiğin döküntü restoranını sabahın köründe kalkıp temizlerken, akşamları marketteki işinden döndükten sonra her an arıza çıkarmaya hazır, serseri sürüsü müşterilerine tepsi tepsi içki taşırken iyi.

Nasıl bir dünya bu? Herkes beni hayal kırıklığına uğratmak zorunda mı?

Güldüm kendime, düşüncelerime, parlaması bir an süren öfkeme. Yeni tanıştığım, karşılıklı votka içip geve-

zelik etmekten başka bir halini bilmediğim bir adama sırf yaşlı ve çok kederli bakışları var diye değer verirsem olacağı bu.

Gerçi ne değer verdim ki. Bitince fiyatı iki katına çıkacak olan iki yüz kırk yedi metrekare büyüklüğünde ve doksan beş yıllık bir dairenin tadilatına başladığımızdan beri votkamı burada içiyorum, öğle yemeğimi burada yiyorum, biraz da Larry'yle sohbet ediyorum, o kadar. Uzun süredir Eda hariç kimseye değer vermiyorum, yalnız değer değil kısa bir sohbetten başka bir şey verdiğim yok. Kendimi görünmez bir örtüyle sarmış gibi yaşıyorum, kimse bana değemiyor, dokunamıyor, kimsenin acısı içime işlemiyor, kimseyi acısı içime işleyecek kadar dikkatli dinlemiyorum, adlarını aklımda tutmaya bile zahmet etmiyorum.

Larry'yi dinlemeyi seviyorum.

"Enid'in babası doksan yaşında, artık ölmek istiyor, ama ölmüyor," dedi.

Bundan önce kaldığı bakımevinde çalışan kadınlardan birine onu öldürmesi için yirmi dolar teklif etmiş. Bir de akıl öğretmiş, çocuğunun oyun hamuruyla ilaç dolabının kilidinin kalıbını çıkart, anahtar yaptır, dolaptan morfini al, bana çak diye. Dolaplar şifreliymiş, kilit falan yokmuş, üstelik bakımevlerinde morfin de bulunmuyormuş. Kadın dalga geçmiş, ben korkarım, çalamam, sen çal, çakması benden demiş. Adamcağız ciddiye almış, dolabı açamayınca camını kırmaya kalkmış, yakalamışlar, Enid'i çağırıp adamı kapı dışarı etmişler.

Larry gülüyordu anlatırken, gülmekten gözünden yaş geliyordu.

Çok acıklı geldi bu bana, korkunç acıklı.

Gereğinden fazla yaşadığın için atık maddeye dönüştüğünü bilmek ve sen yapamadığın için birine seni ortadan kaldırsın diye para vermeye kalkmak.

Verebildiğin de yirmi dolar.

"Sırf yaşlı olduğu için ölmek istemesi çok acıklı," dedim.

Larry "hayır," dedi, "istemiyor, istese ölür."

"O kadar kolay mı?"

"Çok kolay. Bacakları sağlam, hâlâ yürüyebiliyor. Bakımevinden çıkacak, demiryoluna gidecek ve kendini gelen ilk trenin altına atacak. Bu kadar."

"Çok acımasızsın," dedim.

"Değilim, ölmek istiyorum diyen o," dedi, "gerçekten ölmek istese öyle yapar."

"Ben de bazen ölmek istiyorum ama yapamıyorum," dedim.

"Bazen değil her an isteyeceksin, ancak o zaman yapabilirsin," dedi, "ya da bir an gelecek, kendini kurumuş bir böcek kabuğu gibi kırılmaya hazır ve içi boş hissedeceksin. Ne mutsuzluk ne keder ne de başka bir şey, içinde hiçbir duygu olmayacak. İşte o an, ölme isteğinin seni ele geçirdiği andır, o zaman ölebilirsin."

"O duyguyu yaşamış gibi konuşuyorsun," dedim.

"Yaşadım ama kurtardılar," dedi.

Bunu hiç beklemiyordum, çok şaşırdım, gamsızlık abidesi sandığım Larry ölmek istemiş.

Hâlâ gür beyaz saçlarını araladı, şakağındaki kırmızı izi ve kulağının üstünden arkaya uzanan incecik pembe çizgiyi gösterdi. Ameliyatı on saat sürmüş, yedi ay hastanede yatmış, iki yıl da rehabilitasyona gitmiş. Konuşmayı yeniden öğretmişler, sırf adını söyleyebilmesi üç ayını almış. İlk karısının hastane masraflarını ödemek için evini satması gerekmiş, karısının geniş bir bahçesi, bahçesinde ağaçları, ağacında salıncağı olan çok güzel bir evi varmış, orada yaşıyorlarmış, kadın evini satınca karavan parkına taşınmış.

Hayranlık duydum kadına.

"Ne kadar şanslıymışsın," dedim, "ne kadar iyi bi kadınla evliymişsin."

"Şanslı mı? İyileşir iyileşmez boşandım," dedi.

Silah sesini duyduğu anda ambulans çağırıp onu kurtardığı için karısını asla affetmemiş. Ölüm isteğinin varlığını tümüyle ele geçirdiği o ânı bir daha yakalayamayacağını biliyormuş çünkü. Ürperdim, Larry'nin yüzünde yaşına göre fazla derin bulduğum çizgiler konuşmaya başladı böylece, Larry yetmiş yaşında ama yüzü bazen yüz yetmiş gösteriyor.

O sırada klima tısss diye bir ses çıkardı, ardından gürültüyle tekledi, durdu. Dışarısı bayağı sıcaktı, erken bastırmıştı sıcaklar, ama bu penceresiz, mahzeni andıran restoran serindi, tarihöncesinden kalma klima çalışıyordu. Larry mutfağa seslendi yine. Haomin ya da Zaohin geldi, ufacık yumruğuyla birkaç kere vurdu, klima tekrar vınlamaya başladı, içeri çöken sıcaklık bir anda kayboldu.

"Bu da ölmek üzere," dedi Larry klimayı işaret ederek.

Boyası kalkmış duvarlara, döşemeleri yıpranmış sandalyelere, restoranının perişan haline göz gezdirdi.

"Çevremdeki her şey ölüyor, bi tek ben ölemiyorum."

Öyle gerçek bir istekle söyledi ki bunu, kendi kederim yetmezmiş gibi, üstüme bir de bu sözün kederi çöktü.

Lily

Ama Umut içeri girdiğinde sessizliğe gömülmüş olmamızın nedeni çevremizdeki her şeyle birlikte bizim de hücre hücre ölüyor oluşumuz değildi, Larry'nin ölüm isteğinin benliğini ele geçirdiği o ânın hikâyesi veya Enid'in ölmek için bir şey yapmayan babasının kederinin bana da bulaşması veya acılaşan anılarım, göğsümü ezen taştan kalp değildi.

Üstümüze çöken keder çoktan şekil değiştirmişti.

Votka sayesinde damarlarımızı dolaşan hayatı hafife alma gücümüz çok kısa sürmüştü. Önce geçmişimiz, sonra gerçeğimiz ikimize de hücum etmişti. Üstümüze çöken şimdinin katılığı, giderilemezliği, kaçılamazlığı, elimizi kolumuzu bağlayışıydı, yaşadığımız şimdinin ikimizi de susturmuş olmasıydı.

Az önce biri Larry'yi aramıştı, Larry çökmüştü, gözlerinin ışığı sönmüştü. Ardından benim beklediğim mesaj gelmişti, ama beklemediğim bir yanıt gelmişti, küçülmüştüm, ezilmiştim.

Larry telefonu kapattıktan sonra öfkeyle acı arasında sallandı, sandalyeye çöktü, başını ellerinin arasına aldı.

"N'oldu?" dedim, "kötü bi haber mi?"

Acilden aramışlar. Madde bağımlısı kızı aşırı dozdan hastanelik olmuş.

"Senin kızın mı var?" dedim hayretle, sanki ilk sorulacak şey buymuş gibi.

Larry'nin bir kızı olmasında şaşılacak bir şey yoktu, ama bana Larry baba olamaz gibi gelmişti, yaşlı olduğundan değil, böyle adamların çocuğu olmaz, olsa da haberleri olmaz. Çok bağımsız görünüyordu, aklına ne estiyse onu yapmış, içinden geçenin peşinden gitmiş, ölmek isteyecek noktaya gelmiş, dönmüş, fazla bağımsız ve bencil biri. Bir babanın bu kadar bencil olması için bir gerekçesi olmalı, benim babamın vardı, benim babamın bencil, sinirli, kendi dünyasına gömülmüş bir adam olmak için geçerli bir nedeni vardı. Ama Larry'nin yok gibi gelmişti bana, özgür kuş o, istediği gibi uçma ve dört bir tarafa küfür etme, her şeyden şikâyet etme hakkına sahip, ihtiyar bir kuş.

Halbuki vardı, herkesin var, herkesin kötü olmak için, ezmek için, ezilmek için bir gerekçesi var, herkes kendini haklı çıkarmak için, hayatla neden baş edemediğini kendine açıklamak için, neden kaderin kazandığını

ve kendilerinin kaybettiğini kendilerine ispat etmek için bir şeyler buluyor. Başka türlü nasıl yaşayabilir ki insan?

Hemen fırlayıp hastaneye koşmasını bekliyordum, ama kendine bir votka daha koydu, gözlerini bir noktaya dikti, kıpırdamadan oturdu. Uzun bir süre öylece sustuk.

"Hastaneye gitmeyecek misin?" dedim sonunda.

"Hayır," dedi.

"Ama kızın o senin, ya ölürse?"

Acı acı güldü, fazla acı, keşke der gibi.

Durumu iyiymiş, tehlikeyi atlatmış, gitmesine gerek yokmuş.

Ne düşüneceğimi bilemedim, Larry'nin çöken yüzüne bakakaldım.

Onu kalpsiz bulduğumu sandı, yüzü kızgınla mahcup arasında bir yerde dondu. Oysa kendimi düşünüyordum o anda ben, kendimi ve babamı. Ben uyuşturucudan hastanelik olsam babam gelir miydi? Herhalde gelirdi, bilmiyorum, belki de gelmezdi. Ama annem gelirdi. Hep geldi. Gelip iyileşinceye kadar bana baktı, çırpındı bakmak için, hatta o kadar iyi baktı ki bana ezildim, bu kadar iyi bakmasın istedim, sonra onu da borcuma yazdı, borcum kabardıkça kabardı. Babam hiç benim yanımda olmadı, ben hiç uyuşturucudan hastanelik olmadım, ama dövüldüm, çürüdüm, ben onları üzdüm, mahvettim, benim yüzümden yerlerinden yurtlarından oldular, ben de benim canımdan olanı onlara vererek ve verdiğim hiçbir şey yetmediği için hayatım boyunca çalışıp onlara bakarak borcumu ödemeye çalıştım, ama borcum öyle büyük ki öde öde bitmiyor.

Larry "bıktım.." dedi ateş gibi gözlerle, "anlıyor musun? Bıktım."

Kızının uyuşturucu almak için hırsızlık yapmasından, defalarca hapse girmesinden, sokaklarda kızını aramaktan, kızını para dilenirken, fahişelik yaparken, hara-

belerde pislik içinde, onun bunun elinde debelenirken bulmaktan, alıp eve getirmekten, rehabilitasyon merkezlerine yatırmaktan, kızının kaçıp gene başlamasından, gene hastanelik olmasından, kapıya dayanıp para istemesinden, vermezse olay çıkarmasından, kırıp dökmesinden ve kızıyla ilgili her şeyden, her her her şeyden bıkmış.

"Ne gerekiyorsa yaptım onun için," dedi, "artık yapmayacağım. Bundan sonra yalnız başına. Ya temizlenecek ya da bi gün aşırı dozdan ölecek, kendi seçimi."

Larry'nin sözleri içimde çok canlı olan bir tele dokundu, içim cız etti. Tamam, madde bağımlısı bir evlatla ilgilenmenin çok zor olduğundan eminim ama gene de kızın o senin.

"Annesi ilgilenmiyor mu?"

"Annesi öldü," dedi kupkuru, çatırdayan bir sesle.

Kızının annesi, o güzelim evini sattıktan sonra taşındığı karavan parkında, Larry'nin yapmasına izin vermediği şeyi yapmış, kendini başından vurmuş. Psikiyatrik sorunları vardı demişler. Ama Larry gerçek nedeni bilmiyormuş, kimbilir neymiş. Önemsemiyormuş gibi bir hareket yaptı.

Nedeni belli diye haykırmak geldi içimden, öyle bencilsin ki Larry, kendini vurmayıp da ne yapsın kadın?

Larry asıl bunu affedemiyormuş.

"Kendi öldü, Lily'yi de bana bıraktı," dedi.

Lily mi? Kızının ne güzel bir adı varmış.

Saçma bir şekilde yirmili yaşlarının sonunda, güzelliği bozulmaya başlamış olsa da hâlâ zambak kadar zarif ve isyankâr bir genç kız olarak hayal ettiğim Lily kırk altı yaşında ve kırk dört kiloymuş, kokain alacak parası olmadığı için kullandığı ve giderek dozunu arttırdığı adi, sentetik uyuşturuculardan dişleri çürümüş, yüzü yaralarla doluymuş, kasları neredeyse tamamen erimiş, böbreklerinden biri çalışmıyormuş, ama yine de ölmüyor-

muş, ölmeye de niyeti yokmuş, çünkü hayatını babasına ödettiği bir ceza haline getirmiş.

Larry içeri gitti geldi.

Ağlamış diye düşündüm, kirpikleri ıslak.

Çok direndi karşımda ağlamamak için.

"İyiymiş, üzülme," dedim.

"Üzüldüğümü de nereden çıkardın?" dedi, "bu hayatı kendi seçti, niye üzüleyim?"

İçimde bir öfke kabardı. Her zaman evlatlardan yanayım, her zaman evlatlar için üzülüyorum. Senin hiç mi suçun yok diye soracaktım tam, beni hiç ilgilendirmediği ve olup bitenler hakkında hiçbir şey bilmediğim halde, Larry'nin gözlerinin ışığının sönmüş olduğunu, yaşının iki katına çıktığını gördüm, kemikten ibaret kalmış parmaklarını tık tık tık masaya vuruyor, suçu olduğunu biliyor.

Belki Lily'nin annesi ambulans çağırmasaydı, Larry'yi kurtarmasaydı Lily için daha iyi olurdu, kimbilir.

Sonra Mustafa'dan mesaj geldi. Okudum, çöktüm.

Ne diyeceğim şimdi anneme?

Bir gün önce köpek gibi çalışmıştım şantiyede, yorgunluktan ölüyordum. Eda'nın önüme koyduğu bir tabak yemek olmasa aç yatacaktım. Güç bela bir duş yapmıştım, pijamalarımı giyip yatağa girmiştim, ışığımı söndürmüştüm.

Annem o anda aradı.

Hep böyle yapıyor, uykuyla aramda bir saniye kaldığını, kendimi kısacık bir huzurun kollarına bırakmak üzere olduğumu beş bin mil öteden hissediyor, belki de hesaplıyor, şu anda başını yastığa koymak üzere olmalı, hayır uyuyamazsın, yok öyle başını yastığa koyup uyumak, biz burda sıkıntı içinde yüzerken.

Annem çoktan ölmüş anneannemin ruhunu dipdiri yaşatıyor.

Her aradığında açmak istemiyorum. Çünkü sözlerine en pamuk sesiyle kızıım diye başlasa da annemin beni sevindirecek bir şey söylemeyeceğini biliyorum. Ama suçluluk hissi nasıl kanıma karışmışsa her aradığında açıyorum, bu hisse bağımlı olduğumu, beni bu hissin yönettiğini biliyorum.

Bu kez açma dedim kendime, açma! Karanlıkta telefonumun ekranındaki annem yazısına bakarken, niye sadece anne yazamadığımı düşünüyordum, hastanede yattığımda bana bakması geliyordu aklıma, sonra bana ördüğü kazak, sonra bana yaptığı yemek, sonra borç harç para bulup bana aldığı uçak bileti, Londra'ya gidebileyim diye.

Hayatım bozuk bir bilanço, hayatım tutmayan bir kâr zarar tablosu.

Bir Zeki Müren şarkısı hayatım, babamın tek sevmediği, *ben hayat kumarında kırık bir pul gibiyim. Kaderim kötü bir zar onu nasıl yeneyim.*

Hesabını ben yapmıyorum, onlar yapıyor ve hep ben borçlu çıkıyorum.

Aç.. açma.. aç.. açma..

Ama ya bişey olduysa?

Ya bu kez gerçekten kötü bişey olduysa?

"Anne?"

Annemin sesi ağlamaklıydı, pamuklaşmıştı yine: "Kızııım.."

"Anne bişey mi oldu, niye ağlıyorsun?"

Tabii ki olmuş, olmaz mı? Yine para meselesi. Borçlar, icralar, karşılıksız çekler, sağlık sorunları, çok çok acil ihtiyaçlar. Ya birinin bacağı kırılmıştır ya birinin evinde su borusu patlamıştır ya ev sahibi kirayı arttırmıştır ya elektrik borcu çıkmıştır, göndermiştim, ödedik, eee? Ödedik aslında ama makbuzu kaybettik diye yemin billah ederler. Ya abim olur ya ablam, annem, yengem, Nadir Abi, yeğenlerim, ille biri olur.

Bu kez birikmiş prim borçlarını ödemem sayesinde emekli olan, emekli olduğundan beri evinde oturup ona buna, hayata küfreden abim bir baltaya sap olsun diye sermayesini benden alıp dükkân açtıkları oğlu. Dükkânına haciz gelecekmiş. Telefon satıyor sözde.

"Çocuk kendine bişey yapacak diye korkuyorum," diyordu annem, "tansiyonum yirmiye çıktı, bi haftadır inmiyor. Vallahi ölücem artık.. yarına çıkmıycam."

Hepsini biliyordum, bu dertler çoktan boğazıma sarılmıştı, abimin üç kuruş emekli maaşıyla geçinemediğini de, kızının boşandığı kocasının iki çocuğuna nafaka ödememek için kırk takla attığını da, yengemin dizine protez takılması gerektiğini de, Nadir Abi'nin sözde kanında çıkan ve sürekli para yutan belirsiz hastalığını da, anneme bakan ve her ay altı yüz dolar maaş ödediğim Özbek bakıcıyı ablamın kovduğunu da biliyordum. Üç aydır olmayan Özbek bakıcının maaşını gönderiyordum, ama bakıcı ayrılmış, neyin parası bu demiyordum, yine de onlar beni sömürmek için yeni şeyler buluyorlardı.

"Bolero" gene başladı. Davullar kafama güm güm vurmadan "Anne tamam," dedim, "ben hallederim, üzülme."

Mustafa yüzüme söyleyemiyor.

Gönderdiği mesajda "hesaplara baktım, bu ay fazla para çekmişsin," diyor.

Vermiyor yani. Her türlü Türk göçmen derneklerinin ve her türlü Türk işadamı birliklerinin yönetim kurulu üyesi, belediye meclis üyesi, Türk düğünlerinin baş misafiri, Türk gününün en önde yürüyeni, siyasi olaylarda konsolosluğun önüne ilk koşanı, ilk bayrak açanı, burada doğmuş, burada büyümüş olduğu halde, buralı olmak için adını Mustapha diye yazan, tam adı Michael Mustapha Demir, Michael'i sonradan eklemiş, işini bilir 'kontraktır', belediye meclisinde duruma göre en Ameri-

kalı Michael veya en Türk Mustapha, benden sadece bir yaş büyük, arsız ve bilgisiz ve lise diploması bile şüpheli Mustafa, yeni bir burs bulabilmiş olsam Brunel Üniversitesi'nden mastır derecesi almama ramak kalmış olan bana, mimarlık fakültesini dereceyle bitirmiş olan bana bu ay fazla para çektiğim için avans vermiyor. İyi.

Larry'den bir votka daha istedim.

"Kötü haber mi?" dedi.

"Seninki kadar kötü değil," dedim.

"Ben alıştım ama sen hâlâ alışmamışsın," dedi.

Alışamadım Larry, ömrümü kötü haberlere alışmak için harcadım ama olmuyor, alışamıyorum.

Bir gül bir güldür bir güldür bir gül.

"Onu çok sevmişler ama yine de kendini öldürmüş," dedim.

"Kim?" dedi.

"Şair," dedim, "bir gül bir güldür diyen kadın şair."

"Kadınlar kendilerini öldürmez, kadınlar erkekleri öldürür," dedi.

Aslında tam tersidir, hele benim ülkemde demek istedim, Larry inatlaşmayı çok seviyor, ak de kara desin, olur de olmaz desin ama ben inatlaşmam, bende inatlaşacak güç yoktur ve bilirim ki bir yere varmayacaktır zaten, bu yüzden ya kalkıp giderim ya kavga ederim ya da kendi kendime ağlarım, böyle bir şey olur mutlaka.

Ama inat edeceğim tuttu.

"Öldürmüş işte," dedim.

"Şair olduğu içindir," dedi.

Haklısın Larry, bunda haklısın. Kadın, şair olunca iki kere kadın oluyor, iki kere acı çekiyor, iki kere ölüyor, ben şair değilim ama bütün şair kadınların acısını da hissediyorum, neden bilmiyorum.

Düşüncelerim dört bir yana dağıldı, genişledi, der-

ken sessizliğin içinde kaybolduk. Larry kızını düşünüyor olmalıydı, kırk altı yaşında ve kırk dört kilo olan ve hastanede yatan, yüzü yaralarla dolu zambağı. Ben bütün hayatımı düşünüyordum, niye yaşadığımı.

Kapı açıldı. Umut içeri girdi. Gözlerini gördüm bir an, yüzündeki ağır kederi ve kayıp hissini. O da acı familyasının çocuğu diye düşündüm. Votkama döndüm.

Yanıldığımı sonra anladım. Çok sevilmiş o, hâlâ seviliyor ama yine de acı çekmekte haklı olduğu bir taraf varmış. Bunu daha da sonra anladım.

4.

Taştan kalp

Bir gülümseyişe tutulmak lanettir. Sen ona kuştüylerinden, pudralardan, bulutlardan yaptığın bir kalp verirsin, o sana siyah taştan bir kalp verir. Sen, sana taştan da olsa bir kalp verdi diye sevinirsin, çıldırırsın sevinçten. Ama o verdiği taştan kalbi ikide bir elinden alır, kafana vurur, canını yakar, sonra sana geri verir, acıdı mı diye sorar bir de.

Acımadı dersin, senin verdiğin kalp acıtmaz. O taştan kalbi geri alabildiğin için öyle mutlusundur ki, hepsi geçer, ne acı kalır ne bir şey. Çünkü taştan kalplerin, verildiği kişinin belleğini silmek gibi müthiş bir özelliği vardır.

Sevinçten deliye dönerek alıp yerine koyarsın o kalbi, içindeki dipsiz boşluğa, aptalca mutlusundur, ben ona bulutlardan, pudralardan ve kuştüylerinden yaptığım bir kalp verdim, o da bana bir kalp verdi dersin, benimki onda, onunki bende. O kalbin taştan ve siyah olduğunu kabul etmen bir ömür sürer.

O taştan kalple dövüle dövüle çeliğe dönersin, öyle güçlüsündür ki artık, sırtında dünyayı taşıyabilirsin, taşıtırlar zaten, bir de bakarsın ki koca dünya sırtında.

Sonra bir gün karşına biri çıkar, yüzünü kaplayan bu şey acılardan mı arzulardan mı? diye sorar.

Ne fark eder ki dersin, ha acılar ha arzular, ikisi de aynı kapıya çıkmıyor mu?

Çok şaşırır, gözlerini kısarak bakar sana, gözleri safi kirpik olur, ürperirsin, çok kirpikli gözler seni hep ürpertmiştir. Kendini alamayarak bakarsın. Onun o çok kirpikli gözlerinin çevresinde incecik kırışıklar belirir.

Tutkusu mu acıya götürüyor insanı, acısı mı tutkuya diye sorar.

Bence birbirinden doğuyor dersin.

Seni anlıyormuş gibi bakar, emin olamazsın, belki de anlıyordur.

Senin içinde babanın sık sık dinlediği o şarkı çağıldamaktadır yine.

Sevmek acı bir arzu derler, sevilmiyor sevenler. Ağlayan şu gözlerim ne güldü ne de gülecekler.

Sen, sevmenin karşılıksız olduğuna inanmışsındır. Bunca insanın sevdiği şarkı yalan olamaz, sevenler sevilemez, sevmek tek taraflı bir duygudur, sevmenin tabiatı budur diyerek kendini avutmuşsundur.

Oysa sevenlerin de sevilebildiğini biliyorsundur aslında.

Ablanla Nadir Abi birbirlerini hâlâ sevmektedirler, hatta öyle çok sevmektedirler ki sevgileri benzersiz bir bencilliğe dönüşmüştür, birbirlerini böyle sevebildikleri için her şeyin hakları olduğuna inanırlar, kimseye bir şey vermezler, bir parçacık anlayış bile. Onlar için herkes mahvolabilir, herkes tükenebilir, herkesin hayatı çürümüş bir kumaş parçası gibi iplik iplik dağılabilir, en çok da senin.

Taştan kalbin hikâyesini kendine saklarsın.

Çabuk anlamışsındır çünkü ona herkesin pamuktan yapılma yumuşacık kalpler verdiğini. O seni anlayamaz ve seni anlayamayacak olanlara hikâyeni anlatman, içinden söküp atamadığın taştan kalbin ağırlığını artırmaktan başka işe yaramaz.

Derken bir gün onun yüzünde daha önce hiç kimsede görmediğin bir gülümseme belirir. Öyle yavaşça belirir ki, içindeki taştan kalbin ağırlığının ne zaman hafifleyip kaybolduğunu bile anlamamışsındır, nereye gitti dersin, vardı, tam şuramdaydı.

O sana bakmaktadır bu sırada ve sana bakarken yüzü batmakta olan güneşi içine çekmiş gibi aydınlanmıştır.

6.

Pazarlar

Parkta şeytan bastonu ağacına doğru yürüyorum ve Umut gittiğinden beri haftanın bütün günlerinden, en çok da pazarlardan nefret ettiğimi düşünüyorum. Eskiden de haftanın bütün günlerinden ve en çok pazarlardan nefret ederdim. Ama burada eskiden daha kolay geçerdi pazarlar, gizli gizli çalışırdık çünkü. Kapıya gözcü dikip ufak tık tık'lardan oluşan, sessiz işleri yapardık şantiyede. Ama işgüzar birileri tarafından şikâyet edilip de Mustafa'nın başı derde girdiğinden beri çalışmıyoruz.

Artık pazar günleri odamda oturup Umut'la birlikte geçirdiğim zamanları düşünmekten başka yapacak bir işim yok, bir de ona mektup yazıyorum, önce yığınla kelime, sonra cümle, sonra mektup, sonra mail.

Bulduğum her boşlukta yazıyorum.

Zaten içimden hiçbir şey yapmak da gelmiyor. Ne pazardan alışveriş ne Hudson kıyısında yürüyüş ne biriyle sohbet ne de yeni öğrendiği bir pasta tarifini deneyen Ryuke'ye, Umut'un deyişiyle Rukiye'ye yardım etmek. Umut'un bana geldiği zaman oturduğu koltukta oturup avlunun taş duvarına bakıyorum ve hayatım dediğim bu çürük gemiyi hâlâ yüzdüren şeyin ne olduğunu düşünüyorum.

Sabahları her zamankinden daha erken uyanıyorum artık.

Eskiden de çok uyumazdım, zor uyananlardan ya da tatil günlerinde öğlene kadar uyuyanlardan olmadım hiç, oldurmadılar, çocukluğumdan beri erken kalkmaya alışığım. Ama Umut gitmeden önce en azından pazar sabahları uyandığımda mutfakta erkenci bir yüz görebiliyordum. Şimdi her sabah gözümü açtığımda saat 04.55'le 05.05 arası. Hiç değişmiyor bu, hayat dijitalleştiğinden beri akreple yelkovanı kaybolan saat sabah uyandığımda bu on dakikanın arasında bir yerde. Hafta içi sorun olmuyor, zaten altıda kalkmam gerekiyor, uzun uzun duş yaparak, fazla bir şey yemesem de kahvaltı masasında oturarak ve Umut'a yazarak bu fazladan bir saati geçiriyorum. Ama pazar sabahlarının bu çok erken saatleri tüm zamanların en çıldırtıcı saatleri. Hava zifirî karanlık oluyor, güneşin doğmasına daha çok var, gerçi güneş doğmuş olsa da anlayamam, odama girmiyor, havanın nasıl olduğunu anlamam için yukarı çıkmam, pırıl pırıl bir güneşle dolmuş ya da bulutlar yüzünden kararmış mutfağa gitmem gerekiyor.

Umut *insomnia en yakın arkadaşım oldu* diye yazıyor, *uykuyu kaybettim, ama şikâyetçi olduğumu sanma.*

Ben de kaybettim, ama ben şikâyetçiyim.

Tango House çok geç saatlere kadar ayakta. Mutfakta birileri varken geceler fazla dokunmuyor bana. Ama gösterilerini bitirip dönen, salonu doldurmuşlarsa onlara ülkelerinden uzakta ve para biriktirmeleri gerektiği için fazlasıyla kısıtlı yaşadıklarını unutturan coşkulu bir neşeyle; dolduramamışlarsa tatları kaçık; gösteri yürümez de kontratlar iptal edilirse bittik korkusunu birbirlerinden gizleyerek, sabahtan beri durmayan yağmur gibi, rakip gösteriye dahil olan ünlü bir tangocu gibi boş geçen geceye sebepler arayarak kolay ve ucuz yemekler

hazırlayan, oturup hep birlikte yiyen dansçılar da yattıktan sonra başlayan saatlerin uykusuzluğuna katlanamıyorum.

Uyuyabilmek için pek faydası olmasa da uyku ilacı almam gerekiyor. Büyücü kılıklı Ryuke'nin verdiği acayip bitkiler uyutmuyor beni, sadece kısa süreliğine kendimden geçiriyor, baygınlık ya da yarı ölüm gibi bir şey. Alır almaz uyutacak bir ilaç için reçeteye ihtiyacım var, ama hiçbir doktor bana bu reçeteyi yazmıyor.

Umut uyumayarak geçen her saniyeyi iliklerinde hissettiğini yazıyor.

Zaman sanki yarım bir limon, son damlasına kadar sıkmak gerek.

Oysa benim için zaman içimi törpüleyen, acımasız bir nesne.

Park sessiz ve yağmurlu, boş. Soğuk havaya rağmen şort atlet koşan genç kadınlar ve erkekler var sadece, yağmura aldırmıyorlar, kulaklıklarını takmışlar, koşarken mutlu mutlu müzik dinliyorlar, insanlar gerçekten bu kadar kolay mutlu olabiliyorlar mı, nasıl olabiliyorlar merak ediyorum.

Sisin içinde gökdelenlerin görüntüsü titreşiyor. Ağaçlarda yaprak kalmamış, olanlar da külrengi. Park külrengi, hava külrengi. Ağzımda da kül tadı var.

Umut'un gidişinden sonraki ilk pazar, geceden beri kulaklarımdan gitmeyen *balada para mi muerte*'ye eşlik eden incecik bir ağlama sesiyle uyandım. Mariela yine bu dokunaklı şarkıyı söylerken ağlıyor sandım, oysa Mariela ile Juan çoktan gittiler, buradaki programlarını bitirdiler ve başka bir şehre geçtiler. Yastığıma dokundum, ıslak, benmişim ağlayan. Buna şaşırmadım, bazen oluyor, derinimdeki ben benden gizli ağlıyor böyle.

Saate baktım, 04.55.

Umut gitti ve hayatta bir şey kayboldu, sanki hava-

daki oksijen miktarı yarıya indi, öylesine hayati bir şeyin eksikliğini hissediyorum.

Onu yolcu edeceğim gün, sanki hayatımı sadece bir süre için güzelleştireceğini daha en başında kabul ettiğim bir şeyin gitmesine hazır olarak uyanmıştım, fazlasıyla sakindim, neredeyse duygusuzdum. Varlığımı daha doğduğum sırada ele geçiren ve ne yapsam elinden kurtulamadığım bir güç, hayatını güzelleştirme süren bu kadar, fazlasını istemeye hakkın yok demiş de ben de uysallıkla boyun eğmişim gibi, her zaman yaptığım gibi. Kontağı çevirdiğim anda beni sat ve yenisini al artık diye bağıran arabama bindim ve kız kardeşi, Cathy'yi alıp götürdüğünden beri Umut'un yalnız yaşadığı eve gittim.

Son gecemizi birlikte geçirmeyi ikimiz de istemedik.

Dayanılmaz çünkü buna,

acıyı katlamak taşımayı zorlaştırır,

iki kişinin ayrı ayrı acı çekmesi bir artı birdir,

iki kişinin birlikte acı çekmesi bir artı bir artı bir artı birdir,

kendin için çekersin, ona baktıkça onun için de çekersin,

kendi için çeker, sana baktıkça senin için de çeker.

Ne ben razıydım bu dört çarpı bire ne de Umut.

"Bütün gece toplanmam gerekecek," dedi yemeğine gözlerini dikerek.

Sessizdi, durgundu. Müşterilerin yüksek sesle konuşup güldüğü, gürültülü bir Jamaika lokantasında limonlu kişnişli kızarmış tavuk yiyorduk, ucuzdu, pek temiz bir yer sayılmazdı, önemsememiştik, önümüzdeki tavuğu yiyecek halimiz yoktu.

"Benim de bu gece bitirmem gereken işler var," dedim.

Yoktu. Hiçbir işim yoktu.

"Ama seni yarın havaalanına ben götüreceğim," dedim.

"Gerek yok, taksiyle giderim," dedi.

"Ben götüreyim," dedim, "lütfen.."

Gece boyunca Umut ne yaptı bilmiyorum, ama ben sabaha kadar oturdum ve içime bir buzdağı yapmakla uğraştım.

Evden hemen çıkamadık. Umut'un anahtarı teslim etmek için Cathy'nin korkunç kızı Lisa'yı beklemesi gerekiyordu. Cathy'nin zamanı yetmişli yıllarda dondurduğu salonunda, uzaktan bakıldığında harika görünen, neftî yeşil, kadifesi eprimiş kanepeye yan yana oturduk. Yerdeki halının da eprimiş olduğunu o zaman fark ettim. Niye daha önce görmedim ki ben bunu? Eski ve çok kirli bu halı, kaç bin yıldır burada serili olabilir?

Bu eve ilk geldiğimde duvarlara, kapılara, buzdolabına, banyonun aynasına, eşyaların üstüne yapıştırılmış olduğunu gördüğüm not kâğıtlarının yokluğu da içime dokundu. Cathy gittikten sonra Umut hepsini toplamıştı, Cathy'nin yatak odasında başucuna bırakmıştı, acıklı bir yığın halinde duruyordu pembe kâğıtlar.

Kahve yaptık. Sessizce içtik. İçerken Umut'un aklından geçenleri düşündüm. Öleceğim, kelimelerimin yok olması fazla zaman almayacak, bu nedenle sana umutlu şeyler söylemem büyük bir yalan olur diye düşünüyor. Haklı. Sessizlik daha iyi, sessizce gidiş.

Benim aklımdan da ölüm ya da eriyiş neredeyse matematiksel bir kesinlik halinde üstümüze çökmüşken bizi teselli edebilecek söz ne olabilir diye geçiyordu. Böyle bir söz yok. Ağrılı zamanlara alışığım ama içimdeki buzdağına rağmen sessizliğin bu kadar ağrılı olduğu başka bir zaman hatırlamıyorum.

Lisa'nın başarılı avukat çaçaronluğuyla ve kuaförden yeni çıkmış saçları, marka çantası, marka ayakkabı-

larıyla tak tak yürüyerek gelmesi ikimizi de şimdinin ortasına attı, o ağrılı sessizlik bir anda kayboldu. Lisa, Umut'tan son haftanın kirasını aldı, sözde belli etmeden evi dolaşıp kontrol etti, utanmasa valizini aç bakıcam diyecek. Lisa'nın bu tavrına sinirlendim, tam şarlayacaktım ki, Umut yumuşak bir hareketle durdurdu beni, boşver, bırak dolaşsın, bu tür aşağılamalara kolayca gülüp geçiyor.

Lisa sahte bir teşekkürle bizi gönderirken iri yarı, sarışın ve stilettolu bir emlakçı geldi. Lisa kadını içeri aldı ve küt diye kapattı kapıyı arkamızdan. Bin yıllık asansörü beklerken ikisinin gülüşerek konuştuklarını duyduk.

Herkes kendi zamanını yaşıyor, asansörler bile.

Daha sonra bir emlak ofisinde karşılaştım adının Patty olduğunu öğrendiğim bu stilettolu iri sarışınla ve, Lisa'nın biz çıkar çıkmaz evi karıştırdığını, eğri büğrü çatal kaşıkların bile ne kadar edeceğini hesapladığını, zavallı Cathy daha bakımevine bile yatırılmadan evini satışa çıkardığını ve daha birçok şeyi anlattı. Lisa açgözlü bir kadın olduğu için fazla para istiyormuş, bu nedenle ev hâlâ satılıkmış.

Evde sessizdik ama havaalanına giderken konuştuk, sakin, hatta neşeli, birkaç gün sonra yine görüşecekmişiz ya da bir daha görüşmeyecek olmamızın bir önemi yokmuş, umutsuz bir aşkın ve derin bir acının içinde kaynadığımız geceleri hiç yaşamamışız gibi.

Umut böyle davranmak için kendini zorluyor muydu ya da ne düşünüyordu bilmiyorum, ama ben gece boyunca kendimi uyuşturmak için yaptığım buzdağını aramıza koymuştum, aramızdaki donma hali bu yüzden diye düşünüyordum.

Sıradan şeylerden konuştuk yolda, trafikten, havanın erken soğuduğundan, gözümüze ilişen grafitilerin güzelliğinden. Boş konuşmak çok yorucu bir şey.

Arabayı otoparka bırakıp Umut'u içeri kadar geçirmekte ısrar ettim, nezaketen ediyormuşum gibi. Vedalaşmak için birbirimize sarıldık. O an belli belirsiz bir ateş hissettim, ama etkisi kısa sürdü, buzdağı erimedi. Umut valizini çekerek kalabalığın içinde kayboldu, arkasına bakmadı. Baktıysa da ben görmedim, çoktan çıkışa yürümüştüm çünkü.

Eve dönerken içim bomboştu, sanki bir içim yok.

Yolda gözüme Çocuk Müzesi ilişti, içinde kırtasiye ürünleri de satan bir hediyelik eşya dükkânı vardı, müzenin önünde durdum, indim, içeri girdim ve kalın, kapağı siyah deri bir defter aldım.

Balada para mi muerte

Umut'un gittiği pazarı takip eden hafta çok yoğun geçti, şantiyede çok çalışmam gerekti. Eve geç geldim, gelince de yorgunluktan bayılır gibi uyudum, Umut'tan gelen uzun paragraflara pek uzun olmayan paragraflar yazdım. Buzdağı hâlâ aynı yerde dursa da yazdıklarımda kendi içime dokunan yakıcı bir şey vardı. Bir keresinde *bugün taşları döşedim*, diye yazdım *tek tek, taş taş.. her yeri siyah taşla kapladım*. Mecaz yapmıyordum, gerçekti. O gün ansızın içimden taşan nedensiz bir öfkeyle işçilerin döşedikleri taşları sökmeye girişmiştim, nefes nefese kaldırıp yeniden yerleştiriyordum, Türk işçilerden biri "abla neyin var senin?" diye kolumdan tutup yerden kaldırmasa altı ton taşı kendi başıma döşeyecektim.

Cumartesi akşamı Eda "bunu kaçıramazsın," diyerek zorla milongaya götürdü beni. Bir tango şarkıcısı gelmiş Arjantin'den, canlı söyleyecekmiş. Her defasında ben gelmeyeyim diye nazlansam da tango seyretmekten hoşlanıyorum aslında. İki bedenin birbiriyle ve müzikle böylesine uyumlu ve zarif hareket edebilmesini aklım almıyor. Dans etmeyi beceremiyorum, üniversitedeyken

bir kere denedim, bir-ki-üç bir-ki-üç diye sayarken ayaklarım büsbütün karıştı, vazgeçtim.

"Zihnim bedenimden farklı bi ritimde yaşıyor," diye açıklıyorum bunu Eda'ya, "bırak kolumu bacağımı, benim zihnimle bedenim arasında bile senkron yok."

"Bahane buluyorsun," diyor.

Koyu şarap rengi bir elbise giyen şarkıcı kadın gerçekten çok kederli şarkı söylüyordu. Ağlayan sesi, salonun fresklerle süslü duvarlarında geziniyor, yükseliyor, nakışlı, görkemli tavanda yankılanıyor, üstümüze yağmur gibi keder yağdırıyordu. Kadının buğulu sesine kendilerini kaptırmış dans edenlere bakıyordum. Sanki hiçbiri için zaman yok diye düşünüyordum, dünya yok, para sıkıntısı yok, kavgalar, ihanetler, kayıplar, bırakıp gidenler, geri gelmeyenler, hayat denen yorgunluğu oluşturan ne varsa, dans eden bu kadınlar ve erkekler için hiçbiri yok, sadece şarkıcı kadının içlerine işleyen buğulu sesi, kendi bedenleri ve kendi duyguları var.

Nasıl olabiliyor? Şarkılar ve kederli bir ses onları zamandan nasıl koparabiliyor?

Bir şişe şarabı neredeyse tek başıma içmiştim, yeni bir şişe söylerken kadın ilk kez Mariela'dan duyduğum ve dinlerken ağladığım bir şarkıya başladı. *Balada para mi muerte.* Ölümüm için balat ya da ölümümün türküsü. Elli yaşını çoktan geçmiş, ama yüzünü dolduran çizgilerden utanmadığı her halinden belli olan kadın ölüyor gibi söylüyordu, sözler ağzından son nefes sözleri gibi çıkıyordu.

Kadınla birlikte *Abrazame fuerte que por dentro*, diyordum, *me oigo muertes.* Beni sıkı sıkı tut içinde, ölümü hissediyorum. Tangocularla birlikte yaşamak bana biraz İspanyolca kazandırdı, ama bu şarkının sözlerini anlayacak kadar değil, ilk kez Mariela'dan duyduğumda internette sözlerinin çevirisine bakmıştım ve bilmediğim bir

dilde olduğu halde bana neden bu kadar dokunduğunu sözlerini okuyunca anlamıştım. Şarkı sözlerinin anlamını bilmek şart değilmiş, anlam sese doluyor, sesle birlikte insanın içine akıyormuş.

O sırada yığınla tangocunun arasında o siyah çifti gördüm. Çok yaşlıydılar, ikisinin de saçları bembeyazdı, yaşlı adam kar gibi beyaz bir gömlek giymişti, yaşlı kadının üstünde de gül pembesi bir elbise vardı. Beyazın ve pembenin ışığı tenlerinin tatlı siyahlığına yansıyordu. Adamın elleri çok büyüktü, kadının eli avucunda kaybolmuştu. Kadın alnını adamın çenesine dayamıştı, kadın çenesini dayayabilsin diye adam kamburlaşmıştı, başını iyice eğmişti. Tıklım tıklım dolu pistte, diğerlerinin arasında ama hepsinden uzaktaydılar, birbirleriyle kaynaşmışlar, tek vücut olmuşlardı.

Onlara bakarken asıl onlar için dünyanın gerçekten durmuş olduğunu düşündüm. Şarkıcının sesiyle birlikte hayattan kopan bu kalabalık şarkı bitince geri gelecek, şaraplarına, paella'larına, cipslerine, dedikodularına, hırslarına, flörtlerine dönecekler, ama o ikisi kendi ritimleri, kendi zamanları içinde yaşamaya devam edecekler ve bu sonsuzluğa ulaştıracak onları, sonsuz aşka. O anda kendi yaptığım buzdağının bir anda eridiğini ve Umut'u çok özlemiş olduğumu yakıcı bir acıyla hissettim.

Eve dönerken Eda yaşlı çifti anlattı. Hemen her cuma milongaya gelirlermiş, Bronx'ta, Araş'ın atölyesinin bulunduğu sokakta oturuyorlarmış. Yaşlı adamın yakın zamanda oğluna devrettiği için artık gitmediği bir tamirhanesi varmış. Tamirhaneyi devretmeden önce kadın her gün adamın öğle yemeğini getirirmiş, peçetesini bile eksik etmediği bir sofra kurarmış, birlikte yerlermiş, adamın çalıştığı saatler dışında birbirlerinden ayrılmazlarmış, her yere el ele giderlermiş. İkisi de sekseni aşmışlar. Kadın tangoya dokuz yaşında başlamış, on üç yaşında

adamla tanışmış ve on üç yaşından beri ondan başkasıyla dans etmemiş.

Bu hikâyeyi içimde sürekli bir şeylerin kırıldığını hissederek dinledim. Ertesi sabah 04.55'te ağlayarak ve *balada para mi muerte*'yi duyduğumu sanarak uyandım, bir süre yatağımda döndüm durdum, sonunda kalktım, Umut'a yazdığım defteri açtım.

Ona güzel şeyler yazmak istedim, o yaşlı, tatlı siyah çifti ve içimi kanatan şarkıyı. Ama yapamadım. Birlikteyken ölümden çok söz etmiş olsak da ona beni sıkı sıkı tut içinde, ölümü hissediyorum diye yazamadım.

Defterimi masaya bırakırken çok tuhaf bir an yaşadım. Defterimin siyah deri kapağının ellerimi boyadığını sandım, ellerim simsiyahtı, masa lambasının ışığında ellerime yakından baktım, hayır, boyanmış falan değil, ama yaşlanıyor ellerim, hatta çürüyor.

Kalktım, giyindim, evden çıktım. Saat henüz 05.10'du.

Dünyanın dibi

Hava ayazdı, kemiklerime kadar işleyen acı bir soğuk vardı, ince pis bir yağmur yağıyordu. Bütün evlerin pencereleri karanlık, sokak lambalarının ışıkları yerdeki su birikintilerinde çoğalıyor. Metroya yürürken eğlenmekten değil işten döndükleri başları önde, sessizce ve hızlı hızlı yürümelerinden anlaşılan iki yorgun beyaz genç gördüm. Başka kimse yoktu sokaklarda, eğlenceciler ya daha erken dönmüş evlerine ya da daha geç dönecekler. Hafta içi olsa işe gidenler olur, erkencilere kahvaltı veren ucuz kahve dükkânları açılmıştır, bir kahve alırım hiç olmazsa, ısınırım, içim titriyor, zaten çok üşürüm, ellerim ayaklarım hep buz gibidir, kendimi dünyaya vurmaya karar verdiğimde sıcak, güneşli bir ülke seçseydim keşke diye düşündüm, ama gideceğim yeri ben seçmedim, ben hiçbir şeyi seçmedim.

Metronun aşınmış taş merdivenlerinden indim. Işıkları solgun, soğuk ve esintili peron bomboştu, mukavvaların, pislikten katılaşmış paçavraların arasında uyuyan tek bir evsiz bile yoktu, raylar bir uçtan bir uca sonsuzluğa uzanıyordu, rayların üstünde kuvvetlenen esinti kâğıt parçalarını titreştiriyordu.

Sanki üçümüz, sen, ben ve Larry bir kutuya girmişiz, dünyanın dibine düşüyoruz.

Dünyanın dibine düşüyorum. Ölemiyorum, kalamıyorum, düşüyorum. Müthiş bir yalnızlık ve kalbime saplanan bir acı hissettim. Bu sadece Umut'un yokluğunun acısı değildi, gençliğimin geçip gitmişliğinin, hayatımın boşunalığının acısıydı. Ne oluyor yaşıyorum da? Neye yarıyor geçen bu yıllar ve ne bekliyordum ki zaten hayattan? Hayatım ne olduğunu ve nerede bulacağımı bilmediğim bir arzunun gölgesini kovalayarak geçti.

Tren rüzgâr gibi ve boş peronda yankılandıkça büyüyen bir gürültüyle geldi, bindim. Vagonda üç kişi vardı. İri yapılı, siyah bir adam, kızıl saçlı, yaşı belirsiz bir başka adam ve gözleri beyaz sanılacak kadar açık gri, giysileri çok yıpranmış, evsizle değil arasında, siyah şapkasında kirlenmiş, görünmez olmuş, yapma çiçekler olan yaşlı bir kadın.

Kadının çaprazına oturdum. Camdaki yansımasına bakıyordu kadın, yaşlanmış yüzünün bir zamanlar ne halde olduğunu hatırlamak ister gibi çenesini çekiştiriyor, yanaklarını geriyor, yaşlandıkça uzamış burnunu kaldırıyordu. Kadının bu saatte nereye gittiğini merak ettim. Her nereye gidiyorsa tren Manhattan'a geçmeden ineceğini düşündüm, ama inmedi.

Kadının ineceği durakta inmeye karar verdim. Tren 50. Cadde'ye yaklaşırken kadın kalktı, ben de kalktım. Tren durdu, kadın indi, ben de indim. Bu durakta bayağı insan vardı, junkie'ler ayakta sallanıyorlardı, evsizler kö-

peklerine sarılmış, köşelerde uyuyorlardı, hâlâ çığlık çığlığa eğlenen bir genç grubu gelen trene itişerek bindi.

Kadınla arka arkaya metrodan çıktık. Kadının elinde büyük, lacivert bir poşet vardı. Hava hâlâ karanlıktı, soğuk içime işlemeye devam ediyordu, ayaklarımı hissetmiyordum. Kadın hızlı adımlarla yürümeye koyuldu, ben de hızlandım. Amaçsızlıktan takip ediyordum, dünyanın dibine düşmekte olduğum hissinden kurtulmak istediğim ve pazar sabahının bu çok erken saatinde yapacak hiçbir şeyim olmadığı için.

Küçük bir kafeye girdi, ben de girdim. İçerisi eskiydi ama hiç beklemediğim kadar sevimliydi, sıcaktı ayrıca, sarı ışıklar bar tezgâhının çevresindeki pirinç borularda yansıyordu. Sarı ışık sıcak havadan daha çok ısıttı içimi. İki kişi konuşarak kahve içiyordu, bir başkası kek yiyordu, birileri gazete okuyordu. Burada hayat başlamış diye düşündüm, sarı ışık donan zamanı çözmüş ya da hiç durmamış hayat burada. İyi yüzlü, şişman bir adam tezgâha fırından yeni çıkmış ekmekler, kurabiyeler koydu, ekmekler tütüyordu, insana gereksiz yere hayatı sevdiriyordu. Bar taburesine oturdum, iyi yüzlü adamdan kahve istedim.

Yaşlı kadın duvar dibinde bir masaya oturmuştu, aynadan bana bakıyordu. Göz göze geldik, tedirgin oldum, ne diycem şimdi niye beni takip ediyorsun diye sorarsa? Ama kadın bana gülümsedi, açık gri gözleri incecik bir çizgi oldu, ben de gülümsedim, kalktı, yanıma geldi, poşetini tezgâha koydu, oturdu. Lacivert poşet yıpranmıştı, Macy's yazısının üstünde noktacıklar halinde beyaz izler vardı. İyi yüzlü adama daha önce duymadığım bir dilde bir şeyler söyledi, her ne dediyse adam güldü. Konuştukları dil Rusça mıydı başka bir dil mi anlayamadım. İyi yüzlü adam ikimize de kahvelerimizi verdi.

Kadının çok tatlı bir sesi vardı, sanki viski kadehinde

buz çalkalanıyor. Yüzüne yakından bakınca bir zamanlar çok güzel olduğunu fark ettim, insanın geçmişe gidip gençliğini görmek isteyeceği kadar güzel. Yıllarla harap olmuş bu yüz, gözlerinin çok açık rengine rağmen hâlâ çok güzeldi ve insanı zamanın acımasızlığı hakkında düşündürüyordu.

Kadın hayatın ilmini yalamış yutmuş gibi bana baktı.

"Sen de mi uykusuzlardansın?" diye sordu.

Evet ben de uykusuzlardanım, uyurken bile kederlenenlerden. Biz uykusuzlar birbirimizi tanıyoruz, birbirlerini sözleriyle döven ama birbirlerinden vazgeçemeyen deli bir ailenin üyeleri gibiyiz, dövüşüyoruz, çünkü hammaddemizdeki acı sık sık öfkeli bir enerjiye dönüşüyor, sanki hepimizin içinde uyuyan bir kıvılcım var, bendeki birden alev alıyor ve bana altı ton siyah taşı döşetmeye kalkıyor.

Bedenimle de çalışmaya katılabildiğim bir işim olduğuna sevindim o an, ne yapacağımı bilmediğim için elimde gezdirdiğim bir öfkeyle moloz çuvallarını kuş gibi kaldırıp şuradan şuraya koyabilirim, sökülmüş kapı kasalarını ayaklarımla kırabilirim, sonunda oturup acıdan ve bitkinlikten ağlayabilirim.

Kadının dik koyduğu poşeti yana düştü birden, tezgâha dörde katlanmış Broadway afişleri, tiyatro el ilanları, siyah beyaz ve renkli sahne fotoğrafları, kadın erkek portreleri yayıldı. Yaşlı kadın topladı hepsini, poşete tıkarken siyah beyaz fotoğraflardan birine göz ucuyla baktım. Epey eski bir sahne fotoğrafıydı, yüzü pek belli olmayan bir kadın acıyla ellerini kaldırmıştı, tirat atıyor. Hangi oyundan, ne zaman çekilmiş, oyun kaç yılında geçiyor, anlaşılmıyor. Kadın fotoğrafı bana uzattı.

"Bu *Ufkun Ötesi*'nden," dedi.

Sonra bir başka portre fotoğrafı buldu, bir süre bak-

tı, çok güzel bir kadın yüzü, elinde bir sigara tutuyor, gözleri sigaranın dumanında. O acayip dilde bir şeyler mırıldandı. Onu da bana uzattı.

"Gençken güzelmişim değil mi?" dedi.

"Hâlâ güzelsiniz," dedim.

Havada kat kat kırılır gibi bir kahkaha attı. İyi yüzlü adam kadının önüne kahvaltı tabağını koydu, yağda yumurta, rendelenip tavada kızartılmış, altın rengi patates.

"Ben de söylüyorum ama inanmıyor," dedi.

Kadın zamanın akışını anlatan bir hareket yaptı, sonra birden aklına bir şey gelmiş gibi poşeti tezgâhın üstüne boşalttı, kâğıtları karıştırmaya başladı, Rusçayı andıran o dilde bir şeyler mırıldanıyordu. Konuştukları dili merak ettim, iyi yüzlü adama sordum. Litvancaymış.

"*Bernadette'in Şarkısı*'nı arıyorum," dedi kadın, ciddiyetle bana bakarak.

Kâğıtları hızlı hızlı bir yandan bir yana aktarmaya başladı. Sayıklar gibi oyun adları sayıyordu; bu *Altın Çocuk*, bu *Benim İçin Onları Öp*, bu *Gül Dövmesi*, bu *Bekâr Baba*, bu *Bessy ve Ben*. Sarı lekelerle kaplı katlanmış kâğıtları açmadan hangisinin ne olduğunu biliyordu, hepsini üstlerindeki lekelerden tanıyordu. Adam kahvaltısını hatırlattı, kadın uysalca sözünü dinledi, kâğıtları bıraktı, kahvaltı yapmaya koyuldu. Sonra kırk yaşlarında bir adam girdi içeri. Kapüşonlu polarının üstüne deri mont giymiş. Kadın onu görünce kahvaltısını bıraktı, yanına gitti, İngilizce konuşmaya başladılar.

Kadının poşetin içinde gezdirdiği hayatına bakarak onun yıllar önce listeden silinmiş, anılarıyla yaşayan bir tiyatro oyuncusu olduğunu tahmin etmenin güç olmadığını düşündüm. Çoktan kapanmış bir perdenin arkasında kalanları yanında gezdiriyor. El üstünde tutulduğu, hiç gelmeyecek sandığı yılların sonunda evini bile kaybetmiştir, barınakta kalıyordur, çok pis koktuğu için ba-

rınakta kalmaktan hoşlanmıyordur, üşüyordur, bu yüzden gün boyu trenle bir yerlere gidip duruyordur.

Kadınla deri montlu bir masaya oturdular. Ciddi bir şey konuşuyor gibiydiler. Kadının yüzündeki uçucu hal kaybolmuştu, gözleri kısılmıştı, bedeninin hatları keskinleşmişti, çok zayıf olduğu daha da belliydi şimdi. İyi yüzlü adam bana tarçınlı kurabiye ikram etti, aldım, teşekkür ettim.

"Eski bir oyuncu mu?" dedim kadını kastederek.

"Hayır deli," dedi adam.

Çok şaşırdım, ciddi mi, şaka mı anlamadım.

İyi yüzlü adamın anlattıklarından anladığım kadarıyla kadın ne deliydi ne de değildi. Efemera satan dükkânlardan, sokak tezgâhlarından, hatta ölen kişilerin evlerinden sinema tiyatro afişleri, basılı kâğıtlar, el ilanları, kartpostallar, eski oyuncu fotoğrafları toplayıp koleksiyonculara satıyormuş. Zenginlerinkine yaklaşamadığı için yoksul veya kimsesiz oyuncuların, yazarların, yönetmenlerin cenazelerini takip edermiş, yakınlarıyla tanışıp ölenin terekesini karıştırırmış. Dürüstmüş ama, kimseyi dolandırmaya çalışmazmış, bulduğu kâğıtların değeri neyse ödermiş. Deri montlu adam da kadının oğluymuş, *Bernadette'in Şarkısı*'nın afişini isteyen bir müşteri varmış, annesinden onu almak için gelmiş.

Kadına niye deli dediğini sordum.

"Çünkü deli," dedi. "Bir gün sokaklarda ölecek. Haline baksana, çok yaşlandı, üstelik hasta. Ama durmuyor, bütün gün bu kâğıt parçalarının peşinde.. paraya da ihtiyacı yok üstelik, Broadway'de bir dairesi, bir de tiyatro salonu var, sadece tiyatro salonunun kirasıyla kraliçe gibi yaşayabilir."

O sırada kadın geldi, poşetin içindekileri alıp bir masaya götürdü, götürürken poşeti düşürdü, kâğıtlar da-

ğıldı, oğluyla beraber topladılar, bir masaya yaydılar, *Bernadette'in Şarkısı*'nın afişini aramaya koyuldular.

Gülmeye başladım. İyi yüzlü adam deli kadına güldüğümü sandı, o da güldü. Ben kendime gülüyordum oysa, efemera ticareti yapan, aklı başında denebilecek bir kadına böylesine klişe ve romantik bir geçmiş yakıştırdığım için.

Umut gittiğinden beri duygulanmaya değer hayat hikâyeleri arıyorum. İnce bir delilik olsun içinde, keder olsun, hüzün olsun, bu lanetli dünyadan geçip gittiğime değsin. Kendi hikâyemin değeceğine inanmıyorum.

Yaşlı kadınla oğlunun sesleri yükseldi, tartışmaya başladılar. Parada anlaşamıyorlar diye düşündüm, içimi ısıtan sıcaklık kayboldu.

Bir sürü müşteri geldi kafeye, hareket attı, iyi yüzlü adamın müşterilerle ilgilenmesi gerekti. Hava da aydınlanmıştı zaten. Çıktım, kalabalıklaşan sokaklarda amaçsızca yürüdüm.

Yeşilli kadın

Başımı kaldırmış, altında oturduğum şeytan bastonu ağacına bakıyorum. Kışın incecik bir gövdeye tutunan bu kararmış, çıplak dallara ağaç demek zor. Yağmur altında çürüyüp yok olmaya bırakılmış bir nesneyi andırıyor ağaç. Bu karaltıyı kendime benzetiyorum, ben de kendimi çürüyüp yok olmaya bıraktım.

Çimler ıslak, elimi çimlerin üstünde gezdiriyorum ve elim, çimlerin Umut'la bu ağacın altında oturduğumuz o sıcak yaz günü de ıslak olduğunu hatırlatıyor bana, ellerimin kendine ait bir belleğinin olması ne tuhaf. Ama o gün çimler soğuk değildi, sıcak ve nemli havadan ıslaktı. "Neredeyse tütecek," demişti Umut, "buğusu yüzümüze vuracak."

Akşamüstüydü, uçsuz bucaksız, neşeli ve çok kala-

balık parkta, yaprakları devasa bir şemsiye gibi açılmış, şeytan bastonu ağacının altında oturuyorduk. Yanımızdan çocuklar, anne babalar, piknik sepetleri, oyuncaklar, çocuk arabaları ve sevgi sözleri geçiyordu. Her ağacın altından kahkaha sesleri geliyordu. Güneşe serdikleri bir örtünün üstünde bikinili iki genç kız oturuyordu, biri gitar çalıyor, diğeri şarkı söylüyordu.

Ağacın keskin dikenli gövdesine küçük metal bir tabela çakılmıştı. *Aralia Spinosa-Devil's Walkingstick Tree.* Altında da ağaç hakkında birkaç satır bilgi. Doğal ortamı Kuzey Amerika'ymış, Araliaceae familyasındanmış, küçük ağaçlar sınıfına giriyormuş, krem rengi çiçekleri yaz sonunda ve sadece geceleri açıyormuş.

Yazın çiçeklerini görebilmek için birkaç gece aynı ağacın altına gittik, ama açtığı geceye denk gelemedik. Şanslıysan görürsün. Şanslı değilmişiz demek ki. Ağacın niye böyle tuhaf bir adı olabileceğini konuştuk, şeytan bu dikenli bastonu neresinden tutuyor olabilir?

Ağacın tepemizde yemyeşil dantelden bir şemsiyeyi andıran haline bakıyordum. Taze yeşil yaprakların arasından süzülen ışık öyle güzeldi ki insan bu güzelliğin avuntusuyla dünyanın korkunçluğuna bir süre daha katlanabilirdi.

Yüzüme eğilen zarif dallardan birini tutmak için uzandım, tuttuğum anda dal kırıldı, sendeledim, nerdeyse düşecektim. İçime o bildik acı çöktü yine, tuttuğum her dal kırılıyor, düşüyorum. Ama düşmedim, Umut tuttu beni. Ellerini sırtımda hissedince içimi tanımadığım bir duygu sardı, düşmeyeyim diye beni tutan olmadı şimdiye kadar, düştüğümde kaldıran da olmadı. Güvenmek böyle bir şey olmalı, düşecek olursan seni tutacak birinin varlığı bastığın bataklığı kurutuyor.

Umut kırılan dalı aldı, "şeytanın bastonu da amma zayıfmış," dedi.

Güldük.

"Şu dal kadar incesin," dedi sonra.

Çok güzel söyledi bunu, şu kırılan dal kadar ince olmamın acınası bir zayıflık değil, az rastlanan bir güzellik olduğunu anlatmak istedi. Bana güzel olduğum daha önce de söylendi, kötü niyetlerle, içten pazarlıklarla, iyi niyetlerle söyleyenler de oldu. Ama böyle bir incelikle söyleyen olmadı. Bir anlığına çiğnenen papatya olmaktan çıktım.

Bir gül bir güldür bir güldür bir gül.

Kırılan dal kadar olmasa da çok inceyim gerçekten, kendimi bildim bileli zayıfım. Ama kemiklerimin ortasından saç teli inceliğinde, çelik bir ip geçiyor. Bu ip anatomi derslerinde kullanılan iskeletlerde olduğu gibi bütün kemiklerimi birbirine bağlıyor, kemiklerim eğiliyor, bükülüyor ama dağılmıyor.

Yaşamaya zorluyor beni.

Kemiklerim.

Umut'un bakışlarında üstüme titreyen bir şey vardı, bu da daha önce olmamıştı, birinin üstüne titreyen hep benim bakışlarım olmuştu. Fazla bakmadım gözlerine. Hayal kırıklığına uğramaktan korktum, hayatımdaki iyi şeyler hep kayboldu çünkü, tamamlanmamış bir hayal gibi kısacık bir an görünüp kayboldular.

Ağacın altında otururken gece oldu, yıldızlar yükseldi, çocuklu aileler evlerine gitti, yalnızlar geceye karıştı, parka sessizlik çöktü. Yeni yükselen ayın solgun ışığında birbirimize bakıyorduk. Umut zamandan söz ediyordu, küçük mutlu anı parçacıklarından, bir kum saatini kırarak zamanı durdurduğundan.

O sırada ağaçların arasından yaşı belirsiz bir kadın çıktı.

Loş ışıkta bile kızıl olduğunu anladığımız uzun dalgalı saçları vardı, tiril tiril uçuşan yeşil bir elbise giymişti,

ayakları çıplaktı, sanki vücudunun ağırlığı yoktu, uçar gibi yürüyordu, hafif bir esinti saçlarını ve eteklerini uçuşturuyordu. Elinde bir şişe ve iki kadehle yanımıza geldi.

"Bu şampanyayı benimle içer misiniz?" dedi.

Bir şey söylememizi beklemeden dizlerinin üstüne çöktü. Şampanyayı yavaşça, köpürtmeden açtı. İki kadehi doldurdu, birini bize uzattı, kendi kadehini havaya kaldırdı.

"Aşkınıza," dedi ve içti.

Havada bir şey titredi.

Elimdeki kadeh titredi.

Kadın aşkınıza dediği an zamana bir şey oldu, ağırlaştı ya da hafifledi, hangisi oldu bilmiyorum, ama başka bir ritme büründüğü kesin. Umut'la ikimiz aynı kadehten içtik, bir yudum o, bir yudum ben.

Kadın hayale benzese de değildi, kanlı canlı, acı çeken, gerçek bir varlıktı.

"Sevdiğim adam gelmedi," dedi, "geleceğim dedi ama gelmedi."

Parka geldiğinde gökyüzünün masmavi olduğunu, beklerken kızıllaştığını, sonunda gece olduğunu ve sevdiği adamın gelmeyeceğini anladığını söyledi.

"Bugün bu şampanyayı aşkla içmeye karar vermiştim," dedi, "aşkla içeceğim dedim ve size içiyorum."

Niye bizi seçti diye düşündüm, biz âşık değiliz ki, bizde aşk yok, bizde aşkın vaadi bile yok. Umut'la göz göze geldik o sırada ve gözlerine dolan acı ışığı gördüm.

O gece yeşilli kadınla birlikte bitmeyen bir aşkın şampanyasını içtik. İçerken Umut'la bana adanmış olsa da aslında kadının yürek kırıcı aşkının şampanyasını içtiğimizi düşündüm. Kadın kadehleri ve boşalan şişeyi aldı, eteklerini toplayarak kalktı. Yüzüne düşen ay ışığında sandığımız kadar genç olmadığını ve sandığımızdan daha fazla kırgın olduğunu gördük. Bir adım atmışken durdu.

"Aylar sonra arayacak," dedi, "yine o ağacın altında bekle diyecek, yine gelmeyecek, biliyorum, ama yine de bekleyeceğim."

Bir elinde boş şampanya şişesi, öbür elinde yere bakan iki kadehle geldiği karanlığın içine doğru yürüdü, koyu bir duman gibi ağaçların arasında dağıldı, kayboldu.

Acı familyasından olduğunu daha ilk gördüğüm gün anladığım Umut'un gözlerini dolduran acı ışığa ancak Sophie'yi öğrendikten sonra anlam verebildim. Umut Sophie'yi anlatınca dünya daha da karanlık bir yer oldu.

8.

Zelig

Balkon İtalyanca *balcone* kelimesinden gelir ve yapıların üst katlarında bulunur. İspanyolca *baranda* kelimesinden gelen veranda ise yapıların zemin katlarında yer alır. Veranda zemin ile aynı hizada olabileceği gibi birkaç basamakla çıkılacak şekilde yükseltilmiş bir eklenti de olabilir. Üniversite birinci sınıf, birinci ders. Hocayla tanışma ve rasgele terimler. Hoca genç ve samimi olunca hocam şu ne demek bu ne demek gibi sorularla, esprilerle, tanışmalarla ve yeni arkadaşlarla geçen ilk gün. O gün defterime hararetle yazdığım bu cümleleri satır satır hatırlıyorum. Önümdeki sırada oturan Eda'nın parlak siyah saçlarına hayranlıkla baktığımı ve aynı anda bizim ev üç basamakla çıkılan zemin katta bulunduğuna göre, balkon değil veranda demeliymişiz diye düşündüğümü de hatırlıyorum.

Balkonla verandanın farkını, karkas iskeleti, ahşap iskeleti, sıfır kotu, betonarmeyi, subasmanı, kâgiri, cumbayı, bağdadiyi, kündekariyi, pandantifi üniversitede öğrendim.

Üniversite yıllarında yalnız mimari değil hayat hakkında da bir şeyler öğrendim.

Öncesinde hayatın bir haksızlıklar silsilesi olduğundan fazla şey bilmiyordum.

Sonrasında öğrendiklerim bu bilgiyi pekiştirmeye yaradı.

Hayat bir haksızlıklar silsilesi.

Büyüdüğüm evi bütün ayrıntılarıyla hatırlıyorum ve yıllarca balkon dediğimiz yere veranda demek hâlâ çok tuhaf geliyor bana. Veranda kelimesi aklıma Amerikan filmlerini getiriyor, sallanan sandalyeli, yeşil çimenli Amerikan rüyası. Gördüm sonunda Amerikan rüyasını, siyah beyaz, zorlu ve acımasız. Gerçi dünyanın neresine gitmiş olsam aynı şey olacaktı, hayatımın karanlığını Amerika'ya yüklemek haksızlık olur.

Bunun memleket hasretiyle bir ilgisi yok, kendimi memleketsiz hissediyorum, zaten hasretini çekeceğim bir memleket de istemiyorum çünkü memleket bir anlamda ev demek. Oysa ev bende öldürücü denecek kadar mutsuz bir sessizlik çağrıştırıyor. Çocukluğumun zihnime kazınmış evini içindeki her şey ve herkesle, hatta sokağıyla, şehriyle birlikte unutmak istiyorum.

Ama unutmak açıp kapatabildiğim bir elektrik düğmesi değil, git deyince bellekten gitmiyor yaşananlar. Bu yüzden hayatım boyunca kendimden uzaklaşmak istedim, sürekli yalanlar uydurdum bunun için.

"Woody Allen'ın *Zelig*'i gibi düşün," demiştim Eda'ya, "ayrıca diyelim ki yutmadılar, ne kaybederim?"

Eda başıma iş açmamdan korktu, sonra baktı herkes yutuyor, alıştı, hatta o kadar alıştı ki, benim için yalanlar uydurmak birlikte yaptığımız eğlenceli bir faaliyete dönüştü.

Kendimden başkası olmaya iş başvuruları için CV hazırlarken başladım. Aslında çok daha önce başlamıştım, ama CV bahanesiyle yaptığım şeye sağlam bir gerekçe bulmuş oldum. Henüz öğrenci olduğum halde çalışmak zorundaydım, ayakta durmak zorundaydım ve

geldiğim yeri, olduğum şeyi saklamak zorundaydım. Pek de zor olmadı bu, daha beş yaşındayken çevremdeki herkesten daha zeki olduğumu fark etmiştim, güçlü bir belleğim ve gözlem yeteneğim olduğunu da. Beş yaşındayken belleğin ne olduğunu biliyordum ve benim gördüğüm ayrıntıları başkalarının niye göremediğini anlayamıyordum. Belleğim bana bir gün bile huzur vermedi, gözlem yeteneğim ise hayata tahammül etmemi kolaylaştırdı.

Kusursuz hazırladığım sahte CV'lerle başvurduğum işlerin çoğuna girmeyi başardım, ortamlara uyabilmek için kendime hayat hikâyeleri uydurmam gerekti. Yalanlarımın ortaya çıkacağını hissettiğim anda da işten ayrıldım, yeni bir iş bulmam çok kolaydı, nasıl olsa yeni, parlak bir CV hazırlamak yarım saatimi alıyordu.

Eda'ya "işe girmek için," diyordum ama içten içe kendimden başkası olmak istiyordum, bunu neden istediğim hakkında düşünmek istemiyordum.

Şimdi nedenini biliyorum, yeterince düşündüm.

Çıplak hayat korkunçtur çünkü, güzel gerçeklerle süslenemeyen bir hayat korkunçtur ve ölmeyeceksen eğer kendini kandırman gerekir.

Eda'yla bazen hazırladığım en iyi CV hangisiydi diye konuşuyoruz ve o zamanki cesaretime deli gibi gülüyoruz. Eda'nın en mükemmel bulduğu, Yeşilırmak boyunda, Abdi Beyler Konağı diye bir isim uydurduğum bir ahşap köşkün restorasyonunda yedi ay çalıştığımı yazdığım, kendimi kaptırıp bir sürü ilginç ayrıntı eklediğim CV. Restorasyon sözde belediyenin işiydi ve yazdığım bilgilerde sadece referans gösterdiğim eski belediye başkanının adı ve Amasya'nın telefon kodu doğruydu.

"Allahtan internet yok gibi bişeydi o zamanlar," diyor Eda, "şimdiki gibi olsaydı bi tıkla bütün foyan meydana çıkardı."

"Bence daha zevkli olurdu," diyorum, "inandırıcı olsun diye internette sahte feys sayfaları, Instagram hesapları falan hazırlardık. Ne kadar eğlenirdik bi düşünsene.."

Eda ciddi miyim değil miyim anlamak isteyerek bakıyor.

"Ciddisin sen," diyor.

Gülüyorum, evet ciddiyim.

Sahtelik çoktan hayatın kendisi oldu, herkesin hayatı sahte.

Delice ve ahlaksızca göründüğünü biliyorum ama kendimden başkası olmak uyum yeteneği kazandırdı bana, hayatta kalmamı, hatta ileri gitmemi sağladı. İş başvurularıyla veya çalıştığım yerlerle de sınırlı kalmadı üstelik, hayatıma yayıldı.

Hayatıma yaymayı düşünmemiştim aslında. İstanbul'a dönerken oldu bu, kendiliğinden. Otobüsteydim, ablamın bana "yeter artık!" diye bağırırken hastalıklı bir korku ve sonsuz bir nefretle dolu yüzünü düşünüyordum.

Gün boyu ağlamıştım, sokakta, yağmurda, denizde. Tekrar ağlamaya başladım. Yanımda oturan yaşlı kadın niye ağladığımı sordu. Bir süre öylece baktım kadına.

"Annem öldü," dedim.

Vefat etti demedim, annemi kaybettik demedim, en çıplak haliyle söyledim. Öldü.

Herhangi bir sağlık sorunu olmayan annemi bir sabah yatağında ölü bulduğumu, genç ve sağlıklı olduğu için hükümet tabibinin otopsi yapılmadan doğal ölüm raporu vermediğini, otopside de bir şey çıkmadığını, annemin cânım vücudunu boş yere paramparça ettiklerini, neden öldüğünü hâlâ bilmediğimi söyledim.

"Nedenini bilmemek korkunç," dedim. "Neden diye düşünmekten çıldırıcam.."

Neden diye düşünüyordum o anda, kadına neden böyle bir şey söyledim ki! Ablam öldü diyebilirdim, kal-

bime bıçak sokan ablamdı, neden annem dedim? Ablama kamyon çarpmış, kafası kopmuş, cenazesini yıkamaya ben de girdim, kafasını bir poşete koymuşlar, teneşirin ucuna bırakmışlar, bayılmışım poşeti görünce.

Böyle şeyler söyleyebilirdim, daha korkunç şeyler, kadının ödü kopardı, deli bu derdi, başka koltuğa geçerdi veya susardı, neden annem öldü dedim?

Onun da nedenini biliyordum, ama içimde ince bir yer sızladığı halde bildiğimi bilmek istemiyordum. O zamanlar bildiğim pek çok şeyi bildiğimi bilmek istemiyordum.

Artık bildiğimi biliyorum, bütün yollar anneme çıkıyor, içimde o yer gene sızlıyor ama bilmek yıktıkça kendini yeniden yapan bir duvar, o duvarı yıkmaya çalışmaktan vazgeçtim.

"Annem çok gençti," dedim acıyarak yüzüme bakan kadına, "daha otuz üç yaşındaydı."

Niye otuz üç? Bir sebebi yoktu, yan yana iki üç gözüme güzel göründü o an. Kardeşim olup olmadığını sordu.

"Yok," dedim, "ben tek çocuğum. Babam ben üç yaşındayken ölmüş."

Kadıncağız öyle üzüldü ki, yol boyunca beni teselli etmek için çırpındı durdu. Çok sıkıldım ilgisinden, söylediklerime pişman oldum, keşke yapı bilgisinden kırk almışım falan deseydim. Kadın evladım bunun için ağlanır mı, düzeltirsin derdi, haklısın teyze derdim, gözlerimi silerdim, geçer giderdi.

Geçer giderdi.

Oysa geçip gitmiyor hiçbir şey, duruyor, her şey aynı yerde dönüp duruyor. Hayat Sisifos'un taşı. Taşı yukarıya taşı, taş yuvarlansın aşağı, taşı yine yukarıya taşı.

Çocukluğumdan beri annemin ölmesinden çok korkuyorum.

Bütün çocuklar korkar. Bütün çocuklar bu korkunun kendilerini ele geçirdiğini hissettiklerinde kalkıp ayaklarının ucuna basarak anne babalarının odalarına giderler ve annelerinin nefesini dinleyerek yaşadığından emin olmak isterler. Ben çocukluğum boyunca bu korkuyla uyandığımda nefesini dinlemek için kalkıp annemin yanına gitme cesaretini kendimde bulamadım, yatağımda gözlerimi tavana dikip sabah olmasını ve annemin sesini duymayı bekledim. Annem uyanırsa kızar çünkü, kızma anne, öldün sandım, korktum. Oysa sırtımı annemin göğsüne dayayıp vücudunun sıcaklığını hissetmek istiyordum. Her zaman çok üşüyorum. Güven duygusu üşümeyi önler.

Çocuklar babalarının da yaşadığından emin olmak isterler, ama baba olmak yaşıyor olmaktır zaten, nefesini dinlemeye gerek yok. Her sabah uyandığımda babamın gece ölmüş olduğunu duymayı bekledim, bir somyayla bir sepete layık görülmemden önce bile.

Babam evi kaplamıştı çünkü.

Babamın ağrıları, sancıları, bozuk sinirleri,

hırıltılı öksürükleri, nefes darlığı, inip çıkan ateşi,

ilaçları, kanamaları, iğneleri, raporları, röntgen filmleri,

uzun parmaklı kuru elleri, saçlarının terli dipleri, sapsarı çökmüş yüzü,

yani babamın bozuk ve hastalıklı dünyasını oluşturan her şey,

yaka kısmı sararmış gömlekleri ve pijamaları dahil,

ağzından yere düşüp patlar gibi çıkan sözleri, suskun öfkesi dahil her şey,

babama ait ne varsa

hepsi sıvılaşmış, kara sarı bir balgam gibi evi kaplamıştı.

Ev kararmış, dibe çökmüştü.

Babam ölünce yıkanacaktı ev, yapış yapış koyu balgam yerlerden, duvarlardan kazınacak, ev hafifleyecekti.

Babamı seviyordum ve bir an önce ölmesini istiyordum.

Babam öldü, annem hâlâ yaşıyor ve ev hafiflemedi.

Şimdi bir süredir rüyamda annemi ölmüş görüyorum. Gasilhanede geçiyor rüya. Annem keskin köşeleri çizgi çizgi pırıldayan çelik bir teneşirde çırılçıplak yatıyor, güneş yüzü görmemiş vücudu bembeyaz, güzelliğinden eser yok, göğsünde kalın ipliklerle dikilmiş V şeklinde boydan boya bir kesik var, göbeğine kadar uzanıyor, incelmiş bacakları bitiştirilmiş, karnı kat kat olmuş, iki yana sarkmış memelerinin uçları belli olmuyor. Bu beyaz ve çelik rengi rüyayı bir çift eflatun plastik eldiven renklendiriyor. Beyaz önlüklü, beyaz başörtülü, beyaz yüzlü bir gassal kadın, eflatun elleriyle duş kafasını annemin buz beyazı yüzüne tutuyor. Basınçlı su annemin buruşuk yanaklarını çökertiyor, kirpiklerini kopartıyor, bir kirpik teli suyun akışına kapılıyor, döne döne çelik giderde kayboluyor, derken bir kirpik daha kopuyor, bir kirpik daha, derken bütün kaşları, kirpikleri, sonra saç telleri. Ardından sıcak suyun buharı kaplıyor rüyamı ve annemin sıcak suda eriyen bedeninin eflatun eldivenlerin arasından akıp gittiğini görüyorum.

Kalbimin gümbürtüsüyle uyanıyorum, karanlıkta doğrulup oturuyorum, nabzım çatlayacakmış gibi atıyor, sırılsıklam olmuşum, ter şakaklarımdan koynuma akıyor. Rüya görmüş olduğumu anlamam zaman alıyor. Korkudan başka bir şey hissetmiyorum, acı, üzüntü keder, böyle şeyler yok. Tekrar uyumak istiyorum, ama kalbimin gürültüsünden uyuyamıyorum. Evdekileri uyandırmamak için kulaklıklarımı takıp müzik dinleyerek kalbimin susmasını bekliyorum.

Korkum çabuk geçiyor, müziğin ilk notalarıyla nab-

zım normale dönüyor, ama içimde huzur diye bir şey yok. Ne dinlersem dinleyeyim ister tango ister Bach, istersem en adisinden pop, müzik korkumdan alıp ait olduğum duyguya, huzursuzluğa götürüyor beni.

Bu sırada annemi sevip sevmediğimi düşünüyorum, annemi ve içimdeki korun asıl kaynağı ablamı.

Huzursuzluk, yıllardır içimde yaşayan bir yılan oldu, sürekli organlarımın arasında dolanıyor. Geçmiş fazla parçalanmış fragmanlar halinde zihnime hücum ediyor, bir anlık görüntüler konfeti gibi üstüme yağıyor. Ama bunlardan onları sevip sevmediğime dair bir sonuç çıkmıyor. Bir tek abimi sevmediğimden eminim, bir de çok derinimde bir yerde Gülsün duruyor, bir şey hissedemediğim için unutuyorum onu.

Umut'tan sonra başladı bu. Umut'tan sonra evirip çevirip baktığım, ne aradığımı bilmediğim kendimde sanki küçük bir şeyler yerini bulmaya başladı, çok küçük parçalar birbirine geçer oldu.

Aşktandır dedim, geçer, aşk geçer.

O günkü otobüs yolculuğunda kendiliğimden bir başkası oldum, ama bu bilinçsizce devam ettiğim bir şey değil. Artık sahte CV'ler hazırlamama gerek yok, hayatı sürdürebilmek çoktan mazeret olmaktan çıktı. Kendimle zorum olduğu için kendimden başkası oluyorum.

Bazen de gayet açık bir bilinçle, insanları tanımanın bir yolu olarak başkası oluyorum. Anlattığım hikâyeye göre insanların tepkilerinin değişmesi hayrete düşürüyor beni, bazen sırf bunu görebilmek için bir şeyler uyduruyorum ve her defasında bu garip dünyayı son nefesime kadar anlayamayacağımı, kendimi de hiçbir zaman tanıyamayacağımı hissediyorum. Belki de ben diye bir şey yok diyorum, belki hiç kimse için yok.

Eda'yı düşünüyorum sonra, ama Eda kendi, hangi

açıdan bakarsan bak Eda o. Bunun gül gibi sevilmekle bir ilgisi olmalı. Ama ya bana öyle geliyorsa ya Eda da kendi değilse? Araş'a âşık değilmiş de sadece geçici bir arzuyla, sırf simsiyah gözleri var diye istiyormuş gibi yaptığını, "herkesi sıraya dizdim, bi şunun aklını alamadım," derken içinin kanadığını görüyorum. Bazen hayatına gereksiz biri giriyor, birlikte oluyor, sonra "Araş'la sevgili değilim ki, neden kendimi kötü hissediyorum?" diyor. Çünkü ona âşıksın dememe fırsat kalmadan geçiyor pişmanlığı, saman alevi gibi. Wendy gelmiş ve yeni bir adamdan söz ediyor oluyorlar. En çok buna şaşıyorum, bu saman alevine. Eda'nın hayatı böylesine hafife almasını sağlayan şey ne?

Herkes kendi hayatını kendi aynasından görüyor, kendi hikâyesinin üstünden geçiyor ve hayatının bu olduğuna inanıyor. Ama ben kendi hayatımın bu olduğuna hiçbir zaman inanmadım, uydurduğumun hep farkındaydım. Sandalyenin ucuna ilişir gibi eğreti bir hayat yaşıyorum. İşte bu yüzden ne kadar çok benden başkası, o kadar tahammül edilir bir hayat.

Başkası olmak hayatımı tahammül edilir kıldı, ama unutmak istediğim şeyleri unutmama bir yararı olmadı. Dünyaya kopmayan bir göbek bağıyla geldim ve benim olamayan bir göbek bağını devrettim. Bilincin anıları değiştirdiği, acı verenleri silip güzel olanları parlattığı doğru olabilir, ama benim için geçerli değil bu, acı benim yapıtaşım, subasmanım, temelim, ben acının üstünde yükseldim.

Acıya alışalı çok oldu. Alışınca her şey varlığın bir parçası oluyor, duvarda baka baka görmez olduğun bir çatlak gibi, orada duruyor, biliyorsun, ama görmüyorsun.

Gül dövmesi

Amerika'ya ilk geldiğimde işi de eğlenceyi de çok yüksek perdeden yaşayan insanların arasına düşmüştüm. Hırslı,

zeki, başarılı, iş dışındaki zamanlarını çılgınca harcayan, Gürsel Bey hariç ikisi Türk, biri ben, bir grup genç kadın ve erkek. Hayatımın en eğlenceli, en çılgın, en başarılı, aynı zamanda en anlamsız dönemiydi. Kolayca onlardan biri oldum, düşünmedim, tereddüt etmedim, onlara nasıl uyduğumu bile anlamadım. Sen de gel dediler, peşlerinden gittim. Onlardan biriydim aynı zamanda değildim, uyumu mükemmel bir kabuk gibi bir şey.

Mesai saatleri içinde hepsi birbirinden zeki ve hırslı bu iş arkadaşlarımla yarışıyordum, en iyi işleri çıkartıyordum. Onlardaki en iyi olma hırsını gördükçe ben de hırslanıyordum, sırf hırslanmak iyi geldiği için, hırs, zamanı hızlandırıyordu, beni başka düşüncelerden ve sıkıştırıp boğan bağlarımdan uzaklaştırıyordu. Onlarla birlikteydim ama yalnızdım, onlardan biriydim ama değildim. Hafta sonları onlarla birlikte kendimi gecelere attım. Abuk sabuk mekânlarda sabahlara kadar partiledik, topluca çıldırıp gece yarılarında buz gibi okyanusa girdik, içkili kafayla caddelerde sürat yapıp deli deli çığlıklar attık ve pazartesi sabahları jilet gibi giyinmiş, hayattan ve birbirimizden daha büyük parçalar koparmak için dişlerimizi bilemiş halde işlerimizin başında olduk.

Böyle çıldırmış gecelerden sonra kendimi tanımadığım adamların yanında bulduğum çok oldu. Şaşırdım ama etkilenmedim bundan. Bedenimin kuru samanla doldurulmuş olduğu gibi bir hisse kapılmam sayılmazsa, yürüyen bir korkuluktan ibarettim, gözümü oyan kargayı kovalamaktan bile âciz, alarm çalmış da uyanmışım kadar doğal bir şekilde kalktım yabancı yataklardan, giyinip işe gittim.

Çok iyi para kazanıyordum o günlerde, hırslandıkça coşuyordum, coştukça herkesten daha başarılı oluyordum, yöneticilerin çok parlak olduğumu konuştukları, benim için yeni pozisyonlar düşündükleri kulağıma geli-

yordu. Brooklyn'de, şirketin tuttuğu, depodan bozma, yerlere kadar pencereleri olan şık bir loftta kalıyordum. Ama hayatımı ne yapacağımı bilmiyordum, kendimi bitirmeye, dönüşü olmayan bir yerlerde ziyan olmaya uğraşıyordum.

Bir anlam vermeye çalışmadan yaşadığım bu başarılı *dolce vita* çok uzun sürmedi, çalıştığım şirket battı. Amerikalı ortaklarını dolandıran Gürsel Bey'in Martinik mi, Barbados mu, Port Elizabeth mi neyse, öyle bir adaya kaçtığı, orada bir gece kulübü açtığı ve keyfinin yerinde olduğu söylendi. Gecelerin efendileri çil yavrusu gibi dağıldılar. Akıllılar ya da tutarlılar ya da hayatta ne yapacağını bilenler bu krizden seviye atlayarak çıktılar.

Ben çıkmadım, çıkmak için uğraşmadım, gerçek veya sahte bir CV bile hazırlamadım. Sanki beynimin bir kısmı dumura uğramıştı, bundan sonra ne yapacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu, bildiğim tek şey İstanbul'a dönmek istemediğimdi. Hayatımı daha sefil bir biçimde harcamaya başladım.

Bir akşam bu coşku nöbetleri dönemini anlattım Umut'a. Pis bir semtte, ucuz bir Çin lokantasında yemek yiyorduk. Sık yapmadığım, hatta hiç yapmadığım bir şeyi yapıyordum, kendim olamayan kendimden karışık, tutarsız parçalar anlatıyordum.

Dünyayı buğulu bir aynadan görüyor gibiydim. Çevremdeki her şey gözüme yumuşacık görünüyordu o anda. Sanki başımı güm diye karşımdaki duvara geçirsem yastığa dayamış gibi olacağım. Bunun içtiğim ucuz şaraptan değil, Umut'un varlığından kaynaklandığının farkındaydım. Umut'ta kendimi ona açmama neden olan bir şey vardı, ne olduğunu anlayamıyordum, belki öleceğini bilmesi. Herkes öleceğini biliyor, ama Umut için bu, aynaya baktığında gördüğü ilk şey.

"Haziran ayında gece yarısı okyanusa girmeyi hiç tavsiye etmem," dedim. "Donuyorsun ve köpek gibi pişman oluyorsun."

Umut güldü, böyle şeyler yaptığıma inanamadığını söyledi.

Neden dedim içimden, insan insana neden inanır ya da neden inanmaz?

Ben Umut'a inanıyorum, ölüm inandırır çünkü.

Omzumu açtım, bir gül dövmesi gösterdim.

"Bak? O gecelerden birinden kalma."

Yine saçma sapan bir geceden sonra bir pazar omzumun acısıyla uyanmıştım. Dokununca canım yandı, böcek filan ısırdı sandım, banyoya gittim, aynada gözlerinden acı akan, omzuna berbat bir gül dövmesi yapılmış yabancı bir kadın gördüm, kendimi tanıyamadım.

"Mecazen değil, gerçekten tanıyamadım," dedim, "evime biri girdi sandım, korktum, hâlâ sarhoştum, kafam yerinde değildi, kimsin sen dedim aynadaki kadına, kimsin sen? Evimde ne işin var?"

Hâlâ o geceden fazla bir şey hatırlamıyorum. Arkadaşlarımla birkaç mekân gezdikten sonra yerlerin, duvarların, koltukların, kadehler dışında her şeyin kıpkırmızı olduğu, yeni açılan bir kulübe gittiğimizi, içeride acayip, tekdüze bir müziğin çaldığını, kırmızı jartiyerli, kırmızı ruj sürmüş iri yarı bir *drag queen*'in sunduğu, yarı çıplak genç kadınların ateşli çubuklarla daireler çizdikleri, iplerde sallandıkları tuhaf ve zevksiz bir gösteri seyrettiğimizi, dev bir akvaryumda suyun altında dakikalarca dans eden, olağanüstü güzellikte bir Rus kadını çığlıklar atarak alkışladığımızı ve gece boyunca deli gibi içtiğimizi hatırlıyorum ama gül dövmesini ne zaman, nerede ve neden yaptırdığımı hatırlamıyorum.

Pazartesi işe gittiğimde herkesi birbirine dövmelerini gösterirken buldum.

"Neden yaptık bunu?" dedim. "Ne zaman yaptık, hatırlayan var mı?"

Yoktu. Herkeste film kopmuştu, herkes şaşkındı, herkes kendi dövmesine bakıyor, bir şeyler hatırlamak için kendini zorluyordu.

"Halimizi görecektin. Bu saçma dövmeleri neden yaptırdığını bilmeyen yedi kişi. Biri ayak bileğine dört haneli bi rakam yazdırmış, doğum tarihim değil, okul numaram değil, internet şifrem değil, ne bu diye dolanıyor. Kızlardan birinin kolunda bi Marlboro paketi resmi, ben sigara içmem ki nerden çıktı bu diyor. Benimki de zevksiz, çirkin bi gül."

"En azından gül," dedi Umut, güldü.

"Şimdi gülüyorum ama o zaman çok korkmuştum," dedim. "Hepimiz korkmuştuk. Daha önce filmin topluca koptuğu böyle bi gece yaşamamıştık. En azından birimiz bişeyler hatırlardı. Düşünsene, geceye nasıl başladığımızı hatırlıyoruz, ama dövmeciye nasıl gittik, neden bu saçma dövmeleri seçtik, bilen yok."

Umut'un gözlerinde incecik bir kuşku vardı. Galiba inanmıyordu bana. Haksız değildi. Ben de olsam inanmazdım.

"Kanadalı bi kız vardı, en çılgın fikirler ondan çıkardı," dedim, "en çok o korkmuştu. Kulüpte bize bişey içirdiler, polise gidicem diye tutturdu. Panikledik. Hepimizin kafalar bi milyon, joint falan takılmışız.. çok da önemli değildi, bi şekilde paçayı sıyırırdık.. ama kokain çekenler, hap atanlar çok tırstı, n'olur n'olmaz, sonuçta buranın vatandaşı değiliz, bi terslik olacağı tutar, hayatımız kayar. Yapma etme dedikse de kız bizi dinlemedi, gitti. Polise ne dedi ne oldu öğrenemedik. Nasıl korktuysa, ertesi gün işe gelmedi. Bi daha da ne gördük ne de bi haber aldık kızdan. Biri Kanada'ya döndüğünü duymuş, hepsi o.."

Saçları mısır püskülüne benzeyen, ufak tefek kız geldi gözümün önüne, Montrealli Christina, inançsız biri için çok manidar bir ad. Çok zekiydi Christina, zekâsı kontrolsüz bir enerji gibiydi, her durumda öne fırlatıyordu onu, uçlara gidiyordu bu yüzden, bizi de tahrik ediyordu, ben de destekliyordum, çılgınlıkta onunla yarışmak istiyordum.

Ama o gün dehşet içindeydi, zihnindeki karanlık boşluğun korkusuyla baş edememiş, krize girmişti. Ne yaptıysak sakinleştiremedik.

Kızı merak ettim, şimdi ne yapıyor acaba, belki tanrıya inanmaya başlamıştır, manastıra falan girmiştir, Kanada'da böyle şeyler kaldıysa tabii.

Umut "kız haklı olabilir mi?" diye sordu. "kulüpte size bişey içirmiş olabilirler mi? Hiçbirinizin bişey hatırlamaması pek de normal sayılmaz."

"Bilmiyorum," dedim, "saçma sapan dövmeler yaptırmaktan başka başımıza bişey gelmedi. Belki de içirmişlerdir ya da biz isteyerek içmişizdir, bilmiyorum. Ama bence birbirimize uyduk, toplu bi çıldırma hali yaşadık. Sürekli limitlerimizi zorluyorduk çünkü, bu akşam çılgınca bişey yapalım.. bu kez daha çılgınca bişey yapalım.. öyle bişey yapalım ki çılgınlığın zirvesi olsun. Çok anlamsızdı ama yapıyorduk işte."

Anlamsızdı gerçekten, hatta zekâmıza yakışmayacak kadar aptalcaydı, ama aramızda anlam arayan yoktu. Şehrin etkisi hatta ülkenin etkisi, 'büyük düşün' diyenlerin ülkesi burası, limitleri aş, limit sensin, sen limitsizsin, yapabilirsin.

Sen aslında bir hiçsin ve hiç olduğunu bilmeye katlanamazsın, kendini inkâr etmek zorundasın.

"O kız ne dövmesi yaptırmıştı?" diye sordu. "Montrealli Christina.."

"Haç.." dedim.

"Yok artık.." dedi, güldü.

İnanmıyor, abarttığımı sanıyor.

Doğru söylüyordum halbuki. Ben Umut'a hiç yalan söylemedim. Ama anlattıklarımı öyle çok parçaladım ki bir araya getirmeye gerek görmedi.

"Kızcağızın delirmesi bundandı," dedim. "Dövmelerimize anlam veremediğimiz için korktuk. En çok da o korktu. İnsan çok kötü şeyler yapabiliyor, ama ne yapmış olursa olsun, yaptığı şeyi bilmek istiyor, insanın ne yaptığını bilmediği karanlık boşluklara tahammülü yok."

Yaptığımız başka saçmalıkları anlattım, sonra şirketin güm diye battığını, bir anda, ay başında o muhteşem paralar yatmaz oldu hesabımıza, canım loftlarımızı terk ediyoruz bir bir, herkesin yüzünde bir şaşkınlık, nasıl yani, geçici miydi bu rüya? Ama hepsi nasıl da çabuk topladılar kendilerini. Tamam.. madem parti bitti ışıkları söndürüp gidelim o zaman. Nereye? Benim gidecek bir yerim yok. Onlardan biri olamayacağımın ispatı.

"Sen ne yaptın şirket batınca?"

"Hiç.. bi süre orda burda çalıştım.. derken Eda beni buldu.. sonrası bildiğin gibi."

Bildiğin gibi, yani başımın üstünde bir dam var, fena para kazanmadığım bir işim var, iyi kötü yürüyen bir arabam var, ortadan kaybolsam beni merak edeceğinden emin olduğum bir arkadaşım, boğazıma dolanmış, koparamadığım bağlarım var.

Bir de sen varsın ya da var sayılırsın.

Sonra bir gün olmayacaksın.

Sonra ben gene benle kalacağım.

Bir süre orada burada çalıştım gerçekten. Bir süre herkesin birbirini ekmeğine göz dikmiş düşmanlar gibi gördüğü büyük bir kuru temizlemecide çalıştım. Kimyasalların buharından zehirleniyordum neredeyse. Zehir-

lenmek umurumda değildi, hatta babam gibi nefesim tıkanarak öleceğim fikrine kendimi alıştırmıştım. Ama menajer denen adam bünyemi fazla zayıf bulup işime son verdi, ölür gider de başımıza bela olur, zaten bi deri bi kemik, üstelik kaçak çalışıyor. Birkaç ay bir Türk marketinde kasiyerlik yaptım. Ruh gibiydim, garibanlara bilinçsizce fazla para üstü verip duruyordum, maaşımdan kesiliyordu bu bir dolarlar elli sentler ama Türk patron bunu bilinçsizce yaptığıma inanmıyordu, arkasında ille bir şey arıyordu.

Tam patronun bana yol vereceğini düşünüyordum ki nadir çiçekler delisi Nazar Bey'le karşılaştım. Bir zamanlar çok takdir ettiğim ve Amerika'da iş teklif edince sevinçten aklımı oynattığım Gürsel Bey'in büyük umutlar vaat eden şirketinde çalışırken Nazar Bey için bitki setlerinin ışığa göre hareket ettiği modern bir sera projesi hazırlıyordum. Bunun için çiçekler hakkında epeyce şey öğrenmem gerekmişti. Ama şirket batınca proje yarım kaldı, binaya doluşan resmî ve sivil polisler bizi içeri sokmadılar, bilgisayarlardan çizimlerimizi bile almamıza izin vermediler, çok da umurumdaydı çizimler..

Nazar Bey beni o karanlık, soğuk marketin kasasında görünce şaşırmadı, buralarda olduğumu duymuş, bir gün karşılaşırız diye tahmin ediyormuş. Beni gördüğüne sevindi ama halime üzüldüğünü saklayamadı, böyle mi olmalıydı, sen ki şirketin en umut veren.. nazik adam ama, söylemiyor, bakışlarıyla anlatıyor. Ya.. işte böyle.. nerdeeen nereye di mi Nazar Bey, dilimin ucunda anneannemin lafları, ne oldum demiyceksin ne olucam diyceksin, kıskançtı anneannem, başkalarının acısına sevinirdi, Almancanın, insan denen varlığın özünü ifşa eden o muhteşem kelimesi *schadenfreude* sanki anneannem için icat edilmişti. Ama ben hiç ne oldum demedim Nazar Bey, hep ne olucam dedim, bu kez ne olmalıyım bence?

Çıkışta bir kafede oturduk ve iyi niyet abidesi Nazar Bey'i de dolandıran, zengin olmaya karar vermeden önce mimarlık fakültesinin çok sevilen hocası, iddialı öğrencilerin en büyük hamisi Gürsel Bey'in ne ara bu hale geldiğini konuştuk. Pasifik adalarının birinde gece kulübü açmış adam, n'apıyorsun orda, kara para aklayıcılara eğlence hizmeti mi veriyorsun?

"Aslında iyi çocuktu," dedi, "babasını iyi tanırdım, Bahçekapı'da babamla komşu dükkânları vardı. Para hırsından gözü döndü demek ki. Utanmak diye bişey kalmamış."

Utanmak denince aklıma abim geldi, hep o gelir. Utanmak abimde olmayan bir haslet, hatta nasıl oluyorsa, utanmak bir yana her yanlıştan sonra kendine güveni artıyor. Pek çok şey gibi abimin yanlış kararlarının bedelini ödemek de bana düştü. Bazen hiçbir şey yapmayıp evde otursaydı bana daha mı az zarar verirdi acaba diye düşünüyorum. Bunu düşünmem çok saçma, zarar vermek bir kişilik özelliği, zarar vericiler her durumda zarar vermenin bir yolunu bulur. Abim yaşlandı, hiçbir şey yapmadan evde oturuyor artık, ama bana daha az zarar vermiyor, varlığı yetiyor. Piyasayı tokatlayıp tüymek ona çok yakışırdı aslında, ama bunun için hem akıllı olması lazımdı hem de benim gibi bir kardeşinin olmaması. Ben varken milleti dolandırıp kaçmak zahmetine girmeye ne gerek var?

Nazar Bey o gün yanında çalışmamı teklif etti.

"Doğru düzgün bi iş bulana kadar," dedi, doğru düzgün bir iş arıyormuşum gibi. "Hem çiçek yetiştirmek hakkında bi sürü şey öğrendin."

O anda bizim evin bakımsız bahçesinde kendi kendine biten hatmiler, akşamsefaları ve papatyalar sayılmazsa çiçek yetiştirilmeyen bir evde büyüdüğümü, evdekilerin değer verdiği birileri gelmedikçe kapısı açılma-

yan misafir odamızdaki kauçuktan başka evin hiçbir yerinde çiçek olmadığını fark ettim, hem de büyük bir şaşkınlıkla, sanki suyun kaldırma kuvveti kadar önemli bir şey keşfetmişim.

Aynı anda Denizlerin evine ilk gittiğimde içerideki çiçek bolluğuna şaşırdığımı da hatırladım, her sehpanın üstünde, her pencerenin önünde irili ufaklı saksılar, ev değil yeşillik denizi. Denizlerin evini bizim evden çok farklı yapan şey yalnız mobilyaları değilmiş diye düşündüm, bunca yıl nasıl dikkat etmemişim ki buna?

Oysa her şeye dikkat kesilen bir çocuktum. Çünkü sessizliğin esas olduğu bir evde büyüyen bir çocuk çevresindeki her şeye dikkat kesilerek kendini oyalar. Benim hiç oyuncağım olmadı, bana bir bebek bile almadılar diyemem, çünkü aldılar, eve oyuncak yığmadılar ama aldılar sonuçta, ucuz mucuz bir şeyler aldılar. Sesini çıkarmadan oyna e mi, bak baban hasta, anneannenin de başı ağrıyor. Bebek de aldılar, minik minik tencereler tavalar da aldılar, bebeklerimi gezdireyim diye bebek arabası da aldılar, hatta annem hadi bebeğine yatak örtüsü örelim diyerek ufaktan dantel örmeyi bile öğretiyordu bana, tığ bir yerime batarmış, batsın, bata çıka öğrenir.

Ama ben zekiydim ve oyuncaklarımla nasıl oynamam gerektiğini gösteren annemin amacını seziyordum. Oynuyormuşum ve öğreniyormuşum gibi yapıyordum. Çünkü benim annem gibi anneler için çocukluk yetişkinliğin simülasyonudur. Oynamak için oyuncaklarımı değil kelimeleri tercih ediyordum bu yüzden. Daha küçücükken annemin elim alışsın diye verdiği ıslak bezle kauçuğun yapraklarını silerken kendi kendime kelime üretme oyunu oynuyordum. Kauçuk. Çocuk. Boncuk. Gocuk. Sucuk. Gıcık. Kelimeler çocukluğumun en güzel oyuncakları.

Nazar Bey'in serası çiçeklerden bir renk deniziydi ve iyi yürekli Nazar Bey nadir çiçekler yetiştirmeyi çok seviyor ama doğal gübrelerle uğraşmaktan hoşlanmıyordu.

Birlikte gecelere aktığımız, madem şirket battı biz de önümüzdeki maçlara bakarız tarzı, tuzu kuru iş arkadaşlarım yepyeni umutlarla ülkenin hatta dünyanın dört bir tarafına sıçrayıp gitmişlerdi.

Ben kalmıştım.

Ben sıçrayamamıştım, ayaklarım bağlıydı.

Ben büyük bir arazinin ortasında, ayağımda lastik çizmeler, elimde kürek, Nazar Bey'in getirttiği çöp poşetlerini yere döküp ayırıyordum,

biçilmiş çimleri, kuru dalları, yaprakları, çürümüş sebze meyve artıklarını kompost çukuruna dolduruyordum,

kamyonetle gelen taze koyun gübrelerini, büyükbaş tezeklerini el arabasıyla taşıyarak teknelere aktarıyordum,

fermente olsunlar diye üstlerine kireç döküyordum,

sık sık açıp karıştırıyordum,

ekşi asitli bir koku genzimi yakıyordu,

koku üstümden başımdan, saçlarımdan burnumdan gitmiyordu,

kendimi gübre gibi hissediyordum,

pisliğin faydaları hakkında düşünüyordum.

Çiftlik hayvanlarının pisliği faydaya dönüşüyor, pislik seradaki bitkilere hayat veriyor. Madde kaybolmaz, şekil değiştirir. Duygular da bir çeşit maddedir ve varoluş bir döngü ise hayat da pisliğe dönüşebilir.

Gübre can,
can sevmek,
sevmek eziyet,
eziyet vicdan,
vicdan yük,
yük aşk,

aşk bitkinlik,
bitkinlik hayat haline gelebilir.

Kirası şirket tarafından ödenen lofta dadanan tek bir fareden kurtulmak için saati yüz dolardan başlayan haşaratı yok etme şirketi çağırılırken, sürekli birilerinin birilerini dövdüğü, merdivenleri sidik kokan bir apartmanın genişçe bir odayla leş bir banyodan ibaret dairesinde, mutfak niyetine konmuş bir buçuk metrelik tezgâhta ekmek kırıntılarıyla beslenen bir fareye, işte bu yaşadığım *dolce vita* döneminin bedeli Gonzales.. *speedy* Gonzales.. sürat felakettir ve çıktığın vitesle inmen mukadderattır diye iç dökülebilir.

İnsanın bağları ve yükleri hakkında içtenlikle konuşabildiği tek canlı minicik gözlerini sana dikmiş bir fındık faresi olabilir.

Eda beni bulmasaydı duvarları küflü o apartman dairesinde faremle konuşa konuşa ziyan olacaktım. Gerçi oldum zaten, elimde hiçbir şey yok, hayatım hayat olmadı.

Eda'nın beni bulması bir tesadüf, ama sürekli görüntü bombardımanına maruz kalınan bir çağda tesadüfleri eskisi kadar tesadüften saymıyorum artık. Birine ekranda tesadüf etme ihtimali milyonlarca kere arttı. Olsa olsa ekranda görünmem için bir sebep olmayan benim bir kere görünmemi Eda'nın yakalamış olmasına tesadüf denebilir.

Çünkü bir varlığım yokmuş gibi yaşıyordum Nazar Bey'in yanında çalışırken, bir zamanlar varmışım da gezegende bir yerlerde kaybolmuşum, göbek bağlarımdan başka bana ulaşabilen olmuyor. Mertebe atlayan iş arkadaşlarım yolda görseler beni tanımazlıktan gelirler artık, hatta tanımazlar, bazen akıllarına geliyorumdur, bizim Türk patronun İstanbul'dan getirdiği bi mimar vardı, acayip bi kadındı, yalancı mı, değil mi, kendi mi başkası mı belli değil, işinde de iyiydi.. ne oldu ona?

Sahi ona ne oldu?

Olan bu, varlığımı tek hücreye indirdim, o hücre de kendi kendine buharlaşsın, kuruyup yeryüzünden geçip gitsin diye bekliyorum. Ama ne demiştik? Madde kaybolmaz, ruh hiç kaybolmaz.

Nazar Bey gerçekten iyi bir adamdı, bazen işe sarhoş gelmemi ya da iş sırasında ara sıra içmemi görmezlikten geliyordu, ama fazla içmenin zararları hakkında nutuk atıyordu, attığı nutuklara kendisinin de inanmadığı nefesinin içki kokmasından anlaşılıyordu.

Böyle zamanlarda biri konuşur diğeri dinler gibi yapan iki insan oluyorduk. Sık sık oluyordu bu ve sürekli nadir çiçeklerden bahsediyordu Nazar Bey. O kadar çok bahsediyordu ki, yük taşımakta kullandığımız üç tekerlekli motoru pek de nadir olmayan ama değerli çiçekler kulübesine süresim, hepsinin üstünden geçip ezesim geliyordu.

Nadir çiçeklere düşmanım. Güllerden, gül gibi sevilmişlerden hoşlanmıyorum. Eda hariç.

Bu yüzden Nazar Bey'in teslimata ya da çiçek fuarlarına ya da gizli bir ilişki yaşadığı kadına gittiği zamanlar en sevdiğim zamanlardı. Allahtan bitkiler dilsiz, Allahtan bitkiler konuşamıyor. Şehir merkezinin epeyce dışında kalan bu arazide kuşların ve ara sıra esen rüzgârın sesinden başka ses yok,

bir de yoldan geçen otomobillerin motor sesleri,

bir de ambulans, itfaiye ve polis araçlarının siren sesleri,

bir de hafriyat kamyonlarının sesleri,

bir de yakınlardaki havaalanına inen uçak sesleri,

bir de ordu halinde geçen motosiklet çetelerinin kulakları yırtan egzoz sesleri.

Mükemmel sessizlik imkânsız, yeryüzü ses demek, ama kelimeler olmayınca sese katlanabiliyorum, kafamın içinde kendi kelimelerimle baş başa kalabiliyorum.

Böyle sessiz bir gün başımı kaldırdım ki karşımda Eda. Şaşırmadan, en son geçen hafta görüşmüşüz gibi bana bakıyordu.

"Nerelerdesin sen?" dedi, tatlı tatlı azarlayarak. "İnsanın bi mail adresi olur.. bi feysbuku olur, bişeyi olur.. senelerdir seni arıyorum."

Amerika'ya geldiğimden beri ilk kez sevindim. Tek hücrem birden çoğaldı. Eda bana sarılmak istedi.

"Gübre kokuyorum," dedim, "yaklaşma."

"Evet.. leş gibisin. Gel buraya."

Annemin telefon numarasını kaybetmiş. Kaybetmese de annem numaramı verir miydi, emin değilim. Annem bana kimse ulaşmasın, aklıma girmesin, bağlarımı zayıflatmasın ister. Ablamın soyadını hatırlayamadığı için internette abimi aramış, tabii ki bulamamış. İnternet kim abim kim. Hâlâ herkesten üstün sandığı aklıyla ancak araba kullanıp iki haneli rakamlarla dört işlem yapabiliyor, hayatta elinden gelen bu. Ama şimdi çocuklarının onun için açtığı bir Facebook hesabı var, kullanmayı beceriyor, iyi ki var o hesap, bütün gün abuk sabuk resimler koyuyor, memleket sorunları hakkında ahkâm kesiyor, ona buna ayar vererek oyalanıyor, böylece bana verdiği maddi manevi hasar azalıyor. İnternette kumara alışır diye korkuyorum, bugüne kadar alışmamış olmasına hayret ediyorum, sonra kredi kartı olmadığı için ödemeyi nasıl yapacağını çözemeyeceği aklıma geliyor, gülüyorum.

Eda internette arka bahçeye dikebileceği enteresan bir ağaç ararken nadir çiçekler hakkında bir söyleşiye rastlamış, biraz okumuş, sıkılmış, tam kapatacakmış, fotoğrafta söyleşi veren adamın arkasında meşin önlüklü bir kadın görmüş, elinde çapa bir şeyler yapıyor. İşte o kadın benim. Elimde çapa bir şeyler yapıyorum, bir şeyler.. anlamsızca.

Eda inatçıdır, beni orada bırakmadı. Eda inatçı ol-

masa ve beni alıp götürmek gibi bir niyeti olmasa da onunla gidecektim. Tek hücreye kadar tükenmiştim ve o tek hücrenin yok olup gitmeyeceğini anlamıştım, yok olmayacaksan çoğalman gerekir.

Çoğaldım. Eda ağır bir hastalıktan çıkmışım gibi besledi beni, sözleriyle, neşesiyle, hayat denen garip oyunun içine katarak. Tangoculara kiraladığı odalardan birini bana verdi, kira almadan, itiraz etmeye kalktım. Dinlemedi bile.

"Önce bi para kazan da.. sonra bakarız.."

O gün leş dairemden leş eşyalarımı almış Eda'nın arabasına yüklüyordum.

"Gonzales kaldı," dedim birden, "farem."

Fare besleyecek kadar delirmiş olduğumu düşünmedi, yurtsuzluk ne demek az çok biliyor, daha önemlisi beni tanıyor.

"Ben sana başka fare bulurum," dedi. "Bu şehirde fareden çok ne var?"

Yolda dönüp dönüp arkama baktım, Gonzales'in geleceğini ve kırıntı bulamayıp aç kalacağını düşündüm, belki de ölür. Üzüldüm, ama bunu söylemem delilik alameti sayılabilir, sustum.

Umut şişedeki son şarabı kadehlerimize pay etti.

"Arrivaaaaa.." dedim, kadehimi kaldırarak.

Bu uzun Arrivaaaa'yla ne kastettiğimi anlamadı, sormadı da.

Ona *speedy* Gonzales'i anlatmadım.

Ona pek çok şeyi anlatmadım, kimseye anlatmadım.

Yemeklerimiz bitti, kadehlerimizdeki şarap bitti, bir şişe daha istedik, o da bitti, herkes gitti, bir tek ikimiz kaldık. Çalışanlar restoranın bir bölümünün ışıklarını söndürdüler. Artık bi zahmet giderseniz biz de evimize gidip yatıcaz işareti.

Ama ben gitmek istemiyordum, Umut'un öleceğini kesinlikle bilen hüzünlü yüzüne bakmak istiyorum, ona bakmak bana garip bir iyimserlik veriyordu.

"Yeşil çaylı dondurma yiyelim mi?" dedim.

Hiç yemediğini söyledi.

"Denemedim bile."

"Neden?"

"Yeşil çay acı bişey.. dondurması nasıl güzel olabilir ki.."

"Ama güzel.."

Gelen yeşil çaylı dondurmanın tadına bakması için ısrar ettim.

"Bu kadar lezzetli olduğunu bilseydim çok daha önce yerdim," dedi.

Sevindim. Bu kadar küçük bir şeye sevindiğim için kendime çok acıdım.

Dondurmayı paylaşırken gözlerimi ona diktim ve bunu nasıl yapabildiğini düşündüm. Sophie'nin eline düştüğünü bile bile dondurmadan, yağmurdan, kumda yürümekten, birini dinlemekten nasıl zevk alabilir? İnsan aşağı yukarı ne zaman ve nasıl öleceğini bile bile ölüm yokmuş, varsa bile herkes gibi yaşlanacakmış gibi nasıl yaşayabilir?

Dondurma yerken durulmaktan konuştuk, gençken arzuyla peşinde koştuğumuz şeylerin kaybolmasından, arzunun solmasından. Yaralar mı arzular mı?

"Yaşlandım," dedim, "yaşımdan daha çok yaşlandım."

"Yaşlanmak ömrümüzün uzunluğuna bağlı," dedi. "Yarın öleceksek çoktan yaşlanmıştık zaten."

Sophie'nin Umut'un zihnine yuva yaptığını anladım böylece, kabullenmiş, uçuruma el ele yürüyorlar.

Kelimelerden bir zincir

Duruldum gerçekten. Durulmamda gençliğimin çoktan solması kadar, aklı her zaman başında olan, aklını uçuracaksa da uçuracağı ve tekrar yerine koyacağı zamanı kendi belirleyen Eda'nın da payı var. Eda sınırladı beni, kaybolup gideceğim anlarda kolumdan tutup hayata çekti. İyi yaptı ya da kötü yaptı diyemiyorum, her defasında farklı düşünüyorum.

Eda'nın bunu sırf arkadaşlıktan yaptığını biliyorum ve onu tanıdığım ilk günden beri kendine niye beni arkadaş seçtiğini merak ediyorum. Belki bende kendi karşıtını bulmuştur. Bende ne yoksa Eda'da var çünkü, gül gibi sevilmek mesela, bende ne varsa Eda'da yok, tükenmez bir iç acısı mesela. Çoğu zaman artıyla eksi, geceyle gündüz gibiyiz. Ama pek konuşmuyoruz bunu, Eda hayatta her şeyi açıklamaya çalışmanın gereksiz olduğu kanısında, olmayan cevapların peşinde koşan bir kadın değil o.

Umut gittiğinden beri kendimi sık sık sessizliğin ortasına gömüyorum ve yorgunluktan bitap düşene kadar çalışıyorum. Çalışmak bana zamanı unutturuyor, böylece zaman tıktık tıktık diye atan saniyeler silsilesinden, günü düzenlemeye yarayan basit bir ölçü biriminden başka bir şey olmuyor. Akşamları eve döndüğümde Eda'ya rastlamamak için odama avluya açılan kapıdan giriyorum. Konuşacak halim olmuyor çünkü ne bedensel ne ruhsal, oysa Eda harcandıkça kendini yenileyen bir maddeden yapılmış gibi, kendi kendini dolduran bir akü.

Genellikle akşam yemeği yememiş oluyorum, ama canım bir şey istemiyor, yorgunluktan bitmiş olduğum halde çalışma masama oturuyorum, açma düğmesi bozuk masa lambamı fişe takıyorum, siyah mürekkepli dolmakalemimi çıkarıyorum ve siyah kapaklı defterime Umut için cümleler yazmaya başlıyorum.

Bugün yeşil çaylı dondurmanın dondurmaya hakaret olduğunu söylediği için dondurmacıyla kavga ettim, adama ırkçısın dedim, adam beni deli sandı diye yazıyorum. Gülücük işareti. Çok basit, klişe, hatta bayağı, ama bu basitlik, bu bayağılık ağır anlamları hafifletmeye yarıyor.

Çoğunlukla hafif şeyler yazıyorum, eğlenceli durumlardan çıkardığım kısa hikâyeler. Şantiyede Maraş biberini avuçlayan bir Romanyalı işçinin elini yüzüne sürünce gözlerinin balon gibi şiştiğini, kazık kadar herifin çocuk gibi ağladığını,

bahçedeki jakuziye çıplak giren şişman çiftin tatile gittikleri Karayip Adaları'ndan birinin kolu kırılmış, öbürünün boynuna boyunluk takılmış halde döndüklerini, mahallede hiç kimsenin kaza geçirdiklerine inanmadığını,

Eda'nın Araş'ı tavlayabilmek için Farsça öğrenmeye kalktığını, ama Araş'ın oralı olmadığını görünce sinirlenip ya da üzüldüğünü belli etmemek için sinirlenmiş görünüp Kendi Kendine Farsça başlıklı kitabı ve Farsça-İngilizce sözlüğü "ay hiç uğraşamıycam yeni bi alfabeyle," diyerek birilerine verdiğini,

Ryuke'nin janjanlı ama orta karar bir restoranda işe girdiği için sevinçten uçtuğunu, Eda "bu kez çeneni tutmayı başar," diye uyardığı halde şefi ve yöntemlerini eleştirmeyi ihmal etmediğini,

bitişiğimdeki odaya Koreli bir çiftin geldiğini, Korece tango şarkıları dinlemenin çok ilginç olduğunu,

Mojave Cafe'nin el değiştirdiğini, mönüye basit kafe yemekleri doldurdukları için artık gitmediğimi,

geçen hafta çok yağmur yağdığını veya yağmadığını,

arabamı satacağımı veya satmayacağımı,

yaptığımız tadilatın çok güzel veya bok gibi olduğunu,

organik gıdaların pahalandığını veya ucuzladığını,

tatilde mahallenin çok kalabalıklaştığını veya boşaldığını,

yüzme havuzunun kapandığını veya açıldığını,

Flatbush'taki işi aldığımızı veya almadığımızı yazıyorum.

Daha bir sürü gereksiz şey yazıyorum böyle. Kaygısız kelimeler seçiyorum, hayatı, eğlenceli taraflarının altı çizilmesi gereken bir faaliyetmiş gibi gösteren neşeli sözler.

Sırf espri yapmış olmak için "yeşil çaylı dondurma, dondurmaya hakarettir," diyen, gereksizce neşeli dondurmacıya saldırdığımı, neye uğradığını şaşıran adama "pis ırkçı," diye bağırarak arabasını tekmelediğimi, Mustafa'nın araya girmeye kalktığını, o araya girince "sen ne karışıyorsun?" diyerek ona da giriştiğimi,

hırsımı alamayıp işi bıraktığımı,

parasız kaldığımı,

para göndermeyince annemin pamuk sesindeki çivilerin meydana çıktığını,

bir pazar gecesi saatlerce boş boş dolaştıktan sonra metroyla eve dönerken istasyonun çıkışında durup çığlık attığımı, milletin başıma toplandığını, tanımadığım insanların kollarında bağıra bağıra ağladığımı, beni hastaneye götürmeye kalktıklarını,

sırtımdaki küfenin bedenime kaynaşmış olduğunu anlayınca işe geri döndüğümü,

anneme para gönderdiğimi, böylece çivilerin ağzına tekrar gizlendiğini,

hiçbiriyle, annemle, ablamla, abimle, Mustafa'yla, evdeki tangocu çiftlerle, şantiyedeki işçilerle hatta Eda'yla baş edemediğimi,

aslında böyle şeyler olmadığını,

gereksizce neşeli dondurmacıya saldırmadığımı ama saldırdığımı ve metronun çıkışında durup avazım çıktığı

kadar bağırdığımı hayal ettiğimi, gözümü berbat bir hastanenin psikiyatri kliniğinde açmak ve burada aylarca boşluğa bakarak oturmak istediğimi,

bütün bunları niye yaptığımı bilmediğimi,

aslında bildiğimi,

onsuzluğun acısına katlanamadığımı, hayatıma girip güzel şeyler hissetmeme, hayatım konusunda umutlanmama neden olduğu için ondan nefret ettiğimi, aynı anda özlemekten yandığımı, onsuzluktan ruhumun hasta olduğunu yazmıyorum.

Zamanın üstüme çöken ağırlığından, gün ortasında kendimi niye hâlâ doğmadı bu güneş derken yakaladığımdan, pazar günleri parka gidip şeytan bastonu ağacının altında çimlere yüzükoyun uzandığımdan, ıslak çimlerin yanan yüzüme iyi geldiğinden bahsetmiyorum.

Varlığımı bütün halinde tutan ve kendimi bombalayarak parçalamak istediğim çelik ipten hiç söz etmiyorum.

Umut'a ilk bakışta eğlenceli görünen, ama bir anlamı olmayan, hatta gerçek anlamı gizlemeye çalışan şeyler yazarken yaşadığım hayatın o kadar da kötü olmadığına kendimi inandırmaya çalışıyorum. Her şeyi basitleştirmek için çok uğraşıyorum. Kendi ayaklarımın üstünde duruyorum, kazandığım para beni yaşatmaya, annemi susturmaya yetiyor, sağlığım yerinde, ezilmiyorum, hırpalanmıyorum, beni düşünen canım kadar yakın bir arkadaşım, çok yakın olmasak da birlikte iyi vakit geçirdiğim başka arkadaşlarım var. Bana sürekli iş paslayan David var mesela, çok İngiliz David, daima kravatlı ve elleri manikürlü, David'le Radio City'ye konserlere gidiyoruz, her buluşmamızda yeni bir sevgili bulmuş oluyor, bana cep telefonundan resmini gösteriyor, mutlaka genç ve mutlaka yakışıklı sevgilisini anlatırken coşuyor. O kadar da fena değil hayat, istesem daha da güzel olabilir, bana

âşık olanlar var mesela, Mustafa'nın rent a car işindeki Yunanlı ortağı Yason sürekli benimle yemeğe çıkmak istiyor, sağlık merkezinde çalışan Lübnanlı doktor var, Starbucks'taki genç Latino barista var, çocuk kendinden büyük kadınlardan hoşlanıyor sanırım, kahve bardağıma Sanem yazarken yanına kalp çiziyor, âşık âşık gülümserken dişleri ışıldıyor.

Bunları düşünürken Eda'yla Wendy'nin mutfakta gülüştüklerini duyuyorum. Yanlarına gidip onlarla gülmek istiyorum. Biri Cesária Évora çalmaya başlıyor o sırada. "*Historia de un amor*." Bir aşkın tarihi veya bir aşk hikâyesi, hangisini beğenirsen. Ben bir aşkın tarihini tercih ediyorum, *historia* kelimesini seviyorum, hikâye aşkı hafifletirken tarih zamana oturtuyor, aşkı ağırlaştırıyor, gerçek kılıyor.

Edaların yanına gitmekten vazgeçerek yatağıma çöküyorum, odama belli belirsiz dolan şarkıyı dinliyorum ve bu çaba, iyice basitleştirirsem hayat o kadar da kötü değil çabası, hayatımın Umut varken kötü olmadığını hatta güzel bile diyebileceğimi anlamamla sona eriyor.

Bazen onu çok özlediğimi yazıyorum, gidişiyle içimde açılan derin boşluğun akıntılı bir yaraya benzediğini, birlikte olduğumuz zamanları hatırlamanın bana çok acı verdiğini, onu hatırlamamak için ağır işlerle meşgul olduğumu anlatıyorum.

Ama hatırlamamak unutmak demek değil diyorum, hatırlamamak, çok sevdiğin birinin verdiği bir yüzüğü güzel bir kutuya koyup çekmecenin dibine saklamak gibi. Ama unutmak yok etmek demek, yüzüğü kutusuyla birlikte okyanusa atmak ve dönüp gitmek sonra, dünyanın dörtte üçü su.

Bunları yazıyorum, sonra hepsini karalıyorum, simsiyah mürekkebin altında kayboluyor kelimeler. Umut'a bunları yazamayacağımı, zihni yakında erimeye başlaya-

cak, belki de başlamış bir adama onsuzluğun ve özlemin acısından bahsetmenin bencillik hatta kötülük olduğunu biliyorum. Bu yüzden başka şeyler yazıyorum.

Sen renkleri ne kadar güzel tarif ediyorsun diye yazıyorum. *Hatırlıyor musun, hani bir akşam yanımıza şarap peynir alıp Vernon Park'a gitmiştik. Güneş batıyordu. Sen bulutların rengini masaya dökülmüş kırmızı şarabı çeken kâğıt peçete rengine benzetmiştin. Geçen gün evini yaptığımız kadın istediği rengi bir türlü anlatamayınca masaya dökülmüş kırmızı şarabı çeken kâğıt peçete rengi mi? dedim. Kadın şaşırdı, çok güzel tarif ettiniz dedi. Ona senden söz ettim, renkleri çok güzel tarif eder dedim.*

Bunları yazarken saçlarımın rengini kararmış demir rengine benzettiği geceyi onun da hatırlayacağını biliyorum.

Çin fenerleriyle donanmış ferah odasında, bütün ışıkları söndürdükten sonra, ince uzun pencerenin boşluğuna dolan dolunayın ışığında, parmak uçlarımızla tenlerimizin yıllanmış acısını hissederken Umut yüzüme düşen birkaç beyaz tele dokunup "saçlarına kararmış demir rengi veren bunlar," demişti.

İşaret onlar demek istedim, senin parmaklarının ucunda hissettiğin acımın işaretleri. Saçları ağarmayan bir soydan geliyorum ben.

Umut'a göre gözlerim ıslak ağaç yosunları rengi.

Ona mektup yazmam çok uzun sürüyor bu yüzden. Defterimde, aklımdan geçenlere yetişemeden yazdıklarımı okuyorum, sonra kelimeleri tek tek seçip topluyorum. Hepsini yeniden bir araya getirip yeni cümleler yazıyorum.

Yazacağım her kelimenin ruhunda yaratacağı etkiyi düşünüyorum. Onu umutsuzluğa sürüklemek istemiyorum, anlamsızca umutlu şeyler yazmak da istemiyorum. *Kelimelerden ördüğümüz zincirin öbür ucundasın* diye ya-

zıyorum. Bu kelimeler zincirinin dünyayı dolaştığını, geceden gündüze gündüzden geceye geçtiğini, dağların zirvelerine değdiğini, okyanusu aştığını anlatıyorum. *Ama bana yetmiyor* diyorum. *Dünyanın bütün dillerini bilebilsek ne iyi olurdu. Sana daha çok ve daha güzel şeyler yazabilirdim.*

Bir gün Türkçede karşılığı olmayan kelimeler hakkında bir yazı okudum. İnternette rastladım bu yazıya, kelimelerin karşılıkları doğru mu diye kontrol ettim, Google Translate çoğunu derinliği olmayan, sıradan kelimeler olarak çevirdi, bazılarını hiç bulamadı. Var ya da yok bu kelimeler ya da uydurulmuş, önemli değil. Benim de yaşadığım tarifi zor duyguların yeryüzünden geçmiş ve geçmekte olan ve farklı diller konuşan insanlarca hissedilmiş olduğunu düşünmek hoşuma gitti.

Hiraeth: Galce. Var olmuş ve artık olmayacak veya hiç var olmamış ve hiç olmayacak bir şeyin özlemini çekmek.

Saudade: Portekizce. Artık olmayan bir şeyi özlemenin verdiği yas duygusu.

Toska: Rusça. Sebebi bilinmeyen keder ya da bir tür melankoli.

Dor: Rumence. Âşık olunan kişiden uzak kalmanın verdiği acı.

Viraha: Hintçe. Yaşanan ayrılık sayesinde anlaşılan aşk.

Odnoliub: Rusça. Hayatı boyunca aşkı bir kere tatmış kişi.

Forelsket: Danca. Âşık olmanın yarattığı tarifsiz mutluluk hali.

Litost: Çekçe. Bir kişinin kendi perişanlığını görerek aniden acı çekmesi.

Bir de Arapça bir kelime var. Bu yazıdan başka hiçbir yerde bulamadım, böyle bir kelime var mı yok mu,

gerçekten Arapça mı ondan da emin değilim, ama okuduğum an kalbime dokundu.

Ya'aburnee: Beni sen göm, senden önce ölmek istiyorum çünkü seni kaybetmeye dayanamam.

Defterime yazdığım bu cümlelerin hiçbirini Umut'a yazmıyorum. Ama yine de buruk bir şey sızıyor yazdıklarımdan. Ona yazarken ben benim, kelimeler içimde bir yerden geliyor.

Onun bana yazdıkları da farklı değil.

İkimiz de ne yaparsak yapalım aramızdaki zaman ve mesafenin kapanmayacağını, değiştiremeyeceğimiz bir kaderin yollarımızı belirlediğini biliyoruz.

Bu yüzden özlem ve aşk yerine havadan bahsediyorum.

Ona havadan bahsetmek boş şeyler söylemek değil.

Bugün yağmur hiç durmadı diye yazıyorum, *bütün gün mutfakta pencerenin önünde oturdum, yağmurun camlardan akışını izledim, bu kadar suyun nereye gittiğini düşündüm, oluklardan mazgallara aktığını, kanallardan okyanusa ulaştığını, okyanusta buharlaştığını, tekrar yağmur olup senin camlarından aktığını, birbirimizden uzakta olsak da yeryüzünün bizi birbirimize bağladığını düşündüm.*

Sonra karanlıkta oturup avlunun ince bir yosunla kaplanmış taş duvarına bakarak onun yazmasını bekliyorum. Gözümde uykunun zerresi olmuyor. Avluyu belli belirsiz aydınlatan sokak lambası eğlenmekten dönen sarhoşların gölgelerini düşürüyor duvara, hareketli gölgeler artan kahkahalarla birlikte büyüyor, odamın içine kadar giriyor, sonra tekrar küçülerek kayboluyor.

Umut'un çok kirpikli gözlerini düşünüyorum, yüzüne ilk dokunduğum ânı.

Yuanfen: Çince. Âşıkları birbirine bağlayan güç.

Umut'un sessizliğin dili olan yüzü çökmeye başla-

mış mıdır, ağzına hâkim olabiliyor mudur, ki en çok korktuğu şey bu.

Gittiğinden beri sesini ve yüzünü benden esirgiyor.

Onu anlıyorum, erimeye başlamış halini görmek acımı arttırır sadece. Ben de onu o tarifsiz yüzüyle hatırlamak istiyorum. Böylesini daha güzel buluyorum. Kelimelerin iyi geldiği, yarım kalmış insanlarız biz.

Beklerken saniyeler çok yavaşlıyor ve geciktikçe bana yazamayacak hale gelmiş olmasından korkuyorum.

Yazmazsa n'aparım..

Yazmazsa n'aparım..

Yazmazsa n'aparım..

Neyse ki çok sürmüyor bu korku, bilgisayarımdan beklediğim kırılan cam sesi geliyor.

Umut'un bunun için yaşadığını bilmek içimi acıyla dolduruyor, ama aynı zamanda bana varlığımın bir değeri olduğunu hissettiriyor ve Umut için bir değerim olduğumu bilmek ertesi güne uyanmamı sağlıyor.

10.

Mustafa

Mustafa'nın renovasyonuna talip olduğu eski bir bira fabrikasını dolaşıyoruz. Mustafa işi alabilirse burayı gündüzleri kafe-restoran, geceleri küçük marjinal grupların sahne alacağı, dünyanın bütün metropollerinde binlerce örneği bulunan, saçma sapan bir yer yapacağız. Mustafa yeni palazlanan şirketin Türk ortağıyla kanka olmuş, "o iki uyuz Amerikalı ortak taş koymazsa iş bizim," diyor. Ama ben çok isteksizim, halimde Mustafa'nın görmek istediği coşkudan eser yok. Durgunluğum işle ilgili değil ya da ilgili, her şey her şeyle ilgili artık, her şey her şeyi etkiliyor. Hangar gibi bir alanın ortasında dikilmiş, cep telefonumla mekânın fotoğraflarını çekiyorum, ama dikkatimi veremiyorum, aynı duvarı yüz kere çektim.

Eskiden çok severdim bu tür dönüştürmeleri. Mustafa gibi bir adamla çalışmaya katlanmamın nedeni buydu, bana heyecan verici, değişik işler teklif etmesi. İş ne kadar karmaşık ve zor olursa o kadar zevk alırdım. Şimdi çok sıkılıyorum. Sade, dümdüz şeyler yapmak istiyorum, boş ve geniş alanlardan, yalnızlığa bakan büyük pencerelerden oluşan, bir amacı olmayan mekânlar tasarlamak. Birinin çıkıp sadece beton dökeceğim bir yer istemesini umutsuzca bekliyorum. Son zamanlarda betonu daha

çok sever oldum. Beton, her şeyi dondurup sabitleyebilen, olağanüstü karışım.

Buraya fabrika denemez aslında, bodrum katta bir zamanlar kaçak işletilmiş küçük bir bira imalathanesi varmış, ondan da kala kala küçük, paslı bir kazanla birkaç boru kalmış. Ama binayı satın alan şirket eğlence mekânının tanıtımını bira fabrikasından bozma diye yapmak istiyor, bina için uydurma bir tarih yazmışlar bile. Herkes hikâye peşinde, eğlence şirketleri bile eğlencenin yanında satacakları bir hikâye arıyorlar. Kapanmış fabrikalar, çökmeye terk edilmiş binalar, vaktiyle içinden mafya cesetleri geçmiş depolar hikâyeleriyle birlikte satılık. Mekânlar ne kadar kirli paslı, hikâyeleri ne kadar karanlıksa o kadar pahalı ve ne kadar iddialı yapılırlarsa o kadar ilgi görüyor.

Binayı gezdiren adam şirketin temsilcisi. Kırk yaşlarında, iri yapılı, fazla şekilli biri, kömür rengi, uzun, kalın bir palto giymiş, gri kaba kumaştan bol pantolonunu koyu yeşil bir askı tutuyor, beyaz keten gömleği buruşuk, sakallarını yer yer maviye boyamış. Nasıl sinir bozucu bir tip Allahım! Büyük jestlerle, alışılmadık bir İngilizce konuşuyor, anlamını cümleden çıkardığım bazı kelimeleri ilk kez duyuyorum, kendini önemsetmek mi istiyor, bizi ezmek mi, karar veremiyorum.

Mavi Sakal şehrin bütün tarihine egemen bir havayla binanın eskiden dil okulu, kaçak göçmen işçiler için yatakhane ve kimyevi malzeme deposu olarak kullanıldığını, bir ara resim ticareti yaptığını iddia eden bir adamın sanat galerisi açmak istediğini, ama pazarlık aşamasındayken ortadan kaybolduğunu anlatıyor. Onu satsanıza işte hikâye diye, eski bira fabrikası ne?

Mavi Sakal hurda dolu küçük bir odaya götürüyor bizi. Bir süre önce binanın bir bölümünü yoksullara hizmet vermek isteyen birkaç idealist diş hekiminin kirala-

dığını, ama bekledikleri gibi yürümeyince öylece bırakıp gittiklerini söylüyor. Üst üste konmuş, işkence aletlerine benzeyen tozlu dişçi koltuklarına bakıyorum ve idealleri geçen yüzyılda kaldığını düşünüyorum, şimdi en büyük idealin ömrü, çocukken hayal kurarak geçirdiğim bir yaz günü kadar kısa. Bu birkaç idealist diş hekiminin varlığından şüpheye düşüyorum, acaba öyle mi gerçekten, yoksa çalıntı mal mı bu dişçi koltukları? Saçma.. niye çalınsın ki dişçi koltukları, ama her şey olabilir, bina gözüme pek de tekin görünmüyor, gerçi tekin olan bir yer kaldı mı dünyada, o da meçhul.

Mustafa'nın içi içine sığmıyor, işin büyüklüğü gözlerini kamaştırmış, ama Mavi Sakal'a çaktırmıyor. Yukarıdan bakan bir havayla gizlemeye çalıştığı coşkusunu görüyorum ve onun kadar basit ve istekleri somut bir adam olmanın nasıl da büyük bir rahatlık olduğunu düşünüyorum. Bende olan ama Mustafa'da ve Mustafa gibilerde olmayan, adlandıramadığım bir damar var, hassasiyet ya da bezginlik ya da başka bir şey, bendeki bu damarı kesebilsem kan kaybından ölürüm, ne iyi olur.

Mustafa kendinden emin görünmek için fazla çaba harcıyor, Türk ortağı bağladığından emin olsa da Mavi Sakal'ın diğer ortaklar üstünde ne kadar etkili olduğunu tahmin edemediği için tedirgin olduğu belli, adam Mustafa hakkındaki düşünceleri ciddiye alınacak biri de olabilir, değersiz bir ayakçı da, ne olduğu anlaşılmıyor. Mustafa adamın üstünde olumsuz bir izlenim bırakmaktan çekiniyor olmalı ki benimle tek kelime Türkçe konuşmadığı gibi, vizyon sahibi bir patronmuş gibi davranmaya ve inceden beni ezmeye çalışıyor. Başkalarının yanında genellikle böyle yapar, ikimiz yalnızken yeteneğimi sömürmek için dibine kadar yalakalık etmekten çekinmez halbuki.

Binaya girmeden önce Mavi Sakal'a beni "asistanım" diye tanıttı, adımı bile söyleme gereği duymadan, gerçi

ayakişlerime bakanım, angaryalarımı halleden kişi de diyebilirdi. Duruma göre ortağım, mimarım, şantiye şefim, asistanım hatta bir arkadaş diye tanıtır, o anda hangisi işine geliyorsa, ama genellikle mimarım demeyi tercih eder, benim mimarım, parasını veriyorum, eşşek gibi çalıştırıyorum yani, diplomam olmayabilir, ama parayı kazanan benim, para benim işim ve para kimdeyse patron odur. Mustafa'nın bu tavırlarını önemsemiyorum, beni müşterilerden uzak tutma çabalarından da şikâyetçi değilim, aksine, insanlarla ne kadar az iletişim kurarsam o kadar iyi.

Araba kiralamadan ıvır zıvır ithalatına, tadilat işlerinden temizlik şirketine kadar bir sürü iş yapan ama yine de hayal ettiği büyük sıçramayı gerçekleştiremediği için sinirli ve hırslı bir karakter Mustafa, aynı zamanda da gamsız, rahat, dünya yansa bir çuval samanı yanmaz, ayakta durmanın yolunu öğrenmiş. Her ne kadar başkalarının yanında patronummuş gibi davransa da değil aslında, bu tür işlerde birlikte çalışıyoruz sadece, iş bazında ortaklık gibi bir şey. Ben tabii ki küçük ortağım, yok denecek kadar küçük, rakamlarla arası iyi olan o çünkü. Bu türden alengirli bir iş alınca, bana zaman içinde bin bir bahaneyle kuşa çevirdiği bir yüzde teklif ediyor, hiç pazarlık etmeden kabul ediyorum, bilgimi, yeteneğimi, emeğimi çok ucuza sattığımı, Mustafa'nın her seferinde beni kazıkladığını biliyorum ama hakkımı istemek için gereken gücü kendimde aramaya bile zahmet etmiyorum, parayla çok sorunlu bir ilişkim var.

Mustafa bana dişçi koltuklarını işaret ediyor ve bunları da kullanacağını söylüyor, aşağıdaki bira kazanını da kullanacakmış. "Not al bunları!" diyor.

Bana bir gülme geliyor, kendimi zor tutuyorum, kullanacakmış.. sanırsın mimarlıkta mastır derecesi var. Mavi Sakal'a kendini önemsetme çabası ne kadar gü-

lünç, ama bir o kadar da acıklı. Böyle zamanlarda karşısındakinin kendini hangi açıdan üstün gördüğüne bağlı olarak Mustafa'nın milliyeti sıfırlanır ya da şahlanır. Mavi Sakal karşısında sıfırlanmış, çünkü adamın gücü, temsil ettiği şirketin gücünden geliyor, Amerikalı olmasından değil, büyük ihtimalle de değil zaten, abartılı İngilizcesinden belli, Yeni Zelandalı filan mı acaba?

Elimdeki deftere üçgenler, spiraller çizerken birden Mustafa'nın "benimle evlenir misin?" deyişi geliyor aklıma. Duvarda bir şey görmüşüm gibi uzaklaşıyorum yanlarından. Bunu her hatırladığımda içimden gülmek geliyor çünkü, aynı zamanda Mustafa'ya karşı garip ve gereksiz bir acıma hissediyorum.

Bir spor salonunun çelik konstrüksiyon işlerini almak için görüşme yapacaktık. Üç dört aydır birlikte çalışıyorduk. Mustafa o zamanlar bana bir ortağa davranması gerektiği gibi davranıyordu, iş toplantılarına beni de götürüyordu. Artık ilk sunuma götürüyor, o kadar, ona da götürmek istemiyor aslında, hesabı kitabı öğrenmemi istemiyor, ama mecbur, çünkü işten anlamıyor ve işin içeriğine ilişkin kritik sorulara benim cevap vermem gerekiyor.

Araba almamıştım daha, ancak ayakta durabiliyordum, buluşacağımız yere metroyla gittim. Akşamın dokuzu, hiç bilmediğim bir semt, ıssız, berbat bir cadde. Mustafa henüz parayı bulmuş değildi, yük taşırım diye, belki de kendini daha Amerikalı hissetmek için aldığı GMC pikapla gelmiş, beni bekliyordu. Onun giyim kuşamına özenen bir adam olduğunu daha Eda'nın bizi tanıştırdığı gün fark etmiştim, ama bu kez moda fotoğraflarından çıkma gibi giyinmişti, bayağı şıktı, toprak rengi pardösü, lacivert pantolon giymiş, boynuna haki lacivert kareli bir yün atkıyı şekil vererek dolamış, arkaya sıvadığı gür saçlarında sahte bir özensizlik, bir tarak değmemiş

havası. Bu giysileri daha önce görmüş gibiydim, ama onun üstünde gördüğümü hatırlamıyordum.

Salonun sahibi dev gibi bir siyahtı. Daha ilk cümlede bir yanlış anlama olduğu anlaşıldı, ortada bir çelik konstrüksiyon işi yoktu, en ucuzundan demir tamirat işi vardı. Mustafa bozuk bir yüzle "değmez, yürü gidelim," dedi. Çıktık.

Metroya gidiyordum, "ben seni bırakırım," dedi. Yolda bir şeyler yemek istedi. Ucuz, ayaküstü bir yere gideceğimizi sandım, ama orta halli bir İtalyan lokantasına gittik. Epeyce içtik. İçtikçe Mustafa'ya duygusal bir hal geldi, sanki kırk yıldır tanışıyoruz, ikide bir elime dokunuyor konuşurken. En gür sesin paradan çıktığı bu ülkede ayakta kalmak ve başarmak için çektiği zorlukları anlattı, sanki üç yüzden fazla dilin konuşulduğu, üç yüzden fazla milletli bu ülkede bir tek o zorluk çekmiş ve herhangi bir şeyi başarmış gibi. Derken sözü aşka getirdi, 'ruh ikizi'ni aramaya, duymaya tahammül edemediğim bir deyim. Medeni durumu hakkında bilgim yoktu, merak da etmiyordum, hiç kimse hakkında hiçbir şeyi merak etmiyordum. Allahım şu yemek bitse de gitsek diye sıkıntıyla gülümsüyordum, dinliyormuş gibi yapıyordum. Yeni boşandığını, oğluyla karısının New Jersey'de yaşadığını söyledi. Karısı da New Jersey'de doğmuş, babasının orada pizzacı dükkânı varmış, o dükkânda yıllarca köpek gibi çalışmış, vurguladı, köppek gibi, ama ne karısına yaranabilmiş ne kayınpederine, zaten severek de evlenmemiş, ortak tanıdıklar aracı olmuş, aşk olmayınca evlilik ayakta kalamıyormuş falan filan.

Bana aşırı geldi anlattıkları, insan kendini niye anlatır ki bu kadar?

Sözü nereye getirmeye çalıştığı hakkında düşünseydim aşırı gelmezdi, ama düşünmüyordum, umursamıyordum.

Beni daha tanıştığımız gün yoklamıştı, elini omzuma koyup "bu akşam n'apıyorsun?" diyerek. O anda bana asıldığını anlamadım bile, öyle tuhaf bir bakışla baktım ki, çok şaşırdı, yanlış anladı diye düşündüm, o tür bir kadın olmadığımı sandı, o tür bir kadın değilim, ama sandığı türden de değilim, hiçbir türden değilim.

Birden "benimle evlenir misin?" dediğinde, hâlâ üstündeki giysileri nerede gördüğümü hatırlamaya çalışıyordum. Birden hatırladım, metroda görmüştüm, Diesel' in ilanında, bu pardösü, bu pantolon, atkının bu bağlanışı, hatta saçların biçimi birebir aynı. Birden kırk yaşına ramak kalmış bu adamcağızın Diesel'in genç ve yakışıklı modeline benzemek için ayna karşısında nasıl uğraşmış olabileceği gözümün önüne geldi, kendimi tutamadım, bir kahkaha attım, ağzımdaki içki püskürdü.

O anda bana acı bir kimsesizlikle bakan Mustafa'nın gözlerinden dehşetli bir hayal kırıklığının geçtiğini gördüm, içim buz gibi oldu. Ne yapacağımı şaşırdım. Sana gülmedim Mustafa, yemin ederim teklifine değil, şeyi düşünüyordum.. böyle zamanlarda inandırıcı bir yalan bulmak ne kadar zor. Çözümü bulan o oldu, bu da bir hayat bilgisi işte, zor durumlarda dönüş yapmayı bilmek maharettir, Mustafa'da bu hayat bilgisinden çok var.

Hemen topladı kendini, bir peçete aldı, yüzünü silerken özür dilememe fırsat kalmadan gülmeye başladı.

"Bi an yedin ama kabul et," dedi, "ciddi ciddi evlenme teklif ettiğimi sandın."

Yemiş gibi yapmanın hayatımı kolaylaştıracağını çocukluğumdan beri biliyordum. Bendeki hayat bilgisi de bu.

"Nerdeyse inanıyordum," dedim.

Aşırı gülüyordu, gözünden yaş geliyordu gülerken. Teklifine gülerek onu aşağıladığımı sandı diye düşündüm, ağırına gitti, acısını çıkartır, verdiği işleri azaltır, belki de

bir daha bana iş vermez. Ama öyle olmadı, ne işleri azaltı ne tavır aldı, hatta aramızdaki duygusal gerilim yok olduğu için birlikte çalışmamız daha da kolaylaştı.

Aylar sonra bir akşam Eda'yla iş güç derken Mustafa hakkında konuşmaya başladık.

"Belki de erkeklerden hoşlanmadığımı sanıyordur," dedim, "ya da beni artık cazibeli bulmuyordur."

Eda sinirlendi, "Bulsa n'olur bulmasa n'olur allaşkına," dedi. "Mustafa kim? Allahın paçozu.. kendine baksın önce."

Zaten beni onunla tanıştırdığına pişmandı, emeğini sömürüyor, niye hakkını yemesine izin veriyorsun diye başlayacaktı yine, birden dansçılar doluştu mutfağa, gösterilerini bitirip dönmüşler, hepsi deli gibi aç. Gece yarısı yemekleri pişirdiler, sofralar kurdular, yemek yediler.

Herkes odasına çekildi sonra. Mutfakta Eda'yla ikimiz kaldık. Araş'ı tanımıyordu o zamanlar, bir bilgisayar şirketinde çalışan, Ulay diye Türk bir sevgilisi vardı. Ulay'ın her şeyden şikâyet etmesinden dert yandı, çekemiyormuş artık, ayrılmak istiyormuş ama kırmak da istemiyormuş.

"Öf ne bileyim," dedi bir karara varamayarak. "Ben yatıyorum," diyerek kalktı.

Tam çıkarken acımak diyemediğim ama başka bir kelimeyle de ifade edemediğim bir bakışla bana baktı.

"Öyle kederlisin ki," dedi, "umarım bu keder bulutunun içinde yüzen kadını görecek bi adam çıkar karşına."

Çıktı, yıllar sonra. Umut'la keder bulutlarımızı birleştirdik, büyük, koyu, kalın bir keder atmosferi yaptık kendimize.

Umut farkında olmadı ama varlığı Mustafa'yı çok etkiledi. Geç kalmış bir aşağılanma duygusu bu zavallının üstündeki patron havasının koyulaşmasına yol açtı. Bir süre hırpaladı beni, işlerimi beğenmedi, moda ilanla-

rından fırlamış giyim kuşamı ve üstüne titrediği klasik arabasıyla birkaç kere karşımıza çıkıp gösteriş yaparak Umut'u zavallıca ezmeye çalıştı. Hali çok gülünçtü ama ben gülemiyordum. Sonra Umut gitti, Mustafa eski Mustafa oldu.

Her zaman dimdik oturan Mustafa'nın o gece midye kabuğuna benzeyen içe dönmüş hali gözümün önüne geliyor. Bir daha görmediğim bir kırılganlık vardı üstünde, içini dışını kaplamış bir yalnızlık, yatağında bir kadın değil dayanacak bir sırt istiyordu muhtemelen, herkesin herkese sürekli çelme taktığı bu hayatta yalnız başına ayakta durmak zor, hele güçlü görünmek zorundaysan, o geceki hayal kırıklığı bundandı.

Kendi çapında güçlü sayılır artık, dayanmak için benim sırtıma ihtiyacı yok. Ama yalnızlık bakidir. Yalnızlığıyla baş edebiliyor mu, merak ediyorum, hayatına girip çıkan takma kirpikli takma tırnaklı kadınlar hangi boşluğu dolduruyor olabilir?

Şimdi Mavi Sakal'ın ağzından girmiş burnundan çıkmış, adamla elini omzuna atacak kadar samimiyet kurmayı başarmış, konuşup duruyor.

Bira kazanının fotoğraflarını çekerken ona bakıyorum ve hayatını başarı öyküsü zanneden bu adamla alay etmekte haksız olduğumu düşünüyorum. Başarmak başarıdan ne anladığına bağlı. Anladığı şeyi başarmış, mal mülk sahibi, kolay kolay yıkılmayacak kadar zengin bir Türk asıllı Amerikalı o. Mustafa için başarı bu.

Bir duvara dayanıp çektiğim fotoğraflara bakıyorum ve kendime ben başarıdan ne anlıyorum diye soruyorum, neyi başardım? Kendimi zorlarsam küçük küçük şeylerden şaşırtıcı bir manzara çıkıyor, ama bu başarma hissinin nasıl bir şey olduğunu anlamama yetmiyor.

Para ellerimi yakıyor

Nadiren de olsa Mustafa'nın yanı sıra başkalarından da iş alıp ekstra para kazandığım oluyor. Böyle zamanlarda sanki bileğimin hakkıyla kazanmamışım gibi delice bir harcama arzusuna kapılıyorum, bir kadeh içkinin yüz dolar olduğu fazla şık barlara, yemekten aç kalkılan pahalı restoranlara gidiyorum, geceliği sekiz yüz dolardan başlayan otellerde bir gece geçiriyorum. Yanımda valizim olmuyor, çantamda her zamanki diş fırçam, yatarken soyunmuyorum bile, oda servisinden şampanya istiyorum, içiyorum. Hiçbir şey hissetmiyorum ne keder ne coşku, içim çöl gibi ıssız oluyor.

Bu şehirde böyle yerlere gitmek kolay değil. Aylar öncesinden rezervasyon yaptırmak bile yetmiyor, referans şart. Daha telefonda sen kimsin ki burada yemek yemek istiyorsun demeye getiriyorlar. Neyse ki Wendy var. Konser piyanisti Wendy iyi bir referans. Varlıklı bir kadın olmadığı halde seçkinlerin değer verdiği mesleği ve zengin çevresi nedeniyle en üst denemese de üste yakın mekânlarda tanınıyor ve Wendy'nin referansıyla gidebildiğim bu yerlerde saygıyla, ama kuşkulu bakışlarla karşılanıyorum.

Buralara para ellerimi yaktığı için gidiyorum, kendimden başkası olmak için değil. Varlık içinde yüzen insanları izlerken tekere sokulan çomak gibi hissediyorum kendimi, ama teker çelikten, çomaksa çomak, daha ilk dönüşte kırılıp dağılıyor. Daha iyi şeyler için harcayabileceğim bu parayı yırtıp atar gibi harcamak bana haşin bir zevk veriyor. Emeğimle kazandığım paranın somut bir şeye dönüşmesini istemiyorum, paranın izi bile kalmasın, ziyan olup gitsin, harcamazsam gönderirim çünkü.

Wendy benim için rezervasyon yaptırmayı kendi teklif etti. Bir cumartesi gecesiydi. Boston'da bir konserden yeni gelmişti. Üçümüz mutfakta oturmuş şarap içi-

yorduk, çok İngiliz David'in aracı olduğu bir iş kucağıma düşmüştü, ne yapacağımı bilemediğim bir sürü param olmuştu. Hell's Kitchen'da Michelin'den bilmem kaç yıldız almış bir şefin restoranına gitmek istiyordum.

"Aradım ama altı ay sonrasına bile yer yok dediler," dedim.

Eda "iyi ki öyle demişler," dedi, "bi akşam yemeğine üç yüz dolar hesap gelir, hele bi de iyi bi şarap içersen böbreğini bırakıp çıkarsın."

Gülüştük. Wendy gerçekten istiyorsam benim için rezervasyon yaptırabileceğini söyledi. Paramı çarçur ettiğim için Eda'nın kızacağını sandım ama destekledi, denemek iyidir, görmek iyidir, yaşamak iyidir. Ama sonra bir restoran daha, bir bar daha, bir otel daha derken itiraz etmeye başladı.

"Ne yapmaya çalışıyorsun?" diyordu. "Paranı gereksiz şeylere harcayacağına biriktir de arabanı değiştir ya da başını sokacak bi ev al.. ne zamana kadar bodrum katta bi odada yaşıycaksın?"

Ne yapmaya çalıştığımı biliyordu, ama anlayamıyordu, bilmek anlamaya yetmiyor, anlamadığı için de para harcama biçimimi saçma buluyordu. İkide bir bana ev buluyordu.

"Fulton Street'te.. buraya çok yakın, küçücük, çok şirin bi daire, tam sana göre.."

Yerleşmek yani.

Sabit bir adresi olmak.

Adresim yıllardır aynı. Ama kiralık odalarla dolu bir evin kiralık bir odasında yaşamak, mutfağı, banyoyu, buzdolabını sık sık değişen yabancılarla paylaşmak yerleşmek demek değil.

"Anlamıyorsun Eda.. niye anlamıyorsun?"

Bir keresinde bu restoranlardan birine Ryuke'yi de

götürdüm. Kız sevinçten delirdi. Hiç susmadı yolda, mönüyü ezberlemiş, şefin sırları, şunu şöyle yapıyor, bunu böyle yapıyor. Ama siyah olması Ryuke'nin üstünde söze dökülmeyen bir gerilim yarattığı için dönüşümüz öfke seline dönüştü. Restorana girdiğimizde bize yol gösteren kızın yüzünde hafifçe oynayan bir kas, müşterilerin bizim üzerimizde birkaç saniye fazla kalan bakışlarından başka kimse bize bir şey yapmadı aslında, ama Ryuke'nin neşesi kayboldu, varlığı silindi, yüzünde derin bir acının katılaştığını gördüm, yüzyılların kırgınlığı sanki, iyileşmeyecek bir gen hastalığı gibi umutsuz bir şey.

Eve dönerken takside "bana nasıl baktıklarını fark ettin mi?" diye başladı. Bakmadılar ama akıllarından geçirdiler diye düşündüm, bakmaları şart değil zaten. Sesinde acısını bastıran bir öfke harlanıyordu. Asyalı taksici de kapıldı aynı öfkeye, birbirlerine gaz verdiler, ırkçı Amerika'ya sayıp sövdüler. Taksici gençti, Çin'de veya Vietnam'da doğmuşsa bile çok küçük yaşta gelmiştir. Ryuke Gana'yı hiç görmemiş, ama bir gün gitmek istiyor, turist olarak elbette, köklerini arayan biri olarak değil. Derken ikisi bir olup bana kızdılar. Sen de Türk'sün, Müslümansın, sana da ayrımcılık yapıyorlar, sen niye bir şey söylemiyorsun? Dünyanın kötü bir yer, insanın kötü bir varlık olduğunu söylemekle yetindim, hiç halim yoktu konuşacak.

Evde Ryuke yemek pişirmeye koyuldu, sapsarı baharatlı, çok acı bir pilav. Restoranda doymadığımız için değil boğazımıza dizildiği için, gerçi dizilmeseydi de o küçücük porsiyonlarla doymazdık. Öfkesinin yerini acı bir sessizlik almıştı, masayı hazırladık, oturduk, Ryuke elinde çatal, mutfağa açılan salondaki divana gözlerini dikmiş, öylece duruyordu.

Yine işsizdi. Yanında çalıştığı şeflere bekledikleri şekilde itaat edemiyor, kadın ve siyah olduğu için hak etti-

ği yeri alamadığına inanıyor ve bence haksız değil. Çalışmadığı için bu evdeki odalardan birinin kirasını ödeyebilecek durumda değildi. Eda yatağını sabah erkenden toplaması ve gece diğer kiracılar odalarına çekildikten sonra hazırlaması şartıyla ortak kullanılan salonda, kırmızı örtülü divanda yatmasına izin vermişti.

Ryuke'nin divana dikilmiş bakışlarında yersiz yurtsuzluğun en geniş halini buldum. Koskoca yeryüzünde bir odası bile olmayan, genç siyah bir kadın. Bir mukavva kutusu var, kitaplığın alt gözünde duruyor, sahip olduğu her şey bu kutunun içinde.

Kendine ait bir oda.

Kendine ait bir hayat.

Kendine ait olmak.

Nazar Bey'in serasında bulduğu gün Eda kolumdan tutup evine götürdü beni, diğer odalar dolu olduğu için avlunun taş duvarına bakan, küçük ve karanlık odayı verdi.

"Burası geçici," dedi, "oda boşalınca yukarı taşınırsın."

Yukarıda oda boşaldı ama taşınmadım, başka odalar boşaldı, yine taşınmadım. Sonra bir gün eve geldim ki eşyalarım yok. Eda ikinci katın en güzel odasına taşıtmış hepsini, banyosu var, sokağa bakıyor, pencereden gün ışığı doluyor. Eşyalarımı özenle yerleştirmiş, süslemiş bi de her yeri, resimler, çiçekler. Birden öfkelendim, nankörlük düpedüz, insanlar bazı şeylere kolayca nankörlük diyorlar, ama değil, insanın kendiyle didişmesi bu.

Eda'yı bahçede çöpten aldığı bir sandalyeyi tamir ederken buldum.

"Eski odamı istiyorum," dedim.

Kiranın değişmeyeceğini söyledi. Zaten zorla alıyordu, almayacağını bildiğim için parayı çalışma masasının çekmecesine koyuyordum, bir hafta on gün sonra buluyordu, "sen mi koydun bunu?" diye odama geliyordu. İtiş

kakış, alırsın, almazsın. İnsan en yakın arkadaşından kira alır mı? Elbette alır. Kardeşler bile birbirlerinin gözünü oyuyorlar para için. Mustafa'yla çalışmaya başlayıp maddi durumum düzelince sessiz bir kabul oluştu aramızda. Kira her ay başı yine aynı çekmecede. Sen mi koydun bunu diye gelmiyor artık.

Kiranın değişmeyeceğini söylemesine alındığımı sanmıştı.

"Tamam," dedi, "anladım, herkes ne kadar veriyorsa o kadar verirsin."

Eski odamı istememin kirayla ilgisi yoktu, o odayı seviyordum, kendimi o odada iyi hissediyordum. Eşyalarımı yüklendiğim gibi aşağı taşıdım, loşluk yine hayatımı kapladı.

Kaç yıldır aynı odada yaşıyorum, ama konu kapanmış değil. Ne zaman iyi bir oda boşalsa kapıya dikiliyor, taşınmayacağımı bile bile "hadi yukarı," diyor. Cevabım hep aynı.

"Bu odayı seviyorum."

"Kendini iyi bi hayata layık olmadığına inandırmışsın bi kere," diyor. "Neyin bedelini ödetiyorsun kendine anlamıyorum ki.."

Hangar gibi mekânın ortasında başımı kaldırmış, rutubetten sıvaları dökülmüş yüksek tavana bakıyorum ve gül gibi sevilmişlerin gül gibi sevilmemişleri anlayamayacağını düşünüyorum.

O sırada Mavi Sakal bize bodrumdaki büyük tuvaleti göstermek istiyor, lavabolarla bataryalar ilgimizi çekebilirmiş. Merdivenlerin kırık çinilerine basmamaya dikkat ederek aşağı iniyoruz. Ağır rutubet kokusu nefes almamızı zorlaştırıyor, yürüdükçe önümüzden fareler kaçışıyor, ama binanın halindeki haraplık arttıkça Mustafa'nın da neşesi artıyor.

Yıllardır insan eli değmemiş tuvaletin korkunç pisliği sayılmazsa hem hoş hem hüzünlü bir mekân burası. Mustafa seksenlerden kalma çatlak lavabolarla kırık dökük bataryalara da bayılıyor ya da Mavi Sakal'ı etkilemek için bayılmış gibi yapıyor.

Yapış yapış bir tozla kaplı, sırları dökülmüş aynalardan birinde kendimi görüyorum ve Umut gittiğinden beri saçlarımdaki beyaz tellerin artmış olduğunu fark ediyorum. Kararmış demir renginden çok kararmış gümüş rengini andırıyor artık saçlarım ve yine bana Umut'la ansızın sevişmeye başladığımız geceyi hatırlatıyor.

Sanki yer yarılmış da büyük bir hızla dünyanın dibine düşüyormuşuz gibi seviştik o gece. Açık pencereden neşeli çocuk sesleri geliyordu. Neşeli çocuk sesleri ikimize de dünyanın çok yukarıda bir yerde olduğunu, yukarıdaki dünyanın mutlu bir yer olduğunu, yukarıdaki dünyaya ait insanların etle, kanla, cayır cayır, hiç ölmeyeceklermiş gibi yaşadıklarını düşündürüyordu. Ama biz ikimiz canlı hayaletler gibiydik, varlığımız yok, birbirimiz ve kendimiz için birer imgeden ibaretiz. Dünyanın dibinde, yüzümü göğsüne dayamış, giderek pencereden uzaklaşan dolunaya bakıyordum ve kalbini dinliyordum.

Kalbi hiç ölmeyecekmiş gibi atıyor,
göğsü hiç ölmeyecekmiş gibi sıcak,
elleri hiç ölmeyecekmiş gibi sırtımda geziniyor,
oysa Sophie onu seçmiş.

Hayatımın en yaralayıcı anlarına çarpa çarpa sevişmiş olmaktan gelen bir hırpalanmışlık içindeydim, ölesiye yorgundum. Umut yüzüme dökülen saç tellerine dokundu yine.

"Paslı demir değil ama," dedi, "hani pası tırnağınla kazırsın da altından ışıldayan bir metal çıkar ya.. öyle."

"Bunu nasıl yapabiliyorsun?" dedim.

"Neyi? Sophie yokmuş gibi yaşayabilmeyi mi?"

Susun susun ağlayacağım

Umut gittikten sonra, yılbaşından sonraki pazar yine aynı saatte uyandım. Odam zifirî karanlıktı ve çok soğuktu. Pencereye gittim, sokak lambasının avluya sızan ışığında yerlerin bembeyaz olduğunu gördüm. Kar içimdeki dayanılmaz özlemi tetikledi. Umut'u özlemek iyi gelmiyor bana, hayatıma dayanmamı zorlaştırıyor. Bu acı özlem içimdeki siyah taştan kalbin yerini aldı, ağırlığıyla içimi eziyor.

Niye buradayım dedim kendime, niye onunla gitmedim, şimdi niye gitmiyorum?

Sana gelsem diye yazdım.

Bana gelme diye yazdı.

Gelme çünkü Sophie'yle iyiyiz biz.

Elektrik gibi yakıcı bir acı geçti içimden, ama kırılmadım, aksine, erimekte olan bedeni Sophie tarafından yavaş yavaş sarılırken hayatının ortasına gülle gibi ağır bir duygu attığım için kahroldum.

O gün Eda beni sürekli meşgul etti. Suçlamadı, niye böyle bir şey yaptın demedi, ama rahat da bırakmadı. Önce bir depo işi çıkardı, temizlenmesi lazımmış, birlikte kolları sıvadık, yığınla işe yaramaz eşyayı elden geçirdik. Yetmedi, almak istediği bir araziye zorla beni de götürdü. Gerçekten almak istiyor muydu, bahane miydi sormadım. Yüz kilometre yol gittik. Karın örttüğü çıplak ağaçlarla doluydu arazi, karın yağışı nefes kesiciydi, ama bu güzellik bile burukluğumu gidermedi.

Dönerken arabada ağlamaya başladı.

Şaşırdım, "sen niye ağlıyorsun?" dedim.

"Çünkü beni ağlatıyorsun," dedi.

Ona bakarken Umut gittiğinden beri aramızdaki bağın kopmayacak kadar güçlendiğini hissettim. Neden? Bana acıyor mu? Ondan mı bu kadar yakın? Bana karşılıksız bir şey sunulmasına alışık değilim, dostluk bile olsa.

"Niye ağlatıyorum ki seni?"

"Bilmiyorum.. ağlatıyorsun işte," dedi. "Ben böyle şeyleri açıklayamam.. hayatta bişeyler olur, ben de yaşarım, o kadar.. ama seninki yaşamaktan daha fazla."

"Nasıl fazla?"

"Hayat bana değiyor, ama senin içinden geçiyor."

Sesinde incecik bir imrenme buldum, şaşırdım. Eda'yı ilk kez anladım ya da hissettim. Onu ilk gördüğüm gün, sınıfta ders dinlerken parlak siyah saçlarına içim giderek bakmıştım ve kendinden emin halleri bana kendini beğenmiş, kibirli biri olduğunu düşündürmüştü. Bana yaklaşan o oldu. Gül gibi sevilmemişler sevilmişlerin kendinden emin hallerini kendini beğenmişlik sanıyorlar. Oysa onların içinde de bir boşluk oluyormuş ve onlar da bu boşluğu acıyla bile olsa doldurmak istiyorlarmış.

Yolda Umut'un adını anmadan, hayatın herkesi yıprattığına ilişkin yumuşak sözlerle teselli etti beni, sesinde yaşamadığı hikâyelerin özlemi var gibiydi. Araş'tan bahsetmedi, buna üzüldüm, oysa anlatabilse, ben ona umutsuzca âşığım ama o beni istemiyor diyebilse içindeki katı şey yumuşayacak.

Müziği açtı. Billur bir ses arabayı doldurunca ürperdim. Özlem değil, hayıflanma değil, zamanda ani bir yolculuk.

Kış başında bir öğleden sonra, erkenci bir kar aralıksız yağıyor. Deniz'in odasında bir pikap ve müzik öğretmeni annesinin çoğunu daha Deniz doğmadan aldığı 45'lik plakları var. İkimize de modası geçmiş gelen pop şarkıları bunlar. Evde yalnızız. Ben on altı yaşındayım, Deniz on yedi. Deniz'in odası boş arsaya bakıyor, karın yağışı pencereyi doldurmuş. Pikapta bu şarkı çalıyor. Çıplağım, Deniz'in kucağında titreyerek yatıyorum ve

odayı dolduran şarkının sözlerinin kötüye işaret olduğunu, Deniz iz bırakmadan gidecek olursa acıdan öleceğimi düşünüyorum.

Deniz iz bırakmadan gitti, ama acıdan ölmedim, acıdan ölünmüyormuş.

"Nerden buldun bu şarkıyı?" diye sordum.

"Nette Türkçe şarkılar ararken rastladım," dedi. "Beğenmedin mi?"

İçimi yokladım. O gün bu şarkıyı dinlerken duyduğum acının tekrarlanmadığını, başka türlü bir kayıp hissinin içimde gezindiğini hissettim. Zaman acıyı soldurıyor, ama yerini boş bırakmıyor, mutlaka yenisini koyuyor. Birden Eda'ya her şeyi anlatmak istedim, Deniz'in gözlerinden başlayarak, sonunda neden böyle safi acı bir kadın olduğumu. Ama güç bela kapattığım bir kutuyu açmaktan korktum, kapatmak yıllarımı almış, içindekileri saçarsam tekrar toplayamam, içindekiler hayata karışırsa denge bozulur, hayatım bir cam küre ve saç teli kadar ince bir çelik telin üstünde duruyor.

"Biliyorum bu şarkıyı," dedim, "eskiden çok dinlerdim."

"Ben yeni keşfettim," dedi. "Bayıldım.. çok güzelmiş."

O billur sese eşlik ederek şarkıyı söyledik. Bağıra bağıra, gözyaşlarımız akarak, içimizden bir tümörü çıkarıp atar gibi.

İz bırakmadan gittiğin, adım adım o yollarda, bulana kadar seni, susun susun ağlayacağım.

Eve döndüğümüzde Quebec'li tangocu Nicole'ü mutfakta deli gibi ağlarken bulduk. Koca masa gözyaşlarıyla ıslanmış kâğıt havlularla doluydu.

"Nasıl yani.. ağlama günü mü bugün, nedir.." dedi Eda.

Güldüm, Allahtan Nicole görmedi güldüğümü.

Sevgilisi başkasına âşık olduğu için Nicole'ü terk etmiş. Bu bildik hikâyeden sıkıldık artık, evde sık sık böyle krizler yaşanıyor. Aralarında duygusal bir ilişki olmayan profesyonel çift çok az, çoğu birbirleriyle sevgili ya da evli oluyorlar, genellikle erkekler, hatta her zaman erkekler, gösteri yaptıkları salonda çalışan kızlardan birine veya hayranlarından birine veya sırf arandıkları için buldukları birine âşık olup partnerlerini terk ediyorlar. Ama salonlarla kontratları olduğu için birbirlerinden nefret ederek gösteriyi sürdürmek zorunda kalıyorlar. Bu süre içinde intikamlar, kıskandırmalar, stalk'lar, kavga dövüş, gözyaşları gırla gidiyor, bütün bunlar da gösterilerinin aksamasına neden oluyor, hiçbir şey olmasa dansları ruhunu kaybediyor, patronları sorun çıkarıyor, kavgalar büyüyor.

"Boşuna üzülme, Julien sana geri dönecek," dedi Eda umursamadan. Bu durumlar için boş teselli sözleri her zaman hazır.

Nicole "ya dönmezse?" diye inledi.

"Döner.. hep dönerler."

Nicole umutlandı, burnunu sildi, ama ağlamasını durduramıyordu, sürekli Julien'i çok sevdiğini, onsuz yaşayamayacağını söylüyordu.

Maine'li tatlı kızla oğlan çocuğuna benzeyen sevgilisi geldi, Ryuke geldi, Şilili ve Koreli çiftler geldiler. Hep bir ağızdan Nicole'ü teselli etmeye çalıştık. Eda haklı, düzelir, üç gün içinde döner filan.

O sırada Julien geldi, dedik sana, işte döndü derken, hatta fazla erken döndü diye dalga geçerken, Julien olabilecek en buz sesle Nicole'e, âşık olduğu kızın evine taşınacağını söyledi, eşyalarını toplamaya gelmiş. Hayvana bak. Git nereye gidersen git, cehennemin dibine kadar yolun var, ama şu anda söyleme bari.

Julien gelene kadar aşkını yüreğinin en derin yerin-

den gelen kelimelerle, içli içli anlatan o zarif Nicole birden paçoza dönüştü. İngilizce Fransızca karışık, ağır küfürler ederek eline geçen tabak bardak ne varsa Julien'e atmaya başladı, araya girmeye kalkan Eda'ya saldırdı, sandalyeler devrildi, tencereler yuvarlandı, pirinç makarna paketleri patladı, mutfak savaş alanına döndü. Eda'nın sabrı taştı sonunda.

"Topla eşyalarını, git. Seni evimde istemiyorum," diye bağırdı.

Nicole odanın parasını verdiğini, hiçbir yere gitmeyeceğini söyledi, kavga iyice büyüdü. Julien çoktan çekip gitmiş o arada. Arjantinliler geldi, ardından başkaları, mutfak tıklım tıklım doldu, Nicole birden çığlık atıp bayıldı. Gerçekten bayıldı mı, yoksa geçirdiği krize ancak böyle mi son verebildi, anlayamadık.

Eda arka bahçeye çıktı, ben de arkasından. Kar durmuştu, ama bahçe bembeyazdı. Bir sigara yaktı, içmez aslında, ama mutfakta hep bir paket bulundurur, bana da uzattı, yaktım. Julien'in öküzlüğünü, Nicole'ün çirkefliğini konuşarak içtik. Eda sakinleşti, hatta üzüldü Nicole için.

"Aşk insanı rezil etmek zorunda mı?" dedi.

"Aşk değil ki, ego.." dedim, "Nicole Julien'in başka birini seçmesine katlanamıyor."

Kendi kendine güldü bir süre. Bir gün Mickey'le elektrikli testereyle birbirlerine girdiklerini söyledi.

"Saçmalama.." dedim.

"Kestane ağacından harika bi dolap yapmıştı, onu doğradım."

"Neden? Başka bi kadın mı vardı?"

"Hayır. Belki de vardı, bilmiyorum."

"Dolabı niye doğradın?"

"Hatırlamıyorum.. birden bi kavga çıktı aramızda. Aslında aşk çoktan bitmişti, ama galiba bittiğini kabul

etmemiz için büyük bişey gerekiyordu. Bir ay sonra boşandık."

Eda'nın en efsanevi aşkının böyle bittiğini bilmiyordum. Bu bitişin içinde yara olup olmadığını merak ettim.

"Yoo.." dedi, "yara olsa görüşmem ki.. Chicago'ya gittiğimde buluşuyoruz, içkiye davet ediyor beni, evlerine."

Evlerine. Mickey evlenmiş yani. Eda'nın bildiğim aşk hikâyelerini geçirdim aklımdan, hepsi büyük bir coşkuyla başlıyor, krizlerle bitiyor, sonrası sakinlik, yeni bir aşk coşkusuna kadar. Ne kadar kolay aşıyor. Nasıl aşabiliyor? Ben niye aşamıyorum?

Çünkü hayat ona değiyor, benim içimden geçiyor, beni çalkalıyor, iç duvarlarıma çarpıyor, hayat bana beni unutturmuyor.

Nicole geldi o sırada, yüzünü gözünü yıkamış, sakinleşmiş, Eda'dan özür diledi, kırıp döktüğü şeylerin parasını ödeyeceğini söyledi. Barıştılar, ortalık duruldu.

Gece dansçılar odalarına çekildikten sonra, mutfakta Eda'nın yaptığı ayakları birbirine geçmeli, muhteşem masada oturup şarap içtik. Nicole'ün telefonda Julien'e saydıran sesi geliyordu hafif hafif.

Sophie'nin Umut'u kendine almakta olduğunu düşündüm ben.

Gelme biz iyiyiz diye yazmasını ve Eda'nın varlığının bana nasıl iyi geldiğini.

O olmasaydı boşluğa düşmüştüm çoktan.

Üç katlı binanın zamanın fena halde aşındırdığı harap çatısında dikkatli adımlarla yürüyorum. Hava dondurucu, rüzgâr çok sert, dudaklarımın çatladığını hissediyorum. Şehrin sayısız körfezinden birini gören çatının hoş bir manzarası var. Körfez gri kahverengi arası bir renk almış, kızağa çekilmiş, kimilerinin üstüne branda geçirilmiş tekneler görülüyor. Çatıya bir seyir terası yap-

sak çok güzel olur diye düşünüyorum, Mustafa'ya bunu söyleyeyim. Bunu düşünür düşünmez vazgeçiyorum, bana ne? Niye hâlâ bir şeyler düşünmeye çalışıyorum ki.

Mustafa'yla Mavi Sakal çatıya açılan boşluğun önünde konuşuyorlar. Mustafa çatıya çıkmıyor, el yapımı ayakkabılarının zarar görmesini istemiyor, el yapımı ayakkabı giyecek kadar zengin oldu, arabadan indiğinde su birikintilerine basmamak için binaya kadar seke seke yürüdü. Korkak ayrıca, çatının yosun tutmuş kiremitlerinde kayıp düşmekten korkuyor. Zaten çıkmasına gerek yok, çatıdan da anlamaz. Bu binada neyin nasıl olacağına ben karar vereceğim, tabii ki müşterinin isteklerine göre, buna da karar vermek denemez. Bana kalsa burayı bambaşka bir şey yapardım, hastane mesela, sebepsiz ağrıları olanlar için birbirlerini tanıyacakları ve birbirlerine tutunacakları bembeyaz bir mekân, kimse böyle bir hastaneden çıkmak istemez.

Çatı berbat durumda. Mavi Sakal beni dikkatli olmam için uyarıyor. Yosunları taşlaşmış kırık kiremitlere, rüzgârın taşıdığı çöplerle tıkanmış derelere, ne işe yaradığını çözemediğim çürümüş direklere, ziftli kaplamalara, yıkık dökük bacalara, yığınla anlamsız şeye bakıyorum. Birden yağmur başlıyor.

O yağmurlu günü ve Deniz'i hatırlıyorum, sonra Eda'yı.

İnsan altı yaşında bile olsa nasıl âşık olduğunu çok iyi hatırlıyor, ama bir dostluğun nasıl geliştiğini hatırlamıyor. Eda'yla arkadaşlığımız çocukken oturduğumuz sokağı ne zaman sel bastığını anlamadığım gibi gelişti.

Umut aklımın dibinde, hiçbir yere gitmiyor.

Binanın bakılacak her yerine baktık. Yarın gene geleceğim, ayrıntılı ölçü alacağım, ilk taslakları çizeceğim, sonra da teklif hazırlayacağız.

Arabalara yürüyoruz. Mavi Sakal'ın arabası da kendi gibi şekilli, acayip desenler var iki yanında. El sıkışıyoruz, arabasına binip gidiyor.

Mustafa bir şeyler söylüyor ama duymuyorum. Kırık pencerelerine kalaslar çakılmış, iki kanatlı geniş demir kapısına asma kilitli zincir asılmış, çoktan ölmüş binaya bakıyorum ve

uçurtmanın ipi kopana kadar,

zaman yırtılana kadar,

hayatımı bir anda, nasıl olduğunu anlamadan, tık diye durduracak bir şey çıkana kadar,

her sabah 04.55 ile 05.05 arasında bir saatte uyanacağımı, karanlığın sessizliğini dinleyeceğimi, kar fırtınası veya kızgın güneş altında bir yerlere gidip çalışacağımı düşünüyorum.

Mustafa'nın ağzı balık ağzı gibi açılıp kapanıyor bu sırada.

Sonunda "hadi yemeğe gidelim," dediğini anlıyorum.

"Sağol canım istemiyor," diyorum ama galiba sesim çıkmıyor.

Kendi arabama biniyorum, çalıştırıyorum. Arkamda kalan Mustafa, elinde telefon, yine birileriyle konuşuyor.

Larry.. neredesin Larry? Buralarda bir Larry bulmak zor.

12.

En güzel şey

Alt katında oturduğumuz iki katlı, verandalı, kâgir evi yıllar önce sattık. Alan müteahhit hemen yıktı, yerine altı katlı bir apartman yaptı ve apartman yapılışından kısa bir süre sonra depremde yıkıldı. Zemin katı toprağa gömülen binadan on dokuz ceset çıkarıldı. Taşındığımız evde, bu felaketin yarattığı dehşeti televizyonda seyrederken yerle bir olmuş mahallemizi hemen tanıdık ve bizim evin yerine yapılan apartmanın enkazının arasında müteahhidin kendi soyadını yazdırdığı tabelayı gördük. Kurtuluş Apartmanı. Kader bu kadar da manalı olmak zorunda değil.

Anneannem o anda bana baktı, yüzünden garip bir ifade geçti, belli belirsiz, imalı bir gülümseme. Sayende kurtulduk demek mi istiyordu anlamadım, ama sormadım, soramazdım, evdekilerle aramda söze dökülmeyen bir sözleşme vardı, gerçeğin yerine çok iyi hazırlanmış bir yalan koymuştuk, elbirliğiyle kurduğumuz bu yalana inandığımız için konuşmuyorduk. Konuşmak tiner gibidir çünkü, çözücü maddedir, çözer, dağıtır, konuşmak tehlikelidir, bu yüzden hiçbir şey yaşanmamış gibi, her şey nasılsa öyleymiş gibi pek konuşmadan, kurcalamadan gelişine yaşamak gerekir, hayat ne verdiyse artık ya da kader.

Şimdi geçmişe bakıyorum ve hepimiz çoktan kendimizden başkası olmuştuk zaten diye düşünüyorum, ben bunu sadece sistematik ve işe yarar bir hale getirdim.

Altı yaşındaydım ve gökyüzünde devasa bir su deposu patlamış gibi yağmur yağıyordu. Balkon dediğimiz veranda bir anda bileğe kadar su doldu. Annem tek söz söylemeden tıkanan gideri açmam için elime bir tahta çubuk tutuşturdu.

Ne yapmam gerektiğini biliyordum, altı yaşında bile olsam annemin söylemesine gerek kalmadan ne zaman ne yapmam gerektiğini anlamayı çoktan öğrenmiştim.

Bizim evde çok az konuşuluyordu ve kasvetli hayatımızı yürütmeye birkaç yüz kelime yetiyordu. Birkaç yüzden fazla kelimemiz yok değildi, vardı bizim de kelimelerimiz, ama daha fazla kelime kullanmamızı gerektirecek bir hayatımız yoktu. Anneannemin Osmanlı'ya uzanan asil soyuna dair hikâyeler anlatacağı tuttuğu veya sudan sebeplerle kavga çıkardığı zamanlar dışında evde sessizlik esastı, çünkü babam hasta, anneannemin başı ağrıyor ve annem çok yorgun, ayrıca söz gümüşse sükût altındır, altının daha kıymetli olduğunu herkes bilir, kısacası boş gevezeliğe lüzum yoktur.

Evde anlamak ve bilmek hakkında, geniş dünyalar ve başka hayatlar hakkında düşünen bir tek bendim. Anneannem kendinden başka, ablam Nadir Abi'den başka, abim abuk sabuk ticari girişimlerinden başka bir şey düşünmezlerdi. Annemle babam hayat çemberlerinin dışında kalan şeylerle meşgul değildiler. Hayatın tekeri dönmek zorundaydı ve hayatın tekerini döndürmeye çalışmak hep yorgun annemle hep hasta babamı sinirli insanlar yapmıştı. Alev almak için küçücük bir kıvılcım bekleyen gaz kaçağı gibi yaşıyorduk.

Eylül başıydı, hava birden soğumuştu, balkonun gi-

derini açmaya çalışırken çıplak ayaklarım buz gibi suyun içinde donuyordu. Bir hafta sonra okula başlayacağım için çok heyecanlıydım. Okumayı kendi kendime öğrenmiştim, ama evde kimse umursamamıştı bunu. Annem çatır çatır okuduğumu gördüğü halde, bir kere bile nasıl öğrendin kızım sen okumayı diye sormadı. Ama anneannem fark etti, her şeyi fark ederdi. İşine gelmiyorsa fark etmemiş gibi yapardı. Benim okumayı öğrenmiş olmam işine gelmişti, gazete okutturuyordu bana, dinî hikâyeler anlatan kitaplar okutturuyordu ama okumayı o yaşta ve kendi kendime öğrendiğim için beni övmek işine gelmiyordu. Çocukları, özellikle de beni şımartmaya karşıydı.

Okuyabiliyor olmama sinirlenmişlerdi diye düşünüyorum şimdi, daha altı yaşındayken hepsinden daha zeki olduğumu anlamak çok sinirlendiriyordu onları, annemi bile, belki de en çok annemi ve bunu düşünmek kötücül bir zevk veriyor bana, sok o çivileri ağzına geri anne, bana muhtaç olduğunu unutma.

Okula erken başladım, mahalledeki ilkokulun babamın arkadaşı olan müdürü ısrar ettiği ve babam kıramadığı için, babam yabancıları kıramazdı. Henüz yaşım tutmuyordu, kaydım hemen yapılmadı bu yüzden. Annem okula başlamamı istemiyordu, ama anneannem çok mantıklı bir sebeple ikna etti.

"İyi işte.. çabuk girer, çabuk çıkar," dedi, "zaten çok küçük daha, eli iş tutar yaşa geldiğinde beşi bitirmiş olur, sonra dizinin dibinde oturur, sana bakar."

Bunu duydum ve hayalî bir bardağı parmaklarımla sıkarak kırdım,

bardak parçalara ayrıldı,

odayı milyonlarca cam parçası kapladı,

cam parçalarının annemin gözüne, anneannemin kalbine girdiğini gördüm,

birinin gözünden, ötekinin kalbinden saatlerce kan aktı,

sonra gizli gizli ağladım bunu hayal etmiş olduğum için.

"Pasif-agresif kişilik bozukluğu diye bişey var," diyorum Eda'ya, "belirtilerinin benim durumumla bi ilgisi yok, ama bu iki kelimeyi birleştirip kendime uyarlıyorum ve bana çok yakıştığını görüyorum."

Eda "manyaklık diye de bişey var," diyor, "biraz daha çalışırsan onu da kendine yakıştıracaksın, gayret et."

Söylediklerimi ciddiye almamasına gülüyorum, ama üstünde de durmuyorum. Evdeki herkese neden sinir bozucu bir uysallıkla itaat ettiğimi, neden benden istenen her şeyi eksiksiz yaptığımı, ama istemedikleri her şeyi gizli gizli yapacak kadar da agresif olduğumu anlatmak aklımdan silmek istediğim anılara götürüyor beni. Bu yüzden açıklamaya çalışmıyorum. Eda hakkımda ne düşünüyorsa o kadarla kalsın, daha iyi.

Şiddetli yağmurun altında, annemin elime tutuşturduğu tahta çubukla gideri tıkayan pisliği eşeliyordum. Ablamın, her fırsatta sokağın başındaki bakkalın önünde gazoz içiyormuş gibi dikilip bizim evi gözetleyen Nadir Abi'ye güzelliğini göstermek için balkonda taradığı gür saçlarından dökülen uzun teller, anneannemin uzanıp masadaki tabağa koymak yerine yere attığı kurumuş incir kabukları, babamın tükürdüğü karpuz çekirdekleri, abimin geceleri gizli gizli içtiği sigaraların izmaritleri, rüzgârın getirdiği çerçöp, kuştüyleri, hayvan pislikleri, tozlar, kuru yapraklar gideri tıkamıştı. Yağmurla çamurlaşan yığını sopanın ucuyla iğrenerek çıkarıyordum, suya karışıp dağılmasın diye plastik bir tasa koyuyordum.

O sırada üstü açık bir kamyon geldi, bizim evin önünde, meyva vermeyen dut ağacının dibinde durdu.

Bir kadın ve bir çocuk indi kamyondan. Kadın büyük, siyah bir şemsiye açtı. Kamyonun kasasında iki hamal vardı, yağmurdan korunmak için başlarına ayaklarına kadar uzanan naylonlar geçirmişlerdi. Kasadaki eşyaların üstüne serilmiş brandayı kaldırdılar ve denkleri, yatakları, kolileri, sepetleri, koltukları, kanepeyi, buzdolabını, çamaşır makinesini hızla içeri taşımaya başladılar, bizim oturduğumuz sokakta yapılan ilk apartmana.

Çocuk kamyondan içinin neyle dolu olduğunu göremediğim alüminyum bir kova aldı ve önümden geçerken bana gülümsedi.

Tutulduğum ve hayatımı kilitleyen şey bu oldu.

Eda'ya "henüz altı yıllık ömrümde gördüğüm en güzel şeydi," diyorum.

"Keşke yedi yaşına geldiğinde daha güzel bişey görseydin," diyor. "Hadi yedide görmedin, bari on yedide görseydin."

"Yoktu ki, hayatım boyunca Deniz'den daha güzel bişey görmedim."

Sanki bir kuyrukluyıldızın bana değerek geçtiğini, Deniz'in arkasında fosforlu bir iz bıraktığını, o yürürken çatapatlar patladığını, ardından ışıklar saçıldığını anlatıyorum Eda'ya, Deniz'i ilk gördüğüm ânı abarttıkça abartıyorum.

Bu abartının içindeki sızılı, ince hüznü göremiyor, her anlatışımda sinirleniyor.

"Senin terapiye gitmen lazım," diyor, "normal değil bu söylediklerin."

"Terapi bana ne yapacak?" diyorum, acı acı gülüyorum. "Bilinçdışımı delik deşik edecek, şunlar şunlar şunlar yüzünden böylesin diyecek. Biliyorum zaten, içimi dışımı delip geçmiş her şeyi biliyorum."

Biliyorum gerçekten, hayatımda olmuş bitmiş her şeyi yerli yerine koydum, ama bilmek beni kurtarmaya

yetmiyor, çelikten göbek kordonumu koparıp atmamı sağlamıyor.

"Beni kızdırmak için böyle konuşuyorsun di mi?" diyor.

Gülüyorum, "tabii ki," diyorum.

Öyle değil oysa.

Umut'tan çok önce Eda'yla aramızda geçen konuşmalar bunlar. Eda'nın beni sürekli aşk ihtimallerine ittiği, bu ihtimallerin kenarında durduğum, içimden bir şeyin beni aşka sürüklemesini boşuna beklediğim zamanlar.

Yeryüzünde Deniz kadar güzel başka bir şey yok değildi, vardı, çok vardı hatta, yıllar içinde pek çok güzel şey karşıma çıktı. Ama o gülümseyişi gördüğüm an nasıl yaptıysam hiçbir şeyin Deniz'den daha güzel olamayacağına kendimi inandırmıştım.

Kendim hakkında her şeyi bildiğimi iddia ediyorum, ama daha altı yaşındayken bir gülümseyişle kalbimin neden böylesine kilitlendiğini, bunu Umut'a kadar niye sürdürdüğümü açıklayamıyorum. Deniz'den sonra hayatıma pek çok erkek girdi, kısa uzun ilişkiler yaşadım. Ama hepsiyle yok edemediğim bir boşluk hissiyle birlikte oldum. Bunun nedenini sadece Deniz'e olan tutkuma bağlamıyorum, çoktan bitmişti o tutku, ama oldum olası varlığımda olan ve ikide bir ortaya çıkan bir boşluk yüzünden hiçbir ilişkim yürümedi, yürümesini istediğimden de emin değildim zaten.

Deniz'i hemen gördüm, daha kamyondan indiği anda, bir resme bakarken göze ilk çarpan güzel şey gibi, virajı dönünce ansızın insanın karşısına çıkan harika bir manzara gibi gördüm ve çok güzel olduğunu düşündüm. Allahım nasıl güzel bir şeydi ve ben ne biliyordum ki güzellik hakkında, gözlerimi böylesine dolduracak kadar?

"Nasıl güzeldi?" diye soruyor Eda sinirli sinirli. "bi

anlat allaşkına ya.. altı yaşında bi kız için sümüklü bi oğlan nasıl bu kadar güzel olabilir?"

"Gözleri sırf kirpikti," diyorum, "kirpiklerinin arasından yemyeşil bi ışık sızıyordu."

"Hadi onu anlıyorum," diyor, "ben de Araş'ın gözlerine ölüyorum. Ama daha altı yaşındayken bacak kadar bi veledin gözlerinin böyle delicesine bi bağlanmaya yetmesini anlamıyorum.. anlamıycam."

Deniz kamyondan inmeden önce balkon kapısının camında kendimi görmüştüm, kısacık saçlarım sırılsıklam, çiçekli basmadan eteğim çırpı gibi bacaklarıma yapışmış. Islak bir fareye benziyordum ve ıslak bir fareye benzeyen kıza çok kirpikli bir çocuk gülümsedi.

Hak ettiğimden çok daha büyük bir hediye almışım gibi korktum. Güzel şeyleri hak etmediğim hissi hayatım boyunca peşimi bırakmadı.

"Sanki hikâyemizin Quasimodo'suydum da ben, Esmeralda bana su vermişti," diyorum. "Deniz bana gülümsediği anda acayip bi sevinç çağladı içimde."

"Her aşk öyle başlar," diyor Eda, "ister altı yaşında ol ister altmış, âşık olunca insanın içinde o kahrolası sevinç çağlar. Ama beş bin yıl sürmez. Seninki aşk değil, hastalık." Kızıyor sonra. "Quasimodo'ydum da ne demek ayrıca, kambur muydun, çirkin miydin? Bildim bileli güzeldin, hâlâ çok güzelsin."

Beni teselli etmek için söylemiyor bunu. Ablam kadar, annem kadar olmasam da fena olmadığımın farkındayım. Ama hiçbirimiz anneannem kadar güzel olamadık. Kadın ölürken bile çok güzeldi. Siyaha yakın koyuluktaki gözlerinin ışığı ancak son nefesinden sonra söndü. Belki de sönmemişti, biz öldü diye gözlerini kapattığımız için söndüğünü sanmış olabiliriz.

Kambur değildim, çirkin değildim, ama yine de bizim evin Quasimodo'suydum, çünkü tekne kazıntısıy-

dım. İki tür tekne kazıntısı vardır. Birincilerin varoluşları anne babalarının hiç beklemedikleri bir zamanda başlarına gelen ve onları gençleştiren mucizevi bir mutluluktur. Çok sevilir onlar, el üstünde tutulurlar, şımartılırlar. İkinciler ise hayat boyu kahredilen bir kazanın sonucudurlar ve varoluşlarının anne babalarının lütfu olduğu her fırsatta yüzlerine söylenerek hatırlatılır, bu lütfun bedelini ödemeleri beklenir.

Annem beni elbette sevdi. Beni bir somyayla altında bir naylon sepete layık görse de hiç beklemediğim zamanlarda öyle kuvvetli sevdi ki, tam kopacakken yeniden bağlandım ona, kısa süre için de olsa içimdeki boşluk doldu, bu yüzden anneme bağımlı oldum.

Bu bağın aslında annemin sımsıkı tuttuğu, istediği zaman gevşettiği, istediği zaman sıktığı bir yular olduğunu anlamam zaman aldı. Anlamam da bir şeyi değiştirmedi zaten.

Ama şimdi o yuların benim elime geçtiğini bilmek, kendime bile açıkça itiraf etmekten kaçındığım kötücül bir haz veriyor bana. Hepsinin refahını elimde tutmak kendimi güçlü, hatta biraz da zalim hissetmemi sağlıyor. Onlara karşı zalim olmak hoşuma gidiyor. Beni çok üzdüler. Beni affetmediler. Beni bitirdiler. Varlığımı elimden aldılar. Ama şimdi elime bakıyorlar. Bana mahkûmlar.

Mahkûmlar.

Mah. Kûm. Lar.

Hiçbirinin bundan memnun olmadığını biliyorum ne annem ne ablam ne de abim. Ama altın yumurtlayan tavuğu kesemeyecek kadar çaresizler. Çaresizliklerini yetersizliklerine, yalanlarla yaşamalarına değil kadere bağlıyorlar, nasıl oluyorsa kader hep de onlara yanlış yapıyor, kötü insanlar hep de onlara çatıyor, hayat hep de onlara ters gidiyor.

Refahlarının bana bağlı olduğunu bilmeleri içlerin-

de derin bir öfke hatta nefret yaratıyor ama yüzüme gülüyorlar. Annemin çivili sesi bu yüzden pamuk gibi, ablam beni aradığında ruhsuz bir sesle de olsa bir sürü güzel şey söylemek zorunda kalıyor, abim geçmiş hiç yaşanmamış gibi yapıyor, hiçbir şey olmamış sanki, nasıl yalaka, Allahım nasıl yalaka bana karşı, abisinin güzeli nasısın? Güzeli mi.. abisinin mi?

Hepimiz kaybettik.

Annemin bana hamile kaldığı anlaşılınca abimin utancından apar topar askere gittiğini, on beş yaşındaki ablamın kıyameti koparttığını, annemin beni doğurmayı hiç istemediğini, beni düşürmek için her yolu denediğini, kendini dolap üstlerinden yerlere attığını, maydanoz lapası yediğini, soğan kabuğu kaynatıp içtiğini, benden kurtulmayı başaramayınca kürtaj parası için babamı emekli sandığından borç almaya zorladığını anlatan anneannemdi.

"Sayemde doğdun," dedi, "ben annene doğuracaksın demeseydim şimdi dünyada yoktun. Doğuracaksın, o da büyüyünce sana bakacak dedim."

Al gülüm ver gülüm.

Sana hayatını verdim, sen de bana hayatını vereceksin.

İstenmeyen çocuk olduğumu anneannemden defalarca dinledim. İlk dinlediğimde kaç yaşında olduğumu hatırlamıyorum. Ama Deniz'den önce olmalı, hayatımın bana lütfedilmiş olduğunu bilmek o gülümseyişi bu kadar değerli kılmış olabilir. Belki de bu yüzden Deniz'e âşık olmaya cesaret etmişimdir.

Yıllardır düşünüyorum, Deniz diye biri olduğu için mi böyle oldum ben, yoksa ben böyle olduğum için mi Deniz diye biri oldu? Tutkular mı acılardan doğuyor, acılar mı tutkulardan? Bilmiyorum. Sonuçta Deniz diye biri oldu, ben de böyle biri oldum.

Deniz'in annesi, renkli televizyonlarını, içinde akordeon olduğunu o sırada bilmediğim metal kilitli siyah bir kutuyu, bir gün gelip de *susun susun ağlayacağım* şarkısını dinlerken içimin kanayacağını henüz bilmediğim pikabını, plak çantalarını, deri çizmelerini, antika dikiş makinesini, bizim mahallede kimsede olmayan saten şapkalı, püsküllü bir abajuru, pırıl pırıl cilalı ceviz konsolu, kitaplarını, cam süslerini ve daha birçok eşyasını çılgınca yağan yağmurdan korumak için üstlerine siyah şemsiyesini tutarak hamallara taşıtırken, doğru dürüst bir kanalizasyon sistemi olmayan çıkmaz sokağımızı sel bastı yine.

Görgülerinden değil pinti olduklarından ya da milletin paramızda gözü kalır diye korktukları için zenginliklerini gizleyen üç beş aile sayılmazsa dar gelirlilerin oturduğu bir mahalleydi bizimki ve sokağımız selin en şiddetli bastığı sokaktı. Havada ani bir değişim, hayatta küçücük bir olumsuzluk mahalleyi altüst ediyor, güç bela kurdukları dengeleri bozuyordu. Çok sık bozuluyordu dengeler, çünkü hayatta, evlerde ve havada hep olumsuz bir şeyler oluyordu.

O gün havada olumsuz bir şey oldu. Her zamankinden daha şiddetli yağan yağmur oluklardan gürül gürül boşaldı, dakikalar içinde sokağı kapladı, kapı önlerindeki çöp tenekelerini devirdi, içindekilerle birlikte önüne katıp götürdü. Kiremitleri kırık, çatıları akan, her biri yirmi otuz yıllık evlerden bazılarının bodrum katlarını sel bastı. Lağımlar taştı.

Üç basamakla çıkılan bir verandamız olduğu için bizim evi basmadı ama macunları kuruyup dökülmüş, camlarını incecik çivilerin tuttuğu pencereler su aldı. Annem parasızlığın verdiği öfkenin sertleştirdiği hareketlerle önlerine bezler dizdi, sonra evlerine dolan suyu boşaltmaya çalışan komşulara yardıma gitti.

Suda donan ayaklarımı hissetmeden Denizlerin eşyasının apartmana taşınmasını izledim ve Deniz'in dışarı çıkmasını, bana tekrar gülümsemesini bekledim. Eşya taşındı, hamallar ve kamyon gitti, ama Deniz çıkmadı.

Sokağı sel basmasaydı bu taşınmayı seyreden bir tek ben olmayacaktım. Komşular sokağımızda yapılan ilk apartmana taşınan ilk ailenin, aile dedimse anne oğul, taşınmasına yardım edeceklerdi, televizyonlarının renkli olduğunu öğreneceklerdi, yayın hâlâ siyah beyaz olduğu halde renkli televizyon almış olmalarını zengin ve kibirli olmalarına yoracaklardı, Deniz'in annesinden ve onun, kendi zevklerine hiç uymayan eşyasından hoşlanmayacaklardı, daha o gün Deniz'in annesinin kocasından boşanmış olduğunu öğrenecekler ve günlerce dedikodusunu yapmaya doymayacaklardı. Ama herkes kendi derdiyle meşguldü o gün, kimsenin yeni taşınan öğretmen hanıma yardıma koşacak hali yoktu.

Yağmur durdu, belediyeden araç geldi, evlere dolan su boşaltıldı, ıslak halılar kilimler dışarı atıldı, evler çamaşır suyuyla yıkandı.

Annem akşama doğru eve döndü, yeni taşınan komşunun yemek yapacak vakti olmamıştır diye tavada alelacele bir börek yaptı ve elime tutuşturup Denizlere gönderdi.

Elimde patatesli börek dolu kapaklı bir kap, çekilmiş sel sularının bıraktığı çamura basıp basmadığımın farkında olmayarak ve ayaklarım dolaşarak yürüdüm, apartmana girdim, en üst kata çıktım.

Deniz o gün bana gülümsemiş olmasaydı yukarı çıkmam uzun sürecekti, kapısı açık kalmış bir daire bulup içini dolaşmak için oyalanacaktım çünkü, sokağın ilk apartmanındaki bu modern dairelerin bitmiş halini görmek için ölüyordum. Ama o gün merdivenleri çıkarken sadece iki elimle sıkı sıkı tuttuğum börek kabını düşür-

memek ve adının Deniz olduğunu henüz bilmediğim Deniz'i tekrar görmek istiyordum.

İnşaat

Denizlerin apartmanı hayatımda gördüğüm ilk inşaat. Bir gece yarısı bütün mahalle halkını yataklarından kaldıran bir yangınla kül olan ahşap evin yerine yapılan apartmanın inşaatını günü gününe izledim. Yangını görmedim, bilmiyorum, daha doğmamıştım o zamanlar, ablam bile çok küçükmüş, ama mahallenin hâlâ yangın yeri dediği, ot bürümüş arsaya ürkütücü, sarı bir makinenin geldiği ve dişli kepçesiyle toprağı kazmaya başladığı günü, dört buçuk yaşında olmama rağmen çok iyi hatırlıyorum.

İnşaatın bütün aşamalarını, her gün yeni ve şaşırtıcı bir şey gördüğüm, gördüklerimin çivi gibi aklıma çakıldığı o süreci dün gibi hatırlıyorum.

Damperli kamyonların boşalttığı nemli kum yığınlarını hatırlıyorum,

inşaat amelelerinin üçgen oluşturacak şekilde kurdukları eleklerde kumu elemelerini,

eleklere kürekle savrulan kumu,

incecik kumun eleğin arkasında birikmesini,

amelelerin küreğin kenarıyla vurarak paketini yırttıkları çimentoyu kuma boşaltmalarını,

silkelenen çimento paketlerini,

amelelerin çimento ve kuma hortumla su tutarak beton harcı yapmalarını,

harcı kürekle kararlarken yerden çıkan cızırtılı sesi,

kardıkları harcı elle çevirdikleri kazana doldurmalarını, iyice karılsın diye,

havaya yükselen ve sokağa, bahçelere, ağaçlara, pencere önlerine, bizim balkona çöken inşaat tozunu hatırlıyorum.

kasketleri tozlu, çıplak ayaklarındaki siyah lastikleri yırtık amelelerin ağır çimento paketlerini sırtlarında taşımalarını,

amelelerin kamburluklarını ve yorgunluklarını,

en çok helva ekmek yemelerini,

hepsinin inşaat tozundan dolayı tek renk görünmelerini hatırlıyorum, birbirlerine çok benzemelerini bu yüzden, elleri, yüzleri, giysileri soluk bir gri hepsinin,

inşaat kokusunu, ıslak ve kimyasal,

su dolu varilleri,

çamura molozların dizilmesiyle yapılan yolda el arabalarıyla taşınan harcı,

betonu, sık sık sulanan betonu, kurudukça rengi açılan, kırılmaz hale gelen betonu,

uzak durmam için uyarıldığım kireç kuyusunu,

kireç kuyusuna düşüp yanarak ölen çocuk hikâyelerini,

şimdinin şantiye şefinin yerini tutan inşaat çavuşunu,

inşaat çavuşunun, el arabasını deviren ve tuğlaları kıran dokuz on yaşlarında bir ameleyi tekme tokat dövmesini,

dokuz on yaşlarındaki çocuğun ağlamamasına, öfkelenmemesine, dayak yerken öylece durmasına ve dayak bitince sessizce işine dönmesine hiç şaşırmadığımı hatırlıyorum.

Sokağa yığılan nervürlü demirleri, düz demirleri,

kalaslardan yapılmış bir tezgâhın üstünde demirleri boy boy kesen demirciyi,

demirleri kafes kafes ören demirciyi,

örerken ıslık çalan veya sigara içen demirciyi,

ahşap beton kalıplarını,

katlar ortaya çıktıkça sökülüp bir kenara yığılan, bembeyaz harç kaplı beton kalıplarını,

bu kalıpların içindeki kolonları, kirişleri,

amelelerin apartmanın ilk çıkılan katında yatıp kalkmalarını,

elektrik direğinden kaldıkları odaya çektikleri hattın ucundaki ampulü,

ampulün geceleri pencere boşluğuna astıkları battaniyenin kenarlarından sarı sızan ışığını,

geceleri varillerde ateş yakmalarını,

geceleri türkü söylemelerini,

Şen ol yaylam şen ol Bedir geliyor,

A İstanbul beyim aman sen bir han mısın,

Mezarımı derin kazın dar olsun,

Hastane önünde incir ağacı ve

Suzan Suzi

türkülerini ilk onlardan duyduğumu hatırlıyorum.

Belki ilk onlardan duymamışımdır.

Belki inşaatlarda türkü söyleyen amelelerle karşılaştığımda, sevdiğim bu türküleri ilk onlardan duyduğumu düşünmek hoşuma gidiyordur.

Duvarcının tuğlaları şaşırtmalı dizerek duvar örmesini hatırlıyorum,

sıvacının beton harcını malayla duvarlara atmasını, sonra ince ince düzlemesini,

bina yükseldikçe yükseltilen, tuğla taşınan, harç taşınan, demir taşınan, ilkel, makaralı taşıma sistemini,

amelelerin çeeeek diye bağırdıklarını,

kıvılcımlar saçan kaynak makinelerini,

balkon demirlerini,

kapı pencere doğramalarını,

testereli marangozları,

büyük tahta makaralarda metrelerce kablo taşıyan elektrikçileri,

bellerinde ingilizanahtarı ve çıngırak sesleriyle tesisatçıları,

fayansçıları,

banyolara ve mutfaklara döşenecek beyaz fayans yığınlarını, tuvalet taşlarını, parlak lavaboları,

marleyleri ve parkeleri,

camları takan neşeli camcıları ve çivilerini tık tık tık tık,

boya varillerini, tozpembeler, şampanya sarıları, gök mavileri,

cepheye kurulan ahşap iskelede korkusuzca yürüyen boyacıları,

boyacıların kasketlerinde yazan Marshall yazısının tozdan okunmadığını,

cephenin pişmiş ayva denilen rengini anneannem hariç mahallede hiç kimsenin beğenmediğini,

çatı derelerini, oluklarını ve adının Marsilya kiremit olduğunu yıllar sonra öğreneceğim kırmızı kiremitleri,

çatıya dikilen bayrağı,

çatıya bayrak dikilince mahallenin mal sahibini tebrike gittiğini hatırlıyorum.

Bir binanın doğuşunu çok iyi hatırlıyorum.

Altı yaşında, bir binanın nasıl yapıldığını çözdüm.

Yedi yaşında inşaat mühendisliği diye bir meslek olduğunu öğrendim, büyüyünce inşaat mühendisi olmaya karar verdim, kimseye söylemedim.

On dört yaşında bana asıl heyecan verecek olan şeyin bina yapmak değil bina tasarlamak olduğunu fark ettim, kendime mimar olacağım diye söz verdim, bunu da kimseye söylemedim.

On yedi yaşında mimar olma hayalimden vazgeçtim.

On sekiz yaşında mimarlık fakültesine başladım.

Otuz beş yaşına kadar mimardım, İstanbul'da binalar, Amerika'da bina bölümleri tasarladım, çoğu yarım kaldı, tamamladıklarımın da çok azı gerçekleştirildi, gerçekleşen projelerimin tümü sıradandı, kimse benden yaratıcı tasarımlar yapmamı istemedi, ama ben yine de

yaptım, ilgililer ve arkadaşlarım çok beğendiler ve beni kutlamakla yetindiler.

İki kez yarışmaya katıldım, ikisinde de dereceye giremedim, dereceye giren projeleri görünce benimkilerin neden giremediğini anladım, bir daha da yarışmalara katılmaya kalkmadım.

Otuz altı yaşında Mustafa'yla çalışmaya başladım.

Yıllarca yetimhane olarak kullanılmış bir binayı olabilecek en az masrafla sıradan bir oda-kahvaltı oteli yapmam istenince aslında kurucu olmadığımı, boşuna hayal kurmuş olduğumu, bundan sonra başkalarının tasarlayıp kurduklarını dönüştürmekle yetineceğimi anladım. Tamirci oldum bir tür.

Nereye gitti bu yetimler diye düşündüm, dünyada ne çok yetim var.

Ne olduğunu bilmediğim bir şey ziyan olup gitti. Hayatın kurulabilen değil yaşanan bir şey, yaşamanın da geçip giden bir şey olduğunu anladım. Hayata razı oldum. Hayata razı olunca dünya tek renk oldu, inşaat tozu rengi.

Tabiatın işareti

Denizlerin kapısının önünde birkaç mukavva kutu duruyordu. Ziller henüz takılmamıştı, zil boşluğundan incecik kablolar sarkıyordu. Börek kabını iki elimle tuttuğum için kapıyı nasıl çalacağımı bilemiyordum, börek kabını yere koymak istemiyordum, kapıya dirseğimle vurmak da istemiyordum. O sırada Deniz'in annesi kapıyı açtı, dışarıda kalan kutulara uzandı, beni görünce şaşırdı, böreği verdim, annem gönderdi dedim mi demedim mi hatırlamıyorum, dememiş olabilirim, demişim ama sesim çıkmamış da olabilir. Deniz'in annesinin yüzünü yakından gördüm. Genç ve güzel bir anne olduğunu düşündüm, yağmur altında hamallara eşya taşıtırken

bu kadar genç ve güzel olduğu anlaşılmıyordu, herhangi bir anne gibi görünüyordu. Benim annem daha güzeldi ama bu anne kadar genç değildi.

Deniz'in genç ve güzel annesi böreği aldı, teşekkür etti.

Bana adımı, okula gidip gitmediğimi sordu.

"Deniz bak, Sanem de bu yıl başlıyormuş okula, gel de tanışın," diye içeriye seslendi.

Böylece bir gülümseyişle kalbimi kilitleyen çocuğun adının Deniz olduğunu öğrendim. Deniz benimle tanışmaya gelmedi. Deniz'in annesi gitmemi bekliyordu, ama ben Deniz'i tekrar görmek istiyordum, gitmiyordum.

Annesi "tabağınızı Deniz'le gönderirim," dedi.

Yine gitmedim, kapı aralığından gördüğüm ev içine bakarak öylece durmaya devam ettim. Çekmeceli, kahverengi bir şifonyer gördüm, rulo yapılıp iple bağlanmış, duvara dayalı bir halı gördüm, süpürge ve faraş, temizlik bezleri, ayakkabı dolu bir kutu, iple bağlanmış bir başka kutu, bir tahta fırçası, siyah şemsiye, bir düdüklü tencere ve saksılarda çiçekler gördüm. Salona açılan kapının ardında devetüyü rengi koltuk takımı, üstü cam bir sehpa, pencerenin önünde bir seyyar merdiven gördüm. Tüller asılmış, kalın perdeler asılmamıştı. Deniz'in taşıdığı alüminyum kovanın oyuncak dolu olduğunu gördüm.

Deniz'in annesi gitmeyeceğimi anlamıştı, sonunda "annene teşekkür ettiğimi söyle," dedi, içeri girip kapıyı kapattı. Yüzüme kapanan kapıya bakarak bir süre daha bekledim. Neyi beklediğimi bilmiyordum, ama bekliyordum. Çok beklemiş olmalıyım ki eve döndüğümde annemden "nerede kaldın!" diye azar işittim.

Deniz'in annesi muhtemelen kapı dürbününden bakmıştır, çok tuhaf bir kız olduğumu düşünmüştür, belki bu yüzden bana bir türlü ısınamamıştır.

Akşam olduğunda mahalle yatışmıştı. Felaketleri

kadere bağlamak mahalleyi çok çabuk yatıştırıyordu. Hava hâlâ soğuktu, annem sofrayı içeri hazırladı, oturma odasındaki masaya. Patlıcan yemeği yapmıştı, anneannem genç kızmış gibi salınarak geldi, masaya oturdu, midesine dokunduğu halde yine patlıcan yemeği yapıldığı için tabağını sertçe itti. Odaya güm diye bir öfke düştü yine. Alıştığımız bir öfkeydi, hiçbirimizi etkilemiyordu, sadece uzamasın diye gerekeni yapıyorduk.

Annem ablama "dolapta dünden tarhana çorbası var, ısıt da ananen içsin," dedi.

Ablam "karnım ağrıyor," dedi, "ölüyorum burda.."

Ablamın regl sancısı tutmuştu, sofraya oturmamıştı, kalın bir hırka giymiş, karnına minderi bastırmış, kanepede yatıyordu. Annem bana döndü, kalk demesini beklemeden kalktım. Babam sofrada yoktu, ama evde olmalıydı, öksürüğünü duyduğumu hatırlıyorum. Zaten bir yere gitmezdi, işten sonra zar zor ayakta durur halde gelip yemeğini yer, yatardı.

Çıplak ayaklarla mutfağa gittim, buzdolabından kapaklı çinko tası çıkardım. Tas çok soğuktu, çorbanın üstü incecik buz tutmuştu, buzdolabı fazla soğutuyordu, domatesler salatalıklar donuyordu, annem ziyan oluyor diye söyleniyordu, ama babamın yeni buzdolabı alacak durumu yoktu. Tası avuçlarımla tuttum, soğukluğu hoşuma gitti. Ocağın üstüne koydum, kibriti çaktım, ama kibrit nemlenmişti, alev almadı, üç dört kibrit çaktım.

Sonra nasıl oldu anlamadım, birden bacaklarım titredi, yere düştüm. Düşerken ekmek kutusunu, çaydanlığı filan devirdim. Annem "n'aptın!" diye koşup geldi. Kızacaktı, ama beni yerde görünce şaşırdı, kaldırmak için tuttu, alev alev yandığımı fark etti, kucaklayıp oturma odasına götürdü.

Çorbasını bekleyen anneannem salatanın suyuna ekmek banıp yiyordu.

"N'oldu buna?" diye sordu.

"Ateşlenmiş," dedi annem, "yanıyor.."

"Yatır terlet, bişeyi kalmaz."

Ablamın kanepeden kalkmaya niyeti yoktu. Annem "kalk," deyince bozuk bir suratla kalktı, içeri gitti.

Annem beni kanepeye yatırırken "çıplak ayakla saatlerce suyun içinde dikilirsen olacağı bu," dedi.

Yine beni azarlıyordu, ama sesinde bir suçluluk hissettim, hoşuma gitti bu, tahta çubuk elimdeymiş gibi avucumu sıktım. Ateşim öyle yatıp terlemekle düşecek gibi değildi, daha da yükseldi, kendimden geçtim. Ama bir ara Deniz.. Deniz.. diye sayıkladığımı, anneannemin "bi denizimiz kusur kalmıştı," diye söylendiğini hatırlıyorum.

O yaz denize iki kere gidebildik. Birinde babamın daireden arkadaşlarının aileleriyle. Biri bir minibüs bulmuş ya da ortak tutmuşlar, çoluk çocuk doluştuk. O gün denizde çıldırdım sevinçten, dudaklarım mosmor oluncaya kadar suda kaldım, sonunda annem çeke çeke çıkardı. Diğerinde anneannem de geldi, daha otobüse binerken her şeyden şikâyet etmeye başladı. Babamın iyi olduğu, neşeli olduğu bir gündü. Abim anneannem için çardak yaptı, kuma soktuğu kazıklara havlu bağladı. Annem kuru köfteyle börek yapmıştı, domates salatalık, bir de karpuz vardı. Kuma serdiğimiz örtünün üstünde yedik. Anneannem çardağın altından çıkmadığı halde güneş daha tepedeyken kusmayı başardı, onunla ilgilenmediğimiz için bağırdı çağırdı. Babam sinirlendi, "tamam, dönüyoruz," dedi. Denize daha bir kerecik girebilmiştim, gitmeyelim diye mızıldandım ama dinleyen olmadı. Apar topar eve döndük. Ablam bizimle gelmemişti, "hastayım," diyerek evde kalmıştı, ama döndüğümüzde evde yoktu. Annem Nadir Abi'yle buluştuğunu anladı, babama bir yalan uydurdu, anneannem hâlâ kusmaya

zorluyordu kendini, banyoda öğürüyordu, "başıma güneş geçti, öylece oturdunuz, bıraksaydınız da ölseydim," diye bağırıyordu, odasına girdi, kapısını güm diye çarptı. Onsuz gittiğimiz ilk deniz sefasının acısını çıkardı, pazar gününü hepimize zehir etti. Ablam güneş battığı sırada geldi, bizi evde bulunca şaşırdı.

Sokağı sel bastığı gün, ateşim düşmediği için annem bütün gece başımda bekledi, alnıma sirkeli bezler koydu, terledikçe fanilamı değiştirdi. Kendime geldiğim anlarda çorba içirdi. Anneannemin huysuzluğu üstündeydi. Önce altına çiş kaçırdı, anneme "gel üstümü değiştir," dedi. Sonra "üşüyorum, yün yorganı çıkar," diye tutturdu. Yün yorgan yüklüğün en üstündeydi. Annem sandalye getirip üstüne çıktı, yün yorganı güç bela aldı, üstüne örttü. Anneannem yarım saat sonra ateş bastı diye fırlatıp attı.

Ateşim ancak sabaha karşı düştü. Oturma odasının perdeleri aydınlanıyordu. Yüzümde tatlı sıcak bir ışık hissediyordum ve Deniz'in bana gülümsediği ânı hatırladığım için gülümsüyordum.

Ertesi gün sıcaklar geri geldi, kapılar pencereler açıldı, güneşin kızdırdığı balkonlar yıkandı. Mahalle hâlâ lağım ve çamaşır suyu kokuyordu. Annem o gün beni dışarı çıkarmadığı için Deniz'i göremedim.

Deniz'e âşık olduğum güne tabiat işaret koymuştu diye düşünüyorum şimdi. O müthiş yağmurun başka nedeni olamaz.

14.

İki elma

Okula başlayacağım gün mutfakta, tezgâhın üstünde iki elma vardı, birbirinin tıpkısı, kırmızı iki elma. Annem "birini al," dedi.

Birini aldım.

Mutfaktan çıkarken durdum, ötekini de aldım.

İlk gün beni okula annem götürdü, ilk ve son oldu bu, beni bir daha okula götüren getiren olmadı. Ben her yere kendimi kendim götürdüm, geri getirmedim.

Evden çıkarken anneannem yine bir şeyler istediği için geç kaldık. İnadına istiyordu, beni geç bırakmak için istiyordu, annem istediğini veriyordu, kapıya yöneliyordu, anneannem bu defa başka bir şey istiyordu. Hırkamı ver. Çoraplarımı değiştir. Arkama yastık koy. Hatta sırtımı kaşı. Kendini dünyanın merkezi yapmak böyle bir şey, sürekli bir şeyler isteyeceksin, istemek yetmez, istediğini yaptırmanın yolunu da bileceksin.

Okula geldiğimizde tören bitmişti, herkes içeri giriyordu, neredeyse ağlayacaktım, annem töreni kaçırdığım için üzüldüğümü sandı, "daha bi sürü tören olacak," dedi, "üzülecek ne var?" Oysa tören umurumda değildi, bir an önce Deniz'i görmek istiyordum, gene gülsün bana, Allahım n'olur, gene gülsün, bir kerecik gülsün!

Okula en son biz girdik. Annem öğretmenimle konuşurken aralarında Deniz'i görmek için çocuklara baktım, göremedim. Sonra sınıfta gördüm, heyecandan kalbim duracaktı.

Okulumuz küçüktü, dört tane birinci sınıf vardı, Deniz'le aynı sınıfa düştük, ikimiz de 1A. Öğretmen sınıfın en küçüğü olduğum için beni en öne, en uzunu olduğu için Deniz'i en arkaya oturttu. Ders boyunca dönüp dönüp ona baktım, sadece bir kere göz göze geldik. Gülümsemedi. Şaşırdım, gülümsemiyor, neden gülümsemiyor? Ama o gün gülümsemişti.

Teneffüs oldu, çocuklar bahçeye çıktılar. Herkesin çıkmasını bekledim. Sınıf boşalınca iki elmadan birini Deniz'in sırasına koydum, yarış arabası desenli kâğıtla kaplanmış defterinin üstüne. Dönmesini bekledim.

Teneffüs bitti, çocuklar geldiler, Deniz de geldi.

"Aaa.. elma var burda, kimin bu?" dedi.

Kimseden ses çıkmadı.

Kendi elmamı yememiştim, sıramda duruyordu. Deniz'in görmesini bekledim, birbirinin tıpkısı iki elmadan birini onun için getirdiğimi anlamasını.

Anlamadı, sahibi çıkmayan elmayı ısırdı.

Bir çocuk "bana da versene," dedi.

Deniz çocuklarla kaynaşmıştı çoktan. Elmayı verdi, bir ısırık da o çocuk aldı.

Derken elden ele geçti elma.

Benim Deniz için getirdiğim elma.

Herkesin oldu o elma.

Evdekiler Deniz'e âşık olduğumu anlamadılar. Altı yaşında bir çocuğun aşkı bilmeyeceğini sandıklarından değil, evde varlığım hissedilmediğinden. Saydamdım, camdan bir eşya gibiydim, bana baktıklarında beni değil, arkamdaki duvarı görüyorlardı, ancak bana ihtiyaçları olunca bir varlık kazanıyordum.

"O zamanın altı yaşındaki kız çocukları bugününkilerden daha yaşlıydılar, pek çok şeyi yapabiliyorlardı," diye anlattım Eda'ya, "bakkala gidebiliyorlardı, ekmek alıp gelebiliyorlardı, sofra kurabiliyorlardı."

Hatta anneannelerinin derisi kabuk kabuk olmuş ayaklarını ovabiliyorlardı, ekşimiş koltukaltlarına pudra dökebiliyorlardı, babalarının tükürdüğü balgam kaplarını yıkayabiliyorlardı.

Ama Eda'ya bunları söylemedim, anlayamaz çünkü, kurduğu işi batırdığında babasının hemen para yolladığı, abileriyle uzak ülke tatillerinde buluşan, onlarla kahkahalı fotoğraflar çektiren, kuzenlerinin düğünlerine giden Eda benim yaşıtlarımdan daha yaşlı olduğumu, evdekiler elsiz kalırlarsa el, gözsüz kalırlarsa göz olayım diye, yedek organ olarak dünyaya getirilmiş olduğumu anlayamaz.

Kollarım gövdeme göre uzun oldu bu yüzden.

Ablam bir keresinde "senin kolların niye uzun?" diye sordu.

Aptal mısın der gibi baktım, gerçekten bunu soracak kadar aptal olabilir misin?

"Taşımaktan," dedim.

Aptal aptal baktı, "neyi taşımaktan?" dedi.

"Çocukken pazar torbalarıyla su bidonlarını taşımaktan kollarım herkesinkinden fazla uzadı."

Güldü bu defa, aptal aptal.

Annem kısacık bir an bana baktı, hemen gözlerini kaçırdı, işine döndü, taze fasulye ayıklıyordu. Suçluluğun bakışıydı, ama bir şey söylemeye gerek görmedi. Kriz anlarının farkında değilmiş gibi yapmak annemin en maharetli olduğu alan.

"Altı yaşımdan beri annemle pazara ben gitmedim mi? Torbaları ben taşımadım mı? Siz iyi su içesiniz diye beş yaşımdan beri elimde bidonla bir kilometre yürüyüp

çeşmede beklemedim mi? Dolu bidonları eve ben getirmedim mi?"

Ablamın gülüşü dondu, ağlamaya başladı. Altı yaşından beri pazara gittiğim, beş yaşından beri eve su taşıdığım için değil, bana verecek karşılık bulamadığı, okkalı bir söz söyleyip beni ezemediği için. Yeterince zeki olamadı hiçbir zaman. Ağlayarak kaçtı odadan.

Annem "nerden çıktı şimdi bu?" dedi.

"Kollarım gerçekten uzun," dedim, "farkında değil misin?"

"Babaannene çekmişsin," dedi, "onun da böyle iki metre kolları vardı."

Fasulyelerle mutfağa gitti.

Annem Deniz'e âşık olduğumu anlamadı ama duydu. Lisedeki yeni müzik öğretmeninin oğlunun peşinden koşan bacak kadar Sanem'in gülünç hikâyesi olarak gülüşmelerle anlatıldı anneme. O gün Deniz'e âşık olduğum için değil kendimi ve onu gülünç duruma düşürdüğüm için annemden ilk ve son kez tokat yedim, o günden sonra annemin bana el kaldırmasını gerektirecek daha pek çok şey yaptım ama hiçbirinde yakalanmadım.

Deniz'le hikâyem bittiğinde eve gelip beni döven abimdi, hastanelik edinceye kadar.

O yaşta aşkı nasıl tanıdığımı bilmiyorum. İçimde sonsuz bir boşlukla doğduğum için olabilir. O boşluğun koruyucu bir özelliği de vardı, öyle büyüktü ki bütün duygular içimde kayboluyordu. Aşkı tanıyan da ben olmadım zaten, içimdeki boşluk oldu, bir gülümseyişle dolan o sonsuz boşluk.

Boşluk yıllar içinde parçalandı, içimi dolduran bir sürü boşluk haline geldi. O zamandan beri duygular çok sayıdaki bu boşluğun duvarlarına çarpıyor ve bana eskiden vermediği acıyı fazlasıyla veriyor.

Çocukluğumu eski bir filmi seyreder gibi hatırlıyorum ve şimdi bana ben gibi gelmeyen o küçük kız çocuğu için çok üzülüyorum.

Her üzüldüğümde anneme para gönderiyorum.

Sonra telefon ediyorum.

Çelik tınılı bir sesle "sana para gönderdim," diyorum.

Paranın annemin sesini pamuklaştırması beni hem yatıştırıyor hem zalimleştiriyor.

Okula giderken dut ağacının arkasına saklanıp Deniz'in evden çıkmasını bekliyordum. Çıkar çıkmaz peşine takılıyordum. Adım adım takip ediyordum onu, elimi uzatsam sırtına dokunacak kadar yakından. Derslerde onu gözlüyordum, beslenme saatinde sırasına ya bir mandalina ya da bir avuç fındık bırakıyordum. Okul dönüşü Deniz başka çocuklarla yürüdüğü için aramızda mesafe oluyordu. İnatla takip ediyordum, gülüşerek, itişerek yürüyen çocukların arkasında, Deniz'i gözden kaçırmamak için onlar koşunca koşarak, onlar durunca durarak peşlerinden gidiyordum. Okuldaki çocuklar Deniz'e âşık olduğumu hemen anladılar ve ikimizle de alay etmeye başladılar. Hiç etkilenmedim bundan, sanki bu aşkın öznesi değildim, seyircisiydim. Ama Deniz çok kızdı, beni hırpalamaya başladı. Herkesin içinde itip kakıyordu, hakaret ediyordu, alay ediyordu, bazen öfkelenip vuruyordu, sonra da benimle buluşuyordu. Altı yedi yaşındaki buluşmalarımıza buluşma denemezdi pek, görünmez bir el bizi birbirimize itiyormuş gibi, ıssız köşelerde yan yana geliyorduk sadece. Deniz kendi kendine misket oynuyordu, ayakta onu izliyordum, uzağa kaçan misketlerini alıp getiriyordum, ona veriyordum. Ama on bir yaşından sonrakiler düpedüz buluşmaydı. Ben on bir, Deniz on iki yaşındayken acemice öpüşmeye başladık. Mahalledekilerin viran ev dedikleri, sahipleri ölmüş, terk

edilmiş evin örümcek ağlarıyla dolu ıslak bodrumunda, korku ve hazdan titreyerek.

Deniz beni kıskandırarak aşağılamayı on üç yaşında keşfetti, başka kızların da varlığını keşfedince. Benden başka bütün kızlarla çıktı, çıktığı kızları da herkese ilan etti. Ama ben altı yaşındayken yaptığım hatayı yapmıyordum artık, Deniz'e hâlâ âşık olduğumu Deniz'den başka kimseye belli etmiyordum. Çıktığı kızları da kıskanmıyordum, çünkü hangi kızla çıkarsa çıksın ben varım diyordum. Hep vardım, aşkım paçavra kadar değersizdi, gizliydim ama vardım, bensiz Deniz, Deniz olamıyordu.

Lisede bana her fırsatta "gururusuzsun, sende gurur un zerresi yok," diye hakaret etti. Tek kelime etmedim, sırnaşmadım, ağlamadım, hiçbir şey yapmadan, taştan yapılmış gibi öylece durdum. Gururlu olmak için ne yapmam gerektiğini bilmiyordum, soracak kimsem yoktu. Beni incitmek için yaptığı her şeyi sineye çekmeme çok kızıyordu, beni daha çok hırpalıyordu, aşağılıyordu, ama terk etmiyordu, beni aşağılamak ona aşk kadar büyük bir haz veriyordu.

İlkokulda Deniz'e gazoz almak için teneffüslerde koşa koşa bakkala gittim, kalemini silgisini unutmuşsa kendiminkini verdim, ortaokulda dersten sonra maç yaptığı zaman çantasını eve götürdüm, kitaplarını taşıdım, lisede üst aramalarında sigara paketini sakladım, yakalandım, ceza aldım, geceleri herkes uyuduktan sonra ertesi günkü sınavda kopya çeksin diye küçük küçük kâğıtları küçük küçük yazılarla doldurdum. Okul hayatımız boyunca onun bütün ödevlerini ben yaptım. Benim yaptığım anlaşılmasın diye yazımı Deniz'in elyazısına benzettim. Onun ödevlerini büyük, sola yatık ve köşeli harflerle, kendiminkileri küçük, sağa yatık ve yuvarlak harflerle yazdım. Birbirine benzemeyen iki ayrı elyazım

oldu bu yüzden, hiç kimse bu iki yazının aynı elden çıktığını söyleyemez.

Zekiydim ama bitişi kavrayamıyordum.

İstesem kavrayabilirdim ama kavramak istemiyordum, bu aşkın bir gün biteceğini düşünmek istemediğim için bitişi kavramaktan da kaçınıyordum. Böyle sürecek diyordum, zaman dönüp duracak, güneş batacak, güneş doğacak, buluşacağız, sevişeceğiz ve aşk sürecek. Çünkü gelecek diye bir şey yoktur, zaman sonsuz bir çemberdir, içinde dönüp dururuz ölene kadar.

Ama böyle sürmedi. Böyle sürmesi imkânsızdı. Hamile kaldığım ortaya çıkınca çember kırıldı, zaman dağıldı.

Eda sordu bir gün.

"Sonra nasıl ayrıldınız?"

"Annesinin tayini çıktı, taşındılar," dedim.

Tam doğru sayılmazdı, ama inandırıcıydı, Eda da inandı. Bu aşkın elde edilemedikçe büyüyen, biraz sıra dışı bir gençlik tutkusu olduğunu sanıyordu. Beni parça parça ettiğini, her bir parçadan başka başka benler doğduğunu bilmiyordu. Bir çocukluk aşkının peşinde yıllarca sürüklenmiş olmama, yeni aşkların kıyısına kadar gelip durmama çok kızıyordu, ama bir yandan da bildiği bütün aşklar göz açıp kapayıncaya kadar biterken bunun yıllarca sürmüş olması onu umutlandırıyordu.

"Bi gün birden karşına çıksa ne yaparsın?" diye sordu.

"Bi kahve içelim mi derim," dedim.

Ama dememiştim. İçebilirdik üstelik, havaalanındaydık, kafelerden birinin önünde. Annemin ender fedakârlıklarından biriyle aldığı uçak biletim elimde, evdekilerin sıkıntıları bitmeyince, hayatın tekerleği dönmeyince, yeni burs bulamayınca yarım bırakıp dönmek zorunda kaldığım mastırım için Londra'ya gidiyordum. Deniz

nereye gidiyordu bilmiyorum, sormadım, sormak aklıma gelmedi.

Öylece birbirimize baktık. Konuşmadık, hatta selamlaşmadık bile. Deniz bende görmeye alıştığı o tutkulu bakışı arıyordu, beni bırakıp gittikten sonra neler yaşadığımı bilmek istemiyordu. Benim için üzülmekten korkmuyor diye düşündüm, vicdan yükü taşımıyor, acı çekmiyor, bir şey söylerim ve ne yapacağını bilemeyeceği bir bilgiyle rahatı kaçar diye korkuyor. Korkma Deniz. Verip verip geri aldığın o siyah taştan kalbin yerinde daha ağır bir taş var şimdi. Zamanın taşı. Milenyuma girdik artık, yeni hayatımızda böyle acılara yer yok, ince hastalık devri bitti, hepimiz kendi hayatımızın Zelig'i olduk, nasıl gerekiyorsa öyle yaşıyoruz.

Bana bakıyordu, bekliyordu, ama beklediği olmuyordu. Birden gülümsedi, sokağı sel bastığı gün kamyondan inen çocuk oldu. Tutkuyu uyandırmak istiyor diye düşündüm, tutkunun öldüğünü anlamak istemiyor, benliğinin gücü korkusunu yendi, onu rahatsız edecek bile olsa gidişinin ardından olanları öğrenmeye hazır, yeter ki yine aynı tutkuyla bakayım ona, onsuz bir hiç olduğuma inansın yeter ki.

Aradığı bakışı bulamayınca hayal kırıklığıyla doldu yüzü.

Nasıl yani, bitti mi.. nasıl bitebilir.. mümkün mü bu? bakışı.

Mümkün Deniz. *Bütün mümkünlerin kıyısında*yız. Hayat her türlü bitişin bir araya gelmesinden oluşan bir akıştır, bir şey biter, bir şey başlar, böyledir bu.

Tanımadığım birine bakar gibi bomboş baktım, gözlerimde ne sitem ne acı ne de başka bir duygu vardı. Bakışlarımdaki boşluk Deniz'in o güçlü benliğini yıkmak için değildi, boştu sadece, eski tutkuyla doldurabilseydim doldururdum, çekinmezdim bundan. Yanından geçip yü-

rüdüm, uçağına binmek için kapıya gittim, arkama dönüp bakmak aklıma gelmedi. Şimdi hatırlıyorum bunu ve merak ediyorum, yüzü ne haldeydi acaba? Ne demiştir arkamdan? Kaltağa bak, tanımamazlıktan geliyor..

Kapıya yürürken duygular su gibiymiş diye düşündüm, ne kadar kuvvetli olursa olsun zamanla buharlaşıyormuş. Belki de düşünmemişimdir, bunu da şimdi düşünüyorumdur.

Denizler gerçekten taşındılar, annesinin tayini çıktı, daha doğrusu tayinini istedi. Bir hafta içinde gittiler. Ama annesinin tayini çıktığı için ayrılmadık, Deniz'in annesi, on altı yaşındayken oğlundan hamile kaldığım için benden nefret ettiği, on yedi yaşındaki oğlunun geleceğini mahvetmemden korktuğu ve Deniz geleceğinin mahvolmasından annesinin korktuğundan daha fazla korktuğu için ayrıldık.

Acılar mı tutkulardan doğuyor, tutkular mı acılardan? Yaralar mı arzular mı? Siyah mı beyaz mı? Yazı mı tura mı? Ne fark eder?

Dünyanın üstünde yapacak bir işim yok

Üçüncü el yazımı Umut için yarattım, farkında bile olmadan. Onu yolcu ettiğim gün aldığım siyah deftere yazarken parmaklarımı hareket ettiren şey kalbime iğne gibi batan, aralıksız bir acıydı. O günden beri ne sağa ne sola yatık harflerim, ne köşeli ne yuvarlak; ince uzun, dimdik çizgilerden oluşan, okunması mümkün olmayan bir yazıyla yazıyorum. Yazı bile denemez, garip bir işaretler dizisi sanki. Ne yazdığımı hatırlamasam kendim bile okuyamam. İğne gibi çizgilerle doldurduğum defterime bakıyorum ve doldurduğum sayfalarda karanlığı giderek artan hayatımın bir yansımasını görüyorum.

Solan şeylerden bahsediyorum, güllerden, günlerden, kararan sulardan. *Parktaki göl dondu, çimler sarardı,*

şeytan bastonu ağacının yaprakları döküldü diye yazıyorum. Tatlı Cathy yakında ölecek, belki de çoktan ölmüştür. Öldüyse stilettolu sarışın Patty'nin haberi olmuştur. Patty'yle ara sıra yolumuz kesişiyor, tadilat isteyen evlerde, emlakçıların ofislerinde filan karşılaşıyoruz, Cathy'yi sorabilirim aslında ama sormak istemiyorum, ölüp ölmediğini bilmek istemiyorum. Sophie hakkında da yeni bir şey bilmek istemiyorum. Bu yüzden yazdıklarımda Sophie'nin hiç adı geçmiyor.

Stuyvesant Avenue'de yeni açılan bir kafeden, kafede yapılan şiir akşamlarından, şiir akşamlarına gelen kadınların ve erkeklerin bulaşıcı hüznünden, alabildiğine ağdalı okunan bu şiirlerin çok kötü olmalarına rağmen içime dokunduğundan, şiirleri dinlerken herkesin sürekli içtiğinden söz ediyorum. Ben de içiyorum ve içerken soyu tükenmek üzere olan bir bitkiymişim gibi kendime kapanıyorum. Bir parçacık daha aşk için hayatının yapayalnız geçecek son yıllarını tanrıya geri vermeye hazır bir adamın kendi yazdığı kötü şiirleri okumasını dinlerken içimden kendi dilimde yazılmış şiirler geçiyor. Kendi dilimde çoktan öldüm. Gece biterken sarhoşluklarında kendilerini unutmayı başarmış kadınların ve erkeklerin birbirlerinin kollarında kafeden çıkıp gittiklerini, giderlerken yalnızlıklarının birleşip koyu bir yalnızlık bulutu oluşturduğunu, bu bulutun atmosfere yükselip başka bulutlarla birleştiğini ve dünyayı tümüyle bir yalnızlık bulutunun kapladığını anlatıyorum.

Hepimiz o bulutun içindeyiz diye yazıyorum, *sen, ben, Eda.. ama bulut öyle kalın ki birbirimizi göremiyoruz.*

Bazen hayatın ikimiz için de yolunda olduğundan eminmişim gibi yazıyorum, yakınlık ve mesafe arasında gidip gelen, sakin, heyecansız cümlelerle. Sabahları erken kalkıp koşmaya başladığımı, böylece işe daha iyi konsantre olduğumu anlatıyorum ya da bu sene İstanbul'da balı-

ğın bol olup olmadığını soruyorum. Sorduğum hiçbir sorunun cevabını merak etmiyorum, o da cevaplamıyor zaten. İkimiz de birbirimize yazarken kendimizdeki birbirimize yazdığımızı biliyoruz.

Eda sağlıklı beslenmeyle kafayı bozdu. Woodstock yakınlarında bir arazi aldı, kendi sebzesini yetiştirmeye başladı, yakında bir sürü tavukla birkaç da inek alırsa hiç şaşırmam diye yazıyorum. Öyle bir şey yok oysa. Eda eskiden nasılsa öyle, arazi filan almadı. Ryuke çalıştığı restoranda şef olmadı, Mariela ile Juan dans yarışmasında birinci olmadılar, eski sahibi Mojave Kafe'yi geri almadı, mönüye limonlu karides koymadı. Böyle şeyler olmadı.

Ama olsun istiyorum, küçük ve iyi şeyler olsun. Hatta daha iyisi, dünyayı saran bu yalnızlık bulutunu bir yerlerinden delecek neşeli ve komik şeyler olsun. Ama olmuyor, dünya neşeli ve komik şeylerle dolu değil. Bu yüzden küçük küçük hikâyeler anlatarak dünyayı yığınla renkli camdan oluşmuş sonsuz bir mozaikmiş gibi göstermeye çalışıyorum.

Çok İngiliz David'in bana yeni bir iş getirdiğini, Mustafa'nın buna çok bozulduğunu, başkalarıyla çalışmayayım diye bana verdiği yüzdeyi artırmayı teklif ettiğini anlatıyorum. David'in yakalandığı yaşlanma korkusundan bahsediyorum. *Yansıyan her yüzeyde kendine bakıyor, eskiden tanıdığı birine bakar gibi bakıyor* diyorum. Birkaç ay önce bir barda olaylı bir gece yaşadığımızı anlatıyorum. Adamın biri içki gönderdi diye David'in Dominikli yakışıklı sevgilisi olay çıkardı, bir tekmede içki gönderen adamın masasını devirdi. O an David'in yüzünde gördüğüm mutluluğu unutamıyorum. İnsan dünyanın her yerinde aynı, dünyanın her yerinde insan biri için değerli olmak istiyor. Bodyguardlar bizi dışarı attılar. Taksi beklerken adını aklında tutamadığım Do-

miniklinin kanayan burnuna deli gibi güldük. *Ben niye güldüm bilmiyorum. David'in genç sevgilisine gösterdiği şefkatte öyle hazin bir şey vardı ki, içimden ağlamak geliyordu aslında, galiba gülmekle ağlamayı karıştırıyorum artık.*

David'lerde kaldım o gece. Sürekli içki ve yiyecek bir şeyler getirdiler. Çok geçmeden kanepede sızdım, pizza kokuyordu kanepe. Sabah onlar uyurken kalkıp işe gittim. Mustafa'yla çalışmaya devam ettim. Yüzdemi konuşmadık ne o gün ne de daha sonra. Geçenlerde Dominiklinin David'i terk ettiğini duydum, o mutluluk ânını hatırladım. *David'in tarif edemediğim bir hali var, Cherry Blossoms'daki Rudi'ye benziyor. Oysa en küçük bir benzerlik yok aralarında* diye yazdım.

Aslında var, ölmek de bir terk etme biçimi.

Rudi'nin karısı ölmüştü. Tokyo'da, boynunda oğlunun telefon numarası yazılı bir kartonla kalabalıklar içinde dikilen Rudi'nin acıklı gözleri evsizlik hakkında düşündürmüştü beni, evler yaptım evim yok, niye bir evim olmadı? Çünkü benim evim dünyanın dibi, dünyanın üstünde yapacak bir işim yok, evim niye olsun?

Umut'a böyle umutsuzca yazdığım günler kendimi kurumuş sinek kanatlarına benzetiyorum. Eda dokunsa tozlaşacak halde olduğumu görüyor.

"Hadi milongaya gidelim," diye tutturuyor, "dans umutsuzluğa iyi gelir."

Dansın umutsuzluğa iyi geldiğine gerçekten inanıyor.

Onun tango kostümlerinden birini giyiyorum, yeşil olanı, bu kostümle kendimi yeşilli kadın olmuşum gibi hissediyorum. "Gelmeyecek biliyorum, ama yine de bekleyeceğim."

Milongada içtiğim şaraplar susatıyor beni, susadıkça daha çok içiyorum. Tanımadığım adamlarla dansa kalkı-

yorum, ama ayakta duramıyorum, düşecekken tutuyorlar. Eda beni eve götürmek istiyor.

"Gitmeyelim," diyorum.

Taş duvara bakmaktan usandığımı anlıyor.

Dışarı çıkıyoruz, temiz havaya. Salonun arkasında büyük bir çınar ağacı var, yaprakları her mevsim dökülüyor, yaz kış, umutsuzluktan hasta olmuşların dökülen saçları gibi dökülüyor. O ağaca bakarak sigara içiyoruz.

"Hasta bu ağaç," diyorum.

Eda "dünya hasta, dünya üstündeki her şey hasta," diyor.

Bazen onun da hüzün bulutuna daldığı oluyor. Yine tango ayakkabılarını bahane edip Araş'ı görmeye gittiği günlerde oluyor bu. Elinde bir şişe votkayla odama geliyor, Umut'un oturduğu koltuğa oturuyor. Bir süre sessizce içkimizi içip kendi içimizi dinliyoruz. Sonra birimiz bir şeyler anlatmaya başlıyoruz, hepsi aşka ya da yokluğa ilişkin.

Eda her defasında sözü Araş'a getiriyor.

"Yokmuşum gibi.." diyor, "ya da değersizmişim gibi.."

Çok iyi tanıdığım bir duygu bu.

Umut'tan söz etmemi istiyor.

"Söz edecek bir şey yok. Gitti, ölecek, hepsi bu," diyorum.

Sabahın ilk saatlerinde cep telefonumdan kırılan cam sesi gelince içim havayla doluyor, canlanıyorum.

Bir gece Eda yine milonga diye tutturdu. Saat on ikiye geliyordu, gece bitmek üzeredir, biz gidene kadar herkes dağılmış olur, olsun, yine de gidelim. Öyle doluydu ki ikimizin de içi; ya evi ateşe vereceğiz ya bileklerimizi keseceğiz ya da deli gibi dans edeceğiz. Ben Umut gittiğinden beri öyleyim, içim sonsuz bir kederle patlayacakmış gibi dolu. Eda niye öyle bilmiyorum, sebebi

sadece Araş olamaz, belki Araş sonuçtur ya da simgedir, Eda'nın hayatı da damla damla kuruyordur.

Giyindik, ben yine yeşil, Eda bu kez şarap rengi.

Binanın bütün ışıkları yanıyordu, kapı ardına kadar açıktı, ama dışarı çıkan kimse yoktu, içeriden ses gelmiyordu. Tuhaf. Salona girdik ve kalakaldık. Tıklım tıklım doluydu salon, ama bir şey olmuş, zaman durmuştu. Kadınlar, erkekler, şarap kadehleri, bira şişeleri, boşalmış yemek tabakları, vazolarda solgun çiçekler, tavandaki nakışlar, her şey olduğu yerde duruyordu ve oldukları yerde kalmış kadınlar ve erkekler derin bir sessizlik içindeydiler.

Gerçekdışı bir ânın içine düştüğümüzü sandım, bilimkurgu filmlerinde olduğu gibi, sanki evrende bir arıza olmuş ve zaman kilitlenmiş, herkes zamanın içinde hapsolmuş, sessizce kilidin açılmasını bekliyorlar. Ama açılmayacak, çünkü evren zamanı tanımıyor, evrende zaman yok, sonsuza kadar sürecek bu.

Onlarca rengin arasında birden pembe elbiseyi gördüm ve bu donma halinin nedenini anladım. O siyah yaşlı kadın, yine o tatlı gül pembesi elbisesiyle yerde yatıyordu. Küçük, narin başı kocasının geniş kucağında kaybolmuştu. Yaşlı adam büyük, kaba elleriyle karısının bembeyaz saçlarını okşuyor, gözlerini öperek mırıl mırıl konuşuyordu. Yetmiş yıldır sevdiği kadına veda ediyordu, arkasından geleceğini, gittiği yerde onu bekletmeyeceğini söylüyordu.

Zamanın kilidi ambulansın gelmesiyle açıldı. Hayat korkuları ve umutlarıyla geri geldi. Görevliler çoktan ölmüş yaşlı kadını özenle kaldırıp sedyeye koydular. Kocası paltosunu üstüne örttü, kadının pembe elbisesi kocasının kocaman siyah paltosunun altında kayboldu. Giderlerken elbisenin sedyeden sarkan eteklerinin yere süründüğünü, kocasının eğilip topladığını gördük.

Öyle sessizdi ki salon, herkesin aklından aynı şeylerin geçtiğini düşündüm. Yetmiş yıl boyunca aynı kişiyi sevmek mümkünmüş, yetmiş yıl boyunca aynı kişi tarafından sevilmek mümkünmüş. Böylesine ömürlük bir aşk niye bizim başımıza da gelmedi? Bu çift yeryüzünün son âşıkları mıydı? Sevmek insanı beyhudelikten kurtarabilecek kadar güçlü bir duygu mudur?

Siyahlar giymiş, kır saçlı bir adam kalabalığa ölen yaşlı kadının adını bilen olup olmadığını sordu.

"Scarlett," dedi Eda.

Fısıltılar dolaştı salonda.

Scarlett..

Scarlett..

Birden hoparlörler gümbürdedi ve beni her duyduğumda ağlatan şarkı başladı. *Balada para mi muerte.* Salondakiler ölümü bütün sinir uçlarında hissettiler ve sevdiklerinin onları sıkı sıkı tutmasını arzuladılar.

Kır saçlı adam Eda'ya elini uzattı ve ikisi Scarlett ve onu yetmiş yıl boyunca seven kocası için dans etmeye başladılar. Onları başkaları izledi, birkaç saniye içinde herkes coştu. Bütün çiftler daha önce hiç yaşamadıkları duygularla dans ettiler. Ölüm canlılığı diye düşündüm ya da dünyanın son âşıklarına saygı duruşu.

Sabaha karşı eve dönerken Eda'ya "Scarlett'in kocasının adı neydi?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi.

"Ama Scarlett'inkini biliyorsun."

"Onu da bilmiyorum."

Şaşırdım, "bilmiyorsan niye Scarlett dedin?"

"Bizim için bi adı olsun istedim," dedi. "Yıllardır birlikte dans ettiğimiz pembeli yaşlı kadın aramızdan adsız geçmemiş olsun. Scarlett yakışmadı mı?"

Çok yakıştı diye düşündüm ve Eda'nın içi ne kadar da ince duygularla doluymuş.

Gün ışığıyla belli belirsiz aydınlanmış odama girdiğimde Umut'tan mail gelmişti.

Bir şenlik gibi karşılarlar ölümü diye yazmış.

Biz de bu gece bir ölüyü şenliklerle uğurladık.

Ad kaderi çağırır

Yaralı insan kendi gibi yaralı biriyle karşılaşınca hemen tanıyor. Umut'un acı familyasından olduğunu, onu Larry' nin yerinde gördüğüm gün anladım. Ertesi gün görmeyi beklemiyordum, şaşırdım. Türk olduğunu da acıyı nasıl tanıdıysam öyle anladım, *Montauk*'la ya da en Türk İngilizcesiyle ilgisi yok. Daha o gün, henüz Sophie hakkında hiçbir şey bilmiyorken Umut'un adının yanlış bir ad olduğunu düşündüm. Ad kaderi çağırır, oysa kader talimat almaz, ricalar yararsızdır. Eski Türkler insanın adıyla kaderi arasında bir ilişki olduğuna inanırlarken haksız değillerdi bence. Tanıdığım bütün Sevgiler sevgiyi aradılar, Özlemler yanıp durdu, Yiğitler, Mertler hayatın içinde ezilip gitti, Kahramanlar öldü ve Umutlar teselli edilemiyor.

Anneannemin adı ablama verilmiş. Ben doğunca anneannem bana da kendi adının verilmesini istemiş. Anne ablasına senin adını koyduk zaten. Olsun, ona da küçük Havva deriz. Nasıl bir kendi varlığını beğenmek idiyse anneanneminki, hatta beğenmekten de öte, kendini insanlar üstü, hatta âlemler üstü görmek idiyse, kendini Havva Ana'yla bir tutuyordu, sanki dünya onun soyu, sanırsın insanlık ondan geliyor.

Eda beni neşelendirmek istediğinde internette rastladığı ve içinde adım geçtiği için ezberlediği bir şiirin dizelerini okuyor.

"Sanem diye diye gebereceksin. İndin de mi buldun o ayali sen."

"Bağırmadan oku," diyorum.

İnadına, r'lere basa basa bağırıyor.

"Yine birrrrr dolap dönüyorrrr Sanem yüzünden. Sana yemin sana yemin sana omerrrrrtaaaa!"

Hiç de edalı nazlı olmayan Eda beni neşelendiriyor. Birlikte bağırıyoruz.

"Sana yemin sana yemin omerrrrtaaaa!"

Ama çok sürmüyor bu neşe, acılaşıyorum.

"Şu anda birileri Sanem diye diye geberiyor," diyorum.

"Hangisi?" diyor. "Abin mi, ablan mı?"

Muhtemelen üçü, annem de dahil, hatta doyumsuz, açgözlü yeğenlerim de dahil. Hepsi nankörlük cephesinde bir araya geldiklerinde Sanem diye diye geberiyorlardır, Allah belasını versin o Sanem'in, esir etti bizi eline.

O gün Larry'nin restoranının önünde otururken aklımda Umut'u şantiyeye götürmek yoktu, buz gibi bir bira içmek vardı.

"Bira içelim mi?" dedim.

"İçelim," dedi.

Bir kafeye filan gideceğimizi sandı. Ama şantiyeye götürdüm onu. Hemen her gün doldurduğum seyyar buzluktan iki kutu bira aldım, birini ona verdim, korkuluksuz balkona çıktık. Jakuzi manyağı çıplak kadınla sevgilisi yine kavgaya tutuştular, Umut adamın kadını boğacağını sandı.

Ona Amerika'ya niye geldiğini, birbirimize yaralarımız hakkında bir şey anlatmadan, sadece bugün varmış gibi yaşadığımız güzel günlerden sonra sordum.

"Eski istekleri unutmak için," dedi.

Eski istekler ne?

Yaşamalar.

Keşke Umut koymasalarmış adını, Ali koysalarmış, ne güzel addır Ali, Umut'a da çok yakışırmış.

16.

Onu sev

Eda Umut'un öleceğini bildiğini bilmiyordu, Umut'la Montauk'a gittiğimiz gün eve dönünce ben söyledim. Umut'un öleceğini bildiğini ben de bilmiyordum, Cathy' yi dans festivaline götürdüğümüz gece Umut söyledi, o zaman öğrendim.

O gece içimdeki her şey sallandı, bir daha da yerine oturmadı.

Cathy'yi La Fayette Caddesi'nde ağlarken bulduğum gün şantiyede Türk işçilerden biriyle bir Hırvat işçi birbirine girmişti. Bir gece önce aynı bardalarmış, Hırvat, İsmail'in yürüdüğü kıza yürümüş ya da tersi olmuş, kimin haklı olduğu belli değil. Önce sözlü bir dalaşma oldu aralarında, araya girdik, ortalık duruldu ama çok geçmeden bir gürültü koptu, Mustafa'nın bir seramik sanatçısına yaptırdığı seramikler devrildi, birkaçı kırıldı. İsmail'le Hırvat yumruk yumruğa dövüşmeye başladılar. Kavga korkuluksuz balkonda devam ederken moloz çuvallarından biri jakuzili çıplakların bahçesine düştü, çuval patladı, molozlar yere düşüp parçalandı, jakuzideki kadınla o sırada kelleşmiş çimleri sökmekle meşgul adam sıçrayan parçalardan yaralandılar. Yara denemezdi aslında, ufak tefek çizikler, ama çuval başlarına da düşebilirdi, ölebilirlerdi, şaka değil.

Hemen Mustafa'yı aradım ve kadınla adamın polis çağırmasını engellemek için aşağı koştum. Adam kâğıt havluyla ince ince kanayan yaralarını siliyordu, kadın çırılçıplak oluşuna aldırmadan bağırıp çağırıyordu. Ben gelince adam kadına bornoz gibi bir şey uzattı. Adamın kadına göre daha aklı başında biri olduğunu düşündüm ve polisi aramadan önce Mustafa'yı beklemelerini adamdan rica ettim.

Bittik diye düşünüyordum, Mustafa da bitti, ben de bittim, benim de sorumluluğum var bu şantiyede, ne güvenlik tedbiri ne bişey, kaçak işçi çalıştırıyoruz, burası Türkiye mi, yakarlar adamı, canına okurlar, Mustafa öyle birilerine rüşvet verip kurtulamaz, bu iki manyağın başlarına talih kuşu kondu, büyük para koparacaklar, çirkefliklerinden belli, gerekirse mahkemeye bile gider bunlar, yandık, gerçi benim malım mülküm yok, ben hapse girerim o kadar, Mustafa'nın başına fena patlar bu iş.

Aşağıya koşmuştum, Mustafa'yı bekleyelim, konuşup çözelim diye rica ediyordum, aklımdan olabilecek en kötü sonuçları geçiriyordum ama korkuyor değildim, elim ayağım titremiyordu, hatta garip bir şekilde memnundum bundan. İçimde belirsiz, karanlık bir günler silsilesi heyecanı belirmişti. İnşallah olayı sessizce kapatmayı kabul etmezler de mahkemelik oluruz, böylece ben de biterim, bir yerde bitmem gerek çünkü, bu hayatı sürüklemekten çok yoruldum, beni çok tutmazlar içerde, ama kesin sınır dışı edilirim, gidecek yer bulmalıyım, sefil olmanın yeni biçimlerini bulmalıyım, Mustafa'nın bitmesi umurumda değil, kimbilir ne dümenler çeviriyordur, böyle yaşıyorsan bir yerde tökezlemen kaçınılmaz Mustafa, hiç ağlama şimdi, ama kötü biri de denemez ki Mustafa'ya, hatta tam üçkâğıtçı bile değil, tamam, emeğe saygısı yok, tamam, paragöz, fırsatçı, karaktersiz biri, ama hayatı ciddiye alıyor, kendini ispat et-

meye çalışıyor, acıklı bir adam bu Mustafa, yazık, iyi de bana ne, niye Mustafa'nın iyiliğini düşünüyorum ki, önlem alsaydı, kaç kere uyardım, bak başımıza iş açılacak dedim, dinlemedi, cezasını çeksin şimdi.

Mustafa çok geçmeden geldi, şantiyeyi tatil etti hemen, işçileri gönderdi.

Bana "sen de git.. ben hallederim," dedi.

Hiç paniklemiş bir hali yoktu. O anda kadınla adamın polis çağırmakta hiç de gönüllü olmadıklarını fark ettim, Mustafa'nın bir bildiği var diye düşündüm, ondan bu kadar rahat.

Önümde bomboş bir yarım gün vardı. Yolda Umut'u aradım, birlikte bir şeyler yaparız, sinemaya gideriz mesela ya da bisiklet kiralarız. Ama telefonu kapalıydı, içime taş gibi bir şey oturdu, hep böyle olur diye düşündüm, istediğim zaman istediğim olmaz. Eve geldim, yine avludan odama girecektim, vazgeçtim, niye hemen umutsuzluğa kapılıyorum ki, belki işi vardır, belki şarjı bitmiştir, sahi ne işi var bu şehirde, niye geldi, ne yapıyor bütün gün, nereye gidiyor, aslında kim bu adam?

Hava çok güzeldi, pırıl pırıl bir güneş vardı. Ön kapıdan içeri girdim, yiyecek bir şeyler hazırlarım, sonra kitap okurum ya da okumam, hiçbir şey yapmam, öylece otururum, duvara bakarım. Mutfağa gittim. Bir baktım ki Eda'nın eli sargılı, kolu da askıda. Panikledim.

Ryuke'nin şef bıçağıyla domates doğrarken parmağını kesmiş, bayağı derin kesmiş ama ucu gitmiş. Hastanede dikmişler, kolunu da askıya almışlar.

"Beni La Fayette'e götürür müsün?" dedi.

"N'apacaksın La Fayette'te?"

Bir iş toplantısı varmış, ama doktor birkaç gün araba kullanmazsan iyi olur demiş. İtiraz ettim, ertele toplantını, bahçede oturalım ya da film izleyelim. Tabii ki dinlemedi. Benimki tekliyor diye onun arabasına bindik.

Eda benim araba kullanmamı beğenmiyor, hiç kimseninkini beğenmiyor. Başkaları kötü kullandığından değil, hiç kimse onun iç hızına yetişemediğinden. Epeyce ceza ödedikten sonra kurallara uymayı öğrendi, hız limitinin üstüne çıkmıyor ama altına da inmiyor. O hızla gelirken nasıl olup da kırmızı ışıkta, tam çizgide durabildiğini anlayamıyorum.

"Hiperaktif olmanın iyi tarafları da var, böyle şeyler tahrik ediyor insanı, gereksiz ustalıklar kazanıyorsun," diyor, gülüyor.

Allahtan çok trafik vardı o gün, dur kalk dur kalk ilerliyorduk, Eda ne bu kağnı gibi, bas biraz şuna diye ısrar etmedi. Yolda şantiyedeki olayı anlattım.

"Mustafa'ya nasıl bu kadar rahat olabiliyorsun dedim, karıştırma orasını dedi."

"Polis çağırmadıklarına göre kesin uyuşturucu vardı o iki manyağın evlerinde," dedi. "Kafaları da güzelmiştir, polis gelirse bulur, başları derde girer diye korkmuşlardır."

"Olabilir de Mustafa nerden biliyor?"

"Belki Mustafa getiriyordur."

"Yok artık.."

Neden olmasın der gibi baktı. Doğru, neden olmasın? Mustafa bu, kırk tezgâhta bez sahibi, bin sıçrayan çekirge, bir de başı derde girecek diye üzülüyorum onun için. O sırada aradı. İti an çomağı hazırla. Meseleyi halletmiş, işler yarın aynen devam edecekmiş, ama kırılan seramiklerin parasını Hırvat'la İsmail'in yevmiyesinden kesecekmiş, kovmadığına dua etsinlermiş.

İçimi garip bir heyecanla dolduran o belirsizlik beklentisi silindi. Yarın her şey yine aynı olacak yani, günlerin birbirinden farkı olmayacak. N'apalım.. Bastım gaza.

Eda durup dururken "yanılmışım, Tony hapiste değilmiş," dedi.

"Tony de kim?" dedim.

"Mutfaktaki masanın sahibi. Hani marihuana yetiştirdiği için yakalanmıştır, hapistedir diyordum ya.. değilmiş."

"Neredeymiş?"

"Seattle'da. Orada öğretmenlik yapan bi kadına âşık olmuş, evlenmiş."

"Şimdi geri mi istiyor masasını?"

"Hayır, geri istediği filan yok."

Hastanede karşılaşmışlar. Kaç sene oldu, beni tanımaz demiş ama adam tanımış, yanına gelmiş konuşmuşlar.

"Masanı gel al dedim. Evimde o kadar büyük bir masa için yer yok dedi. Paranı geri vereyim o zaman dedim, onu da istemedi."

"Ne işi varmış hastanede?"

"Arkadaşının oğlu kolunu kırmış, onu getirmiş."

"Hâlâ bodrumunda marihuana yetiştiriyor muymuş?" dedim, güldüm.

Garip garip baktı, şaşırdım.

"Dalga geçiyorum," dedim.

"Neler uyduruyoruz insanlar hakkında," dedi. "Tony'nin hapiste olduğundan o kadar emindim ki.."

"Seattle'dan niye dönmüş?"

"Karısı ölmüş. Karaciğer yetmezliğinden. Organ nakli için bi yıl beklemişler, ama sıra gelmemiş. Karısı hastalıktan öyle zayıflamış ki, alyansı düşmesin diye parmaklarını hep bitişik tutuyormuş. Tony'nin ona bakarken son düşündüğü şey alyansı düşmesin diye çok çaba harcadığı olmuş."

Şaşırdım, fazla buldum bu kadar bilgiyi.

"Ne zaman anlattı sana bunları?"

"Parmağım dikilirken yanımda durdu."

"Yanında mı durdu? Neden?"

"Bana destek olmak için."

Adama âşık mı oldun der gibi baktım. İnşallah olmuşsundur. Ol Eda, lütfen. Araş sende sabitfikir haline

geldi, aşkından Farsça öğrenmeye bile kalktın, dolabın tango ayakkabısından geçilmiyor, ama bir yararı olmuyor, görüyorsun, hayal kırıklığına uğramaktan usanmadın mı? Araş seni sevmeyecek, anla artık, sevse severdi bugüne kadar, belki de başkasını seviyordur. Sen de başkasını sev, sana yaptırdığı masayı geri almayan bu adamı sev, belli ki iyi bir adam bu Tony, iyi kalpli bir adam, hâlâ bir ölüyü seviyor olabilir, ama yaşamak istemese sana bunları anlatmazdı. Onu sev.

"Ne zaman görüşeceksiniz bi daha?" diye sordum.

Şaşırdı, "niye görüşelim ki.." dedi.

Doğru, niye görüşesiniz ki? Küçücük bir şefkatten, samimiyetten aşk çıkarmaya kalkıyorum, niye böyle şeyler yapıyorum? Adam acısını paylaşmak istemiş sadece. İnsanlar acılarını anlatmayı severler. Normal insanlar. Acılarını anlatmak normal insanlara hayatlarının hakiki olduğunu, boşuna yaşamadıklarını hissettirir.

Eda müşterisini aradı, trafik var, biraz gecikecek, özür diliyor.

Tony'nin hikâyesi anlatıldı bitti, koca bir aşk geçti gitti, alyans parmaktan düştü. Şimdi hayat herkes için devam ediyor, ölüler için bile.

No more no more no more no more

Cathy'yi, kırmızı ışıkta durduğumda gördüm. Kalabalıkta annesini kaybetmiş bir çocuk gibi korkuyla çevresine bakıyor ve ağlıyordu. Tamamen kaybolacak, bu insan denizinin içinde yok olup gidecek diye korktum.

"Ben iniyorum," dedim Eda'ya, "gerisini tek elinle kullanabilir misin? Zaten geldik sayılır."

Cathy öyle korkmuştu ve öyle içli ağlıyordu ki, açıklama yapacak vaktim yoktu, arabayı yolun ortasında bırakıp indim.

Cathy'yle yeni tanışmıştım, canlılığı ilk bakışta dik-

katimi çeken mavi gözleri hâlâ aklımdaydı. Tanıştığımız gün masa lambası almak için bitpazarına gidecektim, Umut da gelmek istedi.

Umut'la bir kere bitpazarına gitmiştik, aslında öyle bir niyetimiz yoktu, yürüdüğümüz yol bizi götürmüştü. Yerlerinden sürülmüş binlerce sahipsiz eşyayla dolu tezgâhları dolaşırken şişelere baktık, tuhaf aletlere, lambalara, antika fotoğraf makinelerine. Siyah süet kaplı, üstünde metal bir haç olan, okunmaktan yıpranmış bir İncil'i karıştırdık. İlk sayfasında J. Glowacky yazıyordu, Polonya asıllı olabilir diye konuştuk, Lehçe bir ada benziyor. J. Jaroslaw mı, Jazek mi, John mu? Niye erkek olduğunu düşünüyoruz? Belki de Julka, Jane, Joy, Jozefine. Bu İncil J. Glowacky'nin ölümünün ardından mı buraya düştü, yoksa kendi mi sattı? Neden sattı? İnanacak bir tanrısı mı kalmadı artık, tanrısı mı onu unuttu? Eşyanın yolu buraya nasıl düşer?

Umut "Hiç eşyanı sattığın oldu mu?" dedi.

"Çoook," dedim. "Eski telefonlarımı sattım, çizmelerimi sattım, üniversitedeyken ders notlarımla kitaplarımı sattım."

O hiçbir şeyini satmamış. Benim gibi olsaydın diye düşündüm, yersiz yurtsuz köksüz, eşyanı satmayı öğrenirdin.

Üstü nakışlı eski bir ustura satın aldı, kırmızı kutusunun üstünde Diamond Edge yazıyordu, kutusu usturadan daha güzeldi, gerçekten elmas kenarlı olup olmadığını merak ettim, inceledim ama anlamadım.

Cathy'yle tanıştığım gün bitpazarına gidemedik. Trendeyken Umut aradı, Cathy'nin sabah çıktığını, hâlâ dönmediğini, telefonu kapalı olduğu için kızına haber veremediğini söyledi. O gelmeden çıkmak istemiyordu. "Sen gelebilir misin?" dedi. Gittim. Polisi mi arayalım ne

yapalım derken Cathy elinde boş bir bez torbayla çıkageldi.

Cathy neredeydin? Bagel almaya gittim. Nereye? Queens'e. Karşı köşede bagel satan bi adam varken neden ta Queens'e gittin? Çünkü Hirsch'in dükkânı orada. Hirsch kim? Bagel'cı. Bagel'ları Hirsch'ten alman şart mıydı? Evet. 1925'ten beri dünyanın en güzel bagel'larını Hirsch yapıyor. Peki bagel'lar nerde? Yok. Niye yok? Hirsch'i bulamadım, dükkânını yıkmışlar. Ne zaman?

Cevap yerine kırpışan masmavi gözler, o gözlere dolmak üzere olan derin bir kaygı.

Cathy durumunu biliyor. Bazen biliyor, her zaman değil. Bildiğinde de hali çok acıklı oluyor, neyse ki bildiğini çabuk unutuyor.

Umut "kimse bu Hirsch.. galiba onun hâlâ yaşadığını sanıyor," dedi.

Cathy bagel'ları çoktan unutmuştu.

Bana "gözlerinin çok güzel olduğunu biliyor musun?" dedi.

"Teşekkür ederim," dedim, "ama senin gözlerin daha güzel."

Kırpıştırdı gözlerini, genç kız gibi gülümsedi.

O gün Cathy'nin kayboluşuna ilk kez tanık olmuştum, bu ikinciydi. Arabadan inip yanına gittim. Korkutmaktan çekinerek omzuna dokundum.

"Cathy? Beni tanıdın mı?"

Gülümsedi. Belki de henüz unutmadığı adını benden duyduğu için sevindi. Elimi tuttu, eve varıncaya kadar bırakmadı. Bir sürü şey anlattı yolda, ormanda çadır kurmak için doğru yer seçmekten, çakmaksız ateş yakmayı bilmek gerektiğinden, metro kartlarından, ananaslar, lunaparklar, Plymouth marka arabalar, dişler, öğretmenlik ve istiridyelerden söz etti.

Eve gittik. Umut, Cathy'yi görünce çok rahatladı.

"Havuz La Fayette Caddesi'nde değil ki," dedi. "Oraya niye gittin?"

Elinden tutup pencereye götürdü, tuğla cepheli alçak binaların arasından görünen yeşil alanı işaret etti.

"Bak? Senin gittiğin havuz şu ağaçların arasında."

Ama Cathy gösterdiği yere bakmıyordu. *Hello darkness my old friend* diye şarkı söylüyordu. Elinde yaz festivalinin broşürü vardı.

"Bu akşam beni dansa götürecektin," dedi, "söz verdin."

Umut şaşırdı. "Ne zaman söz verdim?"

"Ödevlerini bitirdin mi? Önce ödevlerini bitir, yoksa gidemeyiz."

Odasına koştu. Etekleri uçuşan, mavi bir elbise giyip geldi, renkli boncuklar takmış, dudaklarını sedefli bir pembeye boyamış.

"Ben hazırım," dedi.

Sonra kızgın bir yüzle beni süzdü.

"Niye elbise giymedin? Dansa gideceğimizi bilmiyor muydun?"

"Ona söylemeyi unuttum," dedi Umut.

Hemen affetti.

Ayakkabıları çok eskiydi, topukları eğrilmişti, aşınmıştı, bunlarla nasıl dans edecek diye düşündüm, ama bunlarla dans etmedi, açık alanda güzel bir gece geçirmek için toplanmış yığınla insanı görür görmez çıkarıp Umut'un eline tutuşturdu ve parkta boş salıncak görmüş çocuk gibi koşarak aralarına daldı.

Biz birbirimizi duyabileceğimiz ama Cathy'yi de görebileceğimiz bir mesafede yere oturduk. Cathy'nin elbisesi o kadar mavi ve dans eden hali o kadar acıklıydı ki gözden kaçırmamız mümkün değildi.

Umut bir yerlerden votka, gazoz ve iki plastik bar-

dak alıp geldiğinde şaşılacak bir enerjiyle dans eden Cathy'ye bakıyordum ve beyninin yakıt gibi olduğunu düşünüyordum. Beyni eridikçe bedenine enerji veriyor, onu coşturuyor, kollardan kollara sürüklüyor. Oysa benim beynim kemik gibi, taş gibi, tunç gibi, erimiyor, ufalanmıyor, hiçbir şey uçup gitmiyor, katılaşıyor, ağırlaşıyor, beni dünyanın dibine çekiyor.

Umut, Cathy'nin bu kayboluşlarının ve unutmalarının sonunun nereye varacağını merak ettiğini söyledi.

"Durumu ne kızının umurunda ne oğlunun. Alzheimer bedenini de bitiriyor. Yemek ye demezsem bişey yemiyor, bazen ye demem de yetmiyor, kolundan tutup masaya oturtuyorum, önüne yemeğini koyuyorum."

İlaçlarından söz etti. Her akşam ilaçlarını sayıyormuş, eksik varsa içiriyormuş. Uslu uslu içiyormuş Allahtan. Cathy'nin sorumluluğunu almaya mecbur olmadığını biliyormuş ama onunla ilgilenince kendini iyi hissediyormuş.

"Bi gün tamamen kaybolacak," dedi. "Bi köşede ölüp gitmeden bulunursa adını bile hatırlamıyor olacak. Cathy kim olacak o zaman?"

"Yaşayan bi Jane Doe," dedim.

Mavi elbise kalabalığa dalıp çıkıyordu, döndükçe etekleri açılıyordu, kollar Cathy'yi havaya kaldırıyor, uçuruyor, yere konduruyordu, Cathy'nin mutluluktan yüzü ışıldıyordu.

Birden "sana Sophie'yi anlatmak istiyorum," dedi.

Sophie mi?

Yüzünde öyle garip bir şey vardı ki, Sophie'yi sarsıcı bir aşkın Sophie'si sandım. Yedek organ, yedek aşk. Sophie geldi, işimiz bitti, teşekkürler. Anlatma, bir tek şunu söyle, yeni bir aşkın Sophie'si mi bu, unutulmayan bir aşkın Sophie'si mi? İkisi çok farklı, yeni Sophie yetemedim demek, eski Sophie yerini tutamadım. Hangisi daha

kötü bilmiyorum, gerçi sonuç teşekkürler olduysa ne fark eder? Ama Umut bir kadından değil, genler, DNA sarmalları, nükleik asitler gibi tuhaf şeylerden söz etti.

"Anlamadım," dedim, "ne yinelemesi?"

"CAG yinelenmesi. 36'nın altında olması lazım, benimki 41."

"Yani?"

"Yani ölüyorum."

O an sadece yeryüzünün bana yörüngesinden çıkıyor, boşlukta sallanıyor gibi geldiğini hatırlıyorum. Bir de o sırada duyduğum şarkıyı.

Hit the road Jack and don't you come back
No more no more no more no more.

Dans edenler daire olmuşlar, Cathy'yi ortalarına almışlar, şarkı söylüyorlar ve her *no more*'da ellerini çırpıyorlardı, *no more*'ları gökyüzüne yükseliyordu. Benim beynim kemik kesilmişti, kemiklerimin içinden geçen çelik ip zangır zangır titriyordu.

Umut "insan kaderini bileceğine keşke hemen ölse," dedi.

Nasıl yorumlayabilirim ki bunu, kim yorumlayabilir? Kaderimi bilsem de bilmesem de hemen ölmek istiyorum, şu anda, şu saniyede, *no more* hayat, *no more*, artık yeter.

Susuyorduk, başım dönüyordu, dünya yanlış yöne dönüyordu, içimdeki her şey katılaşıp dibe çöküyordu. Umut hüzünlü diyemeyeceğim, kederli ya da acıklı da diyemeyeceğim, neyle dolu olduğunu çözemediğim bir gülümsemeyle Cathy'ye bakıyordu.

Sanki dünya yörüngesinde doğru yönde dönüyor,
sanki ölüm yok,
sanki hayat sonsuz bir pınar.

Yalan dünya, her şey bomboş, hancı sarhoş, yolcu sarhoş sanki.

Umut'un gözlerinde dünyanın döndüğünü ve ikimizden başka herkesin bu kaynakta yüzdüğünü görüyordum.

Müzik bitti, şarkılar bitti, dans edenler yavaş yavaş dağıldılar. Cathy ter içindeydi, nefes nefese kalmıştı ama çok mutluydu, yetmiş küsur değil yirmi küsur yaşındaydı. Gece baştan başlasa, az önceki iki buçuk saati aynı coşkuyla yaşayabilirdi.

Ayakkabılarını giydi. Metroya yürüdük. Ters yönlere gidiyorduk, onlar kırmızı hatta binecekler, ben maviye. Merdivenlerde ayrıldık. Önce onların treni geldi, karşı perondan binip gitmelerini izledim, az sonra benimki geldi, bindim. İneceğim durağı kaçırdım, son durağa kadar gittim, geri döndüm, tekrar başa kadar gittim, saatlerce bir uçtan bir uca gittim geldim. Trene sarhoşlar bindi, indi, gürültücü gençler, gece işçileri, yorgunlar, bezginler, mutlular, mutsuzlar, ezmişler, ezilmişler bindi, indi. Dünyanın bütün insanları bindi indi.

Eve vardığımda Eda'nın merdivenlerde oturduğunu gördüm, sargılı elini havaya kaldırmış şarap içiyordu. Yanına oturdum.

"Çok acıyor mu?" dedim.

"Zonkluyor," dedi.

"Çok kızdın mı bana?"

"Kızmıştım, ama önümden geçip gittiğini görünce bişey olduğunu anladım."

"Geçip gittim mi?"

"Üç kere. Üçünde de arkandan seslendim, duymadın. N'oldu?"

"Hiç.. hiçbir şey olmadı."

Böyle zamanlarda üstelemiyor, bazı acıların dile gelemediğini biliyor.

Saçlar, sakallar, tırnaklar

Uyuz Amerikalı ortaklar taş koymadı, Mustafa bira fabrikası işini aldı, çalışmaya başladık. Ama şantiyede huzur yok, sürekli ustalarla kavga ediyorum çünkü, her şeye itiraz ediyorum, işlerini beğenmiyorum, gelen malzemelerde kusur buluyorum, geri gönderiyorum. Her gün bir alet kayboluyor, bir terslik çıkıyor, iş geciktikçe gecikiyor.

Günüm günüme uymaz oldu. Bazen elimde büyük bir kahveyle geliyorum, bütün gün bitmeyen bir neşeyle çalışıyorum, herkesi takdir ediyorum, göklere çıkarıyorum, yetkim olmadığı halde bonus sözü veriyorum. Bazen de beklenmedik bir sorunu çözmem gerekirken çıkıp gidiyorum. Yokluğumda işten kaytaracaklarını biliyorum, kaytarsınlar diye gidiyorum.

Yakınlarda derme çatma bir kafe var. Kahvesi berbat, yemekleri berbat, her şeyi berbat. Oraya gidiyorum, berbat bir kahve alıp ağır işlerde çalışmaktan mahvolmuş, yemekten, içmekten ve kadınlarla yatmaktan başka bir şey düşünmeyen adamların arasında oturuyorum. Boşluğa gülümsüyorum. Adamlar bana yaklaşmaları için cesaret verdiğimi sanıyorlar, istekle hareketleniyorlar, içlerinden biri, kendine en çok güveneni elinde birayla sallanarak gelirken kalkıp gidiyorum. Arkamdan küfrettiğini veya kaba saba şakalar yaptığını duyuyorum.

Bazı günler yolunda gidiyor her şey.

Ama bir an geliyor, birden nefesim kesiliyor. Çatıya çıkıyorum, yere bakıyorum, çamur ve malzeme yığınları dolu. Bina yüksek değil, ayağım kaysa bir yerim kırılır en fazla. Buz gibi havayı içime çekerek çevreyi izliyorum. Soğuk hava ciğerlerime iniyor. Arabalara, kızağa çekilmiş yatlara, bisikletle geçenlere bakıyorum. Durduğum yerden metro durağı görülüyor, tren bekleyen insanları sayıyorum. Kadınları ve erkekleri ve çocukları ayrı ayrı sayı-

yorum. Eldivenlileri, eldivensizleri, berelileri, beresizleri, valizlileri, valizsizleri. Hayatımı düşünüyorum. Kemiklerimden geçen çelik telin titreyişini hissediyorum.

İnce bir yağmur yağıyor oluyor bu sırada, bazen kar atıştırıyor. Tekrar işe döndüğümde ellerim ayaklarım donmuş, dudaklarım çatlamış oluyor.

Çalışamıyorum, kendimi işe veremiyorum.

Mustafa her gün öfkeden kıpkırmızı.

"Sen beni batıracak mısın?" diyor. "Niyetin bu mu? İşler yürümüyor, malzemeler çalınıyor, aletler kayboluyor, işçiler bonus diye kapıma dayanıyor. Ne yapmaya çalışıyorsun sen Sanem?"

Acı acı bakıyorum.

"Kov beni.." diyorum, "istemiyorsan koy kapıya."

Cesaret edemiyor.

"Neyin var senin?" demekle yetiniyor.

Kenarları kalemle çizilmiş gibi düzgün sakallarına dokunuyorum.

"Sana yakışmıyor," diyorum, "kes bence."

Yakıştığından öyle emin ki delirdiğimden kuşku duymuyor.

Sakalın bir tek Umut'a yakıştığını düşünüyorum, dağınık ve asi teller kirpiklerini daha da çoğaltıyor, gözlerini durgun göllere benzetiyor, tek tük beyazlar benim saçlarıma olduğu gibi onun sakallarına da kararmış demir rengi veriyor. Onu kaybedeceğim korkusunu artırıyor bir yandan.

Babam öldüğünde sakallıydı. Devlet memuruydu, sakal bırakamazdı, zaten istemezdi de. Hastalığı nüksettiğinde kendinde tıraş olacak gücü bulamazdı. Ablam hayatı boyunca Nadir Abi hariç her konuda n'apayım elimden gelmiyor rolünü çok iyi oynadığı için annem ya da ben tıraş ederdik babamı. Sıcak nefesinde çürüyen

akciğerlerinin kokusu, su dolu tasın yüzeyinde kısa kıllarla karışmış, iğrenç beyaz bir köpük, bir de bu tası yıkaması var, dağlar gibi bulaşık yıkasam daha iyi.

Babamın sabahları evden çıkıp işe giden hali çok acıklıydı. Her gün giyilmekten arkası parlamış koyu renkli takım elbisesinin içinde, alacakaranlıkta su birikintilerine basmamak için yavaş yavaş yürüyen iki büklüm bir gölge. Bu yüzden babama ilişkin duygularım hep karışık oldu, bir sevdim bir sevmedim, bir acıdım bir acımadım.

Sık sık hastaneye yatıyordu, bir hafta on gün kalıyordu, sonra eve dönüyordu, yine sessiz, sinirli, bakışlarında yine çaresiz öfke kıvılcımlarıyla. Orta ikideyken İstanbul'da bir hastaneye yattı. Yedek organı refakatçi göndermeye karar verdiler.

Okulum n'olacak?

Okulun babanın sağlığından kıymetli mi?

Ey masallarda kırk gün kırk gece yapılan düğünlerle mutlu sona eren hayat, niye bana bir kerecik gülmüyorsun?

Hastanede geçen kırk günde babamın saçları, sakalları, tırnakları uzadı. Ziyarete geldiğinde annemin ağzından çıkan ilk söz "niye babanın sakallarını kesmedin?" oldu. Bu sakal denen şeyin Allah belasını versin. Allah bütün saçların, sakalların, tırnakların belasını versin. Niye uzar bu saçlar sakallar tırnaklar? Hele o tırnaklar. Akciğerleri çürüyen bir adamın çizgi çizgi, hatır hatır, sapsarı ayak tırnaklarını kesmek iğrenç bir iştir, baban bile olsa, kesilmez zaten, çatır çatır kırılır o tırnaklar, kıymıkları yüzüne sıçrar. Abim köse bu arada.

Yıllar sonra annem "baban ağırlaştı, çabuk gel," diye aradığında İstanbul'da yine şahane bir sahte CV ile girdiğim bir mimarlık bürosunda çalışıyordum ve babamın emekli maaşının yetmediği eve para gönderiyordum.

İstanbul'da tek başıma yaşamaya başladığımdan beri bizim ev demediğim eve gitmek için ilk otobüse bindim. İndiğim anda niye bu kadar acele ettiğimi sordum kendime, babamı ölmeden önce görmek istemiyorum ki. Ölü baba daha iyi bir babadır ve ölmek affedilmenin pek de kesin olmayan bir yoludur. Seni bazen affediyorum baba, bazen de affetmiyorum, hatta çoğu zaman affetmiyorum, sana karşı kendim ölene kadar sürecek bir yargılama içindeyim.

Otobüs saatini bekleyen yolcularla dolu küçük bir esnaf lokantasına girdim. Tezgâhta kuru fasulye, nohut, tas kebabı, kızartma ve pilav vardı. Pis bir masaya oturdum. Kuru pilav istedim. Bu kasabada herkes herkesi tanıyordu, ama lokantacı beni tanımıyordu, oralı değilim, kırk yılda bir geliyordum, nasıl tanısın? İçeridekiler kim bu yanında erkek olmadan bu lokantaya gelen kız bakışlarıyla baktılar bana. Yolluysa bilelim bakışlarıyla da bakacaklardı ama öyle bakamadılar. Üstümde ye kürküm vardı çünkü, İstanbul için hiç ama bu kasaba için mühim biri galiba olan havalı pardösüm ve taklit deri çantam. Zaman geçsin diye yavaş yavaş yediğim kuru pilavdan sonra, çay ikramımız bayan. Olur içerim. Bu çayı içerim. Sonra plaja giderim, bomboş kumsalda yürürüm, ardından bir çay da plaj yolundaki pastanede içerim. Ne yaparsam yapayım gecikebildiğim süre iki saat.

Odaya girdiğimde önce sakallarını gördüm babamın, beyazlığını kaybetmiş, bir tutam zayıf tel çenesine bağlanmış tülbendin altından göğsüne uzanıyordu. Ben yoldayken ölmüş zaten, otobüsten inmeme beş kala, boşuna oyalanmışım, olsun, bu ev ne kadar az o kadar iyi.

Babamın başında dövünerek ağlamaktan sıkıldıkları için susmuş, yeni biri gelene kadar günlük hayatın doğal anlarına dönmüş oturan bizimkilere, bizimkilerin yeni

ahbaplarına, kadınlar ayrı erkekler ayrı oturan kalabalığa tepeden bir bakışla baktım.

"Niye tıraş etmediniz?" dedim.

Sesimin gürlediğini fark ettim, korkuyla katılaştım.

Ama annemin yüzünde ilk kez bana hesap vermek zorunda kalan bir ifade gördüm, unutulmaz bir an.

"Okutturduk kızım," dedi, "toprağa sakalıyla verilirse daha büyük sevapmış."

Annemin sesinin ilk pamuklaştığı gün buydu.

Ölü babamı öpmeyi kabul etmedim.

Sakalından sandılar.

Değil.

Öpmeyi istemedim.

Tabii ki anneannem unutmadı bunu.

"Babasının naaşını son bi kere öpmeden gömdüren evlat."

Son hiçten büyüktür anneanne, babam beni hiç öpmedi.

Ablam kendi boyadığı o efsane saçlarını yaşlanınca kısa kestirdi. Tam mesaiyle çalıştığı Nadir Abi mesleğinde uzun saçlar ayağına dolanıyor olmalı. Gülsün'ün gür, parlak, muhteşem saçlarında kızılımsı bir ışıltı var, Deniz'in de vardı.

Saçlarıyla oynamak kadınlara mahsus değil. Mustafa da saçlarıyla oynuyor, sürekli bir şekil yapıyor saçlarına. Bir keresinde iş için Boston'a gittik. Ben, Mustafa ve Mustafa'nın şekilli saçları. Boston'un sayılı zengin yabancılarından olan Türk kankası eski bir bina almış, kindelgarten yapmak istiyormuş. Kindelgarten değil Mustafa, kindergarten. Mustafa bu işi alırsa gerisi gelecek, zengin kankada işi bitmez, adamın koskoca fabrikası var. Boston'da on gün kaldık, kankası onu görmeye otele gelecek olursa mahcup olmasın diye beş yıldızlı bir otelde,

normalde itibarı için şart olmadıkça üçten yukarı çıkmaz. İlk altı gün Türk kankayla yüz yüze görüşmek çabasıyla geçti, sonraki üç gün yardımcılarının yardımcılarıyla görüştük, ikide bir otele dönüp teklifimizi yeniledik, son gün teklifimize teşekkür edildi, döndük. Mustafa yolda hiç konuşmadı, müthiş bozuk.

Döndüğümde Umut'u sakallı buldum.

"Çok yakışmış," dedim.

O gün Carol, Stefan ve Yaşiko'yla tanıştım. Carol cin gibi, dünya tatlısı bir kadın. Queens'te yan yana evlerde doğdukları yetmiş küsur yıllık arkadaşını birkaç gün kendi evinde misafir etmek istiyormuş. Cathy'yi aldı götürdü. Sonra Stefan bizi dışarıda yemeğe çağırdı. Bir İtalyan lokantasına gittik. Stefan'ı sevdim, karakter sahibi bir adama benziyor. Yaşiko'yu sevmedim, zoraki geldiği her halinden belli, birkaç çatal salata yedi sadece ve çok sıkıldı, patladı sıkıntıdan, sürekli telefonuyla meşgul oldu, sürekli selfi çekti.

Tuvalete gittik beraber. Aynada kendine bakıyordu, kendine bakmaya doyamıyordu.

"Sıkılıyorsan niye gitmiyorsun?" dedim. "Bizimle oturmak zorunda değilsin."

Stefan'la kısa bir tartışma yaşadılar.

Stefan "gitmek istiyorsan git," dedi.

Yaşiko pahalı çantası, uzun bacakları ve sinirli yüzüyle çekip gitti. Stefan'ın neşesi yerine geldi, tekrar keyifle konuşmaya başladık. Bir ara Stefan'la masada yalnız kaldık. Umut'u sordum. Sözü hiç dolandırmadı, "pek umut yok," dedi.

Umut İstanbul'a döndükten sonra bir sabah Eda ellerime baktı.

"Ellerinin ne suçu var da bu hale getirdin?" dedi.

Ellerime baktım parça parça çatlamış, tırnaklarım

kırılmış, diplerine pislik dolmuş, Umut gittiğinden beri kendime hiç bakmıyorum.

Maniküre gittim. Manikürcü kız çok sessizdi, haset dolu soğuk gözleri vardı. Tango House'un herkesin birine hediye aldığı yılbaşı partilerinden birinde San Franciscolu tangocu bir kadın bana bir yüzük almıştı, ucuz ama güzel bir yüzüktü, üstünde hiyeroglife benzeyen bir desen vardı. Manikür için yüzüğümü çıkardım, kızın iş tezgâhına koydum, gözünün önüne. Tırnaklarımın işi bitti. Parasını ödeyip çıktım. Yüzüğümü bilerek orada bıraktım. Akşam tekrar manikür salonuna gittim. Yüzüğümü unuttuğumu söyledim.

Kız "görmedim," dedi.

Buz gibi gözleri kırpıştı.

İncecik gülümsedim.

Umut gittiğinden beri insanları kötü şeylere itiyorum, tembelliğe, hırsızlığa, dedikoduya, kötü niyetlere. İnsanların kötü şeylere meyilli olmalarına şaşmıyorum, insan özündeki kötülüğü çabayla azaltabiliyor ancak, ama bu kadar kolay kapılmalarına şaşıyorum. Manikürcü kızı bilerek hırsızlığa iten, berbat kafedeki berbat adamları bana asılmaya iten, şantiyedekileri tembelliğe iten kendime de şaşıyorum, niye yapıyorum ki bunları?

Eve döndüğümde Eda'ya "saçlarımı keser misin?" dedim.

Ne zaman "saçlarım fazla uzadı," desem, Eda "gene dümdüz kestireceksen boşuna para verme, ben keserim," der.

Keser, kısaltır daha doğrusu, çok değil, üç dört parmak, gevşek bir topuz yapmamı engellemeyecek kadar.

Ama bu kez "bırak uzasın biraz," dedi. "Kısacık kestirdin zaten.. bu haliyle ne toplanıyor ne bi şekle giriyor."

"Saçlarıma dayanamıyorum, hayatıma dayanamıyorum," dedim.

Eda makas almaya gitti.

Umut yok, gitti. Sırlarım ve utancım içimde delice büyüyor, içime sığmıyor artık, içim patlayacak diye korkuyorum, kendim için değil, Gülsün için korkuyorum, patlarsa her şey paramparça olacak, en çok da Gülsün.

Bir gül bir güldür Gülsün ve sen kim olduğunu bilmiyorsun.

Umut'un yakında İstanbul'a döneceğini biliyordum, ama tarihini bilmiyordum.

Stefan'dan öğrendim.

Larry'ye gittim.

Bana bir votka ver Larry. Şu Ruslardan aldığın, daha ilk kadehte yere seren, kırmızı etiketli votkayı şişesiyle ver.

Ama Larry yoktu. Enid rehabilitasyon merkezine gittiğini söyledi, Lily'yi yatıracakmış.

Kızından vazgeçmemiş diye düşündüm, sevindim.

Larry'nin yokluğunda votka içmek istemedim, çıktım.

Yürürken gözüme bir kuaför salonu ilişti, içeri girdim, saçlarımı kestirdim, öyle üç dört parmak değil, gevşek bir topuz olmayacak kadar kısa, kıpkısa.

Kuaför saçlarımı keserken ağlıyordum, kadınla aynada göz göze geldik.

"Saçlar ayrılığa dayanamaz," dedi.

Umut'a gittim.

Cathy evde yoktu artık. Umut yalnız kalıyordu.

Cathy'nin salonu loştu, tek bir abajur yanıyordu.

Umut "saçlarını kestirmişsin," dedi.

"Gidiyormuşsun," dedim.

Saçlar ayrılığa dayanamaz.

18.

Sonsuz ev

Stefan'la Yaşiko ayrılmışlar. Yaşiko bu ilişkinin artık çok sıkıcı bir hale geldiğini söyleyerek Stefan'ı terk etmiş, iki hafta sonra, başka biriyle çıkmaya başladığını romantik fotoğraflar ve videolar eşliğinde Instagram hesabından duyurmuş.

Moma'da bir kafede oturuyoruz. Kafe nerdeyse boş, içeride doğru dürüst turist bile yok. Ama caddeler çok kalabalık. Kışın ortasında birden parlayan güneş herkesi sokağa dökmüş. Votkalı kokteyl içiyorum ve Stefan'a Yaşiko'yla ayrılmalarına üzüldüğümü söylüyorum. Aslında ne üzülüyorum ne seviniyorum, ikisini de bir şey hissedecek kadar tanımıyorum. Stefan'ı, Umut ona değer verdiği için önemsiyorum sadece.

Stefan "üzülecek bişey yok," diyor. "Aksine, beni terk ettiği iyi oldu. İnsanın birlikte yaşadığı kadınla konuşacak konu bulamamaya katlanabilmesi çok zor."

Şaşırıyorum buna. Stefan katlanamadığı bir durumu zorla sürdürecek kadar zayıf birine benzemiyor çünkü, çoktan bitirmesi gerekirdi.

Neden Yaşiko'nun onu terk etmesini beklediğini merak ediyorum, ama kendimi bunu sorabilecek kadar yakın hissetmiyorum. Stefan aklımdan geçeni okumuş gibi bakıyor.

"Terk eden ben olsaydım fazla gürültü çıkarırdı," diyor. "Modellerin dünyasında terk edilen olmanın bi bedeli var."

Bunu nasıl yorumlayacağımı bilemiyorum, iyi mi kötü mü? Bir yanıyla nazik bir düşünce gibi görünüyor, ama bir yanıyla da acımasızca buluyorum. Gerçek ne? Stefan Yaşiko'nun çıkaracağı gürültüden mi çekindi yoksa gerçekten de kızın bedel ödemesini mi istemedi?

"Anlayamıyorum.." diyorum.

İncecik gülüyor, "neden bi modelle çıktığımı mı?" diyor.

Aklımdan geçen bu değil, ama bozmuyorum.

"Anlatmak zorunda değilsin," diyorum.

Aslında anlatsın istiyorum. Göz alıcı güzelliği sayılmazsa Yaşiko o kadar sıkıcı ve boş bir kadındı ki, tanıştığımız gece Stefan'ın böyle bir kadınla birlikte olmasına bir anlam verememiştim. Stefan için hem güzel hem sıkıcı olmayan, zeki bir kadın bulmak zor olmasa gerek. Prestijli bir kliniğin başında, önemli bir biliminsanı, ekonomik durumunun gayet yerinde olduğu her halinden belli, üstelik eli yüzü düzgün hatta bayağı yakışıklı bir adam, pek çok kadın onun gibi bir adam için ölür.

Stefan dümdüz bir sesle bir modelle birlikte olmanın artıları olduğunu söylüyor.

"Bi ödül daha almak gibi.." diyor, "konuşuluyorsun."

Ne? Gözümde birden yerle bir oluyor, dağ gibi Stefan bu muymuş?

Konuşulmaya ihtiyacın mı var diye sormak istiyorum, bu kadar sığ bir adam mısın gerçekten? Umut'un böyle birine minnet veya hayranlık nedeniyle değer vermiş olabileceği kuşkusu içimi burkuyor, Stefan'la aralarında çok daha anlamlı bir bağ olduğundan emindim.

"Yara bandı gibi düşün, ölümsüzlük iksiri gibi değil," diyor. "Büyütülecek bişey yok. İlişkiler yarayı kapatmaya

yarıyor sadece, başkalarının görmesini önlüyor, o kadar. Ruh ikizi denen şey insanların ilişkilere inanmak için uydurdukları yalanlardan biri, öyle bişey yok, hiçbir ruhun eşi yok."

O anda Stefan'ın yüzünün tarifsiz bir acıyla kaplanmış olduğunu görüyorum ve bunun sığlık değil derin bir yalnızlık olduğunu anlıyorum. Yalnızlık onu da başka biri yapıyor, bir şekilde konuşularak varlığını hissetmek isteyen bir Stefan bu, üzdün şimdi. Ama yalnızlığını bana gösterecek kadar içten olmasına da şaşırıyorum, aramızda bu yakınlığın doğmasının nedeni Umut mu?

Ne diyeceğimi bilemiyorum, mutluluk hakkında inanmadığım ve söyler söylemez utandığım şeyler söylüyorum, umarım bir gün mutluluğu bulursun gibi fazla basit, hatta aptalca sözler.

"Mutluluk hakkında bi fikrim yok," diyor. "Hatta mutluluk diye bişey var mı, ondan da emin değilim. Bence mutluluk bi varsayım. İnsan sadece mutsuzluğu biliyor, bunun bi karşıtının olması gerektiğini düşünüyor, o yüzden inanıyor mutluluğun varlığına."

Mutlu olmam gerektiğini düşündüğüm nadir anlarda bile içimde bir yerin kuvvetle ağrıdığını hatırlıyorum ve Stefan'a hak veriyorum.

Umut'la her seviştiğimde ağladım. Mutluluk gözyaşları değildi, yaşadığım ânın içinden gelen bir şey ağlatıyordu beni. İnsan ölümlü olduğunu bildiği gibi, mutluluğun da var olmadığını biliyor.

Kuaför kadının "saçlar ayrılığa dayanamaz," dediği gün, Umut'u görmeye gittiğimde Cathy'nin sıcak ve zevkli salonu gözüme olduğundan daha küçük ve bunaltıcı görünmüştü. Nefti yeşil kadife kanepe şekilsiz bir kütle olmuş, duvar piyanosu o kadar harap ki yığıldı yı-

ğılacak, duvardaki yağlıboya portesinde Cathy ağlamak üzereymiş gibi görünüyor.

Duyguların uzamı değiştirebilme gücü var diye düşündüm o an, keder nesneleri bile karartabiliyor.

O gece birlikte geçirdiğimiz tüm gecelerden daha güzel bir gece yaşamak istedik, ama hepsinden daha hazin oldu, kelimelerimizin tenimize battığı, kederden boğulduğumuz bir gece. Umut Tanpınar'dan söz etti, *Huzur*'da saadetin insan ruhunun en az tahammül edebildiği şey olduğunu yazdığından.

Bunu sıkılarak ve pek de anlamadan okuduğunda on yedi yaşındaymış. Çok saçma olduğunu düşünmüş, insan mutluluğa niye tahammül edemesin? Anne babası mutluluklarını bir gün bile yük olarak görmemişler. Ama Sophie'den sonra, insanın mutluluğu kaybetmekten korktuğunu, aynı Tanpınar'ın dediği gibi bu korkuyla yaşayamadığı için yük gibi taşıdığını ve bir gün bir köşeye bırakıp kaçmak istediğini anlamış.

"Birbirimize hiç söylemedik, ama üçümüz de abim, babam ve ben, hem annemin bir an önce ölmesini istiyorduk hem de bunu istemek bize korkunç bi acı veriyordu," dedi. "Sık sık keşke hiç mutlu olmasaydık diyordum, hâlâ diyorum, keşke hiç mutlu olmasaydık. Bu kadar acı çekmezdim o zaman."

Umut'un yüzüne çöken acıya dokunurken babamın öldüğünü öğrenmeyi bekleyerek uyandığım sabahları, evin havasına sinen kasvetten kaçmak için duyduğum çaresiz isteği ve kaçabildiğim yerin ancak Deniz'in yanı olduğunu hatırladım. Umut'a o an Deniz'i anlatmak için şiddetli bir istek duydum. İnsan her şeyi anlatabiliyor, korkularını, sırlarını, en bağışlanmaz günahlarını. Ama yok oluncaya kadar ezilmişliğin verdiği utanç anlatılamıyor, benlik yarasını göstermek istemiyor. Stefan haklı. Arada geçmişi, geleceği, her şeyi içine alacak kadar bü-

yük bir aşk olmadıkça ilişkiler yara bandı olmaktan öteye gitmiyor.

Umut'un geniş yatağında birbirimizin sıcaklığı içinde yatıyorduk. Tavanda kâğıttan yapılmış, zarif beyaz Çin fenerleri asılıydı. Avluda uğuldayan rüzgârın sesini dinliyorduk ve üstümüze soluk bir ışık düşüren Çin fenerlerine bakıyorduk.

"Cathy bunları benim için asmış," dedi. "Abim, kardeşim benim kaldığım odada kalmak istiyor deyince bana güzel bi oda hazırlamak istemiş. Ben gidince bunlara ne olacak bilmiyorum. Cathy bi daha bu eve dönmeyecek. Lisa'nın benim arkamdan para eden her şeyi satacağından eminim, ama bu fenerler para etmez, ne olacak bunlar, yırtılıp atılacak mı?"

Atılacak elbette diye düşündüm, Âdem'le Havva'dan bu yana yaklaşık yüz on milyar insana ilişkin her şey nasıl yok olup gittiyse bizden kalanlar da öyle yok olup gidecek.

Umut'a anlatacak bir şeyim kalmadı böylece.

O şey nasıl olsa kendi kendine parçalanıp yok olacak.

Sabah giderken fenerlerden birini yanımda götürdüm. Birlikte geçirdiğimiz acı gecenin dilsiz tanığını kendi odamda, yatağımın üstüne astım. Umut'un gidişinin ardından kısa ve huzursuz uykularıma bu fenere bakarak daldım.

Stefan bir şeyler yemek isteyip istemediğimi soruyor.

"Aç değilim," diyorum, "ama sen ye.. lütfen."

Mönüye bakıyor, istediği gibi bir şey bulamıyor, vazgeçiyor, kapatıyor, sıkıntıyla masanın köşesine itiyor.

Yaşiko'yu düşünüyorum bu sırada, Stefan için değersizliğinin farkında olup olmadığını. Kendimi Yaşiko'nun yerine koyuyorum, iki türlüsü de acı geliyor. Sanki merak

edecek başka bir şey yokmuş gibi, Yaşiko'nun o iki haftayı nerede geçirdiğini merak ediyorum, senden ayrılıyorum dedikten sonra en büyük boy olduğunu tahmin ettiğim valizleriyle nereye gitmiş olabilir, otele mi, ailesine mi, bir arkadaşına mı? Belki de yeni sevgilisini çoktan bulmuştu, ona gitti.

Stefan'ın yalnızlığını ele vermiş olması beni cesaretlendiriyor.

"Yeni sevgilisinin evine mi taşındı?" diye soruyorum.

"Bilmiyorum," diyor, "belki taşınmıştır, ama kendi evinde kalıyor da olabilir. En azından bi süre için."

Yaşiko'nun içinde yaşamadığı, sadece eşyalarını tuttuğu bir evi olduğunu söylüyor, tamamı gardırop denebilecek bir stüdyo daire, dev makyaj masası ve boy boy aynalarıyla bir tür işyeri aslında.

"Yaşiko'nun sörf yapmak gibi bi hayatı var," diyor, "sürekli hareket halinde ve suyun yüzeyinde olmak zorunda, aksi halde boğulur. Çok üzücü değil mi?"

Pek üzücü bulmuyorum, asıl kendi hayatım üzücü. Yaşiko değişen sevgililerinin evlerinde suyun üstünde kayar gibi, hayata ilişkin pek de kaygı duymadan yaşamayı tercih ediyor. Oysa benim tercih edebildiğim tek şey kaçmak oldu.

Kendi hayatımı bu kadar üzücü kılan şeylerden biri de bir ev kavramımın olmayışı, ev denen şeyi benimseyemedim, evden korkuyorum, bu korkuyu aşamıyorum. Ama Çin fenerinin varlığı karanlık odamı bir parça evleştirdi, bir de Umut'tan gelen cümleler.

Stefan'la "Sonsuz Ev" sergisinden çıkarken karşılaştık. Sergiyi görmek gibi bir niyetim yoktu aslında, varlığından bile haberdar değildim. Eskiden de sinema dışında hayatın sanatla tazelendiği şeyleri görmek için delice bir arzu duymazdım. Umut gittiğinden beri hiç duymaz

oldum, film izlemeyi bile bıraktım. Bazen Eda'yla veya Ryuke'yle ekran başına geçiyoruz, beş dakika sonra düşüncelere dalıp gidiyorum. Ne düşündüğüm de belli değil. Oradan oraya sıçrıyor düşüncelerim.

Moma'nın önünde David'i bekliyordum. Ona, birine bir süre için benim diyebileceğim ve birlikte yaşayacağım bir eve ihtiyacım olduğunu nasıl söyleyeceğimi düşünürken David aradı, gelemiyormuş, acil bir işi çıkmış.

Rahatladım, mutlaka bir ev bulmam gerekiyordu ama David'i kuşkulandırmayacak bir hikâye uydurmakta da zorlanıyordum. Yalan söyleyebilirim, binlerce yalan söyledim bugüne kadar, ama Sanem olarak değil, içimdeki Zelig kim olmuşsa o kişi olarak. Bunlara yalan bile denemezdi aslında, hepsi kurguydu, özel bir amacım olmadan, sırf hayata uymak için uydurduğum hikâyeler.

O sırada serginin afişini gördüm ve sonsuz bir evin nasıl tarif edildiğini merak ettim.

Çok beyaz bir sergiydi, beyaz duvarlarda desenler, siyah beyaz fotoğraflar, toprak rengi ham kartonlardan yapılmış ev maketleri, arada bir sonsuz beyazlığı kesen büyük siyah kütleler. Ölüm mü? Her evin bir ölümü var.

Sergiyi gezerken Mükerrem Hoca'nın ezberlettiği şiirler dolanıyordu kafamda. *Dört duvar arasında aile sırları./ Dört duvar arasında dünyanın kahırları.* Bizi anlatıyor bu şiir hocam, siz şiir diyorsunuz ama aynı bizim ev bu, aynı bizim kahırlar, şiirden öte bir şey yani, hayatımızın kendisi. Ev eşittir *cehennet*, tümüyle cehennem demek haksızlık olur, sonuçta bizim evimiz, yalanlarımızı biz yaptık, elbirliğiyle.

Üç duvarı, zemini ve tavanı bir toplu konutun pencerelerle dolu kesitinin fotoğraflarıyla kaplanmış bir odaya girdim. Ev demek pencere demek aynı zamanda. Perdeyi çekersin ve yabancılar cehennetini göremez. Işık yandığı anda perdeler çekilirdi bizim evde, perdeleri

çekmek annemin işiydi, en ufak bir hareketi bile dışarı sızdırmayacak kadar dikkatle.

Pencereler odasında yere oturdum.

Bütün pencerelere tek tek baktım.

Hiçbirinde insan yoktu.

Müzeden çıkarken birinin Sanem diye seslendiğini duydum, şaşırdım. Bu şehirde bana adımla seslenecek kaç kişi olabilir ki? Yalnız bu şehirde değil, bu ülkede, bu kıtada, bu dünyada adımın bir anlam ifade ettiği insan sayısı yok denecek kadar az.

Sese döndüm, Stefan'ın bana gülümsediğini gördüm, ben de gülümsedim.

Stefan sanatla da aynı Yaşiko ve benzerleriyle ilgilendiği gibi ilgileniyor, yüzeyden, klinik dışında bir hayatı olduğuna kendini inandırmasını sağlayacak kadar. O da adını ilginç bulduğu için sergiyi görmek istemiş, birlikte gezmeyi teklif etti ama ben gördüğümü söyleyince vazgeçti. "Vaktin varsa bişeyler içelim," dedi. Garipsemedim bu teklifi, Umut gittikten sonra bir iki kere görüştük, kahve içip havadan sudan konuştuk, acıya dokunmadan.

Stefan üçüncü birasının sonunu içiyor, boşalan bardağını kaldırıp garson kıza gösteriyor. Külrengi gözlerinde katı bir şey var, bakışlarını tarif etmek çok zor. Ben de bir votka daha içmek istiyorum. İçmeyi seviyorum, alkol acı düşünceleri cıva gibi örtüyor, acıya o kadar dayanamıyorum ki, içmediğim zaman ellerim titriyor.

Garson kız geliyor, tatlı tatlı gülümsüyor ve servis yapamayacağını, kafenin kapanma saatinin geldiğini söylüyor. Havanın çoktan kararmış olduğunu o zaman fark ediyorum. Pencerede Stefan'ın ve benim yüzüm var sadece, bir de garson kızın.

Dışarısı buz gibi, havada kar kokusu var, hafif ama iliklerime işleyen bir rüzgâr esiyor. Cadde akşam kalaba-

lığıyla iyice hareketlenmiş. İkimiz de nereye gideceğimizi bilemeden öylece duruyoruz. Aramızdaki sessizlik büyüyor.

Stefan "bana gidelim mi?" diyor sonunda.

Bakışıyoruz, gözlerimizdeki acıyı değiştokuş ediyor gibiyiz.

Stefan'ın Manhattan'ın en elit mahallelerinden birinde oturmasına şaşırmıyorum, ama evinin küçüklüğüne şaşırıyorum. Küçücük bir salon ve yatak odası. Yatak odasının kapısı açık, salona geçerken elimde olmadan içeriye bir göz atıyorum, duvarların antrasit rengi, zeminin ceviz olması Stefan'ın zevki hakkında yanılmadığımı düşündürüyor. Bina epeyce eski, dairenin çok iyi bir tadilat görmüş olduğunu içeri girer girmez fark ediyorum, bitişler mükemmel, kim yaptıysa çok iyi iş çıkarmış. Aralık bırakılmış pencereden cadde boyunca sıralanmış barlarda, restoranlarda oturanların, sokakta kol kola yürüyenlerin sesleri geliyor, gülüşmeler, neşeli konuşmalar. İnsanlar nasıl da canlı, haftanın bu en sıkıcı gününde bile yaşamaya doyamıyor gibiler.

Karşı binanın alt katındaki Uzakdoğu lokantasından yemek söylüyor. Lokanta çok şık ve pahalı görünüyor, böyle şık bir lokantada eve servis olmasına şaşırıyorum. "Sadece bazı müşteriler için," diyor, övünür gibi söylemiyor bunu, açıklıyor sadece.

Siparişimizi getiren çocuğun Stefan'ı tanıdığı belli, sık geliyor olmalı. Stefan çocuğun üniversitede Fransız edebiyatı okuduğunu söylüyor, okul parası için akşamları serviste çalışıyormuş.

Evinde yemek masası olmadığı için yemeği sehpada yiyoruz. Büyük çalışma masasıyla kitaplık salonun neredeyse yarısını kaplıyor. Masa tıklım tıklım dolu, üstünde dev ekranlı bir Mac bilgisayar ve sayısız kitap, defter, bilgisayar çıktısı var.

Yalnızken yemeğini çalışma masasında yediğini söylüyor, bilgisayar çıktılarının üstünde. Yaşiko ile birlikte yaşarken hiç evde yemek yememişler. Modeller yemek yiyor mu ki diye gülüyorum içimden. Stefan ifademden ne düşündüğümü anlıyor sanki.

"Modellerin çok zor bi hayatı var," diyor.

Dalga geçip geçmediğini anlamak için yüzüne bakıyorum, gülüyor, ben de gülüyorum. Salonun havası ısınıyor. Stefan gerçekten de Yaşiko'dan ayrıldığına üzülmüşe benzemiyor.

Kafede Umut'u hiç konuşmadık. Ben birkaç kez söz etmek, birlikte olduğumuz zamanlardan küçük şeyler anlatmak istedim, ama bir şey beni durdurdu, belki umutsuzluk. Stefan duymak istemeyeceğim şeyler söyleyebilir. Ama şimdi yemek yerken konuşuyoruz. Konuyu Stefan açıyor, haber alıp almadığımı soruyor. Her gün yazıştığımızı söylüyorum.

"Sen haber alıyor musun?" diyorum kısa bir sessizlikten sonra.

Abisiyle düzenli konuştuğunu söylüyor.

Kendimi tutamıyorum.

"Nasılmış?" diye soruyorum.

Sesim titriyor, nasıl olduğunu öğrenmeyi hem istiyorum hem istemiyorum. Umut'un durumunu benden gizlediğini duymaktan korkuyorum, ellerinin söz dinleyip dinlemediğini merak ediyorum en çok. Sophie'yi öğrendikten sonra hastalığı hakkında internette bir sürü şey okudum, belirtilerin genellikle ellerden başladığını biliyorum. Çoktan çürüğe çıkması gereken bir gemiye benzeyen hayatıma hâlâ tutunmama neden olan cümleleri gerçekten kendi elleri mi yazıyor?

Stefan cevap vermiyor, karton kutudaki yemeğine gömülüyor. Sessizliği gözümde bir yok oluş görüntüsü canlanmasına neden oluyor, Fuji'den kopmuş devasa

bir kartopu eriyor, eriyor, eriyor ve buharlaşıyor. Hiç var olmamış bir kartopu oluyor. Bu sürecin sonuna kadar dayanabileceğimden emin değilim. Ne yaparsam yapayım, Umut'un yok olduğunu öğrenmeye hazır olamayacağım.

"Gitmeyebilirdi," diyor, "tedaviye devam edebilirdi."

Apaçık gözlerle bakıyorum.

"Sence bi işe yarayacak mıydı?"

Stefan acımasız bir adam değil, ama saklanan gerçeğin yara olduğunu bilen bir adam.

"Hayır," diyor, "ama en azından daha ağır ilerleyecekti. Bedeninin ve zihninin çökmeye başladığını senin görmeni istemediği için gitti."

Duymak istediğim şey bu, Umut için bir anlam taşıdığımı bilmek, ama yine de içime bir bıçak saplanıyor.

Akşamları kalbim

Pencereleri kapattık. Sokağın yaşayan sesleri duyulmuyor artık. Stefan siyah deri, kolçaksız döner koltuğunda oturuyor, ayaklarını koltuğun taburesine uzatmış. Bir kolu aşağı sarkıyor, elinde votka kadehi var.

Barcelona Chair denen bu şık koltuğa baba koltuğu da deniyor, ama ben yalnızlık koltuğu diyorum. İçki içip televizyon seyrederken uyuyakaldığında kalkıp yatağına gidemeyecek kadar yalnız erkeklerin evlerine çok koydum bunlardan. Bu koltuğu yalnızca erkekler sever, kadınlar istemez, kadınlar evlerinde erkeklerinin yokluğunu hatırlatacak nesnelere tahammül edemezler.

Ben Stefan'ın karşısında, kalın, kurşun rengi bir kumaşla kaplı geniş kanepeye gömülmüş durumdayım. Birbirimizi görmek için başımızı çevirmemize gerek yok, göz göze konuşabiliyoruz. Votka şişesi sehpada, ikimizin de kolayca uzanabileceği bir yerde.

Tütün ve ot getiriyor. Şaşırmam gerekiyor aslında, Stefan biliminsanı, kuralları, ilkeleri vardır. Ama yüzü öyle buruk ki, şaşırmak çok yersiz.

"İster misin?" diyor.

Tabii ki. Uzanıp alıyorum, saniyeler süren derin bir nefes çekiyorum içime. Salon yavaş yavaş duman altı oluyor.

Almanya'dan söz ediyor. Amerika'ya geldiğinden beri sadece üç kere gitmiş, üçü de kongre için. Onlarda da doğrudan otele gittiği ve dışarı çıkmadığı için kendini ülkesine gelmiş gibi hissetmemiş hiç.

"Özlüyor musun?" diye soruyorum.

Ara sıra özlediğini, ama özlediği şeyin ülkesi değil, oraya ait kısa zaman parçaları olduğunu söylüyor.

"Anı bile değil," diyor. "Anı denen şeyde en az iki kişi olur, benim anlarımda kimse yok."

Özlediği kısacık zamanları anlatıyor. Bir gece orman yolunda ateşböceklerinin içinde kaldığı an mesela, yanıp sönen binlerce parlak beyaz ışığın inanılmaz güzelliği karşısında nefesinin kesilmesi ya da ilkokuldayken eline geçen bir kitapta Georg Trakl'ın *Zu Abend mein Herz* şiirini okuyunca başının delice dönmesi. En çok dağların verdiği o tarifi zor duyguyu özlediğini söylüyor, kendini yeryüzünün esaslı bir parçasıymış gibi, güçlü, görkemli ama yalnız hissettiği zamanlar. Dağların yerini hiçbir şey tutamıyormuş. Avusturya sınırında bir dağ köyünde doğmuş. Beş yaşında Münih'e gidene kadar dünyanın dağlardan oluştuğunu sanıyormuş. Dümdüz bir şehir görünce, aslında şehir görünce sarsılmış, şehirleri televizyonda görmüş olmasına rağmen dünyanın sandığından çok başka bir yer olduğunu o zaman anlamış, müthiş kafasını karıştırmış bu.

Daha pek çok şey anlatıyor böyle, filizlenmiş patateslere, köyün meyhanesinin içinde duran, doldurulmuş

bir geyiğin ölü gözlerine, birden inen akşamlara dair küçük şeyler. Trakl sayılmazsa, ki sayılmaz, Stefan'ın anlattığı zaman parçalarında kendinden başka kimse yok.

Kardeşi olup olmadığını soruyorum.

"Var," diyor, ama başka bir şey söylemiyor.

Geçmişi hakkında bir şey bilmiyorum, Umut'la Stefan'ın sadece bugününü ve hem abisiyle hem kendisiyle çok iyi dost olduklarını konuştuk, bir de gen bilimci olmasını.

Stefan'ı dinlerken içtiğim onca votka ve ota rağmen bilincimin pırıl pırıl olduğunu fark ediyorum, duyduğum her bir kelime sanki parlıyor, cümleler hiç olmadığı kadar berrak.

İnternette *Zu Abend mein Herz*'i buluyorum. Türkçeye çevrilmiş. *Akşamları Kalbim*. Ne kadar güzel bir şiir adı, Almancasının yarattığı duygu hakkında bir fikrim yok, ama Türkçesi çarpıyor beni.

Akşamları kalbim.

Akşamları kalbim. Ağrıyor.

Akşamları kalbim. Yanıyor.

Akşamları kalbim. Duruyor.

Çarpıyor, coşuyor, susuyor, nasılsam o akşam.

Stefan Amerika'ya geldiğinden beri Almanca kitap okumadığını söylüyor. İşi gereği sık sık Almanca konuşması veya makale, yazı, haber gibi şeyler okuması gerekiyormuş ama kitap okumamayı tercih ediyormuş, özellikle de şiir okumaktan kesinlikle kaçınıyormuş. Almanca şiir okumanın unuttuğu duyguları yeniden başlattığını, bunu istemediğini söylüyor. Onun içinde de kendiminkine benzeyen bir yara buluyorum, bu beni ona daha da yakınlaştırıyor. Yaranın ne olduğunu merak etmiyorum, varlığı onu anlamam için yeterli.

Birden *Zu Abend mein Herz*'i ezberden okumaya başlıyor, Almanca, önce kesik kesik, kelimeleri arayarak,

sonra bütün dizeleriyle. İnternette şiirin Türkçesini açıyorum, o okurken takip ediyorum.

Şahanedir lezzeti şarabın ve taze cevizlerin.
Şahanedir sarhoş dolaşmak karanlık çöken ormanda.
Ses verir kederli çanlar dalların arasından.
Çiğ düşer yüzüne insanların.

İkimizin de içi ağrıyor, akşamları kalpler.

Stefan, Trakl'dan söz ediyor,

kız kardeşine âşık olduğunu, Margrete ya da kısaca Grete,

bir eczaneye çırak girdiğini, uyuşturucuya tutulduğunu, kokain, hap, ne bulursa,

eczacılık öğrenimini yarım bıraktığını,

her şeyi yarım bıraktığını,

mesela oyunlarını yaktığını,

savaş patlayınca cepheye çağrıldığını,

cephede bir yaralının kafasına kurşun sıkarak intihar edişine tanık olduğunu ve ormanda her bir ağaçta bir savaş suçlusunun asılmış olduğunu gördüğünü,

Aokigahara Ormanı'nı hatırlatıyor bana bu,

Grodek'i,

Ruhun kızgın alevini dev bir acı besliyor,
Doğmamaya yazgılı torunlar.

Grete'yle yaşadığı marazi aşkın suçluluğuyla kavrulmuş olabileceğini,

cephede sayısız ölüm görmenin çıldırmasına neden olmuş olabileceğini,

mutsuz çocukluğunun hayatına sirayet etmiş olabileceğini,

bütün bunlar yüzünden pek çok kere intihara teşebbüs ettiğini ve nihayet

Krakov'da gezici bir hastanede ölmeyi başardığını aşırı dozda kokain alarak

anlatıyor.

"Ve bütün bunları yirmi yedi yıl içinde yaşamış," diyor.

Yirmi yedi yıl ikimiz için de çok geride bir yerde kaldı diye düşünüyorum, yılların üstünden yıllar aktı.

Uzun uzun susuyoruz.

Neden sonra "bazı hayatlar çok büyük," diyorum.

"Kimseninki farklı değil," diyor. "Trakl'ın hayatı *Akşamları Kalbim*'i yazdığı için büyük."

Bülbül

Yeni bir votka şişesiyle geliyor. Şişeyi açıyor, bardakları doldurup sehpaya boş şişenin yanına koyuyor, yerine geçiyor, yalnızlık koltuğuna. Sabah olduğunda sehpada kaç boş şişe olacağını merak ettiğini söylüyor. Stefan'ın sabaha kadar onunla kalıp içmemi istediğini anlıyorum, onunla bu gecenin korkunç kederini paylaşmak düşüncesi bana da iyi geliyor. Kendimde gecenin bir yarısında gömüldüğüm kanepeden kalkıp trenlere binecek gücü bulamayacağımın farkındayım, bu gece bu evden çıkarsam kasvetten boğulan karanlık odama varamam.

Düşüncelerim karmakarışık. Umut'u düşünüyorum, aramıza giren okyanusu ve Sophie'yi, insanların küçük çemberler içinde dönüp durduklarını, bir yere kök salmayışımı. Tarih denen şeyin aslında milyonlarca insanın yüzyıllar içinde sel gibi oradan oraya akmasının hikâyesinden başka bir şey olmadığını söylüyorum.

"Herkesin tek tek veya topluca başka topraklara akmak için bir sebebi var," diyorum, "savaş, sürgün, açlık ya da yeni bir hayat istemek, bazen benimki gibi sadece kaçmak, her şeyin arkandan geleceğini bile bile."

Stefan yaşlandığında Almanya'ya, doğduğu dağ köyüne dönmek isteği duymaktan çok korktuğunu söylüyor.

Üniversiteden bir Ermeni arkadaşımın Kanada'da yaşayan büyükannesinin hikâyesini anlatıyorum ona. Bü-

yükannesi Kanada'ya oğlunun yanına gittikten sonra, otuz yıldan fazla bir süre İstanbul'a ayak basmamış. Sonra bir gün, seksen küsur yaşındayken tek başına çıkıp gelmiş, ertesi gün hastalanmış ve bir hafta sonra da ölmüş.

"İstanbul'a gömülmüş," diyorum.

Ayda'nın büyükannesi için "Ölmeye gelmiş meğer," diyen şaşkın halini düşünüyorum.

Stefan "Sırf bu nedenle yaşlanmadan ölmeyi düşünebilirim," diyor, "ama hangi toprakta huzur bulacağımı bilmiyorum."

Ayda'nın büyükannesini anlatmakla iyi yapmadığımı düşünüyorum, özür diliyorum. Gülümsüyor.

"Özür dileyecek bişey yok, böyle sayısız hikâye biliyorum," diyor.

Durup dururken evden dışarı adım atmadan yaşayan anneannemin, öldüğü gün, son nefesini vermeden önce doğrulup pencereyi işaret ederek "Sohag! Sohag!" diye bağırdığını hatırlıyorum. Sokak demek istediğini düşünmüştük, sokağa mı çıkmak istiyorsun anane? Tamam çıkarıcaz, ama önce iyileşmen lazım. Anneannem sürekli sohag diye sayıklıyordu, üstünde durmadık, çok geçmeden de öldü.

Bunu niye hatırladığımı anlayamıyorum, zihnim ne yapmaya çalışıyor?

Birden "bülbül mü demek istiyordu?" diyorum büyük bir şaşkınlıkla.

Bunu Türkçe söylediğim için Stefan anlamıyor.

"Bülbülde iki ü var," diyorum İngilizce.

Stefan yine anlamıyor, havada yoğunlaşan dumanı işaret ediyor, gülüyor. Ottan kafamın bulandığını, saçmaladığımı sanıyor. Hayır iyiyim, zihnim cam gibi parlak, ama nasıl olur, olabilir mi? Neden olmasın? Ne biliyorum ki anneannem hakkında, hatta annem hakkında, babam hakkında?

Birden neden aklıma geldiğini anlıyorum.

Tango House'a Fresno'dan genç bir Ermeni çift geldi. Hafta sonu bir dans yarışmasına katılacaklarmış. Eda'nın Türk olduğunu bilmiyorlarmış, öğrendiklerinde küçük bir gerilim yaşandı. Eda kökenleri umursayan biri olsaydı büyüyebilirdi, ama hiç oralı olmadı, "benim için sorun yok, ama sizin için varsa gidebilirsiniz," dedi, "paranızı geri veririm." Kızla erkek aralarında konuştular, kalmaya karar verdiler ya da mecbur kaldılar.

Erkek tutuktu ama kız çok tatlıydı, konuşkandı, değişik ülkelerden gelen insanlarla dolu bu evde herkesin kökenini merak ediyordu. Gana hakkındaki sorularıyla bunaltınca Ryuke "bilmiyorum, büyük büyük büyük atalarım burada doğmuş," dedi. Anla artık yani, sorup durma. Kız Eda'ya iyice ısınmıştı, Türkiye kökenlerinden bahsetti. Ataları tehcirde Amasya'dan sürülmüş. Eda benim anneannemin de Amasya'da doğduğunu söyledi, sahte CV hazırlama hikâyemi anlattı, Yeşilırmak kıyısında Abdi Beyler Konağı diye olmayan bir konak uydurduğumu ve bu sahte CV'yle işe girmeyi başardığımı. Güldüler. Gerilimle başlayan ilişki iyice sıcaklaştı.

Yemek hazırlarlarken tangoculardan biri kıza Ermenice kelimeler sordu. Ermenice merhaba ne? Şu. Papatya? Şu. Ekmek? Şu. Pek kulak vermiyordum, yiyemeyeceğimi bile bile kendime yiyecek bir şeyler hazırlıyordum ve Umut'u düşünüyordum.

Şu anda ne yapıyordur? Abisi yanındadır, belki babası da yanındadır, onu seven bir ailesi var, iyi ki var, ama yalnız kalmak istiyordu, onlara benden bahsetmiş midir?

Bir ara Ermeni kızın sohag dediğini duydum, tıpkı anneannemin ölürken söylediği gibi, h'nin gırtlakta harlandığı şekilde.

"Sohag ne demek?" diye sordum.

"Bülbül," dedi kız.

Bülbül o an bana bir şey ifade etmedi. Tangocu kızın bülbülün Ermenicesini merak etmesini saçma buldum sadece.

Şimdi geçmişinden sadece içinde kimsenin olmadığı zaman parçalarını saklayan Stefan'a bakıyorum ve anneannemin ölüm ânını hatırlarken acaba bir Türk aileye evlatlık verilerek tehcirden kurtarılmış bir kız çocuğu muydu, ölüm ânında anadilinden başka bir dili kalmamış olabilir mi diye düşünüyorum. Belki de sokağa çıkarın beni değil, bülbülü susturun demek istiyordu, bülbülü öldürün hatta, kimiz biz? Osmanlı'ya uzanan asil soyuna dair abartılı hikâyeleri bundan mıydı? Ben de sizdenim inanması.

Anneannem o çıkmaz sokaktaki meyvasız dut ağacının ve ağaçta acı acı öten bülbülün pencerenin hemen ardında olduğunu sanıyordu. Taşındık ya anane oradan, şimdi siz iğrenç bir apartmanda oturuyorsunuz.

Büyük ihtimalle yanılıyorum. Anneannem sokağa çıkmak mı istedi, bülbülü susturmak mı, bunu hiçbir zaman bilemeyeceğim. Annemin bildiğini de sanmıyorum. Anneannem kökeninde yanılmıyorsa bile kim olduğunu, daha kim olduğunu tam anlamadan unutmuştur. Perdeler çekilir, evlerin sırları saklanır, sonraki kuşakların evlerine devredilmez.

Gülsün de gerçeği bilmeyecek. Söylemezsem.

Stefan kalkıyor ve müzik setinin düğmesine dokunuyor. Odaya dolan, billur bir cama dokunuş veya damlayan su sesine benzeyen müzik içimdeki ince ağlayışı büyütüyor birden, sanki kalbime dev boyutlarda siyah bir piyano oturuyor, biri tuşlarına bastıkça kalbim acıyor. Akşamları kalbim.

"Ne bu?" diye soruyorum.

"*Orphee's Bedroom*," diyor, "Glass'ın *Orphee Suiti*'nden bi bölüm."

Bir sigara daha sarıyor.

Kendimi tutamıyorum, ağlamaya başlıyorum. Stefan telaşlanıyor, müzik yüzünden mi? Beni üzüyorsa kapatabileceğini söylüyor.

Hayır diye başımı sallıyorum, sıcak gözyaşlarımı yanaklarımda hissediyorum.

Birden "bi eve ihtiyacım var," diyorum, "bi aylığına benim diyebileceğim bi ev bulmak zorundayım."

Bunu söylediğime inanamıyorum, böylece setler yıkılıyor, dünyayı sel basıyor.

Stefan'ın halime bir anlam veremediği belli.

Bir yalanı sürüklemek

Hayatımda bir kere yağmurda yüzdüm. Ekim başında, buz gibi bir gün, bomboş, dalgalı bir denizde. Kaç saat yüzdüğümü hatırlamıyorum. Yüzerken deli gibi ağlıyordum. Dünyanın dörtte üçünün, kendi bedenimin dörtte dördünün su olduğunu, durmadan ağlayarak katı halden sıvı hale geçtiğimi, sudan ayrılmamın artık mümkün olmadığını düşünüyordum ve boğulmak istiyordum. Çok çabaladım bunun için, yüzdükçe yüzdüm, fırtına çıksaydı boğulabilirdim ama yağmur birden durdu, deniz duruldu, güneş açtı.

O gün ablamla Gülsün yüzünden kavga etmiştik, Gülsün'ü fazla sevdiğim için. İstanbul'dan geleli henüz yarım saat bile olmamıştı. Ablam "yeter artık!" diyerek Gülsün'ü kucağımdan çekip aldı, içeri götürdü, kendini Gülsün'le birlikte odaya kilitledi. Kilitte iki kere dönen anahtarın sesini unutamıyorum.

Aramızda, ablamın "yeter artık!" diye bağırmasından başka bir kavga olmadı aslında, kavga benim zihnimde yaşandı.

Ablam Gülsün'ü alınca kucağımda korkunç bir boşluk açıldı. Kalktım, ayakkabılarımı giydim, evden çıktım, yanıma ne anahtar ne de para aldım. Çıkarken annemin "nereye?" diye sorduğunu, arkamdan "gelirken ekmek al," diye seslendiğini duydum. Sıvasız, boyasız, çirkin ötesi apartmandan kasvetli dar sokağa çıktığımda hafif bir yağmur başlamıştı. Kumsala giden iki yanı çalılık iki kilometrelik yol boyunca ablamı annemin gözleri önünde bıçakladım, parçalara ayırdım, kuma gömdüm.

Kumsala geldim. Uçsuz bucaksız kumsalda ıslanmış sarı bir köpek ve taşıdıkları yükü kısa yoldan götürmek isteyen traktörlerin ıslak kumda bıraktıkları derin izlerden başka hiçbir şey ve hiç kimse yoktu. Yağmur giderek şiddetleniyordu, traktörlerin izlerini siliyordu, sarı köpek uzaklaşıyordu. Ablamı parçalayıp gömmüştüm ve geriye ağlamaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. Soyundum, çamaşırlarımla denize girdim. Yağmur altında sonsuz kadar uzak ufka doğru ağlayarak yüzmeye başladım.

Eve döndüğümde sırılsıklamdım ve karşıdaki bakkaldan "parasını birazdan getiricem," diyerek on tane ekmek almıştım. Ev çok sessizdi, çıt çıkmıyordu. Anneannem pencerenin önündeki divanda uyuyordu. Babam çürümüş akciğerlerine rağmen kahveye gitmişti, emekli olduğundan beri her gün kahveye gidiyordu ve kimse engel olmuyordu. Ablam ve Gülsün hâlâ içerideydiler, kilitli kapının arkasında. Annem şaşkınlık içinde, poşetlerden çıkarıp birer birer masaya dizdiğim on ekmeğe ve sırılsıklam halime bakıyordu.

"Nerede ıslandın böyle?" diye sordu. Cevap vermedim. "Niye bu kadar çok ekmek aldın?" diye sordu. Yine cevap vermedim. Banyoya gittim, ıslak giysilerimi değiştirip geldim, saçlarımdan hâlâ su damlıyordu. Annem kaşlarını çatmış, beni azarlamaya hazırlanıyordu. En derin şaşkınlıklardan bile çabucak çıkmayı başarıyordu,

hiçbir şey sormuyordu, kendisini şaşırtan şeyi bilmek istemiyordu, bilmemek bilmekten iyidir, çünkü bilmek yüktür.

Ablamın odadan çıkmayacağını, Gülsün'ü de çıkartmayacağını anlamıştım.

"Ben İstanbul'a dönüyorum," dedim.

"Hiçbir yere gidemezsin," dedi, "otur oturduğun yerde."

Her zamanki annemdi, sesinde şefkat, anlayış yoktu, onun sözünden çıkamayacağımdan emindi.

"Kalırsam Gülsün havasızlıktan boğulur," dedim.

"Abuk sabuk konuşma," dedi, "patatesleri soy da kızartmaya başla. Birazdan baban da gelir."

Ama yüzüm çok ağır şeyler anlatıyor olmalıydı, annem yine öfkelendi, saçmaladığıma dair beni suçlayan sözler söyledi.

Galiba.

Tam anlamadım.

Dinlemiyordum çünkü, çantamı topluyordum.

Anneme rağmen evden çıktım, bakkala ekmeklerin parasını verdim, otogara gittim, otobüse bindim. Otobüste ablamın "yeter artık!" diyen nefret dolu yüzünü düşünürken annemi de parçalayıp yanına gömdüm.

Yanımda oturan kadın niye ağladığımı sordu.

"Annem öldü," dedim.

Umut'la Montauk'a gideceğimiz sabah Ryuke mutfakta kahve yapıyordu. Bana da bir fincan verdi. Elimde fincanla pencereye gittim, dışarı baktım. Hava kapalıydı.

"Yüzemiycez," dedim hayal kırıklığıyla, "yağmur yağacak."

"Siz de yağmurda yüzersiniz," dedi Ryuke, "daha zevkli olur."

Zevkli mi?

Yağmurda yüzdüğüm o günü hatırladım, bugün yüzerken ağlayacağım diye düşündüm, başımı sudan çıkardığımda yağmur yağıyor olacağı için Umut ağladığımı anlamayacak.

Trendeyken unuttum bunu. Ama deniz fenerine giden iki yanı çalılık yolda yürürken ayaklarımın belleği canlandı birden, o gün külçe gibi ağırlaşmış ayaklarımı sürüyerek yürüdüğümü hatırladım. Kumsala giderken genç bir çobanın üç dört ineği sopayla dürterek ilçenin bitimindeki ahıra götürdüğünü görmüştüm, çan sesleri kulağımda çınladı.

Sesimde acı bir neşeyle "yağmurda yüzücez!" diye çığlık attım, çan seslerinden daha yüksek: "yağmurda yüzücez! Yağmurda yüzücez!"

Umut yağmurda yüzmek istediğim için sevindiğimi sandı.

O gün hava açmadı, ama yağmur da yağmadı, yüzemedik. Plajlar kalabalıktı, insanlar çok eğleniyordu, plajları konuşmadan dolaştık, ince bir sinirlilik içinde.

İlham Perisi adında berbat bir restorana doğru yan yana yürürken telefonum çaldı. Annem arıyordu. Annem böyle zamansız ararsa ya ağlayacağımdır ya da bir şey yapmam gerekecektir ve yapmam gereken şey mutlaka parayla ilgilidir.

"Gülsün senin yanına gelmek istiyor," dedi. "Dil kursuna gitmesi lazımmış, burada öğrenemem diyor."

İlk cümlesi içime yıldırım düşürdü, içimin kavrulduğunu hissettim.

İkinci cümlesi her şeyi aynılaştırdı yine.

Karideslerimizi yerken lokantanın adının İlham Perisi olmasının çok saçma olduğunu konuşup güldük. İlham perisi pembe eteğini uçuşturarak yürüyen bu şişman nemrut kadın olamaz. *Montauk*'tan bahsettik, intihar düşüncesinden ve başka şeylerden.

Yaşadığımız âna sürekli bağlanıp koptuğum bir gün geçirdim o gün, sırtımda ağırlığı kat kat arttırılmış bir yük.

Yine trenle döndük. Yolda yağmur yağdı. Her zamanki gibi çok geç. Ben ne istesem geç. Eve vardığımda darmadağındım. Eda mutfaktaydı, tabletini açmış, tango ayakkabılarına bakıyordu.

Beni görünce "hangisi sence?" dedi. "Araş'a yeni bi ayakkabı yaptırmak istiyorum."

Hiç gereği yokken parladım, dolaplar dolusu ayakkabısı olduğunu, bazılarını daha hiç giymediğini söyledim, müsriflik olduğunu, düşüncesizlik olduğunu. Böyle gereksiz saçma sapan şeyler.

"N'oldu?" dedi Eda.

"Umut ölecekmiş," dedim.

"Ne saçmalıyorsun? Ne demek ölecekmiş?"

Umut'un bozuk geninden söz ettim, 36'lardan 41'lerden, ona annesinden geçtiğinden, yakında ellerinin kontrolden çıkacağından ve ağzının dağılmaya başlayacağından.

"Gidecek, sesi kaybolacak," dedim. "Önce bana yazamaz olacak, sonra sesi kaybolup gidecek, sonra kendi yok olacak."

Yok olacak.

Eda'nın göğsüne başımı yasladım, haykırarak ağladım.

Stefan'ın uzattığı mendille gözlerimi siliyorum ve yine ait olduğum yere, dünyanın dibine düştüğümü, düşerken ruhumda billur etkisi yapan *Orphee's Bedroom*'un kalbime basan notalarının bana eşlik etmesinin ne kadar da yerinde olduğunu düşünüyorum, kendime gülüyorum.

"Neden mutlaka bi ev bulman gerekiyor?" diye soruyor.

Yaşadığımız âna geri dönüyorum.

Stefan'ın yüzünde az rastlanır bir şefkat var.

"Çünkü kızıma benim diye gösterebileceğim bi evim yok," diyorum.

Birden anlatmaya başlıyorum, kelimeler billur bir su gibi akıyor ağzımdan, kendimi susturamıyorum.

Beni, ne Eda'ya ne Umut'a anlatabildiğim şeyi anlatmaya zorlayan akşamları kalbim mi, ot mu, piyano mu, Stefan'ın şefkati ya da külrengi gözlerindeki ebedî yalnızlık mı, bütün kaderiyle üstüme gölgesini düşüren Umut mu, Sophie mi bilmiyorum.

20.

Ölü geyik

Müzik çoktan sustu. Sehpadaki boş votka şişeleri artmadı, ikimizin de yeni bir şişe açmak için kalkacak halimiz yok. Biz konuşurken telefon çalmadı, kimse gelmedi. Stefan panjurları da kapattığı için sabah olup olmadığı anlaşılmıyor. İçerideki ışık değişmezse zamanın durduğuna inanmak mümkün. Tabladaki küllerin çoğalması dışında salondaki her şey aynı. Boşlukta kaybolduğu için kelimelerin zamanı değiştirmediğine inanmak istiyorum.

"Kızınla burada kalabilirsin," diyor, "ben kendime bi yer bulurum."

Düşünüyorum ve yapamayacağımı söylüyorum.

Kızımı ne buraya ne de başka bir yere götürebileceğim.

Kızım derken bedenimden koparılıp uzaya fırlatılmışım gibi büyük bir yabancılık hissettiğim, birlikte tek bir gece geçirmediğim Gülsün'le her şey ona anlatıldığı gibiymiş, onun bilmediği bir gerçek yokmuş gibi yaşayabileceğimi de ona aslında kim olduğunu ve kim olduğumu söyleyebileceğimi de sanmıyorum.

Annemin yaptığını yapmaya karar veriyorum. Yaşanan her şey dışarıdan geliyormuş gibi yaparsam, zaman

kendi yolunda akmaya devam eder, olması gereken neyse o olur.

"Kısacası yolu kadere bırakıyorum," diyorum.

Su yolunu bulur dedikleri gibi. Yol kader, biz su ya da tersi, biz yol, kader su, aslında su da yok yol da. Kendimi iyice küçülmüş hissediyorum, tümüyle değersiz. Stefan'ın, kaderin, karar almaktan âciz olduklarını inkâr edenlerin sığındıkları bir kavram olduğu gibi bilindik şeyler söylemesini bekliyorum, ama aynı anda bu kadar basit düşünebileceğine de ihtimal vermiyorum. Stefan böyle şeyler söylemiyor, aksine genlerden bahsediyor, doğuşla gelen, değiştirilemez yapı taşlarından.

Stefan buna şimdilik kader diyebileceğini söylüyor, şimdilik, çünkü onun işi kaderin işine karışmak.

Umut'un adını anmıyor, onun adını anarak bende bir umut yaratmak istemiyor.

Birden "kızının gerçeği bilmediğinden emin misin?" diye soruyor.

Kalakalıyorum.

Aklım karışıyor. Bunu hiç düşünmediğimi fark ediyorum, bilmediğinden öyle emindim ki. Bu sorudan sonra hiçbir şeyin aynı olmadığını, olamayacağını anlıyorum.

Kelimeler zamanı değiştirebiliyormuş.

"Emindim, ama şimdi değilim," diyorum.

Gülsün'le birlikte olduğum zamanları hatırlamaya çalışıyorum, yüzünde bildiğine veya bilmediğine dair bir işaret arıyorum. Ama o kadar az bir araya geldik ki bulamıyorum, hepsi Gülsün'ü benden uzak tuttu. Son telefon konuşmamızı düşünüyorum, sesinde bir ima var mıydı, o âna kadar fark etmediğim bir duygu, çatallı, pürüzlü bir tını? Yok. Yine de emin olamıyorum, kuşku içime girdi bir kere.

Gülsün ara sıra arıyor beni. Eskiden aramazdı, liseden sonra başladı. O da annem, ablam, abim ve yeğenlerim gibi bir şey istemek için arıyor. Gülsün'ün de diğerleri gibi olmasına o kadar alışmışım ki ya da ona verilen kimliği daha en başında kabullenmişim, konuşurken farklı duygular uyanmıyor içimde. Sadece ona diğerlerine öfkelendiğim kadar öfkelenmiyorum, bunun da Gülsün'ün daha zekice ve daha nazik konuşmasından başka bir nedeni yok. Gülsün istemeyi biliyor. Onu tanımıyorum aslında, ayda birkaç kere beş on dakikalık konuşmalarla tanımam mümkün değil.

Montauk dönüşü Eda'nın omzunda ağlarken Gülsün'ü düşünüyordum, ama gerçeği bilip bilmediğini düşünmek aklıma gelmiyordu. Ablamın Gülsün'ün benim yanıma gelmesini nasıl olup da kabul ettiğini merak ediyordum. Ablam için Gülsün'ün geleceği sırlardan ve sahip olmalardan daha önemli olsa gerek, annelik bu demek, kızın için iyi olan şey her şeyden daha önemli. Ama değilmiş ki konu açılmadı bir daha, beni arayıp hadi kursunu ayarla, biletini al, para gönder diyen olmadı. Geçen pazartesi sabahına kadar.

Pazartesi sabahı Gülsün aradı.

"Annem ta Amerika'ya gitmene gerek yok, burada da iyi kurslar var diyor ama ben gelmek istiyorum," dedi.

Çok ikna edici konuşuyordu, dil yerinde öğreniliyor, dilin yoksa üniversite diploman bir işe yaramıyor filan, bir sürü kurs bulmuş internette, benim yanımda kalacağı için yer sorunu da yokmuş. Kabul edeceğimden emin diye düşündüm, seninle kalabilir miyim diye sormuyor bile, diğerleri gibi, benden bir şey istediklerinde yapabileceğim tek şey isteklerini yerine getirmeyi geciktirmek oluyor.

Gülsün neden benim yanıma gelmesi gerektiğini anlatırken biliyor olabileceğini yine düşünmedim, ama

içimde korkuyu andıran bir heyecan kıpırdadı bu kez, ya belli edersem.. ya anlarsa.. ya kendimi tutamayıp söylersem.. elbirliğiyle kurulan baraj yıkılırsa.. boğulursak.. bizi boşver.. ama ya Gülsün boğulursa..

Giderek büyüdü bu korku. Şimdi içimdeki bu dalgalanmayı durduramıyorum.

"Bildiğini bilmeye dayanamam," diyorum Stefan'a, "ona anlatamam, ama bilmemesine de dayanamıyorum."

Bunu çok iyi anladığını söylüyor.

"Bilmek de bilmemek de aynı ölçüde dayanılmaz," diyor.

Külrengi gözlerinde adlandıramadığım bir şey buluyorum, bunu öylesine söylemediğini anlıyorum.

Stefan durgun bir sesle kız kardeşlerini anlatmaya başlıyor. Annesinin yaptığını yaparak onları terk ettiğini söylüyor.

Giderken arkasına bakmamak için gözlerini perdelemesi gerektiğini, –nasıl perdelediğini gösteriyor, iki elini başının iki yanına koyuyor, parmakları uzun, tırnakları beyaz ve kesik–

giderken sadece kendini düşündüğünü,

kalırsa mahvolacağını düşündüğünü,

belleğinde kalacak son görüntünün kız kardeşlerinin giderek uzaklaşan ve acıdan donmuş yüzleri olmasını istemediğini,

en zorunun da buna dayanmak olduğunu,

"ellerimle onları görmek isteyen gözlerim arasındaki mücadele," diyor,

Karin'in kendini öldürdüğünü bildiğini,

Ute'ye ne olduğunu bilmeyi hem istediğini hem istemediğini,

bunun suçluluk hissi ya da vicdanı çok aşan bir şey olduğunu,

bu şey her neyse onunla birlikte yaşadığını,

bundan kurtulamadığını
anlatıyor.

Kız kardeşleri aklına gelmesinler diye kendini bilime verdiğini söylüyor, çok çalıştığını, kendine tek bir boş saniye bile bırakmadığını, hâlâ bırakmadığını, laboratuvarının, çalışma masasının, ajandasının, takviminin, günlerinin, gecelerinin bu yüzden bu kadar dolu olduğunu anlatıyor. Bencil olduğunu, her insanın kendi benliğini korumak için az çok bencil olması gerektiğini, bunun çok da yanlış bir şey olduğunu düşünmediğini, ama kendi bencilliğinin hayatla arasında sağlam denebilecek bağlar kurmasına engel olduğunu söylüyor.

Bilimsel bir makaleden söz eder gibi söylüyor bunları, kitabi cümlelerle.

Sonra acı acı gülüyor. Sesinin acıdan tüttüğünü görüyorum. Onu dinlerken herkesin hayatının çok büyük olduğunu, hayatın kendi başına büyük bir şey olduğunu düşünüyorum. İçmek istiyorum. Boş şişelerden birini kaldırıp bakıyorum, dibinde bir iki damla kalmış mıdır?

"İnsan yakalanmak istiyor," diyor neden sonra.

Ne demek istediğini anlamıyorum, kime yakalanmak?

Bana doğru eğiliyor, yüzünü çok yakından görüyorum, yüzünün incecik çizgilerle kesik kesik olduğunu, Stefan'ın göründüğünden daha yaşlı olduğunu, içindeki adamın kendisinden daha çok yaşlanmış olduğunu şimdi fark ediyorum. Gözleri içine gömülmüş gibi, daha büyükmüş de aslında gözkapakları gözlerini saklıyormuş sanki.

O kadar bilim dalının içinden genetiği bu yüzden seçmiş olduğunu yeni anladığını söylüyor, derininde bir yerde onları terk eden annesine benzeyip benzemediğini öğrenmek için.

"Kendimi yakalamak istiyordum," diyor.

Ama hangisinin daha kötü olduğuna karar veremediğini söylüyor. Sabah akşam seni ve kardeşlerini döven bir babaya çekmek mi, yoksa seni ve kardeşlerini hayatını mahvetmekle suçlayarak terk edip giden bir anneye çekmek mi?

Hangisine çektiğini sormaya çekiniyorum. Bunun yerine anne babasının hayatta olup olmadıklarını soruyorum. Bilmediğini söylüyor.

"Yüzlerini, seslerini, her türlü bakışlarını, hatta giysilerini bütün ayrıntılarıyla hatırlıyorum," diyor, "ikisi de ölmemiş kadar canlı, ama yaşıyor ya da ölmüş olduklarını düşünmek bende bi duygu uyandırmıyor."

Bakışları incecik bir ip gibi gözlerime bağlanıyor, üstümüze elle tutulur bir sessizlik çöküyor, kader kelimesi bütün gücüyle aramızda duruyor.

Kalkıp müziği açıyor, yine aynı piyano, kalbimde yine aynı baskı.

Boynuzları tavana değen, doldurulmuş geyikten söz ediyor, köyde babasının her akşam gittiği meyhanede duruyormuş, gözleri öldürüldüğü andan beri aynı dehşetle bakan, toz tutmuş bir geyikmiş.

"Böyle bi bakışla ölmek çok korkunç," diyor.

Ölürken gözlerimi kapatmayı unutmamalıyım diye düşünüyorum.

"Babam her akşam sarhoş olduktan sonra bu geyiğin karşısına geçip küfrederdi," diyor sonra, "geyik ona karşılık veremeyeceği için sanırım ya da içeridekilerden birine küfretmeye cesareti yoktu."

Geyik ve küfür aklıma abime duyduğum nefretin derinliğini getiriyor. Küçücük bir anı gözümde canlanıyor, bunu nasıl unuttum?

Okul birincisi olduğum gün, abim tören sırasında okulun önünden geçiyordu. Beni gördü ve durdu, töreni

sonuna kadar izledi. Akşam eve gittiğimde bana kimse bir şey söylemedi, ne aferin ne de başka bir şey. Okul birincisi olmamı umursamadıklarını sandım, en çok üzüldüğüm günlerden biri oldu bu.

Yıllar sonra anneme "okul birincisi oldum, aferin bile demediniz," dedim.

"Ne zaman oldun?" dedi annem. "Benim haberim yok."

Stefan'a anne babasını affedip affetmediğini soruyorum.

"Affetmek ya da affetmemek ihtiyacı duymuyorum," diyor.

Bu imkânsız diye düşünüyorum, insan ikisinden birini yapmak zorunda, yapmazsa yaşamaya devam edemez.

Yedek rahim

Stefan koltuğunda dimdik oturmuş, anlatacaklarımın çok acı bir şeye dönüşeceğini hissetmiş gibi dikkatle beni dinliyor.

"Ben de yeni anladım bi kızım olduğunu," diyorum. "Bunu yeni anlamış olmam sana çok saçma geliyordur, anlayabilir misin bilmiyorum."

"Anlamaya çalışırım," diyor.

Ablamın, içimde çok derinde bir yerde onu affetmemi sağlayan korkunç çığlıklarını ve acıdan adeta yanmış, kapkara olmuş yüzünü anlatıyorum.

En anlatılamaz olanı bir yabancıya anlatıyorum. Bunu bir yabancıya anlatıyor olmama inanamıyorum, Stefan'la aramızda daha bugün yakınlığa benzer bir şey gelişti, önceki görüşmelerimizde soğukluk denmese de hep bir mesafe vardı.

"Hiç kimseye anlatmadım," diyorum, "Umut'a bile."

"Ben kendimi Umut'a, abisine, bi de sana anlattım," diyor. "Sende de Umut'ta ve abisinde olan bişey var."

"Hepimiz acıların çocuğuyuz," diyorum, gülüyorum ya da yüzümde gülmeyi andıran bir hal beliriyor. "Bunun Türkçede arabesk bi anlamı var."

Sorar gibi bakıyor, açıklamaya çalışmıyorum, o da ısrar etmiyor.

Stefan'a inandığımı hissediyorum, yüzü bana nedenini anlayamadığım bir güven veriyor, onun karşısında benliğimi çiğnemekten utanmıyor oluşum bundan olsa gerek.

Ama Umut'a neden anlatamadım? Hepimiz acıların çocuğuyuz oysa. Ama bazılarımızın acısı utanç veriyor.

"Simsiyahtı ablamın yüzü," diyorum, "Ryuke kadar siyahtı, ablam beyazdır oysa, hepimizden daha beyazdır. Ama o gece yüzü yanık et gibiydi. Külotunu çıkarmış, yere oturmuştu, doğurur gibi bacaklarını iki yana açmıştı, ölü bebeğini içine sokmaya çalışıyordu. Daha doğmadın diye bağırıyordu. Daha doğmadın! Daha doğmadın!"

Stefan'ın yüzü allak bullak oluyor.

Bunları anlatırken kendime ve sesimdeki sakinliğe yabancılaşıyorum, sesim basit bir ev kazasından söz ediyormuşum gibi duygusuz. Ablam ölü bebeğini rahmine geri koymaya çalışırken Nadir Abi'nin alabildiğine açık ağzında dilinin kıvrılıp boğazını tıkadığını gördüğümü, onun da yüzünün hızla karardığını söylüyorum.

"Boğulacak diye korktum," diyorum, "gözleri patlayacak gibi açılmıştı, ikisi de ölecek diye düşündüm, bi eve bi gecede üç ölü çok fazla."

"Bebek neden öldü?" diye soruyor.

"Bilmiyorum, hiçbirimiz bilmiyoruz," diyorum. "Öldü işte. Kilosu eksik doğmuştu, olması gerekenin yarısı kadar bile değildi. Ananem parmak kız diye isim takmıştı. O kadar küçüktü ki, parmakları.. şey gibiydi.."

Kürdan gibiydi demek istiyorum, ama kürdanın İn-

gilizcesi aklıma gelmiyor, bazen oluyor böyle, en basit şeylerin karşılıklarını hatırlayamıyorum.

"Kibrit çöpü?" diyor, sanki o anda mutlaka hatırlanması gereken bir kelimeymiş gibi.

Onaylayarak başımı sallıyorum, olur, kibrit çöpü de olur.

"Annem ölü bebeği ablamın elinden almaya uğraşıyordu. Ananem bağıra bağıra şeytan kovma duası okuyordu. Ananem ablamın bebeğini içine sokmaya çalıştığını anlamıyordu, şeytanın ablama musallat olduğunu sanıyordu ve bana bakıyordu, benim yüzümden. Şeytan benim yüzümden musallat oldu bu eve."

Diyorum ve susuyorum.

İçimi dinliyorum.

O geceyi parça parça hatırladığım çok oldu, giderek daha az, giderek daha kısa parçalar halinde. Sonunda unutmayı başardığımı sanıyordum. Ama şimdi tek bir ânını bile unutmamış olduğumu, o gecenin bütün hayatımın kırılma gecesi olduğunu anlıyorum.

Stefan benim ne hissettiğimi soruyor.

"Karnımı hissediyordum," diyorum. "Karnımda bir noktanın gümbür gümbür attığını duyuyordum. Bu noktanın benim bebeğimin kalbi olduğunu biliyordum. Kendim için seviniyordum, ablam için üzülüyordum."

"Doğurmak mı istiyordun?"

"İstiyordum."

Belli olmasın diye karnımı sıkı sıkı sardığımı, üniversite sınavına bile böyle girdiğimi, karnımı herkesten gizlediğimi ama sonunda annemin fark ettiğini söylüyorum.

Deniz'den bahsediyorum, onu kendimi ezerek, kendimi yok ederek sevmemin arızalı ve çok utanç verici bir şey olduğunu, bunu Deniz'i severken bile bildiğimi anlatıyorum. Stefan anlıyormuş gibi bakıyor, belki de sadece arızalı olanı anlıyor.

"Ama Deniz'in annesi kesinlikle reddetti, taşınıp gittiler," diyorum.

En çok buna üzüldüğünü söylüyor, sevdiğim gencin sorumluluk almamasına. Çok nahif buluyorum bu düşünceyi, safça ama Stefan'a söylemiyorum.

Sadece bunu da değil.

Annemin bebeğimi kimseye söylemeden ve bir an önce halletmeye karar verdiğini,

bebeğim karnımda ölsün diye çareler aradığını, sabunlar, tuhaf ilaçlar, bitkiler, ama hiçbirinin sonuç vermediğini,

bütün bunlara sessizce katlandığımı,

çünkü suçlu ve affedilemez olduğuma benim de inandığımı,

sürekli yere baktığımı,

başımın içinde sürekli bir çağlayanın aktığını, kulaklarımın uğuldadığını, bu çağlayana kapıldığımı düşündüğümü,

abimin hamile olduğumu öğrenince beni öldüresiye dövdüğünü,

annemin beni hastaneye götürdüğünü,

halimi görünce ürken doktora "merdivenden düşmüş diye yazın," dediğini,

doktorun "merdivenden düşmüş" diye yazdığını,

annemin doktora "ölü doğmasının bi yolu yok mu?" diye sorduğunu,

doktorun hukuken risk alamayacağını söylediğini,

doktorun bebeğimi öldürmekten değil, hukuki risk almaktan korktuğu için bebeğimi öldürmediğini,

hastanede kaldığım o gece annemin bana çok iyi baktığını, yaralarıma ıslak ve soğuk bezler bastırdığını, su içirdiğini, elimi tuttuğunu, sabaha kadar bırakmadığını,

abimin bebeğimin yaşadığını duyunca "o kadar dövdüm, gebermedi mi piçin?" dediğini,

verandalı, kâgir evimizi bu yüzden satıp gittiğimizi,

kimsenin bizi tanımadığı deniz kıyısında bir ilçede, yeni yapılmış, korkunç çirkin bir apartman dairesine yerleştiğimizi,

orada beni evden dışarı çıkarmadıklarını,

ablamla Nadir Abi de dahil herkesin beni suçladığını, beni aşağıladıklarını, bana utanç kaynağı dediklerini,

anneannem benimle aynı odada yatmak istemediği için oturma odasındaki divana sürüldüğümü,

babamın benimle bir daha konuşmadığını, yüzüme bile bakmadığını, kazaen bakacak olursa yere tükürdüğünü, sofrada tabaklara yemeği ben koyuyorsam kendi tabağını bana değil anneme uzattığını, benim elimden lokma yemediğini,

ilk karısı tarafından terk edilen, ikinci karısı tarafından da birkaç kere terk edilen, ilk karısından olan oğlunu görmeyen, görmek de istemeyen, ikinci karısından olan oğluyla kızını başının derdi olarak gören abimin beni en çok aşağılayan, beni öldürmek isteyen ve şimdi bana en çok yalakalık eden kişi olduğunu,

babamı sevip sevmemeye, annemi sevip sevmemeye bir türlü karar veremediğimi,

ablamı ne sevdiğimi ne nefret ettiğimi ne de buna gerek duyduğumu,

Nadir Abi'nin varlığını çoğu zaman unuttuğumu,

abimden nefret ettiğimi,

abim aklıma geldiğinde kafamda simsiyah bir dairenin belirdiğini,

bunları ve daha birçok şeyi anlatmıyorum.

Bunlar Stefan'ın anlayabileceği şeyler değil, zaten acımın asıl kaynağı da bunlar değil.

Bunların yerine ablamı anlatıyorum.

"Yıllardır evliydi, nihayet bir kızı olmuştu," diyorum. "Bebek çok zor doğdu, doğarken rahmini de almak

zorunda kaldıkları için ablamın bi daha çocuğu olmayacaktı."

Stefan hikâyemin asıl şimdi başladığını anlamış gibi gözlerini yüzüme kilitliyor.

"Annem o gece benim için aradığı çözümü buldu," diyorum. "Daha doğurmadım diye çığlık atan ablama daha doğurmadın dedi. Sonra Nadir Abi'ye döndü, ona da karın daha doğurmadı dedi."

Stefan'ın kaşları çatılıyor, gerisini tahmin ediyor mu, anlayamıyorum, bakışlarından anlaşılmıyor. Annemin çözümü bulunca gülümsediğini söylemiyorum, perdeleri açabiliriz, artık insan içine çıkabiliriz.

Annemin, ablamın ve Nadir Abi'nin sabaha karşı el feneriyle kömür küreğini alıp ilçenin dışındaki mezarlığa gittiklerini, ölü parmak kızı bir sürü ağaçla dolu bu mezarlıkta herhangi bir mezara gömdüklerini anlatıyorum.

"Neden?" diyor dehşetle. "Bebeği onlar öldürmedilerse bunu yapmaları için bi neden yok."

Stefan çok zeki bir adam ama anlayamıyor, acının insana neler yaptırabileceği hakkında bir fikri var, ama utancın neler yaptırabileceği hakkında bir fikri olmadığı belli.

"Üçü yürüyerek gittiler, yürüyerek döndüler," diyorum. "Üç kilometre gidiş, üç kilometre dönüş. Mezarlıkta öyle çok sağa sola sapmışlar ki, üçü de bebeği hangi mezara gömdüklerini hatırlamıyorlardı ve çok memnunlardı bundan."

"Ablan bebeğini kendi elleriyle mi gömmek istedi? Onun için mi gitti?"

"Hayır," diyorum, "annem onu evde bırakmaya cesaret edemedi. Babamın ablamı zapt etmeye gücünün yetmeyeceğinden korktu, çünkü acı oyunbozandır, evlat acısı çıldırtır."

"Anladım," diyor, üzüntüyle başını sallıyor.

Hayır anlamadın diyorum içimden, hiçbir şey anlamadın, annemin ablamı kendini öldürmesinden korktuğu için yanında götürdüğünü sanıyorsun.

Ablamı merak ediyor, bebeği gömdükten sonra ne yaptığını soruyor, aklını kaçırdığını söylememi bekliyor.

"Gidip yattı," diyorum. "Ertesi gün öğlene kadar uyudu."

Yüzü karışıyor, anlattığım şeyde yerine oturmayan bir şeyler olduğunu düşünüyor.

"Sonra ben doğurdum," diyorum.

O zaman gözlerinde bir şey oynuyor, nihayet anladı diye düşünüyorum.

Kendi bebeğimi doğurduğum günü hatırlıyorum, doktorsuz, ebesiz, kan içinde.

Ağaçlarla dolu geniş bir arazinin ortasında tek bir köy evi, kimin evi?

Sancının şiddetiyle sıktığım parmaklarımın arasındaki mavi çizgili çarşafı görüyorum.

Bacaklarımda sıcak kanımı hissediyorum.

Odada bir karasinek var, ikide bir ter içindeki yüzüme konuyor.

Arka arkaya nefes alıp veriyorum, annemin sesi çok derinden geliyor.

Karnıma bastırıyor annem.

Küçük tüpün üstündeki çaydanlıkta su kaynıyor, buhar dümdüz bir çizgi izliyor sonra havaya dağılıyor.

Bebek ağlıyor.

Annem kız diyor.

Ablam sevinç çığlığı atıyor.

Çok üşüyorum, üşümekten dişlerim takırdıyor.

Üstüme bir şeyler örtüyorlar, biri yeşil hırkam, gelirken üstümde bu vardı.

Annemin elinde bir bardak çay, kesmeşekeri ısırıyor.

Çorba kokusu duyuyorum, midem bulanıyor.

Yattığım çarşaf pembe çiçekli şimdi.

Ayaklarımı görüyorum, annem kısa siyah çoraplarımı çıkarmamış, bacaklarımın derisi pul pul, buz beyazı.

Ablam bebeği emziriyor, parmak kızı bilinmeyen bir mezara gömeli on gün olmuş.

Doğurduğum bebeğe bir kere bile bakmıyorum, zaten ablam göstermiyor, alıp gidiyor.

Annemle kalıyorum, bebeği çoktan unuttum.

Duvara bakıyorum, duvardaki rutubet lekelerini İstanbul haritasına benzetiyorum, şurası Boğaz, şurası Galata Köprüsü, okulum şurada olmalı.

Mimarlığı kazandım.

Beni ilkokuldan sonra okutmayacaklardı, ama babam çevreden utandı, herkesin kızı okuyordu, liseye başladığımda hiç boşuna üniversite hayalleri kurmamamı söylediler.

Ama bebek her şeyi değiştirdi.

Şimdi gitmemi istiyorlar.

Bir an önce gideyim ki benim rahmim ablamın olsun.

Sönmüş sigaramı yakıyorum, derin bir nefes çekiyorum, başım dönüyor. Stefan aklı almıyormuş gibi bana bakıyor.

"Senin kızını mı aldılar?" diye soruyor.

İnsanların, hayvanların, bitkilerin, yeryüzündeki bütün canlıların gen haritasını aklına yerleştiren Stefan'ın aklı bunu almıyor.

"Ama kendi bebeğinin öldüğü gece ablamın elleri saçlarından kopardığı tutamlarla doluydu," diyorum.

"Bu senin kızını almalarını gerektirmez," diyor, "haksızlık bu."

Buna verecek karşılığım yok, acı acı gülüyorum sadece.

"Hayat adil değil," diyorum.

Hayatın adil olmadığını herkes biliyor, mesele bunu kabullenip kabullenmemekte.

Boş votka şişesini kaldırıp bakıyorum, Stefan kalkıp mutfağa gidiyor, yarım şişe içkiyle geliyor. Üstündeki harflere bakılırsa bir Uzakdoğu içkisi. Sake olabilir ya da başka bir şey.

"Votka kalmamış," diyor, "bundan başka içki de yok."

"Öyle bir haldeyim ki benzin olsa içerim," diyorum, gülüyoruz.

Benzin olmasını diliyorum, hatta tuzruhu. Dokuları lif lif yanıp eriyen bir yemek borusu görüntüsü canlanıyor gözümde. İçimdeki asitli acı yine köpürüyor.

Stefan kalkıyor, panjurlardan birini kaldırıyor, soluk mavi bir ışık görüyorum, karşı binaların ardında sabah oluyor.

Pencereyi açıyor, içeriye taze hava doluyor.

22.

Buraya hayat uğramıyor mu?

Stefan'ın açık bıraktığı pencereden içeriye dolan acı soğukla uyanıyorum. Çok üşümüşüm, ellerim burnum buz gibi, kemiklerim kaskatı olmuş. Salondaki iki büyük abajur hâlâ yanıyor, ama içerisi kasvet dolu. Kalkıyorum, pencereyi kapatıyorum, soğuk hemen kesiliyor. Telefonumun saatine bakıyorum. Dokuz buçuğa geliyor. Umut'tan mail gelmemiş. İçim belli belirsiz bir kaygıyla doluyor, ama büyütmek istemiyorum, bazen bana yazmakta geciktiği oluyor.

Stefan yalnızlık koltuğunda uyuyakalmış, yüzünde bir çocuk ifadesi var, kollarından biri göğsünde, diğeri aşağı sarkmış, elinde hâlâ bardak.

Bardağı alıyorum, sehpaya koyuyorum, Stefan'ın yatak odasına gidiyorum.

Odası çok düzgün, yatak cetvel gibi yapılmış, iki yandaki gece lambaları yatağa eşit uzaklıkta. Bütün nesnelerin seçkin bir havası var, ama oda yaşamıyor, para ellerimi yakınca gittiğim otel odalarını andırıyor.

Stefan'ın evinde kitaplar ve çalışma masasını dolduran şeyler dışında her şey gerektiği kadar. Bu eve gereken eşya listesini kimin yaptığını, bu nesneleri kimin seçip aldığını merak ediyorum. Yalnız bir adam evini nasıl dö-

şer? Kendi sorumu cevaplıyorum, tabii ki benim gibi işi bu olan bir kadın döşemiştir, pek çok yalnız adamın evini döşedim böyle. Yaşiko'dan bir iz yok ne banyoda bir diş fırçası ne unutulmuş bir küpe teki ne de herhangi bir giysi. Uzakdoğu içkisinin bile onunla bir ilgisi olduğunu sanmıyorum, turistik bir şişe, Uzakdoğu'ya gitmiş birinden hediye olmalı.

Bir duvar boydan boya dolap. Birini açıyorum, Stefan'ın giysileri. Birbirine benzeyen, ağırbaşlı renklerde, iyi cins takım elbiselerin ve soluk renkli gömleklerin bittiği yerde spor giysileri başlıyor, blucinler, keten pantolonlar, spor gömlekler, onların da renkleri soluk. Bir başka dolabı açıyorum, çekmeceler, çamaşırlar, paketi açılmamış çoraplar, dikkatle katlanmış tişörtler. Başka bir dolaptan beyaz bir yorgan yüzüme fırlıyor, alan bulunca genişleyen, kuştüyü bir yorgan. Altındaki polar battaniye maviye çalan bir gri. Her şey Stefan'ın gözleri gibi gri, her şey fazlasıyla ağır, bütün nesneler çok zevkli ama yaşama sevincinden yoksun ve bana çok tanıdık geliyor bu.

Polar battaniyeyi alıp salona dönüyorum, Stefan'ın üstüne örtüyorum. Ona bakarken içime şefkate benzer bir duygu doluyor. Uyanmasından çekinerek hafifçe yanağını okşuyorum, teşekkür ve veda niyetine, bir daha görüşmeyeceğiz. Stefan'ın teni sıcak, tenin ateşi kuvvetli bir yaşama belirtisi.

Mutfakta açtığım ilk dolapta kahveyi buluyorum, çok güzel kokuyor. Kahve makinesini çalıştırıyorum. Birazdan damlamaya başlar, kokusu Stefan'a ulaşır. Yaptığım kahveden içmeden çıkıyorum. Kahveyi Stefan için yaptım.

Binanın kapısında duruyorum, caddeye bakıyorum. Kapalı ve soğuk havaya rağmen cadde çok kalabalık. İnsanlar işlerine yetişmek için hızlı hızlı yürüyorlar. Kafe-

ler çoktan açılmış, genç garson kızlar dışarıdaki küçük masalarda oturanlara kahvaltı servisi yapıyorlar. Herkesin elinde kâğıt bardaklarda kahve var, herkes hareket halinde, herkes telefonla konuşuyor. İnsanların bu çok canlı, bu çok enerjik hallerini garipsiyorum, yapacak bu kadar çok şeyleri olmasını aklım almıyor. Adil olmayan hayat buraya uğramıyor mu, bu yaşama arzusunu nereden buluyor bu insanlar?

Ünlü filmlerle dizilerin senaryo fotokopilerini satan bir satıcı tezgâhını yerleştiriyor. Tezgâhın başında duruyorum, şantiyede yapılması gereken işleri düşünüyorum. Bugün ahşap tavan kaplamaları gelecek, çok dikkatli yerleştirilmesi lazım, malzeme pahalı, küçücük bir hata büyük maliyete yol açar. Senaryoları karıştırıyorum. *Sopranos*'un on ikinci bölümü, *Mad Men*'in pilot bölümü, *How I Met Your Mother*'ın bir sürü bölümü. Renkli yün bere ve parmaksız eldiven takmış satıcı *Lost*'un iple bağlanmış ilk sezonunu küt diye tezgâha koyuyor. Tarantino'nun, Christopher Nolan'ın, Coen Kardeşler'in filmlerinin senaryoları ayrı birer yığın, üstlerine küçük etiketler konmuş. Filmlerini hiç izlemediğim başka yönetmenler de var. Woody Allen gözüme ilişiyor, yığını karıştırıyorum, *Annie Hall*, *The Purple Rose of Cairo*, *Radio Days*, *Manhattan*, *Hanna and Her Sisters*.

Zelig'i soruyorum. Satıcı arıyor, bulamıyor. Birkaç gün sonra uğramamı söylüyor.

"Peki," diyorum.

Ama uğramayacağım, içimde ortaya çıkacak bir Zelig kalmadı. İçimdeki herkesi tükettim.

Trendeyken Mustafa arıyor, açmıyorum, bir daha arıyor yine açmıyorum, durmuyor, bu kez Whatsapp'tan neredesin diye yazıyor.

Dünyanın dibindeyim ve Umut'tan hâlâ mail yok.

Mustafa'nın numarasını engelliyorum. Her yerden engelliyorum. Mustafa'nın adını görmeye tahammülüm yok artık.

Gülsün de aramıyor, aramasını istemiyorum, ararsa ne gel diyebileceğim ne de gelme. Kendimi ikiye bölünmüş gibi hissediyorum. Stefan'a anlattıklarım içimi değiştirmedi, aksine daha da karıştırdı. Ama Gülsün'ün aramaması iyiye mi işaret bilemiyorum.

Gece o kadar çok içtim ki başımın ağrıdan çatlıyor olması lazım, ama herhangi bir ağrı hissetmiyorum, aslında bedenimin hiçbir noktasını hissetmiyorum, bedenim yok olmuş. Ama zihnim hâlâ pırıl pırıl. Sadece zihinden ibaret kaldığımı düşünüyorum, asıl ihtiyacım olmayan şeyden.

Tango House'a gidiyorum. Ryuke evden çıkıyor bu sırada. Üstünde koyu mavi bir mont var, rozet dolu somon rengi büyük sırt çantasını omzuna asmış, kıvırcık siyah saçları çok renkli beresinin altından fışkırıyor. Gökkuşağını andırıyor, içi öfke ve acıyla kaynayan Ryuke'nin bu gökkuşağı hali sinirime dokunuyor. Ona görünmeden odama girmek, yatağıma yatmak, tavana astığım Çin fenerine bakarak uykuya dalmak ve bir daha uyanmamak istiyorum. *Her ölümle doğmak hiç yok olmamak istedim.*

Ama Ryuke görüyor beni. Araş'ın dün akşam saldırıya uğradığını, Eda'nın hastaneye gittiğini söylüyor. Bu haber bana saçma bir heyecan veriyor, kendi halimden huzursuz oluyorum.

Hastaneye gidiyorum, neden gittiğimi bilmiyorum, Araş'ı tanımıyorum, hiç görmedim, gitmeme gerek yok aslında ama gidiyorum. Hastanede Eda'yı bir gözü pansumanla kapatılmış bir adama plastik kaşıkla bir şeyler yedirirken buluyorum, fotoğraflarından tanıdığım Araş bu demek. Eda beni görünce şaşırıyor.

Araş'a "en eski ve en yakın arkadaşım," diyor.

Araş gülümsüyor, bana elini uzatıyor.

Tanıştığımıza sevindiğimi söylüyorum ama bir şey hissetmiyorum.

Eda bir günde başka türlü bir kadın olmuş, seven ve sevdiğine gelen zarar yüzünden öfkeli bir kadın sanki, ama bu Eda değil, bu kadın Eda'nın Zelig'i mi? Öfkeli bir sesle Araş'ı Bronx'ta, o cânım tango ayakkabılarını yaptığı atölyesine girerken gözünden bıçakladıklarını anlatıyor. Bir gözü görmeyecekmiş artık. Sebep? Sebep yokmuş ya da burada doğduğu halde yabancı olması sebepmiş işte. Araş itiraz ediyor, sesi çok yumuşak, atölyesinin önünde kavga eden iki çetenin arasına dalmakla hata ettiğini söylüyor. Araş'ın Eda'ya karşı ne hissettiğini anlayamıyorum, bir gözü bantlı olduğundan olsa gerek. Eda ağrısı varsa hemşireden ağrı kesici isteyebileceğini söylüyor, ama Araş istemiyor, gece ağrısı artarsa belki.

Umut'tan hâlâ mail yok.

Yanlarında daha fazla kalmak istemiyorum, ben mi gereksizim yoksa onlar mı uyumsuz anlayamıyorum. Eda beni hastanenin kapısına kadar geçiriyor, yürürken konuşup duruyor, saldırganlara çok öfkeli, Araş'ın fazla iyi niyetli olduğunu, bu gizli ırkçıların Araş'ın kaybettiği o cânım gözünün bedelini ödemeleri gerektiğini söylüyor.

"Olacak mı sence?" diyorum.

Bir dengesizlik var bu ilişkide. Ne demek istediğimi hemen anlıyor.

"Hayır," diyor.

"O zaman neden?"

Bilmiyorum der gibi bakıyor. Araş'ın bir gözüne razı olacak kadar aşksız olmanın acısını çektiğini anlıyorum.

Parka, şeytan bastonu ağacına gidiyorum. Ama ağacın çevresi sıkı sıkı giyinmiş, on üç on dört yaşlarında

öğrencilerle dolu, öğretmenleri ağacı gösterip bir şeyler anlatıyor. Uzakta durup gitmelerini beklerken duman rengi bir kedi yavrusu görüyorum, kucağıma alıp sevmek istiyorum, ama kedi kaçıyor, ağaçların arasında kayboluyor. Ders uzun sürecek, belli, yağmur da başlıyor, nereye gideceğimi bilmeden yürüyorum.

Metroya giderken Patty'yle karşılaşıyorum, yine stilettolu, yine sarışın ve yine ağzı kalabalık. Bana aşırıya kaçan bir samimiyetle sarılıyor, ayaküstü bir katalog açıyor, zengin müşterilerime söz edebileceğim evleri gösteriyor, tadilat gereken yapılardan söz ediyor. Benden yararlanmayı umuyor diye düşünüyorum, bir iş hayatım olduğunu sanıyor.

Birden "Cathy öldü," diyor.

Donakalıyorum, ağlamaya başlıyorum, kalabalığın ortasında hıçkıra hıçkıra. Patty çok şaşırıyor, bu kadar yakın olduğumuzu bilmediğini söylüyor. Lisa'nın bile bu kadar üzülmediğini, hatta hiç üzülmediğini düşündüğü yüzünden anlaşılıyor.

"Lisa, Cathy'nin evini satamıyor," diyor.

Çünkü Matthew annesinin evini Lisa'ya bıraktığını belirten vasiyetine Alzheimer olduğu, akıl sağlığının yerinde olmadığı gerekçesiyle itiraz etmiş.

Umut'tan hâlâ mail yok.

Lisa kendi başarılı avukatlığına ve çalıştığı hukuk şirketinin gücüne güveniyormuş, ama Matt daha büyük bir şirketle anlaşmış, iki kardeşin arasında kıran kırana bir hukuk savaşı başlamış. Evin Manhattan'ın en hızlı prim yapan semtlerinden birinde olduğu düşünülürse savaşmaya değermiş.

Umut'tan hâlâ mail yok.

Lisa, Cathy'nin evinden önce eşyalarını satmak istemiş. Tabii ki Cathy'nin para edecek bir şeyi yokmuş, belki duvar piyanosu, o da Lisa'nın yıllık kazancı dikkate

alınırsa gülünç bir rakam. Lisa yine de eşyayı topluca satmak için eve birini götürmüş, Matt eve kendisinden önce gelip işe yarar bir şey varsa alıp gitmesin diye. Ama götürdüğü adam almaya değer bir şey bulamadığını, eşyadan kurtulmak istiyorsa evi boşaltabileceğini söylemiş, taşıma masrafına karşılık bütün eşya, bir dolar bile vermiyormuş yani.

Evdeki her şey öylece, Umut'un bırakıp gittiği günkü gibi duruyormuş.

"Sende evin anahtarı var mı?" diye soruyorum.

Patty şaşırıyor, var ama neden?

24.

Hatırlama notları

Cathy'nin evi Umut'un bırakıp gittiği gün nasılsa öyle değil, altüst edilmiş. Kanepenin minderleri ve kitaplar yerde, bütün dolapların ve küçük şirin çalışma masasının çekmeceleri açık, Cathy'nin elektronik çöp olarak bile işe yaramayacak kadar eski dizüstü bilgisayarı ve müzelik cep telefonu bir kâğıt yığınının üstünde duruyor, eski gazeteler, broşürler, faturalar, birtakım belgeler. Tablolar duvarlardan indirilmiş, Lisa hiç değilse birinin ünlü bir ressama ait çıkmasını ve beklenmedik bir servete kavuşmayı ummuştur.

Elektrik ve su kesik, kalorifer çalışmıyor, içerisi buz gibi, camlar o kadar kirlenmiş ki dışarısı görünmüyor.

Kanepenin minderlerini yerleştiriyorum, çekmeceleri doldurup kapatıyorum, yere saçılmış kitapları kitaplığa koyuyorum, Lisa'nın bu kitapların arasında para bulup bulmadığını merak ediyorum, bulmuş olabilir, Cathy unutmaktan mustaripti.

Tabloları yerlerine asıyorum, hangisinin nerede asılı olduğu duvarlardaki izlerinden belli. Tanımlanabilecek tek tablo Cathy'nin yağlıboya portresi, diğerleri pek de başarılı olmayan soyut resimler. Bunları Cathy yapmış olabilir mi? Yakından bakıyorum, imza arıyorum. Hayır,

o yapmamış, biri Liam C. 1981 diye imzalı, ikisinde sadece Dolores, birinde de F. 77 yazıyor.

Tablodaki Cathy genç ve neşeli, iri taşlı küpeleri var. Onu da Liam yapmış, tarihsiz, tablodaki Cathy genç olduğuna göre resim bayağı eski olmalı. Cathy'nin Liam'la ne yaşamış olabileceğini merak ediyorum ama öğrenme şansım yok, zaten resminde ağzını arzuyla aralamış olmasına bakılırsa tahmin etmek pek de zor değil. Bir de büyük, renkli bir afiş var, parlak, güneşli bir günde okyanus kıyısında bir yer, Hawaii olabilir. Hawaii Cathy'nin hayalini kurduğu bir yer miydi merak ediyorum.

Küçük mutfak fazla hırpalanmamış, sadece bir iki dolap kapağı açık. Masada kalan iki patates filizle kaplanmış, beyaz filizler patatesleri sarmış, patatesler direniyor, tahta masaya bile işleyerek kendilerinden ürüyorlar.

Cathy'nin ilaçlarını buluyorum, küçük bir sepetin içinde, çoğu dolu bir sürü kutu.

Ama yatak odası üstünden fırtına geçmişe benziyor. Ölü birinin evini dolaşmak çok acı bir duygu, hele tanıyorsan. Yerdeki karmakarışık giysi yığınının arasında Cathy'nin *no more* gecesi giydiği mavi elbiseyi görüyorum, alıyorum, katlayıp yığının üstüne koyarken okşuyorum. Galiba Cathy'nin son dans gecesi buydu, bir daha dans etmişse de yalnız başına etmiştir ya da kaldığı bakımevinde kendi gibi kendilerini unutmuşlarla.

Lisa evi böylesine altüst edecek kadar annesinin değerli nesi olduğunu sanıyordu?

Cathy'nin anılarından başka hiçbir şeyi yoktu, onları da hatırlamıyordu.

Cathy, Umut'un sözünü ettiği yüz on milyardan biri olarak geçti hayattan.

Cathy şimdi bir Jane Doe.

Cathy'nin hatırlama notları yatağın başucunda duruyor, yapışkan kısımlarından üst üste yapıştırılmış. Umut özenle toplayıp kaldırmıştı. Lisa bunları okumaya değer bulmamış belli ki, atmaya bile üşenmiş.

İlaçlarını ve hatırlama notlarını alıp Umut'un kaldığı odaya gidiyorum. Bir tek bu oda Umut'un bıraktığı gibi duruyor. Çarşafı ve yorganı toplayıp Cathy'nin odasına götürmüştü. Dolabın kapakları açık ve bomboş, çekmeceler de. Lisa burada bir şey bulamayacağını biliyordur, şöyle bir bakıp çıkmıştır. Çin fenerleri sarkmış, birkaçı kopmuş, yerde tozlanmış duruyor. Duvarların saman sarısı rengi daha da solmuş sanki.

Umut'un yatağına oturuyorum, sırtımı kılıfsız yastığa yaslıyorum, elimi yatağın üstünde gezdiriyorum. Dünyanın dibine birlikte düştüğümüz yatak bu, tutkuyla acının tek vücut olduğu yer.

Cathy'nin hatırlama notlarını okuyorum, küçük pembe kâğıtlarda elyazısı.

Neyi ne zaman ödemesi gerektiğine ilişkin notlar.

Neyi ne zaman ödediğine ilişkin notlar.

Üç ünlemli *Havuz parası ödendi tekrar ödeme!!!* mesela.

Kiminle konuşup kime selam vermemesi gerektiğini yazmış, *Martinez'e selam verme!!!* Martinez, Cathy'yi üzecek ne yaptıysa.

Televizyonun nasıl açılıp kapandığını, bilgisayarının nasıl açılıp kapandığını, Carol'ın adresini, Lisa'nın telefon numarasını, Lisa'ya hatırlatması gereken vergileri, marketten neler alması gerektiğini, markette çalışan çocuğun adını, havuzda çalışan çocuğun adını, neyi nereye koyduğunu, metro kartını ne zaman yenilemesi gerektiğini, Umut'tan ne zaman kira aldığını yazmış.

Acıklı bir not geçiyor elime.

Kızımın adı Lisa, Lisa'nın çocuğu yok. Oğlumun adı

Matthew. Matthew'nün iki kız var, Mia ve Jenny, karısının adı Helen.

Sonra başka bir not: *Lisa'ya çocuğu olup olmadığını sor.*

Bir notta sadece *Unutma* yazıyor.

Neyi unutmaması gerektiğini unutmuş olmalı.

İlaçlarını nasıl kullanacağını yazdığı not.

Exelon 3x1, Eforol 1x1, Venlafaxine XR 2x1 ve Cogito 2x1.

Cogito. Bir Alzheimer ilacı adı olarak Cogito fazla ağır bir ironi.

Hatırlıyorum öyleyse varım.

Telefonumdan kırılan cam sesi geliyor.

Umut artık yazamadığını, beni görmek istediğini yazmış.

Sesim yok olmadan önce diyor.

HER ŞEY ÇOK ÇABUK KAYBOLUYOR

Çalışma masamda oturuyorum. Bilgisayarımın ekranına bakarak Sanem'in aramasını bekliyorum. Odam karanlık. Durmaksızın yağan yağmur şehrin gece ışıltısını soldurmuş. Sağ elim aynı ağır kütle halinde, votka şişesinin yanında, şişeye dokunamadan duruyor. Hissiz değil, hareketsiz. Sağ elim henüz ölmedi. Ama sağır, beni duymuyor. Tırnaklarım uzamış. Ellerime sık sık baktığım halde şimdi fark ediyorum bunu. Bugün berberde tırnaklarımı da kestirmeliydim.

Votkayı sol elimle koyarken bir an dalıyorum, bardak taşıyor. Taşan votkayı parmağımla siliyorum. Parmağımı yalıyorum. Votka çatlamış dudaklarıma ateş gibi değiyor. Eskiden viski veya cin, en çok da tekila içerdim. Votkaya Sanem'le alıştım.

Dolabın kapaklarını kapattım, çekmeceleri ittim, yerdeki Çin fenerlerini kaldırıp yerine astım. Küçük, yeşil vantilatör ve otuz yedi ekran tüplü televizyon tozlanmış bir halde şifonyerin üstünde duruyor ama yazı masasındaki metalik gri Olivetti daktilo yok. Lisa eli boş dönmemiş demek ki, alıp götürecek bir şey bulmuş. Bu odada her yer boşluk olduğu halde, dolaplar, çekmeceler, masanın ve yatağın üstü boş, daktilonun boşluğu içime dokunuyor.

Vantilatöre dokununca ağustosun yapış yapış gecelerinden birini hatırlıyorum, yılın en sıcak gecesiydi, bütün şehir bayılmış gibiydi, çocukların bile sesi çıkmıyordu, avludan sadece televizyon sesi geliyordu, camlar ardına kadar açık olduğu halde küçücük bir esinti bile yoktu. Belki işe yarar diye vantilatörü çalıştırdık, bir süre vınlayarak çalıştı, hafif bir serinlik, oh ne güzel, ama yavaşladı, kanatları bir tur daha döndü, tekleyerek durdu.

Bu kez daktilonun ne durumda olduğunu merak ettik. Umut defterinden bir kâğıt koparıp taktı.

O zaman gördüm bir defteri olduğunu ve sayfaların çoğunu lacivert bir resim gibi güzel bir yazıyla doldurduğunu.

Bana sen yazar mısın dedi.

Ne yazayım dedim.

Her şey çok çabuk kayboluyor, dedi.

Yazdım.

H e r s e y c o k c a b u k k a y b o l u y o r .

Sanem'e yazmadan önce, tümüyle bana kalmasını istediğim bir gecenin önlemini almak için babamı aradım. Ablamız gelmiş, yemek yiyorlarmış.

Sen de gel beraber yiyelim dedi, ablan sarma yapmış çok güzel.

Dışarıdayım, arkadaşlarla buluştuk dedim.

Kendimi eve kapatmadığım için sevindiğini söyledi yine. Ne zaman dışarıdayım desem böyle söylüyor. Ablamızın, o zaman yarın beraber kahvaltıya gidelim dediğini duydum. Boğaz'da bir yer keşfetmişler, hakiki köy ekmeği ve Kazdağları'ndan gelen soğuk sızma zeytinyağı varmış. Ablamız bu gece babamda kalacak, belli.

Kahvaltıya Hande'ye sözüm var, ama akşama gelirim dedim, abime de söyleriz, balık alır gelirken, hep beraber yeriz.

Babamın sesi soğudu.

Nasıl istersen, dedi.

Abimin geleceğine inanmıyor.

İçeri giriyorum şimdi, çok gürültü var, ararsan duyamam, merak etme dedim.

Sabah uyanınca ara o zaman dedi.

Ararım dedim.

Sürecin nasıl olacağını kestiremediğim için vakitsizce telaşlanmasını, her şeyi altüst etmesini istemiyorum. Planımda bir yoğun bakım yok.

Günler büyük bir hızla akıp gidiyor. Sabah oluyor, ne zaman olduğunu anlamadan akşam oluyor. Hayatı kaçırıyor değilim, kaçıracak bir hayat yok, sadece niye geliyor niye gidiyor bu günler onu bilmiyorum.

Kayboluyor her şey.

Güneş açıyor, milyonlarca kilometre uzaktan gelen ışığı yüzüme değiyor, sonra bir anda dünyanın bütün okyanuslarından buharlaşan sulardan olma bulutlar gökyüzünü kaplıyor ya da sokakta biri gülüyor, çok geçmeden duruyor yüzü, bakışları uçmuş, solgun bir resimden bakar gibi. Bugün parkta otururken, ıslak bir bankta, yerlerde göllenmiş su kuruyorken, şeytan bastonu ağacına bakarken uzaktan iki kadın geldi, ellerinde alışveriş torbaları, biri bir parfüm almış, çıkardı, bileğine sıktı, kokladılar, yüzleri zevkle doldu, sonra uçtu koku. Her şey bir var bir yok.

Cathy'nin daktilosu nerede? Lisa'nın evinde bir yerde bir süs eşyasına dönüşmüş olabilir veya bir bitpazarının kadife örtülü tezgâhında satılmak üzere, gazete kâğıtlarına sarılmış incik boncuklar, metal kutular, kristal kadehler, saatler, çakmaklar, usturalar, Litvanca konuşan yarı deli kadının şapkası gibi şapkalar, tanrısız kalmış İnciller ve ikonalarla birlikte bir kutuya tıkılmıştır. Eşyanın bir ruhu varsa daktilonunki azap içinde olmalı.

Cathy'nin bu daktiloda ne yazmış olabileceğini dü-

şünüyorum. Vietnam Savaşı'nın derhal durdurulmasını isteyen ya da Penn Station binasının yıkılmasına karşı çıkan protesto metinleri yazmış olabilir ya da öğrencilerinin velilerine ikaz mektupları ya da *New York Times*'a okuyucu mektupları ve aşk mektupları.

Cathy hayatı boyunca kaç aşk mektubu yazdı acaba ve sonra neler oldu?

Babamdan sonra abimi de aradım.

Sedef geldi, konuşuyoruz dedi.

Bunu bekliyordum, ama bu kadar erken olmasını beklemiyordum, şaşırdım. Naz yokmuş. Kapadokya'ya, okul gezisine gitmiş. Ne zaman döneceğini sordum.

Yarın akşam dedi.

Sonra konuşuruz dedim, kapattım.

O'larla olmadı. Olmaz. O ilk O'lar tükenmiş bir yaşamadan kurtulmanın geçiş adımlarıydı. Sabaha kadar konuşurlar bu gece. İlişkiyi onarma konuşmaları uzun sürer. İçki içerler konuşurken. Sedef sigara da içer. Abim hani bırakmıştın der. Sedef başladım işte der. Sesinde öfke ve hayal kırıklığı. İkisinin de.

Onlar için uzun bir gece olacak. Önce tartışacaklar. Birbirlerini suçlayacaklar. Sedef ağlayacak. Belki abim de ağlar. Ağlamaktan utanan biri değil. Saatlerce tartışmaktan usanıp susacaklar ve o anda ellerinde birbirlerinden başka bir şey kalmadığını fark edecekler. Belli belirsiz bir yalnızlık korkusu ikisini de paniğe sürükleyecek. Geçmiş güzel günlerden konuşmaya başlayacaklar. Naz'ın doğumu, evlenmeden önceki tatilleri, ilk öpüşmeleri. Evliliklerini kurtarmaya, tekrar birlikte olmaya karar verecekler. Sonra sevişecekler on beş yıllık yataklarında. Sabah mutlulukla uyanacaklar. El ele kahvaltıya gidecekler. Akşam Naz'ı karşılayacaklar. Naz ikisini bir arada görünce uçacak sevinçten.

Ama uzun sürmeyecek bu yanılsama. Ölmüş olan

her şey gibi aşkları da çürüdü çünkü. Yine de bir süre, sarsıntıyı atlatmışlar, her şey yolundaymış gibi yapacaklar. Birbirlerini hâlâ sevdiklerine inanmaya zorlayacaklar kendilerini. Birkaç ay sonra bir gün Sedef orkidelerinin toprağını değiştirirken ansızın ağlamaya başlayacak. Bu defa bir daha toplanmamak üzere dağılacak her şey. Sonra zaman geçecek. Başka O'larla evlenecekler. Başka yaşamalar bulacaklar, aşkı daha az, kabullenişi daha çok. Naz bir orada bir burada, sonra kendi başına.

Yağmur dindi, saçma bir güneş gökyüzünü parlatıyor şimdi, ama hava hâlâ çok soğuk. Pencere pervazları o kadar eski ki içeride adeta rüzgâr esiyor. Odaya girer girmez storları kaldırdım, akşamın pencerede belirdiğini görmek istiyorum. Avluya bakıyorum, kimseler yok, koca avlu bomboş, iplerde tek bir kot pantolon asılı sadece, kalın bir M harfi gibi salınıp duruyor. Bir boruya sarı bir bisiklet bağlanmış.

Sahi, Cathy'nin bisikleti nerede? Lisa onu da götürmüş olamaz, tak tak yürüdüğü topuklularıyla götürüp atacak değil, bu zahmete girmez, zaten çok eskiydi.

Evi dolaşıyorum, salonun her yerine bakıyorum, yok, mutfakta ve banyoda da yok. Sonunda yatak odasında buluyorum, Lisa'nın fırlatıp attığı giysi ve örtü yığınlarının altında.

Bisikleti ölü giysilerin altından çıkarıp salona götürüyorum, her zamanki yerine, kapının yanına dayıyorum.

Bu evi niye eski haline getirmeye çalışıyorum ki..

Ne Cathy dönecek ne Umut. Cathy ölmüş. Umut—

Ekranın ışığı gözlerimi acıtınca çalışma lambamı yaktım. Amerika'ya giderken yanımda götürdüğüm defter masamda duruyor, lambamın ışıktan dairesinin altında. Bu defterde Sanem'e ve kendime yazarak doldurduğum sayfaları yırttım, lavaboda yaktım. Suyu açınca akıp gitti yanık parçalar. Giderde birikenleri ufalayıp akıttım.

Ama bir parça, sanki benden kalan son bir sözmüş gibi inatla yanmadı. Defterlerini kitaplardan alıntılarla dolduranları küçümsediğim halde, Amerika'ya uçarken ilk sayfaya Susan Sontag'ın cümlesini yazmıştım.

---tığı yaraları sarmak ya da eski istekleri unutturup yerine başka arzu---

Amerika'da yeni bir arzu aradım. Aradığımı kendime itiraf etmeden aradım. İnsan yaşadıkça arzu ölmüyor. Arzu ancak insan ölürse ölüyor. Şimdi defterimin kalan üç beş sayfasından ilkinde sadece SEV yazıyor.

Rüzgâr hızlandı. Karşıdaki balkonlardan birinde sandalyeleri kalın, sert bir naylonla sarmışlar, biri yırtılmış, rüzgâr uçurdukça bir şeyi hareket ettiriyor olmalı, gıcırtılı bir ses geliyor. Bu tekdüze ses bana kederin sesini düşündürüyor, her türlü gidişin arkasında bıraktığı boşluğun sesi. Dünyanın dibinde kurşun gibi bir sessizliği düşünüyorum.

Eda o sırada arıyor. Kararsız kalıyorum, açsam mı, açmasam mı? Beni burada bulamaz, ama bulamadıkça deliye döner, ortalığı ayağa kaldırır, nelere yol açar tahmin edemiyorum, açıyorum mecburen.

Neredesin? diyor.

Para ellerimi yakıyor diyorum, gülüyorum.

Gene mi? diyor.

Zorla güldüğümü anlamıyor, aklı dağınık. Mustafa bana ulaşamayınca Eda'yı aramış. Bunu tahmin etmeliydim. Köpürüyormuş. Bana acil ulaşması lazımmış. İşler yarım kalmış, taahhüdü varmış falan filan.

İşi bıraktım diyorum, yerime başkasını bulsun.

Nihayet diyor, geç bile kaldın.

Araş'ı soruyorum, sesinde bir sevinç bekliyorum, iyiymiş işte.. gördüğüm gibi, zaten kaç saat olmuş ki ben yanlarından ayrılalı.

Hayır, bir şey var. Israr ediyorum. İlle öğreneceğim

ne olduğunu. Anlatıyor sonunda. Sesi acılaşıyor. Araş'ın annesiyle dayısı gelmiş King's Point'ten, ikisi de Eda'ya yüz vermemişler, hatta onu Araş'ın yanında görünce çok bozulmuşlar, aralarında sürekli Farsça konuşuyorlarmış, onun hakkında konuştuklarından eminmiş.

Belki İngilizce bilmiyorlardır diyorum.

Dayısı öğretmen diyor, fizik öğretmeni, doktorla İngilizce konuştuğu yetmedi, bi de hemşireyle İspanyolca konuştu.

Araş ne yaptı peki?

Hiç.

Neredesin şimdi?

Eve döndüm diyor.

Araş gitme demedi mi?

Cevap vermiyor, ağladı ağlayacak bir halde.

Uzun uzun konuşuyorum Eda'yla, çok uzun, bir Araş adına mazeretler buluyorum, bir annesiyle dayısına kızıyorum, bir Araş'ın onu savunması gerektiğini söylüyorum.

En azından onlara İngilizce cevap verebilirdi diyorum.

Çelişkiler içindeyim, bir dediğim bir dediğimi tutmuyor.

Yani? diyor Eda. Ne diyorsun anlamıyorum, Araş'tan vaz mı geçeyim, mücadele mi edeyim? Hangisi?

Bilmiyorum diyorum.

Senin neyin var? diyor.

Umut'u aramaya korkuyorum diyemiyorum.

Ama aramam gerek, sesi de kaybolmadan önce.

Sanem'e onunla konuşmak istediğimi yazmadan önce yapmam gereken şeyleri yaptım. Evimi topladım. Defterlerimi elden geçirdim. Musa'ya çöp poşetini ve kaz tüyü montumu verdim. Berbere gittim. Saçlarımı ve sakallarımı kestirdim. Sakallarımı kendi usturamla kes-

mesini istedim. Berber usturama bayıldı. Amerika'dan aldım dedim. Belli dedi, yağ gibi kayıyor mübarek. Doktoruma gittim, uzun uzun sustuk, son görüşmemiz olduğunu ikimiz de biliyoruz. Eve döndüm. Sonra ağzımın dağılıp dağılmadığını görmek için bir video kaydettim. Kelimelerden ördüğümüz zincirin sonuna geldik. Kendime tanıdığım üç belirti tamamlandı, dördüncüyü görmek istemiyorum. Videoyu defalarca seyrettim. Ağzım dağılmıyor. Sesim de bozulmamış henüz. Kaydettiğim videoyu sildim. Sanem'e yazdım.

Cathy'nin hatırlama notları, ilaç sepeti, çantam ve telefonum örtüsüz, çıplak yatağın üstünde duruyor. Yatağa bakıyorum, içimde yakıcı bir şey dolanıyor, bütün hücrelerim adlandıramadığım, çok acı duygularla dolu.

Dünyanın dibine düştüğümüz gece bu yatakta karanlıkta rengini anlayamadığım bir çarşaf ve pike vardı. Yazdı, sıcaktı, terimizden yastıklar ıslanmıştı. Birlikte geçirdiğimiz son gece ince bir yorgan sızlayan bedenlerimizi sardı. Pencere soğuk bir mavilikle doluydu, avluyu aydınlatan lambanın ışığı yüzümüze yansıyordu, suskunduk.

Şimdi ellerimi çarşafları Cathy'nin odasındaki yığına atılmış yatağın üstündeki zaman lekelerinde gezdiriyorum. Umut'u aramak için kendimde güç bulmayı bekliyorum. Ne yapmak istediğini seziyorum, bu da olan gücümü alıp götürüyor.

Sonra dolu sayfalarını yırttığım Amerika defterimde, abimle babama içten içe ve korkuyla beklediklerini bildiğim şeyi açıklamak için kısa ve öz bir şey yazmak istedim. Ama sağ elim beni çoktan terk ettiği için sol elime aldığım kalem SEV'de kaldı. S'lerim daha da eğri büğrü. Solak olmadığım için ne kadar çabalasam da sol elimle yazamıyorum. Ekranda boş bir sayfa açıp tuşlara tek tek basarak, iyi bir hayat yaşadım, benim için üzül-

meyin yazabilirim ya da bunu yapmaya hakkım var diyeceğim bir video kaydedebilirim. Ama somut bir şey bırakmak istiyorum onlara. Ellerine alabilecekleri, dokunabilecekleri bir şey.

Yaşamak nedir diye düşünmüştüm bir zamanlar ve Umut'un doktorunun daha çocukken yıldızların yalnızlığını keşfetmesi gibi ben de yalnızlığın mutlak olduğunu, insanın bunu inkâr etmesinin boşuna ve çok acıklı bir çaba olduğunu keşfetmiştim ve çok rahatlamıştım. İçime gömdüğüm şeyi Stefan'a anlattıktan sonra kendimden olan varlığın benim olmadığını huzurla kabul ettim, buna üzülmedim, onun için doğrusu bu diye kendimi avutmaya da kalkmadım, doğmanın bir tür kopmak, yaşamanın bir tür ölmek olduğunu düşündüm.

Her şey çok çabuk kayboluyor.

Otoyoldaki arabalar gibi hızla geçiyor insanlar hayattan, pek de bir şey anlamadan.

Annem çok yorduk onu demiş ablama benim için, şaşırdım, ama ne sevindim ne sevinmedim, annem çok zaman önce annem olmalıydı. Gülsün arayacak diye beklerken ablam aradı, Patty'den aldığım anahtarla kapıyı açarken. Sesinde bir yenilgi var gibiydi.

Çok düşündüm, göndermek istemiyorum dedi, seni ararsa hayır de.

Sen bilirsin dedim, sadece Gülsün'ün bilip bilmediğini söyle.

Bir sessizlik oldu telefonda.

Bilmiyorum dedi, belki hissediyordur, ama bişey sormuyor.

Öğrenmek istemiyor diye düşündüm, ablam Gülsün'ün bilip bilmediğini bilmek istemiyor.

Onlara dokunabilecekleri bir şey bırakmaktan vazgeçtim. Anlatmak istediğim her şeyi zaten biliyorlar. Bunun her an olacağını tahmin ettiklerini biliyorum. Ama

düşünmekten kaçınıyorlar. Şaşırmayacaklar. Abimi de babamı da avutacak bu. Ne olacağını biliyordu, bu şekilde yaşamayı istemiyordu diye düşünmek içlerindeki ağırlığı hafifletecek. Benden sonra babam Ablamız'la birlikte yaşamaya başlayacak. Abim Ablamız'ı kabullenecek sonunda. Bozuk bir gen çekilince aradan kalanların hayatı dengesini bulacak.

Pencerenin köşesinde bir kızıllık var. Güneş sağ tarafta bir yerden batıyor olmalı.

Kendimi hazır hissedince Umut'u arayacağım.

Oda öyle soğuk ki, onunla konuşurken sesim donacak diye korkuyorum. Bir yerde bir yorgan veya battaniye vardır. Cathy'nin odasına gidiyorum, yığının içinde bir yorgan görüyorum, çekip alıyorum, rutubet ve çiş kokusu burnuma doluyor. Cathy'nin yorganı bu, bizimki değil, yığını havaya savuruyorum, Cathy'nin elbiseleri, etekleri, tişörtleri, çamaşırları, çarşafları, havluları.. ondan kalanlar ne kadar zavallı bir toplam.

Bizi sarmış olan yorganı buluyorum, kokluyorum, gözlerim yaşarıyor, Umut'un odasına dönüyorum, sırtımı kılıfsız yastığa dayıyorum, telefonumu alıyorum ve beni arayabilecek herkesi engellemeye başlıyorum.

Bunu yaparak zaman kazanmaya çalışıyorum, hâlâ cesaretim yok.

Acının frekansı nedir? Acı hangi aralıklarla hatırlanıyor, hatırlamanın bir düzeni var mı, acının şiddeti ile unutma hızının birbirine oranı ne? Bilimci olsaydım bu konuda çalışırdım dedim bir akşam abime. Annem daha yeni ölmüştü, Sophie'nin balyozunu benim başıma indirdiğini henüz bilmiyorduk. Sedef bana acını niye dışlaştırmaya çalışıyorsun? dedi birden. Çok gergindi, sesi soğuktu. Ne demek istediğini sordum. Edilgen cümleler kuruyorsun, acıyı sanki senin değilmiş gibi genelliyorsun, yastan kaçmaya çalışıyorsun. Yas mı? İnsan kendi

kaderinin yasını nasıl tutabilir ki. Yüzde elli. Ya ben ya abim.

Abim bizi dinlemiyordu, dalmıştı. Bana döndü.

Annemin bize bunu yapmaya hakkı yoktu dedi.

Hayır, vardı dedim, hatta biz işini kolaylaştırmalıydık.

Sedef'in yüzü kaskatı kesildi. Ben yatıyorum dedi gitti. Abimle karşılıklı oturup sustuk.

Sedef'in bu gece gelişi hiç iyi olmadı. Benden sonra gelmeliydi. Çok sonra, her şey küllendikten sonra.

Botlarımı çıkarmadım, yorganı boğazıma kadar çektim, ısındım, içimin titremesi geçti ama ellerim hâlâ buz gibi.

Sonunda Umut'u tuşluyorum ve bekliyorum, telefon çalıyor, çalıyor, çalıyor.

Karmaşık duygulardan kulaklarım uğulduyor.

Sanem nihayet arıyor. Adını ekranda görünce kalbim öyle hızlanıyor ki, patlayacak sanıyorum. Açmadan önce yapmam gereken son şeyi yapıyorum. Usturayla kestiğim sağ kolumu havluyla örtüyorum, gevşekçe. Kolumun altında daha kalın bir havlu var.

Ekranı açıyorum. Sanem diyorum. Sanem'in adını söylemek hiç beklemediğim bir mutluluk veriyor bana. Seni göremiyorum diyor, yüzün niye karanlıkta?

Ben de seni göremiyorum diyor, karanlıktasın, neredesin?

Senin odandayım diyorum, burada elektrik kesik, su kesik, gaz kesik.

Cathy'nin evinde misin yoksa?

Evet.

Neden oradasın?

Bilmem.. geldim işte.

Ona yüzünü görmek istediğimi söylüyorum.

Yüzümü görmek istiyor. Çalışma lambamı yüzüme

tutuyorum. Kendimi ekranda görüyorum. Işık öyle yoğun ki yine görünmüyor.

Yüzün yine görünmüyor diyorum, lambayı uzaklaştır biraz, şimdi daha iyi.

Yüzüne bakıyorum, bakarken onu nasıl dayanılmaz bir şekilde özlediğimi bir kere daha hissediyorum. Saçların hâlâ kısa diyorum.

Sen de sakallarını kesmişsin, seni ilk gördüğüm günkü gibisin diyorum.

Kestim diyorum, birden sıkıldım sakallarımdan.

Konuşuyoruz. Gündelik şeylerden söz ediyoruz, sanki hayat okyanusu her saniye biraz daha kurumuyormuş, zamanın kumu hızlanarak akmıyormuş gibi. Bunu yapabiliyor olmama şaşıyorum. Eda'yı soruyorum, Araş'a âşık mı hâlâ?

Araş'ın uğradığı saldırıyı anlatıyorum, gözünden bıçaklamışlar düşünebiliyor musun diyorum, o cânım gözlerinden biri kör olmuş. Annesiyle dayısının geldiğini, Eda'nın acı bir kırıklıkla eve döndüğünü söylüyorum, üzülüyor.

Ama atlatır diyor, herkes atlatır, unutur, acının bir frekansı var, ara gittikçe açılıyor.

Rukiye yine sığır kuyruğu çorbası pişiriyor mu diye soruyorum.

Gülüşüyoruz.

Yediğimiz şeyin ne olduğunu bilmeseydim nefis bir lezzet olarak hatırlayacaktım diyor.

Bir burukluk kaplıyor içimi. Herhangi bir şeyi hatırlamamı gerektirecek zamanım kalmadı. Abimle Sedef'in yeniden denediklerini söylüyorum. Ayrılmış olduklarını bilmediğini söylüyor.

Geçici bir şeydi diyorum, toparladılar, şimdi iyiler.

Naz'ın hâlâ çok kötü gitar çaldığını anlatıyorum, gülüyorum.

Lisa evi satamıyormuş diyorum, abisiyle mahkemelik olmuşlar, neydi abisinin adı?

Matthew diyorum. Patty'den öğrenmiş Lisa'nın evi satamadığını. Cathy ölmüş.

Hissetmiştim diyorum.

No more gecesini hatırlıyorum, insan kaderini bileceğine keşke hemen ölse dediğini.

Cathy'yle daha uzun zaman geçirmek isterdim.

Montauk'a gittin mi?

Sensiz Montauk'a gitmenin bir anlamı yok. Kitabın duruyor mu?

Kitabımın dağılan sayfalarını yapıştırdığımı söylüyorum. Görmek istiyor, ama gösteremem, kolumu kaldıramam.

Nereye koyduğumu bilmiyorum diyorum.

Yüzün neden soldu? diyorum, gözlerin kapanıyor sanki.

Ama söylemesini istemiyorum, bilmek istemiyorum.

Bayılacağımı hissediyorum. Havlu kıpkırmızı oldu, sızan kan masaya yayılıyor, yere damlayacak, belli.

Bana son bir kelime söyle diyorum.

Şarjım bitiyor diyorum, elektrik de kesik, ne yapacağım?

Bana son bir kelime---

Son bir kelime söylememi istiyor.

Ya'aburnee diyorum.

O anda telefonumun ekranı kararıyor.

Duydun mu? Umut beni duydun mu?

Bunu hiçbir zaman öğrenemeyeceğim.

Aralık 2017

Saatin içindeki kum taneleri gibi parmaklarının arasından akıp giderken hayat, hikâyeleriyle birbirini tamamlayan iki âşık, belirsizlik içinde sevgilerini var ediyor. Ama bazen kum saati sadece akmıyor, yere düşüp kırılıyor, kumlar ortaya saçılıyor. Böyle anlarda ailenin sadece huzur ve güzelliği değil geçmişe terk edildiği sanılan hatıraları, marazları da taşıdığı anlaşılıyor.

İki âşığın genetik bir hastalıkla kesişen yolları bir noktada ayrılsa bile biri İstanbul'da, diğeri New York'ta aynı nefesi alıp vermeyi sürdürecekler... nefesleri yettiği sürece.

Ayfer Tunç, ilmek ilmek işlediği cümleleriyle modern bir destan yazıyor. *Âşıklar Delidir ya da Yazı Tura* ailenin, arkadaşlığın, sadakatin, hastalığın ama en çok deliliğin ve acının öyküsü.

Çünkü âşıklar delidir ve deliler acı çeker.

Umutlandı. Yüzü açık kalmış bir kitap gibiydi, aşk hakkında hiç söylemediği sözler satır satır okunuyordu. Mucizeler her zaman beklenir hayattan. Aşkın kendi varlığından gelen, iyileştirici bir gücü vardır ve kıyaslanacak olursa, aşkla geçen zamanın özgül ağırlığı, saatlerin gösterdiği zamanınkinden kat kat fazladır. Aşk zamanın yoğunluğunu arttırmaya muktedir olan tek kimyadır.

ISBN: 978-975-07-3680-3

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

